

การประชุมวิชาการระดับชาติ “เบญจมิตรวิชาการ” ครั้งที่ 5

รวมบทความวิจัย
การประชุมวิชาการระดับชาติ
เบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5
ณ 28 พฤษภาคม 2558
ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

การประชุมวิชาการระดับชาติ เเบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5 ประจำปี 2558

วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

คณะกรรมการ การประชุมวิชาการระดับชาติ เเบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ ๕

คณะกรรมการอำนวยการ

1. ดร.วิศิษฐ์	แสงหิรัญ	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	ประธานกรรมการ
2. ดร.บัญชา	เกิดมณี	มหาวิทยาลัยชนบุรี	กรรมการ
3. ดร.ประเสริฐ	ประวัติรุ่งเรือง	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	กรรมการ
4. ดร.สมศักดิ์	รุ่งเรือง	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก	กรรมการ
5. ดร.อนาวุติ	ชูทรัพย์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	กรรมการ
6. ดร.กิตติพัฒน์	สุวรรณชิน	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น	กรรมการ
7. ผศ.ดร.จักรพันธ์	พรนิมิตร	วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง	กรรมการ
8. ดร.ณัฐกาญจน์	สุวรรณธारा	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	กรรมการ
9. อาจารย์วิภาวดี	คุณวงศ์	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	เลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินการจัดการประชุม

1. ดร.ศรัณย์	นาถนอม	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	ประธานกรรมการ
2. อาจารย์พินิตา	ภักดี	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	รองประธานกรรมการ
3. อาจารย์อัศวิน	เสนีย์ชัย	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	กรรมการ
4. อาจารย์ณัฐพล	หล่ออนิล	มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	กรรมการ
5. ดร.สิทธิพร	ประวัติรุ่งเรือง	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	กรรมการ
6. ผศ.ดร.สมยศ	อวเกียรติ	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	กรรมการ
7. อาจารย์सानิต	ศิริวิศิษฐ์กุล	มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	กรรมการ
8. ผศ.ดร. วัลยา	ชูประดิษฐ์	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก	กรรมการ
9. ผศ.ดร. อำพล	นวงษ์เสถียร	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก	กรรมการ
10. ดร.ธิปไตย	โตตติวรรณ	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก	กรรมการ
11. อาจารย์สุณี	ทิพย์เกษร	วิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอก	กรรมการ
12. อาจารย์ พฤกษ์	จิรศักดิ์กรณ	มหาวิทยาลัยชนบุรี	กรรมการ
13. อาจารย์วีรนุช	แซ่ฉิน	มหาวิทยาลัยชนบุรี	กรรมการ

คณะกรรมการดำเนินการจัดการประชุม (ต่อ)

14. อาจารย์ วนิชากร	แก้วกัน	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น	กรรมการ
15. อาจารย์กัญญา	สมมิตร	มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น	กรรมการ
16. รศ.ดร. วิรัช	วรรณรัตน์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	กรรมการ
17. อาจารย์สุพรรณรัตน์	มาศรีตัน	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	กรรมการ
18. รศ.ดร. โกสุม	สายใจ	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	กรรมการ
19. อาจารย์ปรีศนา	ตั้งมูทาสวัสดิ์	มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์	กรรมการ

กำหนดการ

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภยจุมิตรวิชาการ ครั้งที่ ๕ ประจำปี ๒๕๕๘

วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๘

ณ มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

เวลา	กิจกรรม	สถานที่
๐๘.๐๐ - ๐๙.๐๐ น.	ลงทะเบียน	ลานวัฒนธรรม
๐๙.๐๐ - ๐๙.๓๐ น.	พิธีเปิดงานประชุมวิชาการ โดย ดร.วิศิษฐ์ แสงหิรัญ อธิการบดี มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	ห้องประชุมแสงหิรัญ
	พิธีการมอบรางวัล The Best Paper Awards และ พิธีการมอบรางวัลสถาบันอุดมศึกษาที่ส่งบทความเข้าร่วมมากที่สุด	
๐๙.๓๐ - ๑๐.๓๐ น.	การบรรยายพิเศษ เรื่อง “การสร้างคุณค่าและรายได้จากงานวิจัยและนวัตกรรม” โดย ศ.ดร.ภาวิช ทองโรจน์	ห้องประชุมแสงหิรัญ
๑๐.๓๐ - ๑๐.๔๕ น.	พักรับประทานอาหารว่าง	ลานวัฒนธรรม
๑๐.๔๕ - ๑๒.๐๐ น.	การนำเสนอผลงานวิจัย แบบโปสเตอร์ (ช่วงที่ ๑)	ลานวัฒนธรรม
	การนำเสนอผลงานวิจัย แบบบรรยาย (ช่วงที่ ๑)	ห้องบรรยาย ชั้น ๒, ๓, ๔ และ ๕
๑๒.๐๐ - ๑๓.๐๐ น.	พักรับประทานอาหารกลางวัน	ลานวัฒนธรรม
๑๓.๐๐ - ๑๔.๓๐ น.	การนำเสนอผลงานวิจัย แบบโปสเตอร์ (ช่วงที่ ๒)	ลานวัฒนธรรม
	การนำเสนอผลงานวิจัย แบบบรรยาย (ช่วงที่ ๒)	ห้องบรรยาย ชั้น ๒, ๓, ๔ และ ๕
๑๔.๓๐ - ๑๔.๔๕ น.	พักรับประทานอาหารว่าง	ลานวัฒนธรรม
๑๔.๔๕ - ๑๖.๐๐ น.	การนำเสนอผลงานวิจัย แบบโปสเตอร์ (ช่วงที่ ๓)	ลานวัฒนธรรม
	การนำเสนอผลงานวิจัย แบบบรรยาย (ช่วงที่ ๓)	ห้องบรรยาย ชั้น ๒, ๓, ๔ และ ๕
	ปิดการประชุม	

Keynote Speaker การประชุมวิชาการระดับชาติ เภยวิชาการ ครั้งที่ 5 เรื่อง "การสร้างคุณค่าและรายได้จากงานวิจัยและนวัตกรรม"

เก้ษกร ศาสตราจารย์พิเศษ ดร. ภาวิธ ทองโรจน์ ศาสตราจารย์ชาน

ประวัติการศึกษา

- ระดับหลังปริญญาเอก : Post-doctoral Research at Faculty of Medicine, University of Tokyo
(Specialisation : Neuronal Signaling & Learning Model)
- ระดับปริญญาเอก : Doctor of Philosophy (Ph.D.) in Pharmacology, พ.ศ. 2520
(The School of Pharmacy, The University of London, U.K.)
- ระดับปริญญาโท : Master of Science (M.Sc.) in Neurobiology, พ.ศ. 2517
(Bedford & Chelsea Colleges, The University of London, U.K.)
- ระดับปริญญาตรี : เกษศาสตรบัณฑิต, พ.ศ. 2512 (มหาวิทยาลัยมหิดล)
(ปัจจุบันคณะเภสัชศาสตร์แห่งนี้โอนมาสังกัดจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
- ปริญญา วปอ. : หลักสูตรป้องกันราชอาณาจักร (วปอ.42.) พ.ศ. 2542
(วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร)

ประวัติการทำงาน

ตำแหน่งล่าสุด เลขธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (นักบริหาร ระดับ 11) –เกษียณ 1 ต.ค. 2549
สถานที่ทำงาน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
เลขที่ 328 ถนนศรีอยุธยา เขตราชเทวี กรุงเทพฯ 10400

หน้าที่การทำงานและการรับราชการ

- ข้าราชการบำนาญ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
- รองประธาน และกรรมการ ในคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ประธานคณะกรรมการด้านสนับสนุนทรัพยากรอุดมศึกษา ในคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ประธานคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อปฏิรูปการเงินเพื่อการอุดมศึกษา
- อนุกรรมการด้านการวิจัยระบบ ในคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- อนุกรรมการด้านการติดตามและประเมินผล ในคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- ศาสตราจารย์พิเศษ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
- ศาสตราจารย์พิเศษ คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ภาควิชาเภสัชวิทยา ราชบัณฑิตยสถาน สำนักวิทยาศาสตร์
- สมาชิกบัณฑิตสภาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
- นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏกาฬสินธุ์
- ประธานมูลนิธิ ไทย-เชลล์ เพื่อการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- กรรมการสภามหาวิทยาลัยนครพนม, มหาวิทยาลัยโยนก, วิทยาลัยเซนต์หลุยส์
- ประธานคณะกรรมการจัดการความเสี่ยง มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- กรรมการสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- ประธานสภาวิชาการ มหาวิทยาลัยโยนก
- อธิการบดีเกียรติคุณ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- นายกสภาเภสัชกรรม
- นายกสมาคมประสาทวิทยาศาสตร์ไทย (The Thai Neuroscience Society)
- นายกสหพันธ์สมาคมประสาทวิทยาศาสตร์แห่งเอเชียและคาบสมุทรม (Federation of Asian Oceanic Neuroscience Societies, FAONS)
- กรรมการ บริษัท ช. การช่าง จำกัด (มหาชน)
- กรรมการ คณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ
- กรรมการ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
- กรรมการ คณะกรรมการแห่งชาติด้านยา
- กรรมการ มูลนิธิเครือข่ายผู้ป่วยเอดส์
- กรรมการที่ปรึกษา มูลนิธิคุณวีโรกุลสงเคราะห์ (เอ็ง เต็ก ตึง) จังหวัดมหาสารคาม
- ประธานโครงการพัฒนาร้านยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และสภาเภสัชกรรม

- ประธานคณะกรรมการการศึกษาเภสัชศาสตร์ สภาเภสัชกรรม
- อนุกรรมการพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ คณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
- ประธานคณะกรรมการอำนวยการ วิทยาลัยการบิณนาชาติ มหาวิทยาลัยนครพนม
- ผู้บรรยาย หัวข้อ “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ในฐานะเป็นปัจจัยพลังอำนาจแห่งชาติ” วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร (เป็นปีที่ 6)

ตารางนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1202 ..... ชั้น 2 อาคาร 1
 การประชุมวิชาการระดับชาติ เภยุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5
 มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1) ..... ผศ.ดร.ฉันทณรงค์ จัตุรัส 2) ..... ผศ.ดร.จินตนา อาจหาญ .....
 ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1) ..... อ.พรพรรณ เจริญสุข ..

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S131	ศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของอาจารย์มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	อัญชลี ปิ่นทองคำ ดร.ประเสริฐ ประเวติรุ่งเรือง	1251
11.00 – 11.15	S169	การตอบสนองการใช้สมาร์ทคลาสรูม ของ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยธนบุรี	ดวง บงกชเกตุสกุล สิทธิศักดิ์ ทองสุข	1597
11.15 – 11.30	S170	ศักยภาพนักบัญชีสู่เวทีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน : ศึกษาบัณฑิตในสถานประกอบการจังหวัดลำพูน	ดร.สมชาย เลิศภิรมย์สุข, ศศิธร เปอร์เจียว	1603
11.30 – 11.45	S171	การรับรู้สถานะอาชีพเสรีใน AEC ของนักศึกษาสาขาการบัญชีมหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์การศึกษาจังหวัดลำพูน	ดร.สมชาย เลิศภิรมย์สุข, ศศิธร เปอร์เจียว	1614
11.45 – 12.00	S124	ความฉลาดทางการเมืองของชนชั้นรากหญ้า: กรณีศึกษากลุ่มอาชีพมอเตอร์ไซด์รับจ้างในเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร	सानิต ศิริวิศิษฐ์กุล, ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ	1192
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S128	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการชำระภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา	สุวิษา การพัชชี นพัชรกร ทองเรือนดี	1225
13.15 – 13.30	S029	โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุสมรรถนะของผู้ทำบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร นครปฐม และ สมุทรสาคร เพื่อเตรียมความพร้อมผู้ประกอบการประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ธนวรรณ แฉ่งจำโลม	271
13.30 - 13.45	S136	ปัจจัยทางการศึกษาที่ส่งผลต่อความเครียดของนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	อาชิรญาณ์ สุทัศน์	1294
13.45 – 14.00	S142	ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าของนักท่องเที่ยวชาวไทยในตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง จังหวัดสมุทรปราการ	ภณสิทธิ์ อ้นยะ สุภาพร รักแก้ว	1351
14.00 – 14.15	S143	การศึกษาพฤติกรรมกรมการบริโภคผลิตภัณฑ์อาหารเสริมของพนักงานบัญชี	พรพรรณ เจริญสุข วรัญญา ธงทอง บุญชนก เกิดลาภ	1358
14.15 – 14.30	S144	ความพึงพอใจต่อการบริหารจัดการงานวิชาการของบุคลากรทางการศึกษา	ภาณุ ปิ่นทุ่ก้าพล	1366
14.30 - 14.45		พักรับประทานอาหารว่าง		
15.00 – 15.15	S146	การศึกษาแนวทางการเพิ่มความปลอดภัยในการทำงานด้วยหลักการ 4E	ณัฐชญา พิมพาภรณ์	1394

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1205 ..... ชั้น 2 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภยุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1)..... ดร.สุดาสุวรรณค์ งามมงคลวงศ์ ..... 2)..... ผศ.ดร.นำชัย เลวลีย์ .....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1)..... อ.อาชิรญาณ์ สุทัศน์ .....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S018	ปัจจัยที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของบุคลากรทางการบัญชี วิชาชีพศึกษา : สถานประกอบการในจังหวัดปทุมธานี	วรรณภา กัลยานุกุล	153
11.00 – 11.15	S019	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการห้างไฮเปอร์มาร์เก็ต ของผู้บริโภคในจังหวัดนนทบุรี	กฤติญา รุจิภัทรเจริญ, ดร.สาธิตชัย แซ่เช็ง	166
11.15 – 11.30	S020	ปัจจัยจูงใจในการทำงานของพนักงาน บริษัท วังน้อย เเบเวอเรจ	รัชชัช ธรรมธวัช ดร.สาธิตชัย แซ่เช็ง	176
11.30 – 11.45	S021	ความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับกระบวนการการบริหารของบริษัท เบต้าไฟ แมชชีนเนอรี่ 779 จำกัด	ณภัทร ปทุมานนท์	183
11.45 – 12.00	S022	การพัฒนาองค์ประกอบเชิงอื่นอันทกยะภาวะผู้นำของนักศึกษาในสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนของประเทศไทย	ดร.เชษฐภักณ์ภู ติลาศรีศิริ	193
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S023	พฤติกรรมการซื้อสินค้าประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูปผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ของกลุ่มวัยทำงาน	พรพรทิรา นันทเสน, ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ	205
13.15 – 13.30	S024	รูปแบบและกระบวนการเชิงปฏิสัมพันธ์ของเครือข่ายการป้องกันอาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต	ดวงหทัย ศรีสุข	221
13.30 - 13.45	S032	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดของกลุ่มเครือข่ายผู้ประกอบการเครื่องเบญจรงค์ในเขตจังหวัดสมุทรสาคร	ศุภกศรี ศรีคงแก้ว	306
13.45 – 14.00	S026	ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร	จุฬารพร พรหมสาขา ณ สกลนคร	244
14.00 – 14..15	S027	การตัดสินใจซื้ออาหารเพื่อสุขภาพของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร	มัทยรินญา มาบางครุ ดร.สาธิตชัย แซ่เช็ง	255
14.15 – 14.30	S028	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าในตลาดนัดจตุจักรของประชาชนทั่วไป	ยุวพร เกษมสลดย์วงศ์ ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ	266
14.30 -14.45		พักรับประทานอาหารว่าง		
15.00 – 15.15	S030	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพด้านการจัดการโลจิสติกส์ของอุตสาหกรรมบรรจุภัณฑ์แก้ว	วิศภพ ตรีสุวรรณ	285
15.15 – 15.30	S031	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการร้านอาหารครัวพ่อกำนันชีฟู๊ด เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร	ฐานิดา เรือนงาม รศ.จินตนา สุนทรธรรม	297

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1206 ..... ชั้น 2 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1)..... ผศ.วัลลภ นิมนานนท์..... 2)..... ดร.ณัฐกาญจน์ สุวรรณธรา.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1)..... อ.ดวงดาว โยชิตะ.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S034	ปัจจัยเชิงเหตุทางด้านจิตลักษณะและปัจจัยด้านสถานการณ์ที่มีผลต่อพฤติกรรมทางตั้งใจเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยอินเตอร์เทคเล่าปาง ศูนย์กรุงเทพ	ประสิทธิ์ชัย เชนจำ	316
11.00 – 11.15	S035	มาตรการทางกฎหมายในการจัดเก็บภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาสำหรับกรณีห้างหุ้นส่วนสามัญและคณะบุคคลที่มีใช้นิติบุคคล	สังข์วัฒน์ เรืองกาญจน์กุล	325
11.15 – 11.30	S036	ผลกระทบของอุตสาหกรรมที่มีต่อชุมชนในเขตพื้นที่บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร	สมศักดิ์ ติลาสถาพรกูร, รศ.จินตนา สุนทรธรรม	336
11.30 – 11.45	S038	ความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเองของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ จังหวัดนนทบุรี เพื่อเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน	ผศ.สมศักดิ์ ถิ่นขจี	355
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S039	การรับรู้การสร้างแบรนด์ของวิทยาลัยเซาธ์อีสท์บางกอกที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี	ประทีป บุญเยี่ยม	370
13.15 – 13.30	S040	ประสิทธิภาพของการสื่อสารที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในงานตามเป้าหมายขององค์กร	จิตติมา พูลเพชร	378
13.30 – 13.45	S116	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจในตราสารหนี้ของนักลงทุนรายย่อยในตลาดแรก	สุกัญญา ศิริโท ดร.เกียรติชัย วีระญาณนนท์	1114
13.45 – 14.00	S043	การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินกับราคาหุ้นสามัญในกลุ่มธนาคารพาณิชย์ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย	วิยะดา วรานนท์วันิช	419
14.00 – 14.15	S044	การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแบบยั่งยืน กรณีศึกษา ชะมูนวนวัดหนองผักชี เขตสายไหม	อภิขยา นิเวศน์ วิภา คงพัาะ	430
14.15 – 14.30	S045	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อทัศนคติของรถยนต์ประหยัดพลังงานมาตรฐานสากล (รถยนต์อีโค) ในด้านส่วนประสมทางการตลาด ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร	พีระยุทธ คู่มศักดิ์ ผศ.ดร.พิบูลย์ ลิ้มประภัทร	444
14.30 - 14.45		พักรับประทานอาหารว่าง		
15.00 – 15.15	S046	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องปรับอากาศคุณภาพน้ำดื่มเพื่อสุขภาพ ในเขตจังหวัดนนทบุรี	ประณัฐรัชญา จิรพนาสม ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ	455
15.15 – 15.30	S049	พฤติกรรมทางตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านเครือข่ายออนไลน์ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาเขตจตุจักร	ธันยาภรณ์ ครองยุติ, ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ	472

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1304 ..... ชั้น 3 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภยุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1) ..... ดร.นิวัฒน์ น้อยมณี ..... 2) ..... ผศ.ดร. รุ่งทิวา เสาร์สิงห์ .....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1) ..... อ.กัญญาพัชร วุฒิยา .....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S050	ปัจจัยที่มีผลความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานบริษัท ทริป บรอดแนคท์ จำกัด (มหาชน)	วัลภา คงพะวะ อภิขยา นิเวศน์	481
11.00 – 11.15	S118	ปัจจัยภูมิหลังของนักศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อระดับสาเหตุการไม่สำเร็จการศึกษาตามแผนเวลาในหลักสูตรของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์	สุวรรณา ตรงต่อศักดิ์ วรรณวิมล จงจรวายสกุล	1138
11.15 – 11.30	S123	ประเมินผลการจัดการฝึกอบรมผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินระดับต้นในระบบแพทย์ฉุกเฉินของประเทศไทย	ดร.เสกสรรค์ มานวิโรจน์	1184
11.30 – 11.45	S125	พฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาอังกฤษนอกชั้นเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชน อำเภอรัญบุรี จังหวัดปทุมธานี	พรณรงค์ สิงห์สำราญ ดร.ปัทมา รูปสุวรรณกุล	1202
11.45 – 12.00	S063	การศึกษาผลของการใช้เกมปั้นหุ่นพระคัมภีร์ในวิชาคริสต์ศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	สุเทพ หุ่นสวัสดิ์ กมล หริกุลรักษ์ จักรพันธ์ุ โสรัจจกิจ	602
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S126	การรับบริการทางวิชาการในการเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการแก่บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนสังกัด อบจ.นนทบุรี	รศ.พิศพลิน เขียวหวาน	1210
13.15 – 13.30	S057	การจัดการความรู้หลักสูตรมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัดโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่	จันทร์ดาว แสงแก้ว ดร.พัชรีวรรณ กิจมี	550
13.30 – 13.45	S129	การบริหารและการบริการของห้องสมุดประชาชนที่มีชีวิต ของ ห้องสมุดประชาชน “เฉลิมราชกุมารี” อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี	สุภาพร บุญพิมพ์	1233
13.45 – 14.00	S064	การศึกษาผลเกมดนตรีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหอแซฟฟูป้อมปราการศึกษา 2557 จำนวน 40 คน	มังกร หิริรักษ์, นิพนธ์ สมบูรณ์พูลเพิ่ม สมชาย สร้อยศิริ	614
14.00 – 14.15	S060	โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการเรียนรู้กฎหมายเช่าทรัพย์สินโดยใช้เกม	ศรีัญญา แจ่งขำ กิตติศักดิ์ จันทนิช	576
14.15 – 14.30	S061	การศึกษาผลของการใช้เกม"จิ๊กซอว์อาเซียน"ในวิชาอาเซียนศึกษา ของนักเรียนชั้น ปวช. 1	ดร.เดือนจิตต์ จิตต์อารี อภิสิทธิ์ บุเรนเด บุลากร ชื่นตา	585
14.30 – 14.45		พักรับประทานอาหารว่าง		
15.00 – 15.15	S062	การศึกษาผลของการใช้เกมโดมิโนอาเซียน ในรายวิชาอาเซียนศึกษาของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู	ดร.นภวรรณ แยมชูดิ พัชรี นาคทอง, นันทวัน กลั่นอาจ	594

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง .....1305..... ชั้น 3 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เบนจุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1).....ดร.เจกิมพร เย็นเยือก..... 2).....ดร.อดิเรก เยาว์วงศ์.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1).....อ.สุภาภรณ์ จันทโชติ.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S147	คุณลักษณะของบัณฑิตสาขาการจัดการอุตสาหกรรมที่เข้าทำงานในสถานประกอบการตามความคาดหวังของผู้ประกอบการ ในนิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง	วันทนา สุขอนุเคราะห์	1410
11.00 – 11.15	S148	พฤติกรรมความปลอดภัยและคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานช่างเทคนิค วิทยาลัยฯ บริษัทอู่ชูชูแห่งหนึ่ง ในเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร	วันทนา สุขอนุเคราะห์	1417
11.15 – 11.30	S149	การพัฒนาคู่มือภาษาอังกฤษสำหรับผู้ค้าขายน้ำตาลกลั่นมะขาม	จรรยาวิทย์ โดสัจจะวงษ์	1426
11.30 – 11.45	S150	ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการยื่นแบบแสดงรายการผู้เสียภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ผ่านระบบอินเทอร์เน็ต วิทยาลัยฯ สำนักงานสรรพากรเขตพื้นที่ สาขาย่อยวัดลาดบุญ กรุงเทพมหานคร	ธาวิณ เกษรสังข์	1443
11.45 – 12.00	S152	กระบวนการตัดสินใจซื้อน้ำหอมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร	บุษบา อู่อรุณ	1457
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S153	พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตของพนักงาน บริษัทเอกชน วิทยาลัยฯ: เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	บุษบา อู่อรุณ	1466
13.15 – 13.30	S154	ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้ออะไหล่เครื่องจักรในเขตลาดกระบัง จังหวัดกรุงเทพมหานคร	บุษบา อู่อรุณ	1471
13.30 - 13.45	S156	ปัจจัยการตัดสินใจเลือกศึกษาระดับปริญญาโท ของนักศึกษาสาขาการบัญชี	พัทธ์ธีรา จิระอุดมสาโรจน์ วิภาวดี คุณวงศ์ ดร.ปติ พุทธิวิบูรณ์	1485
13.45 – 14.00	S162	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสมาร์ตโฟนของนักศึกษามหาวิทยาลัยฯ	สุภาภรณ์ จันทโชติ อุบลรัตน์ เรืองศรีจันทร์ ละอองดาว สืบเพ็ง	1526
14.00 – 14..15	S163	การศึกษาพฤติกรรมการออกกำลังกายของนักศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ	วฤตดา พิพัฒน์กุล พรณิภา สิงหา ลัดดาวัลย์ บุญปัญญา	1531
14.15 – 14.30	S191	การศึกษาโลจิสติกส์การท่องเที่ยว วิทยาลัยฯ นักท่องเที่ยววันหยุด	คุษดี มุกดา สุจิตตรา พุ่มทอง วรรณิศา บุญสาระวัง พรณิภา พระไทรยะ	1807
14.30 - 14.45		พักรับประทานอาหารว่าง		

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง .....1305..... ชั้น 3 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1).....ดร.เจกิมพร เย็นเยือก.....2).....ดร.อดิเรก เยาว์วงศ์.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1).....อ.สุภาภรณ์ จันทโชติ.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
15.00 – 15.15	S192	ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการบริการที่ได้รับกับความพึงพอใจและความภักดีของนักท่องเที่ยว กรณีศึกษาอำเภอเกาะยาวน้อย จังหวัดพังงา	ศุภดี มุกดา	1410
15.15 – 15.30	S193	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบประกันสังคมของประชาชนในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	ธาวิน เกสรสังข์ พนิดา กักดี ณัฐนพิน ชมชื่น นพดล เอี่ยมรัก	1828

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง .....1306..... ชั้น 3 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1).....รศ.ดร.ปรัชญนันท์ นิลสุข.....2).....ดร.วรางคณา ตันสกุล.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1).....อ.ดวงใจ หนูเล็ก.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S173	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตผลงานวิจัยของครู	วรินทร์ ปรงเรณู	1633
11.00 – 11.15	S174	การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยใช้เทคนิค STAD ร่วมกับ TGT เรื่อง Instructions and Directions, Announcements, Notices, and Signs ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่1	กวีกันต์ กลั่นมา	1642
11.15 – 11.30	S175	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบฝึก เรื่องการคำนวณดอกเบี้ยตามสัญญาผ่อนชำระ ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	นลินรัตน์ วิเศษวรพงศ์	1655
11.30 – 11.45	S176	การศึกษาพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องกระบวนการขาย รายวิชาศิลปะการขายชั้นสูง สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 2	ปณิธา อินทาศ	1666
11.45 – 12.00	S177	ศึกษาสาเหตุที่นักเรียนเข้าเรียนไม่ตรงเวลา กรณีศึกษา นักเรียนระดับ ปวช. 2 สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ประจำปีการศึกษา 2557	ประไพศรี ฤทธิ์ไธสง	1677
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S178	การพัฒนาทักษะวิชาการประกันภัย เรื่องการประกันภัยเชิงสัมมนาของนักเรียนระดับปวช.3	ภณิศา ปรัชญชรินกร	1688
13.15 – 13.30	S179	ศึกษายการดำเนินงานของงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	รุจิภา คำหาวย	1699
13.30 - 13.45	S180	การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการตลาด ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปีที่1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม Participatory Learning ของนักศึกษา	สิริรัตน์ เทียมเสวีวงศ์	1710
13.45 – 14.00	S181	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการจัดการ โดยการจัดการเรียนรู้ แบบกระบวนการกลุ่มระดับ ปวส.2	ชลิตา บุญวันท์	1720
14.00 – 14.15	S187	พฤติกรรมกรการใช้โซเชียลมีเดียของพนักงานบริษัท	ชนิตา เอี่ยมสะอาด ธรราดา มะยัง	1780
14.15 – 14.30	S188	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อเสื้อผ้ามือสองของผู้บริโภค	ชนิตา เอี่ยมสะอาด	1786
14.30 - 14.45		พักรับประทานอาหารว่าง		
15.00 – 15.15	S189	การรับรู้เกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกรุงเทพ เขตลาดกระบัง ของประชากรในเขตลาดกระบัง	ชุตินา เกตุยา ชนิตา เอี่ยมสะอาด	1792
15.15 – 15.30	S094	การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศษคาร์บอนไฟเบอร์ กรณีศึกษา : บริษัท คอมโพสิทส์ จำกัด	อนุชา มาณพ คมสันต์ การโสภา นุชา โยธาพันธ์ ยอดนภา เกษเมือง ธีระพงษ์ ทับพร	890

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1307 ..... ชั้น 3 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1).....ดร.กฤษฎา ทวีศักดิ์ศรี..... 2).....ผศ.ดร.อนุพงษ์ อินฟ้าแสง

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1).....อ.พิมพ์ทิพย์อร แสงทองไชย.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S165	แนวโน้มการตัดสินใจเคลื่อนย้ายแรงงานพม่า ประเภทอุตสาหกรรมอาหารในเขตจังหวัดสมุทรสาคร เมื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในปี 2558	มัณฑุสา คุ่มครอง	1552
11.00 – 11.15	S166	แนวทางพัฒนาลดความล่าช้าของการขนส่งสินค้าปูนซีเมนต์ผงของสถาน ประกอบการในจังหวัดระยอง	ประจักษ์ พรหมงาม, ดร.เชษฐภักดิ์ ลีลาศรีศิริ รศ.ดร.ศักดิ์ กองสุวรรณ ดร.ไพโรจน์ บาลัน	1565
11.15 – 11.30	S167	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อมาตรฐานการบริการสำนักงานบัญชีในเขต กรุงเทพมหานคร	มิตร ทองกาบ	1577
11.30 – 11.45	S168	ศึกษากาลยุทธ์การตลาดของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (ร้านโชห่วย)	ขวัญรพี ศรีใส	1588
11.45 – 12.00	S172	การบริหารงานจัดซื้อวัตถุดิบกับการใช้หลักกรรมภิบาลของธุรกิจผลิตและ ส่งออกเสื้อผ้าสำเร็จรูปใน กรุงเทพมหานคร	สายพิน ภู่ง, อนุพงษ์ อินฟ้าแสง อุรุพนธ์ กัลยาสิริ	1625
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S130	ปัจจัยที่สัมพันธ์กับเจตคติการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนมัธยมในเขตสาย ใหม่ กรุงเทพมหานคร	ยุวดี ชูจิตต์	124
13.15 – 13.30	S042	การจัดการความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรมของเทศบาลเมืองต้น เปาอำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	นพรัตน์ สัจจะวิสัย	397
13.30 - 13.45	S108	ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อจัดการความยากจนตามปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียง	พล.ต.ดร.อนุชาติ บุนนาค	1030
13.45 – 14.00	S109	สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ให้เป็นองค์กรสมรรถนะสูง	พล.ต.ดร.อนุชาติ บุนนาค	1041
14.00 – 14.15	S114	ความพึงพอใจของบุคลากรที่มีต่อบริษัททีโอที จำกัด (มหาชน) จังหวัดลำปาง	สิริชญาภัทร์ ชัยวัชรนนท์ วิศุทธิ์ ขวัญพุกภัย	1098
14.15 – 14.30	S117	รูปแบบกลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาดและคุณค่าตราสินค้าที่มีต่อความภักดี ต่อตราสินค้าของผู้ซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารในประเทศไทย	ภัทรญาณ์ บุญนาค	1123
14.30 - 14.45		พักรับประทานอาหารว่าง		
15.00 – 15.15	S111	แนวทางพัฒนาห้องเรียนคอมพิวเตอร์ด้วยเทคโนโลยีเสมือน เพื่อลดต้นทุนใน การบริหารจัดการ และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	เอนก นามจันทร์, ดร.บัญชา เกกมณี, ดร.อุไรรัตน์ เข้มขุติ ดร.อุรุพนธ์ กัลยาสิริ	1062
15.15 – 15.30	S115	การศึกษานโยบายและแนวทางการแก้ปัญหาการให้บริการของบุคลากรสาย สนับสนุนมหาวิทยาลัยชนบุรี	ดร.ปฐมพร อินทรางกูร ณ อุษยา รศ.ดร.ฉัฐวิณี สิทธิศิริอรรด	1105

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง .....1310..... ชั้น 3 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1).....รศ.ดร.สมชาย ปราการเจริญ 2) ดร.สุธาณี แสงมุกดา.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1).....อ.ผกากรอง อรรถการณพันธ์.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S096	การวัดทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาคณะบัญชี ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ มหาวิทยาลัยวิทยาลักษณ์บุรี	กมลวรรณ ศิริจันทร์ชื่น ดร.สมชาย เลิศภิรมย์สุข	913
11.00 – 11.15	S097	ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน	รุจิรัตน์ ปาลีพัฒนสกุล สมชาย เลิศภิรมย์สุข	922
11.15 – 11.30	S098	การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจSMEs ประเภทการผลิตสินค้าในเขตกรุงเทพมหานคร	ปัทมา ลิ้มชัยเจริญ	931
11.30 – 11.45	S099	การพัฒนาระบบการบริหารงานและการจัดการความรู้ ด้านงานวิจัย กรณีศึกษาสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ม.วิทยาลัยรัตนบุรี	พฤกษ์ จิรสัตยาภรณ์ ดร.บัญชา เกตุเมธี	942
11.45 – 12.00	S100	การเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาค้นเอง	สำราญ ผลดี	949
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S101	ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนของหลักสูตรหมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไป	สุพร ธารพงษ์พันธ์ สิริกัร วัฒนภัทรพร พฤกษ์ จิรสัตยาภรณ์	957
13.15 – 13.30	S102	การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของบริการของวิทยาลัยอาชีวศึกษาจังหวัดลำพูน	สงกรานต์ อินชัน ปทุมวัลย์ เตโช	963
13.30 - 13.45	S103	ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอน โดยรูปแบบโยนิ โสมนสิการ เปรียบเทียบกับการสอนรูปแบบปกติในรายวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนส์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยรัตนบุรี ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ จังหวัดลำพูน	ธนพล บุญปลุก	971
13.45 – 14.00	S134	สมรรถนะครูที่พึงประสงค์ระดับประถมศึกษาตามทัศนะของครูโรงเรียนสังกัดสำนักงานเทศบาลปลายบาง อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี	สุกัญญา สุदारรัตน์	1275
14.00 – 14.15	S132	การบริหารงานวิชาการของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบล สำนักงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนนทบุรี	รัชชก โขติวิไลวรรณ	1257
14.15 – 14.30	S107	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าร้านซีพีเฟรชมาร์ทของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร	อัจฉราพรรณ เกษติ ดร.สาธิตชัย แซ่จั้น	1018
14.30 - 14.45		พักรับประทานอาหารว่าง		
15.00 – 15.15	S110	ปัจจัยจูงใจในการทำงานของพนักงานบัญชีของบริษัทขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร	นพจักร ทองเรือนดี	1052

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง .....1401..... ชั้น 4 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1).....ผศ.ดร.พงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต..... 2).....ผศ.ดร. อำพล นววงศ์เสถียร.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1)..... อ.อนุศิริ ชินศิริ.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S065	จัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ของพนักงานในสถานประกอบการนิคมอุตสาหกรรมนวนคร	พินิจ แก้วเกษตรกรณ์ ดร.นันทน์นันท์ บัวบัวบานน์	621
11.00 – 11.15	S066	เจตคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร	วิชุดา นากเลื่อน	631
11.15 – 11.30	S067	ปัจจัยส่วนผสมการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันในเขตกรุงเทพมหานคร	ดร.สาธิตย์ แซ่ซิ่น	641
11.30 – 11.45	S068	การศึกษามผลของการใช้เกม “คณิตคิดหรรษา” ในวิชาการจัดเสริมประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ ระดับชั้นอนุบาล 3	พรพณี บุญประกอบ สุภารัตน์ แซ่เตียว ณัฐชานันท์ พบขุนทด	653
11.45 – 12.00	S069	การศึกษามผลของการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” ในวิชาประวัติศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ดร.ปฐมพร อินทรางกูร ณ อยุธยา วราพร จันทร์แจ่มหล้า วาริน จินดาวงษ์	661
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S070	การศึกษามผลของการใช้เกม “กลยุทธ์ธุรกิจ” ในวิชากลยุทธ์การตลาด ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1	ดร.อุไรรัตน์ แยมจูดิ อ้อมใจ ยิ้มสอาด อรุณรัตน์ วรรณารัก	668
13.15 – 13.30	S071	การศึกษามผลของการใช้เกม “Mixed Marketing” ในวิชาการตลาดระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1	ผศ.พรศักดิ์ กำทอง ผศ.ดร.พนมพร จันทร์ปัญญา	677
13.30 - 13.45	S072	การศึกษามผลของการใช้เกมในวิชาการบริหารเส้นทางการขนส่งสินค้าระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ	รศ.เฉลียว พันธุ์ลีดา วิสนุ ศาสตร์เพ็ชร์ ขจิวรรณ พร้อยพานิช	688
13.45 – 14.00	S074	เกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า	กมลภพ แก้วศรี, โสภณ ยินยัน	702
14.00 – 14.15	S075	การศึกษามผลของการใช้เกมในวิชาเสริมทักษะสังเกต ของนักเรียนระดับอนุบาล 2	ดร.ประสิทธิ์ บุญทรง จารุวรรณ ดาวงษ์ วันสิริ ม่องส่วนอ้อย	709
14.15 – 14.30	S076	การศึกษามผลของการใช้เกมบันไดงูหรรษา ในวิชาการบัญชีต้นทุนของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3/1	ว่าที่ร้อยตรี ดร.มนัส บุญประกอบ ธนัชญา โพธิ์ทอง จันจิรา กรุดสุข	1717

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1402 ..... ชั้น 4 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษัชกรรมวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1)..... ผศ.ดร.กาญจนา บุญภักดิ์..... 2)..... ผศ.ดร.ปณิตา วรรณพิรุณ

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1)..... อ.จรรยาวิทย์ โตสัจจะวงษ์.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S081	การศึกษาผลของการใช้เกม “สัตว์ปริศนา” ในวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4	ไพรัช จุ่นเกด ทวี รุศักดิ์ ประเสริฐ สิริโรจน์ธรรม	764
11.00 – 11.15	S082	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดบริการและความต้องการใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์	วีรณัฐ แซ่จิ้น, อุไรรัตน์ แซ่มชุตี	771
11.15 – 11.30	S083	ศึกษาการใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ในการบันทึกบัญชีของบริษัท เจเอสที แอ็กซเซอร์วิส จำกัด	ศิริวัลย์ จันทร์แก้ว	780
11.30 – 11.45	S084	ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตยกรุงเทพมหานคร	ปณิตา แจ่มจำรัส กรณัฐ หล่อวิฑูริยาเสนา	787
11.45 – 12.00	S085	ความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยชนบุรี	ประยูร ปัญญาณาม ศิริวรรณ ฉายศิริ	799
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S086	ส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร	วราภรณ์ ตั้งคลัง ดร.ปณยณัฐ ยังทินนัง ศิริวรรณ ฉายศิริ	814
13.15 – 13.30	S087	การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ	สุรศักดิ์ ประชุมเกษตร อัคราช วลายุทธสวัสดิ์	825
13.30 - 13.45	S088	การศึกษาช่องทางในการประชาสัมพันธ์และสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาของนักศึกษาศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยชนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ	ชนมรัชดา ยศปิ่น	839
13.45 – 14.00	S089	รูปแบบการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค	ไชยศ ชนะกุล ณัฐชฎา วิจิตรจามรี	851
14.00 – 14.15	S095	การพัฒนาแบบบัญชีผู้ผลิตน้ำดื่ม : กรณีศึกษาโรงงานน้ำดื่ม เอ็น พี เอส ตำบลบ้านบอม อำเภอมือง จังหวัดลำปาง	ราตรี ไวสดี	904
14.15 – 14.30	S091	การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในมหาวิทยาลัยชนบุรี	ไพโรจน์ แจ่มศรี	867
14.30 - 14.45		พักรับประทานอาหารว่าง		
15.00 – 15.15	S092	ทัศนคติของกลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3	ภัทรพล สีวอลเกต	874
15.15 – 15.30	S093	การสำรวจปริมาณความต้องการการใช้อาหารกุ้งของกลุ่มเกษตรกรเพื่อวางแผนการผลิตการขนส่งที่ยาวเปล่า กรณีศึกษา บรูพา ฟาร์ม	นุชจรี แก่นละออ สิวพร หอมไม่หาย	882

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1403 ..... ชั้น 4 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1)..... รศ.ดร.สมศักดิ์ กงเที่ยง..... 2)..... ดร.กัญญา เอี่ยมพญา.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1)..... อ.วฤดา พิพัฒน์กุล.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S073	คุณลักษณะของผู้นำที่พึงประสงค์ในยุค AEC	ดร.วิศิษฐ์ แสงหิรัญ อนุศิริ ชินศรี	696
11.00 – 11.15	S195	ทัศนคติเกี่ยวกับนโยบายการช่วยเหลือของรัฐบาลในการซื้อรถยนต์คันแรก	ธาวิน เกสรสังข์ พนิดา กักดี มารุต อยู่คง วรายุทธ ชะอุ่ม ณศิน ทิมเรืองเวช	1840
11.15 – 11.30	S196	ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยเอกชน ในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	ปณิณันท์ ปานพลอย	1847
11.30 – 11.45	S198	ปัจจัยที่มีอิทธิพลในการเลือกซื้อเครื่องสำอางค์ (สกินแคร์) ของผู้บริโภคในเขตลาดกระบัง	ปุณิกา โทพิลา	1860
11.45 – 12.00	S194	การศึกษาทัศนคติของประชาชนในชุมชนรอคอนันต์ 7 เขตคันทนายาวต่อโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค	ธาวิน เกสรสังข์ พนิดา กักดี พนิดดา เกลียงนุ้ย วันดี มาลาสาย	1834
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S204	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมาเที่ยววัดเจติยหอย จังหวัดปทุมธานี	ภณสิทธิ์ อ้นยะ	1908
13.15 – 13.30	S199	พฤติกรรมการบริโภคชาปอกระบิดของประชาชนในเขตลาดกระบัง	ปุณิกา โทพิลา	1869
13.30 - 13.45	S205	การพัฒนาเว็บไซต์เพื่อสุขภาพตามหลักการออกแบบเว็บไซต์ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้สูงอายุ	ดวงใจ หนูเล็ก	1914
13.45 – 14.00	S200	การเตรียมรับมือกับภัยธรรมชาติของประชากรในตอนบนของประเทศไทย	ประดิษฐ์ ดีใจ พนิดา กักดี	1877
14.00 – 14.15	S077	การศึกษาผลการใช้เกม “ผมคือใคร” ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ	ดร.สิริรัตน์ เกษประทุม กฤษฎา ไทวะระ, อานนท์ ชำนาญกุล	726
14.15 – 14.30	S078	กลยุทธ์ทางการตลาดในการปรับตัวของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชว์ห่วย)ในเขตหนองแขม	อมรรัตน์ หงษ์ทอง	734
14.30 - 14.45		พักรับประทานอาหารว่าง		
15.00 – 15.15	S079	การศึกษาผลของการใช้เกมกราฟม.สนุก ในวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5	ไพโรจน์ แจ่มศรี ปวีศา หวลนุดดา, อมรรัตน์ เจียวประไพ	748
15.15 – 15.30	S080	ความภักดีของลูกค้าค้าไอศกรีมการบินดินทุ่นดำ	ว่าที่เรืออากาศตรี พงษ์ สนสิน ศศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ	755

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง .....1404..... ชั้น 4 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์

1).....รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์.....2).....ดร.ศรันย์ นาคณอม.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน

1).....อ.บุษบา อุ่อรุณ.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S004	การศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้สถานบริการดูแลผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานครตะวันตก	ประกาศ ปาวา ทองสว่าง	21
11.00 – 11.15	S008	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องปรับอากาศของผู้บริโภค กรณีศึกษา บริษัท กัญญาณัฐ อิเล็กทริก จำกัด	กัญญาณัฐ ศิริกุล	62
11.15 – 11.30	S005	ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภค ใก่อย่างห้าดาว	ประสงค์ อุทัย วัฒนา เอกปมิตรศิลป์ สมบัติ ทิมทรัพย์	33
11.30 – 11.45	S006	องค์ประกอบของแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท อีออน ธนสินทรัพย์ (ไทยแลนด์) จำกัด (มหาชน)	บุญสม รัศมีโชติ, กิตติศักดิ์ จังพานิช, ประสงค์ อุทัย	43
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S003	การตัดสินใจและพฤติกรรมกรบริโภคอาหารสำเร็จรูปแช่แข็งพร้อมทานของผู้บริโภคในเขตบางแค กรุงเทพมหานคร	ดร.สิทธิพร ประวัชรเรือง ผศ.ดร.สมยศ อวเกียรติ	10
13.15 – 13.30	S009	ความคิดเห็นของพนักงานต่อประสิทธิภาพการจัดซื้อของบริษัท เอบีซี จำกัด	พลอยอันดา วงษ์ศรี	70
13.30 - 13.45	S010	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเช่าห้องพักอาศัยของผู้เช่าห้องพักคอกบัว	ประภัสสร จันทรพิวง	78
13.45 – 14.00	S011	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของลูกค้าในการเลือกใช้บริการของ บริษัท นิธิ เอ็นจิเนียริง แอนด์ คอนสตรัคชั่น จำกัด	สุนิรัชต์ ขันข่อย	84
14.00 – 14.15	S012	ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่มีต่อการให้บริการ โลจิสติกส์ของสำนักงานขนส่งกรุงเทพมหานคร พื้นที่ 3 กรณี การชำระภาษีรถประจำปี	ณัฐติกาญจน์ สกลวัฒน์หิรัญ	94
14.15 – 14.30	S013	การใช้ข้อมูลทางบัญชีในการบริหารจัดการของบริษัทจำกัดในจังหวัดนนทบุรี	วรรณภา อิมะไชย์ ดร.ปัญญา กล้ายเดช	102

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1405 ..... ชั้น 4 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1)..... ผศ.ดร. คำเพชร ภูริปริญญา ..... 2)..... ผศ. ญาณวัฒน์ พลอยเทศ .....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1)..... อ.ปิยาภา พรमतอง .....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	S017	การวิเคราะห์ห้องครัวประกอบสมรรถนะของผู้ทำบัญชีที่ขึ้นทะเบียนในเขตจังหวัดสมุทรปราการในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	ปุ่นนุช ยังทินนัง	142
11.00 – 11.15	S014	ผลกระทบของนโยบายการเงินต่ออัตราแลกเปลี่ยนก่อนและหลังวิกฤตการณ์ทางการเงิน	สุภาวดี ศิริวัฒน์ ดร.ชัยวุฒิ กุลมา	111
11.15 – 11.30	S037	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อคอนโดมิเนียมในด้านส่วนประสมทางการตลาดของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร	จารึก สิมพลีวงศ์	344
11.30 – 11.45	S113	ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อคุณภาพของผลิตภัณฑ์บริษัทไทยน้ำทิพย์จำกัดในจังหวัดลำปาง	วารินทร์ ธาสุดใจ	1087
11.45 – 12.00	S121	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการใช้บริการของสายการบินนกแอร์ภายในประเทศ (กรุงเทพฯ – เชียงใหม่)	โสธรา พาหุวัฒน์กร	1166
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	S122	จิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี	สุวรรณ ชันดี ดร.พรพิมล ประเวศรุ่งเรือง	1175
13.15 – 13.30	S002	การประเมินผลหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ ภาควิชาศึกษาศาสตร์สาธิตทางการศึกษาจังหวัดชุมพร	กัญญา แก้วประดิษฐ์	1
13.30 - 13.45	S112	ความคิดเห็นด้านส่วนประสมทางการตลาดของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์ลูกชิ้นปิ้ง	ธนพล มงคล	1076
13.45 – 14.00	S048	การวิเคราะห์กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จของธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย	อุไรวรรณ ธนระักษ์	464
14.00 – 14.15	S015	การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตข้าวพันธุ์ปากอ้าปีลของเกษตรกรบ้านทัพไทย ตำบลหมอ อำเภอบางบาล จังหวัดสุรินทร์	ปัญญาวัฒน์ จุฑามาศ	121
14.15 – 14.30	S201	การแพทย์วิถีชาวบ้าน จังหวัดละโว้	ประดิษฐ์ ดีใจ พินิตา กักดี	889

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1406 ..... ชั้น 4 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษัชกร ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1).....รศ. วสันต์ กันอ่ำ..... 2).....ดร.ณรงค์ โปธิ.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1).....อ.ชาวิน เกษรสังข์.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	T011	การศึกษาวิธีการนำเว็บเพจขึ้นหน้าแรก ของโปรแกรมช่วยการสืบค้นข้อมูล ผ่านเว็บไซต์ http://www.google.com กรณีศึกษาเว็บไซต์ http://www.rommaigreenpark.com ภายใต้คำค้นหา “ที่พักลำปาง”, “โรงแรมลำปาง”, “รีสอร์ทลำปาง”	ชัยวัฒน์ สมศรี	1999
11.00 – 11.15	T013	การศึกษารายการทดสอบของการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยประชากร 2 กลุ่ม ระหว่างสถิติทดสอบ t-test และ F-test ภายใต้เงื่อนไขของขนาดกลุ่มตัวอย่าง และระดับนัยสำคัญทางสถิติที่แตกต่างกัน โดยใช้เทคนิคการจำลองมอนติคาร์โล	สุวิษฐา กุ้ทับทิม ณัชชา มหบุญญานนท์ กฤษฎากาญจน์ ไตพิทักษ์	2013
11.15 – 11.30	T014	การลดต้นทุนการติดตั้งชุดลือกผ้าทายด้วยเทคนิควิศวกรรมคุณค่า ของโรงงานตัวอย่าง	เถลิง พลเจริญ	2024
11.30 – 11.45	T016	การพัฒนากระบวนการข้อมูลหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษา: คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ	อนุมาศ แสงสว่าง ดร.เฉลิมชัย วิโรจน์วรรณ	2038
11.45 – 12.00	T019	การสร้างโมบายแอปพลิเคชันเพื่อส่งเสริมจริยธรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	พุทธิพันธ์ นาคสุข ดร.ศิริพร อยู่ประเสริฐ	2066
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	T017	การออกแบบและพัฒนาส่วนติดต่อกราฟิกกับผู้ใช้	จิรวินัญญ์ ดีเจริญชิตพงศ์	2047
13.15 – 13.30	T021	การพัฒนากระบวนการข้อมูลฝึกทักษะการจดจำด้วยเกมตารางปริศนา	สมบูรณ์ สุภัทรกุลชัย ณัฐชดา ธรรมเวช	2088
13.30 - 13.45	T026	กระบวนการเปรียบเทียบคำอธิบายรายวิชา ในการเทียบโอนรายวิชา โดยการให้น้ำหนักคำ (term weighting) ร่วมกับแบบจำลองเวกเตอร์สเปซ	นพดล สิทธิเลิศ, ศิริประกาย พงศ์สุวรรณ พิมพ์นารา อาจคง	2125
13.45 – 14.00	T027	วิเคราะห์ปัญหาและความต้องการระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารในม.วิทยาลัยชนบุรี	ศิริประกาย พงศ์สุวรรณ อรรถกร องค์ศิริพร	2133
14.00 – 14.15	T035	การจัดการความรู้ด้วยเทคโนโลยี “ระบบการจัดการเรียนการสอนผ่านเว็บ” ของมหาวิทยาลัยชนบุรี	ดร.บัญชา เกิดมณี เสาวภา เมืองแก่น เอนก นามจันทร์ ดิเรก รั้งรองจิตภูมิ	2214
14.15 – 14.30	T039	คำสนทนาภาษาอาเซียนพื้นฐาน 10 ประเทศผ่านระบบออนไลน์	จิรนุช เจริญเรืองทรัพย์	2252

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1407 ..... ชั้น 4 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1)..... ผศ.ดร.เปรมพร เขมมาวุฒดี 2)..... ผศ.สุเนตร มุลทา.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1)..... อ.ชุตินา เกตุยา.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	T038	พัฒนาระบบจัดหางานพิเศษสำหรับนักศึกษาในระดับปริญญาตรีผ่านเทคโนโลยีเว็บเซอร์วิส	พิชญ ชะดวงคร ดร.ไพศาล ตระกูลสุข	2242
11.00 – 11.15	T015	การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบทบทวนบนเว็บรายวิชาการเขียนโปรแกรมบนระบบปฏิบัติการเท็กซ์โหมดที่ส่งผลต่อการคิดวิเคราะห์เทคนิคเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์	ฝนทิพย์ เพชรจำรัส	2029
11.15 – 11.30	T020	การศึกษาคำว่าความเข้าใจและความพร้อมใช้บริการกลุ่มเมฆในหน่วยงานภาครัฐ	ดร.ทกกลชัย อุดตรนที ดร.อภิรักษ์ ปรีชญสมบูรณ์ ดร.วรินญา สุจริยา	2075
11.30 – 11.45	T022	การเพิ่มผลผลิตโดยใช้เทคนิคการจำลองสถานการณ์กรณีศึกษาบริษัทผลิตชิ้นส่วนรถยนต์	สุรฉันทย์ ปาละพรพิสุทธิ์ ทิพวรรณ โชติเวที กิตติพงษ์ แสงนะ สมศักดิ์ มีแสง อานันท์ จันทมาศย์	2096
11.45 – 12.00	T023	การลดของเสียจากปัญหาระยะเวลาห่างของสปริงกว้างไม่ได้ตามมาตรฐานในกระบวนการม้วนขึ้นรูปสปริง กรณีศึกษา โรงงานผลิตสปริง	สุรฉันทย์ ปาละพรพิสุทธิ์ ทิพวรรณ โชติเวที จุฑามาศ พรหมเลิศ สุครัตน์ อินสิงห์	2103
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	T024	การปรับปรุงกระบวนการผลิตน้ำดื่มโดยโปรแกรมการจำลองสถานการณ์กรณีศึกษาโรงงานน้ำดื่ม	สุรฉันทย์ ปาละพรพิสุทธิ์ ทิพวรรณ โชติเวที รุ่งโรจน์ เชียงทอง สุทธิพงษ์ กิ่งทอง	2111
13.15 – 13.30	T029	การศึกษาและการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตอะไหล่เตาอบด้วยวิธีการออกแบบการทดลอง	สุรฉันทย์ ปาละพรพิสุทธิ์ อริวัฒน์ สีนะธรรม นิภากรณ์ ชะมาประโคน นัทธูชา กองแก้ว สุริยา ไชยหานิชย์	2155
13.30 - 13.45	T025	การสร้างตัวแบบจำลองในกระบวนการผลิตของบุคลากรฝ่ายผลิตกรณีศึกษาบริษัท กราเวีย กราฟฟิกส์ จำกัด จังหวัดสมุทรสาคร	วารุณี มลิทนปัญญา กิตติศักดิ์ จันทนิช ณัฐพงศ์ ศรีภูงา	2118

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1407 ..... ชั้น 4 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษัชกรรมศึกษา ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1)..... ศศ.ดร.เปรมพร เขมมาวุฒม์ 2)..... ศศ.สุเนตร มุลทา.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1)..... อ.ชุตินา เกตุยา.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
13.45 – 14.00	T028	การใช้ Model ในการจำลองสถานการณ์การปฏิสัมพันธ์ของระบบผู้เชี่ยวชาญ	สินีภรณ์ จรุงสารทูล	2144
14.00 – 14.15	T036	การพัฒนาเว็บไซต์ผ่านแอปพลิเคชัน บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์	ชุตินา เกตุยา กิตติพงษ์ นวลปัทม์	2227
14.15 – 14.30	T044	การดำเนินงานระบบการจัดการห้องสมุด กรณีศึกษา โรงเรียนสุพรรณภูมิวิทยา	ศรัญธร มั่งมี	2311

ตารางการนำเสนอแบบบรรยาย ห้อง ..... 1204 ..... ชั้น 5 อาคาร 1

การประชุมวิชาการระดับชาติ เภษุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1).....ดร.จุมพลเดชน์ บำรุงวงศ์ชารี..... 2)..... ผศ.ดร.ชานนท์ วัริสาร.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1)..... อ.ศุภฤกษ์ มุกดา.....

เวลา	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
10.45 – 11.00	T041	การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่2 โดยใช้กระบวนการสอนแบบโครงงานวิทยาศาสตร์ ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาเทคนิคบริหารธุรกิจกรุงเทพ	สุกัญญา หาญศึก	2276
11.00 – 11.15	T034	ระบบจำหน่ายสินค้าออนไลน์ ด้วยระบบคิวอาร์โค้ด กรณีศึกษา: ร้านขายเสื้อผ้า COPTER SHIRT	ศุติตา ปานสุวรรณ	2206
11.15 – 11.30	T018	ยางมะตอยที่ดัดแปลงด้วยอนุภาคยางจากเศษถุงมือยาง	เชาวลิต ประเสริฐสมบูรณ์ ศราวุธ ริมคูสิต	2057
11.30 – 11.45	T033	ระบบจัดการเชิงปฏิบัติการ และซ่อมบำรุงทรัพย์สินสารสนเทศ ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	อัครเดช ศิริพงษ์วัฒนา สุพจน์ พ่วงกำเนิด พลวัฒน์ เกษสุวรรณ	2194
11.45 – 12.00	T042	การฝึกทักษะการสร้างเฟรมโดยใช้วีดีโอประกอบการฝึกปฏิบัติรายวิชาการสร้างเว็บเพจด้วยภาษา HTML ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 3	สุภาพร ศรีสมัย	2287
12.00 – 13.00		พักรับประทานอาหารกลางวัน		
13.00 – 13.15	T040	บทเรียนออนไลน์คำศัพท์เทคนิคและประโยคปฏิบัติงานคอมพิวเตอร์	ภัทรนันท์ สร้างวงศ์ใหม่	2265
13.15 – 13.30	T032	EXPERIMENTAL OF WALL THICKNESS USING TUBE SINKING	ธนิศ แดงศรี	2182
13.30 - 13.45	T043	การเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการงานคลังสินค้า กรณีศึกษาบริษัทเอกชน ด้วยการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน	ศุภฤกษ์ มุกดา อนุพงศ์ ศรีสัตยา ศุวิมล อุ่มหงษ์	2298
13.45 – 14.00	T046	การพัฒนาระบบบริหารบริการเทคโนโลยีสารสนเทศด้วยระบบปฏิบัติการลินุกซ์	สันติ เดิมผล ดร.ศรินทร์ นาคถนอม	2324
14.00 – 14.15	T037	ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการความเสี่ยงโครงการ	ศรีณัฐร มั่งมี นิพนธ์ หมั่นการ	2233
14.15 – 14.30	T047	การพัฒนาระบบค้นหาสนามกอล์ฟโดยใช้เทคโนโลยีจีพีเอส บนโทรศัพท์เคลื่อนที่	ณัฐพล หล่อนิล ดร.ศรินทร์ นาคถนอม	2330

ตารางการนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์ ณ ลานวัฒนธรรม ชั้น 1 อาคาร 1
การประชุมวิชาการระดับชาติ เภยุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5
มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

เวลา 10.45 – 16.00

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1) ศศ.สุปัด ทองอินทร์ ..... 2) อ.ชนิตา เอี่ยมสะอาด .....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1) ..... อ.ณัฐชญา พิมพากรณ์ 2) ..... อ.วันทนา สุขอนุเคราะห์ .....

ลำดับ	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
1	T001	การจัดฝังกังคังสินค้าด้วยเทคนิค SLP	ดร.สรันย์ นาคณอม	1925
2	T002	การจัดการสินค้าคงคลัง กรณีศึกษาบริษัทผลิตคอนกรีตผสมเสร็จ	ดร.สรันย์ นาคณอม	1932
3	T003	การศึกษารายการพยากรณ์การส่งออกสินค้าแบบอนุกรมเวลา	ดร.สรันย์ นาคณอม	1938
4	T004	การสร้างตัวแบบขนส่งธุรกิจไก่สด	ดร.สรันย์ นาคณอม	1944
5	T005	การสร้างแบบจำลองการจัดการสั่งซื้อสินค้ากรณีศึกษาผู้ผลิตและจำหน่ายสินค้าในกิจการโรงแรม	ดร.สรันย์ นาคณอม	1950
6	T006	การเพิ่มประสิทธิภาพการวางแผนการสั่งซื้อวัตถุดิบในการผลิต กรณีศึกษาธุรกิจอุตสาหกรรมยานยนต์	พศิน จตุเทน ปพน สีหอมชัย ดร.ศักดิ์ชาย รักการ	1956
7	T007	การศึกษาเทคโนโลยีการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์	วิทยา หอมอ่อน ดร.ศักดิ์ชาย รักการ	1963
8	T008	การพัฒนาระบบค้าปลีกโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ทางด้านเศรษฐศาสตร์	ชุตินา ธีบุญรักษ์	1972
9	T009	การพัฒนาระบบการจัดการวารสารอิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ สำหรับสถานศึกษา	ชุตินา ธีบุญรักษ์ ดร.ศักดิ์ชาย รักการ	1977
10	T010	การจำลองการเคลื่อนที่ของแกนกลแบบหนึ่งแกนโดยใช้เทคนิค Sliding Mode Control	บัณฑิต อินทรีย์มีศักดิ์ สิริชัย นิธิอุทัย	1987
11	T012	การลดพลังงานไฟฟ้าในการเลี้ยงไหมของพารา	กฤติเดช ดวงใจบุญ, อุดมคมศักดิ์ บุญศรีโรจน์	2008
12	T030	การศึกษารายการอนุรักษ์พลังงานไฟฟ้าแสงสว่าง มหาวิทยาลัยธนบุรี	เอกรัตน์ นภกานต์ ดร.บัญชา เกิดมณี	2165
13	T031	การวิเคราะห์และออกแบบระบบติดตามภาวะการมีงานทำของบัณฑิตออนไลน์สำหรับมหาวิทยาลัยธนบุรี	ศุภลักษณ์ บาดโพธิ์	2172
14	T045	ตัวแบบการพยากรณ์มูลค่าการส่งออกกล้วยของประเทศไทย	อัสวิน เสนิชัย	2316
15	S016	การศึกษาความบกพร่องในกระบวนการแก้ปัญหา โจทย์ฟิสิกส์ เรื่อง การเคลื่อนที่ในแนวเส้นตรง ด้วยความเร่งคงที่ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยธนบุรี	ณัฐรดา ธรรมเวช	131

ตารางการนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์ ณ ลานวัฒนธรรม ชั้น 1 อาคาร 1
การประชุมวิชาการระดับชาติ เภยุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5
มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

เวลา 10.45 – 16.00

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1) ศศ.สุปัด ทองอินทร์ ..... 2) อ.ชนิตา เอี่ยมสะอาด .....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1) ..... อ.ณัฐฎา พิมพากรณ์ 2) ..... อ.วันทนา สุขอนุเคราะห์ .....

ลำดับ	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
16	S025	ความคิดเห็นการปรับปรุงการจัดการวัสดุ กรณี บริษัท เอ็มเค เรสโตรองค์ กรุ๊ป จำกัด (ม.ชน)	ปรางวลัย เสาวพันธ์	233
17	S041	ศึกษาการรับรู้และพฤติกรรมการป้องกันมลพิษทางน้ำในคลองประยูรศักดิ์ ของชุมชนเทศบาลนครรังสิต จังหวัดปทุมธานี	คณารักษ์ ศรีสมบูรณ์	389
18	S051	คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อความร่วมมือของชุมชนในว.ชุมชน กลุ่มภาคเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา	พรศักดิ์ คำทอง, ศศ.ดร.พนมพร จันทรปัญญา	498
19	S052	การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์ พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่ละ อำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่	นวพรรณ เทียมรอด, ดร.พัชรวีรชน กิจมี	509
20	S053	แนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการ บริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน	สุริย์รัตน์ ธรรมทิง, ดร.พัชรวีรชน กิจมี	517
21	S054	การทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนา การศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่	นริศรา ฟองศักดิ์, ดร.พัชรวีรชน กิจมี	527
22	S055	การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอลำปาง จังหวัดเชียงใหม่	สรารุช จินดาหลวง, ศศ.ดร.พนมพร จันทรปัญญา	534
23	S056	การดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาสะเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่	ทิตยา หม่อมแป้ว, ศศ.ดร.พนมพร จันทรปัญญา	543
24	S058	การติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 3	ชุตติกานต์ ทามา, ศศ.ดร.พนมพร จันทรปัญญา	558
25	S059	การจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนบ้านปางขอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย	ครันภพ ทองอาญา, ศศ.ดร.พนมพร จันทรปัญญา	568
26	S090	การนำผลิตภัณฑ์เครื่องยนต์เข้าสู่ตลาดกลุ่มโรงงานน้ำตาลในเขต ตะวันออกเฉียงเหนือ	ธนิตเทพ ทวีจิต	862

ตารางการนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์ ณ ลานวัฒนธรรม ชั้น 1 อาคาร 1
การประชุมวิชาการระดับชาติ เภยุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5
มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

เวลา 10.45 – 16.00

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1) ศศ.สุปัด ทองอินทร์ ..... 2) อ.ชนิตา เอี่ยมสะอาด .....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1) ..... อ.ณัฐชญา พิมพาภรณ์ 2) ..... อ.วันทนา สุขอนุเคราะห์ .....

ลำดับ	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
27	S104	ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่มจังหวัด เชียงใหม่	สายฝน ยะจรรยา	984
28	S105	ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารงานกับกระบวนการปฏิบัติงาน ประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหาร โรงเรียนขยายโอกาสใน อำเภอเชียงดาวจังหวัดเชียงใหม่	อรนุช กุณา, ดร.พัชรวิพรรณ กิจมี	995
29	S106	การบริหารสถานศึกษาดามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนใน กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาเบญจมิตร อำเภอแม่แจ่ม จังหวัด เชียงใหม่	นารีรัตน์ กุลเม็ง, ศศ.ดร. พนมพร จันทรบัญญา	1008
30	S119	ภาวะผู้นำของนักศึกษาระดับปริญญาโทหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบัณฑิตวิทยาลัย	ศศิณา สมเดช	1148
31	S120	ความคล้ายคลึงและความแตกต่างในด้านพฤติกรรมการบริหารงานระหว่าง ผู้บริหารโรงเรียนเพศหญิงและชายสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา เขต ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	ศศิณา สมเดช	1158
32	S133	แบบการบริหารความขัดแย้งของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ ทำงานเป็นทีมของครูในสถานศึกษาจังหวัดสมุทรปราการ สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	วชิราภรณ์ แดงวิชัย	1265
33	S135	แรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในกลุ่มโรงเรียนบางเสาธง จังหวัดสมุทรปราการ	รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลักษณ์ จิรปริยา ขันทะชา	1281
34	S137	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานพยาบาล โครงการประกันสังคม ของผู้ประกันตนเขตสวนหลวง จ. กรุงเทพมหานคร	อารยา คุณารักษ์ ดร. ณัฐกาญจน์ สุวรรณธารา	1301
35	S138	ปัจจัยการเสริมสร้างขวัญและกำลังใจที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 2	ดร. นิวัตต์ น้อยมณี นพพล เสียงกล่อม	1316
36	S139	การศึกษาการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ของครูโรงเรียนพระ โขนงพิทยาลัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2	ดร. นิวัตต์ น้อยมณี, อิสยาภรณ์ เวียนวงศ์	1328
37	S140	ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการขนส่งสินค้าเร่งด่วนทางอากาศในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร	บัณฑิต ทับทิมศรี, ทวีพันธ์ พัวสรรเสริญ	1335

ตารางการนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์ ณ ลานวัฒนธรรม ชั้น 1 อาคาร 1
การประชุมวิชาการระดับชาติ เภยุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5
มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558
เวลา 10.45 – 16.00

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1) ศศ.สุปัด ทองอินทร์ ..... 2) อ.ชนิตา เอี่ยมสะอาด .....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1) ..... อ.ณัฐชญา พิมพากรณ์ 2) ..... อ.วันทนา สุขอนุเคราะห์ .....

ลำดับ	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
38	S141	ปัจจัยส่วนประสมการตลาดบริการที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสปาของประชาชนในเขตลาดกระบัง	ปุณิกา โทพิลา	1342
39	S145	การศึกษาทัศนคติต่อความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในธุรกิจศูนย์บริการรถยนต์	ณัฐชญา พิมพากรณ์ ธีรชัย เปี้ยวัน	1374
40	S151	การศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจ สาขาการตลาด ต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนรายวิชา MKT 452 (การสื่อสารทางการตลาดเชิงบูรณาการ)	บุษบา อู่อรุณ	1453
41	S007	แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานบริษัท ทีเอ็นที เอ็กซ์เพรส เวิลด์ไวด์ (ประเทศไทย) จำกัด	ชนัญญา เอี่ยมละออ	52
42	S157	กระบวนการคิดและวิธีการทำงานของผู้นำชุมชน ตำบลราชาเทวะ ใน การดำเนินงานการป้องกันและควบคุมปัญหาเสพติด	ศศิณา สมเดช ดร.จิตติมา ธีรदानนท์	1490
43	S158	ปัจจัยส่วนบุคคล ความเข้าใจในการประเมินประสิทธิผล การให้ความรู้ในการประเมินประสิทธิผล และการพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานพนักงานแผนก Operation บริษัท ทรอมัลลอย (ประเทศไทย) จำกัด	ดารารัตน์ สุริวงค์ ดร.นิรัญชา ลิวเฉลิมวงศ์	1496
44	S159	การศึกษาความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของนักศึกษาสาขา บัญชี	วิภาวดี คุณวงศ์	1504
45	S160	ความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ	ศศิณา สมเดช, วิภาวดี คุณวงศ์, ดร.จิตติมา ธีรदानนท์	1511
46	S161	ความพึงพอใจของนักศึกษาปริญญาโทที่มีต่อการให้บริการด้านการจัดการศึกษา คณะบัณฑิตวิทยาลัย	ศศิณา สมเดช ดร.วิภา ว่องพูลสิน	1515
47	S164	ความพึงพอใจของนักศึกษาสาขาบัญชีที่มีต่อการให้บริการด้านการจัดการศึกษา คณะบริหารธุรกิจ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร	วิภาวดี คุณวงศ์ มนสันต์ มฤคทัต	1540
48	S182	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเบียร์ของผู้บริโภค เขตบางแค จังหวัดกรุงเทพมหานคร	ชลธิดา รักยุทธ ดร. ณัฐกาญจน์ สุวรรณธารา	1731

ตารางการนำเสนอผลงานแบบโปสเตอร์ ณ ลานวัฒนธรรม ชั้น 1 อาคาร 1
การประชุมวิชาการระดับชาติ เภยุมิตรวิชาการ ครั้งที่ 5
มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ วันพฤหัสบดีที่ 28 พฤษภาคม 2558

เวลา 10.45 – 16.00

ผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้วิพากษ์ 1) ศศ.สุปัด ทองอินทร์..... 2) อ.ชนิตา เอี่ยมสะอาด.....

ผู้ดำเนินการและประสานงาน 1).....อ.ณัฐชญา พิมพากรณ์ 2).....อ.วันทนา สุขอนุเคราะห์.....

ลำดับ	รหัส	รายการ/หัวข้อเรื่อง	ผู้นำเสนอ	เลขหน้า
49	S183	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์มือสองของผู้บริโภคในอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี	ทรงศักดิ์ แซ่ลี ศศ.วัลลภ นิมมานนท์	1742
50	S184	ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อการตัดสินใจซื้อกาแฟสด ในสถานศึกษาเขตลาดกระบัง	วิภารัตน์ เกาประเสริฐ ศศ.วัลลภ นิมมานนท์	1751
51	S185	ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์อีโคคาร์ของผู้บริโภคในเขตลาดกระบังกรุงเทพมหานคร	อมฤต สุขสายออ ศศ.วัลลภ นิมมานนท์	1763
52	S186	ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6	สรายุ รักเจียม รศ.ดร.เสาวนีย์ เลวลัย	1771
53	S190	การศึกษาทัศนคติเกี่ยวกับการใช้ผ้าไทยของประชาชนในเขตลาดกระบัง	ณัฐชญา พิมพากรณ์ ชนิตา เอี่ยมสะอาด	1797
54	S197	ทัศนคติที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ของประชาชนในเขตลาดกระบัง	ปุณิกา โทพิลา	1853
55	S202	พฤติกรรมการตัดสินใจเลือกที่พักรีสอร์ท ของนักท่องเที่ยวชาวไทย บนหมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง	ภณสิทธิ์ อ้นยะ	1897
56	S203	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (4P's) ที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยมาเที่ยวตลาดน้ำบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา	ภณสิทธิ์ อ้นยะ	1902
57	S155	คุณลักษณะของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของสถานประกอบการเขตลาดกระบัง	พัทธวีรา จิรอุดมสาโรจน์ ดร.นิรัญา ลีเฉลิมวงศ์	1478

คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชน
กลุ่มภาคเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

Administrators' Traits Affecting Community Participation of the Northern Group

Community College, the Office of the Higher Education Commission

พรศักดิ์ คำทอง¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทร์ปัญญา²

¹วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน, ps_khom@hotmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) คุณลักษณะของผู้บริหารในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ (2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ และ (3) คุณลักษณะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ กลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการสภาวิทยาลัยชุมชน จำนวน 42 คน คณะกรรมการสภาวิชาการ จำนวน 25 คน ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน จำนวน 3 คน รองผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชน จำนวน 6 คน ข้าราชการครู จำนวน 48 คน พนักงานราชการ จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้น 176 คน ในปีการศึกษา 2557 เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มหรือลดเป็นขั้นเป็นตอน ผลการวิจัย คุณลักษณะของผู้บริหารในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ พบว่า มีคุณลักษณะของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชน อยู่ในระดับมาก สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .519 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างด้านต่าง ๆ มีค่าตั้งแต่ .360 - .526 โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนผลการพยากรณ์คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวแปร คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีพลังสูง อดทนต่อความยากลำบาก และความกดดัน มีวุฒิภาวะและอารมณ์มั่นคง และมีความสามารถในการควบคุมตนเอง สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวมได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สร้างเป็นสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{-1-4} = 2.927 + .164X_7 + .097X_1 + -.160X_4 + .118X_3$$

สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z}_{1-4} = .168X_7 + .098X_1 + -.165X_4 + .122X_3$$

คำสำคัญ: คุณลักษณะของผู้บริหาร การมีส่วนร่วม วิทยาลัยชุมชน

ABSTRACT:

This research aimed to study 1) the administrators' traits of the Northern Group Community College 2) the community participation of the Northern Group Community College and 3) the administrators' traits affecting the community participation of the Northern Group Community College. The samples included 42 committee of community college council, 25 committee of academic council, 3 directors of community college, 6 deputy directors of community college, 48 government teachers, 52 government employees. There were totally 176 people in the year 2014. The tools were questionnaires in form of 5-rating scale. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient analysis and stepwise multiple regression analysis.

The findings of the administrators' traits of the Northern Group Community College showed that the administrators' traits were at high level. According to the community participation, it was found that the community involvement was at high level. The overall relationship between the administrators' traits and the community participation was at moderate level showing the correlation coefficient of .519. When considering each aspect, it revealed that the correlation coefficient between different aspects ranked from .360 - .526. The relationship of all aspects was positive and statistically significant at the level of 0.01. Regarding the prediction results of administrators' traits affecting the community participation, it indicated that all 4 predictable variables including achievement motivation, being energetic, patient for difficulty and pressure, maturity and emotional stability and capability of self-control could predict the overall community participation at the statistical significance level of 0.01 showing the predictable equations as follows:

Predictable equation of community participation in form of raw score

$$\hat{Y}_{-1-4} = 2.927 + .164X_7 + .097X_1 + -.160X_4 + .118X_3$$

Predictable equation of community participation in form of standard score

$$\hat{Z}_{1-4} = .168X_7 + .098X_1 + -.165X_4 + .122X_3$$

KEYWORDS:

Administrators' traits, Participatory, Northern groups community college

1. บทนำ

การเรียนรู้ของมนุษย์เริ่มต้นจากพ่อแม่ที่ทำหน้าที่เป็นครูคนแรกคอยพรวนคอยสั่งสอนลูกเพื่อให้เป็นเด็กดี พอเข้าสู่วัยถึงเกณฑ์จึงเริ่มต้นเรียนรู้กับครูที่รับช่วงต่อ นี่จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ในรั้วโรงเรียน นับแต่อดีตจนถึงปัจจุบันสถานศึกษาและบ้านจึงมีความสัมพันธ์พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน บุคลากรทางการศึกษาจึงเป็นบุคคลที่พ่อแม่ ผู้ปกครองให้ความเคารพ เชื้อถือ ความไว้วางใจในการฝากลูกหลานไว้เพื่อประสิทธิ์ประสาทวิชาการความรู้ อบรมบ่มนิสัย ให้เป็นคนดีของพ่อแม่ของสังคม เพื่อนำวิชาความรู้ไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีพตน มีอนาคตที่ดี ดังกระแสพระราชดำรัสในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ที่ทรงให้ความหมายของการศึกษาว่า “เป็นกระบวนการที่ทำให้คนมีความรู้ และมีคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ช่วยให้คนนั้นอยู่รอดในโลกได้ เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมส่วนรวม” สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2556). อนึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) มุ่งเน้นยึดหลักการศึกษาดลอดชีวิต ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้สมบูรณ์ อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา พัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การบริหารการศึกษาโดยใช้ชุมชนเป็นฐานคิด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). จากแนวคิดและแนวทางดังกล่าวข้างต้น ผู้บริหารสถานศึกษานั้นถือว่าเป็นปัจจัยบุคคลหรือหนึ่งในปัจจัยหลักที่ขับเคลื่อน

งานบริหารสถานศึกษา โดยอาศัยปัจจัยด้านเงิน วัสดุ การจัดการมาหนุนเสริม งานจะประสบความสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่นั้น สิ่งสำคัญผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีสิ่งบ่งชี้ให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตหรือลักษณะประจำตัวของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นด้านกายภาพ คือ องค์ประกอบของบุคลิกภาพที่สง่างาม ด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะ ความเชี่ยวชาญในการบริหารงาน ภาวะความเป็นผู้นำ รวมถึงด้านจิตภาพ คือ คุณธรรม ศิลธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ ดังกล่าวนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องหลอมรวมเข้าด้วยกันจนกลั่นเป็น “คุณลักษณะผู้บริหาร” ที่เหมาะสม เมื่อมีคุณลักษณะของผู้บริหารที่ดีที่เหมาะสมแล้วจึงจะส่งผลโดยตรงต่อการปฏิบัติงานทุก ๆ ด้านต่อบุคคลภายในองค์กรและภายนอกองค์กร ที่สำคัญส่งผลต่อชุมชนก่อให้เกิดความความศรัทธา มีใจเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำรงรักษาผลประโยชน์เพื่อส่วนรวม และร่วมกันประเมินผลการดำเนินงานกับสถานศึกษาอย่างเต็มที่ โอกาสที่สถานศึกษาหรือองค์กรประสบความสำเร็จก็จะสูง ซึ่งสุดา ทัพสุวรรณ. ในเมตต์เมตต์การุญจิต. (2553). กล่าวว่า“เปรียบได้ดั่งกับต้นไม้เนื่องจากสถานศึกษากับชุมชนมีความสัมพันธ์กันโดยที่รากนั้นเป็นเสมือนคนในชุมชน อาทิ ผู้ปกครอง พ่อค้า คหบดี ข้าราชการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำทางศาสนา ประชาชนทั่วไป ตลอดจนผู้มีส่วนได้เสีย บุคคลเหล่านี้มีความสำคัญยิ่งที่จะทำให้ต้นไม้เจริญเติบโตหรือล้มตายได้ ซึ่งถ้าส่วนที่เป็นรากช่วยกันหาแร่ธาตุและน้ำส่งไปหล่อเลี้ยงลำต้น บำรุง รักษาด้วยการรดน้ำพรวนดิน ใส่ปุ๋ย ต้นไม้ก็จะเจริญเติบโต ดังนั้นถ้าหากส่วนที่เป็นรากไม่ทำงาน หรือมีสภาพดินเสื่อมย่อมมีผลกระทบต่อส่วนที่เป็นลำต้น ในทำนองเดียวกัน กิ่ง ก้าน ใบ เปรียบได้กับ โรงเรียน สถานศึกษา อันประกอบไปด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูอาจารย์

บุคลากร ผู้เรียน หากได้รับการสนับสนุนจากส่วนกลาง (ราก) เป็นอย่างดี ก็จะดูดซับอากาศ และแสงแดดเพื่อปรุงอาหาร ไปหล่อเลี้ยงส่วนต่าง ๆ ต้นไม้ก็จะเจริญเติบโตแผ่กิ่งก้านและใบเขียวขจีมีดอกผล สร้างความสุขให้แก่มวลสรรพสัตว์ ใบไม้เหล่านี้เมื่อถึงเวลา ก็จะแก่เหี่ยวเฉาร่วงหล่นลงสู่พื้นดิน นานไปก็จะทับถมเป็นปุ๋ย ให้รากดูดซับเป็นอาหารเพื่อไปบำรุงลำต้นต่อไป” วิทยาลัยชุมชนนั้นจัดได้ว่าเป็นสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสอดคล้องกับแนวคิดและแนวนโยบายดังกล่าว โดยเกษม วัฒนชัย ให้เหตุผลว่าวิทยาลัยชุมชนตั้งขึ้นมาบนพื้นฐานที่เชื่อว่า “มนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรี และสามารถพัฒนาได้ถึงจุดสูงสุด ถ้าให้โอกาสเขาเรียนหนังสือ” สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน เล่ม 1. (2552). ดังนั้น วิทยาลัยชุมชนจึงมีปรัชญามุ่งให้ชุมชนเป็นเจ้าของการศึกษา บริหารจัดการโดยชุมชน โดยยึดระบบให้ชุมชนเข้ามาบริหารจัดการการศึกษาตามความต้องการของชุมชน เพื่อให้วิทยาลัยชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน อันจะนำไปสู่การสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชน ต้นกล้าชุมชน ฉบับที่ 2. (ม.ป.ป). และการที่ชุมชนจะเข้มแข็งได้นั้น วิทยาลัยชุมชนในฐานะที่เป็นสื่อกลางในการเชื่อมโยงการศึกษาสู่ชุมชนนั้นจะต้อง “คิดอาวุธทางความคิด” ให้กับชุมชน กล่าวคือ ช่วยกันสร้างอาวุธ และนำอาวุธนั้นไปต่อสู้กับความยากจน ให้อยู่ได้ อยู่ดี อยู่สุขและอยู่อย่างยั่งยืน ดังนั้นสิ่งที่วิทยาลัยชุมชนกับชุมชนจะต้องทำก็คือร่วมมือกันในการบริหารจัดการศึกษาของชุมชน โดยต้องร่วมกันคิด ร่วมสร้าง ร่วมกันพัฒนา แต่อย่างไรก็ตามถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จะให้ความสำคัญในเรื่องของการกระจายอำนาจทางการศึกษา และการให้ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาก็ตาม ข้อค้นพบของไพรัช อรรถกามาพันธ์ และมัทนา โชควรรณกร. (2545). ยังพบว่า การจัดการศึกษาในรูปแบบโรงเรียนรับผิดชอบ

ฝ่ายเดียวได้ดำเนินการมายาวนาน ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยลง ในส่วนของการบริหารงานผู้มีอำนาจก็เคยชินกับ “อำนาจเดียว” จนเป็นวัฒนธรรมองค์กร ส่วนใหญ่ของความสัมพันธ์คือการมีส่วนร่วมเป็น กรรมการ สถานศึกษา ซึ่งเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาเท่านั้น อำนาจการตัดสินใจอยู่ที่สถานศึกษา การให้คำปรึกษาพบว่ามีในระดับน้อย การมีส่วนร่วมจึงอยู่ในวงจำกัด ผู้ที่มีบทบาทจึงมักจำกัดในหมู่ผู้มีชื่อเสียง มีฐานะทางเศรษฐกิจมากกว่าผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางการบริหาร และการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่นนั้น แม้จะถูกกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งในการบริหารงาน สถานศึกษาก็ตาม ปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่แสวงหาความร่วมมือจากชุมชน และท้องถิ่นในฐานะเป็นแหล่งเงินมากกว่าภูมิปัญญา ความคิดในการบริหารและการพัฒนาสถานศึกษา เพราะสถานศึกษามีโอกาสจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ได้มากกว่า ชุมชนและท้องถิ่นไม่ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาในท้องถิ่นของตน ประชาชนไม่ตระหนักในสิทธิของตนในการรับการศึกษา การศึกษาจึงไม่เป็นหนึ่งเดียวกับชุมชน “แปลกแยกจากชุมชน” สถานศึกษาเองก็ขาดอำนาจการตัดสินใจเพราะระบบบริหารยังเป็นระบบรวมศูนย์รวมทั้งกฎ ระเบียบและขั้นตอนทางราชการไม่ได้ปรับเปลี่ยน ปัญหาการขาดความร่วมมือในปัจจุบันเกิดจากผู้ปกครองมีทัศนคติและประสบการณ์เก่าที่เคยมีต่อครู สถานศึกษาที่ไม่ส่งเสริมต่อการให้ความร่วมมือกับสถานศึกษา เป็นต้น ผู้วิจัยจึงมีความเห็นว่าผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนเป็นฟันเฟืองสำคัญในการขับเคลื่อนงานของสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล โดยต้องอาศัย “คุณลักษณะของผู้บริหาร” เป็นสิ่งสำคัญที่สามารถทำให้การบริหารงานประสบความสำเร็จ รวมทั้งชุมชนก็ต้องมีบทบาทหน้าที่ในการบริหารงานทุก ๆ ด้าน

อย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชน ในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา โดยเจาะจง เลือกใช้วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน ตาก แพร่ น่าน และ วิทยาลัยชุมชนพิจิตร เป็นหน่วยวิจัย เนื่องจากมีบริบทที่ คล้ายคลึงกัน อีกทั้งยึดปรัชญาเดียวกัน คือ เสริมสร้าง โอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อเพิ่มคุณค่า ชีวิตและศักยภาพของบุคคลและชุมชน ทั้งนี้เพื่อนำ ผลการวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านการบริหาร การศึกษาในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษา (1) คุณลักษณะของผู้บริหารในวิทยาลัย ชุมชนกลุ่มภาคเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา (2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัย ชุมชนกลุ่มภาคเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา และ (3) คุณลักษณะของผู้บริหารที่ ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชน กลุ่มภาคเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา

3. คำถามการวิจัย

(1) คุณลักษณะของผู้บริหารในวิทยาลัยชุมชนกลุ่ม ภาคเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดม ศึกษา เป็นอย่างไร (2) การมีส่วนร่วมของชุมชนใน วิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นอย่างไร (3) คุณลักษณะของผู้บริหารส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชน หรือไม่ อย่างไร

4. สมมติฐานการวิจัย

คุณลักษณะของผู้บริหารส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชน ในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในทางบวก

5. วิธีการวิจัย

5.1 *กลุ่มตัวอย่าง* ได้แก่ บุคลากรในวิทยาลัยชุมชน แม่ฮ่องสอน (43 คน) วิทยาลัยชุมชนตาก (15 คน) วิทยาลัยชุมชนแพร่ (39 คน) วิทยาลัยชุมชนน่าน (22 คน) วิทยาลัยชุมชนพิจิตร (57 คน) รวมทั้งสิ้น 176 คน

5.2 *ขอบเขตด้านเนื้อหา* คุณลักษณะผู้บริหารใช้ แนวคิดของ Yukl. (2002). จิทธิญา ดอนสำราญ. (2550). การมีส่วนร่วมของชุมชนใช้แนวคิดของ Cohen, & Uphoff. (1980). ปรารภ หลงสมบูรณ์. (2552).

5.3 *เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย* เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 คุณลักษณะของผู้บริหารในวิทยาลัยชุมชนกลุ่ม ภาคเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดม ศึกษา เลือกใช้แบบสอบถามของจิทธิญา ดอนสำราญ. (2550). มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .99 จำนวน 40 ข้อ ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชน กลุ่มภาคเหนือ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ อุดมศึกษา เลือกใช้แบบสอบถามของปรารภ หลงสมบูรณ์. (2552). มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 จำนวน 24 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามตอนที่ 2 ตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

5.4 *การเก็บรวบรวมข้อมูล* ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยตนเองในส่วนของหน่วยงานต้นสังกัด ส่วนที่เหลือ ส่งทางไปรษณีย์ ช่วงระหว่าง ก.ย. 2557 - ม.ค. 2558 จากนั้น ทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของ แบบสอบถามที่รับคืน บันทึกข้อมูล คำนวณค่าสถิติ และวิเคราะห์ข้อมูล

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ใช้ความถี่และร้อยละ ตอนที่ 2 ตอนที่ 3 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลค่าระดับใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของ Best. (1981). มิ่งขวัญ คอยชื่น. (2552).

2. สถิติเชิงวิเคราะห์เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ ใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เกณฑ์การพิจารณาค่าใช้ของ Bartz. (1999). สุภมาส อังสุโชติ และชูชาติ พ่วงสมจิตร, (ม.ป.ป.). ส่วนการวิเคราะห์คุณลักษณะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มหรือลดเป็นขั้นเป็นตอน

6. ผลการวิจัย

6.1 คุณลักษณะของผู้บริหารในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ พบว่า มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารโดยรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน และการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยรวม อยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน (ดังตารางที่ 1)

6.2 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ พบว่า มีความสัมพันธ์โดยเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (ดังตารางที่ 2)

6.3 คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ เมื่อนำตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวแปรมาทำการวิเคราะห์เพื่อคัดเลือกตัวแปรคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มหรือลดเป็นขั้นเป็นตอน เพื่อค้นหาตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัย หรือตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวม (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 1 ระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร และระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
คุณลักษณะของผู้บริหาร			
มีพลังสูง อดทนต่อความยากลำบาก และความกดดัน(X_1)	4.00	.82	มาก
มีความเชื่อมั่นในตนเอง(X_2)	4.08	.82	มาก
มีความสามารถในการควบคุมตนเอง(X_3)	4.01	.84	มาก
มีวุฒิภาวะและอารมณ์มั่นคง(X_4)	3.94	.84	มาก
เป็นคนน่าเชื่อถือ(X_5)	4.03	.81	มาก
มีความสามารถในการจูงใจ(X_6)	3.90	.85	มาก
การมุ่งผลสัมฤทธิ์(X_7)	3.98	.84	มาก
ความต้องการทางสังคม(X_8)	3.90	.86	มาก
การมีส่วนร่วมของชุมชน			
การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ(Y_1)	3.83	.83	มาก
การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ(Y_2)	3.72	.85	มาก
การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์(Y_3)	3.70	.86	มาก
การมีส่วนร่วมในการประเมินผล(Y_4)	3.69	.88	มาก

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ

คุณลักษณะของผู้บริหาร	การมีส่วนร่วมของชุมชน				Y_i
	Y_1	Y_2	Y_3	Y_4	

X_1	.367**	.360**	.367**	.397**	.402**
X_2	.432**	.373**	.390**	.409**	.432**
X_3	.468**	.416**	.404**	.439**	.465**
X_4	.430**	.384**	.387**	.435**	.441**
X_5	.508**	.449**	.463**	.502**	.518**
X_6	.468**	.434**	.439**	.491**	.494**
X_7	.526**	.442**	.482**	.507**	.527**
X_8	.518**	.480**	.483**	.502**	.534**
X_9	.506**	.454**	.464**	.501**	.519**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 3 คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ

ปัจจัย / ตัวพยากรณ์	b	(β)	(SE_b)	T
X_7	.164	.168	.043	3.823**
X_1	.097	.098	.041	2.334*
X_4	-.160	-.165	.049	-3.288**
X_3	.118	.122	.048	2.459*
$a = 2.927$				

* $P < .05$ ** $P < .01$

จากตารางที่ 3 พบว่า ปัจจัยที่ใช้ในการทำนายการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวม คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_7) มีพลังสูง อดทนต่อความยากลำบากและความกดดัน (X_1) มีวุฒิภาวะและอารมณ์มั่นคง (X_4) มีความสามารถในการควบคุมตนเอง (X_3) ร่วมกันมีประสิทธิภาพในการทำนาย พิจารณาได้จากค่า t ที่ทำการทดสอบความมีนัยสำคัญของค่า b ว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสามารถสร้างสมการในการทำนายการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวม ได้ดังนี้ สมการที่ 1 สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบคะแนนดิบ และสมการที่ 2 สมการพยากรณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Y}_{-1-4} = 2.927 + .164X_7 + .097X_1 + -.160X_4 + .118X_3 \quad (1)$$

$$\hat{Z}_{-1-4} = .168X_7 + .098X_1 + -.165X_4 + .122X_3 \quad (2)$$

7. สรุป

(1) คุณลักษณะของผู้บริหารในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ พบว่า มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารโดยรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งพิจารณารายด้านและแยกรายข้อ (2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ โดยรวม พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน อยู่ในระดับมาก ทั้งพิจารณารายด้านและแยกรายข้อ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ พบว่า มีความสัมพันธ์โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติ พบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (4) คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม พบว่า ตัวแปรอิสระที่เป็นปัจจัยในแต่ละชั้นสามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวม (Y_{1-4}) ได้จริง คือ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_7) มีพลังสูง อดทนต่อความยากลำบากและความกดดัน (X_1) มีวุฒิภาวะและและอารมณ์มั่นคง (X_4) มีความสามารถในการควบคุมตนเอง (X_3) มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .231 และมีค่าสัมประสิทธิ์การทำนายเท่ากับ .054 คิดเป็นร้อยละ 5.40

8. อภิปรายผล

8.1 คุณลักษณะของผู้บริหารในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ พบว่า มีระดับคุณลักษณะของผู้บริหารอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเป็นตัวแปรอิสระที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมของชุมชนโดยรวม ได้จริง 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนในกลุ่มภาคนี้นั้นมีพันธกิจหลัก คือ จัดการศึกษาในระดับต่ำกว่าปริญญาทั้งสายวิชาการและสายอาชีพ ในหลักสูตรอนุปริญญา หลักสูตรประกาศนียบัตรที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน ให้การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ บริการ

ทางวิชาการต่อชุมชน วิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน วิจัยสถาบันเพื่อพัฒนาการดำเนินงาน และมีส่วนร่วม ในการทำนุบำรุงและพัฒนาศิลปวัฒนธรรมกับชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นงานหนักและท้าทายต่อผู้บริหารวิทยาลัย ชุมชนทุกระดับชั้นมากพอสมควร สอดคล้องกับ งานวิจัยของปรารภ หลงสมบุญ. (2552). ศึกษา คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ ชุมชน ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครปฐม เขต 2 พบว่า คุณ ลักษณะของ ผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้าน บุคลิกภาพและลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงาน มีค่าเฉลี่ย เท่ากัน รองลงมาคือ ด้านลักษณะทางสังคม ด้าน สติปัญญา ด้านความรู้ความสามารถ ด้านลักษณะทาง กายภาพ และด้านภูมิหลังทางสังคม (2) ด้านมีพลังสูง อดทนต่อความยากลำบากและความกดดัน โดยมีความสามารถแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะลักษณะภูมิประเทศที่จัดตั้งของ วิทยาลัยชุมชนส่วนมากเป็นภูเขาสลับซับซ้อน การเดิน เข้าหาชุมชนบางชุมชนยากลำบากมีความเสี่ยงและมี อันตรายค่อนข้างสูง เช่น แม่ฮ่องสอน ตาก แพร่ และ น่าน รวมทั้งวิทยาลัยชุมชนก่อตั้งขึ้นมาเพียง 10 กว่าปี ดังนั้นกฎ ระเบียบ ข้อบังคับบางอย่างนั้นอาจจะยังไม่ ชัดเจนและไม่เอื้อต่อการทำงาน สอดคล้องงานวิจัยของ จิทธิญา ดอนสำราญ. (2550). ศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารวิชาการของ ผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วน ใหญ่มีคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดย ภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ เป็นคนน่าเชื่อถือ รองลงมาคือ มี พลังสูง อดทนต่อความยากลำบากและความกดดัน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีวุฒิภาวะและ อารมณ์มั่นคง (3) ด้านมีวุฒิภาวะอารมณ์มั่นคง โดย ยอมรับความผิดพลาดของตนเองและความคิดเห็นของ

คนอื่น ซึ่งอาจเป็นเพราะว่า ในมิติการทำงาน ทั้งภายใน ภายนอกองค์กร ย่อมมีความขัดแย้งทางความคิด ความเห็นที่ต่าง การกระทบกระทั่งย่อมพียงมี ดังนั้น ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนต้องรักษาระดับความมั่นคงทาง อารมณ์ เพื่อลดความขัดแย้ง ความแตกแยก ซึ่งจะส่งผล ไปยังประสิทธิภาพของงานลดลงด้วย สอดคล้องกับ งานวิจัยประคอง รัศมีแก้ว. (2551). ศึกษาคุณลักษณะ ผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ พบว่า องค์ประกอบคุณ ลักษณะผู้นำของผู้บริหาร ใน สถานศึกษาที่มีคุณภาพ มี 4 องค์ประกอบ โดย องค์ประกอบที่ 1 ความฉลาดทางอารมณ์ ประกอบด้วย ใจดี ใจกว้าง เปิดโอกาสให้ครุมีเสรีในการคิด ควบคุม อารมณ์ ได้ ใจมุ่งมั่น คง ไม่เอาแต่อารมณ์ เป็น กัลยาณมิตรต่อผู้ร่วมงาน เข้าใจผู้บังคับบัญชา มีความ เป็นประชาธิปไตย หนักแน่นไม่หุนเหว รับฟังจากทุก กลุ่ม สร้างขวัญกำลังใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา รู้จักสร้าง บรรยากาศที่ดีในการทำงาน ยอมรับในความผิดพลาด มีใจหนักแน่น มีความยืดหยุ่น สร้างความรักความ สามัคคีในหมู่คณะ สุภาพ อ่อนน้อม ถ่อมตน โอบอ้อม อารี เห็นอกเห็น ใจผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นผู้มีเหตุผล สร้างความประทับใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชา รู้จักใช้อำนาจ ในทางที่ถูกต้อง มีมนุษยสัมพันธ์ รู้จักเลือกใช้คน (4) ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเอง โดยปฏิบัติงานโดยมุ่งให้ บรรลุเป้าหมาย ซึ่งอาจจะเป็นเพราะว่า ผู้บริหาร วิทยาลัยชุมชนนั้นต้องมีความมั่นใจในตนเองซึ่งจะ แสดงให้เห็นถึงการยอมรับการเข้ามามีส่วนร่วมของ ชุมชน ถ้ามีผู้บริหารมีความเชื่อมั่นว่าชุมชนจะต้อง เข้มแข็งขึ้นได้ ผู้คนจะต้องอยู่ได้ อยู่ดี และอยู่รอดอย่าง พอเพียง ดังนั้นการสร้างควมศรัทธาต่อชุมชนของ ผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนต้องเริ่มสร้างความมั่นใจใน ตนเองก่อน สอดคล้องกับงานวิจัยประคอง รัศมีแก้ว. (2551). ศึกษาคุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถาน ศึกษาที่มีคุณภาพ พบว่า องค์ประกอบคุณลักษณะผู้นำ ของผู้บริหาร ใน สถานศึกษาที่มีคุณภาพ มี 4

องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่ 2 การครองตนของผู้บริหาร ประกอบด้วย ขยัน อดทน อุทิศเวลาให้แก่งานเป็นที่นิยมของปวงชน มีจิตสำนึก มุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน ตรงต่อเวลา มีวินัยในตนเอง มีความตระหนักและกระตือรือร้นในการพัฒนาโรงเรียน เป็นผู้รักษาระเบียบวินัย มีอุดมการณ์ เชื่อมมั่นในตนเอง มุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ (4) ด้านมีความสามารถในการควบคุมตนเอง โดยมีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับกระบวนการใหม่ ๆ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนนั้น ต้องมีความเชื่อว่าชุมชนนั้นมีศักยภาพมากที่สุดที่สามารถสร้างเป็นองค์แห่งการเรียนรู้ได้ ความรู้มากมายมหาศาลที่อยู่ในชุมชนผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนต้องมีความสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น สอดคล้องกับอมรรัตน์ ภูมมะธา. (2553). ศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในตามทัศนะของครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ระดับคุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในตามทัศนะครูในภาพรวม 8 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่ 7 คือการแสวงหาความรู้ใหม่ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาหาความรู้ด้วยการเข้าร่วมประชุมอบรม สัมมนา ผู้บริหารสถานศึกษาใฝ่หาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างเท่าทันเหตุการณ์ ผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้ ประสบการณ์ที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

8.2 การมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก วิทยาลัยชุมชนจัดการศึกษาในหลักสูตรต่ำกว่าปริญญา และหลักสูตรพัฒนาทักษะและเสริมสร้างประสบการณ์ด้านอาชีพ และด้านคุณภาพชีวิต (ระยะสั้น) รวมทั้งมีส่วนร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์ศิลปประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามในชุมชน วิถีชีวิตชนเผ่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่

คงไว้ เป็นต้น สอดคล้องกับคมสัน คูสินทรัพย์. (2557). กล่าวว่า ผู้นำวิทยาลัยชุมชนควรรู้ในส่วนของการสร้างโอกาสให้บุคคลเข้าถึงการศึกษา หลักการคือ มุ่งเน้นสนองตอบความต้องการของบุคคลในชุมชน และท้องถิ่น เป้าหมายคือคนที่ขาดโอกาสการเข้าถึงการศึกษา การบริหารจัดการคือโดยชุมชนเพื่อชุมชน ดังนั้นผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนจึงควรมีคุณลักษณะที่เป็นทั้งนักจัดการศึกษา นักพัฒนาชุมชน นักบริหารที่เน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีหลักมนุษยสัมพันธ์ที่ยึดหลักการบริหารบ้านเมืองที่ดี ต้องเข้าถึงและเรียนรู้ชุมชนอย่างลึกซึ้งทุกด้าน

8.3 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะว่าการพัฒนาคน พัฒนาท้องถิ่น พัฒนาประเทศนั้นเป็นการใหญ่สำหรับผู้บริหารทุกระดับชั้น คาดว่าต้องใช้เวลานานพอสมควร ซึ่งเมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). กล่าวว่า การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมไม่สามารถนำไปใช้กับงานเร่งด่วนได้ เพราะต้องใช้เวลามากในกระบวนการบริหาร สอดคล้องกับจิตติคุณ ดอนสำราญ. (2550). ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2 พบว่า คุณผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .641 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9 ข้อเสนอแนะ

(1) จุดเด่นที่พบจากการวิจัยครั้งนี้คือ คุณลักษณะของผู้บริหารส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัย

ชุมชนกลุ่มภาคเหนือ พบตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมของชุมชน ได้จริง 4 ตัวแปร ซึ่งผู้บริหารทุกคนทุกระดับชั้นควรดำรงรักษาไว้ ส่วนระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในวิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น วิทยาลัยชุมชนกลุ่มภาคเหนือ ควรมีแผนงานพัฒนาชุมชน หรือโครงการความร่วมมือกับชุมชน ซึ่งอาจจะจัดในรูปแบบหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นที่หลากหลายรวมทั้งเปิดช่องทางให้ชุมชนได้เข้ามามีบทบาท มีส่วนร่วมในการบริหารงานให้กว้างขึ้น (2) เครื่องมือด้านคุณลักษณะผู้บริหาร สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแบบวัดคุณลักษณะเพื่อคัดเลือกบุคคลในตำแหน่งผู้บริหาร (3) การทำวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาภายใต้หัวข้อเรื่องทำนองเดียวกันนี้ในวิทยาลัยชุมชนรายจังหวัด รายกลุ่มภาคอื่น ๆ ในภาพรวมระดับประเทศในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยเชิงผสมผสาน และควรเลือกใช้สถิติขั้นสูง

เอกสารอ้างอิง

คมสัน คูสินทรัพย์. ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน. การสัมภาษณ์. 2557.

จิตธิญา ดอนสารัญ. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำกับการบริหารวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. 2550.

ปรารภ หลงสมบุญ. คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2552.

ประคอง รัศมีแก้ว. คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารในสถานศึกษาที่มีคุณภาพ. มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2551.

ปารีชาติ วลัยเสถียร, และคณะ. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา.(สรส.)

กรุงเทพ. อุทยานพิมพ์. 2546.

ไพรัช อรรถกามานนท์ และมัทนา โชควรวัฒนกร. ชุดฝึกอบรมผู้บริหาร:ประมวลสาระ บทที่ 7 การส่งเสริมชุมชนและท้องถิ่นในการปฏิรูปการศึกษา. 2545. จาก Sutep.crru.ac.th มิ่งขวัญ คอยชื่น. สมรรถนะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2552.

เมตต์ เมตต์การุณจิต. การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม:ประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและราชการ(ฉบับปรับปรุง).

นุ๊ก พอยท์: นนทบุรี. 2553.

สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. สรุปสาระสำคัญแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553.

สำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพ. 2553.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีกับการเสริมสร้างความเสมอภาคทางการศึกษา. 21 เช่นจู่: กรุงเทพ. 2556.

สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. จุลสารต้นกล้าชุมชน ฉบับที่ 2. กรุงเทพ. (ม.ป.ป.).

สำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน. คมทัศน์ทางวิวัฒน์วิทยาลัยชุมชน เล่มที่ 1. กรุงเทพ. 2552.

สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. ภาวะผู้นำ ทฤษฎีและปฏิบัติ : ศาสตร์และศิลป์สู่ความเป็นผู้นำที่สมบูรณ์.

วิรัตน์ เอ็คคูเคชั่น: กรุงเทพ. 2548.

สุกมาส อังคุโชต์, และชูชาติ พ่วงสมจิตร์. เอกสารประกอบการสอน หน่วยที่ 11 การวิเคราะห์และ

การแปลผลข้อมูล. มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมราช. (ม.ป.ป.).

อมรรัตน์ ภูมระรา. คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผล

ต่อการประกันคุณภาพภายในตามทัศนะของครู

ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัด

สมุทรปราการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

2553.

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

Parents' Involvement in Early Childhood Education Management in Mae ka Educational
Quality Development Center, Fang District, Chiang Mai Province

นวพรรณ เทียมรอด¹ ดร. พัชรวิพรรณ กิจมี²

¹โรงเรียนบ้านเหมืองแร่, juring_33@hotmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพอีสเทอร์น

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองในระดับชั้นปฐมวัย ปีการศึกษา 2557 จำนวน 250 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแยกเป็นการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมสูงสุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล สำหรับด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ด้านการบูรณาการ ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครอง พบว่า ส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมปานกลาง

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม การจัดการศึกษา ระดับปฐมวัย

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the parents' involvement in the early childhood education management in Mae ka Educational Quality Development Center, Fang District, Chiang Mai Province. The population used in this study was 250 parents in the early childhood in the academic year 2014. The tools used in this research comprised questionnaires in form of 5-rating scale analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation and unstructured interviews analyzed through a content analysis. The findings were as follows:

The parents' involvement in the early childhood education management in Mae ka Educational Quality Development Center, Fang District, Chiang Mai Province was divided into 4 aspects including participation in decision-making, participation in performance, participation in benefits and participation in evaluation. It was found that the parents participated in 2 aspects at the most including participation in benefits and participation in evaluation. According to the early childhood education management comprising 6 aspects, namely appropriate curriculum design, environment creation for learning, activity arrangement for enhancing development and learning, integration, evaluation of development and learning and the relationship between the teachers and the parents, it revealed that most of the parents' involvement was moderate..

KEYWORDS:

Involvement , Education management , Early childhood

1. บทนำ

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการให้บริการการศึกษาขั้นต้นที่รัฐมุ่งจัดให้กับเด็กก่อนวัยเรียนเพราะประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงอายุนี้ เป็นการสร้างพื้นฐานความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาที่ดีสำหรับช่วงอายุต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2535, หน้า 1) การจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นแม้จะไม่อยู่ในระดับการศึกษาภาคบังคับหรือการศึกษาขั้นพื้นฐานแต่ก็เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็กวัย 3-6 ปี เพื่อมุ่งเตรียมความพร้อมให้กับเด็กเพื่อให้เด็กได้มีการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างครอบคลุมก่อนที่จะเริ่มทำการศึกษาระดับการศึกษาภาคบังคับ ทั้งนี้เพื่อมุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ อันได้แก่ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจและสติปัญญา รวมทั้งการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม และเสริมสร้างบุคลิกภาพที่เหมาะสม เพื่อเป็นพื้นฐานไปสู่การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุขมีความพร้อมในการเรียนรู้ขั้นต่อไป การศึกษาไม่ใช่

หน้าที่ของคนในโรงเรียนเท่านั้นแต่บุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับเด็กมีการเสริมสร้างบุคลิกภาพที่ดีด้วยการให้ความรัก ความอบอุ่น ความเอาใจใส่ โดยเฉพาะผู้ปกครอง บิดา มารดา ควรเอาใจใส่ ให้ความช่วยเหลือเด็กในทุกโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอบรมเลี้ยงดูในวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจึงก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่โรงเรียนและผู้ปกครอง ชุมชน และที่สำคัญก็คือตัวเด็กเอง สอดคล้องกับ ธิดา พิทักษ์สินสุข (2542, หน้า 79) ได้กล่าวว่าการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษานั้นจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง เพราะบ้านคือสถานที่ศึกษาแห่งแรกของเด็ก โดยมีบิดา มารดาเป็นครูคนแรก เด็กเรียนรู้และได้รับการอบรมเลี้ยงดูมาแตกต่างกันบนพื้นฐานความเชื่อ ความรู้ความเข้าใจของแต่ละครอบครัว จนกระทั่งเข้าสู่โรงเรียนอนุบาล ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก บ้านและโรงเรียนมี

หน้าที่สำคัญในการให้การศึกษาแก่เด็ก หากทางบ้านไม่ให้ความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก โรงเรียนจะไม่สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ผู้ปกครองและครูจะต้องพยายามทำหน้าที่ร่วมกันเพื่อจัดการศึกษาที่เหมาะสมกับเด็กจะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง ทั้งพ่อแม่ ญาติ พี่น้องในบ้าน ครู อาจารย์ บุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียน ประชากรในชุมชนทุกฝ่าย ในการจัดระบบ โครงสร้างการจัดการกระบวนการจัดการศึกษา ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (2542, หน้า 6 - 9) ได้ให้ความสำคัญต่อยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ไว้ดังนี้ มาตรา 8 (2) ได้กล่าวถึงเจตนารมณ์ที่จะให้สังคม ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา มาตรา 12 ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ได้มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรา 24 ให้สถานศึกษาประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครอง และชุมชนร่วมกัน พัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ สำหรับโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอดงบัง จังหวัดชัยภูมิซึ่งประกอบด้วย 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านเหมืองแร่ โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ โรงเรียนบ้านโป่งนก โรงเรียนบ้านแม่คะ และโรงเรียนบ้านปางปอย ซึ่งทุกโรงเรียนมีนโยบายให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา แต่เท่าที่ผ่านมาทางโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอดงบัง จังหวัดชัยภูมิ ยังไม่มีการทำวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองว่าเป็นอย่างไร ดังนั้นผู้วิจัย จึงมีความสนใจศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอดงบัง จังหวัดชัยภูมิ ว่าเป็นอย่างไรเพื่อเป็นแนวทางในการ

ส่งเสริมให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอดงบัง จังหวัดชัยภูมิ

3. คำถามการวิจัย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอดงบัง จังหวัดชัยภูมิ เป็นอย่างไร

4. วิธีการวิจัย

4.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนในระดับชั้นอนุบาล 1-2 จำนวน 250 คน จากโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอดงบัง จังหวัดชัยภูมิ ในปีการศึกษา 2557

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา การจัดการศึกษาปฐมวัย โดยใช้เกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใช้แนวคิดของ Cohen, & Uphoff. (1980). จรัญญา บันเทิง. (2548).

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 ประกอบไปด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 78 ข้อ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างเป็นแบบความเรียง

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ชุดที่ 1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยผ่านนักเรียนในระดับชั้น

อนุบาลของโรงเรียนในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลแม่คะ อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ ระหว่าง พ.ย. 2557- ธ.ค. 2557 จากนั้นทำการตรวจสอบความ สมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืน บันทึกข้อมูล คำนวณค่าสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล ชุดที่ 2 การ สัมภาษณ์ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ ผู้ปกครองจำนวน 5 คน ระหว่างวันที่ 10-16 มกราคม 2558 โดยการจด บันทึกและบันทึกเทป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล ชุดที่ 1 แบบสอบถามแยก ออกเป็น ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ตอนที่ 2 การมี ส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกและการบันทึก เทป เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษา ระดับ ปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

5. ผลการวิจัย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับ ปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครองโดยรวมมีส่วนร่วมทุกด้าน โดยด้านที่มีส่วน ร่วมสูงสุด 2 ด้าน คือ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล นำเสนอตาม ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอฟาง จังหวัดเชียงใหม่

การจัดการศึกษาปฐมวัย	การมีส่วนร่วม			
	ตัดสินใจ	ปฏิบัติงาน	ผลประโยชน์	ประเมินผล
การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	2.02	1.96	2.87	2.12
การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้	2.23	2.65	2.36	2.25
การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้	2.36	2.75	2.56	3.40
การบูรณาการ	2.46	2.61	2.69	2.69
การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้	2.61	3.25	2.80	3.46
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครอง	2.95	3.00	3.09	2.48
รวม	2.44	2.70	2.73	2.73

จากตารางที่ 1 เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้าน การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม พบว่า การมีส่วนร่วม ด้านผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและการมีส่วนร่วม ด้านการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ พบว่า การมีส่วน ร่วมด้านการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและการมีส่วน ร่วมด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการจัด กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ พบว่า การ มีส่วนร่วมด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและการ มีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการ บูรณาการ พบว่า การมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์และ การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ พบว่า การมี

ส่วนร่วมด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยสูงสุดและการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครอง พบว่า การมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและการมีส่วนร่วมด้านการประเมินผลมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

6. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลแม่กะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่เห็นสมควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

(ประเด็นที่ 1) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยสูงสุด 2 ด้าน ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองต้องการให้เด็กได้รับความรู้ ประสบการณ์ที่หลากหลายจากทางโรงเรียน มีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัยและมีความกล้าแสดงออก สอดคล้องกับนภเนตร ชรรณบวร (2546, หน้า 191) ได้ให้ความสำคัญของการศึกษาระดับปฐมวัยไว้ว่าเป็นการจัดการศึกษาก่อนภาคบังคับที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในอันที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสมสอดคล้องกับวัยและพัฒนาการเพราะเป็นวัยที่มีอัตราในการเจริญเติบโตสูงสุดสามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่หากได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้อย่างถูกต้อง ซึ่งผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กในการจัดการศึกษาต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2546, หน้า 39-43) ได้ระบุว่า การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ควรให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ทักษะคุณธรรมจริยธรรมรวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งด้านร่างกายอารมณ์จิตใจสังคม

และสติปัญญา และ 2) การมีส่วนร่วมด้านการประเมินผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองต้องการให้เด็กมีพัฒนาการที่ถูกต้องเหมาะสมตามวัยจึงมีส่วนร่วมในการที่จะสังเกตการทำกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้มาทำที่บ้านและสอบถามเด็กจากการทำกิจกรรมและประเมินแฟ้มสะสมผลงานร่วมกับทางคุณครูสอดคล้องกับงานวิจัยของชุลีพร ชีรสุภรณกุล (2552) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตเทศบาลนครระยอง(วัดศรีรัตนาราม) ผลการศึกษาพบว่า ด้านการประเมินผล รายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 3 อันดับแรก ได้แก่ โรงเรียนรายงานผลการประเมินให้ผู้ปกครองทราบทุกครั้ง รองลงมาคือ โรงเรียนจัดการประเมินพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจสังคม และสติปัญญา และโรงเรียนร่วมมือกับผู้ปกครองเปรียบเทียบผลการพัฒนาการของนักเรียนระหว่างบ้านและโรงเรียนนำผลที่ได้รับไปช่วยพัฒนาความสามารถของนักเรียนให้ดีขึ้น (ประเด็นที่ 2) ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่เป็นชนเผ่าไม่เข้าใจภาษาไทยและไม่เข้าใจในระบบการศึกษา มีความรู้ น้อยจึงไม่กล้าร่วมตัดสินใจหรือวางแผนการจัดกิจกรรมร่วมกับทางโรงเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลกนก คำเขียว (2554) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยอยู่ในระดับน้อยและยังสอดคล้องกับ ณัฐวุฒิ หลวงธิดา (2549) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งแดง อำเภอทุ่งห้วยช้าง จังหวัดลำพูน พบว่า ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดแผนพัฒนาการจัด

การศึกษาระยะ 5 ปีของโรงเรียน กำหนดนโยบายการวางแผนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนและร่วมจัดลำดับความสำคัญของปัญหาเพื่อนำมาวางแผนในการจัดการศึกษา (ประเด็นที่ 3) ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โดยรวมพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความรู้ไม่มีความเข้าใจในหลักสูตร และเมื่อมีการประชุม ผู้ปกครองไม่กล้าเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรหรือเสนอปัญหาหรือความต้องการในด้านการจัดการศึกษากับทางโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พะนากร มีภูคำ (2553) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียนในการจัดการศึกษา โรงเรียน บ้าน ต้อนราษฎร์บำรุงวิทย์ สำนักงานเขตการศึกษาประถมศึกษาศกนครเขต 1 ผลการศึกษา พบว่า ด้านการจัดหลักสูตร โดยภาพรวม ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ข้อที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ ร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำหลักสูตรกับโรงเรียน รองลงมาได้แก่ ร่วมกำหนดเนื้อหาของหลักสูตร ร่วมให้คำปรึกษาแนะนำการจัดทำหลักสูตร และร่วมให้ข้อมูลและปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร และยังสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิ่นจันทร์ เนตรสุวรรณ (2552) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงราย ผลการศึกษาพบว่าปัญหาและความต้องการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยของโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงรายคือ ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์การจัดการเรียนการสอน ชุมชนขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมของโรงเรียน ชุมชนไม่ให้ความร่วมมือ ข้อมูลพื้นฐานขึ้นอยู่กับเทศบาลบางครั้งเลยไม่ชัดเจน สภาพเด็กมาจากครอบครัวยากจน โรงเรียนไม่มีการดำเนินการและกำหนดแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสมในระดับชั้น ชุมชนไม่เข้าใจในการจัดหลักสูตร (ประเด็นที่ 4)

ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยรวมพบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการสร้างสภาพแวดล้อมและไม่กล้าเสนอปัญหาหรือความต้องการเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนและไม่มีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสภาพแวดล้อมมากนักเพราะต้องไปทำงาน สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ กรองกาญจน์ เชิญชัยชिरากุล (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชน ในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้ปกครองไม่มีเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนและได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางโรงเรียนน้อย ควรเพิ่มวิธีการสื่อสารที่หลายหลายและควรมีการจัดกิจกรรมในวันเสาร์และอาทิตย์เพื่อให้ผู้ปกครองที่ทำงานประจำได้มีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมกับทางโรงเรียนมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศรีเพชร ธนะขว้าง (2556) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตสนวิเทศล้านนา จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่าประเด็นส่วนใหญ่ ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมคือ เสนอความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอน และช่วยจัดหาอุปกรณ์สื่อต่างๆ ที่จำเป็นแก่โรงเรียน

7. บทสรุป

จากการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลแม่คะ อำเภอฟ่าง จังหวัดเชียงใหม่ โดยแยกออกเป็น การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ด้านการปฏิบัติงาน ด้านผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยทุกด้าน ซึ่งด้านที่มีส่วนร่วมสูงสุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านผลประโยชน์และด้านการประเมินผล ส่วนด้าน

ที่มีส่วนร่วมต่ำสุด ได้แก่ ด้านการตัดสินใจ ส่วนด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ ด้านการบูรณาการด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้ปกครอง พบว่าส่วนใหญ่ผู้ปกครองมีส่วนร่วมปานกลาง มีเพียง 2 ด้านที่มีส่วนร่วมน้อย คือ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมและด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยครั้งนี้ต่อผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนส่งเสริมให้ผู้ปกครองได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

8. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

8.1 โรงเรียนควรจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

8.2 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมร่วมกับทางโรงเรียน

8.3 โรงเรียนควรจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ภาษาไทยให้แก่ผู้ปกครองที่เป็นชนเผ่า เพื่อที่จะใช้ติดต่อสื่อสารและเข้าใจกันมากขึ้น

9. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

9.1 ควรศึกษากระบวนการพัฒนาหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

9.2 ควรศึกษาการดำเนินงานด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในระดับชั้นปฐมวัย

ในศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษา ตำบลแม่คะ อำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา. 2535.

กรมวิชาการ. คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี, กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. คำชี้แจงประกอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542, กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. 2542.

กุลกนก คำเขียว. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครเชียงราย อำเภอเมืองจังหวัดเชียงราย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 2554.

กรองกาญจน์ เชิญชัยชรากุล. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเอกชนในกลุ่มสมาคมสหศึกษาสัมพันธ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี. 2550.

จัญญา บันเทิง. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนบท, กรุงเทพฯ: โอ เอ พรินติ้ง การพิมพ์. 2548.

ชูลิพร ธีรศุภชนกุล. ความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยของโรงเรียนสาธิตเทศบาลนครระยอง (วัดตรีรัตนาราม) จังหวัดระยอง, มหาวิทยาลัยบูรพา. 2552.

ณัฐวุฒิ หลวงธิดา. การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านโป่งแดง อำเภอทุ่งหัวช้าง จังหวัดลำพูน, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2549.

ธิดา พิทักษ์สินสุข. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน โรงเรียนและชุมชน. เอกสารประกอบการอบรมครู โรงเรียนเอกชนระดับก่อน

ประดมศึกษา, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว. 2542.

นภเนตร ธรรมบวร. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย,
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2546.

ปิ่นจันทร์ เนตรสุวรรณ. การมีส่วนร่วมของชุมชนใน
การจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยของ
โรงเรียน สังกัดเทศบาลนครเชียงราย,
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. 2552.

พะนากร มีภูคำ. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองนักเรียน
ในการจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านต้อนราษฎร์
บำรุงวิทย์ สำนักงานเขตการศึกษาประถม
ศึกษาศกนครเขต 1, มหาวิทยาลัยนอร์ท
กรุงเทพฯ. 2553.

ศรีแพร ธนะขว้าง. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองใน
การจัดการศึกษาของโรงเรียนสารสาสน์วิเทศ
ล้านนา จังหวัดเชียงใหม่, มหาวิทยาลัย
ฟาร์อีสเทอร์น. 2556.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรการจัด
การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546, กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว. 2547.

แนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงาน ทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

Operational Guidelines for Solving Problems of Community's Participation in General Administration of Wang Phang Sub-District Municipality School, Wiang Nong Long District, Lamphun Province

สุรียรัตน์ ธรรมทิง¹ ดร.พัชรวิวรรณ กิจมี²

¹โรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง, ple_lovely51@hotmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง 2) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไป และ 3) ประเมินแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไป กลุ่มตัวอย่างได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน เจ้าอาวาส ผู้ปกครองนักเรียน ปีการศึกษา 2557 จำนวน 173 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา และแบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง พบว่าชุมชน มีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจและร่วมปฏิบัติ แต่ไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไป พบว่าชุมชนให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้ (1) การมีส่วนร่วมคิด ก่อนมีการประชุมควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้า (2) การมีส่วนร่วมตัดสินใจ ควรมีการนำเสนอกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้ง่ายต่อการตัดสินใจ (3) การมีส่วนร่วมปฏิบัติ ควรแจ้งกิจกรรมให้ทราบล่วงหน้าและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับชุมชน และ (4) การมีส่วนร่วมประเมินผล ควรมีการประเมินผลหลังเสร็จสิ้นกิจกรรมทันที สำหรับการประเมินแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปพบว่า เป็นแนวทางการดำเนินงานที่สามารถนำไปใช้ได้ในระดับ มาก

คำสำคัญ: แนวทางการดำเนินงาน แก้ปัญหา การมีส่วนร่วม บริหารงานทั่วไป

ABSTRACT:

This research aimed 1) to study the condition of community's participation in general administration of Wang Phang Sub-District Municipality School 2) to investigate operational guidelines for solving the problems of community's participation in general administration and 3) to evaluate operational guidelines for solving the problems of community's participation in general administration. The samples included the school board, community leaders, abbots, parents, students in the academic year 2014. The number was 173. The tools used in this research was in-depth interview analyzed through a content analysis and questionnaires in form of 5-rating scale. The data were analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation. The findings were as follows:

According to the conditions of community's participation in general administration of Wang Phang Sub-District Municipality School, it was found that the communities involved in thinking, making a decision and performing but they did not take part in evaluating. Regarding the operational guidelines for solving the problems of community's participation in general administration, it showed that the communities made some suggestions as follows:

(1) Related to the participation in thinking, before having any meetings, they should be noticed in advance. (2) According to the participation in making a decision, a variety of activities should be presented in order to make it easier for making a decision. (3) Regarding the participation in performing, any activities should be notified in advance and the school and the school should build a good relationship with the communities. (4) According to the participation in evaluating, the evaluation should be completed after any events immediately. Regarding the evaluation of operational guidelines for solving the problems of community's participation in the general administration, it revealed that those guidelines could be applied at high level.

KEYWORDS: Operational guidelines, Solving problems, Participation, General administration

1. บทนำ

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาในการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). มีเป้าหมายที่สำคัญคือ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เกิดองค์ความรู้ทางความคิด สามารถแก้ปัญหาและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข โดยยึดหลักการจัดการศึกษาในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2552 – 2559.กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 “ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และทุกส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา” จึงกล่าวได้ว่าสถานศึกษากับชุมชนมีความสำคัญในการที่จะต้องร่วมมือกันในการจัดการศึกษาเพื่อบรรลุตามเป้าหมายของ

พระราชบัญญัติการศึกษาในการจัดการศึกษาแห่งชาติ หลักการจัดการศึกษาของสถานศึกษาประกอบไปด้วยการบริหารงานตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่ง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). มีการบริหารงานทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วยด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ (2546). กล่าวว่า การบริหารทั่วไปของสถานศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นงานที่ให้บริการสนับสนุนส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อยมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล นอกจากนั้นยังเป็นการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารและผลงาน

ของสถานศึกษาต่อสาธารณชนซึ่งจะก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ มีเจตคติที่ดี เลื่อมใสศรัทธาและให้การสนับสนุนการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้นการบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา จึงมีความสำคัญต่อสถานศึกษาและสาธารณะ ซึ่งในที่นี้ก็คือชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เช่น คณะกรรมการการศึกษา ผู้นำชุมชน ผู้ปกครอง เป็นต้น โดยกลไกสำคัญที่จะผลักดันให้การจัดการศึกษา ด้านการบริหารงานทั่วไปเกิดผลดี มีประสิทธิภาพ ก็คือ การมีส่วนร่วมของชุมชน โดยเมตต์ เมตต์การุณจิต. (2553). กล่าวว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรม ไม่ว่าจะตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ ร่วมติดตามผล การเปิดโอกาสให้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับประโยชน์ในด้านการนำเอาความรู้ ความสามารถ และทักษะ ของคนในองค์กรหรือท้องถิ่นแล้วแต่กรณีมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม รวมถึง แนวคิดเชิงทฤษฎีของ โคเฮน และ อพฮอฟ เข้ากับแนวคิดภาคปฏิบัติของ อลิน รพีพัฒน์. (2547). สามารถจำแนกประเภทการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการพัฒนาเป็น 5 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วม ในขั้นริเริ่มโครงการ : เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้นๆ ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนโครงการพัฒนา : เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน กำหนดทรัพยากรและแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ เป็นต้น ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ : เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือ

โดยการบริหารงานและประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นต้น ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลที่เกิดจากโครงการพัฒนา : เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากโครงการ หรือมีส่วนร่วมในการรับผลเสียที่อาจเกิดจากโครงการ ซึ่งผลประโยชน์หรือผลเสียนี้อาจเป็นด้านกายภาพหรือด้านจิตใจที่มีผลต่อสังคมหรือบุคคลก็ได้ ขั้นที่ 5 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการพัฒนา : เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่า โครงการพัฒนาที่พวกเขาดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย (Formative evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำกันเป็นระยะๆ หรือการประเมินผลรวม (Summative evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวมยอดของโครงการทั้งหมด ทั้งนี้ ธนาภรณ์ เมทนิสสุติ. (2543). ได้กล่าวถึงลักษณะแนวทางของการมีส่วนร่วม ดังนี้ (1) การร่วมคิด หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุม ปรึกษาหารือในการวางโครงการ วิธีการติดตามผล การตรวจสอบ และการดูแลรักษา เพื่อให้กิจกรรมโครงการสำเร็จผลตามวัตถุประสงค์ (2) การร่วมตัดสินใจ หมายถึง เมื่อมีการประชุมปรึกษาหารือเรียบร้อยแล้ว ต่อมาจะต้องร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรมหรือแนวทางที่เห็นว่าดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุด (3) การร่วมปฏิบัติตามโครงการ หมายถึง การเข้าร่วมในการดำเนินงานตามโครงการต่าง ๆ เช่น ร่วมออกแรง ร่วมบริจาคทรัพย์ เป็นต้น (4) การร่วมติดตามและประเมินผลโครงการ หมายถึง เมื่อโครงการเสร็จสิ้นแล้วได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจตราดูแล รักษาและประเมินผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการ อีกทั้งโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ได้มีการจัดการศึกษาสนองรับกับพระราชบัญญัติการศึกษาในการจัดการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ยึดหลักการจัดการศึกษาในมาตรา 8 (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง. (2557). มีแผนพัฒนาการศึกษาสามปี พ.ศ.2558 – พ.ศ.2560 กำหนดวิสัยทัศน์ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีคุณลักษณะชีวิตที่ดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน ให้มีร่างกายเจริญเติบโต มีสุขนิสัยและสุขภาพจิตที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม คิดแก้ปัญหา และใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสมตามวัย มีทักษะในการแสวงหา โดยประสานความร่วมมือจากหน่วยงาน บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน และกำหนดพันธกิจที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในข้อที่ 6 คือ ส่งเสริมให้ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา จากวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สนองรับกับการมีส่วนร่วมของชุมชน โรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน มีการจัดการศึกษา การบริหารงานตามความในมาตรา 5 และมาตรา 39 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 คือมีการบริหารงานทั้งหมด 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้ การบริหารงานของโรงเรียน ด้านการบริหารงานทั่วไป จะเป็นงานที่มีโครงการที่ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้ การบริหารงานทั่วไป ของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง ประกอบด้วย 5 งาน คือ (1) งานความสัมพันธ์กับชุมชน (2) งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม (3) งานเครือข่ายผู้ปกครอง (4) งานกิจกรรมนักเรียน และ (5) งานประชาสัมพันธ์ โรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ในสังกัดกองการศึกษาเทศบาลตำบลวังผาง ที่มีการจัดการเรียน

การสอนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2557 และการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของชุมชนยังมีไม่มาก โรงเรียนมักจะเจอปัญหาชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในจำนวนที่ไม่บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสังเกตได้จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นภาระงานในส่วนของการบริหารงานทั่วไปไม่ว่าจะเป็นการประชุมผู้ปกครอง การประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา การประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง การร่วมกิจกรรมตามโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน ซึ่งดูจากจำนวนและการลงทะเบียนยังถือว่ามีจำนวนไม่มากถ้าเทียบกับจำนวนของนักเรียน และจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 คือส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคเอกชน ประชาชน ประชาสังคม และทุกส่วนของสังคมในการบริหารจัดการศึกษา และสนับสนุนส่งเสริมการศึกษา ผนวกกับปัญหาของโรงเรียนที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมน้อย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาถึงปัญหา สาเหตุของการมีส่วนร่วมของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องของชุมชน ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน เจ้าอาวาส ผู้ปกครองนักเรียนประจำปีการศึกษา 2557 และศึกษาแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ที่ชุมชนต้องการว่าควรเป็นอย่างไร เพื่อนำผลการวิจัยไปดำเนินการในการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

2.3 เพื่อประเมินแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน

3. คำถามการวิจัย

3.1 สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน เป็นอย่างไร

3.2 แนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ควรเป็นอย่างไร

3.3 ผลการประเมินแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน เป็นอย่างไร

4. วิธีการวิจัย

4.1 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie,&Morgan. สัจจิตรา บุญรัตพันธุ์. (2553). รวมทั้งหมด 173 คน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา 1.การมีส่วนร่วมของชุมชน คือ 1) การร่วมคิด 2) ร่วมตัดสินใจ 3) การร่วมปฏิบัติ และ 4) การร่วมประเมินผล 2. งานบริหารทั่วไป คือ 1) งานความสัมพันธ์กับชุมชน 2) งานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม 3) งานเครือข่ายผู้ปกครอง 4) งานกิจกรรมนักเรียน และ 5) งานประชาสัมพันธ์

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยเตรียมแนวคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูนและนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และนำมาสร้างแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบคำถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ/แนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน เป็นคำถามปลายเปิด

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามไปให้ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้นำชุมชน เจ้าอาวาส ด้วยตัวเอง เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2558 และได้เก็บรวบรวมครบทั้ง 25 ฉบับ เมื่อวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2558 คิดเป็นร้อยละ 100 สำหรับผู้ปกครองนักเรียนผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามให้เด็กนักเรียนนำกลับไปให้ผู้ปกครองตอบแบบสอบถาม เมื่อวันที่ 2 กุมภาพันธ์ 2558 และส่งกลับมายังโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง ระหว่างวันที่ 3-6 กุมภาพันธ์ จำนวน 148 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำผลการสัมภาษณ์ของผู้ให้สัมภาษณ์มาทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากนั้นนำเสนอโดยการพรรณนา

2. แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ความถี่และร้อยละนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ตอนที่ 2 แนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด. (2545).

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ/แนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไป ของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ นำเสนอโดยการบรรยาย

5. ผลการวิจัย

สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ซึ่งประกอบไปด้วย งานความสัมพันธ์กับชุมชน งานส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม งานเครือข่ายผู้ปกครอง งานกิจกรรมนักเรียน และ งานประชาสัมพันธ์ พบว่า ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ แต่ไม่มีส่วนร่วมในการประเมินผล ปัญหาที่พบโดยรวม การเข้าร่วมในบางกิจกรรมของแต่ละงานที่ชุมชนไม่สามารถเข้าร่วมได้ เนื่องจาก ติตงาน มีตรงกับวันที่จัดกิจกรรม บางครั้งทางโรงเรียนมีการแจ้งข่าวสารแบบกระชั้นชิด รวมถึงทางโรงเรียนไม่แจ้งวัตถุประสงค์และความต้องการที่อยากจะให้ทางชุมชนปฏิบัติในแต่ละกิจกรรมให้ชัดเจน ทำให้ชุมชนไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง แนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน พบว่า ชุมชนมีความคิดเห็นว่า ถ้าจะให้ทาง

ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานทั่วไป ทางโรงเรียนควรดำเนินงานดังนี้ คือ (1) ด้านการร่วมคิดก่อนมีการประชุมทางโรงเรียนควรมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า เพื่อชุมชนจะได้มีเวลาในการเตรียมตัวเข้าร่วมประชุม เนื่องจากบางคนทำงานประจำดังนั้นต้องลางานล่วงหน้าเพื่อเข้าร่วมประชุม (2) ด้านการร่วมตัดสินใจ เมื่อมีการประชุมเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจร่วมกัน ทางโรงเรียนควรมีการนำเสนอโครงการ หรือกิจกรรมต่างๆอย่างหลากหลายเพื่อให้ง่ายต่อการตัดสินใจ (3) ด้านการร่วมปฏิบัติ เมื่อทางโรงเรียนจะมีการจัดโครงการ หรือ จัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้ารวมถึงให้กำหนดกิจกรรม ระยะเวลาการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน และ (4) ด้านการร่วมประเมินผล เมื่อทางโรงเรียนจัดโครงการ หรือกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยควรมีการจัดทำแบบสอบถามหรือแบบประเมิน โดยให้ใช้คำถามที่เจาะจง เข้าใจง่าย ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมและแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไป มาทำการสร้างแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถาม ประมาณค่า 5 ระดับ และได้นำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า ในแต่ละงาน โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า เป็นแนวทางการดำเนินงานที่สามารถนำไปใช้ได้มาก เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน พบว่า ทุกด้านผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า เป็นแนวทางการดำเนินงานที่สามารถนำไปใช้ได้มากเช่นกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้ (1) งานความสัมพันธ์กับชุมชน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยให้ทางโรงเรียนแจ้งข่าวสารการจัดกิจกรรมของงานความสัมพันธ์กับชุมชนทราบล่วงหน้า (2) งานส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล โดยให้ทางโรงเรียนมีการจัดทำแบบสอบถามหรือแบบประเมินหลังเสร็จสิ้นโครงการ และใช้คำถามที่เจาะจง (3) งานเครือข่าย

ผู้ปกครอง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยให้ทางโรงเรียนมีการเสนอกิจกรรมที่จะดำเนินการในงานเครือข่ายผู้ปกครองเพื่อให้ง่ายต่อการตัดสินใจและกำหนดกิจกรรมของงานเครือข่ายผู้ปกครองให้ชัดเจน และ (5) งานกิจกรรมนักเรียน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการคิด โดยให้ทางโรงเรียนแจ้งให้เข้าร่วมประชุมการจัดกิจกรรมของงานกิจกรรมนักเรียนทราบล่วงหน้า กำหนดกิจกรรมและระยะเวลาของการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน งานประชาสัมพันธ์ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยให้ทางโรงเรียนแจ้งข่าวสารการจัดกิจกรรมของงานประชาสัมพันธ์ให้ทราบล่วงหน้า จัดทำแผนการปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์ตลอดปีการศึกษา และชี้แจงบทบาทหน้าที่ ภาระงานของงานประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างชัดเจน

6. อภิปรายผล

จากการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่า ถ้าต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมให้มากขึ้น ทางโรงเรียนต้องสร้างความสนิทสนม ความคุ้นเคย ความเป็นกันเองกับผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้สึกที่เป็นมิตรในการเข้าร่วมกิจกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนมีบุคลากรน้อย ครูมีหน้าที่หลายอย่างที่จะต้องปฏิบัติ ทำให้ไม่สามารถที่จะเข้าไปต้อนรับผู้ปกครองได้อย่างทั่วถึงทั้งก่อนและหลังเลิกกิจกรรม ดังนั้นทางโรงเรียนควรจะให้ความสนใจ พยายามพูดคุย และเชื้อเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมตั้งแต่ต้น จนถึงเข้ามามีส่วนร่วมในการเก็บสถานที่ ดังที่ แฮมมอนด์ และคนอื่นๆ (Hammond, and others 1979. พัชรี สนวนแก้ว. (2536). ได้เสนอวิธีการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทางโรงเรียนควรจัดขึ้น คือ การเชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรมหรือเป็นอาสาสมัครในโรงเรียน รวมถึงเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2531). มี

ความเห็นว่าการมีส่วนร่วมทำให้เกิดการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง (Involvement) และการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องก่อให้เกิดความผูกพันกับภารกิจที่ตนเองมีส่วนร่วม จึงนับได้ว่าการมีส่วนร่วมก่อให้เกิดประโยชน์ในการทำงาน ซึ่งจะนำไปสู่การลดช่องว่างระหว่างสถานศึกษากับชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ยาวิชย์. (2551). ได้ศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนปางมะผ้า พิทยาสรรพ์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมประกอบด้วย ความร่วมมือ การสร้างความสัมพันธ์อันดี การมีบทบาทของชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับตระหนักอยู่ในบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเองและได้ลงมือปฏิบัติแล้ว แต่ยังเห็นผลไม่ชัดเจน (2) ประเด็นที่น่าสนใจที่ได้จากการเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามได้กล่าวถึงเรื่องการกำหนดวันและเวลาในการจัดกิจกรรมว่า ควรหลีกเลี่ยงวัน หรือ เวลาที่ตรงกับช่วงฤดูการเก็บเกี่ยว หรือ งานสำคัญของชุมชน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทางโรงเรียนได้วางแผนกำหนดวันและเวลาในการจัดกิจกรรม โดยคำนึงถึงความพร้อมของโรงเรียน ไม่ได้คำนึงถึงความพร้อมของชุมชนในการเข้าร่วมกิจกรรม และยังขาดในเรื่องของการเชิญให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ซึ่งชุมชนถือเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ดังนั้น เมื่อโรงเรียนมีการวางแผนจะจัดกิจกรรม ควรคำนึงถึงความพร้อมของชุมชน โดยที่ควรเชิญตัวแทนของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมประชุม วางแผน และร่วมตัดสินใจ ในการกำหนดวัน เวลา การจัดทำโครงการ หรือ กิจกรรมต่าง ๆ ดังที่ ทัทสนา แสงศักดิ์. (2549). กล่าวว่า การมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีโอกาสแสดงทัศนะ แลกเปลี่ยนข้อมูล แสดงความคิดเห็น แสวงหาทางเลือกและการตัดสินใจต่าง ๆ ตลอดจนจรร่วมรับผิดชอบในผลที่จะเกิดขึ้น ทั้งผลประโยชน์และ

ผลกระทบ ซึ่งทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องควรเข้าร่วมในกระบวนการนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งการติดตามและประเมินผลเพื่อให้เกิดความเข้าใจ และรับรู้ เรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ อภัยใจ. (2549). ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเมืองกีด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า ควรให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการศึกษาให้มากขึ้น มีการวางแผนให้ชัดเจนและชี้แจงแผนงานให้ผู้ปกครองทราบ ควรประชุมร่วมกับผู้ปกครองก่อนจัดทำแผน การวางแผนประจำปีควรให้ประชาชนได้เข้าร่วมเป็น คณะกรรมการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและควรมีการเปิดโอกาสให้ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วม (3) ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ในเรื่องของการแจ้งข่าวสารให้เข้าร่วมประชุม หรือร่วมกิจกรรม นั้นทางโรงเรียนมีการแจ้งข่าวสารกระชั้นชิดเกินไป เหมือนกับว่า ไม่มีมีการวางแผนการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จากแบบสอบถามและผู้ตอบแบบเพิ่มเติม ที่ว่า ในการแจ้งให้เข้าร่วมประชุมหรือร่วมกิจกรรม ควรมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนได้มีกำหนดการปฏิบัติโครงการแบบกว้าง ๆ โดยไม่ระบุวันที่จัดกิจกรรมให้ชัดเจน ส่วนผู้รับผิดชอบโครงการหรือกิจกรรมก็กำหนดวันจัดโดยคำนึงถึงแต่เฉพาะความพร้อมของโรงเรียน ไม่ได้คำนึงถึงความพร้อมของชุมชนจึงทำให้ส่งหนังสือเชิญแบบกระชั้นชิด ซึ่งสิ่งที่กระທาลงไป เหมือนกับแสดงให้เห็นว่า ไม่มีความไม่เคารพ ไม่ให้เกียรติกับชุมชน จึงน่าจะเป็นสาเหตุพ่วงที่ทำให้ชุมชนไม่เข้ามามีส่วนร่วม เพราะเป็นสิทธิที่ชุมชนจะเข้ามามีส่วนร่วมหรือไม่เข้าก็ได้ ดังนั้นทางโรงเรียนควรมีการวางแผนโดยระบุ วันเวลาให้ชัดเจน ซึ่งเป็นการแสดงถึงการให้เกียรติ ไม่เสมือนเป็นการบังคับทางอ้อมให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม

สอดคล้องกับ ชินรัตน์ สมสืบ. (2545). ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมเป็น สิทธิ (Right) และเป็น เอกสิทธิ (Privilege) ในฐานะสิทธิ จะต้องได้รับการเคารพและให้เกียรติ ในฐานะ เอกสิทธิจะต้องไม่ถูกบังคับ (Enforce) และครอบงำ (Manipulate) ทั้งสองประการนี้ต้องเกิดจากบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุด ไม่มีใครจะเป็นหุ่นเชิด ในกระบวนการการมีส่วนร่วมของประชาชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณรงค์ อภัยใจ. (2549). ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเมืองกีด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัย พบว่า ชุมชนได้ให้ข้อเสนอแนะในการประสานงาน ไว้ดังนี้ ควรมีการประสานงานให้สม่ำเสมอ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนได้รับทราบความเคลื่อนไหวของโรงเรียน

7. บทสรุป

จากการวิจัยเรื่อง แนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไป ของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสัมภาษณ์ตัวแทนของชุมชน ถึงแนวทางการแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยผู้ให้สัมภาษณ์มีข้อเสนอแนะไปแนวทางเดียวกัน คือ ด้านการร่วมคิดก่อนมีการประชุมควรให้ทางโรงเรียนมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์จะได้มีเวลาในการเตรียมตัวเข้าร่วมประชุม ด้านการร่วมตัดสินใจ เมื่อมีการประชุมเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจควรมีการนำเสนอโครงการ หรือ กิจกรรมต่าง ๆ อย่างหลากหลาย เพื่อให้ง่ายต่อการตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติ เมื่อทางโรงเรียนจะมีการจัดโครงการ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ควรมีการแจ้งให้ทราบล่วงหน้า รวมถึงกำหนดกิจกรรมระยะเวลาการจัดกิจกรรมให้ชัดเจน และด้านการร่วมประเมินผล เมื่อทางโรงเรียนจัดโครงการ หรือกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรมีการจัดทำแบบสอบถาม/แบบ

ประเมิน โดยใช้คำถามที่เจาะจง เข้าใจง่าย หลังจากนั้น ผู้วิจัยได้นำเอาผลการสัมภาษณ์ มาสร้างเป็นแบบสอบถามเรื่องแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน และนำไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า โดยรวม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่า เป็นแนวทางการดำเนินงานที่สามารถนำไปใช้ได้ในระดับมาก ดังนั้นผู้บริหารควรนำแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไปของโรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง อำเภอเวียงหนองล่อง จังหวัดลำพูน ไปใช้ในการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ควรจัด โครงการหรือกิจกรรมตามแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไป

8.2 ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานและการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนตามแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไป

8.3 ทางโรงเรียนควรคำนึงและเอาใจใส่ดูแลในเรื่องของการสร้างความสัมพันธ์ไมตรีกับชุมชน เพราะเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน

9. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

9.1 ควรศึกษา เรื่องการติดตาม โครงการหรือกิจกรรมตามแนวทางการดำเนินงานเพื่อแก้ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไป เพื่อนำปัญหาที่พบมาแก้ไขและพัฒนาการมีส่วนร่วมกับชุมชนในครั้งต่อไป

9.2 ควรศึกษาเรื่องรูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารงานทั่วไป เพื่อสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาอื่น ๆ ได้

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542, องค์การค้ำคูลูกสภา: กรุงเทพฯ. 2545.

กระทรวงศึกษาธิการ. *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*, องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์: กรุงเทพฯ. 2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง พ.ศ 2552-2559, บริษัทพริกหวานกราฟิก จำกัด: กรุงเทพฯ. 2553.

ชินรัตน์ สมสืบ. *หลักและระบบการบริหารการศึกษา*, อมรินทร์การพิมพ์: กรุงเทพฯ. 2545.

ณรงค์ อภัยใจ. *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านเมืองกีด อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่*. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2549.

ทัศนาศวศักดิ์. *ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามแนวปฏิรูปการศึกษา*. เอกสารการสอนวิชา บห 623 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนตามแนวปฏิรูปการศึกษา หลักสูตรปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัยภาควิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ม.ป.ท. 2549.

ธนาภรณ์ เมทณีสคดี. *ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่มีต่อการรับบริการสื่อวีดิทัศน์: ศึกษาเฉพาะกรณีวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร*. มหาวิทยาลัยมหิดล. 2543

- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 2, สุวีริยาสาส์น: กรุงเทพฯ. 2545.
- ประชุม สุวดี. การตลาดในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว, สถาบันพัฒนาบริหารศาสตร์: กรุงเทพฯ. 2551.
- ปาริชาติ วัลย์เสถียร และคณะ. กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.): กรุงเทพฯ. 2543.
- พัชรี สวนแก้ว. เอกสารประกอบการสอนจิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย, สำนักพิมพ์ดวงกมล: กรุงเทพฯ. 2536.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม พิมพ์ครั้งที่ 3, บั๊ก พอยท์: กรุงเทพฯ. 2553.
- โรงเรียนเทศบาลตำบลวังผาง. แผนพัฒนาการศึกษาสามปี พ.ศ.2558-2560. สำเนา. 2557.
- วาสนา ยาวิชัย. การศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาของโรงเรียนปางมะผ้าพิทยาสรรพ์. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 2551.
- สุจิตรา บณยรัตพันธุ์. ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์, โครงการส่งเสริมตำราและเอกสารคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์: กรุงเทพฯ. 2553.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. ประสิทธิภาพของการบริหารการนิเทศกับระบบการฝึกหัดครู, โรงพิมพ์คุรุสภา: กรุงเทพฯ. 2531.
- อकिन รพีพัฒน์. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา, ศูนย์การศึกษานโยบายสาธารณสุข: กรุงเทพฯ. 2547.

การทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียน เครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

Teamwork in Administrating Academic Affairs of Teachers in Samueng Educational Development Cluster School 1, Samueng District, Chiang Mai Province

นริศรา ฟองศักดิ์¹ ดร.พัชรวิพรรณ กิจมี²

¹โรงเรียนบ้านป่าลาน, myfantasy_9@hotmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารและครูผู้สอน จำนวน 59 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร พบว่าการทำงานเป็นทีมด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการทำงานเป็นทีมด้านการสื่อสารมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าการทำงานเป็นทีมด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการทำงานเป็นทีมด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และด้านการวัดและประเมินผล พบว่าการทำงานเป็นทีมด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกันมีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการทำงานเป็นทีมด้านการมีส่วนร่วมในการทำงานมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

คำสำคัญ: การทำงานเป็นทีม การบริหารวิชาการของครู โรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษา

ABSTRACT:

This research aimed to study the teamwork in administrating academic affairs of the teachers in Samueng Educational Development Cluster School 1, Samueng District, Chiang Mai Province. The population included administrators and teachers. The number was 59. The tools used in this research were questionnaires about the teamwork in administrating academic affairs of the teachers in Samueng Educational Development Cluster School 1, Samueng District, Chiang Mai Province. The data were analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation and the in-depth interviews were analyzed by using a content analysis. The findings were as follows: Administrating academic affairs of the teachers in Samueng Educational Development Cluster School 1, Samueng District, Chiang Mai Province, the respondents agreed that curriculum and curriculum administration, learning and teaching management and measurement and evaluation was performed frequently. When considering each aspect, it was found that curriculum and curriculum administration was performed regularly. The teamwork in participating in working showed the highest mean and the teamwork in communicating indicated the lowest mean. The learning and teaching management was performed ordinarily. The teamwork in involving in working showed the highest mean and the teamwork in participating in managing indicated the lowest mean. The measurement and evaluation was performed frequently. The teamwork for recognition showed the highest mean and the teamwork involving in working indicated the lowest mean.

KEYWORDS:

Teamwork, Administrating Academic Affairs of Teachers, Educational Development Cluster School

1. บทนำ

มนุษย์เป็นสิ่งมีชีวิตที่อยู่รวมกันเป็นสังคม ต้องพึ่งพาอาศัยกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตและทำงานต่าง ๆ ได้สำเร็จตามที่ต้องการ ในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการเปลี่ยนแปลงด้านข้อมูลข่าวสารที่รวดเร็ว ทำให้สังคมต้องมีการปรับองค์กรให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพที่เปลี่ยนแปลงไป เห็นได้จากความเจริญทางด้านเทคโนโลยี ได้เข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ เพราะต้องมีการแข่งขันกันสูง ทั้งทางด้านการศึกษา หรือการทำงาน ส่งผลให้การทำงานในปัจจุบันมีการตื่นตัวและให้ความสำคัญต่อการทำงานเป็นทีมมากขึ้น เพราะเห็นว่าการทำงานเป็นทีมมีความสำคัญต่อการบริหารงานในองค์กร ดังที่ ฌ็อง-ฌัก แอ็องแต็ง และคณะ (2545,

หน้า 10) ได้ให้ความหมายของทีม (Team) หรือ ทีมงาน (Teamwork) ไว้ว่า กลุ่มคนที่ต้องมาทำงานร่วมกันโดยมีวัตถุประสงค์เดียวกัน และเป็นการรวมตัวที่จะต้องอาศัยความเข้าใจ ความผูกพัน และความร่วมมือซึ่งกันและกันของสมาชิกในกลุ่ม เพื่อที่สมาชิกแต่ละคนจะสามารถทำงานร่วมกันจนประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายสูงสุดของทีมได้ นอกจากนี้ลักษณะของทีมงานที่ดี ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจ (2546, หน้า 166) ได้กล่าวไว้ว่า สมาชิกจะต้องสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันในทีมงาน เพราะการจะทำงานได้ดี เมื่อสมาชิกทุกคนเปิดเผยและจริงใจต่อกัน เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็จะได้แสวงหาวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน ช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเป็นการใช้ศักยภาพของทีมงานให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นการทำงานเป็นทีมในสถานศึกษาจึงมีความสำคัญเพราะจะช่วยให้

บุคคลในองค์กรมีการทำงานร่วมกันและบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในสถานศึกษาแต่ละแห่ง จะมีการบริหารงาน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานอาคารสถานที่ และการบริหารงานธุรการ ดังที่ ปรีชาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553, หน้า 1) ได้กล่าวไว้ การบริหารงานด้านต่าง ๆ นั้น ต้องเกิดจากความร่วมมือของสมาชิกในองค์กร ซึ่งสมาชิกในองค์กรที่มีความร่วมมือกัน ช่วยเหลือและปรึกษาหารือกัน ก็จะนำพองค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ ในส่วนของ การบริหารงานวิชาการที่ถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดในทุกสถานศึกษา ต้องอาศัยบุคลากรจำนวนมาก ในการบริหารจัดการ ตลอดจนความร่วมมือกันในการทำงาน เพราะการบริหารงานวิชาการประกอบด้วย 3 งาน ได้แก่ 1) งานหลักสูตรและบริหารหลักสูตร เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับหลักสูตรที่ประกอบด้วย การวางแผนการใช้หลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ ตลอดจนการประเมินผลการใช้หลักสูตร 2) งานการจัดการเรียนการสอน เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ประกอบด้วย การจัดโครงสร้างรายวิชา การจัดการเรียน การจัดสื่อการเรียนการสอน และการนิเทศการสอน 3) งานการวัดและประเมินผล เป็นการดำเนินงานเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในด้านการตรวจสอบและวิเคราะห์ผลการเรียน ดังนั้นการทำงานเป็นทีมจึงมีความสำคัญมากสำหรับการบริหารงานวิชาการ เพราะเชื่อว่าจะสามารถนำพองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ และการดำเนินกิจกรรมทางวิชาการจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่าย บุคลากรต้องมีความเข้าใจในการบริหารจัดการ มีการสื่อสาร มีการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน ตลอดจนยึดหลักการการทำงานที่มีส่วนร่วมและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แต่ปัญหาอุปสรรคในการบริหารวิชาการในระดับโรงเรียน พบว่า ขาดเสถียรภาพในการทำงาน เนื่องจากว่าครูมีภาระงานสอนและ

หน้าที่ความรับผิดชอบอื่นๆ ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด จึงไม่มีเวลาในการประสานงาน และร่วมมือกันเท่าที่ควร ประกอบกับการทำงานขาดความชัดเจนและต่อเนื่องในการดำเนินการ ภาระงานต้องตกหนักไปที่คนใดคนหนึ่งที่ได้รับมอบหมาย ทำให้การบริหารวิชาการไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร (โรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่, 2557) ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาว่าการทำงานเป็นทีมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษา สะเมิง 1 เป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่

3. คำถามการวิจัย

การทำงานเป็นทีมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

4. วิธีการวิจัย

4.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร จำนวน 7 คน และครูผู้สอน จำนวน 52 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 59 คน ในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษา สะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2557

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ในการสัมภาษณ์เชิงลึกได้แก่ผู้บริหารจำนวน 3 คน และครูผู้สอนจำนวน 3 คน รวมทั้งหมด 6 คน ปีการศึกษา 2557 โดยเลือกจากผู้มีประสบการณ์ที่มีความเชี่ยวชาญในการทำงานวิชาการ 5 ปี ขึ้นไป

4.3 ขอบเขตด้านเนื้อหา การทำงานเป็นทีมตามแนวคิดของ วิภาพร มาพบสุข (2543) สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2546) และ สำนักงานพัฒนาการศึกษาศึกษา

ครู (2546) การบริหารงานวิชาการตามโครงสร้างของ
นงนุช อสัมภินวงศ์ (2548)

4.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบ
ตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 การทำงานเป็นทีมในการ
บริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนา
การศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้
นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงด้าน
เนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน
3 คน โดยทั้งหมดได้ยืนยันว่า เครื่องมือฉบับดังกล่าว
มีความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาแล้ว จากนั้นจึงได้นำไป
ทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารและครูผู้สอนใน
โรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 2 จำนวน
30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความ
เชื่อมั่น โดยมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.891 และ
ผู้ทดลองตอบแบบสอบถามทุกคน มีความเข้าใจ
ทางด้านภาษาที่ตรงกันกับเจตนาของผู้วิจัย

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการนำผลการ
วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาสร้างประเด็น
คำถาม และทำการสัมภาษณ์เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม
โดยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหาร 3 คน และครูผู้สอน
3 คน โดยคัดเลือกผู้สัมภาษณ์ที่มีประสบการณ์ทำงาน
โรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอ
สะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ไม่น้อยกว่า 5 ปี

4.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรด้วยตนเอง
จำนวน 59 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นได้ทำการ
ตรวจสอบพบว่า ข้อมูลมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ และ
นำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติในขั้นตอนต่อไป

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ ระหว่างวันที่ 10 - 16
มกราคม 2558 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการ

ทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียน
เครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัด
เชียงใหม่ โดยการจดบันทึกและบันทึกเทป

4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถาม แยกออกเป็น ตอนที่ 1
สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูล
โดยใช้ความถี่ ร้อยละ ตอนที่ 2 การทำงานเป็นทีมใน
การบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนา
การศึกษา สะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จาก
การจดบันทึกและการบันทึกเทป เกี่ยวกับการทำงาน
เป็นทีมในการบริหารวิชาการของครูใน โรงเรียน
เครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัด
เชียงใหม่ มาทำการวิเคราะห์เนื้อหา

6. ผลการวิจัย

6.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 59 คน ส่วนใหญ่
เป็นครูผู้สอน จำนวน 52 คน คิดเป็น ร้อยละ 88.14 และ
ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในตำแหน่งมากกว่า 20 ปี
จำนวน 18 คน คิดเป็น ร้อยละ 30.50

6.2 การทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการของ
ครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอ
สะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ นำเสนอตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการของครู
ในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1

การทำงาน ด้านการ ด้านการ ด้านการ ด้านการ

เป็นทีม การบริหาร วิชาการ	บริหาร จัดการ	สื่อสาร	ยอมรับ นับถือ ซึ่งกัน และกัน	มีส่วน ร่วมใน การ ทำงาน
หลักสูตร และการ บริหาร				
หลักสูตร	3.68	3.50	3.60	3.70
การจัดการ เรียนการ				
สอน	3.57	3.61	3.61	3.73
การวัดและ ประเมินผล	3.60	3.65	3.72	3.52
รวม	3.62	3.59	3.64	3.65

จากตารางที่ 1 พบว่า การทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษา สะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า การทำงานเป็นทีมด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และ การทำงานเป็นทีมด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

เมื่อพิจารณาการบริหารวิชาการในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร พบว่า การทำงานเป็นทีมด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการทำงานเป็นทีมด้านการสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การทำงานเป็นทีมด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการทำงานเป็นทีมด้านการบริหารจัดการ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การทำงานเป็นทีมด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และการทำงานเป็นทีมด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

6.3 การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้สัมภาษณ์ได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามมาแจ้งให้ผู้ให้

สัมภาษณ์รับทราบว่าเป็นทีมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษา สะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม ผู้บริหารและครูผู้สอน มีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติบ่อยครั้ง จากนั้นได้ขอให้ผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นสอดคล้องในทุกประเด็นของผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ การบริหารวิชาการ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูผู้สอน ผู้ให้สัมภาษณ์กล่าวว่า ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน มีความคิดเห็นว่าการทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการที่นำมาใช้เป็นส่วนใหญ่ คือ การมีส่วนร่วมในการทำงาน เนื่องจากทุกโรงเรียนให้ความสำคัญในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนและมอบหมายงานให้บุคลากรเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจน ส่วนด้านการวัดและประเมินผล ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่าการทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการที่นำมาใช้เป็นส่วนใหญ่ คือ การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน เนื่องจากครูมีการยอมรับและให้เกียรติซึ่งกันและกัน โดยให้ความไว้วางใจในการทำงานและมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ ความสามารถของบุคลากร ตลอดจนติดตามผลการทำงานร่วมกันและร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

7. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ จึงนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านหลักสูตรและการบริหารหลักสูตร และด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การทำงานเป็นทีมด้านการมีส่วนร่วมในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทางโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะ

เมิง 1 อำเภอสะเมิง จังหวัดเชียงใหม่ ได้มีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนทีมงานให้เกิดผลสำเร็จ ตลอดจนมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบโดยมีการมอบหมายงานตามความสามารถและความถนัดของบุคลากรแต่ละคน และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนร่วมได้แสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนวทาง เพื่อนำข้อเสนอมาพัฒนาและแก้ไขการดำเนินงาน ตลอดจนมีการประเมินผลการทำงานร่วมกันเพื่อให้ทราบจุดแข็งจุดอ่อนของการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นไปตามหลักการบริหารการมีส่วนร่วมในการทำงานเป็นทีมของสมศักดิ์ ลินธุระเวชญ์ (2545, หน้า 1) ที่กล่าวว่า การทำงานภายในสถานศึกษาเป็นเรื่องของบุคคลทุกคนในสถานศึกษาไม่ใช่เรื่องของคนใดคนหนึ่งโดยเฉพาะ แต่เป็นเรื่องที่ทุกคนจะต้องทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องและเชื่อมโยงระหว่างภารกิจต่าง ๆ ของสถานศึกษาทางด้านวิชาการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ โดยจะต้องร่วมกันกำหนดเป้าหมาย วางแผนการทำงานแล้วช่วยกันทำ และพัฒนาปรับปรุงโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ปรึกษาหารือ และฟังพาดูซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรทิพย์ ทิพย์ประทุม (2548) ได้ศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับคุณลักษณะทีมงานที่ดีของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์ ผลการศึกษาพบว่า โดยรวมมีการดำเนินงานมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน คุณลักษณะทีมงานมีการดำเนินการมาก 3 ด้าน เรียงตามลำดับ ได้แก่ ความร่วมมือ การสื่อสารที่ดี และวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน

ด้านการวัดและประเมินผล พบว่า การทำงานเป็นทีมด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนเครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 1 ได้มีการจัดทำโครงสร้างและระเบียบการวัดและประเมินผลไว้อย่างชัดเจนร่วมกัน

ทำให้บุคลากรเกิดความไว้วางใจในการทำงาน และยอมรับในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในการทำงาน เป็นไปตามหลักการบริหารการยอมรับนับถือซึ่งกันและกันในการทำงานเป็นทีมของเสนห์ จุ้ยโต (2547, หน้า 149 - 150) ที่กล่าวว่า การให้สมาชิกทุกคนในทีมได้เสนอความคิดเห็น จะก่อให้เกิดผลดีต่อการทำงานเป็นทีม สอดคล้องกับ อำนวย มีสมทรัพย์ (2553) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า มีการทำงานเป็นทีมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด

8. บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า มีการทำงานเป็นทีมทั้ง 4 ด้าน คือ (1) การบริหารจัดการ (2) การสื่อสาร (3) การยอมรับนับถือซึ่งกันและกัน และ (4) การมีส่วนร่วมในการทำงาน ในการบริหารวิชาการ ทั้ง 3 ด้าน คือ (1) หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร (2) การจัดการเรียนการสอน และ (3) การวัดและประเมินผล โดยมีการปฏิบัติบ่อยครั้งทุกด้าน ซึ่งการทำงานเป็นทีมที่นำมาปฏิบัติบ่อยครั้งและมีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการทำงาน ส่วนการทำงานเป็นทีมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสื่อสาร จะเห็นได้ว่าการทำงานเป็นทีมมีความสำคัญต่อการบริหารวิชาการ ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยให้ผู้บริหาร เพื่อนำไปพัฒนาการทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการต่อไป ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้ในการทำวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

8.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ควรส่งเสริมให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมและยอมรับนับถือซึ่งกันและกันในการบริหารวิชาการของโรงเรียน โดยมีการวางแผน และกำหนดวัตถุประสงค์ เพื่อทำให้การดำเนินงานเป็นไปตาม

ขั้นตอนและติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

2. ควรเปิดโอกาสและทำการประชาสัมพันธ์ให้ผู้เรียน ชุมชน ผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น

8.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้

1. ควรศึกษาเรื่องการติดตามผลการทำงานเป็นทีมในการบริหารวิชาการของครูในโรงเรียนเครือข่าย พัฒนาการศึกษาระดับ 1 อำเภอระยอง จังหวัดเชียงใหม่

2. ควรศึกษาเรื่องบทบาทของผู้เรียน ชุมชน และผู้ปกครอง ที่มีต่อการบริหารวิชาการในโรงเรียนเครือข่าย พัฒนาการศึกษาระดับ 1 อำเภอระยอง จังหวัดเชียงใหม่

เอกสารอ้างอิง

ฉัญฉุพันธ์ เจริญนันท์ และคณะ. การสร้าง

ทีมงานที่มีประสิทธิภาพ. เอ็กชเปอร์เน็ท จำกัด: กรุงเทพฯ. 2545

..... .กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและ

การจัดการเรียนการสอน. นิชนินแอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป : กรุงเทพฯ. (2545).

นงนุช อสังกิตวงศ์. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนารูปแบบการบูรณาการอนุรักษ์พลังงาน : กรณีศึกษาโรงเรียนเบญจมราชูทิศ. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา 2548.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. การบริหารงาน

วิชาการ. ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ: กรุงเทพฯ. 2553.

เยาวณี มาประเสริฐ.เอกสารรายงานการ

ประชุมเรื่อง การพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน. จัดโดยกลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 จังหวัดเชียงใหม่. หน้า 1-3. 2556.

วิภาพร มาพบสุข. มนุษย์สัมพันธ์. ซีเอ็ด ยูเคชั่น: กรุงเทพฯ. 2543.

สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา.

ไทยวัฒนาพานิช: กรุงเทพฯ. 2545.

สำนักงานพัฒนาการฝึกหัดครู. เอกสารสาระ

การเรียนรู้ประกอบวิชาชีพเทคนิคการบริหารและการวางแผน. สถาบันราชภัฏราชนครินทร์. 2546.

สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ. เอกสาร

ประกอบการเรียนรู้ประกอบการศึกษาชุดวิชาหลัก เทคนิคการบริหารและการวางแผน. มปท. 2546.

เสน่ห์ จุ้ยโต. องค์การสมัยใหม่. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช: นนทบุรี. (2547).

อมรทิพย์ ทิพย์ประทุม. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับ

คุณลักษณะทีมงานที่ดีของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด กรมสามัญศึกษา จังหวัดสุรินทร์. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2548.

อำนาจ มีสมทรัพย์. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง

การทำงานเป็นทีมกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1.

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 2553.

การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

School Management of Special Areas in Fang District, Chiang Mai Province

สรารุช จินดาหลวง¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทร์ปัญญา²

¹โรงเรียนบ้านแม่เมะ, สพป.ชม.3, sarawut_yok@hotmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 9 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 9 คน และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่การสอนในสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่จำนวน 188 คนรวมทั้งสิ้น 206 คน ปีการศึกษา 2556 เครื่องมือเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง ด้านบุคลากร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านงบประมาณ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านวัสดุอุปกรณ์ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และด้านการจัดการ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในส่วนของข้อเสนอแนะเพิ่มเติมพบว่า ควรมีการเพิ่มสวัสดิการต่าง ๆ ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ควรมีการจัดสรรงบประมาณให้พอเพียงต่อการจัดกิจกรรมอื่นทั้งควรมีการติดตามดูแลวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้มากขึ้นและควรได้รับการนิเทศติดตามจากหน่วยงานต้นสังกัดเป็นประจำด้วย นอกจากนี้สถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ยังมีการนำเอาหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางการจัดการสถานศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและให้ความสำคัญกับบุคลากร โดยมีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานและมีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีให้แก่ผู้เรียน

คำสำคัญ: การจัดการสถานศึกษา สถานศึกษาพื้นที่พิเศษ

ABSTRACT:

This research aimed to study the school management of special areas in Fang District, Chiang Mai Province. The population comprised 9 school directors of special areas, 9 chairmen of the basic education commission and 188 teachers teaching in the special areas in Fang District, Chiang Mai Province. There were totally 206 people in the academic year 2013. The tools were questionnaires in form of a 5-rating scale. The data were analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation. The structured interviews were analyzed through a content analysis. The findings revealed that the school management of special areas in Fang District in term of personnel was performed at high level. The budget was performed at high level. The materials and equipment was performed at high level and the management was performed at high level. According to the additional suggestions, it was found that various benefits should be additionally provided to the teachers and educational staff. The budget should be allocated adequately for activity arrangement. Moreover, various materials and equipment should be monitored increasingly. The supervision should be performed regularly by the agency. Furthermore, the schools in the special areas in Fang District, Chiang Mai Province applied the principles of participatory administration and the principles of sufficient economy to be the guidelines for managing the schools by letting the communities involve in the school management. In addition, the good atmosphere for working was created for the staff considered as priority and good environment was arranged for the students

KEYWORDS:

School Management, School of special areas

1. บทนำ

ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าการบริหารจัดการได้เข้ามามีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวไปข้างหน้าและประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ดังที่มานิตย์ มัลลวงศ์. (2550). กล่าวว่าการบริหารหรือภารกิจต่าง ๆ ที่มนุษย์ดำเนินการอยู่ในทุกขณะนั้น กล่าวได้ว่า ไม่มีสิ่งใดสำคัญไปกว่าการบริหารจัดการ ทั้งนี้ด้วยเหตุผลที่ว่า การบริหารจัดการเป็นกิจกรรมที่จะอำนวยความสะดวกให้มนุษย์สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบังเกิดผลสำเร็จได้ที่ดีที่สุด ประการสำคัญที่ต้องมีการบริหารนั้นเนื่องจากสังคมมนุษย์ปัจจุบันเป็นสังคมที่รวมกลุ่มกันทำงาน ดังนั้นการจัดระเบียบเกี่ยวกับคน งาน วัตถุ เทคโนโลยี และทรัพยากรอื่น ๆ จำเป็นต้องอาศัยหลักการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมายที่ได้กำหนดไว้ ขณะที่ไพฑูริย์ เจริญพันธุ์. (2527). ได้กล่าวถึงปัจจัยพื้นฐานในการบริหารงานขององค์กร

ต่าง ๆ รวมทั้งโรงเรียนว่า โดยปกติการบริหารงานในองค์กรจะมีทรัพยากรพื้นฐานอยู่ 4 ประการ คือ คน เงิน วัสดุสิ่งของ และการจัดการ เรียกกันโดยทั่วไปว่า 4Ms ทางด้านวินัย สมมิตร, และคณะ. (2527). ได้กล่าวถึงการบริหารการศึกษาว่า การบริหารการศึกษาที่เสมือนกับการบริหารกิจการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นราชการหรือเอกชนก็ตาม จำเป็นต้องมีทรัพยากรอันเป็นปัจจัยพื้นฐานของการบริหารงาน ซึ่งการบริหารการศึกษาก็ถือว่าเป็นธุรกิจอย่างหนึ่งที่มีขอบเขตกว้างขวางและสลับซับซ้อน และถือว่า “4Ms” เป็นทรัพยากรที่เป็นปัจจัยที่เป็นพื้นฐานเช่นเดียวกัน อุทัย หิรัญโต. (2523). ได้กล่าวถึงความสำคัญของปัจจัยทางด้านบุคคลว่า ความสำเร็จของการประกอบการทำงานหรือการพัฒนาใด ๆ นอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการบริหารที่ดีแล้ว ปัญหาที่เกิดจากปัจจัยบุคคลหรือคุณภาพของคนนับว่า มีผลต่อการบริหารงานอย่างยิ่ง ทั้งนี้เพราะคนเป็นผู้สร้าง ผู้ผลิตและผู้ใช้ปัจจัย

ต่าง ๆ ดังนั้นประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรจะเจริญก้าวหน้าหรือล้มเหลวอย่างไรย่อมขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรเป็นสำคัญ ขณะที่เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. (2538). ได้กล่าวถึงงบประมาณว่า งบประมาณเป็นเครื่องมือสำคัญของการบริหาร มีปัจจัยที่สมควรได้รับการเอาใจใส่ ส่งเสริมและแก้ไขเพื่อให้การงบประมาณได้ผลซึ่ง งบประมาณต้องได้รับการสนับสนุนจากฝ่ายบริหารงบประมาณต้องสอดคล้องกับการจัดสายงาน งบประมาณและระบบบัญชีต้องสอดคล้องกัน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งงานงบประมาณต้องมีความเข้าใจหลักการและประโยชน์ของงบประมาณ การปรับงบประมาณให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในส่วนของประหยัดคามตะศิลา. (2532). กล่าวว่าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ ที่สนับสนุนการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ โรงเรียนเป็นองค์กรทางการศึกษา มีหน้าที่หลักคือให้การศึกษาอบรม ให้ความรู้และประสบการณ์แก่ผู้เรียนหากสถานศึกษาไม่มีวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น ไม่มีคุณภาพและไม่เพียงพอต่อความต้องการพัฒนาศักยภาพในด้านการเรียนรู้ ย่อมส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนและเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาโดยตรง ดังนั้นองค์กรต่างๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชนจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อความสำเร็จที่ดีขององค์กร เช่นเดียวกับสถานศึกษาที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้แก่เด็กไทยทุกคนอย่างเท่าเทียมกันอย่างมีคุณภาพตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2553 นั้น ได้มีการกำหนดให้มีการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาไทย ทั้งในด้านสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างเสมอภาคกันในการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี อย่างต่อเนื่องและมีคุณภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

ดังนั้นสถานศึกษาทุกแห่งจึงจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อคุณภาพของการจัดการศึกษาเป็นการวางรากฐานที่ดีให้กับเยาวชนของชาติในอนาคต แต่ปัจจุบันยังมีสถานศึกษาบางแห่งที่มีสภาพทางกายภาพที่แตกต่างออกไปจากสถานศึกษาโดยทั่วไปที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับเด็กไทยตามที่ได้รับมอบหมายนั่นคือสถานศึกษาพื้นที่พิเศษ ซึ่งสถานเหล่านี้ได้รับการพิจารณาจากกรมบัญชีกลางให้เป็นสถานศึกษาพื้นที่พิเศษโดยมีลักษณะที่ตั้งอยู่บนภูเขาสูงมีความยากลำบากในการเดินทาง เส้นทางคมนาคมเป็นถนนธรรมชาติ ถนนลูกรัง ไม่มีรถประจำทางวิ่งผ่าน ขาดแคลนสาธารณูปโภค สาธารณูปการ หรือปัจจัยในการ ดำรงชีพ น้ำ ไฟฟ้า เครื่องมือติดต่อสื่อสาร อีกทั้งยังมีความเสี่ยงภัยจากภัยธรรมชาติ ดินถล่ม ไฟป่า น้ำท่วม และเสี่ยงภัยจากการศึกสงคราม เพราะตั้งอยู่ใกล้ประเทศเพื่อนบ้าน มีการสู้รบระหว่างชนกลุ่มน้อยอยู่เป็นประจำ มีความชุกชุมของโรคต่างๆ และพาหะนำโรค ส่งผลให้มีการระบาดของโรคติดต่อที่สำคัญต่าง ๆ เสมอ จากหลักการและเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าสถานศึกษาพื้นที่พิเศษที่มีความลำบากในหลาย ๆ ด้านนั้น ก็ยังต้องมีการบริหารจัดการที่ดีเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของเด็กไทยเช่นเดียวกับสถานศึกษาอื่น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเรื่อง การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ว่า เป็นอย่างไร เพื่อนำไปวางแผนในการจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่

3. คำถามการวิจัย

3.1 การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ เป็นอย่างไร

4. วิธีการวิจัย

4.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 9 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 9 คน และครูผู้ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาพื้นที่พิเศษจำนวน 188 คน รวมทั้งสิ้น 206 คนในปีการศึกษา 2556

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่ใน 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการจัดการ

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม แบ่งเป็น ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ ตอนที่ 2 การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .911 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในส่วนของสถานศึกษาพื้นที่พิเศษ (ทั้งนี้เพื่อเป็นป้องกันการได้รับข้อมูลกลับมาบ่อย) ระหว่าง ก.ย. 2556 – พ.ค. 2557 จากนั้นทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม บันทึกข้อมูล คำนวณค่าสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล ในส่วนของการสัมภาษณ์นั้น ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษ จำนวน 9 คนระหว่าง พ.ย. 2556 – พ.ค. 2557

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.5.1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 ใช้ความถี่ ร้อยละ ตอนที่ 2 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลค่าระดับใช้เกณฑ์การวิเคราะห์ตามแนวคิดของลิเคิร์ท ตอนที่ 3 วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ประกอบการบรรยาย

4.5.2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

5. ผลการวิจัย

5.1 การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม นำเสนอดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่โดยรวม

ข้อ	รายการ	$\bar{x}$ S.D. (n=206)		ระดับ
1	ด้านบุคลากร	3.83	0.78	มาก
2	ด้านงบประมาณ	3.80	0.83	มาก
3	ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.63	0.80	มาก
4	ด้านการจัดการ	3.82	0.80	มาก
เฉลี่ยรวม		3.78	0.81	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวม มีค่าเฉลี่ย 3.78 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.63 - 3.83 ซึ่งมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน

5.2 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมการจัดการสถานศึกษา พื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่นำเสนอ โดยใช้ความถี่ประกอบคำบรรยาย

ด้านบุคลากร ควรลดภาระงานและยุบรวมงานบางอย่างเข้าด้วยกัน (52) ควรจัดสวัสดิการต่างๆ เพิ่มเติมให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา (41) ควรเพิ่มการติดต่อประสานงานหน่วยงานภายนอกเพื่อขอสนับสนุนบุคลากรเข้ามาช่วยสอนให้มากกว่าเดิม (35) ควรยืดหยุ่นเวลาปฏิบัติราชการในตอนเช้าของวันจันทร์ให้แก่บุคลากรที่อยู่ไกล (27) ควรสนับสนุนให้คนในท้องถิ่นศึกษาต่อในวิชาชีพครูเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการโยกย้ายครู (15) ควรส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีเพื่อช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากขึ้น (12)

ด้านงบประมาณ ควรมีการวางแผนและใช้จ่ายงบประมาณตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง (73) ควรเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ (61) ควรร่วมมือกับชุมชนในการระดมทรัพยากรจากภายนอก (59) ควรมีการชี้แจงให้ชุมชนทราบเกี่ยวกับงบประมาณของโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ (33) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลมากขึ้น (30) ควรมีการตรวจสอบงบประมาณให้ใช้จ่ายตามความเป็นจริง (25)

ด้านวัสดุ อุปกรณ์ ควรมีการดูแลรักษาอุปกรณ์ประเภทไม้โดยใช้น้ำยาในการดูแลรักษาเพื่อป้องกันเชื้อรา (56) ควรประยุกต์ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ให้สามารถใช้งานได้หลากหลาย (25) ควรเพิ่มวัสดุ อุปกรณ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ให้ทันสมัย (24) ควรมีการเพิ่มอาคารสถานที่ให้เหมาะสมและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม (20) ควรมีการจัดสร้างสนามกีฬาให้ได้มาตรฐาน (17)

ด้านการจัดการ ควรมีการคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถเหมาะสมกับสถานศึกษาพื้นที่พิเศษ (48) ควรได้รับการสนับสนุนและดูแลจาก

หน่วยงานต้นสังกัดเรื่องการจัดการอย่างต่อเนื่อง (42) ควรสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้มากกว่าเดิม (36) ควรใช้แรงงาน ช่างก่อสร้างในพื้นที่ (32) ควรออกแบบและก่อสร้างอาคารตามลักษณะภูมิประเทศ (29)

5.3 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สรุปเป็นความเรียงดังนี้

สถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีครูไม่เพียงพอ สอนไม่ตรงวิชาเอก มีภูมิลาเนาอยู่ต่างพื้นที่ทำให้ประสบปัญหาการเดินทางในการจัดการนั้นสถานศึกษามีการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนพร้อมมอบหมายงานด้วยความสมัครใจมีการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีการพัฒนาตนเองสม่ำเสมอพร้อมจัดสวัสดิการพิเศษให้แก่บุคลากรทางการศึกษา เช่น ที่พัก อาหารกลางวัน เป็นต้น อีกทั้งยังมีการติดต่อประสานงานไปยังหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อขอสนับสนุนบุคลากรมาช่วยในการจัดการเรียนการสอนอีกด้วย สถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษาเพราะสถานศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่ห่างไกลส่งผลให้ราคาสินค้า ค่าขนส่งเพิ่มสูงขึ้นทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในส่วนนี้มากเป็นพิเศษ ทั้งนี้สถานศึกษาก็ยังได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากชุมชนในรูปแบบของการบริจาค และค่าบำรุงสถานที่กรณีจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของทางชุมชนซึ่งช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายของทางสถานศึกษาไปได้บางส่วน ด้านวัสดุ อุปกรณ์นั้นไม่มีเพียงพอสำหรับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาเนื่องจากวัสดุอุปกรณ์มีอายุการใช้งานที่สั้นและเสียหายบ่อยเนื่องจากสภาพอากาศที่เย็นจัดในหน้าหนาวส่งผลกระทบต่ออุปกรณ์ ประเภท อิเล็กทรอนิกส์ ประกอบกับกระแสไฟฟ้าที่มักจะมีดับเป็นประจำส่งผลให้อุปกรณ์

ประเภทคอมพิวเตอร์ได้รับความเสียหาย วัสดุอุปกรณ์ประเภทไม้ได้รับความเสียหายเนื่องจากเชื้อราห้องปฏิบัติการต่างๆ มีไม่เพียงพอเนื่องจากภูมิประเทศที่เป็นภูเขาสูงทำให้ไม่สามารถก่อสร้างอาคารเรียนและอาคารประกอบตามแบบแปลนของทางราชการได้ เช่นเดียวกับสนามกีฬาที่มีไม่เพียงพออีกทั้งยังประสบปัญหาน้ำสำหรับอุปโภค บริโภค ในช่วงหน้าแล้งอีกด้วย ทางด้านการจัดการ ผู้บริหารสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่มีการนำเอาหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมาใช้ในการบริหาร มีการเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ชุมชนตลอดจนทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องที่สำคัญโดยมีการรับฟังความคิดเห็นของหลาย ๆ ฝ่าย ทำให้เกิดความตระหนักและความหวงแหนความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ การดำเนินการต่างๆ ของสถานศึกษาใช้หลักการพึ่งตนเอง คือการดำเนินการต่างๆ ของสถานศึกษาเป็นไปตามสภาพความพร้อมของสถานศึกษา มีการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่รองรับแนวนโยบายของทางหน่วยงานต้นสังกัด มีการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้มีความพร้อมและความเหมาะสมโดยจัดบรรยากาศให้เอื้อต่อการเรียนรู้รวมทั้งคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้เรียนเป็นหลัก

6. อภิปรายผล สรุป ข้อเสนอแนะ

6.1 *อภิปรายผล* จากการวิจัยผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจดังนี้ (1) การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ในด้านบุคลากรพบว่ามี การปฏิบัติในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาพื้นที่พิเศษมีการวางแผนการปฏิบัติงานของบุคลากรที่ดี บุคลากรที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาพื้นที่พิเศษมีความรัก ความสามัคคีปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถเพราะสถานศึกษามีการ

สร้างขวัญและกำลังใจให้แก่พนักงานอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับฤกษ์ชัย ใจคำปัน. (2549). ที่ได้ศึกษาการบริหารงานบุคลากรในสถานศึกษาอำเภอจอมทอง เขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่เขต 5 พบว่ามี การวางแผนใช้บุคลากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการใช้เพียงแผนปฏิบัติงานควบคู่กับการทำงานมีการแต่งตั้งให้บุคลากรเข้าปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน ส่วนปัญหาคือ มีบุคลากรไม่เพียงพอเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าเกณฑ์อัตรากำลังของครูขึ้นอยู่กับจำนวนนักเรียนเป็นหลักซึ่งสถานศึกษาพื้นที่พิเศษหรือสถานศึกษาขนาดเล็กจะได้รับการจัดสรรอัตรากำลังน้อยตามไปด้วยแต่ภาระงานในสถานศึกษานั้นมีมากกว่าที่บุคลากรในสถานศึกษาพื้นที่พิเศษจะสามารถทำได้ (2) ด้านงบประมาณสถานศึกษาพื้นที่พิเศษพบว่า สถานศึกษาพื้นที่พิเศษได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลไม่เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการจัดสรรงบประมาณของทางราชการให้แก่สถานศึกษานั้นอาศัยหลักเกณฑ์จำนวนนักเรียนเป็นหลัก ซึ่งสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ มีนักเรียนน้อย ทำให้ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อยลงไปด้วย สอดคล้องกับพัชณี ญาวีระ. (2547). ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษามีร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กรูปแบบศูนย์การเรียนรู้อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการให้การสนับสนุนงบประมาณยังมีปัญหา เพราะอย่างยิ่งต้องอาศัยงบประมาณจากทางส่วนราชการ เป็นปัจจัยหลักในการบริหารจัดการ (3) ด้านวัสดุอุปกรณ์พบว่า วัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่นั้นได้รับความเสียหายจากสภาพภูมิอากาศที่หนาวเย็นและปัญหากระแสไฟฟ้าทำให้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้รับความเสียหาย ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่าสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ตั้งอยู่ในถิ่นทุรกันดาร อากาศหนาวเย็น การคมนาคมขนส่งไม่

สะดวก มีการขาดแคลนสาธารณูปโภค ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีพ ไฟฟ้า น้ำ รวมทั้งอุปกรณ์สื่อสารที่นำมาใช้ในสำนักงาน มีความเสี่ยงภัยทางศึกสงคราม และการระบาดของโรคภัยไข้เจ็บ ภัยธรรมชาติ จากเหตุผลดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีการจัดหาสื่อที่มีอยู่ในท้องถิ่นมาใช้และมีการวางแผนการดูแลรักษาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เหล่านี้ให้มีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้นเพราะสถานศึกษาในพื้นที่พิเศษยังขาดวัสดุ อุปกรณ์สื่อการเรียนการสอนในการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมของทางสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับจรรยา ประดิษฐ์พงศา. (2550). ที่ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวชิรวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่ ด้านสื่อการเรียนการสอนพบว่า มีการปฏิบัติในเรื่องการสนับสนุนให้ครูเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการนำสื่อการเรียนการสอนมาใช้ประกอบการเรียนการสอน มีการส่งเสริมให้ครูนำทรัพยากรท้องถิ่นมาจัดทำเป็นสื่อการเรียนการสอน ส่วนปัญหาที่พบคือ จำนวนสื่อมีไม่เพียงพอ ขาดงบประมาณ ในการจัดซื้อและสร้างสื่อการเรียนการสอน ขาดสื่อที่ทันสมัย คงทนถาวรและอุปกรณ์ในห้องโสตมีไม่เพียงพอ และ(4) ด้านการจัดการพบว่า มีการกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการองค์กร เช่น มีการประกาศวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และมาตรฐานการปฏิบัติงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทางสถานศึกษามีการกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการขององค์กร ไว้อย่างชัดเจนเพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางในการดำเนินงานของสถานศึกษาอีกทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับชุมชนและผู้ปกครองที่มีต่อสถานศึกษา สอดคล้องกับภูวนาท มูลเขียน. (2556). ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขต พื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา เพชรบูรณ์เขต 2 ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็ก ได้มีการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการ โรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 2 เป็น 6 รูปแบบ เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

6.2 สรุป การจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ในด้านบุคลากรข้อที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติมากที่สุดได้แก่ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงานของโรงเรียน ส่วนข้อเสนอแนะเพิ่มเติมนั้นพบว่าสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีความสามารถในรอบด้านเพื่อทดแทนกัน ในยามที่จำเป็นอีกทั้งจัดสวัสดิการเพิ่มเติมให้แก่บุคลากรให้มากกว่าเดิมด้วย จากการสัมภาษณ์พบว่าสถานศึกษาพื้นที่พิเศษมีบุคลากรทางการศึกษาไม่เพียงพอเพราะจำนวนนักเรียนที่น้อยอัตรากำลังครูจึงน้อยตามไปด้วย ส่งผลต่อการจัดกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน ด้านงบประมาณ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติมากที่สุดคือการบริหารงานที่มีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านงบประมาณคือการน้อมนำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนการใช้งบประมาณและจัดกิจกรรมตามสภาพความพร้อมของสถานศึกษา จากการสัมภาษณ์พบว่าสถานศึกษาพื้นที่พิเศษได้รับการจัดสรรงบประมาณจากรัฐบาลไม่เพียงพอต่อความต้องการของสถานศึกษา แต่สถานศึกษานั้นได้รับการช่วยเหลือด้านงบประมาณจากทางชุมชนในรูปแบบของการบริจาคและคำบำรุงสถานที่สำหรับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ด้านวัสดุอุปกรณ์ข้อที่มีค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติมากที่สุดคือการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นพื้นฐานสำหรับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น ซอล์ก กระดาน กระดาษ เป็นต้น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมนั้นควรมีการดูแล รักษา วัสดุอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้มากกว่าเดิมเพื่อยืดอายุการใช้

งานอุปกรณ์เหล่านี้ให้นานขึ้น จากการสัมภาษณ์พบว่าสถานศึกษาในพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่มีวัสดุ อุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมของทางสถานศึกษาอีกทั้งวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่เดิมก็ได้รับความเสียหายจากสภาพภูมิอากาศที่หนาวเย็น และปัญหากระแสไฟฟ้าทำให้ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ได้รับความเสียหาย ด้านการจัดการซื้อที่มีการค่าเฉลี่ยในการปฏิบัติมากที่สุดคือการกำหนดมาตรฐานการบริหารจัดการองค์กรอย่างชัดเจน เช่น มีการประกาศวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ปกครอง รองลงมาคือการจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมด้านการจัดการ นั้นพบว่าควรมีการคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับสถานศึกษาพื้นที่พิเศษและได้รับการสนับสนุน การนิเทศติดตามในเรื่องของการจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษจากสำนักงานเขตพื้นที่อย่างต่อเนื่อง จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ นำหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมและการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในการบริหารสถานศึกษา มีการให้ความสำคัญกับครูและบุคลากร และเปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีบทบาทในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมของสถานศึกษา

6.3 ข้อเสนอแนะ

6.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

6.3.1.1 ผู้อำนวยการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษควรมีความเข้าใจในบริบทของสถานศึกษาพื้นที่พิเศษ มีอุดมการณ์ มีความเหมาะสมกับสถานศึกษา

6.3.1.2 ควรให้ความสำคัญกับบุคลากร โดยการสร้างขวัญและกำลังใจอยู่เสมอพร้อมจัดสวัสดิการต่าง ๆ เพิ่มเติมให้แก่บุคลากรเช่นที่พัก อาหาร เป็นต้น

6.3.1.3 หน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษาควรมีการจัดสรรงบประมาณ บัณฑิตพื้นฐานให้แก่สถานศึกษาพื้นที่พิเศษเป็นกรณีพิเศษ พร้อมเพิ่มความถี่การนิเทศติดตามให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษเพิ่มมากขึ้นด้วย

6.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.3.2.1 ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาสถานศึกษาพื้นที่พิเศษโดยใช้เครื่องมือที่สามารถให้ข้อมูลที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เช่น การสัมภาษณ์เชิงลึก การสนทนากลุ่ม

6.3.2.2 ควรศึกษาการจัดการสถานศึกษาในพื้นที่พิเศษในเขตพื้นที่อื่นของจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อทำการเปรียบเทียบกับพื้นที่พิเศษในเขตอำเภอฝาง เพื่อนำผลที่ได้มาพัฒนาคุณภาพในการจัดการสถานศึกษาพื้นที่พิเศษในจังหวัดเชียงใหม่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พุทธศักราช 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่3) 2553. กระทรวงศึกษาธิการ: กรุงเทพฯ. 2553.

จรรยา ประดิษฐ์พงศ์. การบริหารงานวิชาการของโรงเรียนนวมวิทย์ จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2550.

ประหยัด คามตะศิลา. ทรัพยากรการบริหารเพื่อการจัดการศึกษาระดับก่อนวัยเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2532.

พัชณี ญาวีระ. การศึกษาการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพโรงเรียนขนาดเล็กในรูปแบบศูนย์โรงเรียน อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2547.

- เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. การงบประมาณ.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: กรุงเทพฯ. 2538.
- ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. การบริหารการศึกษา.
โรงพิมพ์เดียนสโตร์: กรุงเทพฯ. 2527.
- ภูวนาท มูลเขียน. สภาพปัญหาและแนวทางการบริหาร
จัดการโรงเรียนขนาดเล็กสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 2. 2556.
- มานิตย์ มัลลวงศ์. หลักการบริหารจัดการ. รัตนกุลการ
พิมพ์: เชียงใหม่. 2550.
- ฤกษ์ชัย ใจคำป็น. การบริหารงานบุคลากรใน
สถานศึกษา อำเภอจอมทองเขตพื้นที่การศึกษา
เชียงใหม่เขต5. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2549.
- วินัย สมมิตร, และคณะ. หลักการบริหารการศึกษา
การศึกษา. โรงพิมพ์อักษรศาสตร์: กรุงเทพฯ.
2527.
- อุทัย หิรัญโต. หลักการบริหารบุคคล. พีรพัฒนาการ
พิมพ์: กรุงเทพฯ. 2523.

การดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาละเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่

Learning Resource Performance of Schools in Samoeng 3 Educational Quality Development Resource Center, Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 2

ทิตยา หม่อแปล¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทรปัญญา²

¹โรงเรียนบ้านแม่่างห้า, Yingnaka8@hotmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาละเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่ เขต 2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 7 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระทั้ง 8 สาระการเรียนรู้จำนวน 56 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน ในปีการศึกษา 2556 รวมทั้งหมดจำนวน 70 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบเลือกรายการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละ และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความคิดเห็นว่าโรงเรียนได้ มีแผน/โครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน มีการกำหนดนโยบายเป้าหมายในการดำเนินการจัดแหล่งเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการวางแผนการดำเนินการแหล่งเรียนรู้ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ จัดแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ เปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการติดตามและตรวจสอบ ปรับปรุงและพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความสามารถ ไม่มีการกำหนดหรือมอบหมายบุคคลรับผิดชอบงานเกี่ยวกับการวางแผน การใช้แหล่งเรียนรู้ยังขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผนอย่างจริงจัง แหล่งเรียนรู้ไม่เพียงพอ มีสภาพทรุดโทรม ไม่มีการติดตาม ตรวจสอบหรือประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

คำสำคัญ: การดำเนินงาน แหล่งเรียนรู้ ศูนย์เครือข่ายศึกษาละเมิง 3

ABSTRACT:

The purpose of this research was to study the learning resource performance of schools in Samoeng 3 Educational Quality Development Resource Center, Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 2. The population used in this research consisted of 7 administrators, 56 head teachers of 8 learning substance groups and 7 chairmen of the school committee in the academic year 2014. There were totally 70 people. The tools were questionnaires in form of a check list. The data were analyzed through frequency and percentage and description and the data of structures interviews were analyzed through a content analysis.

The results were as follows. Most of the respondents agreed that the school had a plan as well as a project enhancing and supporting the use of learning resources within the school. The policy and the goals were set for arranging the learning resources and the staff was promoted to participate in making a plan for the learning resource arrangement. The budget was allocated to support the learning source development. The learning resources were arranged to be appropriate and conducive to learning. The teachers as well as the students had an opportunity to involve in expressing ideas for monitoring, verifying and improving the use of learning resources. The problems were that the school lacked the staff with ability. The people being responsible for making a plan for using the learning sources were not determined and assigned. There was not enough budget for operation. The communities did not take part in making a plan seriously. The learning resources were insufficient and dilapidated. The use of learning resources was not monitored, verified or evaluated systematically.

Key words:

Performance Learning resource Samoeng 3 Educational Resource Center

1. บทนำ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเป็นการเรียนรู้ที่ก่อประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้เรียนรู้ เพราะทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ฝึกปฏิบัติจริง ทำให้เกิดทักษะ ความชำนาญ มีความรู้กว้างขวางและหลากหลาย ครอบคลุมความรู้ความต้องการได้มากกว่าการเรียนจากบทเรียน การศึกษาค้นคว้าดังกล่าวผู้เรียนสามารถศึกษาได้จากแหล่งเรียนรู้ ทั้งในโรงเรียนและนอกห้องเรียน ดังนั้นโรงเรียนจึงควรมีแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายโดยมีแนวทางการใช้ที่ถูกต้องเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช. (2542, 7-8). ได้กล่าวถึงแนวการจัดการศึกษาไว้หลายมาตราเช่น มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และ เต็มศักยภาพ มาตรา 23 (5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนสามารถจัด

บรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถนำไปใช้ในงานวิจัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ มาตรา 23 (6) จัดการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ และในขณะเดียวกันก็ให้ความสำคัญของแหล่งการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง จึงได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้จากชีวิตจริงและสำนักงานทดสอบทางการศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554, 132). ได้ระบุการสร้างแหล่งเรียนรู้ไว้ใน มาตรฐานที่ 13.1 ว่ามีการสร้างและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนและใช้ประโยชน์จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนของผู้เรียนและ

บุคลากรของโรงเรียนรวมทั้งผู้เกี่ยวข้องดั่งนั้น โรงเรียนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ที่เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนสถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียนได้หลายชนิดขึ้นอยู่กับพื้นที่ และกำลังความสามารถของโรงเรียนเอง เช่น หากมีพื้นที่บริเวณกว้างไกล อาจเลือกจัดแหล่งการเรียนรู้เป็นส่วน พฤษภาศาสตร์ สวนวรรณคดี สวนสมุนไพร สวนสุขภาพ สวนสัตว์ ศูนย์กีฬา หรือจัดเป็นที่เรียนอ่านหนังสือเคลื่อนที่ เป็นต้น แต่หากมีอาคารเรียนเพียงพอก็สามารถเลือกจัดแหล่งการเรียนรู้ในลักษณะห้องต่าง ๆ เช่น ห้องสมุด มุมหนังสือ มุมกระจายข่าว ห้องพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น ห้องศิลปะ ห้องดนตรี ห้องวิทยาศาสตร์ ห้องพยาบาล ห้องอินเทอร์เน็ต หรือห้องสื่อการเรียนการสอน เป็นต้น ถือว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่โรงเรียนสามารถใช้เป็นแหล่ง ข้อมูลข่าวสาร เพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยรวมทั้งผู้สอนก็สามารถสร้างสถานการณ์จากสถานที่ นั้น ๆ เพื่อฝึกฝนผู้เรียนให้เกิดกระบวนการเรียนอย่างต่อเนื่อง ได้ในทุกสาระการเรียนรู้ ซึ่งแหล่งเรียนรู้ เป็นแหล่งข้อมูลข่าวสาร ความรู้และประสบการณ์ทั้งหลายที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง จากการได้คิดเองปฏิบัติเอง และสร้างความรู้ด้วยตนเองตามอัธยาศัยและต่อเนื่อง จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ และสุดท้ายก็จะเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้แต่ถ้าโรงเรียน ใดมีข้อจำกัดทั้งพื้นที่และอาคารเรียนก็ต้องจัดสิ่งที่มีอยู่แล้วในสถานศึกษาทุกชนิดให้แปรสภาพเป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากที่สุด ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถจดจำองค์ความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ตลอดไป ดังนั้นโรงเรียนทุกแห่งจะต้องให้ความสำคัญในการจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและมีการใช้ประโยชน์จากแหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่ในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสะเมิง 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 ได้มีการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จริงโดยมุ่งพัฒนาการจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับผู้เรียน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระหลัก และประธานคณะกรรมการสถานศึกษา เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสนับสนุน และให้ความร่วมมือ ทำให้เกิดการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตลอดจนการส่งเสริม แสวงหา และเกิดการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา แต่การดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สะเมิง 3 พบว่ามีข้อจำกัดหลายประการ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ ชาญ คำภีระแปง. (2556). ได้กล่าวถึงการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนว่า ผู้เรียนยังไม่ได้รับประโยชน์อย่างสูงสุดจากการใช้แหล่งเรียนรู้เนื่องจากแต่ละ โรงเรียนมีความแตกต่างกันอยู่ หลายประการ เช่น สภาพแวดล้อมในโรงเรียน งบประมาณ ทรัพยากร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาว่าการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสะเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 เป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสะเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสะเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2

3. คำถามการวิจัย

การดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา สะเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 เป็นอย่างไร

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสะเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 ต่อไป

5. วิธีการวิจัย

5.1 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระหลัก จำนวน 56 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 7 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 70 คน ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาสะเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 ในปีการศึกษา 2556

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียน ที่ครอบคลุมเนื้อหา การบริหารแหล่งเรียนรู้ โดยมีระบบวงจรควบคุมคุณภาพ PDCA เนื้อหา 4 ด้าน ดังนี้ (1) ด้านการวางแผน (2) ด้านการดำเนินการการใช้แหล่งเรียนรู้ (3) ด้านการติดตามและตรวจสอบ (4) ด้านการปรับปรุงและแก้ไขพัฒนาแหล่งเรียนรู้

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชุด เป็นแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ชุดที่ 1 แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน
ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสะเมิง 3

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2 เป็นแบบเลือกรายการ (Check list)

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นแบบปลายเปิด
ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ โดยเลือกจากโรงเรียนที่มีการดำเนินแหล่งเรียนรู้ที่สามารถเป็นตัวอย่างให้กับโรงเรียนอื่นได้ โดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก 8 สาระหลักและประธานกรรมการสถานศึกษา

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยชุดที่ 1 แบบสอบถามได้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากโรงเรียนในเครือข่ายศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาสะเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2

ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างได้สัมภาษณ์ด้วยตัวเองในการสัมภาษณ์ได้มีการจดบันทึกเกี่ยวกับการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ ในด้านเนื้อหาแต่ละด้านไว้

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้สถิติ ดังนี้ ชุดที่ 1 มี 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่และร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 2 การดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ประกอบคำบรรยาย

ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึก มาทำการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

6. ผลการวิจัย

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 70 คน ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาตรี สอนในระดับประถมศึกษาตอนต้น สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และรับผิดชอบงานด้านการเงิน-พัสดุ ตอนที่ 2 ตารางแสดงค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพพัฒนาคุณภาพ การศึกษาละเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2

ลำดับที่	การดำเนินงาน	มีการปฏิบัติ	ไม่มีการปฏิบัติ	ไม่แน่ใจ
1	การวางแผนแหล่งเรียนรู้	92.86	3.33	3.81
2	การดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้	86.01	6.57	7.43
3	การติดตามและตรวจสอบ	75.40	13.50	11.11
4	การปรับปรุงและแก้ไขพัฒนาแหล่งเรียนรู้	84.82	6.25	8.93

จากตารางพบว่าการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพพัฒนาคุณภาพการศึกษาละเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2 แยกเป็นด้านการวางแผนแหล่งเรียนรู้มีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 92.86 ไม่มีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.81 ไม่แน่ใจโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 3.81

ด้านการดำเนินงานการใช้แหล่งเรียนรู้มีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 86.01 ไม่มีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 6.57 ไม่แน่ใจโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 7.43

ด้านการติดตามและตรวจสอบมีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 75.40 ไม่มีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 13.50 ไม่แน่ใจโดยมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 11.11

ด้านการปรับปรุงและแก้ไขพัฒนาแหล่งเรียนรู้มีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.82 ไม่มีการปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ย ร้อยละ 6.25 ไม่แน่ใจโดยมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 8.93

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้พบว่าโรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความสามารถ ไม่มีการกำหนดหรือมอบหมายบุคคลรับผิดชอบงานเกี่ยวกับการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้

ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

ด้านการวางแผนพบว่าทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นว่าโรงเรียนได้เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนกำหนดนโยบายการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ตั้งแต่การสำรวจแหล่งเรียนรู้ และการเลือกวิเคราะห์สภาพความพร้อมในดำเนินงานให้เหมาะสม

ด้านการดำเนินงานพบว่าทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นว่าคณะกรรมการและผู้ที่ได้รับมอบหมายได้ดำเนินงานจัดแหล่งเรียนรู้และจัดบรรยากาศบริเวณ โรงเรียนให้เอื้อต่อแหล่งเรียนรู้ได้หลากหลายมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยมีการร่วมมือระหว่างสถานศึกษากับชุมชน

ด้านการติดตามและตรวจสอบ ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นว่าสถานศึกษาได้ให้ทุกคนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการนิเทศและประเมินผลการพัฒนาและ การใช้แหล่งเรียนรู้โดยการบันทึกการใช้แหล่งเรียนรู้การตรวจแผนการจัดการ

เรียนรู้อย่างต่อเนื่องมีการวิเคราะห์การประเมินและสรุปร่วมกันในการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ทุกภาคเรียน ด้านการปรับปรุงแก้ไขทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูและคณะกรรมการสถานศึกษาเห็นว่าทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนและองค์กรเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนด้านงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และทรัพยากรที่จำเป็น มีการกำหนดแนวทางพัฒนาปรับปรุงแหล่งเรียนรู้โดยมีเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ร่วมกันทั้งภายในและนอกโรงเรียนเพื่อให้เกิดแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

7. อภิปรายผล

7.1 ด้านการวางแผน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุดคือ โรงเรียนมีแผน/โครงการที่ส่งเสริมสนับสนุนการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ในการประชุมวางแผนการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ มีการกำหนดให้ครูใช้แหล่งเรียนรู้ในรายวิชาที่สอน มีโครงการให้เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในกระบวนการเรียนการสอนซึ่งไม่สอดคล้องกับสายสุนีย์ แสงเชื่อนแก้ว. (2547). ศึกษาสภาพการบริหารแหล่งเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการวางแผนปฏิบัติทุกกิจกรรมมีปริมาณน้อย ยกเว้นแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องสมุดกลุ่มสาระแหล่งเรียนรู้ประเภทห้องปฏิบัติการ

7.2 ด้านการดำเนินงาน พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุดคือ การจัดแหล่งเรียนรู้มีความเหมาะสมและเอื้อต่อการเรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากทางโรงเรียนมีการวางตัวบุคลากรในการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 สาระจัดทำระบบข้อมูล สารสนเทศ เพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้และจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายรูปแบบทั้งสนับสนุนด้านงบประมาณ ทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริพร จิตอารีย์. (2549). ผลการวิจัยพบว่าโรงเรียนมีการจัดแหล่งเรียนรู้

ภายในโรงเรียนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

7.3 ด้านการติดตามผลและตรวจสอบ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุดคือมีการเปิดโอกาสให้ครูและนักเรียนมีส่วนร่วมในการความคิดเห็นในการติดตามและตรวจสอบการใช้แหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าทางโรงเรียนมีการจัดทำข้อมูลการประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ มีการบันทึกหลังสอนจากแผนการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับผลการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อทราบปัญหาหาแนวทางแก้ไข ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร กองแก้ว. (2548). ผลการวิจัยพบว่า ด้านการติดตามและตรวจสอบการใช้แหล่งเรียนรู้นั้น โรงเรียนไม่มีการกำหนดพฤติกรรมการติดตามผล ขาดการนิเทศติดตาม ขาดการสรุปและจัดทำรายงานการใช้แหล่งเรียนรู้และคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ไม่มีประสิทธิภาพ

7.4 ด้านการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุดคือ เปิดโอกาสให้บุคลากร คณะกรรมการ และหน่วยงานอื่น ๆ มีส่วนร่วมในการพัฒนาปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากทางโรงเรียนมีการจัดหางบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์และบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยเหลือสถานศึกษาซึ่งไม่สอดคล้องกับพัชรินทร์ สมราช. (2523). ผลการศึกษาพบว่า ควรให้ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงแหล่งเรียนรู้

8. สรุป

จากการวิจัยการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสะเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ถึงแม้จะพบว่า ด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการติดตามและตรวจสอบและด้านการปรับปรุงและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยร้อยละการปฏิบัติตาม แต่ก็ยังคงมีปัญหาให้แก่โรงเรียนขาด

บุคลากรที่มีความสามารถในการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้การใช้แหล่งเรียนรู้และยังขาดงบประมาณในการดำเนินงาน ดังนั้นผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยให้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสะเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ของโรงเรียนในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาสะเมิง 3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 ต่อไป

9. ข้อเสนอแนะ

- 9.1 ควรให้หน่วยงานภายนอกมาประเมินผลการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้เพื่อร่วมกันแก้ปัญหาในการดำเนินงาน
- 9.2 ควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในวางแผนการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาได้มากยิ่งขึ้น

10. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

- 10.1 ควรทำการวิจัยซ้ำโดยใช้ประชากรทุกคนในโรงเรียนเพื่อได้ข้อมูลที่ครบถ้วน
- 10.2 ควรศึกษาเรื่องการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 2 เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้ระดับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542, องค์การคำคุณฐสภา : กรุงเทพฯ. 2545.

ชาญ คำภีระแปง. ผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ หัวหน้างานแผนและนโยบายจากข้อมูลการสัมภาษณ์หัวหน้าแผนและนโยบายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 2. 2556.

พัชรินทร์ สมราช. การศึกษาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ของนักเรียนตามแนวคิดบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนของศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาแม่สามแลบ อำเภอสบเมยเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอนเขต 2 วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่. 2553.

ศิริพร กองแก้ว. สภาพและปัญหาแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัด เทศบาล จังหวัดลพบุรี. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2553.

ศิริพร จิตอารีย์. การจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2549.

สายสุนีย์ แสงเขื่อนแก้ว. การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2 การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2547.

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการประเมินคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา. 2554.

การจัดการความรู้หลักสูตรมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

Knowledge Management of World-Class Standard School Curriculum of Wattanothaipayap School, Mueang District, Chiang Mai Province

จันทร์ดาว แสงแก้ว¹ อาจารย์ ดร.พัชรวิพรรณ กิจมี²

¹ โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ, krudao_s@hotmail.co.th

² สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ

บทคัดย่อ:

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการจัดการความรู้หลักสูตรมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูผู้สอนที่เป็นข้าราชการในโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 121 คน ปีการศึกษา 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า การจัดการความรู้หลักสูตรมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมมีการจัดการความรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการจัดการความรู้ มีการจัดการความรู้ในระดับมาก ซึ่ง ผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ทางโรงเรียนยังขาดการเชื่อมต่อการจัดการความรู้ระหว่างบุคคลกับบุคคล ด้านภาวะผู้นำในการจัดการความรู้ พบว่ามีการจัดการความรู้ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรมีการประชุมทบทวนหลักสูตรและให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ร่วมงาน ด้านวัฒนธรรมในการจัดการความรู้ พบว่า มีการจัดการความรู้ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรมีการจัดกิจกรรมให้บุคคลในองค์กรได้แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ด้านเทคโนโลยีในการจัดการความรู้ พบว่า มีการจัดการความรู้ในระดับมาก ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ควรมีการวางแผนและถ่ายทอดความรู้ในการดูแลซ่อมแซมการใช้ระบบเทคโนโลยีให้บุคลากรทุกคน และด้านการวัดผลการจัดการความรู้ พบว่ามีการจัดการความรู้ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ เห็นว่า ครูควรมีการวางแผนการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ของหลักสูตรการเรียนการสอน

คำสำคัญ: การจัดการความรู้ หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล โรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the knowledge management of world-class standard school curriculum of Wattanothaipayap School, Mueang District, Chiang Mai Province. The population used in this study was administrators and government teachers of Wattanothaipayap School, Mueang District, Chiang Mai Province. There were 121 people in the academic year 2014. The tools used in this research were questionnaires in form of a 5-rating scale. The data were analyzed through frequency, percentage, mean and standard deviation. The in-depth-interviews were analyzed through a content analysis. The findings revealed that the overall knowledge management of world-class standard school curriculum of Wattanothaipayap School, Mueang District, Chiang Mai Province was performed at high level. When considering each aspect, it was found that the process of knowledge management was performed at high level and the interviewees thought that the school still lacked a connection of knowledge management among people. The leadership of knowledge management was performed at moderate level and the interviewees recommended that meetings should be arranged to revise curriculum and the colleagues should be advised. The culture of knowledge management was performed at moderate level and the interviewees agreed that activities should be arranged for the staff in the organization to exchange their knowledge with each other. The technology of knowledge management was performed at high level and the interviewees suggested that a plan should be made for transferring knowledge in term of taking care and repairing the use of technological system to all staff. In addition, the measurement of knowledge management was performed at moderate level and the interviewees thought that the teachers should make a plan for measuring and evaluating in accordance with the course syllabus.

KEYWORDS:

Knowledge management, World-class standard school curriculum, Wattanothaipayap School

1. บทนำ

การจัดการองค์ความรู้ ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อความอยู่รอดและการเติบโตของ กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีนโยบายและยุทธศาสตร์เร่งรัดผลักดันการกระจายอำนาจและสร้างความเข้มแข็งให้องค์กรการศึกษา โดยเฉพาะ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาและสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีศักยภาพสูงขึ้นในการทำงานตามบทบาทหน้าที่และภารกิจงานขององค์กร สามารถจัดการองค์ความรู้ให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผลและต่อเนื่อง ยั่งยืน โดยแนวคิดและทิศทางของการปฏิรูประบบราชการ ที่ต้องการขับเคลื่อน ในองค์กรภาครัฐ ดำเนินการจัดการความรู้เพื่อให้เอื้อต่อการใช้ความรู้ในการทำงานตามขอบเขตรับผิดชอบ เพื่อให้เกิด

ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ทำให้เกิดการขับเคลื่อนการนำ การจัดการความรู้สู่การพัฒนาประสิทธิภาพขององค์กร การศึกษาทุกระดับ โดยมีเป้าหมายสูงสุดเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน สืบเนื่องจากนโยบายดังกล่าว สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ. (2555). ได้ขับเคลื่อนการพัฒนา ยกระดับ โรงเรียนชั้นนำที่มีความพร้อมสู่โรงเรียนดีมี มาตรฐานสากลโดยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ได้มอบนโยบายแก่โรงเรียนในโครงการ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องพร้อมกันทั่วประเทศ ผ่านการ ประชุมทางไกล (Tele Conference) ซึ่ง โรงเรียน มาตรฐาน สากล (World-Class Standard School) หมายถึง โรงเรียนที่จัดการเรียนการสอนมุ่งให้ผู้เรียนมี คุณลักษณะที่พึงประสงค์ เทียบเคียงมาตรฐานสากล (World-Class Standard) ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก

พัฒนาระดับคุณภาพจัดการเรียนการสอนและการจัดการด้วยระบบคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานสากลเป็นการต่อยอดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่เป็นมาตรฐานชาติ โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพเป็นโรงเรียนหนึ่งที่ได้เริ่มใช้หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในปีการศึกษา 2553 โดยต้องการพัฒนาโรงเรียนให้สามารถจัดการศึกษาให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ โดยเป็นการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานคุณภาพเท่าเทียมสากล ผู้เรียนมีศักยภาพและความสามารถในการแข่งขันทัดเทียมกับผู้เรียนของนานาชาติ ทำให้โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ให้สอดคล้องตามไปด้วย โดยครูจะต้องมีการปรับเปลี่ยนทั้งการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ องค์กรต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ซึ่งจะต้องอาศัยการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.(2554) ของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพพบว่า ตัวบ่งชี้ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก แต่ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอยู่ในระดับพอใช้ และมีจุดที่ควรพัฒนา คือการบริหารจัดการศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนยังไม่บรรลุเป้าหมายเนื่องจากผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่ามาตรฐาน ครูควรพัฒนาด้านการออกแบบการจัดการเรียนรู้ และการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ให้สูงกว่าเกณฑ์เฉลี่ยระดับชาติ ในปีการศึกษา 2556 ทางโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพได้มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารใหม่ เนื่องจากผู้บริหารเกษียณอายุราชการ และยังมีครูผู้สอนที่เกษียณอายุราชการอีก จำนวน 30 คน จึงทำให้โรงเรียนต้องรับครูผู้สอนใหม่รวมทั้งครูที่ย้ายมาจากที่อื่น จำนวน 35 คน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาเขต 34. (2555). สิ่งที่เป็นปัญหาตามมามีคือทางโรงเรียนไม่สามารถจัดการศึกษา ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ เนื่องจากบุคลากรที่มีอยู่ที่ขาดความรู้ในเรื่องหลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล ส่วนบุคลากรใหม่ต้องใช้เวลาในการศึกษางาน นอกจากจะต้องพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและตัวชี้วัดของโรงเรียนมาตรฐานสากลแล้ว โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพมักจะถูกเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34 ให้เป็นโรงเรียนนำร่องของโครงการใหม่ ๆ ซึ่งถ้าหากขาดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างละเอียดลึกซึ้ง รวมถึงการไม่เปิดใจกว้างรับความรู้จากบุคคลอื่น ๆ ที่ได้ถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ให้ จะส่งผลให้การปฏิบัติงานขาดประสิทธิภาพเพราะบุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการความรู้ของงานนั้น ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการจัดการความรู้หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ว่า มีการจัดการความรู้หลักสูตรมาตรฐานสากลอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการความรู้ หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการความรู้หลักสูตรมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัดโนนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

3. คำถามการวิจัย

โรงเรียนวัดโนนทัยพายัพมีการจัดการความรู้หลักสูตรมาตรฐานสากลอย่างไร

4. วิธีการวิจัย

4.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหาร และคณะครูของ โรงเรียนวัด โนนทัยพายัพ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ เขต 34 จำนวน 121 คน ในปีการศึกษา 2557

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งวิจัยเกี่ยวกับการจัดการความรู้ หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียน วัด โนนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ตาม แนวทางของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบ ราชการ. (2552). และสำนักงานบริหารการมัธยมศึกษา ตอนปลาย,สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดการ เรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ. ชุมชม สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด. (2553). จำนวน 5 ด้านดังนี้ (1) ด้านกระบวนการจัดการความรู้ (2) ด้านภาวะผู้นำในการจัดการความรู้ (3) ด้าน วัฒนธรรมในการจัดการเรียนรู้ (4) ด้านเทคโนโลยีที่ สนับสนุนในการจัดการความรู้ และ (5) ด้านการวัดผล การจัดการความรู้

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถาม

แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของ ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 การจัดการความรู้หลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนวัด โนนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัด เชียงใหม่ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่ง ได้นำแบบสอบถามไปตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิง เนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน โดยทั้งหมดได้ยืนยันว่าเครื่องมือฉบับดังกล่าวมี

ความตรงทางเนื้อหาแล้ว จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try out) กับผู้บริหารและครูโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย อำเภอ เมืองจังหวัด เชียงใหม่ โดยได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .7033 ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็น คำถามปลายเปิด

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก

เป็นการสร้างแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับการจัดการความรู้หลักสูตรโรงเรียน มาตรฐานสากลของโรงเรียนวัด โนนทัยพายัพ อำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่ ว่า เห็นด้วยกับผลการวิเคราะห์ จากแบบสอบถามหรือไม่ มีปัญหา และข้อเสนอแนะ ในการจัดการความรู้แต่ละด้านอย่างไร

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามแก่ผู้บริหารจำนวน 5 คน และ คณะครูจำนวน 116 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 121 คน ด้วย ตนเอง ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทุกฉบับ

5.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์รองผู้อำนวยการ 1 คนหัวหน้า กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 2 คน ครูผู้สอน จำนวน 9 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 12 คน โดย นัดหมายเป็นรายบุคคล เริ่มทำการสัมภาษณ์ ระหว่าง วันที่ 7 – 31 มกราคม 2558 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับการจัดการความรู้หลักสูตรโรงเรียน มาตรฐานสากลของโรงเรียนวัด โนนทัยพายัพ อำเภอ เมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยการจดบันทึกและบันทึก วิดีโอ

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย
2. การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการจดบันทึกและการถอดบันทึกวีดีโอ เกี่ยวกับการจัดการความรู้หลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ในแต่ละด้านมาทำการวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอข้อมูลในรูปความเรียง

6. ผลการวิจัย

สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นข้าราชการครู จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 95.87 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 15 ปีขึ้นไป จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 69.42 ส่วนระดับการจัดการความรู้ของแต่ละด้านในการจัดการความรู้หลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ นำเสนอดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับการจัดการความรู้ หลักสูตรมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ โดยรวมและรายด้าน

ข้อ	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับ
			(N = 121)	
1	ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้	4.45	0.63	มาก
2	ด้านภาวะผู้นำการจัดการเรียนรู้	3.45	1.10	ปานกลาง

3	ด้านวัฒนธรรมในการจัดการเรียนรู้	3.47	1.40	ปานกลาง
4	ด้านเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้	3.82	0.92	มาก
5	ด้านการวัดผลในการจัดการเรียนรู้	3.30	1.21	ปานกลาง
	รวม	3.69	1.09	มาก

จากตารางที่ 1 การจัดการความรู้หลักสูตรมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมมีการจัดการความรู้ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแต่ละรายด้านพบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้และ ด้านเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเป็น มีการจัดการความรู้ในระดับมาก ส่วน ด้านภาวะผู้นำการจัดการเรียนรู้ ด้านวัฒนธรรมในการจัดการเรียนรู้ และด้านการวัดผล การจัดการความรู้ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าเป็น โดยรวมมีการจัดการความรู้ในระดับปานกลาง

7. อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการจัดการความรู้หลักสูตรมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้
 ประเด็นที่ 1 ด้านกระบวนการจัดการความรู้ พบว่า มีการจัดการความรู้ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ มีการดำเนินงานตามแผนการทำงานที่ตั้งไว้เป็นลำดับขั้นตอนอย่างต่อเนื่องส่งผลให้มีการจัดการความรู้ในระดับมาก ดังที่ประพนธ์ ผาสุขยืด. (2548). ได้กล่าวว่า การจัดการความรู้เป็นแนวคิดการจัดการสมัยใหม่ที่มองในองค์กรเป็น

ลินทรัพย์อันมีค่า เนื่องจากกระแสโลกที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว องค์กรต่าง ๆ จึงต้องมีการปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงนั้นและทำให้คนในองค์กรต้องเป็น Knowledge Worker ที่สามารถทำงานได้อย่างรอบด้าน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีความมุ่งมั่นเพื่อความสำเร็จ ทำงานอย่างมีเป้าหมาย ซึ่งจะต้องเป็นคนที่มีสมรรถนะสูง เพื่อสามารถที่จะผลักดันให้องค์กรอยู่ได้ด้วยสถานะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก สอดคล้องกับการศึกษาของ วันคาวิสา รัตนสุรงค์. (2550). ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนา ระบบบริหารจัดการความรู้ในส่วนราชการของกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การจัดการความรู้ในหน่วยงานให้เป็นระบบ ทำให้เข้าถึงความรู้ได้ง่ายและการจัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานหรืออื่น ๆ ที่แสดงถึงการนำความรู้ในตัวบุคคลออกมา เป็นความรู้ของหน่วยงาน

ประเด็นที่ 2 ด้านภาวะผู้นำในการจัดการความรู้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สร้างความตระหนักว่า วัตถุประสงค์หลักของการจัดการความรู้คือการสร้างสิ่งที่มีคุณค่าให้แก่บุคลากรและนักเรียนกำหนดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน เพราะการจัดการศึกษาของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพมีการพัฒนาแนวคิดตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ เน้นคุณธรรมนำชีวิต ใช้แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคลากร ซึ่ง สอดคล้องกับการศึกษาของอมรทิพย์ เจริญผล.(2550) . ผลการศึกษาพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการความรู้การตระหนักถึงความสำคัญของความรู้

ประเด็นที่ 3 ด้านเทคโนโลยีในการจัดการความรู้ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ระบบฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์มีความน่าเชื่อถือปลอดภัยใช้งาน สอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่พบว่า ขาดเจ้าหน้าที่ในการดูแลระบบอินเทอร์เน็ต ทำให้ไม่สะดวกในการใช้งาน ทั้งนี้

อาจมีสาเหตุมาจากการที่ผู้บริหารให้ครูผู้สอนคอมพิวเตอร์ทำหน้าที่ดูแลระบบอินเทอร์เน็ตด้วย แต่ในส่วนครูผู้สอนคอมพิวเตอร์มีภาระงานสอนและงานพิเศษที่ได้รับมอบหมายนอกเหนือจากการสอน สอดคล้องกับเตือนใจ รักษาพงศ์. (2550). ที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการความรู้เพื่อการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสนับสนุนการแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ การใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน

ประเด็นที่ 4 ด้านวัฒนธรรมในการจัดการความรู้ พบว่า มีการจัดการความรู้อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่พบว่า วัฒนธรรมในการจัดการความรู้ของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพมีน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนมีการเปลี่ยนแปลงการย้ายเข้าของครูใหม่และการเกษียณอายุราชการของครูเก่า แต่วัฒนธรรมอันดีอื่น ๆ เช่น การเคารพผู้อาวุโส การร่วมมือร่วมใจกันทำงานส่วนรวม ครูและบุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติต่อกันได้อย่างดี ดังนั้นการที่จะทำให้มีวัฒนธรรมในการจัดการความรู้ในระดับมากที่สุด ทางโรงเรียนควรจัดการความรู้ให้บุคลากร ได้เรียนรู้ และมีพัฒนาการทำงานร่วมกันเป็นทีม ตามวิถีวัฒโนทัยพายัพ คือ วิถีคน วิถีงาน และวิถีวัฒนธรรมที่มีข้อตกลงร่วมกันตลอดจนธำรงรักษาไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม เพื่อให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถทำงานเป็นทีมและพัฒนาตนเองสู่ครูมืออาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นารีรัตน์ ขจิตธรรม. (2557). วิจัยเรื่องการจัดการความรู้ของโรงเรียนสันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมในการจัดการความรู้ของโรงเรียนสันกำแพงมีน้อย แต่วัฒนธรรมอันดีอื่น ๆ เช่น การเคารพผู้อาวุโส การร่วมมือร่วมใจกันทำงานส่วนรวม ครูและบุคลากรในโรงเรียนปฏิบัติต่อกันได้อย่างดีเยี่ยม ดังนั้นในการที่จะทำให้มีวัฒนธรรมในการ

จัดการความรู้ที่อยู่ในระดับสูงควรส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้ปรึกษา หาความรู้ในการพัฒนาวิชาชีพ มีการจัดอบรม และศึกษาดูงาน

ประเด็นที่ 5 ด้านการวัดผลการจัดการความรู้ พบว่า มีการจัดการความรู้ที่อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ถึงแม้ว่า ผู้บริหารมีนโยบายในการวางแผน นิเทศติดตามครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาแต่ด้วยภาระงานของผู้ที่ได้รับมอบหมายในหน้าที่มีมากจึงไม่สะดวกทำการนิเทศติดตามได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชวลิต ขอดศิริ. (2550). ได้ศึกษาการจัดการความรู้ของโรงเรียนมงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกมัธยม จังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า มีการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักเรียน มีการยอมรับฟังความคิดเห็นจากเพื่อนครู พัฒนาการให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อนครูในด้านวิชาการเผยแพร่ความรู้ที่ตนเองสร้างขึ้นให้แก่เพื่อนครู

8. สรุป

จากผลการวิจัยเรื่องการจัดการความรู้หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 5 ด้าน ถึงแม้ว่า ผลการวิจัยโดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการจัดการความรู้มาก แต่ก็ยังพบว่ามีปัญหาอยู่ เช่น ครูส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ในเรื่องของหลักสูตร มาตรฐานสากล และยังไม่ชัดเจนในเรื่องของรายวิชาเพิ่มเติมของหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากล ดังนั้น ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิจัยให้กับผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตร โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อไป

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

9.1.1 ควรมีการอบรม สัมมนา หรือการจัดเวที แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้กับบุคลากรในโรงเรียนวัฒโนทัยพายัพอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาในด้านกระบวนการจัดการความรู้ ด้านภาวะผู้นำในการจัดการความรู้ และด้านวัฒนธรรมในการจัดการความรู้

9.1.2 ควรชี้แจง และสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรใน โรงเรียน วัฒโนทัยพายัพว่า การนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้จะต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับอย่างเต็มที่ และควรมีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการแก้ไขหรือซ่อมแซมเทคโนโลยีเบื้องต้นให้กับบุคลากรที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดบุคลากรที่ทำหน้าที่ดูแลควบคุมทางด้านระบบอินเทอร์เน็ต และเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาเกี่ยวกับสื่อเทคโนโลยี การซ่อมแซม

9.1.3 ควรมีการนิเทศติดตามงานการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง เพื่อจะได้มีการนำมาพัฒนางานวัดผล และประเมินผลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

9.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

9.2.1 ควรวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ โรงเรียนมาตรฐานสากลของเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการใช้หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากล

9.2.2 ควรวิจัย เรื่อง การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรโรงเรียนมาตรฐานสากลกับโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรการศึกษาแกนกลาง 51 ของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษามัธยมศึกษาเขต 34 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

จตุพร ปู่เรือน. การจัดการความรู้ในโรงเรียน
เวียงแหงวิทยาคม จังหวัดเชียงใหม่.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2554.

ชวลิต ขอดศิริ. การจัดการความรู้ของโรงเรียน
มงฟอร์ตวิทยาลัย แผนกมัธยมจังหวัดเชียงใหม่.
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2550.

เดือนใจ รักษาพงศ์. การพัฒนารูปแบบการ
จัดการความรู้เพื่อการบริหารงานวิชาการของ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยกระบวนการวิจัย
เชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม.
มหาวิทยาลัยบูรพา. 2550.

นารีรัตน์ ขจิตธรรม. การจัดการความรู้ของโรงเรียน
สันกำแพง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่
วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยพาร์อีสเทอร์น.
2557.

ประพันธ์ ผาสุขยี่ด. การจัดการความรู้ฉบับมือใหม่
หัดขับ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ. ไยใหม่:
2548.

วันดาวิสา รัตนสุรงค์. การพัฒนาระบบบริหาร
จัดการความรู้ในส่วนราชการของกองการ
เจ้าหน้าที่ สำนักงานอธิการบดี
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2550.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 34.
(15 สิงหาคม 2555) เรื่อง ย้ายข้าราชการครูและ
บุคลากรทางการศึกษาโดยการตัดโอนตำแหน่ง
และอัตราเงินเดือน. คำสั่งเลขที่ 378/2555.
(2555).

สำนักงานบริหารการมัธยมศึกษาตอนปลาย,สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ. แนวทางการจัดการ
เรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ.
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
จำกัด: 2553.

สถาบันพัฒนาผู้บริหารการศึกษา. การจัดการ
ความรู้ในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ.
กระทรวงศึกษาธิการ: 2552.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ.
การศึกษารายงานการประเมิน
คุณภาพภายนอก สถานศึกษาระดับ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนวัฒโนทัย
พายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.
(อัดสำเนา). 2554.

อมรทิพย์ เจริญผล. การจัดการความรู้จากแหล่งเรียนรู้
ของสถานศึกษา. ดุษฎีนิพนธ์ ปริญญา
ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2550.

อัญญาณี คล้ายสุบรรณ. การจัดการความรู้ฉบับ
ปฐมบท. กรุงเทพฯ. เพชรเกษม
พรีนติ้งกรุ๊ป: 2550.

การติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3

Performance Monitoring of Student Care-Taking System of Educational Extended
School Attached to The Office of Lamphang Primary Education Service Area 3

ชุติกานต์ ทามา¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทร์ปัญญา²

¹โรงเรียนไผ่งามวิทยา, kantama_17@hotmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปางเขต 3 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน และข้าราชการครู ปีการศึกษา 2556 จำนวน 185 คน เครื่องมือที่ใช้ การวิจัยคือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 โดยรวมมีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนครบทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรกคือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ และด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย

คำสำคัญ: การติดตาม การดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาส

ABSTRACT:

This research aimed to monitor the student care-taking system performance of educational extended schools attached to the Office of Lampang primary Education Service Area 3. The population used in this study comprised school administrators and government teachers in the academic year 2014. The number was 185. The tools used in this research were questionnaires in form of a 5-rating scale. The data were analyzed through frequency, percentage, mean, standard deviation and the interviews were analyzed through a content analysis.

The findings were as follows: The monitoring of student care-taking system performance of educational extended schools attached to the Office of Lampang Primary Education Service Area 3 revealed that the overall student care-taking system was performed in all 5 aspects at high level. When considering each aspect ranking from the first highest mean was the aspect of knowing students individually. The followings were the aspect of supporting and developing, the aspect of preventing and solving problems, the aspect of transferring and the aspect of screening students showed the last mean.

KEYWORDS:

Monitoring performance, Student care-taking system, Educational extended school

1. บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 6 นอกจากนี้แนวทางการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 22 ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้การดำเนินการคือเรื่อง ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิต

อย่างมีความสุข มาตรา 23 (5) ทั้งนี้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาให้ผู้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชาอีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ตามที่กรมสุขภาพจิต. (2546,1). ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความสามารถมีคุณธรรมจริยธรรมและวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวังไว้โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนา เนื่องจากสภาพทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากทั้งด้านการสื่อสาร

เทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งนอกจากส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็มีปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด มีการปรับตัวที่ไม่เหมาะสมหรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสุขภาพกายของทุกคนที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นภาพความสำเร็จที่เกิดจากการพัฒนานักเรียนให้เป็นไปตามความมุ่งหวังนั้นจึงต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายทุกคน โดยเฉพาะบุคลากรครูทุกคนในโรงเรียนซึ่งมีครูที่ปรึกษาเป็นหลักสำคัญในการดำเนินการต่างๆ เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิดด้วยความรักและเมตตาที่มีต่อศิษย์ และภาคภูมิใจในบทบาทที่มีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตงอกงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคมต่อไป ขณะที่กรมสามัญศึกษา. (2544, 1). ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทของครูกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนก็คงไม่ใช่เรื่องใหม่อีกต่อไป เพราะมีการปฏิบัติกันอย่างสม่ำเสมอและได้ดำเนินการมานานแล้วนับตั้งแต่อดีตจนได้รับการยกย่องให้เป็น ปูชนียบุคคลแต่เพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย โดยเฉพาะการทำงานอย่างมีระบบที่มีกระบวนการทำงานมีหลักฐานการปฏิบัติงาน มีเทคนิค วิธีการหรือการใช้เครื่องมือต่าง ๆ เพื่อ การดูแลนักเรียนแล้วความสำเร็จของงานย่อมเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ ผลดีย่อมเกิดขึ้นกับทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อมไม่ว่าจะเป็นครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนหรือสังคม โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 3 มีทั้งหมด จำนวน 11 โรงเรียน โดยทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อปกป้อง ค้ำครองและ

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่จะเป็นอนาคตของประเทศให้รอดปลอดภัยจากปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 แม้ว่าทุกโรงเรียนจะมีการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาแล้วก็ตามแต่การดำเนินงานระบบงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นบางส่วนก็ยังคงเกิดอุปสรรคและปัญหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบริบทสภาพพื้นที่ของแต่ละโรงเรียนและการบริหารงานของแต่ละโรงเรียนที่มีความแตกต่างกันในด้านต่าง ๆ ประกอบกับสภาพชีวิตของนักเรียนชนบทส่วนใหญ่ใช้เวลาในการประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัวอาจทำให้ไม่ค่อยมีเวลาดูแลบุตรเท่าที่ควร บางครอบครัวหย่าร้างกันทำให้บุตรต้องอาศัยอยู่กับปู่ย่าตายายหรือเครือญาติ และนักเรียนบางคนอาศัยอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัยเสี่ยงต่อการดำเนินชีวิตซึ่งอาจส่งผลกระทบต่ออื่นตามมา จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงตระหนักและเห็นความสำคัญของงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ว่าเป็นอย่างไร เพื่อที่จะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการพัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 3

3. คำถามการวิจัย

3.1 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นอย่างไร

4. วิธีการวิจัย

4.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 10 คน และข้าราชการครู จำนวน 175 คน ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 185 คน

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของกระทรวงศึกษาธิการ (2547). ทั้งหมด 5 ด้าน คือ ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อ

4.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 ชุด ชุดที่ 1 แบบสอบถามประกอบด้วย ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ ตอนที่ 2 การติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล ชุดที่ 1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ระหว่าง พ.ย.- ธ.ค. 2556 จากนั้นทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่รับคืน บันทึก ข้อมูล คำนวณค่าสถิติและวิเคราะห์ข้อมูล ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสัมภาษณ์ ครูหัวหน้างานระบบ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ครูหัวหน้างานปกครอง ครูหัวหน้าระดับชั้นมัธยม จำนวน 9 คน ระหว่าง วันที่ 13-17 มกราคม 2557 โดยการจดบันทึกและบันทึกเทป

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูล ชุดที่ 1 แบบสอบถามแยกออกเป็น ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ตอนที่ 2 การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกและการบันทึกมาทำการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอข้อมูลในรูป ความเรียง

5. ผลการวิจัย

การติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลำปาง เขต 3

ตารางที่ 1 การติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาลำปาง เขต 3

รายการ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
	(n= 170)		
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.09	.53	มาก
การคัดกรองนักเรียน	3.98	.56	มาก
การส่งเสริมและพัฒนา	4.06	.54	มาก
การป้องกันและแก้ไข ปัญหา	4.01	.56	มาก
การส่งต่อ	3.99	.61	มาก
รวม	4.03	.56	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่ามีปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดลำดับแรกคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมา ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ด้านการส่งต่อ และด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับสุดท้าย

6. อภิปรายผล

จากการวิจัยเรื่อง การติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยาย

โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 3 ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่เห็นสมควรนำมาอภิปรายผลดังนี้ ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดทำข้อมูลของนักเรียนเป็นปัจจุบันสามารถตรวจสอบได้ ทั้งนี้การที่ครูได้ออกเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นรายบุคคลนั้นสามารถทำให้ครูได้ทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่เป็นปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่าครูมีการติดตามดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดสม่ำเสมอ ซึ่งจะ ทำให้ครูมีข้อมูลของนักเรียนแต่ละคนเก็บไว้เพื่อที่จะได้นำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคนนั้นเพื่อใช้อำนวยความสะดวกให้งานฝ่ายต่าง ๆ ในโรงเรียนและหน่วยงานอื่น หรือองค์กรอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ใช้ประโยชน์ทั้งนี้ยังสามารถนำไปใช้ในขั้นตอนต่อไปได้เป็นอย่างดี ดังนั้นนโยบายของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2547, 40). กล่าวไว้ว่าการเยี่ยมบ้านนักเรียนจะทำให้ครูทราบถึงข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนในด้านรายได้ของผู้ปกครองภาระหนี้สิน จำนวนเงินที่นักเรียนได้รับและใช้จ่ายในแต่ละวันตลอดจนจะได้รับทราบข้อมูลด้านจิตใจ การแสดงออกด้านอารมณ์ ความประพฤติและความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง/ชุมชน รวมทั้งการจัดทำสื่อ นวัตกรรมที่หลากหลายมาช่วยสนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นจะสามารถทำให้ครูหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในงา ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นได้ข้อมูลของนักเรียนได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งจะทำให้ครูได้ข้อมูลที่ตรงกับความจริงมากที่สุด อีกทั้งสามารถนำข้อมูลนั้นมาวิเคราะห์เพื่อพัฒนานักเรียนได้เป็นอย่างดี และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของอรอนงค์ วงศ์สวัสดิ์. (2554, 88-90). ผลการวิจัย พบว่า มีการ

เก็บข้อมูลด้านการเรียนของนักเรียน โดยการสังเกต พฤติกรรม บันทึกผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและ นำข้อมูลจากการรู้จักนักเรียนมาใช้ประโยชน์ อีกทั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของพิงใจ รังคะวงษ์. (2549, 38-41). ในข้อเสนอแนะของครูในโรงเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนพบว่า ควรมีการจัดทำ จัดเก็บเอกสารให้เป็นระบบและมีการส่งต่อข้อมูลต่าง ๆ ให้ครูประจำชั้นต่อไป เพื่อความสะดวกและประหยัดเวลาในการสืบค้นข้อมูลของนักเรียน

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เก็บผลการคัดกรองเป็นความลับ ทั้งนี้การที่ครูที่ปรึกษา ครูประจำชั้น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง การเก็บผลการคัดกรองข้อมูลของนักเรียนไว้เป็นความลับนั้นจะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นได้ว่าข้อมูลของตนเองจะไม่ถูกเปิดเผยให้บุคคลอื่นได้ทราบ ซึ่งอาจจะนำไปสู่การล้อเลียนจนทำให้เด็กต้องรู้สึกอับอายในพฤติกรรมหรือข้อบกพร่องของตนเองในที่สุด จนอาจจะทำให้นักเรียนไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและไม่สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุขได้ ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดเป็นปัญหาอื่น ๆ ตามมา ทั้งนี้เพราะนักเรียนเป็นวัยที่มีอารมณ์ร้อน รุนแรง ยังขาดสติที่จะยับยั้งคิดและกระทำสิ่งอื่นใด ตามที่กรมสุขภาพจิต. (2544, 25-26). กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการคัดกรองนักเรียน เป็นการพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และผลการคัดกรองนักเรียนนั้นครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องระมัดระวังอย่างยิ่งที่จะไม่ทำให้นักเรียนรับรู้ว่าตนจัดอยู่กลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาซึ่งมีความแตกต่างจากกลุ่มปกติ โดยเฉพาะนักเรียนวัยรุ่นที่มีความไวต่อการรับรู้ (Sensitive) แม้ว่านักเรียนจะรู้ตัวดีว่าขณะนี้ตนมีพฤติกรรม

อย่างไรหรือประสบกับปัญหาใดก็ตาม และเพื่อเป็นการป้องกันการล้อเลียนในหมู่เพื่อนอีกด้วย ดังนั้นครูที่ปรึกษาต้องเก็บผลการคัดกรองนักเรียนเป็นความลับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ วงศ์สวัสดิ์. (2554, 88-90). ผลการวิจัยพบว่า มีการติดตามผลนักเรียนที่ขาดบ่อย มีการปฐมนิเทศนักเรียนใหม่ ติดตามผลการเรียนของนักเรียน รักษาความลับของนักเรียน และให้โอกาสปรับปรุงพฤติกรรม

3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดกิจกรรมโฮมรูม/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการพิเศษต่าง ๆ ทั้งนี้การที่ครูจัดกิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและโครงการพิเศษต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนนั้นเพื่อต้องการมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อให้เป็นบุคคลที่มีความพร้อมทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา ควบคู่กับมีคุณธรรม จริยธรรม การจัดกิจกรรมทั้งหลายเหล่านี้จะช่วยส่งผลให้ผู้เรียนมีความกล้าที่จะแสดงออกอย่างสร้างสรรค์และเต็มความสามารถ รู้จักการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและต่อผู้อื่น มีจิตสาธารณะที่จะกระทำในสิ่งที่ดีงามตลอดจนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวัน ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และมีคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (มาตรา 6) และแนวการจัดการศึกษายังได้ให้ความสำคัญแก่ผู้เรียนทุกคน โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด ต้องส่งเสริม

ให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ (มาตรา 22) ในการจัดการศึกษาต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษาซึ่งเรื่องหนึ่งที่กำหนดให้ดำเนินการคือเรื่องความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (มาตรา 23 ข้อ (5) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีพงศ์ หล่มวงษ์. (2551, 110-112). ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมนักเรียนจะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนตามเกณฑ์มาตรฐานด้านนักเรียน มาตรฐานที่ 4 นักเรียนมีความสามารถในการคิด วิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ ภายหลังจากการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เสร็จเรียบร้อย ครูมีการรายงานผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่ผู้บริหาร โรงเรียนได้ทราบถึงผล/ประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากน้อยเพียงใดเพื่อที่จะได้นำไปปรับปรุง แก้ไข ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนต่อไป

4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการจัดกิจกรรม ทั้งนี้การที่ครูจัดกิจกรรมต่าง ๆ ขึ้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนรู้สึกตัวตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรม มีความสามารถและศักยภาพเพียงพอในการเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามได้ รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น เสียสละ เห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกันเป็น เป็นสร้างมนุษยสัมพันธ์ที่ดีงามอันจะเป็นพื้นฐาน ที่ดีในการเป็นเยาวชนและเป็นพลเมืองที่ดีของประเทศชาติในอนาคตตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาไว้ว่า การจัดการกระบวนการเรียนให้คำนึงถึง

ความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้รู้จักคิดเป็น ทำเป็น รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามการประกันคุณภาพการศึกษาระบบสามัญศึกษาด้านปัจจัย คือ ครูที่ระบุในมาตรฐานที่ 2 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยมีตัวชี้วัดที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของครูในการพัฒนานักเรียน คือ การมีความรักเอื้ออาทร เอาใจใส่ ดูแลนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ การมีมนุษยสัมพันธ์และสุขภาพจิตที่ดีพร้อมที่จะแนะนำและร่วมแก้ปัญหาของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเสถียร ทามัง. (2551, 78-79). ที่พบปัญหาและข้อเสนอแนะคือ การจัดกิจกรรมการแนะนำแก่นักเรียนมีน้อยและครูผู้สอนควรส่งเสริมนักเรียนให้ทำกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการแนะนำเพิ่มมากขึ้น

5. ด้าน การ ส่งต่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ทั้งนี้ การที่ครูมีการติดต่อประสานงาน ทำงานร่วมกันภายในโรงเรียนกับครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครองและฝ่ายต่าง ๆ เพื่อร่วมกันติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนแสดงให้เห็นว่าครูในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นทีมอย่างมีขั้นตอน มีการปฏิบัติงานที่มีมาตรฐานเป็น ปัจจุบัน ซึ่งจะส่งผลให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ใน โรงเรียนมีระบบ เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ.(2547, 9-12). กล่าวไว้ว่ากลยุทธ์ความสำเร็จในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นต้องมีการบริหารเชิงระบบซึ่งเป็นการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา ที่ใช้วงจรคุณภาพเดมมิ่งที่ประกอบด้วย (1) การวางแผน (Plan) เป็นการวางระบบ

(2) การดำเนินงาน (Do) เป็นการปฏิบัติร่วมกันของทุกคนโดยใช้กระบวนการ วิธีการ และบันทึกบุคคลในองค์กรที่รับผิดชอบในระบบย่อยต่าง ๆ จะปฏิบัติและบันทึกต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน (3) การตรวจสอบ/ประเมินผล (Check) เป็นการประเมินตนเองร่วมกันประเมิน หรือผลัดเปลี่ยนกันประเมินภายในระหว่างบุคคล ระหว่างทีมย่อยในโรงเรียน (4) การปรับปรุงพัฒนา (Act) เป็นการนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนางานซึ่งอาจจะแก้ไขพัฒนาในส่วนที่เป็นกระบวนการ วิธีการ ปักจยหรือ การบันทึกให้ดีขึ้นจนระบบคุณภาพหรือวงจรคุณภาพเป็นวัฏชนกรรมการทำงานขององค์กรอย่างในโรงเรียนขณะที่กรมสุขภาพจิต. (2544, 36). กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของการส่งต่อนักเรียนนั้นมีการส่งต่อนักเรียนแบ่งเป็น 2 แบบ คือ การส่งต่อภายใน ครูที่ปรึกษาส่งต่อไปยังครูที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้และการส่งต่อภายนอก ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัลยา อัจฉฤทธิ์. (2548, 44-47). ผลการวิจัยพบว่า การจัดทำระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น ควรมีกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ มีความชัดเจน มีการประสานความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน รวมทั้งควรมีวิธีการ กิจกรรมและเครื่องมือต่าง ๆ ที่มีคุณภาพ เพื่อส่งผลให้ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนประสบความสำเร็จ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพิงใจ รังคะวงษ์. (2549, 38-41). เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ของครูในโรงเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัย พบว่า ครูส่วนใหญ่ต้องมีความรู้ความเข้าใจระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ชัดเจนทุกขั้นตอน คณะทำงานควรมีการประสานงานกับครูอย่างต่อเนื่องเพื่อความถูกต้อง และร่วมกันหาวิธี

ป้องกันแก้ไข ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน อีกทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชลกร ศรีขจรกิจ. (2552, 93-95). ศึกษาเรื่อง บทบาทครูแนะแนวในการสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนผลการวิจัย พบว่า ครูแนะแนวรับช่วงการส่งต่อนักเรียนทั้งจากครูที่ปรึกษาและฝ่ายกิจการนักเรียน รวมถึงเชิญวิทยากรภายนอกทั้งจิตแพทย์และนักจิตวิทยาช่วยร่วมดูแลช่วยเหลือนักเรียนภายในโรงเรียน บทบาทของครูแนะแนวที่มีต่อการปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้ง 5 ฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหาร ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนว เครือข่ายผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อการศึกษานั้นเป็นไปในลักษณะการสนับสนุนข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยอาศัยการทำงานเป็นทีม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

7. บทสรุป

จากการวิจัยเรื่อง การติดตามการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ จัดทำข้อมูลของนักเรียนเป็นปัจจุบันสามารถตรวจสอบได้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ จัดทำสื่อ นวัตกรรม สนับสนุนการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เก็บผลการคัดกรองเป็นความลับ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการคัดกรองในรูปแบบที่หลากหลาย ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดกิจกรรม โหมโรง/กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โครงการพิเศษต่าง ๆ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ

สร้างเครือข่ายผู้ปกครอง ด้านการป้องกันและ
แก้ไขปัญหา ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริมการ
มีส่วนร่วมของ นักเรียนในการจัดกิจกรรม ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เชิญวิทยากรภายนอกให้ความรู้
นักเรียน ด้านการส่งต่อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
ประสานงานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนภายใน
โรงเรียน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง ข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ วางแผนการส่งต่อ

8. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

8.1 โรงเรียนควรสนับสนุนให้มีการจัดทำสื่อ
นวัตกรรม อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เพียงพอและหลากหลาย
รวมทั้งสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน
ให้เกิดความเข้าใจตรงกันเพื่อที่นำมาใช้พัฒนาใน
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

8.2 โรงเรียนควรมีรูปแบบ วิธีการ เทคนิค
เครื่องมือการคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย
เพื่อที่จะทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่ละเอียดมากขึ้น

8.3 โรงเรียนควรประสานงานสร้างเครือข่าย
ร่วมกับผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ในเขตพื้นที่บริการ
ของโรงเรียนเพื่อที่จะร่วมกัน สอดส่องดูแล
พฤติกรรมของนักเรียน และร่วมกันแก้ไขปัญหา
นักเรียน

8.4 โรงเรียนควรประสานความร่วมมือกับ
หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง ให้มีบทบาทหน้าที่ มี
ส่วนร่วม ในการดำเนินงานเพื่อเป็นวิทยากรให้
ความรู้แก่ นักเรียน เช่น นักจิตวิทยา เจ้าหน้าที่
ตำรวจ พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน ฯลฯ

8.5 โรงเรียนควรวางแผนการส่งต่อระหว่าง
หน่วยงานภายในและภายนอกโดยติดต่อ
ประสานงานเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ แนว

ปฏิบัติที่สอดคล้องกันทั้งสองฝ่ายในการส่งต่อ และ
รับการส่งต่อไปให้ผู้เชี่ยวชาญ

9. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

9.1 ควรศึกษาเรื่อง การติดตามการดำเนินงานระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่างสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาปรับปรุง แก้ไข
และพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนต่อไป

9.2 ควรศึกษาเรื่อง การติดตามการดำเนินงานระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนระดับ
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษามัธยมศึกษา เป็นต้น

9.3 ควรศึกษาเรื่อง การติดตามการดำเนินงานระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส
ทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา โดยใช้ประชากร คือ นักเรียน เพื่อจะ
ให้ได้ข้อมูลที่หลากหลายเพิ่มขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. คำชี้แจงประกอบ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542.

กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. 2542.

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่ง
2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ.

2545 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: กระทรวง
ศึกษาธิการ. 2546.

กระทรวงศึกษาธิการ. การดำเนินงานระบบ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุ(ร.ส.พ.).
2547.

กรมสุขภาพจิต. ระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา.
กรุงเทพฯ: กรมสุขภาพจิต กระทรวง
สาธารณสุข. 2544.

กรมสามัญศึกษา. ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. กรุงเทพฯ:
วัชรินทร์การพิมพ์. 2544.

กัลยา อาจอุทธิ. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผล

การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียนหางดงรัฐราษฎร์อุปถัมภ์
อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่. 2548.

ทวีพงษ์ หล่มวงษ์. ระบบการดูแลช่วยเหลือ

นักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนตาม
เกณฑ์มาตรฐานด้านผู้เรียนในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม
เขต 2. 2551.

พึงใจ รังคะวงษ์. ปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับ

ความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการ
ดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของครูโรงเรียนบ้านปงสนุก จังหวัดลำปาง.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2549.

ชลกร ศรีจรกิจ. บทบาทครูแนะแนวในการสร้าง

ความเข้มแข็งให้กับระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียน:กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่
เขต 1. 2552.

เสถียร ทามัง. การดำเนินงานระบบการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเทศบาลวัด
ศรีปิงเมือง จังหวัดเชียงใหม่. มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่. 2551.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,

กระทรวง. แนวทางการดำเนินงานระบบ
การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์. 2547.

อรอนงค์ วงศ์สวัสดิ์. การดำเนินงานระบบ

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน
วชิรวิทย์ฝ่ายมัธยม อำเภอเมืองเชียงใหม่.
มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. 2554.

การจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนบ้านปางขอน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงราย เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

Learning Resources Management of Baan Pangkhon School under Office of Chiang Rai
Primary Educational Service Area 1, Mueang District, Chiang Rai Province

ดร.ณภาพ ทองอาญา¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันททรัพย์²

¹โรงเรียนบ้านปางขอน, may_kub_@hotmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาอีสเทิร์น

บทคัดย่อ:

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนบ้านปางขอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย ระดับชั้นประถมศึกษา และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนบ้านปางขอน ประจำปีการศึกษา 2556 รวมทั้งสิ้น 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ การสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ทั้งหมด 4 ด้าน คือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และด้านการจัดการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา นำเสนอข้อมูลในรูปแบบความเรียง ผลการวิจัยพบว่า ด้านบุคลากร และด้านการจัดการ ยังไม่มีผู้นำในเรื่องของการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน จึงมีความต้องการผู้ที่เข้ามารับผิดชอบภาระหน้าที่นี้เพื่อกำหนดแผนงานให้ไปในทิศทางเดียวกัน โดยให้คณะครูได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น และใช้แบบประเมินความพึงพอใจมาเป็นเครื่องมือ ยึดหลัก (7ส) มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เป็นระบบ พร้อมกับขยายเครือข่ายเข้าสู่ชุมชน ด้านงบประมาณทางโรงเรียนสามารถจัดสรรงบประมาณลงสู่ชั้นเรียนได้อย่างต่อเนื่อง เพียงพอต่อความต้องการในทุกๆระดับชั้น ด้านอาคารสถานที่ไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะอาคารมีสภาพทรุดโทรม และการวางผังอาคารที่ไม่เป็นระเบียบ

คำสำคัญ: การจัดการ แหล่งเรียนรู้ โรงเรียนบ้านปางขอน

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the learning resources management in Baan PangKhon School under the Office of Primary Educational Service Area 1, Mueang District, ChiangRai Province. The population used in this study included pre-school, primary and secondary school teachers of Baan PangKhon School in the academic year 2013. There were totally 11 people. The tools used in this research were structured interviews in term of the opinions about the 4 aspects of learning resources management comprising personnel, budget, buildings and management. The data were analyzed through a content analysis and presented in form of an essay. The results revealed that to the learning resources management in Baan PangKhon School under the Office of Primary Educational Service Area 1, Mueang District, ChiangRai Province in term of personnel and management lacked the leader dealing with the learning source management within the school. Therefore, someone was needed to be responsible for this to set a plan to be in the same direction by letting the teachers participate in expressing their ideas and the satisfaction evaluation forms were used as the tools. The principles of 7 S were used as a guideline for managing the learning resources within the school systematically and expanding networks into the communities. According to the budget, the school was able to allocate the budget for classes consistently meeting the needs of all classes. The buildings were not conducive to learning and teaching management because the of building conditions were declined and the building planning was not a mess.

KEYWORDS:

Learning resources, Management, Baan PangKhon School

1. บทนำ

แหล่งการเรียนรู้เป็น แหล่งข้อมูล ข่าวสาร สารสนเทศ และประสบการณ์ที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียน ใฝ่เรียน ใฝ่รู้ แสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ โดยมุ่งเน้น ให้สถานศึกษาจัด แหล่งการเรียนรู้ สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างรอบด้าน ดังนั้น จึงต้องมีการใช้แหล่งการเรียนรู้ที่มีอยู่แล้วในสถานศึกษา และท้องถิ่นเป็นหลัก ไม่เน้นการจัดแหล่งเรียนรู้ขึ้นใหม่ โดยกระทรวงศึกษาธิการ. (2546, 36). ได้กล่าวไว้ว่า สถานศึกษาควร จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้

รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือกับสถานศึกษาอื่น ๆ ในเครือข่าย ที่จัดการศึกษา ในรูปแบบเดียวกันหรือกลุ่มเดียวกัน ในการจัดตั้ง ส่งเสริมพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกัน เพื่อที่จะได้ ส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ภายในและ นอกโรงเรียนในการจัดกระบวนการเรียนรู้อย่างทั่วถึง หรือที่ กิ่งแก้ว อาริรักษ์และคณะ. (2548, 118). ได้ให้ความสำคัญของการศึกษาโดยใช้แหล่งเรียนรู้ว่า ควร กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้โดยอาศัยการมีปฏิสัมพันธ์กับ สื่อที่หลากหลายเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ ในการ รวบรวม ข้อมูลสะท้อนความคิดเห็นจากแหล่งการ

เรียนรู้เป็นตัวกระตุ้นผลักดันให้ผู้เรียนแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติม โดยมีครูช่วยเสริมทักษะการแสวงหาข้อมูลเชิงมโนทัศน์เกี่ยวกับการแก้ปัญหา การให้เหตุผล และการประเมินอย่างมีวิจารณญาณ

โรงเรียนบ้านปางขอน.(2555). ตั้งอยู่บนเทือกเขาแดนลาว ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ได้เปิดทำการสอน 3 ระดับ คือ ตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีนักเรียนจำนวนทั้งสิ้น 150 คน และครูจำนวน 12 คน โดยปัจจุบันมีนางสาวศิริลักษณ์ ธรรมพิทักษ์ เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนจากการสัมภาษณ์ พบว่า ลักษณะที่ตั้งของโรงเรียนบ้านปางขอนอยู่บนดอยเป็นพื้นที่ห่างไกล ทुरกันดาร ทำให้การเดินทางเป็นไปด้วยความยากลำบาก ครูที่มาประจำการสอนก็หมุนเวียนกันไปตามวาระ ส่วนใหญ่จะเป็นครูวัยหนุ่มสาวที่เริ่มเข้ามาบรรจุรับราชการ แต่เมื่อถึงระยะเวลาก็ต่างพากันโยกย้ายออกไป ซึ่งก็เป็นไปตามวัฏจักรปกติ แต่ด้วยความห่างไกลและทुरกันดาร ทำให้ผู้คนที่อยู่พื้นที่ราบเกิดความเห็นใจและได้นำสิ่งของเครื่องใช้รวมไปถึงเงินมาบริจาคให้กับโรงเรียนอยู่เป็นประจำ ทางโรงเรียนเก็บรวบรวมเงินที่ได้ไปฝากไว้กับธนาคารและบางส่วนก็นำไปซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็น ซ่อมแซมอาคารเรียนปรับปรุงสถานที่ที่ชำรุดทรุดโทรม และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีผู้อำนวยการโรงเรียนเป็นผู้บริหารจัดการเกี่ยวกับเงินจำนวนดังกล่าว แต่ก็มีบางส่วนที่แต่งตั้งให้ครูเป็นผู้รับผิดชอบนำเงินไปบริหารกันเองตามภาระงานของตน โดยให้บริหารจัดการเงินตามความเหมาะสม คล้ายกับสมคิด บางโม.(2540 , 64). ได้ใช้หลักวิชาการมาประยุกต์ให้เหมาะสมกับงานย่อมจะเกิดคุณค่าหลายประการ ดังนี้ (1) คุณค่าในด้านการประหยัด หมายถึงจะทำให้การใช้จ่ายเงินทุนเกิดประโยชน์สูงสุดได้กำไรหรือผลตอบแทนสูงสุด ประหยัดทั้งคน เงิน วัสดุ สิ่งของ และเวลา (2)

คุณค่าในด้านประสิทธิผล การทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือที่คาดหวังไว้ เรียกว่าการจัดการงานนั้นมีประสิทธิผล (Effectiveness) (3) คุณค่าในด้านประสิทธิภาพ หมายถึง การทำงาน ได้สำเร็จไปตามเป้าหมายที่วางไว้และให้ได้รับประโยชน์สูงสุด (4) คุณค่าในด้านความเป็นธรรม การจัดการงานหากปฏิบัติตามความพอใจของผู้จัดการโดยมิได้ยึดหลักเกณฑ์และทฤษฎีต่าง ๆ เป็นหลัก ย่อมจะก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมขึ้น โดยมีได้ตั้งใจ ทำให้ขวัญในการทำงานของคนในหน่วยงานไม่ดี ซึ่งจะส่งผลไปถึงคุณภาพของงานด้วย และ (5) คุณค่าในเกียรติยศชื่อเสียง ผู้จัดการที่ดีมีประสิทธิภาพในทุกสาขางานและในทุกระดับย่อมจะเป็นผู้ได้รับการยกย่องสรรเสริญ

จากปัญหาที่ไม่มีผู้รับผิดชอบโดยตรงในหน้าที่ผู้นำการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน บ้านปางขอนทำให้เกิดปัญหาในการดำเนินงานการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามวัตถุประสงค์ ไม่สามารถจัดการแหล่งเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง ขาดการเอาใจใส่อย่างจริงจังและไม่ได้รับความร่วมมือเท่าที่ควรจากคณะกรรมการ ในโรงเรียน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษา เรื่อง การจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนบ้านปางขอน สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายว่า เป็นอย่างไร เพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การวางแผนร่วมกับคณะครู ในการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียน บ้าน ปาง ขอน ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียนบ้านปางขอน สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

3. คำถามการวิจัย

การจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในของโรงเรียนบ้านปางขอน สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เป็นอย่างไร

4. วิธีการวิจัย

4.1 *ประชากร* ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นปฐมวัย ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษา และครูผู้สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น รวมทั้งสิ้นจำนวน 11 คน ของโรงเรียนบ้านปางขอน สังกัดพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ปีการศึกษา 2556

4.2 *ขอบเขตด้านเนื้อหา* ผู้วิจัยศึกษาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนบ้านปางขอน และการจัดการ 4 ด้าน ดังนี้ คือ บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และการจัดการ

4.3 *เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย* ได้แก่ การสัมภาษณ์ เกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนบ้านปางขอน

4.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1.ขั้นตอนการเตรียมการสัมภาษณ์ 1.1 ศึกษาแนวคิดหลักการ เกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ให้ครอบคลุมทั้ง 4 ด้านเนื้อหา คือ บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และการจัดการ 1.2 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาสร้างประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์ โดยแยกเป็น 4 ประเด็น คือ บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และการจัดการ 1.3 ผู้วิจัยกำหนดทีมงาน ประกอบไปด้วย ผู้สัมภาษณ์ (ผู้วิจัย) ผู้จัดบันทึก และผู้ช่วยบันทึกวิดีโอถ่ายภาพนิ่ง 1.4 เตรียมสถานที่ และอุปกรณ์ที่จำเป็น เช่น ดินสอ ยางลบ สมุด

บันทึก กล้องวิดีโอ กล้องถ่ายภาพ และเครื่องบันทึกเสียง 1.5 ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกผู้ถูกสัมภาษณ์ ได้แก่ ครูผู้สอนในระดับชั้นปฐมวัย (อ.1 - อ.2) ครูผู้สอนในระดับชั้นประถมศึกษา (ป.1 - ป.6) และครูผู้สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.1 - ม.3) 1.6 ผู้ทำการวิจัยแจ้งรายละเอียดและทำการกำหนด นัดหมาย วัน เวลา และสถานที่ที่จะทำการสัมภาษณ์ให้ชัดเจน 2. ขั้นตอนดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ ดังนี้ 2.1 ทักทาย สร้างความคุ้นเคย บอกวัตถุประสงค์ให้เข้าใจ 2.2 ขออนุญาตจดบันทึก ถ่ายวิดีโอ ถ่ายภาพนิ่ง และบันทึกเสียงการสัมภาษณ์ พร้อมทั้งบอกจุดมุ่งหมายในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ 2.3 เริ่มต้นด้วยคำถามกว้าง ๆ 2.4 เรียงตามลำดับขั้นของคำถามที่ได้เตรียมไว้ และยืดหยุ่นได้ตามสถานการณ์ 2.5 สรุปประเด็น 2.6 ปิดการสัมภาษณ์

4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการจดบันทึกและการบันทึกเสียง เกี่ยวกับการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนบ้านปางขอน มาทำการวิเคราะห์เนื้อหาโดยจัดเป็นหมวดหมู่ สรุปข้อค้นพบตามประเด็นที่ได้วางไว้ 4 ด้าน คือ บุคลากร งบประมาณ อาคารสถานที่ และการจัดการ นำเสนอเป็นความเรียง

5. ผลการวิจัย

5.1 *ด้านบุคลากร* พบว่า ทางโรงเรียนยังขาดผู้นำ ที่จะรับผิดชอบในหน้าที่หัวหน้างานแหล่งเรียนรู้ โดยที่ผ่านมารุจะต้องพึ่งพาตนเอง ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองเป็นหลักการดำเนินงานไร้กรอบและทิศทาง ไม่

มีผู้เข้ามาแก้ไข ให้คำปรึกษา แต่ทางโรงเรียนก็ได้แก้ไขปัญหาโดยการให้ผู้ที่ขึ้นอาสาเข้ามาเป็นผู้นำในโครงการที่เกี่ยวกับเรื่องของแหล่งเรียนรู้ ได้เป็นผู้นำกิจกรรมต่อครั้งไป ส่วนครูจะมีส่วนร่วมได้ก็ต่อเมื่อมีคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษรในการปฏิบัติหน้าที่ ครูต้องการให้มีการเปิดเวทีแสดงความคิดเห็น การนำเสนอ เพื่อจะใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน และข้อเสนอส่วนใหญ่ก็คืออยากให้มีการสำรวจเก็บข้อมูล ภายในโรงเรียน แล้วร่วมกันวางแผนหาทางแก้ไขปัญหามีตัวกลางคอยประสานขอความช่วยเหลือจากชุมชน และขยายเครือข่ายสู่ภายนอกโรงเรียน

5.2 *ด้านงบประมาณ* พบว่า งบประมาณมีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการนำไปพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ใช้ในการจ้างวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ นำครูไปศึกษาดูงาน อบรมสัมมนา ภายนอกโรงเรียน โดยโครงการที่อยากให้อำนาจแรงด่วน ก็คือ การปรับปรุงห้องสมุด ที่ลักษณะของตัวอาคารมีความทรุดโทรมตามกาลเวลา ทำให้หนังสือ และสื่อต่าง ๆ ภายในห้องสมุดเกิดความเสียหาย และอาคารอนุบาลที่ไม่สมดุลกับจำนวนนักเรียน ซ้ำยังอาจก่อให้เกิดอันตรายจากความไม่มั่นคงของหลังคาและฝ้าผนังอาคารอีกด้วย การใช้จ่ายงบประมาณภายในโรงเรียนก็ไม่ชัดเจน ขาดฝ่ายตรวจสอบให้เกิดความโปร่งใส แต่งบประมาณที่ได้มาในชั้นเรียนก็มีมาให้อย่างสม่ำเสมอเพียงพอกับการบริหารจัดการของครูประจำชั้นในการนำไปปรับสภาพแวดล้อมให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการเรียนการสอน

5.3 *ด้านอาคารสถานที่* พบว่า สภาพอาคารภายในโรงเรียนค่อนข้างเก่า ทั้งภายใน และภายนอกอาคาร มีความชำรุดทรุดโทรมเป็นอย่างมาก ต้องมีการซ่อมแซมให้กลับมาใช้งานได้ดังเดิม ห้องเรียนก็ไม่ได้มาตรฐาน หลังคามีรอยรั่ว น้ำเจ็มนองบนพื้นห้องจาก

ฝนที่ตกอยู่บ่อยครั้ง การวางตัวของอาคารก็ไม่มีแบบแผน บังแสง บังลม แนวทางการปรับปรุงของโรงเรียนคือ ควรจัดสรรงบประมาณให้กับครูในทุกระดับชั้น ควรมีการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง ส่วน แหล่งเรียนรู้ที่นักเรียนไม่ค่อยไปใช้คือ แปลงเกษตร ด้วยเงื่อนไขที่ครูไม่มีความชำนาญในเรื่องของเกษตรกรรม ส่วนแหล่งเรียนรู้ที่ใช้บ่อยที่สุดคือ ห้องสมุด เพราะมีความเป็นส่วนตัว มีหนังสือให้สืบค้นหาข้อมูลความรู้ได้อย่างหลากหลายรวมถึงสื่อวีดิทัศน์ที่ทันสมัย ประโยชน์ที่ครูและนักเรียนได้ คือ การที่ได้เรียนรู้จากสถานที่จริง ได้ลงมือปฏิบัติจริง นอกเหนือจากการเรียนในตำราและห้องเรียนตามปกติ

5.4 *ด้านการจัดการ* พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนยังไม่เป็นระบบ เพราะยังขาดหัวหน้างานแหล่งเรียนรู้ เป็นการจัดการแบบค่อยเป็นค่อยไป สถานที่ถูกปล่อยปละละเลยขาดความเอาใจใส่ ส่งผลให้ครูเกิดความเฉื่อยชาและเบื่อหน่ายที่จะเข้าไปใช้ มีการแนะนำให้ใช้หลัก (7ส) มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับแหล่งเรียนรู้ด้วยการบูรณาการ การเรียนการสอนในหลาย ๆ รูปแบบ การจัดการแหล่งเรียนรู้ภายใน โรงเรียนจะดีและมีประโยชน์ได้ต้องมีการจัดเก็บข้อมูลที่เป็นระบบ มีคู่มือการใช้ มีทะเบียนคุม คุณประโยชน์ของแหล่งเรียนรู้ ต้องมีผู้ให้คำปรึกษา และให้รายละเอียดอย่างถูกต้องควบคู่กันไป แต่สิ่งที่แสดงให้เห็นว่าทางโรงเรียนก็ยังได้ให้ความสำคัญกับแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ก็คือ การที่ใช้งบประมาณลงสู่ชั้นเรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการซ่อมแซม ปรับปรุง ในคราวที่จำเป็น เสาะแสวงหาวิทยากรจากภายนอกมาให้ความรู้ และส่งครูไปอบรมตามสมควร

6. สรุปอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

6.1 อภิปรายผล

ด้านบุคลากร พบว่า โรงเรียนไม่ได้แต่งตั้งหัวหน้างานแหล่งเรียนรู้ทำให้เสียโอกาส ในหลายทาง ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ไม่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายเข้าสู่ชุมชน การดำเนินงานไร้กรอบและทิศทาง ขาดความมีเสถียรภาพ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากบุคลากรในโรงเรียนยังขาดประสบการณ์ และไม่มีความรู้ความสามารถ ในการจัดกระบวนการจัดเก็บข้อมูลเชิงสารสนเทศจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ภายในโรงเรียนได้อย่างครบถ้วนซึ่งสอดคล้องกับนัยนา อุปกุล. (2547). ได้ศึกษาการพัฒนา ระบบข้อมูลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของโรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ มีบทบาทสำคัญในการริเริ่มให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ต้องพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างมีระบบ แต่ยังมีปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความสามารถในการพัฒนา ระบบข้อมูลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยตรง

ด้านงบประมาณ พบว่า คณะครูต้องการให้ใช้งบประมาณในการจ้างวิทยากรจากภายนอกหรือนักปราชญ์ชุมชนมาให้ความรู้ เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ได้มาบูรณาการให้เข้ากับสาระการเรียนรู้ของตน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก งบประมาณส่วนใหญ่ได้นำไปใช้ในชั้นเรียน และการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายในบริเวณโรงเรียน มากกว่าที่จะมุ่งส่งเสริมพัฒนาบุคลากรฝ่ายปฏิบัติงาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ วินัย ไพบารมณ. (2547). ได้ศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษาใน กิ่งอำเภอดอยหล่อจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าในการจัดการแหล่งการเรียนรู้ของสถานศึกษามีการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาประสานกับผู้รับผิดชอบการดำเนินงานแหล่งเรียนรู้และใช้แหล่งการเรียนรู้ในชุมชนจัดอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ

การเรียนรู้ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จัดสรรงบประมาณสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรให้ค่าตอบแทนวิทยากรท้องถิ่น คล้ายกันกับ วิณา แก้วด้วง. (2547). ได้ศึกษาการใช้ภูมิปัญญาทางด้านสมุนไพรในการจัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 ของครูสังคมศึกษา โรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัดลำปาง ผลการวิจัยพบว่า ครูสังคมส่วนใหญ่ได้จัดการเรียนรู้ นำวิธีการสอนบูรณาการแบบสอดแทรกกับการสอนภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะภูมิปัญญาด้านสมุนไพร มีการนำผู้เรียนไปศึกษานอกสถานที่ โดยมีวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้

ด้านอาคารสถานที่ พบว่า สิ่งที่คุณครูต้องการแก้ไขและปรับปรุงโดยเร่งด่วน คือ ห้องสมุด ที่มีสภาพอาคารทั้งภายในและภายนอกทรุดโทรมเป็นอย่างมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ห้องสมุดสามารถที่จะจัดกิจกรรมได้หลากหลาย เป็นที่สนใจของนักเรียนที่จะเข้าไปใช้บริการ และคณะครูที่ต้องการหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งความรู้ที่มีอยู่มากมายภายในห้องสมุดนี้ สอดคล้องกับ หยาตชล เลิศวีระสวัสดิ์. (2546). ได้ศึกษาความต้องการของครูเกี่ยวกับการพัฒนาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ในโรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่าลักษณะห้องสมุดโรงเรียนต้องมีความพร้อมด้านทรัพยากร อาคารสถานที่ ครูภัณฑ์ การบริการและกิจกรรมที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ความต้องการที่มากที่สุดคือ การจัดหาระบบอินเตอร์เน็ต จัดห้องสมุดให้กว้างขวาง แสงสว่าง อากาศถ่ายเทสะดวก โรงเรียนต้องจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยการจัดหาหนังสือใหม่ รมรงค์ ใ้ครูและนักเรียนเข้ามาใช้ห้องสมุด เช่นเดียวกับ อำนวย เลิศรุ่งโรจน์. (2549). ได้ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่ลูกหวัดจวนอุปถัมภ์” ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจอยู่ในระดับกลาง แทบจะในทุก ๆ ด้านโดยมีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย โดยสภาพโรงเรียนมีความบกพร่องใน

เรื่องของห้องน้ำ ห้องส้วม ไม่เพียงพอและขาดความสะอาด การจัดระบบกำจัดขยะมูลฝอยไม่ดีเท่าที่ควร สถานที่โรงเรียนค่อนข้างแคบ มีการก่อสร้างอาคารสถานที่มากจนเกินความจำเป็นพร้อมยั้งตั้งในทิศที่ไม่เหมาะสมเป็นที่กีดขวาง

ด้านการจัดการ พบว่า การจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนยังไม่เป็นระบบ มีข้อบกพร่องในเรื่องของการจัดเก็บข้อมูล ไม่มีคู่มือการใช้ และทะเบียนคุมแหล่งเรียนรู้ ขาดผู้ให้คำปรึกษา และให้รายละเอียดอย่างถูกต้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ทางโรงเรียนยังไม่มีการใช้แบบประเมิน แบบสอบถาม เข้ามาเป็นเครื่องมือเพื่อศึกษาหาข้อมูลและข้อเท็จจริง ที่จะนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน ปฏิบัติงาน สอดคล้องกับสายสุนีย์ แสงเขื่อนแก้ว. (2547). ได้ศึกษาการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษาอำพูน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนไม่ได้ดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้เชิงระบบ หรือมีการปฏิบัติไม่ครบวงจร ไม่มีการลำดับขั้นตอนในการดำเนินงาน ขาดการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน ขาดข้อมูลสารสนเทศสำหรับใช้ในการวางแผนบุคลากร และงบประมาณไม่เพียงพอขาดการนิเทศ กำกับ ตรวจสอบ ติดตาม และการนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผน ข้อเสนอแนะคือ จัดหางบประมาณ บุคลากร และจัดสถานที่เพิ่มเติม แสวงหาความร่วมมือกับชุมชน และหน่วยงานอื่น ตลอดจนสร้างเครือข่ายการเรียนรู้

6.2 สรุป

การจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนบ้านปางขอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า ด้านบุคลากร และด้านการจัดการ ยังไม่มีผู้นำในเรื่องของการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน จึงมีความต้องการผู้ที่จะเข้ามารับผิดชอบภาระหน้าที่นี้เพื่อกำหนดแผนงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดยให้

คณะครูได้มีส่วนในการแสดงความคิดเห็น และใช้แบบประเมินความพึงพอใจมาเป็นเครื่องมือ ยึดหลัก (7ส) มาใช้เป็นแนวทางในการจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียนให้เป็นระบบ พร้อมกับขยายเครือข่ายเข้าสู่ชุมชน ในด้านงบประมาณทางโรงเรียนสามารถจัดสรรงบประมาณลงสู่ชั้นเรียนได้อย่างต่อเนื่อง เพียงพอต่อความต้องการในทุกระดับชั้น และด้านอาคารสถานที่นั้นไม่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะอาคารมีสภาพที่ทรุดโทรม และการวางผังอาคารที่ไม่เป็นระเบียบ

6.3 ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1.1 โรงเรียน ควร มีการแต่งตั้ง หัวหน้างานแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ให้รับผิดชอบ อย่างเป็นทางการ เพื่อการจัดแหล่งเรียนรู้ให้มีระบบ และต่อเนื่อง

1.2 โรงเรียน ควร เร่ง สำ รวจ ปรับปรุง ซ่อมแซม ในส่วนที่เป็นอาคารเก่าและชำรุด พัฒนาพื้นที่ที่รกร้าง ให้กลับมาใช้งานได้อีกครั้ง

1.3 โรงเรียน ควร จัด ทำ ทะเบียน แหล่งเรียนรู้ อย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการ เลือ ก ใช้ แหล่งเรียนรู้

1.4 โรงเรียน ควร ขยาย เครือ ข่าย สู่ ชุมชน เพื่อการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 กระบวนการวิจัยควร จะ เพิ่ม เต็ม ใน ส่วน ของ การ สัมภาษณ์ ผู้ อำน วย การ สถาน ศึกษา ใน โรงเรียน หรือ ผู้ อำน วย การ ใน สังกัด สำน ก สำนักงาน เขต พื้นที่ การ ศึกษา ประถม ศึกษา เชียง ราย เขต 1 เพื่อให้ ได้ ผล วิจัย ที่ ต่าง มุม มมอง หรือ คำ เน้น นำ ที่ แตก ต่าง ออก ไป จะ เป็น

ประโยชน์ในการใช้เปรียบเทียบเพื่อพัฒนากระบวนการ สายสุณีย์ แสงเขื่อนแก้ว. การบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อ การจัดการแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้ของ โรงเรียนอื่น ๆ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อจะได้นำผลการวิจัยที่ แตกต่างกันมาทำการศึกษาเปรียบเทียบอันจะเป็น ประโยชน์ต่อการศึกษาการจัดการแหล่งเรียนรู้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ . พระราชบัญญัติระเบียบบริหาร ราชการกระทรวงศึกษาธิการ

พ.ศ. 2546 และกฎกระทรวงแบ่งส่วน ราชการ. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้า และพัสดุภัณฑ์. 2546.

กิ่งแก้ว อารีรักษ์และคณะ. การจัดการเรียนรู้ โดยใช้ รูปแบบหลากหลาย.กรุงเทพฯ : อัลฟามีเดียเน็ยม. 2548.

วินัย ไพอารมณ. การจัดการแหล่งเรียนรู้ของ สถานศึกษาในกิ่งอำเภอค้อยหล่อจังหวัด เชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2547.

วีณา แก้วด้วง. การใช้ภูมิปัญญาทางด้านสมุนไพรใน การจัดการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 3 ของครูสังคม ศึกษาโรงเรียนในอำเภอวังเหนือ จังหวัด ลำปาง.การค้นคว้าแบบอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การสอนสังคมศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2547.

สมคิด บางโม. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : บริษัทวิทยพัฒนาจำกัด. 2540.

การจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในเขต พื้นที่การศึกษาลำพูน เขต 2. การค้นคว้า แบบอิสระ. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2547.

หยาดชล เลิศวีระสวัสดิ์. ความต้องการของครูเกี่ยวกับการ พัฒนาห้องสมุดเพื่อการเรียนรู้ใน โรงเรียนพระหฤทัย จังหวัดเชียงใหม่. การ ค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2546.

อานวย เลิศรุ่งโรจน์. ความพึงพอใจต่อการ จัด สิ่งแวดล้อมของโรงเรียนบางมดวิทยา “สี่สุกหวาดจวนอุปลัมภ์”.วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2549.

นัยนา อุปลุก. การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศภูมิ ปัญญาท้องถิ่นเพื่อพัฒนาการเรียนรู้อของ โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์เชียงใหม่.การ ค้นคว้าแบบอิสระ. ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ศึกษาศาสตร มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2547.

โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการเรียนรู้กฎหมายเช่าทรัพย์สินโดยใช้เกม

Causal model for learning lease of property law using game

ศรัญญา แจ้งขำ¹ กิตติศักดิ์ จังพานิช²

¹คณะบริหารธุรกิจ ม.ธนบุรี, oug_oug@hotmail.com

²สำนักวิชาศึกษาทั่วไป ม.ธนบุรี, kittisakaj1986@gmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเกมกฎหมายเช่าทรัพย์สินตามทฤษฎีการเรียนรู้บลูม (Bloom's Taxonomy) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขมและเพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้กฎหมายเช่าทรัพย์สินโดยใช้เกมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจประชากรคือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขม จำนวน 400 คน กลุ่มตัวอย่าง 120 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิโดยแบ่งตามสัดส่วนประชากร คำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้ 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ผลการวิจัยพบว่าระดับการเรียนรู้กฎหมายเช่าทรัพย์สินตามทฤษฎีการเรียนรู้บลูม (Bloom's Taxonomy) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขมภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้กฎหมายเช่าทรัพย์สินโดยใช้เกมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขมที่พัฒนาขึ้นมีความเหมาะสมและการเรียนรู้กฎหมายเช่าทรัพย์สินโดยใช้เกมที่พัฒนาขึ้นตามทฤษฎีของบลูมมีความสำคัญจากมากไปน้อยดังนี้ดังนี้ 1. ด้านการประเมินค่า 2. ด้านความรู้ความจำและด้านความเข้าใจ 3. ด้านการสังเคราะห์ 4. ด้านการนำเอาไปใช้และ 5. ด้านการวิเคราะห์ โดยมีน้ำหนักเป็น 0.31 , 0.28 , 0.28 , 0.27 , 2.25 และ 0.24 ตามลำดับ

คำสำคัญ: เกมกฎหมายเช่าทรัพย์สิน การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ทฤษฎีการเรียนรู้

ABSTRACT:

This research aims to develop the rent property law game theoretic learning law Bloom's. Taxonomy of the students in the diploma in Nongkham district and to develop a causal model of learning using the rent property law game of the students in the Diploma in Nongkham district. This study was a survey of student population diploma in Area 120 of 400 people used the random sample stratified by proportion of the population. Sample size calculation using 20 times the observed variables. The analysis of average data Standard deviation and confirmatory factor analysis. The results showed that the level of learning the rent property law game learning Bloom

of the students in the diploma in Nongkham district is the most, and the causal model of learning using rent property law game of students in the diploma in Nongkham district developed a suitable and the learning using rent property law game developed the theory of Bloom descending as followed. 1.Evaluation 2. Knowledge and Comprehend. 3. Synthesis 4. The application. 5. Analysis. The weight is 0.31, 0.28, 0.28, 0.27, 2.25 and 0.24, respectively..

KEYWORDS:

The rent property law game , Confirmatory factor analysis , The theory of learning

1. บทนำ

การศึกษาไทยในปัจจุบัน นอกจากจะเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบในตัวของผู้เรียน เช่น ความพร้อมสติปัญญา เจตคติ และสภาพแวดล้อมแล้ว กระบวนการเรียนการสอนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญยิ่งต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำนวัตกรรมต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ และเข้าใจในสิ่งที่ต้องการ นับว่าเป็นอีกก้าวหนึ่งของการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ดังนั้น เพื่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อการส่งเสริมให้แนวทางการสอนมีประสิทธิภาพดีขึ้น ความรู้เรื่องเทคนิคการสอนแนวใหม่ จึงมีความจำเป็นที่ควรศึกษาเพื่อเป็นผู้สอนในยุคโลกาภิวัตน์ (นัยนา สิมรัมย์, 2555)

สุมิตรา เรือนแป้น (2546) ได้ศึกษาเรื่องการใช้สถานการณ์จำลองในวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ เพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษ และ ความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง พบว่าความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษของผู้เรียน หลังจากการใช้สถานการณ์จำลองอยู่ในระดับดี มากไปกว่านั้น ทิศนา แจมมณี (2548) กล่าวถึงวิธีการสอนโดยใช้เกมนั้น เป็นวิธีการที่ช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนาน และทำทลายความสามารถ โดยนักศึกษาเป็นผู้เล่น ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมสูง และจากการศึกษาการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้สอนต้อง

วางแผน และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเนื้อหาสาระของรายวิชา และ จัดหาสื่อการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียน มีความกระตือรือร้น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง และเพิ่มคุณภาพให้กับการเรียนการสอน ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ (สิทธิศักดิ์ อาจหาญ, 2556)

จากการจัดการการเรียนการสอนโดยใช้เกม และสถานการณ์จำลองนั้น กฎหมายเช่าทรัพย์สินเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน เนื่องจากสัญญาเช่าทรัพย์สินคือ สัญญาซึ่งบุคคลหนึ่ง ที่เรียกว่า ผู้ให้เช่า ตกลงให้บุคคลอีกคนหนึ่งเรียกว่า ผู้เช่า ได้ใช้หรือได้รับประโยชน์ในทรัพย์สินอย่างใดอย่างหนึ่ง ชั่วระยะเวลาอันจำกัดและผู้เช่าตกลงจะให้ค่าเช่าเพื่อการนั้น โดยสัญญาเช่าทรัพย์สินมีลักษณะที่เป็นสัญญาต่างตอบแทน ผู้เช่ามีสิทธิได้ใช้หรือได้รับประโยชน์จากทรัพย์สินที่เช่าและผู้เช่าตกลงให้ค่าเช่าเพื่อตอบแทนการใช้ทรัพย์สินซึ่งบุคคลผู้มีอำนาจให้เช่าทรัพย์สินไม่จำเป็นต้องเป็นเจ้าของทรัพย์สินหรือไม่ก็ได้ เพียงมอบหมายหรือได้รับความยินยอมจากเจ้าของก็สามารถนำออกให้เช่าได้เช่นกัน รวมทั้งวิธีการทำสัญญาเช่าทรัพย์สิน โดยปกติสัญญาเช่าทรัพย์สิน กฎหมายไม่ได้กำหนดแบบของสัญญาไว้ ดังนั้น เพียงแต่คู่กรณีได้มีเจตนาตกลงกัน สัญญาเช่าทรัพย์สินก็เกิดขึ้น และเมื่อสัญญาเช่าเกิดขึ้นแล้ว ภายหลังหากคู่กรณีฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งผิดสัญญาคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง

ก็ย่อมสามารถฟ้องร้องบังคับคดีต่อศาลได้ แต่ในเรื่องนี้ มีกรณียกเว้น หากเป็นการเช่าทรัพย์สินกฎหมาย กำหนดให้ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ มิฉะนั้น จะฟ้องร้องบังคับคดีไม่ได้ (สุทัศน์ ศิริมหาพฤกษ์ , 2556)

จากการประเมินการเรียนการสอนกฎหมายเช่าทรัพย์สินพบว่า การเช่าทรัพย์สินเป็นเรื่องที่มีความยุ่งยาก ซับซ้อน และมีความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น การจัดการเรียนการสอนโดยการใช้เกมและสถานการณ์จำลอง มีส่วนช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ ได้รับความสนุกสนาน มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มากยิ่งขึ้น ตลอดจนได้รับความรู้ในเรื่องกฎหมายเช่าทรัพย์สินอย่างถูกต้อง ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาโมเดล ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุการเรียนรู้กฎหมายเช่าทรัพย์สิน โดยการใช้ทฤษฎีเกม

คำถามการวิจัย

1. การเรียนรู้โดยเล่นเกมกฎหมายเช่าทรัพย์สินที่พัฒนาขึ้น ทำให้นักศึกษามีการเรียนรู้ระดับใด
2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้กฎหมายเช่าทรัพย์สินโดยใช้เกมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูงในเขตหนองแขม สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาเกมกฎหมายเช่าทรัพย์สินตามทฤษฎีการเรียนรู้บลูม (Bloom's Taxonomy) ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขม
2. เพื่อพัฒนาโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้กฎหมายเช่าทรัพย์สินโดยใช้เกมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขม

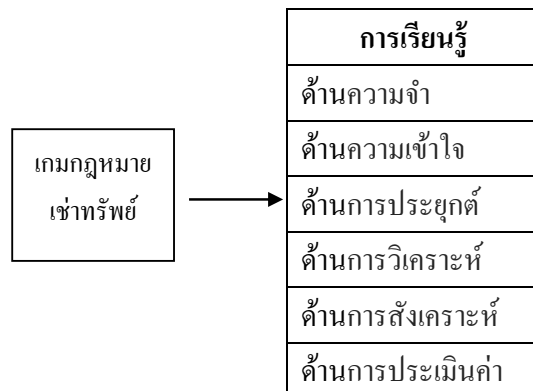
สมมติฐานของการวิจัย

1. เกมกฎหมายเช่าทรัพย์สินตามทฤษฎีการเรียนรู้บลูม (Bloom's Taxonomy) ส่งผลให้การเรียนรู้ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในเขตหนองแขมอยู่ในระดับมาก

2. โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้กฎหมายเช่าทรัพย์สินโดยใช้ทฤษฎีเกมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในเขตหนองแขมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและสรุปเป็นแนวคิดในการวิจัยโดยทศนา เขมมณี (2548) กล่าวถึงวิธีการสอนโดยใช้นั้น เป็นวิธีการที่ช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนาน และทำทหายความสามารถ โดยนักศึกษาเป็นผู้เล่น ทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมสูง และจากการศึกษาการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้สอนต้องวางแผน และออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเนื้อหาสาระของรายวิชา และจัดหาสื่อการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับ ผู้เรียนซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้น อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการเปลี่ยนแปลงปรับปรุง และเพิ่มคุณภาพให้กับการเรียนการสอน ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนได้ (สิทธิศักดิ์ อาจหาญ, 2556) สามารถแสดงได้รูปที่ 1

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขมจำนวน 400 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน การคำนวณตัวอย่างใช้ 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้เนื่องจากตัวแปรสังเกตได้มี 6 ตัว ดังนั้นขนาดตัวอย่างที่ใช้คือ 120 คน (HAIR,2010 หน้า 102) การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิแบ่งตามสัดส่วนประชากร พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสถานศึกษาของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขมได้แก่วิทยาการจัดการเพชรเกษม โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชียและเทคโนโลยีหมู่บ้านครู

3. วิธีการดำเนินการศึกษา

ประชากร คือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขม จำนวน 400 คน ประกอบด้วย 3 สถาบัน คือ 1.วิทยาการจัดการเพชรเกษม จำนวน 100 คน 2.โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย จำนวน 200 คน และ 3. เทคโนโลยีหมู่บ้านครู จำนวน 100 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 120 คน การคำนวณตัวอย่างใช้ 20 เท่าของตัวแปรสังเกตได้เนื่องจากตัวแปรสังเกตได้มี 6 ตัว ดังนั้นขนาดตัวอย่างที่ใช้คือ 120 คน (HAIR,2010 หน้า102)การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิโดยแบ่งตามสัดส่วนประชากรแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สัดส่วนตัวอย่างในแต่ละสถาบันการศึกษา

สถาบันการศึกษา	N	n
1.วิทยาการจัดการเพชรเกษม	100	$100 \times 120 / 400 = 30$
2. โรงเรียนเทคโนโลยีเอเชีย	200	$200 \times 120 / 400 = 60$

3.เทคโนโลยีหมู่บ้านครู	100	$100 \times 120 / 400 = 30$
รวม	400	120

ตัวแปรอิสระ คือ เกมกฎหมายเข้าทรัพย์สิน

ตัวแปรตามคือคะแนนการเรียนรู้ด้านความจำ (knowledge) ความเข้าใจ (Comprehend) การประยุกต์ (Application) การวิเคราะห์ (Analysis) การสังเคราะห์ (Synthesis) การประเมินค่า (Evaluation) ในการวิจัยนี้ผู้วิจัยได้สร้างเกมในการเรียนรู้กฎหมายเข้าทรัพย์สินและนำไปสอนกับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขม จำนวน 120 คน โดยสถานศึกษาแต่ละแห่งจะเล่นเกมกฎหมายเข้าทรัพย์สินเป็นเวลา 3 ชั่วโมง และผู้วิจัยจะนำคะแนนที่ได้จากการเรียนรู้ด้านต่างๆไปวิเคราะห์ระดับการเรียนรู้และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) เกมกฎหมายเข้าทรัพย์สินที่สร้างตามหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's Taxonomy) 2) แบบเก็บคะแนนตามทฤษฎีการเรียนรู้ของ Bloom นำเกมที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญในการประเมินความตรงเชิงเนื้อหาพบว่าเกมที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมมีความตรงเชิงเนื้อหาคือมีค่าIOCมากกว่า 0.5 ทำการสำรวจล่วงหน้า (Pilot Survey) จำนวน 30 คน พร้อมทั้งตรวจสอบค่าความเที่ยง (Reliability) ด้วยการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงทดสอบสอดคล้องภายในด้วยการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟาตามวิธีของครอนบาค สำหรับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยวิธีนี้พบว่าค่าสัมประสิทธิ์ความเที่ยงมากกว่า 0.9 แสดงว่าเครื่องมือในการทดสอบมีความสอดคล้องภายใน (Consistency)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบเก็บคะแนนการเรียนรู้ โดยการเล่นเกมนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขม จำนวน 120 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนาคือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมานคือการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ลำดับที่ 1 (First order confirmatory factor analysis) ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขมใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ ร้อยละและการวิเคราะห์ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
1.ชาย	57	47.50
2.หญิง	63	52.50
รวม	120	100.00
อายุ		
15 – 19 ปี	15	12.50
20 – 29 ปี	75	62.50
มากกว่า 30 ปี	30	25.00
รวม	120	100.00
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		

น้อยกว่า 5,000 บาท	18	15.00
5,001-10,000 บาท	60	50.00
มากกว่า 10,000 บาท	42	35.00
รวม	120	100.00

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 63 คน คิดเป็น ร้อยละ 52.50 สำหรับนักศึกษาเพศชาย จำนวน 57 คน คิดเป็น ร้อยละ 47.50

นักศึกษาส่วนใหญ่มีอายุในช่วง 20-29 ปี จำนวน 75 คน คิดเป็น ร้อยละ 62.50 รองลงมาคือนักศึกษาที่มีอายุมากกว่า 30 ปี จำนวน 30 คน คิดเป็น ร้อยละ 25.00 สำหรับนักศึกษาที่มีช่วงอายุ 15-19 ปี มีน้อยที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็น ร้อยละ 12.50

นักศึกษาส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วง 5,001- 10,000 บาท จำนวน 60 คน คิดเป็น ร้อยละ 50.00 รองลงมาคือนักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยในช่วงมากกว่า 10,000 บาท มีจำนวน 42 คน คิดเป็น ร้อยละ 35.00 สำหรับนักศึกษาที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในช่วงน้อยกว่า 5,000 บาท มีน้อยที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็น ร้อยละ 15.00

การวิเคราะห์ระดับการเรียนรู้โดยใช้เกมกฏหมายเข้าแพทย์

ในการวิเคราะห์ระดับการเรียนรู้โดยใช้เกมกฏหมายเข้าแพทย์โดยวัดคะแนนที่ได้จากการเรียนรู้กฏหมายเข้าแพทย์โดยแต่ละด้านมีคะแนนเต็ม 5 คะแนนสามารถแสดงผลการวิเคราะห์ได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ระดับการเรียนรู้โดยใช้เกมกฏหมายเข้าแพทย์

ก า ร ร ว ย น			ม ห า บ ย ม ค า ร ว ย น
ค า น ค ว า ม จ ำ			ม ห า บ ย ม ค า ร ว ย น
ค า น ค ว า ม ใ ห้			ม ห า บ ย ม ค า ร ว ย น
ค า			ม ห า

น ก า ร ป ร ย ค ิ ติ			ก
ค ิ น ก า ร ว ค ิ ร า ใ ห้			ม ห า บ ย ม ค า ร ว ย น
ค ิ น ก า ร ว ค ิ ร า ใ ห้			ม ห า บ ย ม ค า ร ว ย น
ค ิ น ก า ร ว ค ิ ร า			ม ห า บ ย ม ค า ร ว ย น

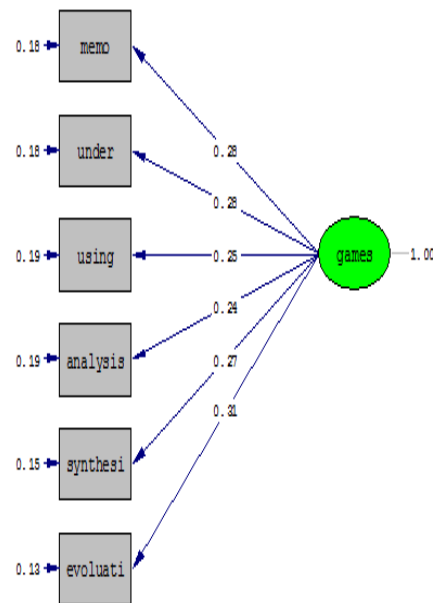
ห้			
ค้			ม
า			า
น			ก
ก			
า			
ร			
ป			
ร			
ะ			
มิ			
น			
ค้			
า			
ภ			ม
า			า
พ			ก
ร			พ
ว			ค
ม			ค

จากตารางที่ 3 ระดับการเรียนรู้โดยใช้เกม
 กฎหมายเข้าทฤษฎีพบว่าด้านความรู้ความจำมีระดับการ
 เรียนรู้สูงสุดในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.62 คะแนน
 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.51 คะแนน รองลงมาคือ
 ระดับการเรียนรู้โดยใช้เกมกฎหมายเข้าทฤษฎีด้านความ
 เข้าใจและด้านการประยุกต์อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเป็น
 4.52 คะแนนและ 4.15 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น
 0.51 คะแนน และ 0.50 คะแนน ตามลำดับ สำหรับระดับ
 การเรียนรู้โดยใช้เกมกฎหมายเข้าทฤษฎีด้านการประเมิน
 ค่ามีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ 3.94 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐานเป็น 0.48 คะแนน แต่ระดับการเรียนรู้ด้านการ
 ประเมินค่าอยู่ในระดับมาก ภาพรวมในการวิเคราะห์
 ระดับการเรียนรู้โดยใช้เกมกฎหมายเข้าทฤษฎีโดยวัด
 คะแนนที่ได้จากการเรียนรู้กฎหมายเข้าทฤษฎีตาม

ทฤษฎีของบลูม พบว่าระดับการเรียนรู้ในระดับมาก
 ที่สุด มีค่าเฉลี่ยเป็น 4.21 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบน
 มาตรฐานเป็น 0.50 คะแนน

การวิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของ
 การเรียนรู้กฎหมายเข้าทฤษฎีโดยใช้ทฤษฎีเกม
 ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในเขต
 หนองแขม

การวิเคราะห์วิเคราะห์โมเดลความสัมพันธ์เชิง
 สาเหตุของการเรียนรู้กฎหมายเข้าทฤษฎีโดยใช้ทฤษฎี
 เกมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
 ในเขตหนองแขม โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิง
 ยืนยันลำดับที่ 1 โดยใช้โปรแกรม Lisrel 9.1 version
 student สามารถแสดงการวิเคราะห์ได้ดังภาพที่ 1

Chi-Square=16.57, df=9, P-value=0.17, RMSEA=0.02

ภาพที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่ 1

จากภาพที่ 1 แสดง โมเดลความสัมพันธ์เชิง
 สาเหตุของการเรียนรู้กฎหมายเข้าทฤษฎีโดยใช้เกมตาม
 ทฤษฎีของบลูมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
 วิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขมพบว่าโมเดลข้างต้นมี
 ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่า
 P_value ซึ่งมากกว่า 0.05 แสดงว่าโมเดลความสัมพันธ์

เชิงสาเหตุของการเรียนรู้กฎหมายเข้าทรัพย์สินโดยใช้เกมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขมที่พัฒนาขึ้นมา มีความเหมาะสมและพบว่า การเรียนรู้กฎหมายเข้าทรัพย์สินโดยใช้เกมที่พัฒนาขึ้นตามทฤษฎีของบลูมมีความสำคัญจากมากไปน้อยดังนี้ ดังนี้ 1. ด้านการประเมินค่า 2. ด้านความรู้ความจำและด้านความเข้าใจ 3. ด้านการสังเคราะห์ 4. ด้านการนำเสนอไปใช้ และ 5. ด้านการวิเคราะห์ โดยมีน้ำหนักเป็น 0.31 , 0.28 , 0.28 , 0.27 , 2.25 และ 0.24 ตามลำดับ

การตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องของโมเดลสามารถแสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ดัชนีความสอดคล้องในการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันลำดับที่ 1

ดัชนีความสอดคล้อง	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
$\frac{\chi^2}{df}$	1.84
AGFI	0.97
NFI	0.98
CFI	0.98
RMSEA	0.02
RMR	0.01

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ค่า $\frac{\chi^2}{df}$ น้อยกว่า 2 ค่า AGFI=0.97, NFI=0.98, CFI =0.98 ดัชนีกลุ่มนี้มากกว่า 0.95 และ ค่า RMSEA=0.02 และ RMR=0.01 ดัชนีกลุ่มนี้ น้อยกว่า 0.05 แสดงว่า โมเดลข้างต้น มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

5. อภิปรายผลการวิจัย

สมมติฐานเกมกฎหมายเข้าทรัพย์สิน ตามทฤษฎีการเรียนรู้ Bloom (Bloom's Taxonomy) ส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

ในเขตหนองแขมผลการวิจัยพบว่า เกมกฎหมายเข้าทรัพย์สินที่สร้างขึ้นทำให้การเรียนรู้กฎหมายเข้าทรัพย์สินด้านความรู้ความจำ ด้านความเข้าใจ การนำเสนอไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่าอยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูมสอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุธ จำปาเรือง(2555) สรุปไว้ว่า พฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านบทเรียนออนไลน์ของนักศึกษาสาขา นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พบว่า นักศึกษาสาขา นิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี พฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านบทเรียนออนไลน์ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดการเรียนการสอนผ่านบทเรียนออนไลน์ สนับสนุนให้ มีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่ผู้สอนเตรียมไว้ให้ รวมถึงบทเรียนออนไลน์ ทำให้นักศึกษามีความเป็นอิสระในการคิดวิเคราะห์ เป็นตัวของตัวเอง ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนการสอนผ่านบทเรียนออนไลน์จะใช้คอมพิวเตอร์เป็นองค์ประกอบหลัก นอกจากนี้ผู้เรียนก็สามารถเรียนโดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่ ผู้เรียนสามารถเรียนโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องใดก็ได้ โดยจำเป็นต้องไปมหาวิทยาลัยหรือห้องเรียนรวมทั้งไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เครื่องประจำก็ได้ ซึ่งเป็นการประหยัดเวลามาก การเรียน การสอน หรือ การฝึกอบรมด้วยระบบ e-Learning นี้ จะสามารถประหยัดเวลาถึง 50% ของเวลาที่ใช้ครูสอน

สมมติฐานโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้กฎหมายเข้าทรัพย์สินโดยใช้เกมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขมสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ผลการวิจัยพบว่า โมเดลข้างต้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ แสดงว่าโมเดลความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการเรียนรู้กฎหมายเข้าทรัพย์สินโดยใช้เกมของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงในเขตหนองแขมที่พัฒนาขึ้นมา มีความเหมาะสมและพบว่า การเรียนรู้กฎหมายเข้าทรัพย์สินโดยใช้เกมที่พัฒนาขึ้นตามทฤษฎีของบลูมมีความสำคัญจากมากไปน้อยดังนี้ ดังนี้ 1. ด้าน

การประเมินค่า 2.ด้านความรู้ความจำและด้านความเข้าใจ 3.ด้านการสังเคราะห์ 4.ด้านการนำไปใช้และ 5.ด้านการวิเคราะห์ โดยมีน้ำหนักเป็น 0.31 , 0.28 , 0.28 , 0.27 , 2.25 และ 0.24 ตามลำดับซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานสอดคล้องกับทฤษฎีของบลูมกล่าวคือ 1.ความจำ (Remembering) คือ ความสามารถในการระลึกได้ แสดงรายการได้ บอกได้ ระบุนุ บอกชื่อได้ ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถบอกความหมายของทฤษฎีได้ 2.ความเข้าใจ (Understanding) คือ ความสามารถในการแปลความหมาย ยกตัวอย่าง สรุปอ้างอิง ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถอธิบายแนวคิดของทฤษฎีได้ 3.การประยุกต์ใช้ (Applying) หมายถึง ความสามารถในการนำไปใช้ ประยุกต์ใช้ แก้ไขปัญหา ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถใช้ความรู้ในการแก้ไขปัญหาได้ 4.วิเคราะห์ (Analyzing) หมายถึง ความสามารถในการเปรียบเทียบ อธิบายลักษณะการจัดการ ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถบอกความแตกต่างระหว่าง 2 ทฤษฎีได้ 5.การประเมินค่า (Evaluating) หมายถึง ความสามารถในการตรวจสอบ วิเคราะห์ ตัดสิน ตัวอย่างเช่น นักเรียนสามารถตัดสินคุณค่าของทฤษฎีได้และ 6.คิดสร้างสรรค์ (Creating) หมายถึง ความสามารถในการออกแบบ (Design) วางแผน การผลิต เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

- 1.นำเกมนี้ไปใช้กับสถานศึกษากลุ่มอื่น แล้วทดสอบดูว่าคะแนนของนักศึกษาต่างกันหรือไม่
- 2.นำรูปแบบเกมที่สร้างขึ้น ไปใช้กับเนื้อหาวิชาอื่นแล้วเทียบคะแนนการเรียนรู้แต่ละด้าน ต่างกับวิชาทฤษฎีเข้าทฤษฎีหรือไม่
3. ควรระมัดระวังเรื่องระยะเวลาและจำนวนคำถามขณะนำเกมไปใช้

เอกสารอ้างอิง

- นัยนา สจิมรัมย์ (2555). การศึกษาในยุคโลกาภิวัตน์ .ออนไลน์ <http://www.go toknow.org/blogs/posts/473477> เข้าถึงวันที่ 15 มีนาคม 2557
- สุทัศน์ ศิริมหาพฤกษ์ (2556). คำบรรยายซื้อขายเช่าทรัพย์สินเช่าซื้อ,กรุงเทพมหานคร:สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตสภา.
- ทศนา แจมมณี (2548).รูปแบบการเรียนการสอนทางเลือกที่หลากหลาย.กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สิทธิศักดิ์ อาจหาญ (2556).การจัดการความรู้เพื่อพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพโดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีสรวม,วารสารเกษตรศาสตร์ (สังคม) ปีที่ 34 , 241 - 254
- สุมิตา เรือนแป้น (2546). การใช้สถานการณ์จำลองในวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจเพื่อส่งเสริมความสามารถทางการพูดภาษาอังกฤษและความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง.วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สรารุช จำปาเรือง (2555). พฤติกรรมการเรียนรู้ผ่านบทเรียนออนไลน์ของนักศึกษานิเทศศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.สาขาวิชานิเทศศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี
- HAIR J R., et al (2010). Multivariate Data Analysis. 7th ed. New Jersey Pearson Education, Inc

การศึกษาผลของการใช้เกม "จิ๊กซอว์อาเซียน" ในวิชาอาเซียนศึกษา ของนักเรียนชั้น ปวช. 1

A study of using game "Jigsaw ASEAN" in the subject of ASEAN Study of Grade 10 students

เตือนจิตต์ จิตอารี (Tuarnjitjarree)* อภิลิทธิ ปุเรนเต(ApisitPurente)**

บุลากร ชื่นตา(BulakornCheunta)***

*อาจารย์ประจำหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

**นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู รุ่นที่ 9 มหาวิทยาลัยธนบุรี

***นักศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู รุ่นที่ 9 มหาวิทยาลัยธนบุรี

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมจิ๊กซอว์อาเซียนในวิชาอาเซียนศึกษา และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้เกม ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักเรียนชั้น ปวช. 1 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 แบบ คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือเกม 2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบทดสอบก่อนเรียน - หลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจ, แบบสังเกต, แบบสัมภาษณ์, การสนทนากลุ่ม, แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.8 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ, ค่าเฉลี่ย, ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน, t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) หลังการจากการเรียนการสอนโดยการใช้เกมจิ๊กซอว์อาเซียน ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียน ($M = 7.40$, $SD = 1.87$) สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน ($M = 4.07$, $SD = 1.62$) อย่างมีนัยสำคัญ ($t = 7.05$, $df = 29$, $p = .00$) ทางสถิติ

Abstract

The purposes of this study were. 1) to compare pre-test and post-test scores before and after student learnt ASEAN Studies by using game and 2) find the satisfaction of learning... by using game. The subjects included 30 grade Vocational Certificate 1 Students. Two types of research tools were used in this study : experimental tool and data collecting tools including questionnaires, observation and focus interview. The statistical devices used in this study consisted of mean, standard deviation, and t-test. The interviews were tape-recorded and transcribed verbatim. Then the transcriptions were analyzed by using open - axial coding procedures. The main results of this research showed as follows. 1) After teaching through the use of games jigsaw ASEAN. Students can make an average score on the test posttest ($M = 7.40$, $SD = 1.87$) than the pretest ($M = 4.07$, $SD = 1.62$) were significantly ($t = 7.05$, $df = 29$, $p = .00$) Statistical

1. บทนำ

อาเซียน (ASEAN: Association South East Asian Nations) คือ ประเทศในกลุ่มภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ที่ประกอบด้วย 10 ประเทศ ได้แก่ 1) บรูไน 2) คามพูชา 3) อินโดนีเซีย 4) ลาว 5) มาเลเซีย 6) เมียนมาร์ 7) ฟิลิปปินส์ 8) สิงคโปร์ 9) ไทย และ 10) เวียดนาม มีการริเริ่มความร่วมมือเป็นประชาคมเดียวกันตั้งแต่วันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2510 โดยเบื้องต้นมีประเทศที่เข้ามาทำการริเริ่มความร่วมมือในการก่อตั้งเป็นประชาคมเดียวกันเพียง 5 ประเทศเท่านั้น อันได้แก่

1. ประเทศไทย
2. ประเทศมาเลเซีย
3. ประเทศอินโดนีเซีย
4. ประเทศสิงคโปร์
5. ประเทศฟิลิปปินส์

โดยมีกรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางในการตกลงความร่วมมือการก่อตั้งเป็นประชาคมอาเซียน ก่อให้เกิดแนวทางในการร่วมมือและข้อตกลงร่วมกันภายใต้ปฏิญญาอาเซียน (ASEAN Declaration) หรือเรียกอีกหนึ่งชื่อว่า ปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) ซึ่งถือเป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศและมีเจตนารมณ์ร่วมกันเพื่อสร้างสันติภาพและเสรีภาพ เพื่อสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ทั้งนี้ประชาคมอาเซียนได้มีวิวัฒนาการต่อเนื่องมาหลังจากการก่อตั้งในปี พ.ศ. 2510 โดยมีประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เข้ามาเป็นสมาชิกภายหลังจนครบตามจำนวน คือ ประเทศบรูไน คามพูชา (เข้าร่วมเมื่อวันที่ 7 มกราคม 2527) ประเทศเวียดนาม (เข้าร่วมเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2538) ประเทศลาวและประเทศเมียนมาร์ (เข้าร่วมเมื่อวันที่ 23

กรกฎาคม 2540) ประเทศกัมพูชา (เข้าร่วมเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2542)

ความสำคัญของวิชาอาเซียนศึกษา

วิชาอาเซียนศึกษาเป็นวิชาตามหลักสูตรที่มุ่งศึกษาประเทศสมาชิกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และความรู้พื้นฐาน โดยลำดับความสำคัญของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งในด้านข้อมูลรายประเทศ ชื่อประเทศ เมืองหลวง การปกครอง สกุลเงิน ธงชาติของแต่ละประเทศ ธงอาเซียน สัญลักษณ์ของอาเซียน วัฒนธรรมของแต่ละประเทศ ความเหมือนและความแตกต่างทางวัฒนธรรมของไทยกับวัฒนธรรมของประเทศในอาเซียน รวมไปถึงความรู้เบื้องต้นในการกำเนิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนและหลักการในการอยู่ร่วมกันของประชาคมอาเซียน ตลอดจนมีการใช้เทคโนโลยีสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ การรวบรวมข้อมูล การคิดวิเคราะห์ การลำดับข้อมูล การอธิบาย การอภิปราย การทำงานกลุ่ม และการสรุปความสำคัญ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสามารถแก้ปัญหาได้อย่างสันติวิธี เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของอาเซียน มีวิถีชีวิตประชาธิปไตย ชีวีมั่นในหลักธรรมการะชาธรรม ปัญญาธรรม สามัคคีธรรม ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ทั้งนี้มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจประวัติและความ เป็นมาของรวมกลุ่มจัดตั้งประชาคมอาเซียน ทราบตำแหน่งและที่ตั้งทางภูมิศาสตร์ของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ทราบถึงภาษาและวัฒนธรรมของประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน และเข้าใจระบบเงินตราและทราบประเภทของสินค้าส่งออกและนำเข้าที่สำคัญในกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียนเพื่อนำมา เป็นความรู้ในการดำรงตนภายใต้สังคมประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อไป

ปัญหาของการรวมเป็นประชาคมอาเซียน

ประชาคมอาเซียนคือการร่วมมือของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ปัญหาสำคัญของการรวมเป็นสมาคมนอาเซียนในส่วนของประเทศไทย คือ ภาษา ภาษาถือเป็นปัญหาหลักทางการสื่อสารของคนไทยที่จะมีการสื่อสารกับประเทศเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียน โดยพื้นฐานทั้ง 10 ประเทศอาเซียน ต่างก็มีภาษาประจำชาติของตนเอง ซึ่งสามารถสะท้อนถึงความแตกต่างทางด้านภาษาโดยสิ้นเชิง แต่ในทางกลับกัน มีหลายประเทศในอาเซียนที่ใช้ภาษาสากล คือ ภาษาอังกฤษเป็นภาษารองที่คนในชาติสามารถพูดจาสื่อสารได้ แต่ในประเด็นดังกล่าวนี้ประเทศไทยและประชากรไทยยังมีปัญหาในการสื่อสารภาษาอังกฤษ โดยไม่สามารถพูด อ่าน เขียน ได้ทัดเทียมกับประเทศเพื่อนบ้านในอาเซียน ดังนั้นจึงเป็นปัญหาสำคัญในการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนของประเทศไทย

ปัญหาต่อมา คือ การขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมการดำรงอยู่ของเพื่อนบ้านในประชาคมอาเซียนอย่างลึกซึ้ง ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดความไม่เข้าใจ และไม่ราบรื่นในการดำรงตนอยู่ร่วมกันภายใต้สังคมของประชาคมอาเซียน

ปัญหาในวิชาที่สอน

การเรียนรู้ในหลักสูตรปัจจุบัน วิชาอาเซียนศึกษาถูกบรรจุให้ผู้เรียนต้องเรียนรู้เรื่องราวเกี่ยวกับความเป็นมาของประชาคมอาเซียน หลักการสำคัญของประชาคมอาเซียน กลไกการดำเนินงานของอาเซียน และความรู้พื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การปกครอง และวัฒนธรรมในด้านต่างๆ ของประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้งปัญหาที่พบในการเรียนการสอนวิชาอาเซียนศึกษา คือ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของ

เนื้อหาในบทเรียน อันมีสาเหตุมาจากความใหม่ของวิชาภายใต้หลักสูตรฉบับปัจจุบัน ประกอบกับปัญหาด้านความพร้อมของเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการส่งเสริมการเรียนการสอนภายใต้วิชาอาเซียนศึกษาของทางโรงเรียนเอง เช่น ความไม่พร้อมของเครื่องฉายโปรเจกเตอร์ และ จอ LED ที่จะใช้ในการเรียนการสอน เป็นต้น ทั้งนี้จึงถือเป็นปัญหาที่ประสบอยู่ภายใต้การดำเนินการสอนในปีการศึกษา 2/2557 ที่ผ่านมา

การแก้ปัญหา

การจัดกิจกรรมเพื่อเพิ่มความรู้และความสนใจในวิชาอาเซียนศึกษาด้วยเกมจิ๊กซอว์อาเซียน (Jigsaw ASEAN) ซึ่งสามารถเพิ่มเติมข้อมูลความรู้นอกบทเรียน และสามารถเจาะจงประเด็นเป้าหมายของความรู้ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เฉพาะด้าน อันได้แก่ ความรู้พื้นฐานของประเทศอาเซียน ตั้งแต่ ความรู้เกี่ยวกับเมืองหลวง สกุลเงิน ระบบการปกครอง ผู้นำคนปัจจุบัน วัฒนธรรมทางด้านภาษา อาหารประจำชาติ และดอกไม้ประจำชาติ เป็นต้น

วัตถุประสงค์ในงานวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมจิ๊กซอว์อาเซียนในวิชาอาเซียนศึกษาและ
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนวิชาอาเซียนศึกษาโดยใช้เกม

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้ (อังกฤษ: learning theory) การเรียนรู้คือกระบวนการที่ทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ความคิด คนสามารถเรียนรู้ได้จากการได้ยืม การสัมผัส การอ่าน การใช้เทคโนโลยี การเรียนรู้ของเด็กและผู้ใหญ่จะต่างกัน เด็กจะเรียนรู้ด้วยการเรียนในห้อง การซักถาม ผู้ใหญ่มักเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ที่มีอยู่ แต่การเรียนรู้จะเกิดขึ้นจากประสบการณ์ที่ผู้สอน

นำเสนอ โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ผู้สอนจะเป็นผู้ที่สร้างบรรยากาศทางจิตวิทยาที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ ที่จะให้เกิดขึ้นเป็นรูปแบบใดก็ได้ เช่น ความเป็นกันเอง ความเข้มงวดกวดขัน หรือความไม่มีระเบียบวินัย สิ่งเหล่านี้ผู้สอนจะเป็นผู้สร้างเงื่อนไข และสถานการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียน ดังนั้นผู้สอนจะต้องพิจารณาเลือกรูปแบบการสอน รวมทั้งการสร้างปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน

การเรียนรู้ตามทฤษฎีของ Bloom ได้แบ่งการเรียนรู้เป็น 6 ระดับ

ความรู้ที่เกิดจากความจำ (knowledge) ซึ่งเป็นระดับล่างสุด

ความเข้าใจ (Comprehend)

การประยุกต์ (Application)

การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแก้ปัญหา ตรวจสอบได้

การสังเคราะห์ (Synthesis) สามารถนำส่วนต่างๆ มาประกอบเป็นรูปแบบใหม่ได้ให้แตกต่างจากรูปเดิม เน้นโครงสร้างใหม่

การประเมินค่า (Evaluation) วัดได้ และตัดสินได้ว่าอะไรถูกหรือผิด ประกอบการตัดสินใจบนพื้นฐานของเหตุผลและเกณฑ์ที่แน่ชัด

ทฤษฎีเกม

วิทยา พรพัชรพงศ์ กล่าวถึง ทฤษฎีเกม (Game Theory) ว่าเป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งที่อธิบายและกล่าวถึงปัญหาทางสังคม เกมต่างๆ ไปมักจะสะท้อนหรือบอกให้ทราบถึงลักษณะที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การแข่งขันหรือการร่วมมือกัน เกมเหล่านี้จะแนะนำกลยุทธ์ที่ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งเราอาจสามารถเข้าใจกลยุทธ์ของผู้เล่นเกมในแต่ละเกม เราอาจสามารถทำนายได้ว่าประชาชน กลุ่มการเมือง หรือรัฐต่างๆ จะวางตัวอย่างไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้

โดยทั่วไปขณะที่คนเรามุ่งจะชนะเกมการแข่งขันเขาจะพยายาม “ชนะ” หรือบรรลุผลประโยชน์หรือเป้าหมายในการแข่งขัน อย่างไรก็ตามทั้งในการเล่นและในความเป็นจริง เราจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎกติกาที่วางไว้เพื่อให้บรรลุสิ่งเหล่านี้ ในบางเกมก็คล้ายกับสถานการณ์จริง คือ “ผู้ชนะครอบครองหมด” โดยธรรมชาติเกมเหล่านี้มีลักษณะการแข่งขันสูง คือ มีผู้ชนะเพียงคนเดียว (หมากรุกเป็นตัวอย่างของเกมเหล่านี้) เกมอื่นๆ อาจต้องการความร่วมมือเพื่อชัยชนะ ตัวอย่างเช่น เกมวิดีโอที่ออกมาใหม่จำนวนมากต้องการกลยุทธ์ความร่วมมือจากผู้เล่นหลายคนเพื่อให้ผู้เล่นคนใดคนหนึ่งได้รับชัยชนะในโลกแห่งความจริงแม้ในช่วงเวลาการต่อสู้ ส่วนมากต่อสู้จะมีผลประโยชน์ร่วมกัน และต้องร่วมมือกันในระดับหนึ่ง ช่วงเวลาการทำสงครามเย็น (Cold War) แม้ความตึงเครียดจะเกิดจากต่อสู้ฝ่ายของ ตะวันตก- ตะวันออก ที่ทำสงครามตัวแทน เพื่อบรรลุผลประโยชน์ร่วมกันทั้งมอสโกและวอชิงตันต่างร่วมมือกันป้องกันมิให้เกิดสงครามนิวเคลียร์ (วิทยาสรรพพงศ์ : www.gotoknow.org/posts/)

ทฤษฎีเกมคืออะไร

วิทยา พรพัชรพงศ์ ทฤษฎีเกม คือ เครื่องมือที่ช่วยวิเคราะห์ตรวจสอบกลยุทธ์ที่เกิดจากความสัมพันธ์ของผู้เล่นเกมสองฝ่ายหรือมากกว่าสองฝ่าย โดยการใช้อสถานการณ์จำลองทางคณิตศาสตร์แบบง่ายๆ ในการศึกษาความเกี่ยวข้องทางสังคมที่ยังยากซับซ้อน ทฤษฎีเกมจะอธิบายให้ทราบถึงศักยภาพ และความเสียหายที่ควบคุมมาด้วยพฤติกรรมที่ต้องร่วมมือกัน ในระหว่างคู่แข่งที่ไม่ไว้วางใจกันและกัน แม้ว่าเราจะไม่คุ้นเคยเหมือนเกมที่เล่นบนแผ่นกระดานแบบอื่นๆ หรือวิดีโอเกม แต่บทเรียนที่ได้รับจากทฤษฎีเกมมีลักษณะเป็นนามธรรมหรือมีสมมติฐานมากกว่าสามารถนำไปใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ทางสังคมได้

อย่างกว้างขวางมากกว่าเกมที่เล่นจำลองเหตุการณ์ในชีวิตจริง มีองค์ประกอบ 5 อย่าง ได้แก่

1. ผู้เล่นหรือผู้ตัดสินใจ
2. กลยุทธ์ของผู้เล่นแต่ละคน
3. กฎกติกาที่ใช้ในการควบคุมการตัดสินใจและแสดงพฤติกรรมของผู้เล่นแต่ละคน
4. ผลคะแนน คะแนนที่ผู้เล่นแต่ละคนได้รับ เนื่องจากตัดสินใจเลือกทางเดิน
5. การมีส่วนได้ส่วนเสียที่สะสมขึ้นเรื่อยๆ ของผู้เล่นแต่ละคน เนื่องมาจากคะแนนสะสม

เกมนี้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ผู้เล่นแต่ละคนจะใช้กลยุทธ์ที่ช่วยให้เขาประสบความสำเร็จได้คะแนนมากที่สุดในทุกสถานการณ์ในชีวิตจริงที่เต็มไปด้วยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ดี ผู้คนต่างแสวงหาผลประโยชน์โดยให้คนอื่นออกค่าใช้จ่ายให้ นี่เป็นการกระทำที่นำไปสู่ความขัดแย้งหรือแข่ง ชันกัน มีการใช้เกมอธิบายความสัมพันธ์เหล่านี้ โดยการกำหนดผลประโยชน์ของผู้เล่นทั้งสองฝ่ายให้ขัดแย้งกัน เมื่อผู้เล่นคนหนึ่งเสียผลประโยชน์มาก ผู้เล่นอีกคนหนึ่งก็เสียผลประโยชน์น้อย เพื่อจะบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน ผู้เล่นหลายคนจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ร่วมมือกัน เพราะว่าถ้าหากผู้เล่นแต่ละคนต่างเสี่ยงทุ่มเทให้กับการได้ - เสียมากที่สุด คะแนนที่ได้รับจะไม่มาก แนวคิดนี้พิจารณาได้จากสถานการณ์ในเกมการตัดสินใจยากของนักโทษ (Prisoner's Dilemma Game) เกมนี้จะแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน อย่างไรก็ตาม เกมเหล่านี้จะเน้นให้เห็นถึงความยากลำบากของการได้รับความร่วมมือจากคู่แข่งชันที่ไม่น่าไว้วางใจ เพราะว่าผู้เล่นแต่ละคนต่างก็อยากจะได้ผลประโยชน์มากที่สุด การร่วมมือกันต้อง การให้ผู้เล่นทั้งสองฝ่ายประนีประนอมกัน ห้ามใจตนเองมิให้มุ่งหวังจะได้รับประโยชน์สูงสุด และในการประนีประนอมกันผู้เล่นแต่ละคนต้องเสี่ยงกับการสูญเสีย ถ้าหากคู่ต่อสู้ตัดสินใจอยากได้ผลประโยชน์

สูงสุด ผู้เล่นมีแนวโน้มชอบเสียน้อยกว่าที่จะสูญเสียจนหมดหน้าตัก(วิทยา พรพัชรพงศ์ : www.gotoknow.org/posts/)

ทำไมทฤษฎีเกมจึงมีประโยชน์

สถานการณ์จำลองเหล่านี้จะทำให้ผู้เล่นสามารถหยั่งรู้ในกลยุทธ์ที่เป็นผู้เล่นเกมคนอื่นใช้เป็นทางเลือกและคะแนนที่พวกเขาจะได้รับจากสถานการณ์นั้นๆ การหยั่งรู้นี้ ผู้ตัดสินใจจะสามารถประเมินผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของเขาได้ดี และสามารถตัดสินใจเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการโดยหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ยกตัวอย่างทฤษฎีการยับยั้งฝ่ายตรงกันข้าม ทำให้เกิดยุทธศาสตร์การป้องกันตัวของสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 มีสมมติฐานว่าการตอบโต้อย่างรุนแรง แบบตาต่อตาฟันต่อฟันสามารถป้องกันยับยั้งพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บุกรุกได้ ถ้าหากปัจเจกชนเชื่อว่าพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงอาจก่อให้เกิดการตอบโต้ อย่างรุนแรงจากผู้อื่น ปัจเจกชนผู้นั้นย่อมจะไม่ประพฤติก้าวร้าวรุนแรงต่อผู้อื่น การข่มขู่ว่าจะตอบโต้ โจมตีไม่สามารถลดความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นโดยตรง แต่การรับรู้ถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากความก้าวร้าวจะช่วยลดความรุนแรงในสถานการณ์ที่อาจขึ้น เกิดจากการโต้ตอบโจมตีกันลงมา หากปัจเจกชนทั้ง 2 ฝ่ายยอมรับว่าผลประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับเกิดจากการหลีกเลี่ยง ไม่ใช้ความรุนแรงโต้ตอบกัน ไม่มีการอาฆาตมาดร้ายกันและกัน นี่คือแนวทางหลักเบื้องหลังสงครามเย็น ระหว่างสหรัฐอเมริกากับรัสเซีย แนวความคิดเกี่ยวกับผลประโยชน์ร่วมที่เกิดจากการยับยั้งฝ่ายตรงกันข้ามทำให้เกิดมาตร การควบคุมอาวุธ และการร่วมมือกัน การเน้น ความสนใจเรื่องยุทธศาสตร์ทางเลือกและผลตอบ แทนที่จะได้รับ ทฤษฎีเกมอธิบายให้เราเห็นภาพว่าความสัมพันธ์ที่มีศักยภาพในการทำลายล้าง เราสามารถควบคุมจัดการ และเปลี่ยนแปลงให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันได้

รวมทั้งหลีกเลี่ยงการแข่งขันการสร้างอาวุธ และการทำสงครามนิวเคลียร์

ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับรัสเซียเป็นตัวอย่างที่ดี นานแล้วทั้งสองประเทศนี้ไม่ว่างใจซึ่งกันและกันเลย ต่างฝ่ายต่างติดอาวุธให้ตนเองมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ความหวาดกลัวที่ว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะติดอาวุธ และไม่ต้องการจะเสี่ยงตกเป็นฝ่ายถูกโจมตีอย่างง่ายดาย ค่าใช้จ่ายในการแข่งขันกันสร้างอาวุธสูงมากและทำให้สหภาพโซเวียตค่อยๆ ล้มละลายในที่สุด ในทางตรงกันข้ามน่าจะมีการป้องกันการแข่งขันกันสร้างอาวุธ ควรจะประหยัดเงิน งบประมาณมากมายมหาศาลที่ใช้จ่ายในสองประเทศนี้ และที่จริงก็เพื่อประโยชน์ของประเทศอื่นๆ ในโลกนี้บทเรียนที่ได้รับจากเกมการตัดสินใจยากของนักโทสนี้ทำให้เกิดรู้สึกหวาดกลัว เกมนี้แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ “แพ้ชนะ” ซึ่งต้องมีฝ่ายหนึ่งแพ้เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งชนะ เพื่อหลีกเลี่ยงการสูญเสีย ผู้เล่นเกมแต่ละคนต้องยึดถือกลยุทธ์ “ชนะ” ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดอาจจะมีดีนักและที่แย่ที่สุดคือ ไม่พ่ายแพ้จนหมดเนื้อหมดตัว

การสร้างสถานการณ์จำลองที่เหมือนจริงมากขึ้น : เกมการตัดสินใจยากของนักโทสนี ภาควิชา มีสถานการณ์บางสถานการณ์ในสังคมที่สามารถจำลองได้อย่างถูกต้องโดยอาศัยปฏิสัมพันธ์อย่างเดี่ยวโดดๆ แต่สถานการณ์ส่วนมากเกิดจากปฏิสัมพันธ์หลายอย่างที่สั่งสมกันมานาน เงื่อนไขที่กำหนดให้และปฏิสัมพันธ์แบบซ้ำๆ ในภาควิชาของนักโทสนี ภาควิชาของนักโทสนี ซึ่งเพิ่มเติมความน่าจะเป็นในการรักษาคำมั่นสัญญา ตรรกะเกมการตัดสินใจของนักโทสนีในภาควิชา นี้แนะนำว่า กลยุทธ์ของผู้เล่นเกม (รักษา หรือคิดสัญญา) จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เขาเคยเจอมาก่อนหน้านี้ และกลยุทธ์นี้จะมีผลต่อพฤติกรรมของฝ่ายตรงกันข้ามในอนาคต ผลลัพธ์ คือ เกิดความสัมพันธ์ในลักษณะต่างฝ่ายต่างตอบแทนอย่างเท่าเทียมกัน ผู้เล่นจะรักษาสัญญาถ้าครั้งก่อนคู่ต่อสู้แสดงให้เห็นว่า เต็มใจจะ

รักษาสัญญา และจะไม่รักษาสัญญาถ้าหากก่อนหน้านี้ฝ่ายตรงกันข้ามไม่รักษาสัญญา การรับรู้ว่าจะเกมการแข่งขันสามารถเล่นใหม่ได้ ทำให้ผู้เล่นเกมพิจารณาถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น เนื่อง จากการกระทำของพวกเขา ครั้งหน้าคู่ต่อสู้จะตอบโต้ด้วยความรุนแรงหรือไม่รักษาสัญญา ถ้าหากกลยุทธ์ของผู้เล่นเกมเน้นจะเอาชนะ โดยให้ผู้เล่นอีกฝ่ายหนึ่งสูญเสียมากที่สุด

ในการทดลองสร้างสถานการณ์จำลองด้วยคอมพิวเตอร์ Robert Axelrod อธิบายกลยุทธ์ “เอาชนะ” ที่เกิดขึ้นซ้ำๆ ในเกมการตัดสินใจยากของนักโทสนีด้วยการนิยามศัพท์ว่าเป็นลักษณะ “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน (tit-for-tat)” กลยุทธ์นี้จะเรียกร้องความร่วมมือในการเดินทางมาครั้งแรกและการเดินทางมาครั้งต่อไป ผู้เล่นจะเลือกกระทำพฤติกรรมแบบเดียวกันกับพฤติกรรมของคู่ต่อสู้ที่แสดงออกมาในรอบก่อน ไม่มี “สิ่งที่ถูกต้อง” หรือวิธีการแก้ไขสถานการณ์ที่ดีที่สุด ในสถานการณ์ที่ต่างฝ่ายต่างคิด โดยมีจุดมุ่งหมายไม่เหมือนกัน ในเกมการตัดสินใจยากของนักโทสนี การแพ้หนึ่งรอบในเกมการแข่งขันที่มีผู้เล่นสองคน อาจสร้างความเสียหายให้แก่ผู้เล่นฝ่ายแพ้ และความคิดอยากจะไม่รักษาสัญญาย่อมเกิดขึ้นเสมอ (วิทยาพร พิศพงษ์ : www.gotoknow.org/posts/)

3. ระเบียบวิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนาแผนการสอนโดยใช้เกมในชั้นเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสอนในภาคเรียนที่ 2/57 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ นักศึกษาแผนกพาณิชยกรรม ห้อง BS ปีที่ 1/1 โรงเรียนฐานเทคโนโลยี จำนวน 30 คน

เครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล

1. สื่อการเรียนการสอน "เกมจิ๊กซอว์อาเซียน"

2.แบบทดสอบก่อนเรียน -
แบบทดสอบหลังเรียน

3.แบบสอบถามความพึงพอใจ

วิธีการเก็บข้อมูล

1. แจกแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง
อาเซียนศึกษา

2. แจกวัสดุประสงค์ในการเรียนการ
สอน

3. เล่นเกมจิ๊กซอว์อาเซียน

4. แจกแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง
อาเซียนศึกษา

5. แจกแบบสอบถามความพึงพอใจ
การใช้เกม "จิ๊กซอว์อาเซียน"

6. เก็บแบบทดสอบและ
แบบสอบถาม

7. คีย์ข้อมูลที่ได้

8. วิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. Descriptive statistics: mean,
standard deviation, max, min, range, mode

2. T-Test: compare mean paired
sample t-test

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนน
ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้เกม "จิ๊กซอว์
อาเซียน" ปรากฏผลในดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและ
หลังเรียน โดยการใช้เกม "จิ๊กซอว์อาเซียน"

	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>sig(p)</i>
Pretest	30	4.07	1.62	29	7.05	.00
Posttest	30	7.40	1.87			

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจากเรียนการสอน
โดยการใช้เกมจิ๊กซอว์อาเซียน ผู้เรียนสามารถทำ
คะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียน ($M = 7.40$, $SD = 1.87$) สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน ($M = 4.07$, $SD = 1.62$)อย่างมีนัยสำคัญ ($t = 7.05$, $df = 29$, $p = .00$)
ทางสถิติ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน
หลังเรียน โดยการใช้เกม "จิ๊กซอว์อาเซียน"

ความพึงพอใจ		<i>n = 33</i>	
		<i>M</i>	<i>SD</i>
1.	กระตุ้นความสนใจในการเรียน	4.47	0.50
2.	อุปกรณ์ของเกมมีความเหมาะสม	4.40	0.56
3.	ช่วงเวลาในการเล่นเกมนมีความเหมาะสม	4.37	0.61
3.	ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์	4.37	4.90
5.	ไปความรู้มีความสอดคล้องกับเกม	4.33	0.66
5.	การอธิบายขั้นตอนการเล่นเกมนมีความชัดเจนเข้าใจง่าย	4.33	0.67
7.	การเล่นเกมจิ๊กซอว์อาเซียนช่วยให้มีความเข้าใจในเนื้อหาของการเรียนเพิ่มมากขึ้น	4.30	0.60
8.	มีวิธีการให้คะแนนอย่างเหมาะสม	4.23	0.63
9.	เปิดโอกาสในการร่วมมือทำงานเป็นทีม	4.20	0.71
10.	ลำดับขั้นตอนของเกมนมีความเหมาะสม	4.13	0.81

การวิเคราะห์ความพึงพอใจในการเล่นเกมจิ๊กซอว์อาเซียน (Jigsaw ASEAN) จากแบบสอบถามจำนวน 10 ข้อ พบว่า เกมสามารถกระตุ้นความสนใจในการเรียนในวิชาอาเซียนศึกษาได้มากขึ้น ซึ่งได้ผลการประเมินมาเป็นลำดับแรก มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.47 ลำดับที่สองคือ อุปกรณ์ของเกมมีความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.40 และช่วงเวลาในการเล่นมีความเหมาะสมตลอดจนส่งเสริมการเรียนรู้สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ 4.37 ซึ่งได้รับผลการประเมินสูงที่สุดอยู่ใน 3 ลำดับแรก

ส่วนผลความพึงพอใจที่ได้รับการประเมินค่าน้อยที่สุด คือ ประเด็นเรื่องลำดับขั้นตอนของเกมมีความเหมาะสม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 รองลงมาคือ การเปิดโอกาสในการร่วมมือทำงานเป็นทีม มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.20 และในส่วนวิธีการให้คะแนนอย่างเหมาะสมที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 4.23 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยจากการประเมินความพึงพอใจในการเล่นเกมน้อยที่สุดตามลำดับ

4. การอภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่าผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนได้มากกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการใช้เกม “จิ๊กซอว์อาเซียน” เป็นสื่อช่วยในกิจกรรมการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น

2. การเรียนโดยใช้เกม “จิ๊กซอว์อาเซียน” มาช่วยในการเรียนการสอนทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น ฝึกวิเคราะห์บทเรียนซึ่งช่วยพัฒนาทั้งด้านความรู้ จิตใจ และความกล้าแสดงออก และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาอาเซียนศึกษา

5. สรุป

การประยุกต์ใช้กิจกรรมในการเรียนการสอนวิชาอาเซียนศึกษา โดยใช้เกมจิ๊กซอว์อาเซียน (Jigsaw ASEAN) สามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ใน

เบื้องต้น สังเกตได้จากผลการประเมินความพึงพอใจที่วัดออกมาจากแบบสอบถาม โดยพบว่าเกมจิ๊กซอว์อาเซียนส่งผลต่อการกระตุ้นความสนใจในการเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้ผลคะแนนอยู่ที่ 4.47 ถือว่าอยู่ในระดับความพึงพอใจมากที่สุด ทั้งนี้เมื่อเกมสามารถกระตุ้นและดึงดูดความสนใจของผู้เรียนได้ ทำให้การเรียนการสอนมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้มากยิ่งขึ้น โดยการนำผลการทดสอบผู้เรียนด้วยแบบทดสอบก่อนเล่นเกมและหลังเล่นเกมมาเปรียบเทียบ พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนได้มากขึ้น โดยผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียน ($M = 7.40$, $SD = 1.87$) ซึ่งสูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน ($M = 4.07$, $SD = 1.62$) ทั้งนี้จากผลดังกล่าวสามารถสรุปได้ว่า เกมจิ๊กซอว์อาเซียน (Jigsaw ASEAN) เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สามารถกระตุ้นความสนใจในการเรียนและส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในวิชาอาเซียนศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. จากการใช้เกมจิ๊กซอว์อาเซียนในการเรียนการสอนวิชาอาเซียนศึกษา พบว่า วัสดุและอุปกรณ์ของเกมยังไม่ได้มาตรฐานพอ โดยเฉพาะตัวชิ้นส่วนของจิ๊กซอว์ที่ทำจากแผ่นพีวีเจอร็อบอร์ดกับกระดาษที่ปริ้นท์มาแปะ ส่งผลให้กระบวนการในการเล่นไม่ราบรื่นเท่าที่ควร ทั้งนี้จึงเสนอแนะให้พัฒนาวัสดุอุปกรณ์ให้ได้มาตรฐานมากยิ่งขึ้นในครั้งต่อไป

2. ในส่วนเนื้อหาในเกมจิ๊กซอว์อาเซียนยังเป็นข้อมูลความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับประเทศในอาเซียนเท่านั้น ทั้งนี้จึงเสนอแนะการเพิ่มรายละเอียดของข้อมูลความรู้ให้รอบด้านและเจาะลึกถึงประเด็นในส่วนของการรวมเป็นประชาคมอาเซียนมากยิ่งขึ้นในครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ทฤษฎีของ(Bloom). ทฤษฎีการเรียนรู้เป็น 6
ขั้น ของของ(Bloom). ออนไลน์. สืบค้นจาก
อินเทอร์เน็ต,

<http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%97%E0%B8%A4%E0%B8%A9%E0%B8%8E%E0%B8%B5%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B9%80%E0%B8%A3%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B8%B9%E0%B9%89>

- วิทยา พรพัชรพงศ์. ทฤษฎีเกม (Game Theory). ออนไลน์. สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต,

<https://www.gotoknow.org/posts/71847>

การศึกษาผลของการใช้เกมโดมิโน่อาเซียน ในรายวิชาอาเซียนศึกษา ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู

Domino ASEAN Game

ดร.นภวรรณ แยมชุตติ (Dr. Nophawan Yamchuti)

พัชรี นาคทอง¹ (Patcharee Naktong) นันทวัน กลิ่นอาจ² (Nantawan Klinard)

¹อาจารย์ประจำ, วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู, patchareelib@gmail.com

²อาจารย์ประจำ, วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู, nantawanpink@gmail.com

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้เกมโดมิโน่อาเซียน และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกม โดมิโน่อาเซียน วิชาอาเซียนศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 แบบคือ 1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง : เกม และ 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล : แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 4.28 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยเกมโดมิโน่อาเซียน นักเรียนระดับ ปวช.1 จำนวน 32 คน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 2) ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกมโดมิโน่อาเซียนอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: เกมโดมิโน่อาเซียน

ABSTRACT:

The purposes of this study were: 1) to compare pre-test and post-test scores before and after students learned ASEAN STUDY by using game and 2) to find the satisfaction of learning ASEAN STUDY by using game. The subjects included vocational Certificate students. Two types of research tools were used in this study: experimental tool (game) and data collecting tools including questionnaires, observation, and focus group interview. The statistical devices used in this study consisted of mean, standard deviation, and t-test. The interviews were tape-recorded and transcribed verbatim. Then the transcriptions were analyzed by using open-axial coding procedures. The main results of this research showed as follows. 1) the average scores after using Domino ASEAN Game for the vocational Certificate 32 students were higher than the average

scores before learning with a statistical significance level of .05 2) the students' satisfaction towards Domino ASEAN Game was at the high level ($M = 4.28$).

KEYWORDS:

Domino ASEAN Game

1. บทนำ

ประเทศไทยเป็นหนึ่งใน 5 ของสมาชิกผู้ก่อตั้ง และเป็นจุดกำเนิดของอาเซียน ไทยมีบทบาทอย่างแข็งขันในกิจกรรมของอาเซียนตลอดมา รวมทั้งยังมีส่วนผลักดันให้อาเซียนมีโครงการความร่วมมือในด้านต่างๆ ที่ทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ระหว่างประเทศ อาทิ การจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ในขณะที่เดียวกันอาเซียนก็มีความสำคัญต่อประเทศไทยโดยนอกจากจะสร้างพันธมิตรและความเป็นปึกแผ่น ตลอดจนเสถียรภาพและสันติภาพในภูมิภาคแล้ว ยังช่วยเพิ่มอำนาจต่อรองในการเจรจาระหว่างประเทศ และร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาข้ามชาติ และการพัฒนาขึ้นพื้นฐานต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมภายในอาเซียนได้เปิดโอกาสให้มีการขยายตัวด้านการค้าและการลงทุนในประเทศไทยมากขึ้น ซึ่งนำผลดีมาสู่เศรษฐกิจของประเทศไทยและของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยส่วนรวม โอกาสที่อาเซียนจะเป็นผลดีนับวกให้กับประเทศไทยในอนาคตข้างหน้า เราจะต้องปรับตัวเองเกือบทุกด้าน ทั้งในด้านการเมือง ภาคเอกชนและคุณภาพของบุคลากร”

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมของอาเซียน การศึกษานั้นจัดอยู่ในประชาคมสังคมและวัฒนธรรมซึ่งจะมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมให้ประชาคมด้านอื่นๆ

มีความเข้มแข็ง เนื่องจากการศึกษาเป็นรากฐานของการพัฒนาในทุกๆ ด้าน ฐิติวรรณ วุฒิวรกิจการ : อาเซียนศึกษา

ผลกระทบในเชิงลบของ AEC ต่อไทย คือ การแข่งขันทางการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นในอาเซียน และเกิดการแข่งขันเพื่อเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ระหว่างไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนด้วยกันเอง สำหรับผลกระทบในภาพรวมนั้น คือ จะทำให้ตลาดมีขนาดใหญ่และหลากหลาย สามารถรองรับผลผลิตที่มีคุณภาพแตกต่างกัน ประชาชนมีทางเลือกสินค้าและบริการมากขึ้น ความร่วมมือและปฏิสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจจะระหว่างไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนมากขึ้น อย่างไรก็ตาม แม้ว่า จะมีความร่วมมือในด้านนี้มากขึ้น แต่ปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนก็คงจะเพิ่มมากขึ้นด้วย ซึ่งโยงไปถึงเรื่องการค้ามนุษย์ การกดขี่แรงงานต่างด้าว นอกจากนั้น ยังอาจเกิดปัญหาเรื่องการย้ายถิ่นฐานของคนในภูมิภาค ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาอื่นๆ ตามมา” จึงควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา มีการพัฒนาผู้เรียนสู่การเป็นพลเมืองอาเซียน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ความเอื้ออาทร โดยใช้การศึกษาเป็นกลไกในการสร้างวัฒนธรรมใหม่ นักศึกษาที่จบจากอาชีวศึกษาจะต้องเป็นแรงงานที่มีคุณภาพ มีทักษะการทำงานร่วมกันในประชาคมอาเซียน รศ.ดร.ประภัสสรเทพ ชาติรี ผู้อำนวยการศูนย์อาเซียนศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ดังนั้นประชากรในประเทศอาเซียน จึงจำเป็นต้องเรียนรู้พื้นฐานเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นการเตรียมความพร้อม

เพื่อรองรับกับความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นหลังจากการเข้าสู่ความร่วมมือของประชาคมอาเซียนแล้วเพื่อให้เรา ได้ทราบถึงข้อดีและข้อด้อยของประเทศเพื่อที่จะนำไปสู่ การพัฒนาให้ทัดเทียมกับประเทศสมาชิกอื่น ๆ ด้วย วิธีการเรียนโดยใช้เกมโดมิโนอาเซียนเพื่อกระตุ้นให้ นักเรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้เรื่องราว เกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียนมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้เกมโดมิโน อาเซียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยี หมู่บ้านครุ ที่มีต่อการ ใช้เกม โดมิ โน อาเซียน เพื่อเปรียบเทียบกับ การเรียนในหนังสือเรียน

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทิสนา เขมมณี (2554) กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การเรียนรู้เป็น กลุ่มย่อยโดยสมาชิกกลุ่ม ที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3 – 6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม นักการศึกษา ที่สำคัญที่เผยแพร่แนวคิดของการเรียนรู้แบบนี้ คือ สลาวิน (Slavin) เดวิด จอห์นสัน (David Johnson) รोजเจอร์ จอห์นสัน (Roger Johnson) กล่าวว่า “ในการ สอนโดยทั่วไป เรามักจะไม่ให้ความสำคัญและ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน ส่วนใหญ่จะมุ่งไปที่ ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน หรือระหว่างผู้เรียน กับบทเรียน”

ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน มี 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะแข่งขันกัน ผู้เรียนแต่ละคนจะพยายาม เรียนให้ได้ดีกว่าคนอื่น เพื่อให้ได้คะแนนดี ได้รับการ ยกย่อง หรือได้รับการตอบแทนในลักษณะต่าง ๆ

2. ลักษณะต่างคนต่างเรียน คือ แต่ละคนต่างก็ รับผิดชอบดูแลตนเอง ให้เกิดการเรียนรู้ไม่ยุ่งเกี่ยวกับคนอื่น

3. ลักษณะร่วมมือกัน หรือช่วยกันในการเรียนรู้ คือ แต่ละคนต่างก็รับผิดชอบในการเรียนรู้ของตน และ ในขณะเดียวกันก็ต้องช่วยให้สมาชิกคนอื่นเรียนรู้ด้วย

องค์ประกอบของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

การเรียนรู้แบบร่วมมือ ไม่ได้มีความหมายเพียงว่า มีการ จัดให้ผู้เรียนเข้ากลุ่มแล้วให้ทำงานและบอกผู้เรียนให้ ช่วยกันทำงานเท่านั้น การเรียนรู้เป็นแบบร่วมมือได้ ต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. การพึ่งพาและเกื้อกูลกัน มีความตระหนักว่า สมาชิกในกลุ่มทุกคนมีความสำคัญ และความสำเร็จของ กลุ่มขึ้นกับสมาชิกทุกคน สมาชิกแต่ละคนจะประสบความสำเร็จก็ต่อเมื่อกลุ่มประสบความสำเร็จ

2. การปรึกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด การที่ สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกันเป็น ปัจจัยที่จะส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน ในทางที่จะให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย สมาชิกของกลุ่มจะ ห่วงใย ใ่วางใจ ส่งเสริม และช่วยเหลือกัน

3. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสมาชิก แต่ละคน สมาชิกในกลุ่มการเรียนรู้ทุกคนจะต้องมี หน้าที่รับผิดชอบและพยายามทำหน้าที่ที่ได้รับ มอบหมายอย่างเต็มความสามารถ

4. การใช้ทักษะการปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และทักษะการทำงานกลุ่มย่อย การเรียนรู้แบบร่วมมือ จะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยทักษะที่สำคัญ หลายประการ เช่น ทักษะทางสังคม การปฏิสัมพันธ์กับ ผู้อื่น

5. การวิเคราะห์กระบวนการกลุ่ม กลุ่มการเรียนรู้ แบบร่วมมือจะต้องมีการวิเคราะห์กระบวนการทำงาน

ของกลุ่มเพื่อช่วยให้กลุ่มเกิดการเรียนรู้และปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้น

ประโยชน์ของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

1. มีความพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายมากขึ้น
2. มีความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนดีขึ้น
3. มีสุขภาพจิตดีขึ้น

เกมการเรียนรู้

นักรบ ระว่างการณ์ (2539:179) เกม (Game)

เป็นกิจกรรมอย่างหนึ่งที่ออกแบบมาเพื่อเป็นการเรียนรู้ โดยอาศัยประสบการณ์ของผู้เรียน ซึ่งผู้สอนจะเป็นผู้กำหนดสถานการณ์ขึ้น แล้วให้ผู้เรียนปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือข้อตกลงที่กำหนดไว้ และมีผลการตัดสินใจในลักษณะแพ้ชนะเกิดขึ้น ซึ่งกิจกรรมที่กำหนดนี้จะต้องมีการวางแผนจัดระบบอย่างดี และมีเป้าหมายที่ชัดเจน

เกมประกอบการสอน ก็คือ การนำเอาจุดประสงค์ใด ๆ ของการเรียนรู้ตามหลักสูตรมาประกอบขึ้นเป็นการเล่น ผู้เล่นจะเล่นเกมไปตามกติกาที่กำหนด ซึ่งจะต้องใช้ความรู้ในเนื้อหาที่มีส่วนร่วมในการเล่นด้วย

จากที่กล่าวไปข้างต้น เกมที่ใช้ในการสอนเป็นสิ่งที่ผู้สอนควรจะสร้างสื่อที่ใช้ให้เหมาะสมกับรายวิชาที่ใช้ในการเรียนการสอน ดังจะแบ่ง ประเภทของเกมที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน

จุดประสงค์ของการเรียนรู้กับรูปแบบเกมที่เหมาะสม

1. ความจำ ความคงทนในการจำ ลักษณะเกมเป็นชุดของเนื้อหาและแบบประเมินหลังจากการอ่านชุดเนื้อหาต่างๆ แล้ว รูปแบบเกม เช่น เกมแบบฝึกหัด, Quiz, เกม Crossword และเกม puzzles ต่างๆ เป็นต้น

2. ทักษะ การกระทำ เป็นเกมในลักษณะจำลองสถานการณ์เรื่องราว การกระทำ การเลียนแบบ โดยมีการให้ผลป้อนกลับและมีตัวแปรอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น เวลา รูปแบบเกม เช่น เกม Simulation ต่าง ๆ เช่น เกมยิง, เกมขับรถ เป็นต้น

3. ประยุกต์ความคิดรวบยอดและกฎข้อบังคับต่างๆ เป็นเกมในลักษณะกฎและขั้นตอนวิธีการในการปฏิบัติ มีเงื่อนไขในการกระทำ เช่น เกมกีฬาต่างๆ

4. ตัดสินใจ การแก้ปัญหา ลักษณะเป็นเกมแบบเป็นเรื่องราว สถานการณ์ สามารถแสดงผลการกระทำได้ในทันที Real Time รูปแบบเกม เช่น เกมวางแผน, เกมผจญภัย เป็นต้น

จะเห็นได้ว่าจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต่างกัน เกมที่ใช้ก็แตกต่างกันไปด้วย ดังนั้นในการเลือกใช้และพัฒนาเกมในอนาคตเราจึงควรคำนึงถึงจุดประสงค์การเรียนรู้ควบคู่ไปกับรูปแบบเกมที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกสนุกไปพร้อมกับการเกิดการเรียนรู้ได้จริง

ประโยชน์ของการใช้เกมในการสอน

1. ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินและผ่อนคลายความตึงเครียด
2. เสริมสร้างให้เกิดคุณลักษณะของผู้นำและผู้ตามที่ดี
3. ทำให้ผู้เล่นได้รู้จักปรับตัวเข้ากับผู้อื่น
4. ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าแสดงออก
5. รู้จักการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
6. เป็นการปลูกฝังคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความสามัคคี การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เป็นต้น

3. วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (mixed-methods research) ซึ่งมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบทดสอบ Pre-test และ Post-test แบบ 4 ตัวเลือก เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้แบบประเมิน ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้เกมโดมิโนอาเซียน

ประชากรที่ศึกษาทั้งหมด คือ นักเรียนแผนกการบัญชี วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ระดับชั้น ปวช. 1 ประจำปีภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 32 คน (ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง)

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ เกม

การศึกษา คือ เกมโดมิโนอาเซียน ประกอบด้วย

1. ตัวโดมิโนอาเซียน
2. ป้ายกรรมการ และเลขานุการ
3. สายรัดข้อมือ

1. รูปที่ 1 แสดงอุปกรณ์การเล่นเกม โดมิโนอาเซียน

บทบาทหน้าที่

กรรมการ - ทำหน้าที่ตรวจสอบความถูกต้องของแต่ละกลุ่มว่าวางโดมิโนได้ถูกต้องหรือไม่

เลขานุการ - ทำหน้าที่สังเกตการณ์ และตรวจนับจำนวนโดมิโนที่เหลือของแต่ละกลุ่มเมื่อจบเกม

สมาชิก - ทำหน้าที่ปรึกษากับสมาชิกในกลุ่มก่อนวางตัวโดมิโนเพื่อทำการแข่งขันกับฝ่ายตรงข้าม

ครู - ทำหน้าที่แจ้งกติกาการเล่นและอำนวยความสะดวกให้กับผู้เล่นทุกกลุ่ม

กติกาการเล่นเกมโดมิโนอาเซียน

1. กำหนดให้มีผู้เล่นทีมละ 2 คน
2. โดมิโนอาเซียน 1 ชุด จะประกอบไปด้วยรูปภาพหรือสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงประเทศอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ แบ่งออก เป็น 5 หมวดหมู่ด้วยกัน คือ
  - ธงประจำชาติ - เครื่องแต่งกายประจำชาติ - ขนบประจำชาติ - ดอกไม้ประจำชาติ และคำกล่าวทักทาย
  - ตัวสัญลักษณ์อาเซียน 1 ตัว เป็นสัญลักษณ์พิเศษที่จะวางต่อตำแหน่งไหนก็ได้
3. เริ่มเกม ผู้เล่นคว่ำหน้าตัวโดมิโนทั้งหมดลงที่โต๊ะ แล้วคนให้ละกัน จากนั้นผู้เล่นหยิบโดมิโนไว้คนละ 1 ตัว (โดยที่ไม่ให้ผู้เล่นฝั่งตรงข้ามเห็นตัวโดมิโนของเรา)
4. ตัวแทนแต่ละทีมออกมาเป่ายางฉุบ โครชนะได้เริ่มเล่นก่อน
5. ทีมที่ได้สิทธิ์การเล่นก่อน หยิบตัวโดมิโนที่เหลืออยู่ในกอง มา 1 ตัว วางหงายลงบนโต๊ะ แล้วร่วมปรึกษากับผู้เล่นในทีมแล้วนำมาวางต่อจากโดมิโนตัวแรก (ผู้เล่นสามารถต่อโดมิโนได้ทั้ง 2 ทาง ซ้ายหรือขวาก็ได้ แต่จะต้องเป็นหมวดเดียวกัน)
6. ทีมที่ไม่สามารถวางตัวโดมิโนต่อได้จะต้องทำการหยิบโดมิโนที่เหลืออยู่ในกองมา 1 ตัว ถ้าลงต่อได้ให้ลงต่อได้เลย แต่ถ้า ลงต่อไม่ได้ ผู้เล่นจะต้องบอกคำว่า“ผ่าน” สิทธิ์การเล่นจะตกเป็นของทีมต่อไปทันที
7. ทีมที่วางโดมิโนผิดจะต้องเก็บตัวที่ผิดขึ้นไป และถูกปรับให้หยิบตัวโดมิโนในกองมาเพิ่ม 2 ตัว
8. การเล่นเกมจะดำเนินต่อไปจนกว่าจะมีผู้เล่นในทีมใดทีมหนึ่งสามารถต่อตัวตัวโดมิโนที่มีอยู่ในทีมจนหมด หรือกรณีที่ตัว โดมิโนที่วางคว่ำอยู่หมดและไม่สามารถต่อโดมิโนได้อีก จะถือว่าเกมนั้นยุติ ให้นำจำนวนโดมิโนที่เหลืออยู่ในแต่ละทีม
9. ทีมที่มีตัวโดมิโนเหลืออยู่น้อยที่สุดจะเป็น ผู้ชนะ

วิธีเล่น

1. แบ่งกลุ่มผู้เล่นออกเป็น 15 กลุ่ม กลุ่มละ 2 คนโดยวิธีการนับ 1-2
2. จับคู่แข่งขันกัน
3. คำว่าป้ายโดมิโนทั้งหมดลงบนโต๊ะ
4. ทุกคนในกลุ่มหยิบป้ายโดมิโนคนละ 1 ใบ (ตัวโดมิโนที่เหลือจะวางเป็นกองกลาง)
5. ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมาเป่ายางจวบ กลุ่มที่ชนะจะได้สิทธิ์การเริ่มเล่นก่อน
6. กลุ่มที่ได้เล่นก่อนหยิบตัวโดมิโนตัวใดก็ได้ 1 ตัว จากใบที่คว่ำอยู่ในกองกลาง อย่างเช่น

ธงชาติ = ไทย

ดอกบัว = เวียดนาม

7. กลุ่มที่ 2 ก็จะต้องหาโดมิโนที่เกี่ยวข้อง **ประเทศไทยหรือเวียดนาม** มาวางต่อซึ่งจะเป็นหมวดไหนก็ได้ แต่ต้องอยู่ในหมวดประเทศเดียวกันกับไทยหรือประเทศเวียดนาม

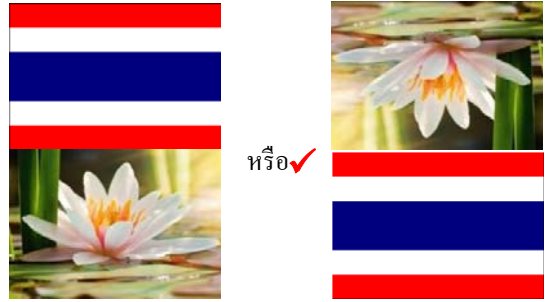
ชุดประจำชาติสิงคโปร์

ขนมเบื้องญวน
เวียดนาม

ชุดประจำชาติ
สิงคโปร์

8. วิธีการต่อสามารถต่อแบบสลับข้างกันได้

9. กลุ่มที่จับได้ตัวสัญลักษณ์อาเซียนจะมีสิทธิ์ได้ต่อเพิ่มได้ 2 ตัวทันที

10. กลุ่มที่ไม่มีตัวโดมิโนที่ต่อได้จะต้องหยิบตัวโดมิโนที่วางคว่ำขึ้นมาเพิ่ม 1 ใบ

- ❖ ถ้าต่อได้ให้ลงต่อได้เลย
- ❖ ถ้ายังต่อไม่ได้ให้สิทธิ์การเล่นจะเป็นของอีกกลุ่มทันที

11. ผู้เล่นเกมใดสามารถต่อโดมิโนของกลุ่มตัวเองหมดก่อนจะเป็นผู้ชนะ
12. ในกรณีที่ผู้เล่นไม่สามารถลงต่อได้ทั้งสองกลุ่มแต่ยังมีตัวโดมิโนเหลืออยู่ให้กลุ่มที่เหลือตัวโดมิโนอยู่น้อยที่สุดเป็นฝ่ายชนะ

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบทดสอบ Pre-test และ Post-test แบบ 4
ตัวเลือก

2. แบบประเมินความพึงพอใจ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. บอกรัตนูปประสงค์ในการเล่นเกมนโดมิโนอาเซียน
2. แจกแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนลองทำ
3. บอกกติกาการเล่นเกมนโดมิโนอาเซียนและทดลองเล่นเกมนโดมิโนอาเซียน
4. สรุปผลการสอน และการประยุกต์ใช้การเรียนรู้อื่นๆเกี่ยวกับประเทศอาเซียน

5. แจกแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนได้ทำอีกครั้ง

6. แจกแบบสอบถามความพึงพอใจในการเล่นเกมนโดมิโนอาเซียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ค่าความพึงพอใจประกอบด้วยค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)
2. สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เกมนโดมิโนอาเซียน โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

4. ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้เกมนโดมิโนอาเซียน ปรากฏผลดังในตาราง ที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้เกมนโดมิโนอาเซียน

	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>sig</i>
Pre-test	32	5.75	.88	31	21.44	.00
Post-test	32	9.22	.83			

ผลการวิจัยพบว่าหลังการเรียนการสอน โดยการเล่นเกมนโดมิโนอาเซียน ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียน ($M = 9.22, SD = .83$) สูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน ($M = 5.75, SD = .83$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $t = 21.44, df = 31, p = .00$

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียน โดยการใช้เกมนโดมิโนอาเซียน

ความพึงพอใจ	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. นักเรียนรู้สึกชอบความแปลกใหม่ในการเรียน โดยการใช้เกมนโดมิโนอาเซียน	4.28	.73
2. นักเรียนรู้สึกสนุกสนานมากขณะเรียน โดยการใช้เกมนโดมิโนอาเซียน	4.22	.55
3. นักเรียนอยากให้มีการเรียน โดยการใช้เกมนโดมิโนอาเซียนมากกว่าการเรียนในหนังสือเรียน	4.19	.40
4. การเรียนวิชาอาเซียนศึกษาด้วยเกมนโดมิโนอาเซียนน่าสนใจกว่าการสอนแบบเดิมที่ครูสอนในหนังสือเรียน	4.31	.47
5. บทเรียนเกมนโดมิโนอาเซียนทำให้เข้าใจเนื้อหาการเรียน ได้ดีขึ้น	4.16	.57
6. นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มในการเล่นเกมนโดมิโนอาเซียน	3.94	.50
7. นักเรียนรู้สึกว่าเรียนวิชาอาเซียน โดยการใช้เกมนโดมิโนอาเซียนสะดวกสบายกว่าการเรียนในหนังสือเรียน	4.50	.62
8. การเรียนด้วยบทเรียนเกมนโดมิโนอาเซียนง่ายกว่าการเรียนกับหนังสือเรียน	4.34	.48
9. นักเรียนอยากให้ผู้อื่นได้มีโอกาสได้เล่นเกมโดมิโนอาเซียน	4.19	.40
10. นักเรียนต้องการเรียน โดยการใช้เกมนโดมิโนอาเซียนในรายวิชาอื่นๆ ด้วย	4.62	.49
รวมเฉลี่ย	4.28	

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเล่นเกมโดมิโนอาเซียน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในเกมโดมิโนอาเซียน อยู่ในระดับระดับมาก ($M = 4.28$, $SD = .02$) ต้องการเรียนโดยการใช้เกมในรายวิชาอื่นๆ ด้วย อยู่ในระดับระดับมากที่สุด ($M = 4.62$, $SD = .49$) รองลงมาคือการเรียนรู้ด้วยบทเรียนเกมโดมิโนอาเซียนง่ายกว่าการเรียนรู้กับหนังสือเรียน อยู่ในระดับมาก ($M = 4.34$, $SD = .48$) และการเรียนวิชาอาเซียนศึกษาด้วยเกมโดมิโนอาเซียนน่าสนใจกว่าการสอนแบบเดิมที่ครูสอนโดยตรงในหนังสือ อยู่ในระดับระดับมาก ($M = 4.31$, $SD = .47$) ส่วนด้านนักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มในการเล่นเกมนโดมิโนอาเซียน ค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับ ($M = 3.94$, $SD = .50$)

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการใช้เกมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ (ทิสนา เขมมณี. 2554) การเรียนรู้แบบร่วมมือ คือ การเรียนรู้เป็นกลุ่มย่อยโดยสมาชิกกลุ่มที่มีความสามารถแตกต่างกันประมาณ 3 – 6 คน ช่วยกันเรียนรู้เพื่อไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การที่สมาชิกในกลุ่มมีการพึ่งพาช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เป็น ปัจจัยที่จะ ส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน

2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกมโดมิโนอาเซียนอยู่ในระดับมาก ($M = 4.28$)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนรายวิชาอาเซียนศึกษา โดยใช้เกมโดมิโนอาเซียน ระดับปวช.1 กลุ่ม A12 จำนวน 32 คนพบว่า

1. นักเรียนมีความพึงพอใจ และมีความสุขในการเรียน และต้องการให้เพื่อน ๆ กลุ่มอื่น ได้มีโอกาสเล่นเกมโดมิโนอาเซียน อยากให้มีการสอนโดยการใช้เกมในรายวิชาอื่น ๆ ด้วย

2. มีการพัฒนาต่อยอดเกม ให้มีความสนุกสนานมากยิ่งขึ้น และควรกล่าวคำยกย่องชมเชย และให้รางวัลเล็ก ๆ น้อยแก่ทีมผู้ชนะ

เอกสารอ้างอิง

ฉุณีวรรณ วุฒิวัยการ.อาเซียนศึกษา: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2013.

<http://th.wikipedia.org/wiki/ทฤษฎีการเรียนรู้>

<https://www.gotoknow.org/posts/71847>

<http://www.castu.org/view/id/5331934db4f2d3b378000003>

<http://52e186001ee.blogspot.com/p/theory-of-cooperative-or-collaborative.html>

<http://www.lp2.go.th/kmc/?name=research&file=research&id=127>

การศึกษาผลของการใช้เกมปั้นหุ่นพระคัมภีร์ในวิชาคริสต์ศาสนา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

A Study of using game “Biblio-drama” in the subject of Christianity of Grade 11 students

สุเทพ หุ่นสวัสดิ์¹ กมล หริกุลรักษ์² จักรพันธ์ โสรัจจกิจ³

¹ครูโรงเรียนหอแซฟฟูปัตมภ์ แผนกสามัญหญิง , kamol.Hari2015@gmail.com

²ครูโรงเรียนหอแซฟฟูปัตมภ์ แผนกสามัญชาย , jakkra2015@gmail.com

³หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพครู บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลของการใช้เกมปั้นหุ่นพระคัมภีร์ในการเรียนวิชาคริสต์ศาสนาเรื่อง การอัศจรรย์ของพระเยซู เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนใน วิชาคริสต์ศาสนาเรื่อง การอัศจรรย์ของพระเยซู โดยการใช้เกม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/7 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนหอแซฟฟูปัตมภ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2 อำเภอ สามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 แบบ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการ ทดลอง คือ เกมปั้นหุ่นพระคัมภีร์ และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมสติติเชิงพรรณนา โดยการทดสอบ ความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการหาค่า ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน และ t-test เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอัศจรรย์ของพระเยซู การหาจำนวนนักเรียนและร้อยละ ที่ได้ระดับคะแนน Cronbach's alpha reliability coefficient = .8 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภายหลังเรียนวิชา คริสต์ศาสนาเรื่อง การอัศจรรย์ของพระเยซู การใช้เกมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 32 คน พบว่า ผู้เรียนกลุ่มนี้มีคะแนนทดสอบหลังเรียน (M= 8.25, SD = .92) สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน (M= 4.94, SD = 1.78) และคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t = 10.09, df = 31 , p = .36) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน พบว่า ระดับความพึงพอใจมากเท่ากับ 2 ข้อ คือ 1. ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม 2. เกมมีความเหมาะสมกับบทเรียน (M= 4.59, SD = .50) และ พบว่า ระดับความพึงพอใจมาก 3. การเรียนวิชาคริสต์ศาสนามีความน่าสนใจ (M= 4.56, SD = .50) ความพึง พื่อใจหลังการเรียนรู้อยู่ด้วยเกมคริสต์ศาสนา เรื่อง การอัศจรรย์ของพระเยซู ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 32 คน พบว่า มีระดับความพึงพอใจมาก นักเรียนมีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม เกมมีความ เหมาะสมกับบทเรียน และพบว่าระดับความพึงพอใจมาก การเรียนวิชาคริสต์ศาสนามีความน่าสนใจ

คำสำคัญ: เกมป็นหุ่นพระคัมภีร์

ABSTRACT:

The purposes of this research were: 1) to compare the outcomes of students' learning between before and after learning Christianity in the topic of Miracle of Jesus by using games and 2) to examine students' satisfaction toward learning Christianity in the topic of Miracle of Jesus by using games. The target group was 32 students who were studying in Matthayom5/7 in the second semester of the 2014 academic year at Joseph Upatham School, Samphran district, Nakornpathom. The instruments used in this research were: Biblio-drama games, an achievement test and students' satisfaction questionnaires (Cronbach's alpha reliability coefficient = .58). The research was one group pre-test-post-test design. The statistics used for analyzing the data were mean, standard deviation, percentage, and t-test (Dependent Sample).

The research findings were as follows:

1. After students learned by using Biblio-drama game, the mean score of post-test ($M= 8.25, SD = .92$) was significantly higher than the pre-test ($M= 4.94, SD = 1.78, p = .36$).
2. The student rated their satisfaction toward learning Christianity in the topic of Miracle of Jesus by using game at the high level ($M= 4.59, SD = .50$).

KEYWORDS: Biblio-drama game

1. บทนำ

การสอนวิชาคริสต์ศาสนามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะศาสนาเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางด้านจิตใจ และให้หลักธรรมคำสอน แห่งศีลธรรมกับมนุษย์ทุกคนโดยไม่เลือกเชื้อชาติใด ภาษาใด หรือวัฒนธรรมใดๆก็ตาม มนุษย์ทุกคนย่อมโหยหา และปรารถนาที่จะพบกับสันติสุข และความสุขที่แท้จริงกันทั้งสิ้น ในส่วนลึกของมนุษย์อยากจะเป็นคนดี มีความรัก กระทำความดี ต่อตนเองและส่วนรวมกันทั้งสิ้น และสังคมของเรา โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันนี้ ก็ต้องการเห็นทุกคนที่อยู่ในสังคม มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีเมตตา มีความรัก และให้อภัยซึ่งกันและกัน เพื่อให้สังคมของเรามีความรักกลมเกลียว และเป็นหนึ่งเดียวกัน ศีลธรรม หลักธรรม

ของศาสนาต่างๆ จึงมีความจำเป็นในการหล่อหลอม คุณธรรมอันดีในตัวบุคคลแต่ละคนทั้งสิ้น (ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา, ผศ.ดร.สุภาพร ดาวดี - 2552)

แต่ในปัจจุบันโลกแห่งความเป็นจริงนี้ เรากลับพบว่า ผู้คนในสังคมมีศีลธรรมที่ตกต่ำลงมาก จะเห็นได้จากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ หรือในโทรทัศน์ ที่มีการปล้น ฆ่า ข่มขืน โดยที่น้ำเซ้าที่สุด คือ พ่อข่มขืนลูกสาวแท้ๆ นอกจากนี้ยังมีการทำร้ายกัน ทะเลาะวิวาท และการกระทำชั่วร้ายในทำนองเหล่านี้ และแนวโน้มที่น่ากลัวที่สุดคือ อายุของคนที่จะทำความชั่วร้ายเหล่านี้ กลับมีอายุน้อยลงทุกที ซึ่งก็คือเด็กและเยาวชนนั่นเอง ทำให้สังคมของเราไม่มีความปลอดภัยมั่นคง ไม่น่าอยู่ และมีความหวาดระแวงซึ่งกันและกัน มีแต่

ความเกลียดชัง ไม่รักกัน ไม่ให้อภัยกัน แบ่งพรรคแบ่งพวก ขาดศีลธรรมอันดีอย่างที่เคยเป็นมาในอดีต ในสมัยบรรพบุรุษ ทั้งนี้ก็เนื่องจากคนไม่ได้รับการหล่อหลอมศีลธรรมทางศาสนาเท่าที่ควร

ด้วยเหตุนี้ ปัญหาเหล่านี้จึงต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนที่สุด เนื่องจากโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์เป็นสถาบันการศึกษาคาทอลิก จึงจัดให้มีการสอนคริสต์ศาสนาแก่นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มมากขึ้น ด้วยการซึมซับ จากการหล่อหลอมหลักธรรมทางศาสนาคริสต์ที่บรรจุนในหลักสูตรของรายวิชานี้ แต่ในการจัดการเรียนการสอนคริสต์ศาสนาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า มีนักเรียนจำนวนหนึ่งให้ความสนใจในการเรียนรายวิชานี้น้อยมาก ผู้สอนจึงคิดหาวิธีในการพัฒนาความสนใจในการเรียนของผู้เรียน โดยการใช้เกมการศึกษาเป็นตัวกระตุ้นความสนใจในการเรียนรายวิชาคริสต์ศาสนา ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการทางด้านจิตใจ หรือ มีศีลธรรมที่สั่งตามหลักธรรมของคริสต์ศาสนา หล่อหลอมเป็นตัวตนของผู้เรียน เพื่อพวกเขาเหล่านี้จะเป็นเสมือนเมล็ดพันธุ์แห่งความดี เข้าไปอยู่ในครอบครัว สังคม ประเทศชาติ ก็จะเป็นเหมือนเกลือคองแผ่นดิน เป็นแสงสว่างส่องความมืดมิดแห่งความชั่วร้าย และที่สุดจะช่วยให้สังคมส่วนรวมดียิ่งขึ้น โดยลำดับ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1. เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมป็นหุ่นพระคัมภีร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาคริสต์ศาสนา
- 2.2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาคริสต์ศาสนาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์
- 2.3 เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ความพึงพอใจ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายพอจะรวบรวมได้เป็นสังเขปดังนี้

มอส (Morse.1958:19) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง สภาวะจิตที่ปราศจากความเครียดทั้งนี้เพราะธรรมชาติของมนุษย์มีความต้องการ ถ้าความต้องการได้รับการตอบสนองทั้งหมดหรือบางส่วน ความเครียดก็จะน้อยลง ความพึงพอใจก็จะเกิดขึ้นและในทางกลับกันถ้าความต้องการนั้นไม่ได้รับการตอบสนอง ความเครียดและความไม่พึงพอใจก็จะเกิดขึ้น

วรูม (Vroom.1964:8) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึงผลที่ได้จากการที่บุคคลเข้าไปมีส่วนร่วมในสิ่งนั้น ทักษะคิดด้านบวกจะแสดงให้เห็นสภาพความพึงพอใจในสิ่งนั้น และทักษะคิดด้านลบจะแสดงให้เห็นสภาพความไม่พึงพอใจนั่นเอง

เมনারด์ ดับบิลล เซลลี่ (MaynardW.Shelly .1975:9) ได้ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ ซึ่งสรุปได้ว่าความพึงพอใจเป็นความรู้สึก แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ ความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกในทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเป็นความรู้สึกที่เมื่อเกิดขึ้นแล้วทำให้เกิดความสุข ความสุขนี้เป็นความสุขที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่นๆ กล่าวคือเป็นความรู้สึกที่มีระบบย้อนกลับความสุขสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกอื่นๆ ความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทางบวกและความรู้สึกที่มีความสัมพันธ์กันอย่างสลับซับซ้อนและระบบความสัมพันธ์ของความรู้สึกทั้งสามนี้ เรียกว่า ระบบความพึงพอใจ

ความสำคัญของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ เป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ช่วยให้ งานสำเร็จ โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับ การให้บริการ นอกจากผู้บริหารจะดำเนินการให้ ผู้ปฏิบัติงานให้บริการเกิดความพึงพอใจในการ ทำงาน แล้ว ยังจำเป็นต้องดำเนินการที่จะให้ผู้มาใช้บริการเกิด ความพึงพอใจด้วย เพราะความเจริญเติบโตของงาน บริการ ปัจจัยที่เป็นตัวบ่งชี้ คือ จำนวนผู้มาใช้บริการ ดังนั้นผู้บริหารที่ชาญฉลาดจึงควรอย่างยิ่งที่จะศึกษาให้ ลึกซึ่งถึงปัจจัย และองค์ประกอบต่างๆที่จะทำให้เกิด ความพึงพอใจทั้งผู้ให้บริการและผู้รับบริการ

การวัดระดับความพึงพอใจ

ที่กล่าวมาข้างต้น ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นหรือไม่ ขึ้นอยู่กับ การให้บริการขององค์กรประกอบกับระดับ ความรู้สึกของผู้มารับบริการในมิติต่างๆของแต่ละ บุคคล ดังนั้นการวัดระดับความพึงพอใจ สามารถ กระทำได้หลายวิธีต่อไปนี้

การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่าง แพร่หลาย โยการขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่ กำหนด

การสัมภาษณ์ ต้องอาศัยเทคนิคและความ ชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ตอบคำตอบ ตามข้อเท็จจริง

การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการรับ บริการ ขณะรับบริการและหลังการรับบริการ การวัด โดยวิธีนี้จะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่ แน่นนอนจะเห็นได้ว่า การวัดความพึงพอใจต่อการ ให้บริการนั้นสามารถกระทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับ ความสะดวก เหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายของการ

วัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพและ น่าเชื่อถือได้

ความหมายการสอน โดยใช้เกม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกม คือ เกม การศึกษา เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ เป็นเกมที่มีลักษณะการเล่นเพื่อการเรียนรู้ “Play to learning” มี วัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ในขณะที่หรือหลังจากการเล่น เกม เรียน ไปด้วยและก็สนุกไปด้วยพร้อมกัน ทำให้ผู้เรียนมีการ เรียนรู้ที่มีความหมาย (สุชาติ แสนพิช <http://researchers.in.th/block/Seampich/127>)

พระมหาธราบุญ คูจินดา

([http://www.ptj.ac.th/ptyweb2009/download/Jeopardy Game Research.doc](http://www.ptj.ac.th/ptyweb2009/download/Jeopardy%20Game%20Research.doc)) กล่าว ว่า เกมประกอบ การสอน หมายถึง การนำเอาจุดประสงค์ใด ๆ ของการ เรียนรู้ตามหลักสูตรมาประกอบขึ้นเป็นการเล่น ผู้เล่น จะเล่นเกมไปตามกติกาที่กำหนด ซึ่งจะต้องใช้ความรู้ ในเนื้อหาที่มีส่วนร่วมในการเล่นด้วย

ทิสนา แคมมณี (2544 : 81 – 85) กล่าวว่า การ เรียนรู้โดยใช้เกม เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการ ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่ กำหนด โดยการให้นักศึกษาเล่นเกมตามกติกา และนำ เนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการ เล่น และผลของการเล่นเกมของนักศึกษามาใช้ในการ สรุปลงการเรียนรู้โดยมีจุดประสงค์ เพื่อช่วยให้นักศึกษา ได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างสนุกสนานและท้าทาย ความสามารถ โดยนักศึกษาเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้ ประสบการณ์ตรง เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักศึกษามี ส่วนร่วมสูง

คณาภรณ์ รัศมีมารีย์

(<http://www.itie.org/cqi/modules.php?name=Journal&>

file=display&jid=683) กล่าว ว่า เกมที่นำมาใช้ในการสอนส่วนใหญ่จะเป็นเกมที่เรียกว่า เกมการศึกษา เป็นเกมที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เล่นเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มิใช่เล่นเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น จึง สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกมมีประโยชน์ช่วยให้คิด นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ควบคู่ไปกับความสนุกสนาน เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน และเป็นการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนไปโดยที่ผู้เรียน ไม่รู้ตัวรวมทั้งส่งเสริมกระบวนการทำงานและอยู่ร่วมกัน

ทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลล์ (1844)

ทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลล์ (Hull 's Systematic Behavior Theory) ฮัลล์ (Hull 1844-1952) เป็นนักจิตวิทยาชาวอเมริกัน หลักการทดลองของเขา ใช้หลักการคณิตศาสตร์มาสร้างทฤษฎีทางจิตวิทยาอย่างมีระบบ ซึ่งเป็นแบบ S-R คือการต่อเนื่องระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองโดยกล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ต่าง ๆ ในรูปของคณิตศาสตร์มีการวิเคราะห์แยกแยะระหว่างการจูงใจกับกลไกในการเรียนรู้ และกล่าวถึงพื้นฐานของการเรียนรู้เกิดจากการเสริมแรงมากกว่าการจูงใจ

หลักการเรียนรู้ของทฤษฎีการเรียนรู้ของฮัลล์
เริ่มจากสมมุติฐานโดยใช้กระบวนการอนุมาน (Deductive Process) ก่อนแล้วจึงทดลองเพื่อทดสอบสมมุติฐานและเมื่อสมมุติฐานใดที่เป็นจริงเขาก็ ได้ตั้งเป็นทฤษฎีต่อไป สมมุติฐานแรกของฮัลล์ ฮัลล์เชื่อว่าการที่มนุษย์และสัตว์จะเกิดการเรียนรู้ได้ต้องมีการสร้างแรงขับ(Drive) ได้แก่ ความหิว ความกระหาย เป็นต้น ซึ่งเขากล่าวว่า การแสดงพฤติกรรมการเรียนรู้มากหรือน้อยเกิดจากผลคูณระหว่างแรงขับ (Drive) กับอุปนิสัย (Habit) ของบุคคลนั้นเมื่อได้รับการเสริมแรงเขียนเป็นสมการได้ว่า

$$B = D \times HB = \text{พฤติกรรม (Behavior)} D = \text{แรงขับ (Drive)} H = \text{นิสัย (Habit)}$$

ฮัลล์ เน้นการเรียนรู้ซึ่งจะเกิดขึ้นถ้าลดแรงขับ และความต้องการของร่างกาย การลดแรงขับนั้นไม่จำเป็นต้องลดลงไปหมด เพียงแต่ลดลงไปบางส่วน การลดแรงขับมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับพิจารณาของรางวัล แม้จะทำให้เกิดการเรียนรู้ แต่ที่กำหนดได้ไม่แน่นอน อาจจะเป็นรางวัลจำนวนมากหรือน้อย และมีความหมายเพียงโดยอ้อมขึ้นอยู่กับผู้เรียนแต่ละคนการเรียนรู้จะเพิ่มขึ้นเป็นระยะ ซึ่งจะสะสมเพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ เป็นลักษณะที่กระทำต่อเนื่องกัน การเสริมแรงจะทำให้การเรียนรู้เพิ่มความแรงและกระชับขึ้น แต่ในบางครั้งอัตราการเพิ่มจะลดลงแม้ว่าการเรียนรู้ของแต่ละคนมีความไม่สม่ำเสมอ มีขึ้นมีลง เพราะมีตัวแปรหลายอย่างที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ เพื่อหาวิชาที่เรียนความพร้อมของผู้เรียน สภาพของแรงขับ ความแตกต่างระหว่างบุคคล เครื่องล่อใจเหล่านี้เป็นสิ่งที่เร้าที่อิทธิพลต่อการเรียนรู้ของคนเราเป็น อย่างมาก

การทดลอง

การทดลองที่สนับสนุนสมมุติฐานของฮัลล์ เป็นการทดลองของวิลเลียม (William 1938)และเพอริน (Perin 1942) โดยมีขั้นตอนดังนี้

การทดลองของวิลเลียม เป็นการฝึกให้หนูกดคันโยกแบ่งหนูออกเป็นกลุ่ม ๆ แต่ละกลุ่มได้รับการอดอาหารนานถึง 24 ชั่วโมง และมีแบบแผนในการเสริมแรงเป็นแบบตายตัวตั้งแต่ 5-90 กล่าวคือ ต้องกดคัน 5 ครั้ง จึงจะได้รับอาหาร 1 ครั้ง เรื่อย ๆ ไป จนต้องกดคัน 90 ครั้ง จึงจะได้อาหาร 1 ครั้ง สำหรับการทดลองของเพอริน เป็นการฝึกให้หนูกดคันเช่นเดียวกัน โดยมีวิธีการทดลองเช่นเดียวกับของวิลเลียมต่างกันตรงที่หนูทดลองของเพอริน ได้รับการอดอาหารเพียง 3 ชั่วโมง

การทดลองนี้แสดงให้เห็นว่าความเข้มข้น ของการ แสดงพฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้นอยู่กับแรงขับ (Drive) คือ ความหิวของหนูกับอุปนิสัยที่เกิดขึ้นจากการได้รับการ เสริมแรง คืออาหารกับการตอบสนอง การกินอาหารยิ่ง อุดอาหารมาก สร้างแรงขับมาก ๆ การแสดงพฤติกรรม การเรียนรู้ (คือกดคัน) ก็ยิ่งเข้มข้นมากขึ้นเท่านั้น

กฎการเรียนรู้ในทัศนะของฮัลล์ เข้าได้กล่าวถึง ปรากฏการณ์ที่สำคัญ คือ

การเสริมแรง (Reinforcement) หมายถึงลักษณะการ ใช้ รางวัลให้เกิดการลดแรงขับ การเสริมแรง เป็น ความสัมพันธ์ระหว่างแรงขับกับการได้รางวัล แรงขับ เป็นสภาพความเครียด อันเป็นผลจากความต้องการ ส่วนรางวัลเป็นความพอใจที่สามารถสนองความ ต้องการใน การลดแรงขับ

การเสริมแรงของเขาจึงแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1. การเสริมแรงเบื้องต้น คือการเรียนรู้เพิ่มสิ่งที่เกิด ต่อเนื่องและสะสมมากขึ้นเป็นช่วงตอนที่ไม่ได้เกิดขึ้น เฉพาะพฤติกรรมที่ต้องการแสดงออกเท่านั้น แม้อัน เวลาที่ไม่มีพฤติกรรมที่สังเกตได้การเรียนรู้ก็ยังสะสม อยู่ จนในที่สุดก็ถึงขั้นที่มีพฤติกรรมเปลี่ยนไป
2. การเสริมแรงขั้นที่สอง เกิดจากการถ่ายโยงการเรียนรู้ ถ้าการเรียนรู้ใหม่คล้ายคลึงกับการเรียนรู้เดิม ผู้เรียนจะ สามารถตอบสนองต่อการเรียนรู้ใหม่นั้น เหมือนเดิม หรือคล้ายคลึงกับเมื่อตอบสนองต่อการเรียนรู้เดิม นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอื่นที่จำเป็นในการเรียนรู้ คือ

ก. ความสามารถ (Capacity) แต่ละบุคคลมี ความสามารถในการเรียนรู้ต่างกันขึ้นอยู่กับปัจจัยหลาย อย่างเช่น เซาว์ปัญญา ความถนัด เป็นต้น

ข. การจูงใจ (Motivation) เป็นการช่วยให้เกิด พฤติกรรมการเรียนรู้ขึ้น โดยการสร้างแรงขับให้เกิดขึ้น ในตัวผู้เรียน

ค. ความเข้าใจ (Understanding) การเรียนรู้โดยสร้าง ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน เมื่อประสบปัญหาที่ คล้ายคลึงกันก็สามารถจะทำความเข้าใจโดยอาศัย ประสบการณ์เดิม

ง. การลืม อัลลอร์ธบายการลืมในเรื่องของการไม่ได้ นำไปใช้ (Law of Disused) เมื่อเวลาผ่านไปผู้เรียน ไม่ได้ นำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ก็จะเกิดการลืมขึ้น

การนำไปใช้ในการเรียนการสอน

การนำไปใช้ในการเรียนการสอน จากกฎการเรียนรู้ ตามแนวความคิดของฮัลล์ สามารถนำมาใช้ในการ จัดการเรียนการสอนได้ คือ

1. ผู้สอนสร้างแรงขับให้เกิดขึ้นมาก ๆ แก่ผู้เรียนแล้ว เมื่อมีการตอบสนองตามที่ต้องการ ต้องรีบเสริมแรง ทันที จึงจะทำให้พฤติกรรมการเรียนรู้เข้มข้นและคงทน ถาวรอยู่เรื่อย ๆ
2. เมื่อผู้เรียนเกิดความเหนื่อยล้าในบทเรียน ควรจะมี เวลาพักก่อนแล้วจึงเรียนต่อไป ระยะเวลาที่เหมาะสม สำหรับผู้เรียนในวัยผู้ใหญ่แล้ว ที่ไม่ทำให้เกิดความ เหนื่อยล้าประมาณช่วงเวลาละ 50 นาที
3. เมื่อผู้เรียนใกล้จะเรียนรู้และมีความตั้งใจมาก ควรจะ ให้การเสริมแรงถี่ขึ้น
4. ควรให้พยายามเรียนรู้ด้วยตนเอง จะทำให้เข้าใจใจ สิ่งที่เรียนมากขึ้น และสามารถตอบสนองได้หลาย รูปแบบ
5. การให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีต้องพิจารณาถึงสิ่ง ต่อไปนี้ คือความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล การสร้างความเข้าใจให้เกิดขึ้นมาก ๆ ในบทเรียนเมื่อ เรียนรู้แล้วต้องให้ผู้เรียนคิดหรือกระทำบ่อย ๆ เพื่อ ป้องกันการลืม และพยายามให้ผู้เรียนรู้จักถ่ายโยงการ เรียนรู้ในสิ่งที่คล้ายคลึงกันจากบทเรียนหนึ่ง ไปสู่อีก บทเรียนหนึ่ง

ทฤษฎีเกม

ทฤษฎีเกม (Game Theory) เป็นเครื่องมือชนิดหนึ่งเพื่ออธิบายและกล่าวถึงปัญหาทางสังคม เกมต่างๆ ไปมักจะสะท้อนหรือบอกให้ทราบถึงลักษณะที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์การแข่งขันหรือการร่วมมือกัน เกมเหล่านี้จะแนะนำกลยุทธ์ที่ใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ที่เกิดขึ้นซึ่งเราสามารถเข้าใจกลยุทธ์ของผู้เล่นเกมในแต่ละเกม เราอาจสามารถทำนายได้ว่าประชาชน กลุ่มการเมืองหรือรัฐต่างๆจะวางตัวอย่างใดในสถานการณ์ที่กำหนดให้ โดยทั่วไปขณะที่คนเรามุ่งจะชนะเกมการแข่งขันเขาจะพยายาม “ชนะ” หรือบรรลุผลประโยชน์หรือเป้าหมายในการแข่งขัน อย่างไรก็ตามทั้งในการเล่นและในความเป็นจริง เราจำเป็นต้องปฏิบัติตามกฎกติกาที่วางไว้เพื่อให้บรรลุสิ่งเหล่านี้ ในบางเกมก็คล้ายกับสถานการณ์จริง คือ “ผู้ชนะครอบครองหมด” โดยธรรมชาติเกมเหล่านี้มีลักษณะการแข่งขันสูง คือ มีผู้ชนะเพียงคนเดียว (หมากรุกเป็นตัวอย่างของเกมเหล่านี้) เกมอื่นๆอาจต้องการความร่วมมือเพื่อชัยชนะ ตัวอย่างเช่น เกมวิดีโอที่ออกมาใหม่จำนวนมากต้องการกลยุทธ์ความร่วมมือจากผู้เล่นหลายคนเพื่อให้ผู้เล่นคนใดคนหนึ่งได้รับชัยชนะในโลกแห่งความจริงแม้ในช่วง เวลาการต่อสู้ ส่วนมากคู่ต่อสู้จะมีผลประโยชน์ร่วมกัน และต้องร่วมมือกันในระดับหนึ่ง ช่วง เวลาการทำสงครามเย็น (Cold War) แม้ความตึงเครียดจะเกิดจากต่อสู้ฝ่ายของ ตะวันตก- ตะวันออก ที่ทำสงครามตัวแทน เพื่อบรรลุผลประโยชน์ร่วมกันทั้งมอสโกและวอชิงตันต่างร่วมมือกันป้องกันมิให้เกิดสงครามนิวเคลียร์

ทฤษฎีเกมคืออะไร

ทฤษฎีเกมให้เครื่องมือที่ช่วยวิเคราะห์ตรวจสอบกลยุทธ์ที่เกิดจากความสัมพันธ์ของผู้เล่นเกมสองฝ่ายหรือมากกว่าสองฝ่าย โดยการใช้อสถานการณ์จำลองทาง

คณิตศาสตร์แบบง่ายๆ ในการศึกษาความเกี่ยวข้องทางสังคมที่ยุ่ยากซับซ้อน

ทฤษฎีเกมจะอธิบายให้ทราบถึงศักยภาพ และความเสี่ยงที่ควบคุมกับพฤติกรรมที่ต้องร่วมมือกัน ในระหว่างคู่แข่งกัน ที่ไม่ไว้วางใจกันและกัน แม้ว่าเราจะไม่คุ้นเคยเหมือนเกมที่เล่นบนแผ่นกระดานแบบอื่นๆ หรือวิดีโอเกม แต่บทเรียนที่ได้รับจากทฤษฎีเกมมีลักษณะเป็นนามธรรมหรือมีสมมติฐานมากกว่า สามารถนำไปใช้ในการแก้ไขสถานการณ์ทางสังคมได้อย่างกว้างขวางมากกว่า

เกมที่เล่นจำลองเหตุการณ์ในชีวิตจริง มีองค์ประกอบ 5 อย่าง ได้แก่

1. ผู้เล่นหรือผู้ตัดสินใจ
2. กลยุทธ์ของผู้เล่นแต่ละคน
3. กฎกติกาที่ใช้ในการควบคุมการตัดสินใจและแสดงพฤติกรรมของผู้เล่นแต่ละคน
4. ผลคะแนน คะแนนที่ผู้เล่นแต่ละคนได้รับ เนื่องจากตัดสินใจเลือกทางเดิน
5. การมีส่วนได้ส่วนเสียที่สะสมขึ้นเรื่อยๆของผู้เล่นแต่ละคน เนื่องมาจากคะแนนสะสม

เกมนี้ตั้งสมมติฐานไว้ว่า ผู้เล่นแต่ละคนจะใช้กลยุทธ์ที่ช่วยให้เขาประสบความสำเร็จได้คะแนนมากที่สุดในทุกๆสถานการณ์ ในชีวิตจริงที่เต็มไปด้วยสถานการณ์ที่เกิดขึ้นโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ ผู้คนต่างแสวงหาผลประโยชน์โดยให้คนอื่นออกค่าใช้จ่ายให้ นี่เป็นการกระทำที่นำไปสู่ความขัดแย้งหรือแข่งขันกัน มีการใช้เกมอธิบายความสัมพันธ์เหล่านี้ โดยการกำหนดผลประโยชน์ของผู้เล่นทั้งสองฝ่ายให้ขัดแย้งกัน เมื่อผู้เล่นคนหนึ่งเสียผลประโยชน์มาก ผู้เล่นอีกคนหนึ่งก็

เสียผลประโยชน์น้อย เพื่อจะบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน ผู้เล่นหลายคนจำเป็นต้องใช้กลยุทธ์ร่วมมือกัน เพราะว่าถ้าหากผู้เล่นแต่ละคนต่างเสี่ยงทุ่มเทให้กับการได้ – เสียมากที่สุด คะแนนที่ได้รับจะไม่มาก แนวคิดนี้พิจารณาได้จากสถานการณ์ในเกมการตัดสินใจยากของนักโทษ (Prisoner's Dilemma Game) เกมนี้จะแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปได้ในการสร้างผลประโยชน์ร่วมกัน อย่างไรก็ตาม เกมเหล่านี้จะเน้นให้เห็นถึงความยากลำบากของการได้รับความร่วมมือจากคู่แข่งที่ไม่น่าไว้วางใจ เพราะว่าผู้เล่นแต่ละคนต่างก็อยากจะได้ผลประโยชน์มากที่สุด การร่วมมือกันต้อง การให้ผู้เล่นทั้งสองฝ่ายประนีประนอมกัน ห้ามใจตนเองมิให้มุ่งหวังจะได้รับประโยชน์สูงสุด และในการประนีประนอมกันผู้เล่นแต่ละคนต้องเสี่ยงกับการสูญเสีย ถ้าหากคู่ต่อสู้ตัดสินใจอยากได้ผลประโยชน์สูงสุด ผู้เล่นมีแนวโน้มชอบเสียน้อยกว่าที่จะสูญเสียจนหมดหน้าตัก

ทำไมทฤษฎีเกมจึงมีประโยชน์

สถานการณ์จำลองเหล่านี้จะทำให้ผู้เล่นสามารถหยั่งรู้ในกลยุทธ์ที่เป็นผู้เล่นเกมคน อื่นให้เป็นที่ทางเลือก และคะแนนที่พวกเขาจะได้รับจากสถานการณ์นั้นๆ การหยั่งรู้นี้ ผู้ตัดสินใจจะสามารถประเมินผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของเขาได้ดี และสามารถตัดสินใจเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการโดยหลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ยกตัวอย่างทฤษฎีการยับยั้งฝ่ายตรงกันข้าม ทำให้เกิดยุทธศาสตร์การป้องกันตัวของสหรัฐอเมริกา ตั้งแต่สิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่ 2 มีสมมติฐานว่าการตอบโต้อย่างรุนแรง แบบตาต่อตาฟันต่อฟันสามารถป้องกันยับยั้งพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บุกรุกได้ ถ้าหากปัจเจกชนเชื่อว่าพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงอาจก่อให้เกิดการตอบโต้อย่างรุนแรงจากผู้อื่น ปัจเจกชนผู้นั้นย่อมจะไม่ประพฤติก้าวร้าวรุนแรงต่อผู้อื่น การข่มขู่ว่าจะตอบโต้โจมตีไม่สามารถลดความ

รุนแรงที่จะเกิดขึ้นโดยตรง แต่การรับรู้ถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากความก้าวร้าวจะช่วยลดความรุนแรงในสถานการณ์ที่อาจขึ้นเกิดจากการโต้ตอบโจมตีกันลงมา หากปัจเจกชนทั้ง 2 ฝ่ายยอมรับว่าผลประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับเกิดจากการหลีกเลี่ยงไม่ใช้ความรุนแรงโต้ตอบกัน ไม่มีการอาฆาตมาดร้ายกันและกัน นี่คือนโยบายหลักเบื้องหลังสงครามเย็นระหว่างสหรัฐอเมริกากับรัสเซีย แนวความคิดเกี่ยวกับผลประโยชน์ร่วมที่เกิดจากการยับยั้งฝ่ายตรงกันข้ามทำให้เกิดมาตรการควบคุมอาวุธและการร่วมมือกัน การเน้นความสนใจเรื่องยุทธศาสตร์ทางเลือกและผลตอบแทนที่จะได้รับ ทฤษฎีเกมอธิบายให้เราเห็นภาพว่าความสัมพันธ์ที่มีศักยภาพในการทำลายล้าง เราสามารถควบคุมจัดการและเปลี่ยนแปลงให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันได้ รวมทั้งหลีกเลี่ยงการแข่งขันการสร้างอาวุธและการทำสงครามนิวเคลียร์ ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับรัสเซียเป็นตัวอย่างที่ดี นานแล้วทั้งสองประเทศนี้ไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันเลย ต่างฝ่ายต่างติดอาวุธให้ตนเองมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ความหวาดกลัวที่ว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะติดอาวุธ และไม่ต้องการจะเสี่ยงตกเป็นฝ่ายถูกโจมตีอย่างง่ายดาย ค่าใช้จ่ายในการแข่งขันกันสร้างอาวุธสูงมากและทำให้สหภาพโซเวียตค่อยๆ สัมละลายในที่สุด ในทางตรงกันข้ามน่าจะมีการป้องกันการแข่งขันกันสร้างอาวุธ ควรจะประหยัดเงิน งบประมาณมากมายมหาศาลที่ใช้จ่ายในสองประเทศนี้ และที่จริงก็เพื่อประโยชน์ของประเทศอื่นๆ ในโลกนี้

บทเรียนที่ได้รับจากเกมการตัดสินใจยากของนักโทษนี้ ทำให้เกิดรู้สึกหวาดกลัว เกมนี้แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ “แพ้-ชนะ” ซึ่งต้องมีฝ่ายหนึ่งแพ้เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งชนะ เพื่อหลีกเลี่ยงการสูญเสีย ผู้เล่นเกมแต่ละคนต้องยึดถือกลยุทธ์ “ชนะ” ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดอาจจะไม่ดีนักและที่แย่ที่สุด คือ ไม่พ่ายแพ้จนหมดเนื้อหมดตัว

การสร้างสถานการณ์จำลองที่เหมือนจริงมากขึ้น : เกม การตัดสินใจของนักโทษ ภาคขยาย มีสถานการณ์ บางสถานการณ์ในสังคมที่สามารถจำลองได้อย่าง ถูกต้องโดยอาศัยปฏิสัมพันธ์อย่างเดี่ยวโดดๆ แต่ สถานการณ์ส่วนมากเกิดจากปฏิสัมพันธ์หลายอย่างที่ สัมพันธ์กันมานาน เงื่อนไขที่กำหนดให้และปฏิสัมพันธ์ แบบซ้ำๆ ในภาคขยายของเกมการตัดสินใจของ นักโทษ ซึ่งเพิ่มเติมความน่าจะเป็นในการรักษาคำมั่น สัญญา ธรรมชาติของเกมการตัดสินใจของนักโทษในภาค นี้แนะนำว่า กลยุทธ์ของผู้เล่นเกม (รักษา หรือผิด สัญญา) จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เขาเคยเจอมาก่อนหน้านี้ และกลยุทธ์นี้จะมีผลต่อพฤติกรรมของฝ่าย ตรงกันข้ามในอนาคต ผลลัพธ์ คือ เกิดความสัมพันธ์ใน ลักษณะต่างฝ่ายต่างตอบแทนอย่างเท่าเทียมกัน ผู้เล่นเกม รักษาสัญญาถ้าครั้งก่อนคู่ต่อสู้แสดงให้เห็นว่า เต็มใจจะ รักษาสัญญา และจะไม่รักษาสัญญาถ้าหากก่อนหน้านี้ ฝ่ายตรงกันข้ามไม่รักษาสัญญา การรับรู้ว่าการ แข่งขันสามารถเล่นใหม่ได้ ทำให้ผู้เล่นเกมพิจารณาถึง ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น เนื่อง จากการกระทำของพวกเขา ครั้งหน้าคู่ต่อสู้จะตอบโต้ด้วยความรุนแรงหรือไม่ รักษาสัญญา ถ้าหากกลยุทธ์ของผู้เล่นเกมเน้นจะเอาชนะ โดยให้ผู้เล่นอีกฝ่ายหนึ่งสูญเสียมากที่สุด ในการ ทดลองสร้างสถานการณ์จำลองด้วยคอมพิวเตอร์ Robert Axelrod อธิบายกลยุทธ์ “เอาชนะ” ที่เกิดขึ้น ซ้ำๆ ในเกมการตัดสินใจของนักโทษด้วยการนิยาม ศัพท์ว่าเป็นลักษณะ “ตาต่อตา ฟันต่อฟัน (tit-for-tat)” กลยุทธ์นี้จะเรียกร้องความร่วมมือในการเดินทางมาครั้ง แรกและการเดินทางมาครั้งต่อไป ผู้เล่นจะเลือกกระทำ พฤติกรรมแบบเดียวกันกับพฤติกรรมของคู่ต่อสู้ที่ แสดงออกมาในรอบก่อน ไม่มี “สิ่งที่ถูกต้อง” หรือ วิธีการแก้ไขสถานการณ์ที่ดีที่สุด ในสถานการณ์ที่ต่าง ฝ่ายต่างคิดโดยมีจุดมุ่งหมายไม่เหมือนกัน ในเกมการ ตัดสินใจของนักโทษ การแพ้หนึ่งรอบในเกมการ แข่งขันที่มีผู้เล่นสองคน อาจสร้างความเสีย หายให้แก่ผู้

เล่นฝ่ายแพ้ และความคิดอยากจะไม่รักษาสัญญาย่อม เกิดขึ้นเสมอ

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงปริมาณ โดยใช้ แบบทดสอบ แบบสอบถามในเรื่องการศึกษาผลการใช้ เกมป็นหุ่นพระคัมภีร์ ในรายวิชาคริสต์ศาสนา

ประชากรที่ศึกษาคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม จำนวน 251 คน ประจำภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2557

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/7 โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์ อำเภอสามพราน จังหวัด นครปฐม จำนวน 32 คน ประจำภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2557 (เลือกแบบเฉพาะเจาะจง)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ

1. เครื่องมือในการทดลอง เป็นเกมการศึกษา ชื่อ “เกม ป็นหุ่นพระคัมภีร์” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อให้ให้นักเรียนใช้บทบาทสมมติในลักษณะหุ่นนิ่งใน การถ่ายทอดเรื่องราวในพระคัมภีร์
- 2.เพื่อให้ให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อวิชาคริสต์ศาสนา
- 3.เพื่อให้ให้นักเรียนได้ศึกษาเรื่องราวในพระคัมภีร์ และ นำหลักธรรมไปใช้ในการดำเนินชีวิต

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 32คน

อุปกรณ์

- 1.ใบงานเรื่องราวในพระคัมภีร์จำนวน 3เรื่อง
- 2.อุปกรณ์ตกแต่งประกอบเรื่องราวในพระคัมภีร์ เช่น ผ้า กระดาษหนังสือพิมพ์

กติกา

- 1.สมาชิกในกลุ่มแบ่งเป็น 2 ส่วน คือส่วนที่เป็นผู้ปั้น และส่วนที่เป็นหุ่นนิ่ง

- 2.ศึกษาใบงานเรื่องราวพระคัมภีร์
- 3.เลือกหัวข้อที่จะปั้นหุ่น
- 4.กลุ่มที่ออกมานำเสนอจะทำการปั้น กลุ่มที่เหลือจะเป็นผู้ทายว่ามาจากพระคัมภีร์ข้อใด

บทบาทของนักเรียน

1. กรรมการ 3 คน จะประจำกลุ่มละ 1 คน มีหน้าที่ คอยช่วยเหลือ แนะนำให้แต่ละกลุ่มทำตามกติกาได้ด้วยดี
2. ผู้สังเกตการณ์ 1 คน มีหน้าที่ คอยสังเกต ดูแลความเรียบร้อยทั่วไป ในแต่ละกลุ่ม
3. ผู้เล่น ในแต่ละกลุ่ม จะมีผู้ปั้น 1 คน ที่เหลือ จะเป็นหุ่นหนึ่งสำหรับผู้ปั้น

วิธีการเล่น

1. ครูขออาสาสมัครนักเรียนเป็นกรรมการ 3 คน และผู้สังเกตการณ์ 1 คน จากนั้นแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่มๆละประมาณ 10 คนโดยใช้เกมนับ 1, 2 , 3 ให้นักเรียน นับ 1-3 จนครบ จากนั้นให้นักเรียนแยกกลุ่ม กลุ่ม 1 คือ คนนับ 1 กลุ่ม 2 คือ คนนับ 2 และกลุ่ม 3 คือ คนนับ 3 จากนั้นให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มมารับใบเรื่องราวพระคัมภีร์ และ อุปกรณ์ตกแต่ง
2. ครูอธิบายบทบาทของกรรมการ ผู้สังเกตการณ์ และผู้เล่น ตามหัวข้อบทบาทของนักเรียนข้างต้น
- 3.ครูอธิบายขั้นตอนการเล่นให้นักเรียนฟัง ดังนี้
  - 3.1 ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเลือกผู้ปั้น 1 คน ส่วนคนที่เหลือจะเป็นหุ่นหนึ่งสำหรับผู้ปั้น
  - 3.2 เมื่อแบ่งกลุ่มและหน้าที่กันเรียบร้อยแล้ว ให้ศึกษาเรื่องราวในพระคัมภีร์ ครูอธิบายพระคัมภีร์คร่าวๆ ทั้ง 3 เรื่องเพื่อให้นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาใบงานเรื่องราวพระคัมภีร์ของกลุ่มตนที่ได้รับมอบหมายทั้งหมด จากนั้นให้เลือกเรื่องราวในใบงานมาเพียง 1 ข้อ
  - 3.3 เมื่อเลือกเสร็จแล้ว ให้ช่วยกันระดมสมอง และกำหนดบทบาทสมมติเป็นลักษณะหุ่นหนึ่งจำลองเหตุการณ์ในข้อที่ได้เลือกไว้และทำการซ่อมการนำเสนอโดยขึ้นระดมสมอง ทุกคนสามารถแสดง

ความคิดเห็นได้ว่า จะให้ผู้ปั้น ปั้นในลักษณะใดบ้าง แต่เมื่อทำการซ่อมการนำเสนอ ควรให้ผู้ปั้นได้ปั้น และใช้อุปกรณ์ตกแต่งได้เพียงผู้เดียวจะใช้เวลาซ่อมในแต่ละกลุ่มประมาณ 7 นาที

4. เมื่อทุกกลุ่มทำการซ่อมสำเร็จแล้ว ให้แต่ละกลุ่มนำเสนอบทบาทสมมติลักษณะหุ่นหนึ่ง โดยนำเสนอทีละกลุ่ม ส่วนกลุ่มอื่นที่เหลือ ให้ทายว่า กลุ่มนั้นใช้พระคัมภีร์ข้อใด และ ให้กลุ่มที่แสดงเฉลย จากนั้นให้กลุ่มที่ทาย ทั้ง 2 กลุ่ม
5. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมที่ได้ในเรื่องราวที่นำเสนอ เพื่อจะได้นำไปดำเนินชีวิต และกลุ่มที่เหลือก็นำเสนอบทบาทสมมติที่ตนเลือกเช่นกัน แล้วแต่ละกลุ่มก็จะทำแบบเดียวกันนี้ จนครบทุกกลุ่ม

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- 2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบ 4ตัวเลือก
- 2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบบัญชีรายการ จำนวน 3 หัวข้อ

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ โดยมีวิธีการดังนี้

- 1.ครูบอกวัตถุประสงค์ของการเรียนให้นักเรียนทราบ
- 2.ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) ให้นักเรียนทำ
3. จากนั้นครูแบ่งนักเรียนกลุ่มละประมาณ 10 คน แจกกติกา และวิธีเล่นเกมปั้นหุ่นพระคัมภีร์ แล้วดำเนินการเล่นเกม
4. เมื่อเล่นเกมจบแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหาและกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไป
5. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ให้นักเรียนทำ
6. ครูแจกแบบประเมินความพึงพอใจให้นักเรียนทำการวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย (M)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(SD)และใช้สถิติเชิงอ้างอิง คือ t -test

ผลวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล คะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้การเรียนการสอนด้วยเกมบันหูนพระคัมภีร์ตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนน ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้เกมบันหูนพระคัมภีร์

	n	M	SD	df	t	sig
Pretest	32	4.94	1.78		-	
Posttest	32	8.25	0.92	31	10.09	.36

ผลการวิจัยพบว่า หลังจากได้ดำเนินการเรียนการสอนโดยใช้เกมบันหูนพระคัมภีร์ ในวิชาคริสต์ศาสนาแล้ว ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียน ($M= 8.25, SD = .92$)สูงกว่า แบบทดสอบก่อนเรียน $M= 4.94, SD = 1.78$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

($t = -10.09, df = 31, p = .36$)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ความพึงพอใจ หลังการเรียนการสอนด้วยเกมบันหูนพระคัมภีร์ตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียนโดยการใช้เกมบันหูนพระคัมภีร์

ความพึงพอใจ	M	SD	ระดับ
1.ความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม	4.59	.50	สูง
2.เกมมีความเหมาะสมกับบทเรียน	4.59	.50	สูง
3.การเรียนวิชาคริสต์ศาสนามีความน่าสนใจ	4.56	.50	สูง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม ($M= 4.59, SD = .50$) เกมมี

ความเหมาะสมกับบทเรียน($M= 4.59, SD = .50$) และ การเรียนวิชาคริสต์ศาสนามีความน่าสนใจ($M= 4.56, SD = .50$) ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ ฮัลล์ ในด้านการจูงใจ ซึ่งในที่นี้ก็หมายถึงการจูงใจ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้เกมการศึกษาชื่อ เกมบันหูนพระคัมภีร์ อีกทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีเกมในด้านของความร่วมมือในกลุ่ม ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ด้านสังคม ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในรายวิชานี้อยู่ในระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. การเรียนโดยใช้เกมบันหูนพระคัมภีร์มาช่วยในการเรียนการสอนนั้น ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ศึกษาเองในกลุ่มชั้นแรก มีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น ด้วยการวิเคราะห์บทเรียน ทำให้มีความรู้ฝังแน่น อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทั้งด้านความรู้ จิตใจ และความกล้าแสดงออก ทำให้นักเรียนมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้นส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยเกมสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน
2. การเรียนโดยใช้เกมบันหูนพระคัมภีร์มาช่วยในการเรียนการสอนนั้น ทำให้นักเรียนมีความสนุกสนาน เพลิดเพลินในการเรียนรู้ ส่งผลทำให้นักเรียนมีอัตราความพึงพอใจในการเรียนวิชาคริสต์ศาสนาอยู่ในระดับสูง

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การสอนโดยใช้เกมบันหูนพระคัมภีร์มาช่วยสอนในวิชาคริสต์ศาสนา นั้น เบื้องต้นก่อนจะใช้เกม ครูควรอธิบายวิธีเล่นให้

ชัดเจน มีอุปกรณ์ที่จำเป็นครบ เพียงพอ และต้องอธิบายพื้นฐานในเรื่องพระคัมภีร์ตอนนั้นๆ ให้นักเรียนเข้าใจพอสมควร ผู้เรียนจะได้สามารถแสดงบทบาทสมมติได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และเกิดการเรียนรู้ด้วยความสนใจยิ่งขึ้น

2. เมื่อนักเรียนแสดงบทบาทสมมติ ในเกมบนหุ่นพระคัมภีร์ ได้ดี ครูควรแสดงความชื่นชม เพื่อเป็นการเสริมกำลังใจ และ กระตุ้นให้พวกเขาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักธรรมบทสอนทางศีลธรรมที่เขาได้จากการแสดงในเกมบนหุ่นพระคัมภีร์นี้

เอกสารอ้างอิง

- มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. “การสอนโดยใช้เกม” คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร. 13 กุมภาพันธ์ 2558 , จาก <http://innovation.kpru.ac.th/web18/551121830/innovation/index.php/2014-02-05-08-00-42>
- วิทยา พรพัชรพงศ์. (2550) . “ทฤษฎีเกม”. 13 กุมภาพันธ์ 2558 , จาก <https://www.gotoknow.org/posts/71847>
- วัชรพลชัย. (2550) . “ทฤษฎีการเรียนรู้ของอัลลล์”. 13 กุมภาพันธ์ 2558 , จาก <http://watcharaphonchai.blogspot.com/2007/08/hull.html>
- สุชาติ แสนพิช. (2555) . “การสอนโดยใช้เกม”. 13 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://researchers.in.th/block/Seampich/127> <http://thesisavenue.blogspot.com/2008/09/satisfaction.html>
- ดร.เชิดชัย เลิศจิตรเลขา และ ผศ.ดร.สุภาพร ดาวดี (2552) วารสารวิชาการ วิทยาลัยแสงธรรม ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2552

<http://www.saengtham.ac.th/journal/download/journal/scj52-1/scj52-1-9.pdf>

การศึกษาผลเกมดนตรีของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ปีการศึกษา 2557 จำนวน 40 คน

Study using by Bamboo music game

มังกร หริรักษ์ นิพนธ์ สมบูรณ์พลเพิ่ม สมชาย สร้อยคีรี

อาจารย์ประจำภาควิชา มหาวิทยาลัยชนบท

ครูโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ แผนกสามัญชาย (Nirunpon2523@hotmail.com)

ครูโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ แผนกสามัญชาย (Somchai_dak@hotmail.com)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ในการเรียนวิชาดนตรีก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้เกม 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในวิชาดนตรีเรื่องหนึ่งเกมหนึ่งตัวโน้ตโดยการใช้เกมได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ อ.สามพราน จ.นครปฐม จำนวนนักเรียน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย (1) เครื่องมือในการทดลองคือ เกม(2) เครื่องมือในการเก็บข้อมูลคือ แบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียนและแบบสอบถามความพึงพอใจ ในการเรียนด้วยเกม สถิติเชิงพรรณนาโดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง หนึ่งเกมหนึ่งตัวโน้ต การหาจำนวนนักเรียนและร้อยละที่ได้ระดับคะแนน(Cronbach's alpha reliability coefficient=0.92) ผลการวิจัยพบว่า

1) ภายหลังเรียนวิชาดนตรี เรื่องเกม 1 คน 1 ตัวโน้ตสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 40 คน แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ T-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการทดสอบหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผลความพึงพอใจต่อการเรียนโดยการใช้เกมภาพรวมอยู่ในระดับสูงมาก

Abstract

The purpose of this research were : 1) to compare the outcomes of students' learning between before and after learning mathematics in the topic of Sample Space by using games and 2) to examine students' satisfaction toward learning mathematics in the topic of Sample Space by using games. The target group was 40 students who was studying in Matthayom 5/1 in the second semester of the 2014 academic year at Joseph Upatham School, Samphran district, Nakornpathom. The instruments used in this research were: Sample Space games, an achievement test and students' satisfaction questionnaires (Cronbach's alpha reliability coefficient=0.92). The research was one group pre-test-post-test design. The statistics used for analyzing the data were mean, standard deviation, percentage, and t-test (Dependent Sample).

The research findings were as follows:

1. After students learned by using Bamboo music game, the mean score of post-test ($M=17.72, SD=1.21$) was significantly higher than the pre-test ($M=12.70, SD=1.18, P<.05$).
2. The student rated their satisfaction toward learning Mathematics in the topic of Sample Space by using game at the high level ($M=4.75, SD=.54$)

1. บทนำ

ดนตรีมีความสำคัญต่อผู้เรียนอย่างน้อย 2 ด้านใหญ่ๆ คือ 1 ทางด้านจิตวิทยา 2 พฤติกรรมและการนำใช้ ความสำคัญทางด้านจิตวิทยาประกอบไปด้วย การใช้ดนตรีในการเพิ่มสมาธิในการเรียน การใช้ดนตรีในการบำบัดพฤติกรรมการใช้ดนตรีในการสร้างความภาคภูมิใจตนเอง มีความกล้าแสดงออกและการใช้ดนตรีให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ส่วนความสำคัญของดนตรีทางด้านพฤติกรรมและการนำไปใช้ประกอบด้วย ใช้ดนตรีในการสร้างรายได้ ใช้ดนตรีส่งเสริมความสามารถพิเศษ และการใช้ดนตรีเพื่อใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

ความสำคัญของดนตรีทางด้านจิตวิทยา ในการเพิ่มสมาธิในการเรียน เนื่องด้วยปัจจุบันมีเทคโนโลยีและสื่อประเภทต่างๆ ดึงดูดความสนใจเป็นเหตุให้นักเรียนขาดสมาธิและนักเรียนหมกมุ่นอยู่กับเกมในโลกออนไลน์ ขาดสมาธิในการเรียนในชั้นเรียน และจากการศึกษาเหตุผลหลักของผู้ปกครองของนักเรียนที่ต้องการให้บุตรหลานมาเรียนดนตรีเพื่อฝึกสมาธิ ด้วยเหตุนี้ดนตรีจึงเป็นทางเลือกที่สำคัญในการพัฒนานักเรียนเพื่อให้มีสมาธิมากขึ้น ความสำคัญของดนตรีทางด้านการใช้ดนตรีในการบำบัดพฤติกรรม เนื่องด้วยดนตรีมีผลต่อการพัฒนาการทางสมอง ดังนั้นดนตรีย่อมส่งผลพัฒนาการทางด้านจิตใจและอารมณ์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ฉะนั้นดนตรีจะช่วยให้นักเรียนมีจิตใจอ่อนโยนบนอบสุภาพเรียบร้อยความสำคัญของดนตรีทางด้านสร้างภาคภูมิใจในตนเองและกล้าแสดงออก ดนตรีเป็นสื่อและอุปกรณ์ที่สำคัญเพื่อเพิ่มความภูมิใจในตนเอง อีกทั้งนักเรียนใช้ดนตรีในการแสดงออกและความกล้าหาญในทางสร้างสรรค์

ความสำคัญทางด้านดนตรีเพื่อช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบเพิ่มมากขึ้น ดนตรีเป็นสื่อวัสดุที่นักเรียนสามารถใช้เพิ่มความรับผิดชอบเพราะเมื่อนักเรียนมีความพึงพอใจเครื่องดนตรีจึงเป็นเหตุผลให้นักเรียนมีความสนใจและรับผิดชอบในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา ด้วยเหตุนี้ดนตรีจึงเป็นเครื่องมือในการเพิ่มความรับผิดชอบโดยปริยาย

ความสำคัญของดนตรีทางด้านพฤติกรรมและการนำไปใช้ซึ่งประกอบด้วยการใช้ดนตรีในการสร้างรายได้ เนื่องด้วยปัจจุบันมีเวทีที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถทางด้านดนตรีที่เพิ่มขึ้นและหลากหลายเวที ดังนั้นผู้เรียนที่มีความสามารถทางด้านดนตรีจึงสามารถยึดเป็นอาชีพสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว ความสำคัญของดนตรีทางด้านส่งเสริมความสามารถพิเศษและการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ดนตรีเป็นสื่อวัสดุที่ช่วยให้นักเรียนเรียนรู้นอกห้องเรียนได้ ดังนั้นนักเรียนหลายๆ คนจึงใช้ดนตรีเพื่อส่งเสริมความสามารถพิเศษ อีกทั้งใช้ดนตรีเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันพบว่า ปัญหาที่เกิดจากพฤติกรรมของผู้เรียนมีมากมายหลากหลายปัญหา ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนวิชาดนตรีของโรงเรียนขอแซฟอุปถัมภ์พบปัญหาดังนี้ 1. นักเรียนขาดสมาธิในการเรียน 2. นักเรียนขาดความรับผิดชอบขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน 3. นักเรียนมีลักษณะนิสัยแข็งกระด้าง 4. นักเรียนขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และ 5. นักเรียนขาดความสามัคคีในหมู่คณะ

ดังนั้นปัญหานักเรียนขาดสมาธิในการเรียนพบว่า นักเรียนสนใจสิ่งเร้ารอบข้าง มีสมาธิในช่วงเวลา

สั้นๆ จิตใจไม่จดจ่อกับสิ่งที่เรียนในชั้นเรียน ดังนั้นการใช้ดนตรีที่เล่นง่ายๆ ไม่มีความซับซ้อนจนเกินไป จะช่วยให้นักเรียนมีสมาธิเพิ่มมากขึ้น ปัญหาการเรียนขาดความรับผิดชอบ ขาดความกระตือรือร้นในการทำงาน ซึ่งนักเรียนแสดงออกโดยการไม่จดจำ ไม่ใส่ใจ และขาดความสนใจในการเรียน ด้วยเหตุนี้การใช้ดนตรีจึงน่าจะช่วยให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและสนใจในวิชาดนตรีเพิ่มขึ้น ปัญหาเรียนมีลักษณะนิสัยแข็งกระด้างก็จะลดลงโดยการกล่อมเกลางานของดนตรี อีกทั้งช่วยเพิ่มความมั่นใจในตนเอง ส่งเสริมความสามัคคีในหมู่คณะเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

ด้วยความสำคัญและความจำเป็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องทำการวิจัยเพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมของนักเรียน โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์โดยใช้เกมดนตรีในการแก้ไขปัญหาของนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมดนตรี เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนวิชาดนตรีโดยการใช้เกม

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาผลของการใช้เกมดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้สนับสนุนการวิจัยสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกมกับการประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Theory of Learning) ทฤษฎีการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอนมาก เพราะจะเป็นแนวทางในการกำหนดปรัชญาการศึกษา และการจัดประสบการณ์ เนื่องจากทฤษฎีการเรียนรู้ เป็นสิ่งที่อธิบายถึงกระบวนการ วิธีการและเงื่อนไขที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้และตรวจสอบว่าพฤติกรรมของมนุษย์ มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างไร

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ (Skinner's Operant Conditioning Theory) B.F. Skinner (1904 - 1990) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้ทำการทดลองด้านจิตวิทยาการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์การเรียนรู้ที่มีการตอบสนองแบบแสดงการกระทำ (Operant Behavior) สกินเนอร์ได้แบ่งพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตไว้ 2 แบบ คือ

Respondent Behavior พฤติกรรมหรือการตอบสนองที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ หรือเป็นปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex) ซึ่งสิ่งมีชีวิตไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ เช่น การกระพริบตา น้ำลายไหล หรือการเกิดอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ

Operant Behavior พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากสิ่งมีชีวิตเป็นผู้กำหนด หรือเลือกที่จะแสดงออกมา ส่วนใหญ่จะเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกในชีวิตประจำวัน เช่น กิน นอน พุด เดิน ทำงาน ขับรถ ฯลฯ.

การเรียนรู้ตามแนวคิดของสกินเนอร์ เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนอง เช่นเดียวกัน แต่สกินเนอร์ให้ความสำคัญต่อการตอบสนองมากกว่าสิ่งเร้า จึงมีคนเรียกว่าเป็นทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบ Type R นอกจากนี้สกินเนอร์ให้ความสำคัญต่อการเสริมแรง (Reinforcement) ว่ามีผลทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร ยิ่งขึ้นด้วย สกินเนอร์ได้สรุปไว้ว่า อัตราการเกิดพฤติกรรมหรือการตอบสนองขึ้นอยู่กับผลของการกระทำ คือ การเสริมแรง หรือการลงโทษ ทั้งทางบวกและทางลบ

ทฤษฎีเกม

ทิสนา แคมมณี.(2552) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกม ในการปฏิรูปการเรียนรู้นั้น ผู้สอนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องที่เรียน และมีความเชื่อว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้หมดทุกคนตามประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคล นักการศึกษา โฮวาร์ด การ์ดเนอร์) ได้กล่าวว่า ทุกคนมีความสามารถที่หลากหลาย (Multiple intelligences) ใน 8 ด้าน คือ ด้านภาษา ด้านการใช้เหตุผล ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านร่างกาย ด้านการเคลื่อนไหว ด้านดนตรี ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านความเข้าใจในตนเอง และด้านความเข้าใจในธรรมชาติ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน ต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถเรียนรู้ได้ตามความแตกต่างของบุคคล

ความหมายการสอนโดยใช้เกม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกม คือ เกมการศึกษา เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นเกมที่มีลักษณะการเล่นเพื่อการเรียนรู้ “Play to learning” มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในขณะที่หรือหลังจากการเล่น เกม เรียนไปด้วยและก็สนุกไปด้วยพร้อมกัน ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่มีความหมาย

เทคนิคการสอนโดยใช้เกม

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกมให้มีประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด มีดังนี้

1. การเลือกและนำเสนอเกม ผู้สอนต้องสร้างขึ้นให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของเนื้อหาสาระของการสอน ถ้านำเกมของผู้อื่นที่สร้าง ต้องนำมาปรับคัดแปลงให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ซึ่งเกมการศึกษา มี 3 ประเภท คือ

- 1.1 เกมแบบไม่มีการแข่งขัน เช่น เกมการสื่อสาร เกมการตอบคำถาม เป็นต้น

- 1.2 เกมแบบแข่งขัน มีผู้แพ้ ผู้ชนะ เกมส่วนใหญ่จะเป็นเกมแบบนี้เพราะการแข่งขันช่วยให้นักเรียนเพิ่มความสนุกสนาน

- 1.3 เกมจำลองสถานการณ์ เป็นเกมที่จำลองความเป็นจริง สถานการณ์จริง เกมแบบนี้มี 2 ลักษณะคือ

- 1.3.1 การจำลองความเป็นจริงลงมาเล่นในกระดานหรือบอร์ด เช่น เกมเศรษฐี เกมมลภาวะ เกมแก้ปัญหาความขัดแย้ง เป็นต้น

- 1.3.2 การจำลองสถานการณ์และบทบาทให้เหมือนความเป็นจริง โดยผู้เล่นจะต้องลงไปเล่นจริง

เกม 1 คน 1 ตัวโน้ต

เครื่องดนตรีโดยปกติจะมีตัวโน้ตครบทุกตัว แต่ในเกมนี้ 1 คน จะมีเพียงเสียงเดียวเท่านั้น เพราะฉะนั้นผู้เล่นจึงจำเป็นต้องมีสมาธิ ปฏิภาณไหวพริบและความเข้าใจในบทเพลงและเข้าใจในเครื่องดนตรีและโน้ตตัวที่ตนเองรับผิดชอบ

อุปกรณ์

1. กระจบอกไม้ไฟที่มีความยาวต่างกัน(แต่ละกระจบอกจะมีเสียงต่างกัน)
2. โน้ตเพลง และบทเพลง

วิธีการเล่น

1. แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 7-8 คน
2. ให้นักเรียนแต่ละคนถือกระจบอกไม้ไฟคนละ 1 กระจบอก(1 ตัวโน้ต)
3. ครูให้นักเรียนเป่าตามโน้ตตามบทเพลงที่ครูกำหนด

3. ระเบียบวิธีการวิจัย

กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปี
การศึกษา 2557 โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียน
ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปี
การศึกษา 2557 โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์ เป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง จำนวน 40 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

- เกมดนตรี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวม**ข้อมูล ประกอบด้วย**

- แบบทดสอบ ก่อนเรียน-หลังเรียน

- แบบทดสอบความพึงพอใจ

เกณฑ์การให้คะแนน

การวิเคราะห์การแบ่งระดับคะแนน (Rating
scale) โดยการแบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	คะแนน	5	คะแนน
มาก	คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	คะแนน	3	คะแนน
น้อย	คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	คะแนน	1	คะแนน

โดยมีการแบ่งช่วงคะแนนในการแปล
ความหมายดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด
1.50 – 2.49	น้อย
2.50 – 3.49	ปานกลาง
3.50 – 4.49	มาก
4.50 – 5.00	มากที่สุด

วิธีการเก็บข้อมูล

1. บอกวัตถุประสงค์
2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) จำนวน 10 ข้อ
3. เล่นเกมดนตรีประกอบการเรียน
4. สรุปผลการเล่นเกม
5. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) จำนวน 10 ข้อ
6. แจกแบบทดสอบความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. T-test

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิง
พรรณนา (ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และ
ใช้สถิติเชิงอ้างอิง (t-test)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล เปรียบเทียบคะแนน
ก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เกมปรากฏผลดังตาราง
ที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและ
หลังเรียนโดยการใช้เกมดนตรี

ผลการเรียน	n	M	SD	df	t	sig
ก่อนเรียน	40	12.70	1.18			
หลังเรียน	40	17.72	1.21	39	-15.94	.00

เรียน

ผลการวิจัยพบว่าหลังจากการเรียนการสอน โดยการใช้เกมกราฟมหาสนุก ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียน ($M=17.72, SD=1.21$) สูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน ($M=12.70, SD=1.18$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P=0.00$)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน หลังเรียนโดยการใช้เกมดนตรี

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
1. ความพึงพอใจต่อรูปแบบของเกม	4.70	.563
2. ความพึงพอใจต่อความยากง่ายของเกม	4.70	.563
3. ความพึงพอใจต่อความสนุกสนานของเกม	4.70	.563
4. ความพึงพอใจต่อการมีสมาธิเพิ่มขึ้นจากเกม	4.70	.563

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียนโดยการใช้เกมดนตรีอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความพึงพอใจต่อความสนุกสนานของเกม มีค่าระดับสูงที่สุด ($M=4.75, SD=.54$)

5. การอภิปรายผล

1. ผู้เรียนมีผลการเรียนหลังเรียนดีกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการใช้เกมทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสกินเนอร์ กล่าวว่า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองเช่นเดียวกัน ให้ความสำคัญต่อการตอบสนองมากกว่าสิ่งเร้า ให้

ความสำคัญต่อการเสริมแรง (Reinforcement) ว่ามีผลทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวรยิ่งขึ้นด้วย อัตราการเกิดพฤติกรรมหรือการตอบสนองขึ้นอยู่กับผลของการกระทำ คือ การเสริมแรง หรือการลงโทษ ทั้งทางบวกและทางลบ และสอดคล้องกับทฤษฎีของแจมมมณี.(2552) กล่าวว่า เกมการศึกษา เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นเกมที่มีลักษณะการเล่นเพื่อการเรียนรู้ “Play to learning” มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในขณะที่หรือหลังจากการเล่น เกม เรียนไปด้วยและก็สนุกไปด้วยพร้อมกัน ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่มีความหมาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้เกมทำให้เกิดพัฒนาการทางสมองเป็นการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดความสนุกสนานก่อนคลาซึ่งส่งผลให้สมองเปิดรับการเรียนรู้ใหม่จึงเป็นเหตุให้ผลการเรียนรู้หลังเรียนดีกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะในการเรียนการสอน

1. ครูควรสร้างบรรยากาศเพื่อจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุดและทั่วถึงทุกคนโดยให้นักเรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการต่างๆในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อให้สามารถค้นพบความรู้สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

2. ควรทำการศึกษาค้นคว้าผลของการใช้เกมดนตรีที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆและระดับชั้นอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

ทฤษฎีของแจมมมณี.(2552).14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. กรุงเทพฯ:สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทฤษฎีการเรียนรู้ ออนไลน์. ทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ (ออนไลน์). เข้าถึงเมื่อ 29 กุมภาพันธ์ 2558.
เข้าถึงได้จาก http://www.baanjomyut.com/library_2

การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ของพนักงาน ในสถานประกอบการนิคมอุตสาหกรรมนวนคร

Total Quality Management of Employer in Navanakorn Industrial Estate

พินิจ แก้วเกษตรกรรม¹ และดร.นันทน์นันทน์ บัวบัวบาน²

¹สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ Email: phinitk@yahoo.com

²สาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ Email: nontarnunb@viriyah.co.th

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบระดับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมนวนครในด้านการมุ่งเน้นที่ลูกค้า การปรับปรุงกระบวนการ ทุกคนมีส่วนร่วมในองค์กร การบริหารด้วยข้อเท็จจริง การระดมสมอง การให้ความสำคัญต่อกระบวนการและป้องกันการเกิดซ้ำ การใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ และการให้ความรู้และการฝึกอบรมทางด้านคุณภาพ จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน และหน่วยงานที่สังกัด โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 222 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t - test, F - test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่าพนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 30 – 40 ปี มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5–10 ปี ตำแหน่งงานระดับปฏิบัติการ และสังกัดฝ่ายผลิต ผลการศึกษาระดับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรพบว่าโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการปรับปรุงกระบวนการ ด้านทุกคนมีส่วนร่วมในองค์กร และด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรมทางด้านคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด ผลการเปรียบเทียบพบว่าพนักงานที่ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็นในการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรโดยรวมแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การจัดการคุณภาพ

ABSTRACT:

This research was to study and compare the total quality management of employee in Navanakorn Industrial Estate. The research were studied the customer focus, process improvement, all employee to participate, management by facts, brainstorming, preventing recurrence, strategic and systematic approach, training to quality knowledge. The samples were segregated in to gender, age, education, work experience, current work position, working section. The sample group of 222 persons were used simple random sampling, and the questionnaires were used to collect the data. The statistical analysis were used percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test, in case of any significance statistical difference were tested pair of variables by Scheffe method.

The study were found that employee were male, aged between 30-40, finished bachelor degree, work experience 5-10 years, work position : operation position, work in production function. The over all results of total quality management were appropriate at high level. In each sector were found that process improvement, all employee to participate, and training to quality knowledge were high level. The comparison were that the opinion in total quality management of employee who were unlike in education, work experience and work position were difference in overall.

KEYWORDS:

Quality management.

1. บทนำ

การจัดการคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องในการเน้นคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพของการนำงานทุกส่วนกิจกรรม ตลอดทั้งวงจรทุกขั้นตอนของการทำงาน เป็นระบบการบริหารงานที่เป็นคุณภาพในทุกด้านขององค์การที่จะปรับปรุงการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและมีสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง กิจกรรมทุกอย่างจะต้องมีคุณภาพและประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารระดับสูงขององค์การมองเห็นความสำคัญและสนับสนุนกิจกรรมเหล่านั้นทุกคนจะต้องให้ความ

ร่วมมือและรับผิดชอบร่วมกัน การปรับปรุงคุณภาพเป็นหน้าที่ของทุกคนเป้าหมายที่สำคัญคือการมุ่งทำให้เกิดความพึงพอใจของลูกค้าภายในและภายนอก การบริหารคุณภาพ (Quality Management หรือ QM) เป็นระบบคุณภาพ โดยทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กรรับผิดชอบต่องานที่ตนเองกระทำอย่างเต็มที่เพื่อให้สินค้าและบริการเป็นไปตามต้องการของลูกค้า เช่น การใช้ระบบการบริหารคุณภาพสมบูรณ์แบบ (Total Quality Management หรือ TQM) วัตถุประสงค์หลักของการบริการคุณภาพ คือการผลิต

สินค้าหรือบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้า ซึ่งความต้องการของลูกค้าจะเป็นกรอบกำหนดระบบคุณภาพขององค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นการบริหารคุณภาพจะมุ่งสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าเป็นสิ่งสำคัญ

นิคมอุตสาหกรรมนวนครมีที่ตั้งอยู่ในทำเลยุทธศาสตร์ ที่เป็นประตูสู่ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบกับระบบสาธารณูปโภคและระบบสาธารณูปการต่างๆ ที่ทางบริษัทได้เตรียมพร้อมไว้รองรับความต้องการของนักลงทุนไม่ว่าจะเป็นภายในประเทศหรือต่างประเทศ จึงทำให้มีบริษัทรวมกันอยู่ภายในโครงการมากกว่า 200 บริษัทไม่ว่าจะเป็น ญี่ปุ่น สิงคโปร์ ไต้หวัน สหรัฐอเมริกา และอื่นๆ โดยธุรกิจส่วนใหญ่ในเขตอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์ อุตสาหกรรมอาหาร และอุตสาหกรรมสนับสนุน เป็นต้น ซึ่งแต่ละธุรกิจอาจจะได้รับผลกระทบจากสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กรทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นคู่แข่งทางธุรกิจและสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา นับวันยิ่งรวดเร็วขึ้น สาเหตุหนึ่งเป็นเพราะว่าปัจจุบันโลกเราอยู่ในยุคข้อมูลข่าวสารอันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ที่คนทั่วโลกติดต่อสื่อสารกันได้สะดวกรวดเร็วด้วยเทคโนโลยีใหม่ๆ ส่งผลให้ทุกคนรับข้อมูลข่าวสารความเป็นไปต่างๆ ของโลกได้โดยใกล้ชิดทันเหตุการณ์ ทำให้ผู้รับใช้บริการสามารถเปรียบเทียบคุณภาพและความหลากหลายของสินค้าและบริการ ดังนั้นหากสินค้าและบริการใดที่ล้ำหลังไม่มีการพัฒนาให้ตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้ก็จะเป็นที่นิยมและทำให้ไม่สามารถดำรงธุรกิจของตนต่อไปได้ การ

อยู่รอดของธุรกิจจึงขึ้นอยู่กับการบริหาร การจัดการที่มีคุณภาพ การบริหารและการจัดการจะมีคุณภาพได้ย่อมมาจากแนวคิดที่ถูกต้องและเป็นระบบ เพื่อสร้างองค์กรให้มีความเข้มแข็งสามารถแข่งขันและอยู่รอดได้ในระยะยาว จึงจำเป็นอย่างยิ่งต้องแสวงหาระบบการบริหารจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) มาใช้ในองค์กร ซึ่งระบบการบริหารจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) เป็นที่ยอมรับกันว่า จะสามารถนำพาองค์กรไปสู่ความเป็นเลิศและอยู่รอดอย่างยั่งยืนตลอดไป

จากผลกระทบดังกล่าวนี้เป็นแรงจูงใจให้ต้องทำการศึกษาถึงแนวทางในการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) แบบยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องมุ่งสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้ได้คุณภาพตามมาตรฐานสากลและตรงตามความคาดหวังของลูกค้าให้เกิดความพอใจสูงสุดและพนักงานมีส่วนร่วมแสดง ความคิดเห็น ในการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางพัฒนาและจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรทั้งในปัจจุบันและอนาคตและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพให้ได้ตามมาตรฐานคุณภาพการให้บริการเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จะก่อให้เกิดวัฒนธรรมคุณภาพ พนักงานมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีการกำหนด เป้าหมายคุณภาพขององค์กรร่วมกัน และตระหนักถึงคุณภาพเป็นสิ่งสำคัญ นำมาซึ่งความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร อีกทั้งเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันการค้าเสรีในอนาคต และยังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้องค์กรและสามารถดำรงธุรกิจของตนต่อไปได้อย่างยั่งยืนและสู่ความเป็นเลิศแห่งองค์กรคุณภาพต่อไปอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมนวนครกับปัจจัยส่วนบุคคล

3. วิธีการศึกษา

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการและการพัฒนาองค์กร
2. หลักการแนวคิดเรื่องคุณภาพ
3. หลักของการบริหารคุณภาพทั่วทั้งองค์กร
4. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - 1) เพศ
  - 2) อายุ
  - 3) ระดับการศึกษา
  - 4) ประสบการณ์ทำงาน
  - 5) ตำแหน่งปัจจุบัน
  - 6) หน่วยงานที่สังกัด
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM)
  1. การมุ่งเน้นที่ลูกค้า
  2. การปรับปรุงกระบวนการ
  3. ทุกคนมีส่วนร่วมในองค์กร

4. การบริหารด้วยข้อเท็จจริง
5. การระดมสมอง
6. การให้ความสำคัญต่อกระบวนการและป้องกันการเกิดซ้ำ
7. การใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ
8. การให้ความรู้และการฝึกอบรมทางด้านคุณภาพ

3. วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือพนักงานในสถานประกอบการนิคมอุตสาหกรรมนวนครจังหวัดปทุมธานีในปี 2557 จำนวน 10 โรงงาน รวมพนักงานทั้งสิ้น 510 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของทายโร ยามาเน่ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 222 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) กับพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมนวนครจังหวัดปทุมธานี โดยแบบสอบถามได้แบ่งเป็น 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำตอบแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert Scale) คือ ระดับความสำคัญมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยจะติดต่อกับผู้ประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมนวนครเพื่อแจกแบบสอบถาม แล้วรอรับแบบสอบถามคืน และนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 222 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามว่าสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา

- 1) การแจกแจงความถี่
- 2) การคำนวณหาค่าร้อยละ
- 3) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน

1) ใช้สถิติ t – test และ F – test ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2) ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of Variance) แล้วทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

5. ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 222 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 67.12 และเพศหญิง จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 32.88 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 45.95 รองลงมาอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 32.43 และอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไปจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 21.62 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 51.35 รองลงมาจบน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 34.23 และจบปริญญาโทหรือเอก จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 14.42 ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 55.86 รองลงมาคือน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 30.63 และมากกว่า 10 ปีขึ้นไปจำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 ส่วนใหญ่ตำแหน่งงานปัจจุบันระดับปฏิบัติการ จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 63.06 รองลงมาคือระดับการจัดการ จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 36.94 และส่วนใหญ่สังกัดฝ่ายผลิต จำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 32.88 รองลงมาคือฝ่ายซ่อมบำรุง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 18.92 ฝ่ายทรัพยากรบุคคล จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 17.57 ฝ่ายวางแผนและควบคุม จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.86 ฝ่ายโลจิสติกส์ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 ฝ่ายจัดซื้อ/คลังสินค้า จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 ฝ่ายความปลอดภัยในโรงงาน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 4.95 ฝ่ายการตลาด จำนวน 10 คน คิด

เป็นร้อยละ 4.50 และฝ่ายบัญชี/การเงิน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50

2. วิเคราะห์การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ด้านการปรับปรุงกระบวนการ ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือด้านทุกคนมีส่วนร่วมในองค์กร ($\bar{X} = 4.54$) และด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรมทางด้านคุณภาพ ($\bar{X} = 4.51$) ตามลำดับ ส่วนที่เหลือทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ด้านการมุ่งเน้นที่ลูกค้า ($\bar{X} = 4.49$) รองลงมาคือด้านการระดมสมอง ($\bar{X} = 4.22$) ด้านการบริหารด้วยข้อเท็จจริง ($\bar{X} = 4.12$) ด้านการให้ความสำคัญต่อกระบวนการและป้องกันการเกิดซ้ำ ($\bar{X} = 3.98$) และด้านการใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ ($\bar{X} = 3.82$) ตามลำดับ

2.1 ด้านการมุ่งเน้นที่ลูกค้า พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุดคือบริษัทมุ่งเน้นความต้องการของลูกค้าเป็นหลัก ($\bar{X} = 4.61$) และบริษัทยึดหลักคุณภาพของสินค้าและบริการเพื่อสร้างความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.50$) ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก และข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือข้อที่ว่าบริษัทมีการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการเพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า ($\bar{X} = 4.41$)

2.2 ด้านการปรับปรุงกระบวนการ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่

ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับแรกคือบริษัทมุ่งเน้นที่กระบวนการทำงานตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้ายของกระบวนการ ($\bar{X} = 4.67$) รองลงมาได้แก่ข้อที่บริษัทมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.62$) และบริษัทมีการเพิ่มคุณภาพ ($\bar{X} = 4.54$) ตามลำดับ

2.3 ด้านทุกคนมีส่วนร่วมในองค์กร พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยข้อที่อยู่ในระดับมากที่สุด อันดับแรกคือบริษัทเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.60$) รองลงมาได้แก่ข้อที่บริษัทและพนักงานทุกคนมีส่วนร่วมในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพ ($\bar{X} = 4.58$) และบริษัทเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการวางแผนขององค์กร ($\bar{X} = 4.56$) ตามลำดับ

2.4 ด้านการบริหารด้วยข้อเท็จจริง พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือบริษัทใช้ข้อเท็จจริงมาพิจารณาและตัดสินใจการดำเนินงาน ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาได้แก่ข้อที่บริษัทมีการตรวจสอบข้อเท็จจริงก่อนนำมาพิจารณาตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.38$) และบริษัทส่งเสริมและหามาตรการแก้ไขในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.17$) ตามลำดับ

2.5 ด้านการระดมสมอง พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือบริษัทมีการจัดประชุมเพื่อให้พนักงานเสนอความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาได้แก่ข้อที่บริษัทมีการจัดประชุมเพื่อการแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.29$) และบริษัทกระตุ้นและพยายามเสริมต่อความคิดของพนักงาน ($\bar{X} = 4.25$) ตามลำดับ

2.6 ด้านการให้ความสำคัญต่อกระบวนการและป้องกันการเกิดซ้ำ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือบริษัทมีการวางมาตรการแก้ไขกระบวนการทำงาน ($\bar{X} = 4.22$) รองลงมาได้แก่ข้อที่บริษัทมีการปรับปรุงและควบคุมกระบวนการมิให้เกิดปัญหาขึ้นอีก ($\bar{X} = 4.00$) และบริษัทมีการจำกัดสาเหตุของความเสียหาย ($\bar{X} = 3.84$) ตามลำดับ

2.7 ด้านการใช้การวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือบริษัทมีการสำรวจความผิดพลาดจากพัฒนาความสามารถของพนักงาน ($\bar{X} = 4.11$) รองลงมาได้แก่ข้อที่บริษัทมีการสำรวจวัสดุอุปกรณ์ที่เสื่อมสภาพ ($\bar{X} = 4.00$) และบริษัทมีการสำรวจตลาดและสำรวจ

ผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับปรุงให้ได้คุณภาพตรงตามความต้องการของลูกค้า ($\bar{X} = 3.74$) ตามลำดับ

2.8 ด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรมทางด้านคุณภาพ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุดได้แก่บริษัทมีการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับคุณภาพให้พนักงานรับรู้ตลอดเวลา ($\bar{X} = 4.58$) รองลงมาคือบริษัทมีการฝึกอบรมในด้านคุณภาพให้กับพนักงาน ($\bar{X} = 4.56$) และบริษัทมีการจัดให้มีการฝึกอบรม TQM ให้กับพนักงาน ในแต่ละระดับ ($\bar{X} = 4.52$) ตามลำดับ ส่วนข้อที่เหลืออยู่ในระดับมาก

3. การเปรียบเทียบระดับการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่งปัจจุบัน และหน่วยงานที่สังกัดโดยรวมและรายด้าน สรุปได้ดังนี้

3.1 เพศ พบว่า พนักงานที่เพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 อายุ พบว่า พนักงานที่อายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ระดับการศึกษา พบว่า พนักงานที่ระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 ประสิทธิภาพการทำงาน พบว่า พนักงานที่ประสิทธิภาพการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.5 ตำแหน่งงานปัจจุบัน พนักงานที่ตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.6 หน่วยงานที่สังกัด พนักงานที่สังกัดหน่วยงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของพนักงานในนิคมอุตสาหกรรมนวนคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 67.12 มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.95 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 51.35 พนักงานมีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน คิดเป็นร้อยละ 55.86 ตำแหน่งงานปัจจุบันระดับปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 63.06 สังกัดฝ่ายผลิต คิดเป็นร้อยละ 32.88

การวิเคราะห์การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ด้านการปรับปรุงกระบวนการ รองลงมาคือด้านทุกคนมีส่วนร่วมในองค์กร และด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรมทางด้านคุณภาพ ตามลำดับ ส่วนที่เหลือทุกด้านอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านที่อยู่ในระดับมาก

เป็นอันดับแรกได้แก่ด้านการมุ่งเน้นที่ลูกค้า รองลงมาคือด้านการระดมสมอง ด้านการบริหารด้วยข้อเท็จจริง ด้านการให้ความสำคัญต่อกระบวนการและป้องกันการเกิดซ้ำ และด้านการใช้การวิเคราะห์ทางสถิติตามลำดับ ซึ่งผลการเปรียบเทียบพบว่าพนักงานที่ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพการทำงาน และตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็นในการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร โดยรวมแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรได้มีการมุ่งเน้นลูกค้าเป็นหลัก ยึดหลักคุณภาพของสินค้าและบริการเพื่อสร้างความพึงพอใจ มีการพัฒนาคุณภาพของสินค้าและบริการ เพื่อสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้า บริษัทมุ่งเน้นที่กระบวนการทำงาน ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้ายของกระบวนการ มีการปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างต่อเนื่องและมีการเพิ่มคุณภาพ บริษัทเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนดำเนินการพัฒนาคุณภาพ และโดยเปิดโอกาสให้พนักงานมีส่วนร่วมในการวางแผนขององค์กร ใช้ข้อเท็จจริงมาพิจารณาและตัดสินใจการดำเนินงาน ส่งเสริมและหามาตรการแก้ไขในการพัฒนาและปรับปรุงประสิทธิภาพ จัดให้มีการประชุมเพื่อให้พนักงานเสนอความคิดเห็นแก้ปัญหา โดยการกระตุ้นและพยายามเสริมต่อความคิดของพนักงาน มีการวางมาตรการแก้ไขกระบวนการทำงานปรับปรุงและควบคุมกระบวนการมิให้เกิดปัญหาขึ้นอีก และบริษัทมีการจำกัดสาเหตุของความเสียหาย มีการสำรวจความผิดพลาดจากพัฒนาความสามารถของพนักงาน สำรวจวัสดุอุปกรณ์ที่เสื่อมสภาพ และบริษัทมีการสำรวจตลาดและสำรวจผลิตภัณฑ์และบริการเพื่อนำมาวิเคราะห์และปรับปรุงให้ได้คุณภาพตรงตาม

ความต้องการของลูกค้า ตลอดจนมีการส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับคุณภาพให้พนักงานรับรู้อยู่ตลอดเวลา โดยมีการฝึกอบรมในด้านคุณภาพให้กับพนักงาน และจัดให้มีการฝึกอบรม TQM ให้กับพนักงานในแต่ละระดับ ซึ่งสอดคล้องกับสุดคดา พงษ์รัตนมานะ (2542) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการปฏิบัติ กิจกรรมการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลเอกชนที่เข้าร่วม โครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพโรงพยาบาล พบว่า การปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพ บริการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วยโดยรวมอยู่ในระดับสูง และหัวหน้าที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงจะมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพบริการของ หัวหน้าหอผู้ป่วย และสอดคล้องกับพนอพันธ์ จาตุรงค์กุล (2542, บทคัดย่อ) ได้เสนอปัญหาพิเศษเรื่อง “กลยุทธ์เพื่อการพัฒนาองค์กรสู่สากล” ศึกษาเฉพาะกรณีบริษัท ร่วมเจริญกรุ๊ป จำกัด ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินธุรกิจเอกชน นับว่ามีความยากลำบากเนื่องจากภาวะการแข่งขันรุนแรง อีกทั้งสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นสิ่งที่ทุกคน ต้องเผชิญ โดยเฉพาะภาคธุรกิจที่ต้องปรับตัวเพื่อความอยู่รอดและรักษาไว้ซึ่งกำไร การวางแผน กลยุทธ์ถือเป็นกลไกที่มีประสิทธิภาพในการที่จะช่วยสร้างศักยภาพในการแข่งขันทางธุรกิจ เพราะเป็นกลไกที่มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกองค์กร (SWOT Analysis) เป็นกลยุทธ์ที่มีความยืดหยุ่นและป้องกันปัญหาอันอาจจะมีขึ้นในอนาคตรวมทั้งเป็นการสร้าง วัฒนธรรมองค์กร ดังนั้นการวางแผนกลยุทธ์และการบริหารเชิงกลยุทธ์จึงเป็นปัจจัยแห่ง ความสำเร็จขององค์กรและของบุคคล

โดยเฉพาะผู้บริหารขององค์กรบริษัท ร่วมเจริญกรุ๊ป จำกัด ได้ใช้การบริหารเชิงกลยุทธ์ประสบความสำเร็จในช่วงที่ผ่านมาโดยเฉพาะนากลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพทั่วทั้งองค์กร ซึ่งสามารถพัฒนาคุณภาพของบุคลากรให้บริการที่รวดเร็ว ถูกต้อง และมีธรรมาภิบาลทำให้ลูกค้าประทับใจ ดังนั้นปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การที่ผู้นำมี วิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความเข้าใจองค์กร กำหนดกลยุทธ์สอดคล้องกับองค์ประกอบสถานะ และ วัฒนธรรมของกลุ่มร่วมเจริญ โดยใช้เทคนิคง่าย ๆ ในการถ่ายทอดกลยุทธ์ให้ทุกคนเข้าใจ สามารถนากลยุทธ์ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังสอดคล้องกับเอกวิณา ชาติโรดิเรก (2548) ได้ศึกษาความคิดเห็นของพนักงาน บริษัท ทีโอที จำกัด (มหาชน) ต่อการจัดการ คุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ด้านการมุ่งเน้นที่ลูกค้า ด้านการปรับปรุงกระบวนการ ด้านทุกคนมีส่วนร่วมในองค์กร ด้านการบริหารด้วยข้อเท็จจริง ด้านการระดมสมอง ด้านการให้ความสำคัญต่อกระบวนการและป้องกันการเกิดซ้ำ การใช้การวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อกำหนดความสูญเสียจากคุณภาพ โดยใช้ข้อเท็จจริง และการให้ความรู้และการฝึกอบรมทางด้านคุณภาพ โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมุ่งเน้นที่ลูกค้า ด้านการปรับปรุงกระบวนการ และด้านการให้ความรู้และการฝึกอบรมทางด้านคุณภาพมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ยังพบอีกว่าด้านการมุ่งเน้นที่ลูกค้าโดยรวมและรายชื่อทุกข้อมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ในส่วนปัจจัยข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ความคิดเห็นของพนักงานในเรื่อง ของ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และหน่วยปฏิบัติงานที่สังกัด ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการยอมรับการบริหารคุณภาพเพื่อสอบถามความคิดเห็นของพนักงานต่อการจัดการคุณภาพขององค์กร

2. ควรหาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรกับผลการดำเนินงานขององค์กร

3. ควรทำการศึกษาการจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กรในธุรกิจประเภทอื่น เช่น กิจการให้บริการ เพื่อให้ทราบถึงความเหมาะสมในการจัดการคุณภาพขององค์กรประเภทต่าง ๆ

ประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. 2548.

เอกสารอ้างอิง

พนอพันธุ์ จำตรงกุล. กลยุทธ์การพัฒนางานองค์กรสู่สากล ศึกษาเฉพาะกรณี บริษัทร่วมเจริญกรุ๊ป จำกัด. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารทั่วไป, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. 2542.

สุดัฒดา พงษ์รัตนมาน. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการปฏิบัติกิจกรรมการพัฒนาคุณภาพบริการพยาบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วยโรงพยาบาลเอกชนที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการพยาบาล, คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2542.

เอกวิณา ธาตรีอดิเรก. การจัดการคุณภาพทั่วทั้งองค์กร (TQM) ตามความคิดเห็นของพนักงาน บริษัท โอที จำกัด (มหาชน) ปัญหาพิเศษรัฐ

เจตคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการ
ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร

Attitude Toward Value Added Tax of SME in Bangkaen District, Bangkok

วิชุดา นาคเลื่อน

สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Email: wichuta_n@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบเจตคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในด้านประโยชน์ของภาษีมูลค่าเพิ่ม ด้านกฎหมายและระเบียบ และด้านปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาดำเนินงานของธุรกิจ ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 381 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test, F-test และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัยพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีเจตคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่มโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านประโยชน์ของภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านกฎหมายและระเบียบ และด้านปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบพบว่าโดยรวมผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาดำเนินธุรกิจต่างกัน มีเจตคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าเจตคติแตกต่างกันในด้านปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

คำสำคัญ : เจตคติ, ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ABSTRACT:

This research was to study and compare the attitudes towards value added tax of SME in Bangkaen District, Bangkok. The research were studied the benefit of value added tax, law and regularity and problems of value added tax payment. The samples were segregated in to gender, age, education, work position, monthly income, and durations of doing business. The sample group of 381 persons were used simple random sampling, and the questionnaires were used to collect the data. The statistical analysis were used percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test, in case of any significance statistical difference were tested pair of variables by Scheffe method.

The results were found that the attitudes towards value added tax of SME in each and overall results were at high level. The attitudes towards value added tax of SME were firstly the benefit of value added tax which were high level, secondly law and regularity of value added tax, and third problems of value added tax payment. The comparison of attitudes towards value added tax were found that in the overall the SME were unlike in age, monthly income, and durations of doing business were difference in attitudes towards value added tax with statistically significant at .05. For each sector, the difference in attitudes towards value added tax were problems of value added tax payment.

KEYWORDS:

Attitudes, Value Added Tax.

1. บทนำ

นโยบายภาษีอากรเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการคลังที่รัฐบาลใช้เป็นเครื่องมือในการบรรลุเป้าหมายทางเศรษฐกิจ ใช้ควบคุมรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ ให้มีความมั่นคง หรือใช้ในการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจ เช่น การใช้นโยบายภาษีเพื่อช่วยในการกระจายรายได้ ให้เป็นธรรมส่งเสริมความเจริญเติบโตทางธุรกิจ ส่งเสริมให้มีการลงทุนและควบคุมการบริโภคของประชาชน ตลอดจนสนองนโยบายบางประการของรัฐ ในปัจจุบันรัฐบาลได้นำนโยบายภาษีอากรมาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ประกอบทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ตระหนักถึงเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของรัฐบาลในการที่จะปรับ โครงสร้างภาษีอากรให้สอดคล้องกับสถานะเศรษฐกิจของประเทศ โดยพยายามที่จะขยายฐานในการจัดเก็บภาษีอากรให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อหารายได้มาใช้ในการพัฒนาประเทศ และรักษาเสถียรภาพทางการเงินและการคลังของรัฐบาลให้มั่นคงยิ่งขึ้น

เนื่องจากสถานะเศรษฐกิจของประเทศมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา การใช้นโยบายภาษีก็ต้องกระทำให้สอดคล้องกับกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลงไปด้วย ซึ่งแต่เดิมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับแรกๆ รัฐบาลมีนโยบายในการผลิตสินค้าและบริการ เพื่อทดแทนการนำเข้า รัฐบาลได้ใช้นโยบายภาษีการค้าในการจัดเก็บภาษีจากการขายสินค้าและการให้บริการ โดยเรียกเก็บจากผู้ผลิตผู้ให้บริการ ผู้นำเข้า และผู้ส่งออก แต่ต่อมาเมื่อมีการขยายตัวในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น มีการผลิตสินค้าและบริการเพิ่มมากขึ้น กลยุทธ์การพัฒนาประเทศได้เปลี่ยนจากการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า มาเป็นการผลิตสินค้าและบริการเพื่อการส่งออก รัฐบาลจึงได้พัฒนาระบบการจัดเก็บภาษีให้มี

ประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวม โดยได้นำนโยบายภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้จัดเก็บแทนภาษีการค้า ซึ่งเริ่มใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน ซึ่งกรมสรรพากรเป็นหน่วยงานหลักที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่รัฐบาล โดยในการดำเนินงานจัดเก็บภาษีอากรได้กำหนดวัตถุประสงค์หลักไว้ ด้วยการจัดเก็บภาษีในระดับที่เหมาะสมและทั่วถึง มุ่งพัฒนาระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยให้แข่งขันต่างประเทศได้ สร้างความเข้าใจแก่ผู้เสียภาษีให้เห็นว่าผู้อื่นเสียภาษีถูกต้องครบถ้วน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์มีประสิทธิภาพและเที่ยงธรรม (ทิพสุคนธ์ วงษ์เมือง, 2555)

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นธุรกิจที่มีจำนวนมากในประเทศไทยผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนมากประกอบการในรูปของบุคคลธรรมดา คณะบุคคลหรือห้างหุ้นส่วนสามัญที่มีใช้นิติบุคคล ห้างหุ้นส่วนจำกัด บริษัทจำกัด หรือกิจการร่วมค้า ซึ่งจะประกอบธุรกิจขายสินค้า ผลิตสินค้า หรือให้บริการ ทุกธุรกิจจะเกี่ยวข้องกับหน้าที่ทางภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ซึ่งภาษีที่จัดเก็บแต่ละประเภทจะกำหนดสถานะผู้มีหน้าที่เสียภาษีและวิธีเสียภาษีที่แตกต่างกันแล้วแต่กรณี โดยภาษีที่จัดเก็บจากการบริโภคสินค้าและบริการ นั่นคือ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ซึ่งปัญหาในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม ส่วนใหญ่เกิดจากผู้ประกอบการฯ บางรายไม่เต็มใจในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเนื่องจากไม่มีความรู้ความเข้าใจในระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาถึงเจตคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตบางเขน ในด้านหน้าที่ใน

การเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ด้านการจัดทำรายงาน และ เอกสารหลักฐานด้านการจดทะเบียน และการยื่นแบบ ภาษี และด้านการขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มเพื่อเป็นแนวทาง ในการประกอบการพิจารณาและเป็นประโยชน์ต่อการ บริหารงานการจัดเก็บภาษีอากรต่อไป

วัตถุประสงค์ของวิจัย

1. เพื่อศึกษาเจตคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่มของ ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขต บางเขน กรุงเทพมหานคร ในด้านประโยชน์ของ ภาษีมูลค่าเพิ่ม ด้านกฎหมายและระเบียบ และด้าน ปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

2. เพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่ม ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ใน เขตบางเขน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลา ดำเนินงานของธุรกิจ

3. วิธีการศึกษา

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเจตคติ
2. ความรู้เกี่ยวกับภาษีอากร
3. ความรู้เกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม
4. ความรู้เกี่ยวกับธุรกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อม

5. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ขอบเขตของการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- 1) เพศ
- 2) อายุ

3) ระดับการศึกษา

4) ตำแหน่งปัจจุบัน

5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

6) ระยะเวลาดำเนินงานของธุรกิจ

2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ เจตคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

1) ด้านประโยชน์ของภาษีมูลค่าเพิ่ม

2) ด้านกฎหมายและระเบียบ

3) ด้านปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

3. วิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการ ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ในปี 2557 (ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจ การค้า) จำนวน 8,201 คน การกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ สูตรของทาโรยามานะ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 381 คน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ใช้แบบสอบถามเจตคติต่อ ภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม ในเขตบางเขน แบ่งออกเป็น

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบ สอบถาม เป็นคำถามปลายปิด ให้เลือกตอบข้อละ 1 ตัวเลือก เพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับ การศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และ ระยะเวลาดำเนินงานของธุรกิจ

ส่วนที่ 2 แบบ สอบถามเจตคติต่อ ภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและ

ขนาดย่อม เป็นคำถามแบบ Likert Scale โดยแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยผู้วิจัยจะติดต่อกับผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรงในเขตบางเขนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเข้าจัดเก็บแล้วรอรับแบบสอบถามคืนและนำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้จำนวน 381 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามว่าสามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลได้ทุกฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปใช้สถิติดังนี้

1. สถิติเชิงพรรณนา

- 1) การแจกแจงความถี่
- 2) การคำนวณหาค่าร้อยละ
- 3) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. สถิติเชิงอนุมาน

1) ใช้สถิติ t - test และ F - test ในการทดสอบความแตกต่างระหว่างตัวแปร ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

2) ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of Variance) แล้วทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4. ผลการศึกษา

1. ข้อมูลทั่วไปของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พบว่า มีกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้นจำนวน 381 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 255 คน คิดเป็นร้อยละ 66.93 และเพศชาย จำนวน 126 คน คิดเป็นร้อยละ 33.07 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี จำนวน 153 คน คิดเป็นร้อยละ 40.16 รองลงมาอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 31.50 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.54 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 43.83 รองลงมาจบน้อยกว่าปริญญาตรี จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 32.02 และจบปริญญาโทหรือสูงกว่า จำนวน 92 คน คิดเป็น ร้อยละ 24.15 ส่วนใหญ่ตำแหน่งงานปัจจุบันเป็นพนักงานบัญชี/การเงินของกิจการ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 รองลงมาคือผู้จัดการ/หัวหน้าแผนก จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 35.70 และเป็นเจ้าของกิจการ จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 21.00 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,000 – 30,000 บาท จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 43.83 รองลงมาคือไม่เกิน 15,000 บาท จำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 และมากกว่า 30,000 บาท จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 26.77 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 41.47 รองลงมาคือ มากกว่า 10 ปีขึ้นไปจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 32.02 และน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 26.51

2. วิเคราะห์เจตคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในด้านประโยชน์ของภาษีมูลค่าเพิ่ม ด้านกฎหมายและระเบียบ และด้านปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

โดยรวมและรายด้านพบว่าโดยรวมทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านประโยชน์ของภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ด้านกฎหมายและระเบียบ ($\bar{X} = 4.26$) และด้านปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ($\bar{X} = 4.23$) ตามลำดับ

2.1 ด้านประโยชน์ของภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความคิดเห็นต่อภาษีมูลค่าเพิ่มโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือข้อที่ว่า ภาษีมูลค่าเพิ่มมีความชัดเจนแน่นอน และง่ายต่อการคำนวณ ($\bar{X} = 4.42$) รองลงมาคือภาษีมูลค่าเพิ่มทำให้ผู้ประกอบการต้องจัดทำบัญชีและเอกสารที่ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ($\bar{X} = 4.31$) และภาษีมูลค่าเพิ่มมีกลไกป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษีโดยจะต้องออกใบเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษีทุกครั้งที่มีการขายสินค้าหรือให้บริการ ($\bar{X} = 4.20$) ตาม ลำดับ

2.2 ด้านกฎหมายและระเบียบ พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความคิดเห็นต่อภาษีมูลค่าเพิ่มโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าทุกข้อมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกคือข้อที่ว่า เห็นด้วยกับการที่ผู้ประกอบการที่มีรายรับไม่เกิน 1,800,000 บาทต่อปี ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม ($\bar{X} = 4.32$) รองลงมาคือ เห็นด้วยกับการจัดทำรายงานภาษีซื้อและรายงานภาษีขาย ($\bar{X} = 4.28$) และ นโยบายการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ประกอบการโดยมาตรการยกเว้นแบบ ภ.พ.30 ผ่านทางอินเตอร์เน็ตทำให้ผู้ประกอบการได้รับภาษีคืนอย่างรวดเร็ว ($\bar{X} = 4.16$) ตามลำดับ

2.3 ด้านปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความคิดเห็นต่อภาษีมูลค่าเพิ่มโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่อยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรกได้แก่ข้อที่ว่า การออกไปกำกับภาษีแบบเต็มรูปให้ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการ ในแต่ละครั้ง แม้เป็นจำนวนเงินเล็กน้อยแต่เป็นการเสียเวลา ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมาคือ การได้รับใบกำกับภาษีซื้อ แต่ลืมนำไปหักในการคำนวณภาษี ต้องยื่นแบบ ภ.พ.30 เพิ่มเติมในเดือนที่ลืมนำ ซึ่งเป็นภาระในการยื่นแบบหลายครั้ง ($\bar{X} = 4.18$) และปัญหาในการกรอกแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาดำเนินงานของธุรกิจโดยรวมและรายด้าน สรุปได้ดังนี้

3.1 เพศ พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.2 อายุ พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่อายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.3 ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.4 ตำแหน่งงาน ปัจจุบัน พบว่า ผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่

ตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มต่างกันโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3.6 ระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจ พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีระยะเวลาในการดำเนินงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มต่างกันโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทดสอบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) พบว่าโดยรวมทุกคู่ไม่แตกต่างกัน

5. สรุปและอภิปรายผล

1. การศึกษาข้อมูลทั่วไปพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 66.93 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 33.07 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.16 รองลงมาอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.50 อายุน้อยกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.80 และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 11.54 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 43.83 รองลงมาจบน้อยกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 32.02 และจบปริญญาโทหรือสูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 24.15 ส่วนใหญ่ตำแหน่งงานปัจจุบันเป็นพนักงาน

บัญชี/การเงินของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 43.30 รองลงมาคือผู้จัดการ/หัวหน้าแผนก คิดเป็นร้อยละ 35.70 และเป็นเจ้าของกิจการ คิดเป็นร้อยละ 21.00 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,000 – 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 43.83 รองลงมาคือไม่เกิน 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.40 และมากกว่า 30,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.77 ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจระหว่าง 5 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.47 รองลงมาคือ มากกว่า 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.02 และน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.51

2. วิเคราะห์เจตคติต่อภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ในด้านประโยชน์ของภาษีมูลค่าเพิ่ม ด้านกฎหมายและระเบียบและด้านปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม โดยรวมและรายด้านพบว่าโดยรวมทุกด้านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านประโยชน์ของภาษีมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับมากเป็นอันดับแรก รองลงมาคือด้านกฎหมายและระเบียบ และด้านปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ประกอบการเห็นความสำคัญในประโยชน์ของภาษีมูลค่าเพิ่ม เนื่องจากภาษีมูลค่าเพิ่มมีความชัดเจน แน่นนอน และง่ายต่อการคำนวณ ทำให้ผู้ประกอบการต้องจัดทำบัญชีและเอกสารที่ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น และภาษีมูลค่าเพิ่มมีกลไกป้องกันการหลีกเลี่ยงภาษี โดยจะต้องออกไปเสร็จรับเงินและใบกำกับภาษีทุกครั้งที่มีการขายสินค้าหรือให้บริการ รวมทั้งเห็นด้วยกับการที่ผู้ประกอบการที่มีรายรับไม่เกิน 1,800,000 บาทต่อปี ได้รับความยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม มีการจัดทำรายงานภาษีซื้อและรายงานภาษีขาย นโยบายการคืนภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่ผู้ประกอบการโดยมาตรการอื่นแบบ ภ.พ.30 ผ่านทาง

อินเตอร์เน็ตทำให้ผู้ประกอบการได้รับภาษีคืนอย่างรวดเร็ว ส่วนปัญหาในการเสียคือการออกไปกำกับภาษีแบบเต็มรูปให้ผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการในแต่ละครั้ง แม้เป็นจำนวนเงินเล็กน้อยแต่เป็นการเสียเวลาการได้รับใบกำกับภาษีซื้อ แต่ลืมนำไปหักในการคำนวณภาษี ต้องยื่นแบบ ภ.พ.30 เพิ่มเติมในเดือนที่ลืมนำซึ่งเป็นภาระในการยื่นแบบหลายครั้ง และปัญหาในการกรอกแบบแสดงรายการเพื่อเสียภาษีมูลค่าเพิ่มอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกคปพรณ เชื้อสาร (2550,บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ผลการศึกษาพบว่า ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร กลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ยกเว้นความรู้เกี่ยวกับกำหนดเวลาในการยื่นแบบแสดงรายการภาษีมูลค่าเพิ่ม มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก ส่วนในด้านปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากรพบว่าตัวอย่างผู้ประกอบการมีปัญหามากที่สุดในการคำนวณเบี้ยปรับ เงินเพิ่ม ข้อกฎหมายที่มีการเปลี่ยนแปลงบ่อย เจ้าหน้าที่ตอบคำถามไม่ตรงกัน และการเผยแพร่ข่าวสารเน้นเผยแพร่ความถี่มากกว่าการสร้างความรู้ ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการศึกษาวิจัยลำดับหนึ่ง คือ ให้จัดทำเอกสารเผยแพร่ความรู้ และข้อกฎหมายภาษีมูลค่าเพิ่มแจกให้แก่ผู้ประกอบการ โดยใช้สื่อและภาษาที่เข้าถึงตัวผู้ประกอบการได้ง่าย ลำดับสองคือ ให้จัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มตามสภาพความเมป็นจริงและปฏิบัติต่อผู้ประกอบการด้วยความสุภาพเรียบร้อย และลำดับสามคือ การอบรมให้ความรู้ ตลอดจนสร้างความรู้ความเข้าใจที่

ถูกต้องให้แก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาดำเนินงานของธุรกิจ พบว่า ผู้ประกอบการที่เพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ประกอบการที่อายุและรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าทุกด้านไม่แตกต่างกันภาษีมูลค่าเพิ่มโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจต่างกันมีความคิดเห็นต่อการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มต่างกันโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านปัญหาในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอายุและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนส่งผลต่อความคิดเห็นต่อภาษีมูลค่าเพิ่ม การให้ความสำคัญต่อค่าครองชีพหรือต้องการความเป็นธรรมในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม ตลอดจนระยะเวลาในการดำเนินงานของธุรกิจของกิจการที่มีประสบการณ์ในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม การดำเนินงานที่สอดคล้องกันนโยบายการเสียมูลค่าเพิ่มของรัฐบาลเพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจของประเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับนิตยา สิทธิชุม (2550,บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาวิเคราะห์ประสิทธิภาพการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางเพื่อประมาณการรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มใน

อุตสาหกรรมการผลิตของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสัมภาษณ์แบบมีแบบสอบถามจากเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานกำกับดูแลของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปางทั้งหมด จำนวน 41 ราย ขณะที่ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากอุตสาหกรรมการผลิตตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544-2549 พบว่าอุตสาหกรรมทั้ง 5 ประเภทที่ศึกษานั้น ได้แก่ อุตสาหกรรมเหมืองแร่ การผลิตอาหาร การผลิตผลิตภัณฑ์จากไม้ การผลิตเซรามิก และการผลิตอื่นๆ มีประสิทธิภาพในการจัดเก็บภาษีสูง เนื่องจากทุกประเภทอุตสาหกรรมมีค่าดัชนีความพยายามในการจัดเก็บมากกว่า 1 ผลการศึกษาประมาณการรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มในอุตสาหกรรมการผลิตของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง และสอดคล้องกับกุสุมา ศรีสวัสดิ์ (2552,บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการ เกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม ของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่ 2 ผลการศึกษาพบว่า ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการยื่นแบบแสดงรายการและภาษีมูลค่าเพิ่ม และการจัดทำรายงานการจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้อง และส่วนใหญ่ไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทลงโทษ ทั้งนี้ผู้ประกอบการที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีตำแหน่งเป็นผู้จัดการทั่วไป มีระยะเวลาในการจดทะเบียนต่ำกว่า 1 ปี และมีรายได้ 5,000,001 – 10,000,000 บาท รวมทั้งยังสอดคล้องกับพันธันท์กิจพ่วงสุวรรณ (2554,บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องความรู้ความเข้าใจการเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน

ภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการที่มีสถานที่ประกอบการตั้งอยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร 25 จำแนกตามข้อมูลองค์กร คือเขตบางพลัด เขตตลิ่งชันและเขตทวีวัฒนา จำนวน 380 ราย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบการแปรปรวนแบบทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีช่วงอายุ 30-40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี ประสบการณ์ดำเนินธุรกิจ 6-10 ปี มีรูปแบบธุรกิจเป็นแบบบริษัทจำกัด ประกอบกิจการประเภทซื้อขายไป มีระยะเวลาที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียน 1-5 ปี มีรายได้ของกิจการต่อปีเป็นเงิน 1,800,001-5,000,000 บาท ซึ่งผู้ประกอบการจดทะเบียนมีความรู้ความเข้าใจในด้านการคำนวณภาษีมูลค่าเพิ่ม การยื่นแบบชำระภาษีมากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่า รูปแบบธุรกิจ ประเภทธุรกิจต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มไม่แตกต่างกัน สำหรับระยะเวลาที่เป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่ม และรายได้ของกิจการต่อปีต่างกันมีความรู้ความเข้าใจแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ในการวิจัยครั้งต่อไปอาจเลือกปัจจัยและวิธีการทางสถิติอื่น ๆ ที่แตกต่างกันจากการศึกษา ในครั้งนี้เพื่อให้ได้ทราบถึงแนวความคิดหรือปัจจัยอื่นๆ เพิ่มเติม
2. ควรทำการศึกษาความคิดเห็นจากประเภทธุรกิจ เพื่อเป็นการเฉพาะเจาะจงไม่ว่าเป็นภาคอุตสาหกรรม บริการ และธุรกิจซื้อขายไป

3. ควรทำการศึกษาเจตคติด้านอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงความคิดเห็นต่อภาษีมูลค่าเพิ่มต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กตติพรธม เชื้อसार. การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่ม สำนักงานสรรพากรพื้นที่ลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่. 2550.
- กฤษมา ศรีสวัสดิ์. ความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของสำนักงานสรรพากรพื้นที่ เชียงใหม่ 2. 2552.
- ทิพสุคนธ์ วงษ์เมือง. ประมวลรัชฎากร ฉบับสมบูรณ์ปี 2555. กรุงเทพฯ: สำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติ การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่. 2555.

นิตยา สิทธิชุม. การศึกษาประสิทธิภาพการจัดเก็บและการประมาณการรายได้ภาษีมูลค่าเพิ่มของอุตสาหกรรมการผลิตในจังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย เชียงใหม่. 2550.

พันธนันท์ กิจพ่วงสุวรรณ. ความรู้ความเข้าใจการเป็นผู้ประกอบการจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มของผู้ประกอบการที่มีสถานประกอบการตั้งอยู่ในเขตความรับผิดชอบของสำนักงานสรรพากรพื้นที่กรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าแบบอิสระ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร. 2554.

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์ แบบรายวันในเขตกรุงเทพมหานคร

Marketing mix factors influencing the customers towards choosing service apartments in Bangkok Area

ดร.สาธนี แซ่ฉิน

Dr.Sathanee Sae-chin

คณะบริหารธุรกิจมหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ โทร.086-4453433

E-mail : dr.sathanee @ gmail.com

บทคัดย่อ:

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการ เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร 3) เพื่อเปรียบเทียบส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยทำการเก็บข้อมูลด้วยการใช้แบบสอบถามจากประชาชนที่เดินทางเข้ามากรุงเทพมหานครเพื่อหาที่พักเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวัน จำนวน 400 คน และทำการหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test ไคสแคว์ และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่

ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-30ปี มีสถานภาพโสด จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพ ลูกจ้าง/รับจ้าง มีถิ่นที่อยู่ในภาคกลาง มีรายได้ในช่วง 15,000-25,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายต่ำกว่า 10,000 ต่อเดือน โดยการศึกษาพฤติกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่ พบว่า ระยะเวลาในการเข้าพัก 2 คืนต่อครั้ง เพื่อน/ญาติพี่น้องเป็นผู้มีส่วน

ในการตัดสินใจในการเลือกที่พัก จองห้องพักผ่านทางโทรศัพท์ เลือกห้องพักแบบแอร์ อัตราค่าห้องพักใช้บริการ 500-999 บาท ทั้งนี้ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมมีระดับความสำคัญในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้านเรียงตามลำดับ คือ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ ด้านผลิตภัณฑ์ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านคือ ด้านราคา ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ ด้านการส่งเสริมการตลาด และการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิส อพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ระยะเวลาในการเข้าพัก ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วิธีในการจองห้องพัก และอัตราห้องพักมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ส่วนประสมการตลาด, เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์, ธีมันท์แบบรายวัน

ABSTRACT:

The objectives of this research were 1) to study the behavior of Thai people in choosing Serviced Apartment with Daily rental service in Bangkok province 2) to study marketing mix factors influencing the choosing of Daily rental service 3) to compare components of marketing mix factor influencing the choosing of Daily rental service according to personal factor 4) to study the relationship between behavior in choosing Daily rental service of Thai people and marketing mix factor influencing the choosing. The data were collected through questionnaires filled in by 400 Thai people finding apartment daily rental service in Bangkok. The statistics used in data analysis were those of frequency, percentage, average, standard deviation, t-test, F-test, Chi-square test and testing of pairing difference by Scheffe' method.

The results showed that most of the test subjects were female, 20-30 years old, single, holding bachelor degree, employed, domicile in the middle part of Thailand, family monthly incomes within 15,000-25,000 baht and monthly expense less than 10,000 baht. Most spent 2 nights per visit under the influence of friends and relatives in choosing serviced apartment with daily rental service, walk in with no reservation, choosing at the rate of 500-999 baht per night. Marketing mix factors influencing the choosing in general showed intermediate important level, but once each aspects was considered separately those at high level were marketing channel, physical features, personnel, process, and product respectively while those at intermediate level were pricing efficiency and quality of marketing promotion. The comparison among marketing mix factor influencing the choosing of Daily rental service according to personal factor showed that age, educational level, occupation, average monthly income, and average monthly expense were

different from each other significantly at 0.05 level while relationship between choosing behavior and marketing mix factor showed that duration of stay, those influencing decision making, method of making reservation, room of rate were all related to marketing mix factor significantly at 0.05 level.

KEYWORDS:

Marketing mix, Service apartment

1. บทนำ

การก้าวเข้าสู่การเป็นหนึ่งเดียวกับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนของไทยในปี พ.ศ.2558 ซึ่งประเทศไทยตั้งอยู่ในทำเลที่สามารถเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคนี้ได้จึงทำให้มีชาวต่างชาติเดินทางเข้าลงทุนเพิ่มมากขึ้น ธุรกิจที่ได้รับอานิสงส์จากปัจจัยดังกล่าวก็คือ เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์ที่มีแนวโน้มในการเติบโตขึ้นจากในอดีตเพื่อตอบสนองนักลงทุนของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในอนาคต จากการเพิ่มขึ้นของการลงทุนของชาวต่างชาติในปีที่ผ่านมา รวมไปถึงการที่มีบริษัทต่างชาติเข้ามาเปิดบริษัทในกรุงเทพมหานครมากขึ้นได้กลายเป็นอีกหนึ่งปัจจัยในการส่งเสริมการเติบโตของธุรกิจเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์

ธุรกิจเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์ เป็น ธุรกิจบริการห้องพักให้เช่า ที่ผสมผสานระหว่างบริการที่คล้ายโรงแรมและอพาร์ทเมนท์ โดยกลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่ ของเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์จะเน้นกลุ่มลูกค้ากลุ่มนักท่องเที่ยวในประเทศและลูกค้าในประเทศทั่วไปที่เป็นผู้มาติดต่อทำธุระต่างๆมากขึ้น เนื่องจากมีราคาที่ย่อมเยากว่าและมีทำเลให้เลือกมากมายครอบคลุมทั่วกรุงเทพมหานคร

ซึ่งในปัจจุบันธุรกิจเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวัน นั้น ตลาดส่วนใหญ่จะอยู่ในกรุงเทพมหานคร เนื่องจากมีผู้คนเข้ามาจำนวนมาก และในกรุงเทพมหานครก็เป็นที่ตั้งของสำนักงานใหญ่ระดับภูมิภาคเอเชียของบริษัทต่างชาติรายใหญ่ๆ ทำให้ความต้องการที่อยู่อาศัยประเภทเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันจึงมีการแข่งขันกันอย่างเข้มข้น

โดยการแข่งขันนั้นมาจากทั้งคู่แข่งที่อยู่ในธุรกิจเดียวกันและธุรกิจใกล้เคียงอย่างห้องชุด คอนโดมิเนียม และโรงแรม ซึ่งทั้งสองประเภทนี้ก็ยังเป็นคู่แข่งสำคัญของเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวัน ในปีนี้และในอนาคต แม้ว่าการแข่งขันจะค่อนข้างรุนแรง แต่คาดว่าในปี พ.ศ. 2559 ผู้ประกอบการต่างๆ จะปรับค่าเช่าขึ้นประมาณร้อยละ 10 ทั้งนี้ธุรกิจเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันในเขตกรุงเทพมหานครในปี พ.ศ.2557 ที่ผ่านมามีอัตราการเติบโตทั้งในด้านของอัตราการเข้าพักที่เพิ่มขึ้น แต่ยังเป็นไปในลักษณะที่ค่อยเป็นค่อยไป ดังนั้นในช่วงปี พ.ศ.2556 – 2557มีเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันใหม่เข้าสู่ตลาดแค่ประมาณ 1,380 ยูนิตเท่านั้น และมีอีกประมาณ 150 ยูนิตที่มีกำหนดแล้วเสร็จในปี พ.ศ.2558 สำหรับปริมาณห้องพักเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันที่เข้าสู่ตลาดในปี พ.ศ.2559 นี้ คาดว่าจะยังอยู่ในระดับประมาณ 19,500 ยูนิต

อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันเอง คงจะต้องมีการพัฒนาคุณภาพและการให้บริการของตนให้ดีขึ้น เพื่อที่จะได้สร้างความประทับใจให้กับลูกค้าที่มาเข้าพัก และใช้จุดนี้ในการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพให้เป็นที่ติดปากของแขกที่มาพัก ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนการตลาดของผู้ประกอบการเองด้วยเช่นกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันในจังหวัดกรุงเทพมหานครเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องใน

การนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนกลยุทธ์ทางการตลาด ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้บริโภคต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาถึงปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการเลือกใช้บริการอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย (Scope of research)

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยนี้มุ่งศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันในเขตกรุงเทพมหานคร
2. ขอบเขตด้านประชากร ได้แก่ ประชาชนที่เดินทางเข้ามาในเขตกรุงเทพมหานคร เนื่องจากผู้ศึกษาไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน ดังนั้น จึงกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณประชากรกลุ่มตัวอย่างของทาโร ยามาเน่ ที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน (อ้างอิงจาก กัลยา วา

นิชย์บัญชา. 2545 : 74) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่น 95% และยอมให้คลาดเคลื่อนได้ 5% ซึ่งได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 385 ตัวอย่าง และสำรวจไว้ 15 ตัวอย่าง รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 400 ตัวอย่าง และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

3. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ ถิ่นที่อยู่ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือน และพฤติกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวัน ประกอบด้วย ระยะเวลาในการเข้าพัก ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วิธีการจองห้องพัก อัตราค่าห้องพัก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย การส่งเสริมการตลาด บุคลากร กระบวนการ ลักษณะทางกายภาพ ประสิทธิภาพและคุณภาพ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลถึงปัจจัยส่วนบุคคลของลูกค้าในการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเป็นประโยชน์ในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างแท้จริง
3. เพื่อนำแนวความคิดของลูกค้าที่มีต่อการใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงการบริการให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายต่อไป

4. เพื่อได้กลยุทธ์ส่วนประสมการตลาดบริการในธุรกิจเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันที่มีอิทธิพลต่อลูกค้าในการเลือกใช้บริการนั้น โดยสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้วางแผนกลยุทธ์การตลาดบริการของผู้ประกอบการ และผู้ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต

สมมติฐานของการวิจัย (Hypothesis)

1. ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกัน มีผลต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

2. พฤติกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย (Methodology)

ประเภทของการวิจัย วิจัยเชิงปริมาณแบบวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) และแบบวิจัยเชิงความสัมพันธ์ (Correlation Research) การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Random Sampling) 400 ตัวอย่าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test F-test ไคสแคว์ และทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเซฟเฟ่ การหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือด้วยการนำแบบสอบถามไป Try out 30 ชุด ได้ค่าสัมประสิทธิ์

ความเชื่อมั่น (Alpha Cronbach's) เท่ากับ .890 โดยระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 1 พฤศจิกายน 2557 ถึง วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2558 เป็นระยะเวลา 4 เดือน สถานที่เก็บข้อมูล คือ สนามบินดอนเมือง สนามบินสุวรรณภูมิ ขนส่งหมอชิต ขนส่งสายใต้ใหม่ สถานีรถไฟหัวลำโพง

นิยามศัพท์เฉพาะ

เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวัน หมายถึง อาคารพักอาศัยเพื่อให้เช่าแบบรายวัน ซึ่งเป็นอาคารพักอาศัยที่ผู้อยู่อาศัยมีสิทธิ์แค่เพียงเช่าพักเท่านั้น โดยกรรมสิทธิ์ทั้งที่ดินและทั้งอาคารนั้นยังเป็นของเจ้าของอพาร์ทเมนท์เพียงคนเดียว และทุกคนที่อาศัยอยู่ในอาคารนั้นต้องปฏิบัติตามในกฎระเบียบที่อพาร์ทเมนท์กำหนดไว้

การให้บริการ หมายถึง การบริการดูแลรักษาความสะอาดทั้งหมดภายในห้องพัก ได้ตลอดเวลา พร้อมทั้งมีอุปกรณ์ภายในห้องพักแบบครบครัน อีกทั้งลูกค้าสามารถขอรับบริการเสริมอื่นๆ ที่เซอร์วิสอพาร์ทเมนท์จัดเตรียมให้แก่ลูกค้า

พฤติกรรมการเลือกใช้บริการ ได้แก่ พฤติกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกเป็นค่ายต่างๆ ได้แก่ ระยะเวลาในการเข้าพัก ผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วิธีการจองห้องพัก อัตราค่าห้องพัก

ประชาชน หมายถึง คนไทยที่เดินทางเข้ามาในเขตกรุงเทพมหานคร

ส่วนประสมทางการตลาด หมายถึง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกเป็นด้านต่างๆ ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย การส่งเสริม

การตลาด บุคลากร กระบวนการ ลักษณะทางกายภาพ ประสิทธิภาพและคุณภาพ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะของข้อมูลที่เก็บมา สถิติที่ใช้ คือ แจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าร้อยละ สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ t- test และ F-test และ Pearson's Correlation

4. ผลการวิจัย (Result)

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีสถานภาพโสด จบการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพลูกจ้าง/รับจ้าง มีถิ่นที่อยู่ในภาคกลาง มีรายได้ในช่วง 15,000-25,000 บาทต่อเดือน มีรายจ่ายต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน

2. พฤติกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่พบว่า ระยะเวลาในการเข้าพัก 2 คืนต่อครั้ง เพื่อน/ญาติพี่น้องเป็นผู้มีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกที่พัก จองห้องพักผ่านทางโทรศัพท์ อัตราค่าห้องพักใช้บริการ 500-999 บาท

3. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมมีระดับความสำคัญในระดับปานกลาง โดยเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้านเรียงตามลำดับ คือ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านลักษณะทางการกายภาพ ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ ด้านผลิตภัณฑ์ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านคือ ด้าน

ราคา ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ ด้านการส่งเสริมการตลาด

4. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิส อพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า โดยรวมผู้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วิธีในการจองห้องพัก และอัตราห้องพักมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐาน

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร มีสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่างกันและพฤติกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันมี

ความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษา พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลต่างกันมีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครต่างกัน และพฤติกรรมกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครตรงตามสมมติฐาน

5. การอภิปรายผล

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 20-30 ปี มีสถานภาพโสด จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี อาชีพลูกจ้าง/รับจ้าง มีถิ่นที่อยู่ในภาคใต้ มีรายได้ระหว่าง 10,000-15,000 บาท ต่อเดือน มีรายจ่ายต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา แก่นกุล (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้เข้าพักโรงแรม ในเขตอำเภอเมืองจังหวัดอุบลราชธานี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพส่วนใหญ่เป็นลูกจ้าง-พนักงานเอกชน สอดคล้องกับงานวิจัย ชยฉัตร แสงคุณทิ (2550) ศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการเลือกโรงแรมที่มีการรักษาสิ่งแวดล้อมในจังหวัดของแก่น ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นเพศหญิง มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชฎาภรณ์ ศิริรัตนวุฒิ (2550) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อสถานที่พักในจังหวัด

สระบุรี จากการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง การศึกษาระดับปริญญาตรี

2. พฤติกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าพฤติกรรมกรรมการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวัน ส่วนใหญ่พบว่าระยะเวลาในการเข้าพัก 2 คืนต่อครั้ง เพื่อน/ญาติพี่น้องเป็นผู้มีส่วนในการตัดสินใจในการเลือกที่พัก อัตราค่าห้องพักใช้บริการ 500-999 บาท ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา แก่นกุล (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้เข้าพักโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าพักคนไทยในโรงแรม ได้รับคำแนะนำในการใช้บริการโรงแรมคือ จากเพื่อน ญาติคนรู้จักระยะเวลาในการเข้าพักโรงแรม 1-2 วัน/ครั้ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวลัย จีระออน (2547) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้บริการของโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมของผู้เข้าพักโรงแรมที่ใช้บริการของโรงแรมในเขตอำเภอเมืองจังหวัดบุรีรัมย์ จองห้องพักส่วนมากจองบริเวณเคาท์เตอร์ และพักนาน 1-2 วัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรองทอง อัมวงษ์ (2548) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการใช้บริการและความพึงพอใจของลูกค้าที่มาใช้บริการโรงแรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าระยะเวลาเข้าพักต่อครั้งระหว่าง 1-2 คืน

3. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าโดยรวมมีระดับการความสำคัญในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมาก 5 ด้านเรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ ด้านการจัดจำหน่าย ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านบุคลากร ด้าน

กระบวนการด้านผลิตภัณฑ์ และอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านราคา ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ ด้านการส่งเสริมการตลาด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพรพลัย จีระออน (2547) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้บริการของโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าพักโรงแรม ให้ความสำคัญกับปัจจัยทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้เข้าพักโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านพนักงานให้บริการ ด้านกระบวนการจัดการ ด้านกายภาพ อยู่ในระดับความสำคัญมาก ส่วนการส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับความสำคัญปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรอทอง อัมวงษ์ (2548) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้บริการและความพึงพอใจของลูกค้าที่มาใช้บริการ โรงแรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่าลูกค้าส่วนใหญ่มีระดับความพึงพอใจต่อด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาดมีระดับความพึงพอใจระดับปานกลางและเสาวลักษณ์ เครืออารีย์ (2549) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย บริเวณชายหาดชำอำ จังหวัดเพชรบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ โรงแรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย บริเวณชายหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี โดยปัจจัยที่มีผลอยู่ในระดับมาก คือ ปัจจัยลักษณะทากายภาพ ปัจจัยกระบวนการ และปัจจัยช่องทางการจัดจำหน่ายส่วนปัจจัยการส่งเสริมการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมอยู่ในระดับปานกลางสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชฎาภรณ์ ศรีรัตนวุฒิ (2550) ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อสถานที่พักในจังหวัดสระบุรีจากการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจต่อที่พักในจังหวัด

สระบุรีตามส่วนประสมการตลาดบริการ ดังนั้นปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจระดับมาก ปัจจัยด้านการส่งเสริมทางการตลาดผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านพนักงานผู้ให้บริการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับมาปัจจัยด้านกระบวนการให้บริการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับมาก ปัจจัยด้านลักษณะทางกายภาพผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทยา วุทธิพงษ์พิพัฒน์ (2550) ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโรงแรมขนาดเล็กในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการใช้บริการโรงแรมขนาดเล็กในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพและด้านกระบวนการให้บริการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนความพึงพอใจในด้านราคา ด้านการส่งเสริมการตลาด มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

4. การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า โดยรวม อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน รายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อายุต่างกัน มีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนท์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ด้านบุคลากร ด้าน

ลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ ระดับการศึกษาต่างกัน มีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่ายด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ อาชีพต่างกัน มีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกันด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรด้านกระบวนการรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากรด้านกระบวนการรายจ่ายเฉลี่ยต่อเดือนต่างกันมีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการเซอร์วิสอพาร์ทเมนต์แบบรายวันของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร แตกต่างกัน ด้านผลิตภัณฑ์ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่ายด้านส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา แก่นกุล (2546) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการของผู้เข้าพักโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าพักคนไทยในโรงแรมที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทเห็นว่า ปัจจัยทางการตลาดโดยรวม มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกใช้

บริการมากกว่ากลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าระดับปริญญาตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรวลัย จีระออน (2547) ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการเลือกใช้บริการของโรงแรมในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เข้าพักโรงแรมที่มีรายได้แตกต่างกัน เห็นว่า ปัจจัยด้านการตลาดโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านสินค้าและบริการด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงานให้การต้อนรับและด้านกายภาพมีความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรองทอง อัมวงษ์ (2548) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้บริการและความพึงพอใจของลูกค้าที่มาใช้บริการโรงแรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาผลการวิจัยพบว่าเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโรงแรมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลระดับการศึกษาและรายได้ที่แตกต่างกัน ลูกค้ามีระดับความพึงพอใจต่อการบริการด้านราคา ด้านทำเลที่ตั้งด้านการส่งเสริมการตลาดแตกต่างกัน อาชีพแตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการตลาด แตกต่างกัน อาชีพแตกต่างกันมีระดับความพึงพอใจต่อการส่งเสริมการตลาด แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิทญานุชฌิพงษ์พิพัฒน์ (2550) ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโรงแรมขนาดเล็กในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการโรงแรมขนาดเล็กในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย พบว่า เพศชายและเพศหญิงมีระดับความพึงพอใจในการใช้บริการ โรงแรมขนาดเล็กในเขตพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายไม่แตกต่างกัน ส่วนอายุระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันมีระดับความพึง

พอใจในการใช้บริการโรงแรมขนาดเล็กในเขตพื้นที่
เอกสารอ้างอิง

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ(2556). บริการ
อสังหาริมทรัพย์ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก
<http://www.thaifita.com/ThaiFTA/Portals/0/%E0%B8%9A%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%AD%E0%B8%AA%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AB%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%B4%E0%B8%A1%E0%B8%97%E0%B8%A3%E0%B8%B1%E0%B8%9E%E0%B8%A2%E0%B9%8C.pdf>

กรองทอง อัมวงษ์(2548). พฤติกรรมการใช้บริการ
และความพึงพอใจของลูกค้าที่ใช้บริการ
โรงแรมในจังหวัดอยุธยา. วิทยานิพนธ์
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
จัดการทั่วไป. มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนครศรีอยุธยา.

ชยฉัตร แสงคุณ ที่ (2550). ความคิดเห็นของ
นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่อการเลือก
โรงแรมที่มีการรักษาสีสิ่งแวดล้อมในจังหวัด
ขอนแก่น. รายงานการศึกษาอาระ
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
ท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ชัยสมพล ชาวประเสริฐ(2547). การตลาดบริการ.
กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

นัยนา แก่นกุล(2546). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ
เลือกใช้บริการของผู้เข้าพักโรงแรมในเขต
อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี.
วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

อำเภอเมือง จังหวัดเชียงรายแตกต่างกัน

สาขาวิชาบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.

บริษัท โมโน ทราเวล จำกัด(2549). โรงแรมใน
กรุงเทพมหานครจําแนกตามราคา. [ระบบ
ออนไลน์].แหล่งที่มา

<http://www.hotelthailand.com/bangkok/bangkok.html>

ยุทธ ไถยวรรย์(2545). พื้นฐานการวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.

สมวงศ์ พงศ์สถาพร(2546). การตลาดบริการ.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มิตรภาพ.

วันชนะ มุสิกไชย(2549). ความพึงพอใจของลูกค้าต่อ
การบริการโรงแรมแพ็คเกจฟีลด์. การค้นคว้า
แบบอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ธนากรเกียรติณานิน(2556).การเริ่มต้นธุรกิจพาร์
ทเมนท์ให้ประสบความสำเร็จไม่ยากอย่างที่
คิด !!!.[ออนไลน์].เข้าถึงได้จาก :
[http://kkloan.shareinvestorhailand.com/
src/misc/knowledge/knowledge-005.pdf](http://kkloan.shareinvestorhailand.com/src/misc/knowledge/knowledge-005.pdf),

ดวงภา วิจิตรกิจกุล(2544). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อ
นักท่องเที่ยวชาวไทยในการเลือกใช้บริการ
ร้านอาหารพื้นเมืองในอำเภอเมืองเชียงใหม่
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สำนักงานศูนย์พาร์ตเมนท์ไม่บาน(2553). “งาน
สัมมนาพาร์ตเมนท์ไม่บานกับอาจารย์ ดร.
เชียว.” สัมมนา, (อัสซานา)

ชลดา สิทธิธรรม(2543). แนวทางการให้บริการ
นักท่องเที่ยวชาวญี่ปุ่น. จุลสารการท่องเที่ยว
19, 4(ต.ค-ธ.ค. 43) 20-22.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ(2546). การบริการ
การตลาดยุคใหม่(ฉบับปรับปรุง2546).

กรุงเทพมหานคร: ชรรรมสาร.

อศุศลย์ จาตุรงค์กุล(2543). พฤติกรรมผู้บริโภค.

กรุงเทพมหานคร :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

Lang'at, (1997). N.K. University Public Relations
Strategies : A case study. Master's Thesis,
University of A lberta,

Wai Chiang Poon and Kevin Lock Teng Low.
(2005). Are Travelers Satisfied with
Malaysian Hotels? International. Journal of
Contemporary Hospitality Management,
17(3): 217-227

Kotler, P.(2003). Marketing Management. New
Jersey: Prentice Hall, Inc.

การศึกษาผลของการใช้เกม “คณิตคิดหรรษา” ในวิชาการจัดเสริมประสบการณ์ ทางคณิตศาสตร์ ระดับชั้นอนุบาล 3

Studying the result of using game “Math is Fun” in the subject of Mathematic of
Kindergarten students

พรณี บุญประกอบ สุदारัตน์ แซ่เตียว¹ ณัฐชานันท์ พบขุนทด²

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี

¹ครูระดับปฐมวัย โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์, 2015sudarat@gmail.com

²ครูระดับปฐมวัย โรงเรียนยุวรัช พุทธมณฑลสาย 5, nutchanut2015@gmail.com

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เกม “คณิตคิดหรรษา” ก่อนใช้และหลังใช้เกม 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้เกม “คณิตคิดหรรษา” ในการสอนวิชาเสริมประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ ประชากรที่ศึกษาทั้งหมด คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์ จำนวน 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) เกม “คณิตคิดหรรษา” 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ชั้นอนุบาล 3 เรื่อง การบวกเลขและแบบสอบถาม วิชาเสริมประสบการณ์ทางคณิตศาสตร์ชั้นอนุบาล 3 เรื่อง การบวกเลข ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการทดสอบค่า ผลการวิจัยพบว่า 1) เกม “คณิตคิดหรรษา” ช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการบวกเลขได้อย่างถูกต้อง ก่อนเรียน $M = 2.55, SD = .86$ และหลังเรียน $M = 4.29, SD = .69$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 9.67, df = 37, p = .00$) 2) นักเรียนมีความพึงพอใจในการใช้เกม “คณิตคิดหรรษา” มาใช้ร่วมในการสอนเป็นอย่างดี

คำสำคัญ: เกม “คณิตคิดหรรษา”

ABSTRACT:

The purposes of this study were: 1) to compare pre-test and post-test scores before and after students learned Mathematic by using game "Math is Fun" and 2) to find the satisfaction of learned Mathematic by using game "Math is Fun". The subjects included kingardent students in the Joseph Upatham School. Two types of research tools were used in this study: experimental tool (game "Math is Fun") and data collecting tools including questionnaires, observation, and focus group interview. The statistical devices used in this study consisted of mean, standard deviation, and t-test. The interviews were tape-recorded and transcribed verbatim. Then the transcriptions were analyzed by using open-axial coding procedures. The main results of this research showed as follows. 1) Game "Math is Fun" provides students with the ability to add numbers correctly Pretest is $M = 2.55$, $SD = .86$ and Posttest is $M = 4.29$, $SD = .69$ the statistical significance ($t = 9.67$, $df = 37$, $p = .00$). 2) Students have the satisfaction of the game. "Math is Fun" used in teaching as well.

KEYWORDS:

game "Math is Fun"

2. บทนำ

การจัดการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กควรเน้นการให้เด็กได้มีโอกาสจัดกระทำ กับ วัตถุประสงคต่างๆ เพราะเด็กในวัยนี้เรียนรู้โดยอาศัยประสาทสัมผัสรับรู้และการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา การจัดการเรียนรู้เน้นให้เด็กได้พัฒนาประสาทสัมผัสให้มากที่สุด และกระตุ้นให้เด็กได้คิดและมีโอกาสจัดกระทำ หรือลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ รวมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กได้สัมผัสและต้อง ได้เห็นสิ่งต่าง ๆ หรือเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ โดยผ่านประสาทสัมผัสและต้อง ได้เห็นสิ่งใหม่ ๆ ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ รอบตัว

การจัดการเรียนรู้ทางคณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัยหมายถึง การจัดสภาพการณ์ในชีวิตประจำวันของเด็กเป็นฐานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ซึ่งครูต้องวางแผนการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดี ประกอบด้วยกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กค้นคว้าแก้ปัญหา พัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความคิดรวบยอด ที่เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ

เด็กแต่ละวัยจะมีความสามารถเฉพาะ เรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง บรรยากาศการเรียนรู้ต้องไม่เคร่งเครียดเด็กรู้สึกสบายๆ ในขณะที่เรียน เห็นความสัมพันธ์ของคณิตศาสตร์ในธรรมชาติ บ้าน โรงเรียน กิจกรรมสอดคล้องกับชีวิตประจำวันและเชื่อมโยงกับประสบการณ์เดิมจะช่วยพัฒนาทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์และความคิดรวบยอดได้ดีขึ้น

ทักษะพื้นฐานทางคณิตศาสตร์ ประกอบด้วยความสามารถต่างๆดังนี้

1. การจำแนกประเภท
2. การจัดหมวดหมู่
3. การเรียงลำดับ
4. การเปรียบเทียบ
5. รูปร่างรูปทรง
6. พื้นที่
7. การชั่งตวงวัด
8. การนับ
9. การรู้จักตัวเลข
10. รู้จักความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนกับตัวเลข
11. เวลา

12. การเพิ่มและลดจำนวน

จำนวนและตัวเลข เด็กปฐมวัยหากได้เรียนรู้จากการปฏิบัติโดยการใช้สื่อของจริงจะส่งผลให้มีทักษะการรับรู้เชิงจำนวนเนื่องจากธรรมชาติได้สร้างให้สมองของเด็กมีบริเวณที่เกี่ยวข้องกับการรับรู้เชิงจำนวน ส่วนของสมองอย่างน้อย 3 บริเวณที่เกี่ยวข้องกับทักษะการรับรู้เชิงจำนวน สองส่วนแรกอยู่ที่สมองซีกซ้ายและขวาเกี่ยวข้องกับสัญลักษณ์ตัวเลข และบริเวณที่ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบจำนวน และบริเวณสุดท้ายอยู่ที่สมองซีกซ้ายคือ ทำหน้าที่เกี่ยวข้องกับการนับปากเปล่าและความจำเกี่ยวกับจำนวน การคำนวณ โดยสมองทั้ง 3 ส่วนจะทำงานร่วมกัน พัฒนาการด้านการรับรู้เชิงจำนวนและคณิตศาสตร์เริ่มตั้งแต่ปฐมวัยและพัฒนาเรื่อยไปจนถึงวัยผู้ใหญ่

คณิตศาสตร์มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาความคิดของมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความคิด สร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผล เป็นระบบ ระเบียบมีแบบแผนสามารถวิเคราะห์ปัญหาและสถานการณ์ได้อย่างถี่ถ้วนรอบคอบ ทำให้สามารถคาดการณ์ วางแผน ตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม คณิตศาสตร์จึงมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตและช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังช่วยพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์ สามารถคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข วิชาคณิตศาสตร์มีความสำคัญต่อผู้เรียนระดับอนุบาลอย่างน้อย 2 ประการคือ

1. เรียนรู้ทักษะการแก้ปัญหา
2. เรียนรู้การใช้ความคิด

สมาคมครูคณิตศาสตร์แห่งสหรัฐอเมริกา (NCTM,2000:52)ได้กล่าวถึงความสำคัญในการ

แก้ปัญหาไว้ สรุปได้ดังนี้ การแก้ปัญหาหมายถึงวิธีการหาผลลัพธ์ที่ไม่รู้ ซึ่งในการหาผลลัพธ์นักเรียนต้องเขียนสิ่งที่เขารู้ และใช้กระบวนการแก้ปัญหา นักเรียนจะได้พัฒนาความเข้าใจใหม่ๆทางคณิตศาสตร์ อยู่เสมอการแก้ปัญหาไม่ใช่เป็นเพียงเป้าหมายของการเรียนคณิตศาสตร์ แต่หลักที่สำคัญคือ การได้ลงมือปฏิบัติ นักเรียนควรมีโอกาสที่จะได้คิดหาวิธีได้จับต้องสื่อ แก้ปัญหาที่ซับซ้อน และครูควรจะให้กำลังใจเพื่อสะท้อนต่อการคิดของนักเรียน และในการจัดการเรียนการสอนการแก้ปัญหาดังที่ได้ระบุความสามารถที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัว of นักเรียนตั้งแต่อนุบาล

จากการที่ได้จัดทำการเรียนการสอนในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ระดับอนุบาล 3 ได้พบปัญหา

1. นักเรียนไม่ค่อยชอบเรียนวิชานี้ เพราะคิดว่ามันยากเกินไป
  2. ไม่ชอบคิด เพราะคิดว่าตนเองทำไม่ได้และทำผิดพลาดบ่อย ๆ
  3. บางคนไม่เข้าใจ อาจเพราะครูไม่มีวิธีการสอนที่ดี ทำให้เบื่อและท้อแท้ไม่อยากเรียน
- จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้สอนจึงมีความคิดที่จะทำให้ผู้เรียนของเรามีความสนใจอยากเรียนรู้ในวิชาคณิตศาสตร์และสามารถลบความคิดในด้านลบของผู้เรียนออกไปได้ ซึ่งวิธีที่ผู้สอนเลือกใช้ คือ การนำเอาเกม “คณิตคิดหรรษา” ซึ่งเป็นการนำเอาความสนุกสนานเข้ามาช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียนมากขึ้น

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เกม “คณิตคิดหรรษา” ก่อนใช้และหลังใช้เกม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้เกม “คณิตคิดหรรษา”
3. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย่ (Gagne, 1985: 70-90)

- การจูงใจ (Motivation Phase) การคาดหวังของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้
- การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Apprehending Phase) ผู้เรียนจะรับรู้สิ่งที่สอดคล้องกับความตั้งใจ
- การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (Acquisition Phase) เพื่อให้เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว
- ความสามารถในการจำ (Retention Phase)
- ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (Recall Phase)
- การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (Generalization Phase)
- การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ (Performance Phase)
- การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน (Feedback Phase) ผู้เรียนได้รับทราบผลเร็วจะทำให้มีผลดีและประสิทธิภาพสูง

ทฤษฎีเกม (Game Theory)

ความหมายของเกม

เกม เป็นลักษณะของกิจกรรมของมนุษย์เพื่อประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น เพื่อความสนุกสนานบันเทิง เพื่อฝึกทักษะ และเพื่อการเรียนรู้ เป็นต้น และในบางครั้งอาจใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาได้

เกมประกอบด้วยเป้าหมาย กฎเกณฑ์ การแข่งขันและปฏิสัมพันธ์ เกมมักจะเป็นการแข่งขันทางจิตใจหรือด้านร่างกาย หรือทั้งสองอย่างรวมกัน ซึ่งส่งผลให้เกิดพัฒนาการของทักษะ ใช้เป็นรูปแบบของการออกกำลังกาย หรือการศึกษา บทบาทสมมุติและจิตศาสตร์ เป็นต้น

เกมเป็นกิจกรรมของมนุษย์ตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน [Royal Game of Ur](#), [Senet](#) และ [Mancala](#) เป็นเกมที่ได้ชื่อว่าเก่าแก่ที่สุดในประวัติศาสตร์มนุษย์¹¹ โดยสามารถย้อนไปได้ถึง 2,600 ปีก่อนคริสตกาล

ความสำคัญของเกม

การเล่นเกมนช่วยสนองความต้องการของร่างกายตามหลักสรีรวิทยา การที่เด็กได้มีโอกาสเข้าร่วมเกม เด็กจะได้ฝึกหัดและพัฒนาทักษะ ซึ่งถือเป็นการพัฒนาการทำงานประสานกันระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อนั่นเอง การเข้าร่วมเกมทำให้เด็กได้มีโอกาสฝึกหัด การฝึกหัดจะทำให้ทักษะการพัฒนายิ่งฝึกมาก บ่อย ๆ เป็นประจำสม่ำเสมอจะทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ดี

ประเภทของเกม

เกมนั้นสามารถแบ่งแยกออกเป็นประเภทต่างๆ ตามลักษณะการเล่น อุปกรณ์ วิธีการเล่น หรือรูปแบบการเล่น ได้ดังนี้ 1. เกมเบ็ดเตล็ด (Low Organized Games) 2. เกมผาด โผน และทดสอบสมรรถภาพ (Stunt and Self-testing Activities) 3. เกมเล่นเป็นนิยาย และสร้างสรรค์ (Story Play and Creative Games) 4. เกมประเภทชิงที่หมายได้จับ (Goal Games and Tag Games) 5. เกมประเภทรายบุคคล และเลียนแบบ (Individual Contest and Imitative Games) 6. เกมแบบหมู่ และผลัด (Mass Contest and Relay Games) 7. เกมันทนาการ (Recreation Games) 8. เกมพื้นบ้าน เกมประจำชาติ (Native and National Games) 9. เกมนำสู่ทักษะกีฬา (Lead-UP Games)

ประโยชน์ของเกม

3.1 1. ความจำดีขึ้น

ผู้เรียนมีการเล่นเกมนับได้ว่าเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมหนึ่งที่เปิดโอกาสให้เราได้ใช้สมองมากขึ้น

ถึงแม้เกมที่เราเล่นจะเป็นเกมเล็กๆ ดึงดูดเหมือนไม่ ต้องใช้ทักษะความคิดอะไร นั่นและเรียกได้ว่าเป็นการ เปิดประสบการณ์ให้สมองได้พบเจอภาพใหม่ ๆ สิ่ง ใหม่ ๆ ซึ่งจะทำให้สมองส่วนฮิปโปแคมปัส (Hippocampus) หรือสมองส่วนที่เกี่ยวข้องกับความ ทรงจำได้ออกกำลังกายทำให้คนที่เล่นเกมมีความจำที่ดี ขึ้นโดยอัตโนมัติ ซึ่งข้อมูลตรงนี้ได้รับการอ้างอิงจาก วารสาร Cerebral Cortex วารสารที่ว่าด้วยเรื่องเปลือก สมอง

3.2 มีความคล่องแคล่วและฉับไวขึ้น

ผลการวิจัยจากมหาวิทยาลัยไอโอวาสเตต (Iowa State University) ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยทีม ศัลยแพทย์เปิดเผยว่า คนที่เล่นเกมต่อสู้ หรือเกมที่ต้อง วิเคราะห์วางแผน อยู่เป็นประจำมักจะมีอาการคล่องตัว ทั้งทางสรีระ และสติปัญญามากกว่าคนที่ไม่ค่อยได้เล่น เกมถึง 27% อีกทั้งผลการทดสอบยังพบว่า กลุ่มคนเล่น เกมบ่อย ๆ ยังมีสติการผิดพลาดที่น้อยกว่าอย่างเห็นได้ ชัด

3.3 มีความตื่นตัวทางด้านจิตใจ

เพื่อนๆ ท่านไหนที่กำลังเบื่อหน่ายกับชีวิต แพทย์ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ลองเล่นเกมครับ เพราะเกม จะช่วยให้เรารู้สึกตื่นเต้น เป็นการออกกำลังกายด้าน จิตใจได้ในตัว ยิ่งถ้าได้เล่นเกมที่น่าตื่นเต้นอยู่ ตลอดเวลาหรือเกมที่ต้องใช้ทักษะความรวดเร็วในด้าน ประสาทสัมผัส ทั้งประสาทมือและประสาทตา การ วิจัยจาก UCL (University College London) ก็กล่าวว่า จะช่วยกระตุ้นความตื่นตัวทางด้านจิตใจได้ดี หรือง่ายๆ ก็คือช่วยแก้เบื่อบุ๊นเองละครับ

3.4 แก้ปัญหาได้ดีขึ้น

การเล่นเกมเรียกได้ว่าเป็นการฝึกสมองอย่าง หนึ่ง ที่สามารถยืนยันได้จากการทดลองของทีมนักวิจัย ทางมหาวิทยาลัยวิสคอนซิน (University of Wisconsin) ประเทศสหรัฐอเมริกาเช่นกัน โดยการันตีไว้ว่า กลุ่มคน

ที่เล่นเกมเป็นประจำ โดยเฉพาะเกมที่ต้องใช้การ วิเคราะห์ วางแผน และใช้ความคิดเยอะ ๆ จะช่วย พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาในชีวิตจริงได้ดียิ่งขึ้น หรือ แม้แต่คนที่เล่นเกมไปวันๆ ก็ยังมีแนวโน้มที่จะมีไอเดีย หรือไหวพริบในการเอาตัวรอดได้ดีกว่าคนที่ไม่เล่นเกม เลย

3.5 มีจิตอาสามากขึ้น

วารสารพฤติกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศ (Behaviour and Information Technology) พบว่า แม้จะ เป็นเกมต่อสู้ที่ดูรุนแรง แต่พอต้องอยู่ในสถานะผู้ ช่วยเหลือเพื่อนในทีมเดียวกัน ผู้เล่นเกมจะเกิดจิตอาสา และยื่นมือ ส่งของ ถ่ายเทกำลังเข้า รวมทั้งฮีลช่วยเพื่อน อย่างเต็มที่ (โดยเฉพาะอย่างยิ่ง DotA) ซึ่งก็อนุมานได้ ว่า การเล่นเกมก็เหมือนการสร้างทีมของเพื่อนฝูงถ้ามี จิตอาสาในเกม จิตอาสาในชีวิตจริงก็จะเกิดขึ้น ได้ โดยง่ายครับผม

3.6 6. มนุษย์สัมพันธ์ดีขึ้น

ในหัวข้อนี้เชื่อได้ว่าพบเจอกันมาหลายคนแล้ว โดยเฉพาะกับเกมออนไลน์ที่ต้องเล่นร่วมกันกับ เพื่อนๆ ที่รู้จักบ้าง หรือไม่รู้จักระบบบ้างหลาย ๆ คน หรือ แม้แต่เกมยอดฮิต ๆ อย่าง Cookie Run ที่ต้องคอยส่ง หัวใจ ขอหัวใจ ก็นับได้ว่าเป็นตัวอย่างที่ดีที่ชี้ให้เห็นว่า ต้องมีการติดต่อกันอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นก็ถือว่าเกมเป็น สื่อกลางให้เราสานสัมพันธ์กับบุคคลอื่นได้ง่ายกว่าเดิม กลายเป็นคนรู้จักเยอะขึ้นแบบไม่ทันตั้งตัว แต่อย่างไรก็ ดีความสัมพันธ์นั้นจะแบ่งบวกลบก็ต้องจรรยาบรรณให้ ดีนะครัชช

3.7 7. เล่นเกมสร้างรายได้

เป็นที่รู้กันดีว่ามีขึ้นเขียนอย่างโปรแกรมเมอร์ ที่ฝึกฝนจนชำนาญและเก่งจริงๆ นั้นสามารถสร้าง รายได้ๆ อย่างเป็นกอบเป็นกำเลยละครับ ยิ่งถ้าโปรแกรม เมอร์เหล่านั้นเป็นระดับเทพที่เล่นจนชำนาญแล้วละก็ใน การแข่งขันแต่ละครั้งเค้าสามารถที่จะสร้างรายได้

ให้กับตัวเองถึงหลักหมื่นหรือหลักแสนก็มีให้เห็นมาแล้ว แต่ถ้าเราไม่ใช้เกมเมอร์ขึ้นโปร การขายไอเท็มในเกม ก็สามารถสร้างรายได้ให้เราได้เช่นกันนะครับ

3.8 8. กระตุ้นความคิดสร้างสรรค์

นักวิทยาศาสตร์จากมหาวิทยาลัยมิชิแกน ประเทศสหรัฐอเมริกา (University of Michigan) ได้ทำการสำรวจเด็กอายุ 12 ปี จำนวน 491 รายพบว่า เด็กส่วนใหญ่ที่เล่นเกมเป็นประจำ จะสามารถทำแบบทดสอบ และมีทักษะการวาดรูปค่อนข้างดีด้วยกัน ทั้งนี้ ผิดกับเด็กที่ไม่ค่อยเล่นเกม ซึ่งจะมีพัฒนาการทางด้านความคิดสร้างสรรค์หรือจินตนาการที่ช้ากว่านั่นเอง

4. วิธีการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จำนวน 304 คน

ตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 3 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ จำนวน 38 คน

การสุ่ม คือ การเลือกตัวอย่างโดยไม่สุ่มหรือการเลือกแบบเจาะจง (Non Random)

เครื่องมือ

เครื่องมือในการทดลอง

- เกม “คณิตคิดหรรษา”

เครื่องมือในการเก็บข้อมูล

- แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง นับเพิ่ม-นับลด (การบวกเลข)
- แบบสอบถามความพึงพอใจการใช้เกม “คณิตคิดหรรษา”

วิธีการเก็บข้อมูล

1. แจกแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง คณิตคิดหรรษา
2. แจกวัสดุประสงค์ในการเรียนการสอน
3. อธิบายวัตถุประสงค์ กติกาและวิธีการเล่นเกม “คณิตคิดหรรษา”
4. เริ่มเล่นเกม

5. แจกแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง นับเพิ่ม-นับลด (การบวกเลข)

6. แจกแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้เกม “คณิตคิดหรรษา”

7. เก็บแบบทดสอบและแบบสอบถาม

8. การบันทึกข้อมูลที่ได้

9. วิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล

1. Descriptive statistics: mean, standard deviation, max, min, range, mode
2. T-Test: compare mean paired sample t-test

5. ผลวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้เกม “คณิตคิดหรรษา” ปรากฏผลในดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้เกม “คณิตคิดหรรษา”

	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>sig(p)</i>
Pretest	38	2.55	.86	37	9.67	.00
posttest	38	4.29	.69			

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจากเรียนการสอนโดยการใช้เกม ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียน ($M = 4.29, SD = .69$) สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน ($M = 2.55, SD = .86$) อย่างมีนัยสำคัญ ($t = 9.67, df = 37, p = .00$) ทางสถิติ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อเกม “คณิตคิดหรรษา”

ความพึงพอใจ	<i>n</i> = 33

	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
ความพึงพอใจ				
1. ใน การ ร่ว ม กิจกรรม	2.55	.50	มาก ที่สุด	2
เกม มี ความ				
2. เหมาะ สม กับ บทเรียน	2.58	.50	มาก ที่สุด	1
การ เรียน วิชา				
3. คณิตศาสตร์มี ความ น่า สน ใจ	2.53	.51	มาก ที่สุด	3

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความพึงพอใจ 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปน้อย คือ 1. เกมมีความเหมาะสมกับบทเรียน 2. ความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม 3. การเรียนวิชาคณิตศาสตร์มีความน่าสนใจ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนได้มากกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” เพื่อช่วยในการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของกาเยในขั้นที่ 1 แรงจูงใจ ขั้นที่ 2 การปรุ่่งแต่งสิ่งทีรับรู้ไว้เป็นความจำ ขั้นที่ 3 คือ การปรุ่่งแต่งสิ่งทีรับรู้ไว้เป็นความจำ เพื่อให้เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว ขั้นที่ 4 ความสามารถในการจำ ขั้นที่ 5 ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งทีได้เรียนรู้ไปแล้ว ขั้นที่ 6 การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งทีได้เรียนรู้ไปแล้ว เนื่องจากเกม “คณิตคิดหรรษา” และขั้นที่ 7 การแสดงออกพฤติกรรมทีเรียนรู้ เนื่องจากการใช้เกมช่วยให้ผู้เรียนได้ความรู้ในกระบวนการคิด ช่วยให้ผู้เรียนซึมซับความรู้ทีถูกสอดแทรกอยู่ในเกมไปในตัว โดยทีไม่ต้องถูกบังคับ แต่เป็นเพราะความสนุกสนานทีได้

เล่นเกมและนักเรียนก็มีความพึงพอใจทีจะเรียนแบบใช้เกมมากกว่าการเรียนแบบปกติ

6. ข้อเสนอแนะ

1. การนำเกม “คณิตคิดหรรษา” มาช่วยในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสามารถซึมซับความรู้ใหม่หรือนำความรู้ความจำทีมีอยู่แล้วมาใช้ได้เป็นอย่างดี แต่ควรมีการเพิ่มเติมในส่วนของความรู้ทีมีอยู่ในเกมให้มากขึ้น เพื่อทีให้ผู้เรียนได้ความรู้ให้มากที่สุด

7. เอกสารอ้างอิง

- “เกม” สารานุกรมเสรี. ค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2558, จาก <http://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B9%80%E0%B8%81%E0%B8%A1>
- 7.1.1 “ประโยชน์ของเกม” kapook. ค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2558, จาก <http://notebookspec.com/>
- “ประเภทของเกม”. ค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <http://wichianthonthong.tripod.com/dataall/d ata7.htm>
- Gagne. “ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย (Gagne)” L3nr (Learner). ค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <https://www.l3nr.org/posts/84155>

ภาคผนวก

เกมคณิตคิดหรรษา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เข้าใจแนวคิดทางคณิตศาสตร์
2. เพื่อให้มีวิธีการและทักษะในการคิดคำนวณ
3. เพื่อสร้างบรรยากาศทีส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
4. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าหาคำตอบด้วยตัวเอง

วิธีการเล่น

1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 10 คน
(30 คน)

2. ครูแจกอุปกรณ์ในการเล่นให้แต่ละกลุ่ม

3. อธิบายวิธีการเล่น โดยครูแจกกระดุมให้กับ
นักเรียนกลุ่มละ 1 กล่อง กล่องละเท่าๆกัน

4. ครูให้นักเรียน นั่งเป็นกลุ่มวงกลม เมื่อได้
ยินสัญญาณนกหวีด ให้นักเรียนในกลุ่มเล่นครั้งละ 2
คนและให้โยนลูกเต๋าคนละลูก เมื่อได้ตัวเลขที่ปรากฏ
ให้นักเรียนในกลุ่ม ช่วยกันบวกตัวเลข 2 จำนวน ว่ามีค่า
เท่าไร และยกเมื่อตอบ ครูเป็นผู้บอกว่าถูกหรือผิด หาก
กลุ่มใดตอบถูก ครูจะถามต่อว่า ลูกเต๋า 2 ลูกนี้ ลูกใดมี
ค่ามาก ลูกใดมีค่าน้อย

กติกาการเล่น “เกมคณิตคิดหรรษา”

1. หลังจากทอยลูกเต๋าแล้ว 1 ครั้ง ห้ามทอยลูกเต๋ามา
อีกครั้ง หากยังไม่ได้ตอบจับเวลาในการคำถามแต่ละ
กลุ่มครั้ง 2 นาที

การศึกษาผลของการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” ในวิชาประวัติศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

Studying the result of using game “Historic Snake-Ladder” in the subject of History of Grade 4 students

ดร.ปฐมพร อินทรานุกร ณ ออยุธยา (Pathomporn Indrangkura Na Ayudthya)

วราพร จันทร์แจ่มหล้า (Varaporn Chanchamla) วาริน จินดาวงษ์ (Varin Jindawong)

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย dr.pathomporn@gmail.com

อาจารย์ประจำวิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลพาณิชย์การ devilinlovebenz@gmail.com

อาจารย์ประจำโรงเรียนราชวินิตประถมบางแค yodkoadba@hotmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” ก่อนใช้ และหลังใช้เกม 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” ในการสอนวิชาประวัติศาสตร์ ประชากรที่ศึกษาทั้งหมด คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน วิชาประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานในประวัติศาสตร์ของไทยและแบบสอบถาม วิชาประวัติศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เรื่อง การตั้งถิ่นฐานในประวัติศาสตร์ของไทย ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยการทดสอบค่า ผลการวิจัยพบว่า 1) เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” ช่วยให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนมากกว่าการเรียนแบบเดิม ก่อนเรียน $M = 2.85$, $SD = 1.18$ และหลังเรียน $M = 7.18$, $SD = 2.30$ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 11.16$, $df = 32$, $p = .00$) 2) นักเรียนมีความพึงพอใจในการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” มาใช้ร่วมในการสอนเป็นอย่างยิ่ง

คำสำคัญ: เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” ความสำคัญของประวัติศาสตร์ ความสนใจในการเรียน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกม “บันไดงูประวัติศาสตร์”

ABSTRACT:

The purposes of this study were: 1) to compare pre-test and post-test scores before and after students learned History by using game "Historic Snake-Ladder" and 2) to find the satisfaction of learned History by using game "Historic Snake-Ladder". The subjects included grade 4/4 Rachawinit Bangcea School students. Two types of research tools were used in this study: experimental tool (game "Historic Snake-Ladder") and data collecting tools including questionnaires, observation, and focus group interview. The statistical devices used in this study consisted of mean, standard deviation, and t-test. The interviews were tape-recorded and transcribed verbatim. Then the transcriptions were analyzed by using open-axial coding procedures. The main results of this research showed as follows. 1) Game "Historic Snake-Ladder" provides students with an interest in learning more traditional classes Pretest is $M = 2.85$, $SD = 1.18$ and Posttest is $M = 7.18$, $SD = 2.30$ the statistical significance ($t = 11.16$, $df = 32$, $p = .00$). 2) Students have the satisfaction of the game. "Historic Snake-Ladder" used in teaching as well.

Keywords:

Game "Historic Snake-Ladder", the importance of history, Interest in learning, Satisfaction of students per game "Historic Snake-Ladder"

8. บทนำ

"วิชาประวัติศาสตร์พยายามที่จะบันทึกและทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในโลกอันเกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ทุกด้าน" ดังที่ ดร.สมศักดิ์ ชูโตกล่าวไว้ ประวัติศาสตร์นั้นมีความสำคัญอย่างมากในหลาย ๆ ด้าน ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ประวัติศาสตร์ช่วยให้เรา รู้จักตัวเอง ช่วยให้นักเรียนรู้จักและเข้าใจตัวเองมากขึ้น รวมทั้งเข้าใจสังคมของมนุษย์โดยส่วนรวม ช่วยให้เกิดความเข้าใจในมรดก วัฒนธรรมของมนุษยชาติ ความรู้ ความคิดอ่านกว้างขวาง ทันเหตุการณ์ทันสมัย ทันคน และสามารถเข้าใจคุณค่าสิ่งต่าง ๆ ในสมัยของคนได้ เหตุการณ์ในอดีตที่มนุษย์สามารถนำมาเป็นบทเรียนให้แก่ปัจจุบัน โดยบทเรียนประวัติศาสตร์ อาจใช้เป็นประสบการณ์พื้นฐานการตัดสินใจ เหตุการณ์ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน หรืออนาคต และประยุกต์ใช้ในกระบวนการแก้ไขปัญหา และวิกฤตการณ์ต่างๆ ให้เป็นไปตามหลักจริยธรรม

คุณธรรม ทั้งนี้เพื่อสันติสุขและพัฒนาการของสังคมมนุษย์เอง

การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุล ต้องคำนึงถึงหลักพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดให้วิชาประวัติศาสตร์ได้อยู่ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ 4 คือ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งมีทั้งหมด 8 กลุ่มสาระด้วยกัน (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑, 2551: หน้า 8)

เนื่องจากภาพลักษณ์ของวิชาประวัติศาสตร์ในสายตาของคนไทย ต่างเห็นว่าวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่น่าเบื่อ เรียนไปก็ไม่ได้นำไปใช้ในการประกอบอาชีพจริง ๆ แล้วยังเป็นวิชาที่ต้องจดจำอะไรมากมาย ยิ่งทำให้เป็นวิชาที่น่าเบื่อเข้าไปใหญ่ ดีไม่ดีอาจมีทัศนคติว่าครูผู้สอนวิชานี้สอนได้น่าเบื่อ ไม่มีหลักจิตวิทยาที่จะเข้าใจเด็กอีกต่างหาก เมื่อเด็กมีทัศนคติแบบนี้ต่อวิชาประวัติศาสตร์ตั้งแต่เริ่มแรกที่ยังไม่ได้เรียน ย่อมพยากรณ์ถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เป็นแน่ เมื่อไม่รักไม่ชอบที่จะเรียน ค่ะแน่นอนไม่ได้

ตามไปด้วย ดังนั้นผู้สอนวิชาประวัติศาสตร์จึงได้จัดทำ เกมบันไดงูประวัติศาสตร์ เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจและรักในการเรียนวิชาประวัติศาสตร์เพิ่มมากขึ้น จากการทำกิจกรรมสอนวิชาประวัติศาสตร์นั้นพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นมี 4 ประการ คือ

1. ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถในการจำเป็นอย่างมาก
2. ผู้เรียนต้องใช้จินตนาการในการคิดถึงเรื่องราวในประวัติศาสตร์ซึ่งผ่านมานานแล้ว หากผู้สอนไม่มีการอธิบายดีพอ ผู้เรียนจะไม่สามารถคิดตามได้
3. ผู้เรียนมีความคิดว่าประวัติศาสตร์เป็นเรื่องน่าเบื่อ
4. ผู้เรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของประวัติศาสตร์

จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้สอนจึงมีความคิดที่จะทำให้ผู้เรียนของเรามีความสนใจอยากเรียนรู้ในวิชาประวัติศาสตร์และสามารถลบความคิดในด้านลบของผู้เรียนออกไปได้ ซึ่งวิธีที่ผู้สอนเลือกใช้ คือ การนำเอาเกม “บันไดงู” มาประยุกต์ใช้และสร้างสรรค์จนได้เกมใหม่ในรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับวิชาประวัติศาสตร์ โดยใช้ชื่อเกมว่า “บันไดงูประวัติศาสตร์” ซึ่งเป็นการนำเอาความสนุกสนานเข้ามาช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในขณะเดียวกันผู้เรียนก็จะได้รับความรู้จากการเล่นไปในตัวแบบที่ไม่ต้องท่องจำเหมือนในอดีต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบผลของการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” ก่อนใช้และหลังใช้เกม
2. เพื่อวัดความพึงพอใจในการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” ในการสอนวิชา ประวัติศาสตร์

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของการเรียนรู้

คิมเบล (Kimble , 1964) "การเรียนรู้ เป็นการเปลี่ยนแปลงก่อนข้างถาวรในพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากการศึกษาที่ได้รับการเสริมแรง"

ฮิลการ์ด และ เบาเวอร์ (Hilgard & Bower, 1981) "การเรียนรู้ เป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม อันเป็นผลมาจากประสบการณ์และการฝึก ทั้งนี้ไม่รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่เกิดจากการตอบสนองตามสัญชาตญาณ ฤทธิ์ของยา หรือ สารเคมี หรือปฏิกิริยาสะท้อนตามธรรมชาติของมนุษย์ "

คอนบาค (Cronbach) "การเรียนรู้ เป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมที่มีการเปลี่ยนแปลง อันเป็นผลเนื่องมาจากประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลประสบมา "

พจนานุกรมของเว็บสเตอร์ (Webster 's Third New International Dictionary) "การเรียนรู้ คือ กระบวนการเพิ่มพูนและปรุงแต่งระบบความรู้ ทักษะนิสัย หรือการแสดงออกต่างๆ อันมีผลมาจากสิ่งกระตุ้นอินทรีย์โดยผ่านประสบการณ์ การปฏิบัติ หรือการฝึกฝน"

ประดินันท์ อุปรมัย (2540, ชุควิชาพื้นฐานการศึกษา(มนุษย์กับการเรียนรู้) : นนทบุรี, พิมพ์ครั้งที่ 15, หน้า 121) การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงของบุคคลอันมีผลเนื่องมาจากการได้รับประสบการณ์ โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นเหตุทำให้บุคคลเผชิญสถานการณ์เดิมแตกต่างไปจากเดิม ประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหมายถึงทั้งประสบการณ์ทางตรงและประสบการณ์ทางอ้อม

ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย่ (Gagne)

- การจูงใจ (Motivation Phase) การคาดหวังของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้

- การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Apprehending Phase) ผู้เรียนจะรับรู้สิ่งที่สอดคล้องกับความตั้งใจ
- การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (Acquisition Phase) เพื่อให้เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว
- ความสามารถในการจำ (Retention Phase)
- ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (Recall Phase)
- การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (Generalization Phase)
- การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ (Performance Phase)
- การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน (Feedback Phase) ผู้เรียนได้รับทราบผลเร็วจะทำให้มีผลดีและประสิทธิภาพสูง

องค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ จากแนวคิดนักการศึกษา กาย์ (Gagne) คือ

- ผู้เรียน (Learner) มีระบบสัมผัสและระบบประสาทในการรับรู้
- สิ่งเร้า (Stimulus) คือ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
- การตอบสนอง (Response) คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

การสอนด้วยสื่อตามแนวคิดของกาย์ (Gagne)

- เร้า ความสนใจ มีโปรแกรมที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เช่น ใช้การ์ตูน หรือ กราฟิกที่ดึงดูดสายตา ความอยากรู้อยากเห็นจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน การตั้งคำถามก็เป็นอีกสิ่งหนึ่ง
- บอกวัตถุประสงค์ ผู้เรียนควรทราบถึงวัตถุประสงค์ ให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน เพื่อให้ทราบว่าบทเรียนเกี่ยวกับอะไร

- กระตุ้น ความจำผู้เรียน สร้างความสัมพันธ์ในการโยงข้อมูลกับความรู้ที่มีอยู่ก่อน เพราะสิ่งนี้สามารถทำให้เกิดความทรงจำในระยะยาวได้เมื่อได้โยงถึงประสบการณ์ ผู้เรียน โดยการตั้งคำถาม เกี่ยวกับแนวคิด หรือเนื้อหา นั้น ๆ
- เสนอเนื้อหา ขั้นตอนนี้จะเป็นการอธิบายเนื้อหาให้กับผู้เรียน โดยใช้สื่อชนิดต่าง ๆ ในรูป กราฟิก หรือ เสียง วิดีโอ
- การยกตัวอย่าง การยกตัวอย่างสามารถทำได้โดยยกกรณีศึกษา การเปรียบเทียบ เพื่อให้เข้าใจได้ซาบซึ้ง
- การฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะหรือพฤติกรรม เป็นการวัดความเข้าใจว่าผู้เรียนได้เรียนถูกต้อง เพื่อให้เกิดการอธิบายซ้ำเมื่อรับสิ่งที่ผิด
- การให้คำแนะนำเพิ่มเติม เช่น การทำแบบฝึกหัด โดยมีคำแนะนำ
- การสอบ เพื่อวัดระดับความเข้าใจ
- การนำไปใช้กับงานที่ทำ ในการทำสื่อควรมีเนื้อหาเพิ่มเติม หรือหัวข้อต่าง ๆ ที่ควรจะต้องเพิ่มเติม

ทฤษฎีเกม (Game Theory)

ความหมายของเกม

เกม (Game) คือ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันเพื่อเอาชนะกัน โดยที่ผู้เล่นแต่ละฝ่ายตระหนักถึงผลกระทบซึ่งกันและกัน ของกลยุทธ์ที่ต่างฝ่ายเลือกใช้ เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ของตนสูงสุด (ชยันต์ ตันติวิศดาการ, 2541:หน้า 1)

ความสำคัญของเกม

การเล่นเกมนช่วยสนองความต้องการของร่างกายตามหลักสรีรวิทยา การที่เด็กได้มีโอกาสเข้าร่วมเกม เด็กจะได้ฝึกหัดและพัฒนาทักษะ ซึ่งถือเป็นการพัฒนาการทำงานประสานกันระหว่าง ประสาทและกล้ามเนื้อนั่นเอง การเข้าร่วมเกมทำให้เด็กได้มี

โอกาสฝึกหัด การฝึกหัดจะทำให้ทักษะการพัฒนายิ่งฝึกมาก บ่อย ๆ เป็นประจำสม่ำเสมอจะทำให้การพัฒนาเป็นไปได้

ประเภทของเกม

เกมนี้สามารถแบ่งแยกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะการเล่น อุปกรณ์ วิธีการเล่น หรือรูปแบบการเล่น ได้ดังนี้ 1. เกมเบ็ดเตล็ด (Low Organized Games) 2. เกมผาด โผน และทดสอบสมรรถภาพ (Stunt and Self-testing Activities) 3. เกมเล่นเป็นนิยาย และสร้างสรรค์ (Story Play and Creative Games) 4. เกมประเภทชิงที่หมายไล่จับ (Goal Games and Tag Games) 5. เกมประเภทรายบุคคล และเลียนแบบ (Individual Contest and Imitative Games) 6. เกมแบบหมู่ และผลัด (Mass Contest and Relay Games) 7. เกมนันทนาการ (Recreation Games) 8. เกมพื้นบ้าน เกมประจำชาติ (Native and National Games) 9. เกมนำสู่ทักษะกีฬา (Lead-UP Games)

ประโยชน์ของเกม

1. ทำให้เด็กได้รับความสนุกสนาน ร่าเริง ผ่อนคลายอารมณ์ที่ตึงเครียด
2. ทำให้เด็กทุกคนได้ร่วมกิจกรรมทางกาย เพื่อส่งเสริมทักษะขั้นมูลฐาน
3. ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ถึงวิธีการทำงานและเล่นร่วมกับคนอื่น ปฏิบัติตามระเบียบและรู้จักใช้ความคิดตนเอง
4. เปิดโอกาสให้ครูได้ศึกษาถึงพฤติกรรมที่แท้จริงของเด็ก
5. ส่งเสริมการเรียนการสอนในวิชาการด้านอื่น ๆ โดยการนำเอาเกมเข้ามาสอดแทรกทำให้เด็กไม่เบื่อ สร้างความสนใจในการเรียน
6. สร้างพื้นฐานทักษะทางกีฬาและสมรรถภาพทางกาย เพื่อการเข้าร่วมในกีฬาประเภทอื่น ๆ

3. วิธีการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค จำนวน 140 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/4 โรงเรียนราชวินิตประถมบางแค จำนวน 33 คน

การสุ่มตัวอย่าง คือ การเลือกตัวอย่างโดยไม่สุ่มหรือการเลือกแบบเจาะจง (Non Random)

เครื่องมือ

เครื่องมือในการทดลอง

- เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์”

เครื่องมือในเก็บข้อมูล

- แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การตั้งถิ่นฐานในประวัติศาสตร์ของไทย
- แบบสอบถามความพึงพอใจการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์”

วิธีการเก็บข้อมูล

1. แจกแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การตั้งถิ่นฐานในประวัติศาสตร์ของไทย
2. แจงวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน
3. อธิบายวัตถุประสงค์ กติกาและวิธีการเล่นเกม “บันไดงูประวัติศาสตร์”
4. เริ่มเล่นเกม และเมื่อจบเกมทำการสรุปความรู้ที่ได้จากการเล่นร่วมกันทั้งผู้สอนและผู้เรียน
5. แจกแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การตั้งถิ่นฐานในประวัติศาสตร์ของไทย
6. แจกแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์”
7. เก็บแบบทดสอบและแบบสอบถาม
8. คีย์ข้อมูลที่ได้

9. วิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล

1. Descriptive statistics: mean, standard deviation, max, min, range, mode

2. T-Test: compare mean paired sample t-test

4. ผลวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” ปรากฏผลในคังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์”

	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>sig(p)</i>
Pretest	33	2.85	1.18	32	11.16	.00
posttest	33	7.18	2.30			

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจากเรียนการสอนโดยการใช้เกม ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียน ($M = 7.18, SD = 2.30$) สูงกว่าคะแนนทดสอบก่อนเรียน ($M = 2.85, SD = 1.18$) อย่างมีนัยสำคัญ ($t = 11.16, df = 32, p = .00$) ทางสถิติ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อเกม “บันไดงูประวัติศาสตร์”

ความพึงพอใจ	<i>n = 33</i>			
	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
1. รูปแบบการนำเสนอเกมของครูมีความเหมาะสมระดับใด	4.67	.65	มากที่สุด	4
2. ความรู้ที่ได้รับจากการเล่นเกมมาก	4.76	.56	มากที่สุด	2

	น้อยระดับใด				
3.	เนื้อหาของเกมมีความเหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ของนักเรียนเพียงใด	4.61	.66	มากที่สุด	5
4.	ความชัดเจนของกติกาการเล่น“เกมบันไดงูประวัติศาสตร์”มีความชัดเจนระดับใด	4.70	.59	มากที่สุด	3

ความพึงพอใจ	<i>n = 33</i>			
	<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
5. ประโยชน์ที่ได้รับและการนำไปใช้กับการเรียนวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับใด	4.70	.53	มากที่สุด	3
6. นักเรียนมีความพึงพอใจในการเล่น“เกมบันไดงูประวัติศาสตร์”ในระดับใด	4.85	.44	มากที่สุด	1

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความพึงพอใจ 3 อันดับแรก เรียงจากมากไปน้อย คือ 1. นักเรียนมีความพึงพอใจในการเล่นเกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” ในระดับใด 2. ความรู้ที่ได้รับจากการเล่นเกมมากน้อยระดับใด 3. ความชัดเจนของกติกาการเล่น“เกมบันไดงูประวัติศาสตร์”มีความชัดเจนระดับใด และประโยชน์ที่ได้รับและการนำไปใช้กับการเรียนวิชาประวัติศาสตร์อยู่ในระดับใด

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนได้มากกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการใช้เกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” เพื่อช่วยในการเรียนการสอนทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของกาเย่ในขั้นที่ 3 คือ การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ เพื่อให้เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว ขั้นที่ 4 ความสามารถในการจำ ขั้นที่ 5 ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว และขั้นที่ 6 การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว เนื่องจากเกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” ช่วยให้ผู้เรียนได้นำเอาความรู้ที่เรียนมาแล้วนั้นมาใช้ในการเล่นเกม ซึ่งเป็นการระลึกเอาความรู้ที่ผ่านการจดจำมาแล้วมาใช้และยังช่วยให้ผู้เรียนซึมซับความรู้ที่ถูกสอดแทรกอยู่ในเกมไปในตัว โดยที่ไม่ต้องถูกบังคับแต่เป็นเพราะความสนุกสนานที่ได้เล่นเกมและนักเรียนก็มีความพึงพอใจที่จะเรียนแบบใช้เกมมากกว่าการเรียนแบบปกติ

9. ข้อเสนอแนะ

1. การนำเกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” มาช่วยในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสามารถซึมซับความรู้ใหม่หรือนำความรู้ความจำที่มีอยู่แล้วมาใช้ได้เป็นอย่างดี แต่ควรมีการเพิ่มเติมในส่วนของความรู้ที่มีอยู่ในเกมให้มากขึ้น เพื่อทำให้ผู้เรียนได้ความรู้ให้มากที่สุด

2. ควรมีการทบทวนความรู้ที่ได้จากการเล่นเกม “บันไดงูประวัติศาสตร์” หลังจากจบเกมทุกครั้ง เพื่อเป็นการย้ำในสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป

10. เอกสารอ้างอิง

- “ความหมายของการเรียนรู้” บ้านจอมยุทธ. ค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2558, จาก http://www.baanjomuyut.com/library_2/psychology_of_learning/01.html
- Gagne. “ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย่ (Gagne)” L3nr (Learner). ค้นเมื่อ 22 กุมภาพันธ์ 2558, จาก <https://www.l3nr.org/posts/84155>

การศึกษาผลของการใช้เกม “กลยุทธ์ธุรกิจ” ในวิชากลยุทธ์การตลาด ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1

Studying the result of using game “Business Strategy Game” in the subject of History of High Vocational Certificate

ดร.อุไรรัตน์ แยมจุมิตร (Dr.Urairat Yamchuti)

นางสาวอ้อมใจ ยิ้มสอาด (Aomjai Yimsaard) นางสาวอรุณรัตน์ วรรณารักษ์ (Aroonrut Wannaruk)

¹อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยชนบุรี

²วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลบริหารธุรกิจ aronrutwamaruk@gmail.com

³วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู aomjai-bbo@hotmail.co.th

บทคัดย่อ:

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาผลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้เกม กลยุทธ์ธุรกิจ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังจากการเรียนวิชากลยุทธ์การตลาด โดยเล่นเกม ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 กลุ่ม จำนวน 13 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 แบบ คือ 1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง(เกม กลยุทธ์ธุรกิจ) 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีค่าความเชื่อมั่น = 0.9 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t-testเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องเกมกลยุทธ์ธุรกิจได้ระดับคะแนน Cronbach's alpha reliability coefficient = .00 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภายหลังเรียนวิชาการกลยุทธ์การตลาด เรื่อง กลยุทธ์ธุรกิจโดยการใช้เกมสำหรับนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 กลุ่ม จำนวน 13 คน พบว่าผู้เรียนกลุ่มนี้มีคะแนนทดสอบหลังเรียน (M= 8.25, SD = .92) สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน (M= 4.54, SD = 1.12) และคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t = -18.62, df = 12, p = .00) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน พบว่า ระดับความพึงพอใจมาก

คำสำคัญ: “กลยุทธ์ธุรกิจ” ความสำคัญของประวัติศาสตร์ ความสนใจในการเรียน ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกม “กลยุทธ์ธุรกิจ”

ABSTRACT:

The purposes of this study are 1) To compare post-test and pos-test scores before and after students learned by using competition Business Strategy 2) To study for student's satisfaction in Marketing Strategy Subject of Sample Space by games. The target group was 13 students who were studying in High Vocational Certificate the second semester of the 2014 academic year at Mubankru Technological college, Nong Khaem district, Bangkok. The instruments used in this research were: **Business Strategy Game**, An achievement test and students satisfaction questionnaires (Cronbach's alpha reliability coefficient = .00) The research was one group pre-test-post-test design. The statistics used for analyzing the data were mean, standard deviation, percentage, and t-test (Dependent Sample).

KEYWORDS:

"Business Strategy Game", the importance of history, Interest in learning, Satisfaction of students per game "Business Strategy Game"

1. บทนำ

แผนการตลาดเป็น สิ่งที่กำหนดการดำเนินการทางด้านตลาดของธุรกิจค้าปลีกขนาดย่อม กล่าวได้ว่าเป็นการกำหนดความอยู่รอดและ อยู่ได้ตลอดจนเป็นแนวทางของความเจริญทางธุรกิจหากไม่มีแผนการตลาด ธุรกิจจะขาดแนวทางในการปฏิบัติทางการตลาดจะส่งผลกระทบต่อด้านต่างๆ ตามมา เช่น ผลกระทบด้านการเงิน การผลิต ระบบการจัดการธุรกิจ กล่าวคือเมื่อสินค้าขายไม่ได้ก็ขาดเงินมาหมุนเวียนในกิจการ การผลิตสินค้าก็ไม่สามารถทำต่อเนื่องได้เช่นกันการดำเนินธุรกิจจะไม่เป็นไปตามระบบ เพราะฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่าแผนการตลาดเป็นหัวใจสำคัญของธุรกิจ

ในวิชากลยุทธ์การตลาดจะต้องมีหลักการและการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาด การใช้กลยุทธ์สำหรับส่วนตลาดแบบต่าง ๆ กลยุทธ์เพื่อแสวงหาโอกาสทางการตลาด กลยุทธ์ทางการแข่งขันทางการตลาด กลยุทธ์เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ราคา การจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้

มองเห็นแนวทางและชี้แจงทางการตลาดเพื่อนำ

หลักการไปประยุกต์กับอาชีพทางธุรกิจในอนาคตได้

แผนการตลาดเป็นส่วนที่สรุปใจความสำคัญ ๆ ของแผนธุรกิจทั้งหมด อีกทั้งแผนการตลาดยังเป็นจุดเริ่มต้นของธุรกิจเป็นตัวสะท้อนถึงความเป็นไปได้ของธุรกิจ เพื่อความเด่นชัดควรกำหนดแผนการตลาดให้ละเอียดถี่ถ้วน นอกจากนั้นแล้วแผนการตลาดเป็นการอธิบายให้ผู้ที่มีส่วนได้เสีย ดังนั้นแผนการตลาดควรมี สินค้าหรือบริการ กลุ่มลูกค้าเป้าหมาย จุดแข็ง โอกาส จุดอ่อนและอุปสรรคของธุรกิจขนาดย่อมที่กำลังจะทำ นโยบาย กลยุทธ์ กลวิธีที่ดำเนินสู่เป้าหมายทางการตลาด ตลอดจนการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ปัญหา

การศึกษาของเด็กไทยที่ผ่านมา มีความพยายามในการยกระดับมาตรฐานทางการศึกษาของเด็กและเยาวชนเพื่อให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับ เนื่องจากในการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กไทยในแต่ละปี ผลที่ออกมามักอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่ามาตรฐานแม้

ประเทศไทยจะมีการทุ่มงบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นโครงการเรียนฟรี 15 ปี รวมถึงโครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตรครู 5 ปี) การประเมินวิทยฐานะ ซึ่งทำให้ครูที่มีผลงานดีได้รับผลตอบแทนสูงขึ้น แต่เหตุใดปัญหาการศึกษาของเด็กไทยยังมีการประเมินว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำเมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ซึ่งปัญหาด้านการเรียนของเด็กไทยในปัจจุบันอาจวิเคราะห์ได้ว่ามาจากหลายประการ ไม่มีสมาธิในการเรียน เรียนไม่ทันเพื่อนและไม่เข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ไม่อยากอ่านหนังสือหรืออ่านหนังสือแต่จำไม่แม่น ไม่รู้สึกสนุก หรือรันทรมณ์กับการเรียน สนใจเรื่องของเกม และสื่อเพื่อความบันเทิงมากขึ้น

ดังนั้นการนำเกมมาใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน น่าจะช่วยให้เด็กเกิดความรู้สึกสนใจในกิจกรรมการเรียนการสอนมากขึ้น มีความสนุกสนาน ไม่เกิดความเบื่อหน่าย

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1.) ศึกษาผลเพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน โดยการใช้เกม กลยุทธ์ธุรกิจ ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1
- 2.) เพื่อศึกษาความพึงพอใจหลังจากการเรียนวิชา กลยุทธ์การตลาด โดยการใช้เกม กลยุทธ์ธุรกิจ ของนักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาผลของการใช้เกม ในวิชากลยุทธ์การตลาด ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ผู้วิจัยได้

ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้สนับสนุนการวิจัย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ความหมาย แนวคิดและทฤษฎี

ที่เกี่ยวข้อง การศึกษาโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บรูเนอร์ (ค.ศ.1915) ได้เสนอว่า ในการจัดการศึกษาควรคำนึงถึง การเชื่อมโยง **ทฤษฎีพัฒนาการ กับ ทฤษฎีความรู้กับทฤษฎีการสอน** เพราะการจัดเนื้อหาและวิธีการสอนจะต้องคำนึงถึงพัฒนาการ และปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับความสามารถในการคิด หรือการรับรู้ การใช้ภาษาที่เหมาะสม รวมถึงการเลือกใช้วิธีการที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน บรูเนอร์ (ค.ศ.1915) เชื่อว่าครูสามารถช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมได้โดยไม่ต้องรอเวลา ดังที่กล่าวไว้ว่า "วิชาใดๆก็ตาม สามารถที่จะสอนให้เด็กในทุกช่วงพัฒนาการ ให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม"

ซึ่งแนวคิดดังกล่าว บรูเนอร์ (ค.ศ.1915) ได้เสนอว่า การจัดการเรียนการสอนควรมีการจัดเนื้อหาวิชาที่มีความสัมพันธ์ต่อเนื่องกันไปเรื่อยๆ มีความลึกซึ่งซับซ้อน และกว้างขวางออกไปตามประสบการณ์ของผู้เรียน เรื่องเดียวกันอาจสามารถเรียนรู้กันได้

ทฤษฎีการเรียนรู้โดยการค้นพบ

เน้นที่พัฒนาการเกี่ยวกับความสามารถในการรับรู้และความเข้าใจของผู้เรียน โดยนำหลักการพัฒนาทางสติปัญญาของเพียเจต์ (ค.ศ.1896 - 1980) มาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาของตนเอง บรูเนอร์ เชื่อว่า ครูสามารถช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมได้ โดยไม่ต้องรอเวลา ซึ่งสามารถที่จะสอนได้ในทุกช่วงของอายุ ขึ้นตอนพัฒนาการทางปัญญาของบรูเนอร์ มี 3 ขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ...Enactive representation (แรกเกิด - 2 ขวบ)

เด็กจะแสดงการพัฒนาทางสมอง หรือทางปัญญาด้วยการกระทำ และยังคงดำเนินต่อไปเรื่อยๆตลอดชีวิต วิธีการเรียนรู้ในขั้นนี้จะเป็นการแสดงออกด้วยการกระทำ เรียกว่า **Enactive mode** จะเป็นวิธีการปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม โดยการสัมผัส จับต้องด้วยมือ ผลัก ดึง รวมถึงการใช้ปากกับวัตถุสิ่งของที่อยู่รอบๆตัว สิ่งที่สำคัญเด็กจะต้องลงมือกระทำด้วยตนเอง เช่น การเลียนแบบ หรือการลงมือกระทำกับวัตถุสิ่งของ ส่วนผู้ใหญ่จะใช้ทักษะทางการที่ซับซ้อน เช่น ทักษะการขี่จักรยาน เล่นเทนนิส เป็นต้น

ขั้นที่ 2 ... Iconic representation

ในขั้นพัฒนาการทางความคิด จะเกิดจากการมองเห็น และการใช้ประสาทสัมผัสแล้ว เด็กสามารถถ่ายทอดประสบการณ์ต่างๆเหล่านั้นด้วยการมีภาพในใจแทน พัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจจะเพิ่มตามอายุเด็กที่โตขึ้นก็จะสามารถสร้างภาพในใจได้มากขึ้น วิธีการเรียนรู้ในขั้นนี้ เรียกว่า **Iconic mode** เมื่อเด็กสามารถที่จะสร้างจินตนาการ หรือ มโนภาพ(Imagery)ในใจได้ เด็กจะสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆในโลกได้ด้วย Iconic mode ดังนั้นในการเรียนการสอน เด็กสามารถที่จะเรียนรู้โดยการใช้ภาพแทนของการสัมผัสจากของจริง เพื่อที่จะช่วยขยายการเรียนรู้ที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะ ความคิดรวบยอด กฎและ หลักการ ซึ่งไม่สามารถแสดงให้เห็นได้ บรูเนอร์ได้เสนอแนะให้นำวัสดุทัศนวัสดุมาใช้ในการสอน ได้แก่ ภาพนิ่ง โทรทัศน์ หรืออื่นๆเพื่อที่จะช่วยให้เด็กเกิดจินตนาการประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น

ขั้นที่ 3.... Symbolic representation

ในขั้นพัฒนาการทางความคิดที่ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดประสบการณ์หรือเหตุการณ์ต่างๆโดยใช้สัญลักษณ์ หรือ ภาษา บรูเนอร์ถือว่าการพัฒนาในขั้นนี้เป็น ขั้นสูงสุด ของพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจ เช่น การคิดเชิงเหตุผล หรือการแก้ปัญหา และเชื่อว่า การพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจจะควบคู่ไปกับภาษา

วิธีการเรียนรู้ในขั้นนี้เรียกว่า Symbolic mode ซึ่งผู้เรียนจะใช้ในการเรียนได้เมื่อมีความสามารถที่จะเข้าใจในสิ่งที่ เป็นนามธรรม หรือความคิดรวบยอดที่ซับซ้อน บรูเนอร์เชื่อว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นเมื่อผู้เรียน ได้มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมซึ่งนำไปสู่การค้นพบและการแก้ปัญหา เรียกว่า การเรียนรู้โดยการค้นพบ (Discovery approach) ผู้เรียนจะประมวลข้อมูลข่าวสารจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม และจะรับรู้สิ่งที่ตนเองเลือก หรือสิ่งที่ใส่ใจ การเรียนรู้แบบนี้จะช่วยให้เกิดการค้นพบ เนื่องจากผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเห็น ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันที่ทำให้สำรวจสิ่งแวดล้อม และทำให้เกิดการเรียนรู้โดยการค้นพบ โดยมีแนวคิดที่เป็นพื้นฐาน ดังนี้

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง
2. ผู้เรียนแต่ละคนจะมีประสบการณ์และพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน การเรียนรู้จะเกิดจากการที่ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งที่พบใหม่กับความรู้เดิมแล้วนำมาสร้างเป็นความหมายใหม่

สรุป ก็คือ บรูเนอร์ กล่าวว่า คนทุกคนมีพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจ หรือการรู้คิด โดยผ่านกระบวนการที่เรียกว่า Acting, Imagine และ Symbolizing ซึ่งอยู่ใน ขั้นพัฒนาการทางปัญญาคือ Enactive, Iconic และ Symbolic representation ซึ่งเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต มิใช่เกิดขึ้นช่วงใดช่วงหนึ่งของชีวิต เท่านั้นบรูเนอร์เห็นด้วยกับ Piaget ที่ว่า มนุษย์เรามีโครงสร้างทางสติปัญญา(Cognitive structure) มาตั้งแต่เกิด ในวัยเด็กจะมีโครงสร้างทางสติปัญญาที่ไม่ซับซ้อน เมื่อมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมจะทำให้โครงสร้างทางสติปัญญาขยายและซับซ้อนเพิ่มขึ้น หน้าที่ของครูคือ การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่ช่วยเอื้อต่อการขยายโครงสร้างทางสติปัญญาของผู้เรียน

แนวคิดและทฤษฎีการศึกษาโดยใช้เกม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ เกม คือ เกมการศึกษา เป็นวิธีการจัดการเรียนการ

สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นเกมที่มีลักษณะการเล่นเพื่อการเรียนรู้ “Play to learning” มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในขณะที่หรือหลังจากการเล่น เกม เรียนไปด้วยและก็สนุกไปด้วยพร้อมกัน ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ที่มีความหมาย (สุชาติ แสนพิช <http://researchers.in.th/block/Seampich/127>)

ทิสนา แคมมณี (2544 : 81 – 85) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยใช้เกม เป็นกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยการให้นักศึกษาเล่นเกมตามกติกา และนำเนื้อหาและข้อมูลของเกม พฤติกรรมการเล่น วิธีการเล่น และผลของการเล่นเกมของนักศึกษามาใช้ในการสรุปการเรียนรู้โดยมีจุดประสงค์เพื่อช่วยให้นักศึกษาได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ อย่างสนุกสนานและท้าทายความสามารถ โดยนักศึกษาเป็นผู้เล่นเอง ทำให้ได้ประสบการณ์ตรง เป็นวิธีที่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมสูง

คณาจารย์ รัศมีมา

วีรย์ (<http://www.itie.org/eqi/modules.php?name=Journal&file=display&jid=683>) กล่าวว่า เกมที่นำมาใช้ในการสอนส่วนใหญ่จะเป็นเกมที่เรียกว่า เกมการศึกษา เป็นเกมที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เล่นเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มิใช่เล่นเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกมมีประโยชน์ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ควบคู่ไปกับความสนุกสนาน เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน และเป็นการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียนไปโดยที่ผู้เรียนไม่รู้ตัว รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการทำงานและอยู่ร่วมกัน

3. วิธีการวิจัย

ประชากร นักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาการตลาด

วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาค
เรียนที่ 2/2557 จำนวน 90 คน
กลุ่มตัวอย่าง นักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาการตลาด
วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครู ภาค
เรียนที่ 2/2557 จำนวน 13 คน

การสุ่มตัวอย่าง คือ การเลือกตัวอย่างโดยไม่สุ่มหรือ
การเลือกแบบเจาะจง (Non
Random)เป็นการใช้กับกลุ่มตัวอย่าง
ที่มีลักษณะเฉพาะ เพื่อให้เป็นไปตาม
วัตถุประสงค์ของการวิจัย เช่น การ
สำรวจภาวะตลาดการค้า อาจจะต้อง
เลือกเอาช่วงเวลาที่เหมาะสมการค้า
เป็นไปแบบกลางๆ คือไม่สูง หรือต่ำ
จนเกินไป หรือการทดสอบการใช้
หลักสูตร ซึ่งจะต้องใช้นักเรียนทั้งที่
เรียนดี ปานกลาง และต่ำ จึง
จำเป็นต้องใช้วิธีการแบบเจาะจง
เพื่อให้ได้คนทั้งสามกลุ่มแน่นอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 3
ชนิด คือ

1. เครื่องมือในการทดลอง เป็นเกมการศึกษา
ชื่อ “เกมกลยุทธ์ธุรกิจ”
2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่
  - 2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
เป็นแบบทดสอบปรนัยจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบ 4
ตัวเลือก
  3. แบบประเมินความพึงพอใจ
4.51 – 5.00 หมายถึงความ
พึงพอใจมากที่สุด
3.51 – 4.50 หมายถึงความ
พึงพอใจมาก
2.51 – 3.50 หมายถึงความ
พึงพอใจปานกลาง

1.51 – 2.50 หมายความว่า
พึงพอใจน้อย

1.00 – 1.50 หมายความว่า
พึงพอใจน้อยที่สุด

วิธีการเก็บข้อมูล

- (1.) แจกแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การจัดทำแผนธุรกิจ
- (2.) แข่งขันวัตถุประสงค์ในการเรียนการสอน
- (3.) เล่นเกมโดยวิธีการเล่นเกม

ขั้นตอนที่ 1.) แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ทั้งหมด 2 กลุ่ม และเลือกกรรมการ จำนวน 3 คน

ขั้นตอนที่ 2.) ครูเตรียมบัตรคำ เกี่ยวกับธุรกิจ, ต้นทุน, ทำเลที่ตั้ง, พนักงาน, ปัญหาที่เกิด

ขั้นตอนที่ 3.) ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกบัตรคำที่ ต้องการ และทำการระดมความคิด

ในกลุ่มเกี่ยวกับการเขียน

ขั้นตอนที่ 4.) แผนธุรกิจ และร่วมกันออกแบบตราสินค้า บรรจุภัณฑ์ ตามบัตรคำที่กำหนด

- ขั้นตอนที่ 5.) สมาชิกในกลุ่มร่วมกันนำเสนอ และอภิปราย รับฟังข้อเสนอแนะ
- (4.) แจกแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การจัดทำแผนธุรกิจ

(5.) แจกแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้เกม “กลยุทธ์ ธุรกิจ” (โปรดดูรายละเอียดการเล่นในภาคผนวก ก.)

- (6.) เก็บแบบทดสอบและแบบสอบถาม
- (7.) เก็บรวบรวมข้อมูล
- (8.) สรุปประเด็นความรู้

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำค่าเฉลี่ยที่ได้

เทียบกับเกณฑ์การประเมินดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 50-100)

2. สถิติทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

ทดสอบความแตกต่างของคะแนน

เฉลี่ยแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 70 โดยใช้สถิติทดสอบค่า t-test (one sample) (ส่วน และ อังคณา สายยศ. 2538)

ผลการวิจัยข้อมูลสำคัญใช้เกม กลยุทธ์ธุรกิจ

ผลการวิจัยข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและ หลังเรียนโดยการใช้เกม “กลยุทธ์ ธุรกิจ” ปรากฏผลใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียนโดยการใช้เกมกลยุทธ์ธุรกิจ

	n	M
Pretest		4
	1	5
	3	4
Posttest		8
	1	4
	3	6

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจากเรียนการสอนโดยการใช้ เกม “กลยุทธ์ ธุรกิจ” ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยใน แบบทดสอบหลังเรียน ($M = 8.46, SD = 0.96$) สูงกว่า คะแนนทดสอบก่อนเรียน ($M = 4.45, SD = 1.12$) อย่างมี นัยสำคัญ ($t = 18.62, df = 12, p = .00$) ทางสถิติ

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียนโดย ใช้ เกม กลยุทธ์ธุรกิจ

ความพึงพอใจ

1. การเรียนโดยใช้เกมกลยุทธ์ธุรกิจทำให้มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาที่ผลการวิจัย	5.00	0.00
มากขึ้น	ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบ	
2. การเรียนโดยใช้เกมทำให้มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น หลังเรียนได้มากกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการใช้	0.00	
3. รู้สึกชอบในการเรียนโดยใช้เกมกลยุทธ์ธุรกิจ	เกม “กลยุทธ์ธุรกิจ” เพื่อช่วยในการเรียนการสอนทำให้	0.27
4. อยากให้มีการเรียนโดยใช้เกมกลยุทธ์ธุรกิจมากกว่าการเรียนแบบเดิมที่สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ	0.27	
5. อยากให้มีการเรียนโดยใช้เกมกลยุทธ์ธุรกิจในการเรียนที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาและจัดการเรียนรู้อย่าง	0.27	
6. ระยะเวลาในการเล่นเกมนกลยุทธ์ธุรกิจมีความเหมาะสมต่อสภาพได้ โดยใช้วิธีการที่เหมาะสม สามารถ	0.27	
7. ประโยชน์ที่ได้รับในการเล่นเกมนกลยุทธ์ธุรกิจ	พัฒนาการรับรู้ และมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน มี	0.27
8. อยากให้มีการเรียนโดยใช้เกมกลยุทธ์ธุรกิจมากกว่าการเรียนแบบเดิมที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับ	0.37	
9. อยากให้มีการคิดเกมใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนเสมอ	สิ่งแวดล้อมด้วยตนเองและ ผู้เรียนแต่ละคนจะมี	0.37
10. การเรียนโดยใช้เกมทำให้มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น	ประสบการณ์และพื้นฐานความรู้ที่แต่ละคนมี การเรียนรู้	1.34

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ความพึงพอใจมาก

ที่สุด 3 อันดับแรก คือ

พบใหม่กับความรู้เดิมแล้วนำมาสร้างเป็นความหมายใหม่ ความพึงพอใจการเรียนโดยใช้เกมมีค่าเฉลี่ย

1. การเรียนโดยใช้เกมกลยุทธ์ธุรกิจทำให้มีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น
คะแนนเฉลี่ย $M = 4.85$ และ $SD = 0.37$
วิเคราะห์
2. การเรียนโดยใช้เกมทำให้มีความตั้งใจเรียนมากขึ้นค่าคะแนนเฉลี่ยการให้ร่วมทำให้เกิดแรงจูงใจได้
3. รู้สึกชอบในการเรียนโดยใช้เกมกลยุทธ์ธุรกิจโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ย $M = 3.92$ และ $SD = 1.34$

และความพึงพอใจน้อยที่สุด 3 อันดับคือ

2.3 ได้ประโยชน์และได้พัฒนาสติปัญญา

1. อยากให้มีการเรียน โดยใช้เกมกลยุทธ์ธุรกิจมากกว่าการเรียนแบบเดิมในการวิจัยครั้งนี้
คะแนนเฉลี่ย $M = 5.00$ และ $SD = 0.00$
2. อยากให้มีการคิดเกมใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนเสมอ
3. การเรียนโดยใช้เกมทำให้มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน
2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนโดยใช้เกมกลยุทธ์ธุรกิจทำให้มีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00, SD = 0.00$)

1. การนำเกม “กลยุทธ์ธุรกิจ” มาช่วยในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสนใจเรียนมากขึ้น
2. ควรมีการทบทวนความรู้ที่ได้จากการเล่นเกม “กลยุทธ์ธุรกิจ” หลังจากจบเกมทุกครั้ง เพื่อเป็นการย้ำในสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป

เอกสารอ้างอิง

ทฤษฎีการเรียนรู้ (บรูเนอร์). 21 มี.ค, 2557,
จาก

NovaBizz: <https://www.gotoknow.org/post/s/200976>

ทฤษฎีเกม (Game Theory. 21 มี.ค, 2557,
จาก OK NATION BLOG ชมรมลาน
ความคิด

ภาคผนวก (ก)

ชื่อเกม กลยุทธ์ธุรกิจ (วิชากลยุทธ์การตลาด)

วัตถุประสงค์

1. สามารถอธิบายเกี่ยวกับการทำแผนธุรกิจ ได้ถูกต้องอย่างน้อย 80 %
2. สามารถออกแบบผลิตภัณฑ์ และตราสินค้าได้
3. สามารถวิเคราะห์เกี่ยวกับแผนธุรกิจได้
4. สามารถบอกถึงองค์ประกอบของแผนธุรกิจ ได้อย่างถูกต้อง

อุปกรณ์

บัตรคำเกี่ยวกับ ธุรกิจ, ต้นทุน, ทำเลที่ตั้ง, พนักงาน, ปัญหาที่เกิดขึ้น

วิธีการเล่นเกม

ขั้นตอนที่ 1.) ให้เลือกกรรมการประจำกลุ่มๆละ 1 คน

จำนวน 2 คน และเลือกกรรมการกลาง 1 คน

ขั้นตอนที่ 2.) ให้ผู้เล่นแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน จำนวน 2 กลุ่ม

ขั้นตอนที่ 3.) ส่งตัวแทนกลุ่มออกไปเลือกบัตรคำที่ต้องการเกี่ยวกับ ธุรกิจ, ต้นทุน, ทำเลที่ตั้ง,พนักงาน, ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยสามารถเลือกได้กลุ่มละ 5 แผ่นเท่านั้น (โดยหัวข้อต้องไม่ซ้ำกัน)

ขั้นตอนที่ 4.) ให้ผู้เล่นระดมความคิด พร้อมกับเขียนแผน

ธุรกิจ ให้สำเร็จตามบัตรคำที่เลือก

ขั้นตอนที่ 5.) ในขณะที่เดียวกันผู้เล่นสามารถขอตัวช่วยได้

โดยการส่งตัวแทนมาตอบคำถาม ถ้าตอบถูก รับเอกสารที่

จะช่วยชี้้นำในการเขียนแต่ละหัวข้อได้แต่ ถ้าตอบผิด ต้อง

ไปเปลี่ยนผู้เล่นมาใหม่จนกว่าจะตอบถูกต้อง

ขั้นตอนที่ 6.) เมื่อเขียนแผนธุรกิจเสร็จแล้ว ผู้เล่นต้อง

ออกแบบตัวอย่างผลิตภัณฑ์ โดยให้สอดคล้องกับบริษัทที่

เราจัดตั้งขึ้น

ขั้นตอนที่ 7.) นำเสนอแผนธุรกิจที่เขียน พร้อมเสนอขาย

ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม

กติกาการเล่น เกม กลยุทธ์ธุรกิจ

1. ผู้เล่นสามารถค้นคว้าจากเครื่องมือสื่อสารได้
2. ห้ามแอบดู ห้ามถามกลุ่มอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มตัวเอง
3. ผู้เล่นทุกคนในกลุ่มต้องออกมาแนะนำเสนอผลิตภัณฑ์ของตนเอง
4. ผู้เล่นสามารถคิดการนำเสนอในรูปแบบใดก็ได้

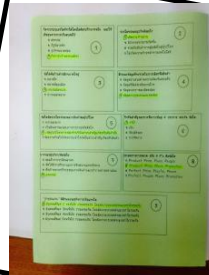
บัตรแสดงตำแหน่ง

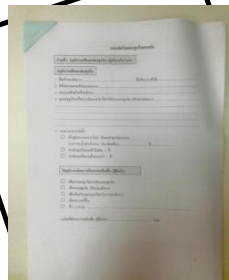
บัตรคำธุรกิจ

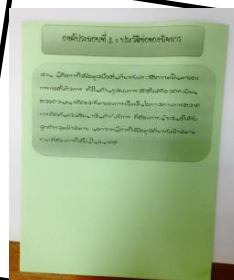
คำถามชิงตัวช่วย

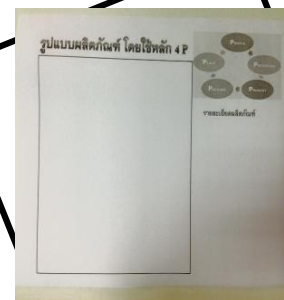
แบบฟอร์มแผนธุรกิจ

รายละเอียดองค์ประกอบ

แบบฟอร์มวาดผลิตภัณฑ์

การศึกษาผลของการใช้เกม “Mixed Marketing” ในวิชาการตลาดระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

A study of using game “Mixed Marketing”
in the subject of marketing of Grade 10 students

พรศักดิ์ คำทอง¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพร จันทรปัญญา²

¹วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน, ps_khom@hotmail.com

²สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาอีสเทอร์น

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้เกม “Mixed Marketing” เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนในวิชาการขายเบื้องต้น 1 โดยการใช้เกม กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โรงเรียนฐานเทคโนโลยี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 แบบ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ เกม “Mixed Marketing” และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนด้วยเกมสถิติเชิงพรรณนา โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการหาค่าค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนและ t-test เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ส่วนผสมทางการตลาด การหาจำนวนนักเรียนและร้อยละที่ได้ระดับคะแนน Cronbach’s alpha reliability coefficient = 0.86 ผลการวิจัยพบว่า 1) ภายหลังเรียนวิชาส่วนผสมทางการตลาด เรื่อง เกม “Mixed Marketing” สำหรับนักเรียนชั้นระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คน พบว่าผู้เรียนกลุ่มนี้มีคะแนนทดสอบหลังเรียน (M= 8.25, SD = .92) สูงกว่า คะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน (M= 4.94, SD = 1.78) และคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t = -10.09, df = 31 , p = .36) ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน พบว่า ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 2 ข้อ คือ 1. ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม 2. เกมมีความเหมาะสมกับบทเรียน (M= 4.59, SD = .50) และพบว่า ระดับความพึงพอใจมากที่สุด 3. การเรียนวิชาคริสต์ศาสนามีความน่าสนใจ (M= 4.56, SD = .50) ความพึงพอใจหลังการเรียนรู้ด้วยเกม “Mixed Marketing” เรื่อง ส่วนผสมทางการตลาดนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 20 คนพบว่า มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด นักเรียนมีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรม เกมมีความเหมาะสมกับบทเรียน และพบว่าระดับความพึงพอใจมากที่สุด การเรียนวิชาการตลาดระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ความน่าสนใจ

คำสำคัญ: เกมส่วนผสมทางการตลาด

ABSTRACT:

The purposes of this study were. 1)) to compare the outcomes of students' learning between before and after learning Marketing in the topic of "Mixed Marketing" by using games and 2) to examine students' satisfaction toward learning Christianity in the topic of Marketing by using games. The target group was 20 students who were studying in Vocational Certificate 1 in the second semester of the 2014 academic year at Than Institute of Technology School, Muang district, Samutsakhon. The instruments used in this research were: "Mixed Marketing" games, an achievement test and students' satisfaction questionnaires (Cronbach's alpha reliability coefficient = .58). The research was one group pre-test-post-test design. The statistics used for analyzing the data were mean, standard deviation, percentage, and t-test (Dependent Sample).

The research findings were as follows:

1. After students learned by using "Mixed Marketing", the mean score of post-test (M= 8.75, SD = 1.02) was significantly higher than the pre-test (M= 5.80, SD = 1.24, p = .00).
2. The student rated their satisfaction toward learning Vocational Certificate 1 in the topic of "Mixed Marketing" by using game at the high level (M= 4.95, SD = .22).

Keywords:

"Mixed Marketing", Game

1. บทนำ

การตลาดมีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และยกระดับความเป็นอยู่ของมนุษย์ ในสังคม ดังนั้น การตลาดจึงมีความสำคัญต่อองค์กรธุรกิจ ระบบเศรษฐกิจของประเทศชาติและ ต่อบุคคล โดยมีรายละเอียดดังนี้ความสำคัญต่อองค์กรธุรกิจ

การตลาดเป็นเครื่องมือช่วยสร้างรายได้ และ กำไร ให้กับองค์กร คือ เมื่อกิจการ ผลิตสินค้าออกสู่ตลาด และจำหน่ายได้ ส่งผลให้กิจการมีรายได้ สามารถนำเงินที่ได้จากการจำหน่าย สินค้าไปลงทุนทำการผลิต สินค้าออกสู่ตลาด สร้างรายได้และกำไรแก่กิจการ หมุนเวียนเป็นวัฏจักร การตลาดช่วยสร้างคุณค่า ให้กับสินค้า ช่วยสร้างภาพพจน์ ค่านิยมและ การยอมรับในสินค้า การที่กิจการพัฒนาคุณภาพของสินค้า และรักษาชื่อเสียงของกิจการทำให้ ภาพพจน์ของ กิจการได้รับการยอมรับสินค้า ส่งผลให้กิจการมีรายได้ และผลกำไร ช่วยลดต้นทุนต่อหน่วยในการผลิต

เนื่องจากการผลิตเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลง สามารถเสนอขายสินค้าหรือ บริการ ได้ใน ราคาที่ต่ำกว่าคู่แข่งขึ้น เมื่อการตลาดเกิดการขยายตัว กิจการสามารถเพิ่มปริมาณการผลิตมากขึ้น ช่วย กระตุ้นให้ธุรกิจเกิดการศึกษาค้นคว้าและประดิษฐ์สิ่ง แปลก ๆ ใหม่ ๆ ให้มีคุณภาพที่ดี เป็นที่ต้องการของ ตลาดมากขึ้น เนื่องจากความต้องการของผู้บริโภคมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา กิจการจึงต้องศึกษา ความต้องการของผู้บริโภค แล้วนำข้อมูลที่ได้ไป พัฒนาและปรับปรุงสินค้าให้ตรงกับความต้องการของ ผู้บริโภค ทำให้เกิดสินค้าหรือบริการที่ แปลกใหม่ ตอบสนองผู้บริโภคตลอดเวลา

การตลาดถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ทำให้ธุรกิจ ดำเนินงานอยู่รอด ในตลาด ทั้งยังสร้างความ เจริญเติบโตและพัฒนาการทางเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากการตลาด เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาสิ่ง

แปลกใหม่มาสนองความต้องการและความพึงพอใจ
ให้แก่ ผู้บริโภค

ความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศชาติ

การตลาดช่วยยกระดับมาตรฐานการครองชีพของ
ประชากรให้สูงขึ้นด้วย การที่กิจการผลิตสินค้าที่
ทันสมัยตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค ทำให้มี
สินค้าที่ทันสมัย เทคโนโลยีช่วยให้ประชาชนได้รับ
ความสะดวกสบาย ทำให้เกิดการซื้อเพิ่มขึ้น ช่วยให้
รายได้ประชากรสูงขึ้น จากการที่ตลาดช่วยสร้างความ
ต้องการ ซื้อสินค้าหรือบริการ ทำให้กิจการต้องเพิ่ม
ปริมาณการผลิต เพื่อให้เพียงพอกับความต้องการของ
ผู้บริโภค จึงเกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น รองรับการขายตัว
ของกำลังการผลิต ส่งผลให้ประชากร มีงานทำมีรายได้
เพิ่มมากขึ้น อำนาจซื้อก็เพิ่มขึ้นด้วย ทำให้เศรษฐกิจของ
ประเทศชาติมีความมั่นคง เช่น โรงงานผลิตน้ำอุน
กระป๋อง ประสบความสำเร็จในการส่งออกน้ำอุน
กระป๋อง ส่งผลให้ โรงงานต้องจ้างพนักงานเพิ่มขึ้น
ก่อให้เกิดการค้าระหว่างประเทศ เมื่อกิจการพัฒนา
สินค้าหรือบริการ ให้มีคุณภาพดี และจำหน่ายใน
ประเทศไทยจนประสบความสำเร็จแล้ว อาจขยายตลาด
ไปยัง ต่างประเทศ ช่วยสร้างรายได้ให้กับประเทศ

ส่วนผสมทางการตลาด

ส่วนผสมทางการตลาด (Marketing.Mix).เป็นหัวใจ
สำคัญของการบริ การการตลาด ซึ่งส่วนผสมทางการ
ตลาดเป็น ปัจจัยภายในที่สามารถควบคุมได้ อีกทั้งยัง
เป็นเครื่องมือ ทางการตลาดในการสนองความต้องการ
ของลูกค้ากลุ่มเป้าหมาย ทำให้ลูกค้ากลุ่มเป้ าหมายเกิด
ความพึงพอใจ

ส่วนผสมทางการตลาด ประกอบด้วยองค์ประกอบที่
สำคัญ 4 ประการ เรียกว่า 4 Ps ได้แก่

ผลิตภัณฑ์(Product)

ผลิตภัณฑ์ หมายถึง สิ่งที่เสนอขาย เพื่อสนองความ
ต้องการของผู้บริโภคให้เกิด ความพึงพอใจ ผลิตภัณฑ์
ที่เสนอขายอาจจะเป็นสินค้าที่มีตัวตนจับต้องได้หรือ
เป็นบริ การ และ ความคิด ซึ่งไม่มีตัวตน จับต้องไม่ได้
เช่น บริษัท โนเกียมีโทรศัพท์มือถือจำหน่าย ผลิตภัณฑ์
จึงเป็น โทรศัพท์มือถือ

ราคา (Price).

ราคา หมายถึง มูลค่าของสินค้าหรือบริการที่กิจการ
ผลิตหรือจัดหา มาตอบสนอง ความต้องการของ
ผู้บริโภค การที่กิจการจะกำหนดราคาให้อยู่ในระดับใด
ขึ้นอยู่กับความเหมาะสม ของกลุ่มเป้าหมาย โดย
พิจารณาจากต้นทุน ความสามารถในการซื้อของ
ผู้บริโภค และสิ่งแวดล้อม ทางการตลาด การจัด
จำหน่าย(Place.or.Distribution)..

การจัดการจำหน่าย หมายถึง กิจกรรมของกิจการที่ทำ
ให้ผลิตภัณฑ์ไปสู่กลุ่มผู้บริโภค เป้าหมาย กิจกรรมที่
ช่วยในการกระจายสินค้า ประกอบด้วย การขนส่ง การ
เก็บรักษาสินค้า การคลังสินค้า

การส่งเสริมการตลาด (Promotion)

การส่งเสริมการตลาด หมายถึง การติดต่อสื่อสาร
ระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อ เพื่อแจ้งข้อมูล ข่าวสารเกี่ยวกับ
สินค้าหรือบริการ ให้ผู้บริโภคได้รู้และกระตุ้นให้เกิด
การตัดสินใจซื้อสินค้าเร็วขึ้น

การโฆษณา (Advertising) คือ การแจ้งข้อมูลข่าวสาร
เกี่ยวกับสินค้าหรือบริการ ให้ผู้บริโภคได้ทราบผ่านสื่อ
โฆษณา โดยมีผู้อุปถัมภ์รายการเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย

การขายโดยใช้พนักงานขาย.(Personal Selling).เป็นการ
ติดต่อซื้อขายแบบ เฉพาะหน้าระหว่างพนักงานขายและ

ผู้บริโภค พนักงานขายจะทำหน้าที่ในการจูงใจหรือโน้มน้าว ให้ผู้บริโภคเกิดการตัดสินใจซื้อเร็วขึ้น

การส่งเสริมการขาย (Sales Promotion) เป็นเครื่องมือที่กระตุ้นให้ผู้บริโภค เกิดการซื้อสินค้าหรือบริการในปริมาณที่มากขึ้นและเร็วขึ้น ในช่วงเวลาสั้น ๆ เช่น การลดราคา การแจก การแถม การส่งชิ้นส่วนชิงโชค ฯลฯ

การ ประชาสัมพันธ์.(Public.Relation).เป็นการเผยแพร่ข้อมูล ข่าว สาร ความเคลื่อนไหวหรือกิจกรรมต่าง ๆ ของกิจการ เพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและสร้าง ความสัมพันธ์ อันดีระหว่างกิจการกับประชาชนทั่วไป

การตลาดทางตรง (Direct Marketing) เป็นการติดต่อโดยตรงกับกลุ่มลูกค้า เป้าหมายเพื่อให้ได้รับการตอบสนองในทันทีและเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า

การส่งเสริมการขาย หมายถึง กระบวนการทางการติดต่อสื่อสารทางการตลาด ระหว่างผู้ซื้อ ผู้ขาย และผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการซื้อ เพื่อเป็นการให้ข้อมูลชักจูงใจ หรือตอกย้ำเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์และตราหือ รวมทั้งเพื่อให้เกิดอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความเชื่อทัศนคติ ความรู้สึก และพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์ ราคา สถานที่จำหน่าย และการส่งเสริมการขาย

การใช้ส่วนประสมทางการตลาดจะส่งผลต่อการนำเสนอสินค้าให้กับผู้บริโภคสินค้าและบริการให้กับผู้บริโภคคนสุดท้าย ซึ่งธุรกิจสามารถเปลี่ยนแปลงช่องทางการจำหน่ายสินค้าในระยะยาว ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยในระยะสั้น จะทำให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ทางการตลาดได้ และในมุมมองของผู้บริโภคเครื่องมือทางการตลาดนี้จะแสดงให้เห็นถึงผลประโยชน์ของผู้บริโภคได้

ดังนั้นการส่งเสริมการตลาดจึงเป็นการประสานงานของผู้ขายในการพยายามใช้ความคิดสร้างสรรค์เพื่อแจ้งข้อมูลและจูงใจ เพื่อขายสินค้าและบริการหรือส่งเสริมความคิด การส่งเสริมการตลาดถือเป็นหน้าที่หนึ่งของการตลาด เพื่อการติดต่อสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย โดยข่าวสารอาจจะเป็นข่าวสารเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ ราคา หรือคนกลางในช่องทางการจัดจำหน่าย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการใช้เกม “Mixed Marketing”, เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้เกม “Mixed Marketing”, ในการสอนวิชา การขายเบื้องต้น 1

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้ คอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism)

เป็นทฤษฎีทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้น โดย Professor Seymour Papert แห่ง M.I.T. (Massachusetts Institute of Technology) ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) หรือทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

ประสบการณ์ใหม่ / ความรู้ใหม่ + ประสบการณ์เดิม / ความรู้เดิม = องค์ความรู้ใหม่บุคคล

ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม มีสาระสำคัญที่ว่า “ความรู้ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ความรู้จะเกิดขึ้นและสร้างขึ้นโดยผู้เรียนเอง การเรียนรู้จะเกิดขึ้น ได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียน ได้ลงมือกระทำด้วย

ตนเอง (Learning by doing) นอกจากนั้นมองลึกลงไป ถึงการพัฒนาการของผู้เรียนในการเรียนรู้ซึ่งจะมี มากกว่าการได้ลงมือปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น แต่ยัง รวมถึงปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ในตัวของผู้เรียนเอง ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอก หมายความว่า ผู้เรียนจะสามารถเก็บข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมภายนอก และเก็บเข้าไปเป็นโครงสร้างของความรู้ภายในสมอง ของตนเอง ขณะเดียวกันก็สามารถเอาความรู้ภายในที่ ตนเองมีอยู่แล้วแสดงออกมาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ภายนอกได้ ซึ่งจะเกิดเป็นวงจรต่อไปเรื่อยๆ ได้ คือ ผู้เรียนจะเรียนรู้เองจากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อม ภายนอก แล้วนำข้อมูลเหล่านี้กลับไปบันทึกใน สมองผสมผสานกับความรู้ภายในที่มีอยู่ แล้วแสดง ความรู้ออกมาสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก ดังนั้นในการลง มือปฏิบัติด้วยตนเอง (Learning by doing) จะได้ผลดีถ้า หากว่าผู้เรียนเข้าใจในตนเอง มองเห็นความสำคัญใน สิ่งที่เรียนรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ ใหม่กับความรู้เก่า(รู้ว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้าง) และ สร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมา ซึ่งทั้งหมดจะอยู่ภายใต้ ประสบการณ์และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ นั้นเอง”

(ทฤษฎีเกม (Game Theory)

ความหมายของเกม

เกม (Game) คือ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันเพื่อเอาชนะ กัน โดยที่ผู้เล่นแต่ละฝ่ายตระหนักถึงผลกระทบซึ่งกัน และกัน ของกลยุทธ์ ที่ต่างฝ่ายเลือกใช้ เพื่อให้ได้

ผลประโยชน์ของตนสูงสุด (ชยันต์ ตันติวัตตการ, 2541:หน้า 1)

ความสำคัญของเกม

การเล่นเกมหelpสนองความต้องการของร่างกาย ตามหลักสรีรวิทยา การที่เด็กได้มีโอกาสเข้าร่วมเกม เด็กจะได้ฝึกหัดและพัฒนาทักษะ ซึ่งถือเป็น การพัฒนาการทำงานประสานกันระหว่าง ประสาทและ กล้ามเนื้อนั่นเอง การเข้าร่วมเกมทำให้เด็กได้มีโอกาส ฝึกหัด การฝึกหัดจะทำให้ทักษะการพัฒนายิ่งฝึกมาก บ่อย ๆ เป็นประจำสม่ำเสมอจะทำให้การพัฒนาเป็นไป ได้ดี

ประเภทของเกม

เกมนั้นสามารถแบ่งแยกออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะการเล่น อุปกรณ์ วิธีการเล่น หรือรูปแบบ การเล่นได้ดังนี้ 1. เกมเบ็ดเตล็ด 2. เกมผาด โผน และ ทดสอบสมรรถภาพ 3. เกมเล่นเป็นนิยาย และ สร้างสรรค์ 4. เกมประเภชิ่งที่หมายไล่ 5. เกม ประเภทรายบุคคล และ 6. เกมแบบหมู่ และผลัด 7. เกม นันทนาการ 8. เกมพื้นบ้าน เกมประจำชาติ 9. เกมนำสู่ ทักษะกีฬา

ประโยชน์ของเกม

1. ทำให้เด็กได้รับความสนุกสนาน ร่าเริง ผ่อนคลายอารมณ์ที่ตึงเครียด
2. ทำให้เด็กทุกคนได้ร่วมกิจกรรมทางกายเพื่อส่งเสริมทักษะขั้นมูลฐาน
3. ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ถึงวิธีการทำงาน และเล่นร่วมกับคนอื่น ปฏิบัติตามระเบียบและรู้จักใช้ความคิดตนเอง

4. เปิดโอกาสให้ครูได้ศึกษาถึงพฤติกรรมที่แท้จริงของเด็ก

5. ส่งเสริมการเรียนการสอนในวิชาการด้านอื่น ๆ โดยการนำเอาเกมเข้ามาสอดแทรกทำให้เด็กไม่เบื่อ สร้างความสนใจในการเรียน

6. สร้างพื้นฐานทักษะทางกีฬาและสมรรถภาพทางกาย เพื่อการเข้าร่วมในกีฬาประเภทอื่น ๆ หน่วยงาน

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้แบบทดสอบ แบบสอบถาม เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกในเรื่องการศึกษาผลของการใช้เกมในวิชาการตลาดในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1

ประชากรที่ศึกษาทั้งหมดคือนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพแผนกการตลาด โรงเรียนฐานเทคโนโลยี ชั้นปีที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 20 คน (ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ

1. เครื่องมือในการทดลอง เป็นเกมการศึกษา ชื่อ “Mixed Marketing”, เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1.1. แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบ 4 ตัวเลือก

1.2. แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบบัญชีรายการ จำนวน 10 หัวข้องานวิจัยนี้ คือ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. วิธีดำเนินการวิจัย

โดยมีวิธีการดังนี้

1. ครูบอกวัตถุประสงค์ของการเรียนให้นักเรียนทราบ

2. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) ให้นักเรียนทำ

3. จากนั้นครูแบ่งนักเรียนกลุ่มละประมาณ 5 คน แจกกติกา และวิธีเล่นเกม “Mixed Marketing”, แล้วดำเนินการเล่นเกม (ภาคผนวก ข)

4. เมื่อเล่นเกมจบแล้ว ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเนื้อหา และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไป

5. ครูแจกแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ให้นักเรียนทำ

6. ครูแจกแบบประเมินความพึงพอใจให้นักเรียนทำ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. Descriptive statistics: mean, standard deviation, max, min, range, mode

2. T-Test: compare mean paired sample t-test

4. ผลวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิเคราะห์ข้อมูล
เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้
เกม “Mixed Marketing”ปรากฏผลดังในตารางที่ 1

	n	M	SD	df	t	sig
Pretest	20	5.80	1.24	19	13.97	.00
Posttest	20	8.75	1.07			

คะแนนผลการวิจัยพบว่าหลังการเรียนการสอน โดยการ
ใช้เกมพบว่าผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยใน
แบบทดสอบหลัง (M = 8.75 , SD = 1.07) เรียนสูง
กว่าแบบทดสอบก่อนเรียน (M=5.80 , SD=1.24) อย่าง
มีนัยสำคัญ (t = 13.97, df=19, p=.00) ทางสถิติ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน
หลังเรียน โดยใช้เกม “Mixed Marketing”,

ความพึงพอใจ M SD

การจัดการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้อยากเรียน 4.95
0.22

แบบฝึกหัด และ กิจกรรม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ค
งยิ่งขึ้น 4.90 0.30

เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้
4.80 0.41

การจัดแบ่งชั้นตอนการเล่นเกมนเป็นลำดับต่อเนื่อง ช่วย
ให้เข้าใจได้ง่าย 4.75 0.55

วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ทำให้เข้าใจ
เนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น 4.75 0.44

กิจกรรมการเรียนสนุก น่าสนใจ ช่วยให้อยากเรียนรู
4.70 0.47

การวัดและประเมินผลหลากหลาย ไม่เครียด 4.65
4.89

มีการชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ทำให้มีเป้าหมายในการ
เรียนที่ชัดเจน 4.65 0.48

อยากให้มีการเรียนจากเกมเรียนรู้ในเนื้อหาเรื่องอื่นๆ
อีก 4.60 0.50

การเรียนด้วยเกม “Mixed Marketing”

Game ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น 4.55
0.60

เฉลี่ยรวม 4.74 0.54

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีความพึง
พอใจต่อการจัดการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้อยากเรียน (M
= 4.95, SD = .0.22) แบบฝึกหัด และ กิจกรรม ช่วยให้
เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น (M = 4.90, SD = 0.30) เปิด
โอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (M = 4.80,
SD = .0.41) ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของ
คอนสตรัคชันนิสซึม ความรู้ไม่ใช่มาจากการสอนของครู
หรือผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ความรู้จะเกิดขึ้นและ
สร้างขึ้นโดยผู้เรียนเอง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็
ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ทำให้ผู้เรียน
เกิดความพึงพอใจในรายวิชานี้อยู่ในระดับสูง

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่าผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบ
หลังเรียนได้มากกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการใช้
เกม “Mixed Marketing” เพื่อช่วยในการเรียนการสอน
ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี
ของคอนสตรัคชันนิสซึม คือ ความรู้ไม่ใช่มาจากการ

สอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ความรู้จะเกิดขึ้นและสร้างขึ้นโดยผู้เรียนเอง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ผู้เรียนจะสามารถเก็บข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกและเก็บเข้าไปเป็นโครงสร้างของความรู้ภายในสมองของตนเอง ขณะเดียวกันก็สามารถเอาความรู้ภายในที่ตนเองมีอยู่แล้วแสดง

เนื่องจากเกม “Marketing Mix” ช่วยให้ผู้เรียนได้นำเอาความรู้ที่ผู้เรียนเข้าใจในตนเอง มองเห็นความสำคัญในสิ่งที่เรียนรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่าและสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมาซึ่งทั้งหมดจะอยู่ภายใต้ประสบการณ์และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้และซึมซับความรู้ที่ถูกสอดแทรกอยู่ในเกมไปในตัว โดยที่ไม่ต้องถูกบังคับแต่เป็นเพราะความสนุกสนานที่ได้เล่นเกมและนักเรียนก็มีความพึงพอใจที่จะเรียนแบบใช้เกมมากกว่าการเรียนแบบปกติ

ข้อเสนอแนะ

1. การนำเกม “Mixed Marketing”, มาช่วยในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนสามารถซึมซับความรู้ใหม่ หรือนำความรู้ความจำที่มีอยู่แล้วมาใช้ได้เป็นอย่างดี แต่ควรมีการเพิ่มเติมในส่วนของความรู้ที่มีอยู่ในเกมให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้ความรู้ให้มากที่สุด
2. ควรมีการทบทวนความรู้ที่ได้จากการเล่นเกม “Mixed Marketing”, หลังจากจบเกมทุกครั้ง เพื่อเป็นการย้ำในสิ่งที่ได้เรียนรู้ไป

เอกสารอ้างอิง

ทฤษฎีการเรียนรู้ คอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) .ออนไลน์. สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต,

http://maipussadee.blogspot.com/2010/11/blog-post_20.html, ค้นเมื่อ 22 ก.พ. 2558

ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์. คุณค่าและประโยชน์ของเกม. ออนไลน์. สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต,
<http://pimmeeza.blogspot.com/>, ค้นเมื่อ 22 ก.พ. 2558

ประเภทของเกม.ออนไลน์.สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต,
<http://wichianthonthong.tripod.com/dataall/data7.htm>,
ค้นเมื่อ 22 ก.พ. 2558

ภาคผนวก ก

1.แบบประเมินความพึงพอใจ

แบบสอบถามความพึงพอใจ

โรงเรียนฐานเทคโนโลยี

เรื่อง แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีต่อเกม “Mixed Marketing”ของนักศึกษาแผนกการตลาด ระดับ ปวช.1

คำสั่ง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับความรู้สึกรักของนักเรียนมากที่สุดเพียงช่องเดียว

5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด

4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก

3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง

2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย

1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

สภาพการเรียน ระดับความพึงพอใจ

มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

1. การเรียนด้วยเกม “Mixed Marketing” ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น	....
2. มีการชี้แจงจุดประสงค์การเรียนรู้ทำให้มีเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจน	ภาคผนวก ข 1. ขั้นตอนการเล่นเกม
3. การจัดแบ่งขั้นตอนการเล่นเกมเป็นลำดับต่อเนื่อง ช่วยให้เข้าใจได้ง่าย	วิชาการขายเบื้องต้น 1
4. กิจกรรมการเรียนรู้สนุกสนาน น่าสนใจ ช่วยให้อยากเรียนรู้	ชื่อเกม “Mixed Marketing”
5. วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ เหมาะสมกับเนื้อเรื่อง ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	จุดประสงค์ 1. สามารถอธิบายส่วนผสมทางการตลาดได้อย่างน้อย 80 %
6. เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	2. สามารถบอกถึงความสำคัญของส่วนผสมทางการตลาดได้
7. การจัดการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้ออกเรียน	3. สามารถอธิบายการประยุกต์ใช้เกมที่เล่นเกี่ยวข้องกับส่วนผสมทางการตลาดอย่างไร
8. แบบฝึกหัด และ กิจกรรม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น	วัสดุอุปกรณ์ 1. ป้ายฟิวเจอร์บอร์ดส่วนผสมทางการตลาด
9. การวัดและประเมินผลหลากหลาย ไม่เครียด	2. บัตรคำของส่วนผสมทางการตลาด
10. อยากให้มีการเรียนจากเกมเรียนรู้ในเนื้อหาเรื่องอื่นๆ อีก	3. กระจกใสบัตรคำส่วนผสมทางการตลาด
ข้อเสนอแนะ	4. ป้ายติดบัตรคำส่วนผสมทางการตลาด
.....	5. ป้ายกลุ่ม
.....	วิธีการเล่นเกม
.....	1. แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่มเท่ากัน โดยวิธีการนับ 1 อยู่กลุ่มที่ 1 นับ 2 อยู่กลุ่มที่ 2
.....	2. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม กำหนดตัวแทนนักเรียน 1 คนทำหน้าที่กรรมการกลุ่ม

3 ครูผู้สอนจะแจกบัตรคำส่วนผสมทางการตลาด และป้ายติดบัตรคำส่วนผสมทางการตลาดให้แต่ละกลุ่ม

กิจการ

4 กลุ่มใดสามารถเรียงบัตรคำส่วนผสมทางการตลาดที่ถูกต้องได้เป็นกลุ่มแรกจะเป็นผู้ชนะ

4. การขายสินค้าข้อใดที่พนักงานขายจะต้องให้ความรู้แก่ลูกค้าเป็นอย่างดี

5 ครูเฉลยเกมส่วนผสมทางการตลาดและอธิบายเพิ่มเติมเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจมากยิ่งขึ้น

ก. อาหารแช่แข็ง

ข. กระดาษ A4 ที่ใช้ในสำนักงาน

ค. เครื่องจักรขนาดใหญ่

ง. น้ำยาจัดกราบบนเสื้อผ้า

ภาคผนวก ค

1.แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

5. ข้อใด ไม่เกี่ยวข้องกับ กับ “Price”

ก. ส่วนลดทางการค้า

แบบทดสอบหลังเรียน

ข. เงื่อนไขการชำระเงิน

ตอนที่ 1 จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องเพียงข้อเดียว

ค. เบี้ยเลี้ยง

ง. สถานที่การจัดจำหน่าย

1. ข้อใด ไม่ เกี่ยวข้อง กับ “Product”

ก. ราคาสินค้า

ข. ปริมาณสินค้า

ค. ช่องทางการจัดจำหน่าย

ง. บรรจุภัณฑ์

6. การตั้งราคาของสินค้าควรคำนึงถึงอะไร

ก. ขนาดสินค้า

ข. ปริมาณสินค้า

ค. ต้นทุนสินค้า

ง. ถูกทุกข้อ

2. จงอธิบายความหมายของคำว่า “Services”

ก. บริการ

ข. ราคา

ค. สถานที่

ง. ช่องทางการจัดจำหน่าย

7. ข้อใด ไม่เกี่ยวข้องกับ กับ “Place”

ก. ช่องทางการจัดจำหน่าย

ข. การส่งเสริมการขาย

ค. การขนส่ง

ง. สถานที่จัดจำหน่าย

3. เจ้าของกิจการขายสินค้าโดยต้องการสิ่งใดเป็นสิ่งสำคัญ

ก. กำไร

ข. บริการประชาชน

ค. ช่วยเหลือพนักงาน ง. สร้างชื่อเสียงให้แก่

8. การจัดร้านค้าเพื่อให้สวยงาม และแสดงถึงการใช้งานสินค้า เป็นกิจกรรมข้อใด

- ก. การโฆษณา   ข. การจัดแสดงสินค้า
- ค. การส่งเสริมการขาย ง. การบริการตนเอง
9. ข้อใด ไม่เกี่ยวข้องกับ “Promotion”
- ก. การโฆษณา
- ข. การขายโดยพนักงานขาย
- ค. การส่งเสริมการขาย
- ง. การขนส่งสินค้า
10. ข้อใด ไม่ใช่ กิจกรรมการส่งเสริมการขาย
- ก. เปิดฝา อีซีตันลุ้นเงินล้าน
- ข. พิซซ่าคอมพานีวันนี้ ชื้อ 1 ถาด แถม 1 ถาด
- ค. ณเดชน์-ญาญ่า ฟรีเซ็นเตอร์มันฝรั่งเลย
- ง. ชิงโชคทองกับซองมามา

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

1	2	3	4	5	6	7
	8	9	10			
ค	ก	ก	ค	ง	ง	ข
	ค	ง	ค			

การแปลผลข้อมูล. มหาวิทยาลัยสุโขทัย

ธรรมาริราช. (ม.ป.ป.).

อมรรัตน์ ภูมมะธา. คุณลักษณะของผู้บริหารที่ส่งผล
ต่อการประกันคุณภาพภายในตามทัศนะของครู
ในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จังหวัด
สมุทรปราการ. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
2553.

การศึกษาผลของการใช้เกมในวิชาการบริหารเส้นทางรถขนส่งสินค้า

ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1

วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ

A study of using game “Transport Game” in the subject of Transportation management
of Grade 14 students

รศ. เฉลียว พันธุ์สีดา*

วิสนุ สารทรัพย์** ขจิวรรณ พร้อยพานิช***

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการใช้เกม Transport Game ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 และเพื่อศึกษาความพอใจหลังจากการเรียนรู้โดยใช้เกม ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 แบบ คือ 1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง(เกม Transport Game) 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน และแบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่มีค่าความเชื่อมั่น = 0.09 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลการศึกษาผลของการใช้เกม Transport Game เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .01 2. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนในรายวิชาการบริหารเส้นทางรถขนส่งสินค้า อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ($M = 4.47$ และ $SD. = 0.56$)

คำสำคัญ: การบริหารรถขนส่ง ความวิตกกังวลในการเรียนภาษา นักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับต่ำ

ABSTRACT:

The purposes of this study were 1) to compare post-test scores before and after student learned Transportation management by using game and 2) to find the satisfaction of learning Transportation management by using game . The subjects included grade 14 students. Two types

of research tools were used in this study: experimental tool (transport game) and data collecting tool including questionnaires. Observation, and focus group interview. The statistical devices used in this study consisted of mean standard deviation, and t-test. The main results of this research showed as follows. 1) The effect of the Transport Game to compare the before and after school. You can take the test scores were higher than average in Tests. Statistically significant, $p = .00$ 2) Study the satisfaction of the students to learn in the course of transit goods. The level of satisfaction. ($M = 4.47$ and $SD = 0.56$)

KEYWORDS:

Transportation management, language anxiety, low English proficiency students

1. บทนำ

วิชาบริหารเส้นทางการขนส่งสินค้า เป็น การศึกษาเกี่ยวกับสาระสำคัญ การจัดการขนส่งทาง โลจิสติกส์ ที่ส่งผลกระทบต่อผลกำไรและเงิน ลงทุน รศ.ดร.สาธิต พะเนียงทอง กล่าวไว้ว่าการบริหาร การขนส่งทางโลจิสติกส์ที่มีประสิทธิภาพ เป็นการ พัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ การบริการลูกค้าและการ มีสินค้าเพียงพอต่อความต้องการของลูกค้า ซึ่งเป็น ตัว ผลักดันในการเติบโตของรายได้ของบริษัท ช่วยลด ค่าใช้จ่ายการดำเนินงาน วิชาบริหารการขนส่งจึงเป็น ศาสตร์สาขาหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการศึกษา แต่เนื่อง ด้วยเนื้อหาของรายวิชามีเนื้อหากว้าง และประกอบไปด้วยศัพท์เฉพาะทางด้านภาษาอังกฤษจำนวนมาก ส่งผล ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ตกต่ำ จาก ปัญหาด้านภาษาอังกฤษ

จากผลทดสอบแบบทดสอบทางการศึกษา ระดับชาติขั้นพื้นฐาน หรือโอเน็ต ของนักเรียนชั้น ม.6 วิชาภาษาอังกฤษ มีคะแนนตกต่ำลงเรื่อยๆ โดยผลสอบ ล่าสุดปีการศึกษา 2554 มีนักเรียนสอบได้คะแนน ต่ำสุดเป็น "ศูนย์" ซึ่งไม่เคยปรากฏมาก่อน ดร.ศักดิ์ ลิน โรจนสรยุทธมย์ นักวิชาการด้านการศึกษา และ วิทยากรบรรยายเกี่ยวกับข้อสอบโอเน็ต ได้ให้ทรรศนะ

ต่อปัญหาดังกล่าวไว้ว่าสาเหตุมาจากมาตรฐานการ เรียนรู้และตัวชี้วัด หรือการไม่ส่งเสริมให้นักเรียนผ่าน การเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง เช่น การแสดงออก ในการคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหาอย่างมีแบบแผน ด้วยตัวของนักเรียนเอง กับการสอนจริงของผู้สอนใน

โรงเรียนส่วนใหญ่ยังไม่เป็นไปในทิศทาง เดียวกัน จึงส่งผลให้ความรู้ที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอยู่ใน ระดับขั้นต่ำกว่าเกณฑ์ และยังส่งผลให้ผลการสอบ วัดโอเน็ต ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานไปด้วย

การใช้เกมและสถานการณ์จำลองเพื่อใช้ พัฒนาการเรียนรู้การสอน จากแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 พ.ศ. 2530 - 2534 รัฐบาลได้วางนโยบายใน การจัดการศึกษารูปแบบใหม่แก่ผู้เรียนที่มี ความสามารถทางร่างกายและสติปัญญา มุ่งพัฒนา รูปแบบกับวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสม การใช้เกม การศึกษา จึงเป็นสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่งที่มีความ สำคัญยิ่งต่อการฝึกทักษะในด้าน ต่างๆ ส่งเสริม ให้นักเรียนมีส่วนร่วม ผ่านการเรียนรู้ด้วยการลงมือ ปฏิบัติจริงสามารถพัฒนาความรู้และทักษะของผู้เรียน ได้ทุกด้าน และจากการศึกษาเอกสาร งานวิจัยเกี่ยวข้องกับ ผลของการใช้เกมการศึกษา เพื่อพัฒนาความรู้และ รูปแบบการพัฒนาผู้เรียน ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะ

นำเกมการศึกษาไปช่วยในการพัฒนาความรู้
ความสามารถและทักษะการประยุกต์ใช้ของผู้เรียน
เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้สูงสุด

ปัญหา

1. วิธีการสอนที่ใช้เป็นลักษณะการบรรยาย ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจในการเรียน
2. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนไม่มีความหลากหลาย
3. ขาดสื่อประกอบการเรียนการสอนเพิ่มเติม ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง
4. เนื้อหารายวิชาการบริหารเส้นทางรถขนส่งสินค้ามีรายละเอียดเนื้อหากว้าง และเน้นศัพท์เฉพาะทางด้านภาษาอังกฤษ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ

การแก้ปัญหา

- จัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้เกมและสถานการณ์จำลองเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาผลของการใช้เกม Transport Game เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนในรายวิชาการบริหารรถขนส่ง

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาผลของการใช้เกม
ในวิชาการบริหารเส้นทางรถขนส่งสินค้า ระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยี
บริหารธุรกิจสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า
เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้ สนับสนุน
การวิจัย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

- 2.1 แนวคิดและความหมายรถขนส่ง
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้
- 2.3 ความหมาย แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
การศึกษาโดยใช้เกมและสถานการณ์จำลอง

แนวคิดการขนส่ง

ความหมายของการขนส่ง

หมายถึง การเคลื่อนย้ายบุคคล สิ่งมีชีวิต หรือ
สิ่งของจากที่หนึ่ง ไปอีกที่หนึ่งโดยอาศัยอุปกรณ์ในการ
ขนส่ง ความหมายของการขนส่งตามพระราชบัญญัติ
การขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 หมายถึง การขนส่งคน
สัตว์หรือสิ่งของโดยทางบกด้วยรถ31 ความหมายของ
การขนส่งทางเศรษฐศาสตร์หมายถึง การเคลื่อนย้าย
บุคคล สิ่งมีชีวิตหรือสิ่งของจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่งโดย
อาศัยอุปกรณ์ในการขนส่ง ตามความ - ต้องการและเกิด
อรรถประโยชน์

บทบาทของการขนส่ง

บทบาทของการขนส่งที่สำคัญต่อการดำเนิน
ธุรกิจนั้น มีดังนี้การขนส่งก่อให้เกิด อรรถประโยชน์
เกี่ยวกับสถานที่และเวลาการขนส่งเป็นการเคลื่อนย้าย
บุคคล สิ่งมีชีวิต หรือสิ่งของจากที่หนึ่งไปอีกที่หนึ่ง
ซึ่งการเคลื่อนย้ายสิ่งของหรือสินค้าจากที่หนึ่งที่มี
สินค้าจำนวนมากเกินความต้องการของผู้บริโภค ไปอีก
ที่หนึ่งที่ความต้องการของผู้บริโภคมีมากกว่าสินค้าจะ
ทำให้ราคาของสินค้าเพิ่มขึ้นและการขนส่งที่มี
ประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการประหยัดเวลาในการขนส่ง
และการเดินทาง การขนส่งเป็นตัวเชื่อมโยงการ-ผลิต
และการบริโภคการขนส่งเป็นการเคลื่อนย้ายวัตถุดิบ
จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อนำมาผลิต สินค้า เช่น โรงงานผลิต
เฟอร์นิเจอร์นำไม้จากจังหวัดตราดมาทำการผลิต
เฟอร์นิเจอร์ที่ จังหวัดระยอง เมื่อผลิตเสร็จแล้วการ
ขนส่งเป็นตัวกลางกระจายสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่
บริโภค เช่น นำเฟอร์นิเจอร์จากจังหวัดระยองมา

จำหน่ายให้ผู้บริโภคที่กรุงเทพมหานคร เป็นต้น (สถาบันที่ช่วยสนับสนุนการค้าเนื้สุกรกิจ, 2553)

ความสำคัญของการขนส่ง ดังนี้

1. การขนส่งช่วยขยายตลาดให้กว้างขึ้น เมื่อธุรกิจทำการผลิตสินค้าได้การขนส่ง จะทำหน้าที่ในการกระจายสินค้าไปสู่ผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอกประเทศ ทำให้ ตลาดของสินค้าขยายตัวกว้างขึ้น

2. การขนส่งช่วยลดต้นทุนในการผลิต ในการผลิตธุรกิจจำเป็นต้องมีการขนย้าย วัตถุดิบจากแหล่งวัตถุดิบมายังแหล่งผลิต การขนส่งที่มีประสิทธิภาพจะสามารถขนส่งวัตถุดิบในแต่ละครั้งได้เป็นจำนวนมาก ซึ่งช่วยประหยัดต้นทุนในการผลิตสินค้า

3. การขนส่งช่วยให้เกิดการจ้างแรงงาน การขนส่งก่อให้เกิดการผลิตขนาดใหญ่ ทำให้ธุรกิจมีความต้องการแรงงานมากขึ้น และเป็นการนำแรงงานจากที่หนึ่งที่มีแรงงาน จำนวนมากไปอีกที่หนึ่งที่มีความต้องการ

4. การขนส่งช่วยให้เกิดดุลยภาพในระดับราคาสินค้าธุรกิจเมื่อผลิตสินค้าการ- ขนส่งจะทำหน้าที่นำสินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภค เช่น จังหวัดจันทบุรี ในฤดูกาลเงาะ จะมีผลผลิตเงาะออกมาสู่ตลาดเป็นจำนวนมากการขนส่งที่มีประสิทธิภาพสามารถ นำเงาะไปจำหน่ายได้ในทุกจังหวัดทั่วประเทศ และราคาของเงาะที่จำหน่ายในแต่ละ จังหวัดจะเป็นราคาที่ใกล้เคียงกัน ทำให้เกิดดุลยภาพในระดับราคาถ้าการขนส่งไม่มีประสิทธิภาพเงาะในจังหวัดจันทบุรีจะมีราคาถูกมาก ส่วนเงาะที่จำหน่ายในจังหวัดอื่น จะมีราคาสูงมาก เป็นต้น

5. การขนส่งช่วยให้สินค้าถึงผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ การขนส่งที่รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพในปัจจุบัน ทำให้สินค้าถึงผู้บริโภคอย่างมีประสิทธิภาพ การขนส่ง ที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพในปัจจุบัน ทำให้สินค้าจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภคทำได้

อย่าง มีประสิทธิภาพ เช่น ผู้บริโภคในประเทศเขตสั่งซื้อดอกกุหลาบจากจังหวัดเชียงใหม่ การขนส่งที่มีประสิทธิภาพจะทำให้ผู้บริโภคได้รับดอกกุหลาบที่มีความสวยและสด เสมือนตัดจากต้นกุหลาบใหม่ๆ

แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม

ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม เน้นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้า (Stimulus) และ การตอบสนอง (Response) โดยอินทรีย์จะต้องสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนองอันนำไปสู่ ความสามารถในการแสดงพฤติกรรม คือการเรียนรู้นั่นเอง ผู้หน้าที่สำคัญของ กลุ่มนี้ คือ พาฟลอฟ (Ivan Petrovich Pavlop) ธอร์นไคร์ (Edward Thorndike) และสกินเนอร์ (B.F.Skinner) ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก (Classical Conditioning) ผู้ที่ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนี้ คือ พาฟลอฟ ซึ่งเป็นนักสรีระวิทยาชาวรัสเซีย เขาได้ทำการศึกษาค้นคว้ากับสุนัขให้ ยืนนิ่งอยู่ในที่ตรึงในห้องทดลอง ที่ข้างแก้มของสุนัขติดเครื่องมือวัดระดับการไหลของน้ำลาย การทดลองแบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน คือ ก่อนการวางเงื่อนไข (Before Conditioning) ระหว่างการวางเงื่อนไข (During Conditioning) และ หลังการวางเงื่อนไข (After Conditioning) อาจกล่าวได้ว่า การเรียนรู้แบบวางเงื่อนไขแบบคลาสสิก คือ การตอบสนอง ที่เป็นโดยอัตโนมัติเมื่อนำ สิ่งเร้าใหม่มาควบคุมกับสิ่งเร้าเดิม เรียกว่า พฤติกรรมตอบสนอง (Respondent Behavior) พฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้ทั้งกับมนุษย์และสัตว์ คำที่พาฟลอฟใช้อธิบายการทดลองของเขานั้น ประกอบด้วยคำสำคัญ ดังนี้

- สิ่งเร้าที่เป็นกลาง คือ สิ่งเร้าที่ไม่ก่อให้เกิดการตอบสนอง

- สิ่งเร้าที่ไม่ได้วางเงื่อนไข คือ สิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการตอบสนองได้ตามธรรมชาติ

- สิ่งเร้าที่วางเงื่อนไข คือ สิ่งเร้าที่ทำให้เกิดการตอบสนองได้หลังจากถูกวางเงื่อนไขแล้ว

ความหมายแนวคิดและทฤษฎีการศึกษาโดยใช้เกม

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกม คือ เกมการศึกษา เป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นเกมที่มีลักษณะการเล่นเพื่อการเรียนรู้ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในขณะที่หรือหลังจากการเล่น เกม เรียนไปด้วยและก็สนุกไปด้วยพร้อมกัน ทำให้ผู้เรียนมีการเรียนรู้ด้วยความหมาย

คณาจารย์ รัชมีมีรัชย์ กล่าวว่า เกมที่นำมาใช้ในการสอนส่วนใหญ่จะเป็นเกมที่เรียกว่า เกมการศึกษา เป็นเกมที่มีวัตถุประสงค์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มิใช่เล่นเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกมมีประโยชน์ช่วยให้ นิสิต นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ควบคู่ไปกับความสนุกสนาน เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียน และเป็นการพัฒนากระบวนการคิดของผู้เรียน ไปโดยที่ผู้เรียนไม่รู้ตัว รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการทำงานและอยู่ร่วมกัน

เทคนิคการสอนโดยใช้เกม

คณาจารย์ รัชมีมีรัชย์ กล่าวว่า การเรียนโดยใช้เกมนี้ต้องมีบทบาทของผู้สอน ผู้เรียน บรรยายการเรียนการสอนและสื่อ ดังนี้

การเตรียมบทบาทของผู้สอน

1. ก่อนการใช้กิจกรรมเกม

1.1 ผู้สอนเตรียมเอกสารความรู้

เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน 1.2 ผู้สอนศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเล่นเกม

1.3 ผู้สอนเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ เท่ากับ

จำนวนนักศึกษา

2. ระหว่างการเล่น

2.1 ผู้สอนแจกเอกสารความรู้และเกม
2.2 ผู้สอนอธิบายกติกาและวิธีเล่นแก่ผู้เรียน

2.3 ให้นักเรียนเล่นเกมในเวลาที่กำหนด

3. หลังการใช้กิจกรรมเกม

3.1 ผู้สอนและนักศึกษาร่วมกันสรุปเนื้อหาความรู้ที่ได้จากการเล่นเกม

3.2 ผู้สอนประเมินตนเองในการใช้เทคนิคเกม

การเตรียมบทบาทของผู้เรียน

1. ผู้สอนแบ่งกลุ่มของผู้เรียนให้สอดคล้องกับเกม

2. ผู้เรียนศึกษาเอกสารความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะเรียน

3. ผู้เรียนศึกษากติกาและวิธีการเล่นเกม

4. ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปเนื้อหาความรู้ที่ได้

บรรยายการเรียนการสอน

1. สถานที่ที่ใช้เล่นเกมควรเป็นห้องที่สามารถจัดนักศึกษานั่งเป็นกลุ่มได้

2. การเรียนเน้นนักศึกษาเป็นศูนย์กลาง โดยผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะ นักศึกษาศึกษาความรู้และเล่นเกม

3. ในขณะที่เล่นเกมเพื่อเป็นการผ่อนคลาย อาจเปิดเพลงเบา ๆ ได้ สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน (ใบงาน)

2. อุปกรณ์เกี่ยวกับเกม กติกา และวิธีเล่น

จึงกล่าวได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เกม เป็นวิธีการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด ช่วยให้ผู้เรียนน่าสนใจ และสนใจผู้เรียนให้สนใจเรียนรู้เพิ่มขึ้น เกมอาจจำแนกเป็นเกมที่มีวัตถุประสงค์ประกอบ เช่น เกมไพ่ เกมบิงโก เกมอักษรไขว้ เกมกระดานต่างๆ เป็นต้น และเกมที่ไม่มีความประสงค์ประกอบ เช่น เกมทายปัญหา เกมใบ้คำ เกมสถานการณ์จำลอง เป็นต้น ผู้สอนจึงควรเลือกเกมมาใช้ให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่สอน จุดประสงค์และวัยของผู้เรียน

3. วิธีการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาทั้งหมดคือนักศึกษาวิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ ชั้นปีที่ 1 ประจำภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 35 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ

1. เกมการศึกษา เกม Transport game
2. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

แบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

ตารางที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนนแบบสอบถามวัดความพึงพอใจ

ช่วงคะแนน	ความหมาย
4.51 - 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	พึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	พึงพอใจปานกลาง
1.51 - 2.50	พึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	พึงพอใจน้อยที่สุด

วิธีการเก็บข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากร ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 สาขาการจัดการโลจิสติกส์

วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ ภาคเรียนที่ 2/57 จำนวน 35 คน โดยมีวิธีการเก็บข้อมูลดังนี้

1. บอกวัตถุประสงค์
2. แจกแบบทดสอบก่อนเรียน
3. ทดลองเล่นเกม
4. สรุปรูป
5. แจกแบบทดสอบหลังเรียน
6. แจกแบบสอบถามความพึงพอใจ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติทดสอบสมมติฐานการวิจัย ได้แก่ ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน โดยใช้สถิติทดสอบค่า t-test

จุดประสงค์การเล่นเกมน

1. สามารถอธิบายหลักการทางโลจิสติกส์ได้อย่างถูกต้องอย่างน้อย 80%
2. สามารถเขียนคำศัพท์ที่กำหนดได้
3. สามารถอธิบายการประยุกต์ใช้เกมที่เล่นเกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์อย่างไร

วิธีการเล่นเกม

1. ครูผู้สอนขออาสาสมัครตัวแทนนักเรียนเพื่อเป็นผู้ช่วยเกม 6 คน ทำหน้าที่ดังนี้
  - a. นักเรียน 2 คน ทำหน้าที่ถือเชือกฟางกั้นเส้นทาง เป็นด่านที่ 1 ด้านการขนส่งทางบก
  - b. นักเรียน 2 คน ทำหน้าที่ถือปืนฉีดน้ำกั้นเส้นทาง เป็นด่านที่ 2 ด้านการขนส่งทางน้ำ
  - c. นักเรียน 2 คน ทำหน้าที่ถือพัดกั้นเส้นทาง เป็นด่านที่ 3 ด้านการขนส่งทางอากาศ

2. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มเท่ากัน โดยวิธีการนับ 1 อยู่กลุ่มที่ 1 นับ 2 อยู่กลุ่มที่ 2
3. ครูผู้สอนแจกใบความรู้ กลุ่มละ 1 ใบเพื่อให้แต่ละกลุ่มศึกษาเป็นเวลา 5 นาที
4. ครูผู้สอนจะแจกปิงปองกลุ่มละ 1 ลูก และช้อนแก่ผู้เล่น
5. ให้ผู้เล่นคนแรกส่งปิงปองด้วยการคาบช้อนทางปาก โดยห้ามใช้อวัยวะส่วนอื่นในการช่วยเหลือ เดินผ่านอุปสรรคตามด้านต่างๆ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียน โดยใช้เกม Transport Game

ความพึงพอใจ	<i>M</i>	<i>SD</i>
1.	4.40	0.60
2.	4.57	0.61
3.	4.48	0.70
4.	4.57	0.61
5.	4.37	0.69
6.	4.57	0.56
7.	4.54	0.61
8.	4.28	0.52
9.	4.22	0.65
10.	4.65	0.54
รวม	4.47	0.56

	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>sig</i>
Pretest	35	5.26	1.24	34	-22.60	.09
Posttest	35	8.54	.95			

- และวนกลับมาเพื่อส่งลูกปิงปองให้ผู้เล่นคนต่อไป ถ้าผู้เล่นทำลูกปิงปองตกหล่น จะต้องกลับมาจุดเริ่มต้นเพื่อเริ่มเล่นใหม่ กลุ่มที่ทำได้เร็วที่สุดจะได้คะแนน 5 คะแนน กลุ่มที่ทำได้รองลงมาจะได้คะแนน 3 คะแนน
6. เมื่อผู้เล่นส่งลูกปิงปองครบทุกคนแล้ว ให้สมาชิกเปิดใบกิจกรรมที่มี เพื่อร่วมกันตอบคำถามให้ครบทุกรายการ คำถามละ 1 คะแนน
  7. กลุ่มใดที่มีคะแนนรวมสูงสุดจะเป็นผู้ชนะ
  8. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยใบกิจกรรม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสำคัญ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้เกม ปรากฏผลในตารางที่ 1 ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้เกม

ผลการวิจัยพบว่า หลังการเรียนการสอนโดยการเล่นเกม ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียน สูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p = .09$

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่อยากให้มีการเรียนจากเกม Transport Game ในเนื้อหาเรื่องอื่น ๆ อีก อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าคะแนน $M = 4.65$ และ $SD = 0.54$ ค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนในการวัดและประเมินผลหลากหลาย ไม่เครียด มีค่าคะแนนเฉลี่ย $M = 4.22$ และ $SD = 0.65$ และการจัดแบ่งขั้นตอนการเล่นเกมเป็นลำดับต่อเนื่อง ช่วยให้เข้าใจได้ง่าย มีค่าคะแนนเฉลี่ย $M = 4.48$ และ $SD = 0.70$ ถือว่าอยู่ในระดับมาก และนักเรียนส่วนใหญ่เห็นด้วยว่า การเรียนด้วยเกมช่วยให้เข้าใจเนื้อหาที่เรียนมากยิ่งขึ้น มีค่าคะแนนเฉลี่ย $M = 4.40$ และ $SD = 0.60$ ถือว่าอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ นักเรียนยังระบุระดับความพึงพอใจในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การชี้แจงจุดประสงค์การเรียน ช่วยทำให้นักเรียนมีเป้าหมายในการเรียนที่ชัดเจน กิจกรรมการเรียนสนุก น่าสนใจ การเรียนที่หลากหลาย ไม่น่าเบื่อ ช่วยให้อยากเรียนรู้ สื่อที่ใช้น่าสนใจและเหมาะสมกับเนื้อเรื่อง เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการ

เรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้อยากเรียน แบบฝึกปฏิบัติและกิจกรรม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น

โดยค่ารวมเฉลี่ยความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเกมแบบจำลองสถานการณ์ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงปีที่ 1 เท่ากับ $M = 4.47$ และ $SD = 0.56$ ซึ่งอยู่ในระดับมาก

4. ผลวิจัย

1. ผลการศึกษาผลของการใช้เกม Transport Game เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p = .09$
2. ผลการศึกษาค่าความพึงพอใจของผู้เรียนต่อการเรียนในรายวิชาบริหารเส้นทางขนส่งสินค้า อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก ($M = 4.47$ และ $SD = 0.56$)

5. อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนวิชาบริหารเส้นทางขนส่งสินค้า โดยใช้เกม Transport Game ในชั้นเรียนจำนวน 35 คน มีผลการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ $p = 0.09$ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการศึกษาของ *ดร.อินทรา จิตรอรุณ* อาจารย์มหาวิทยาลัยรังสิต ได้ใช้เกมในชั้นเรียนประกอบการเรียนการสอน เพื่อเป็นสื่อเร้ากระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความรู้และเข้าใจเนื้อหาของบทเรียน ซึ่งข้อสังเกตนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยมที่ว่า การกระทำต่าง ๆ เกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการตอบสนองต่อสิ่งเร้า การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง (ทิตินา แคมมณี, 2548)

ข้อเสนอแนะ

ในการพัฒนาเกมในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการเรียนการสอนวิชาบริหารเส้นทางขนส่งสินค้า นับเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างสรรค์และพัฒนาการเรียนการสอนประเภทเกมในรายวิชา สำหรับการพัฒนาและต่อยอด ควรจะมีการสร้างบทเรียนที่มีความหลากหลายเพิ่มขึ้น อาทิเช่น การออกแบบรูปแบบการเล่นในเกมในชั้นเรียนให้มีเนื้อหาครอบคลุม และลำดับขั้นตอนการเล่นชัดเจน เพื่อให้เกิดความครอบคลุมในการจัดการเรียนการสอน

เอกสารอ้างอิง

- โลจิสติกส์บางมด. (2558).“แนวคิดและความหมายการขนส่ง” บัณฑิตวิทยาลัยการจัดการและนวัตกรรม ม.เทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. ค้นเมื่อ 15 มกราคม 2558, จาก <http://www.logisticscorner.com/index.php>
- พาฟลอฟ ธอร์นไตร์ ดินตบุตร.(2541). “ทฤษฎีการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยม” ค้นเมื่อ 17 มกราคม 2558, http://www.novabizz.com/NovaAce/Learning/Behavioral_Learning_Theories.htm
- nada Aminaa. (2556).“การสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองและเกม” โรงเรียนสังคมอิสลามวิทยา. ค้นเมื่อ 15 มกราคม 2558, จาก http://aminasangkhom.blogspot.com/2013/04/blog-post_978.html
- ชติยา ปิยะรังษี. (2556). “ผลการใช้เกมปริศนาอักษรไขว้ ในการระบุนความหมายคำศัพท์พฤติกรรมและความเห็นของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2/9 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนปรีณ สรรอยแยลล์วิทยาลัย” วิจัยโรงเรียนปรีณ สรรอยแยลล์วิทยาลัย

คุณลักษณะของผู้นำที่พึงประสงค์ในยุคAEC

Qualifications of desirable leaders in AEC community

ดร.วิศิษฐ์ แสงหิรัญ*

อนุศิริ ชินศรี**

* คณะบัณฑิตวิทยาลัย สาขาบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

** คณะรัฐศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

บทคัดย่อ:

ผู้นำที่พึงประสงค์นั้นเป็นที่ปัจจัยหนึ่งซึ่งส่งผลให้องค์กรสามารถประสบความสำเร็จได้ ในการก้าวเข้าสู่กลุ่มสมาชิกอาเซียนนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในทุกด้านรวมถึงความพร้อมในการบริหารจัดการองค์การให้มีประสิทธิภาพ ผู้นำรุ่นใหม่ซึ่งพึงประสงค์ในยุค AEC นั้นควรจะต้องพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จหลายปัจจัย ในการนำมาปรับใช้และบริหารงานของผู้บริหารยุคปัจจุบันเพื่อเป็นตัวขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเป็นผู้นำที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน

ABSTRACT:

Desirable leadership is one factor that can contribute to organizational success. To step into ASEAN, Thailand is required to prepare in all aspects, including the availability of corporate management to be effective. The new desirable leaders in AEC should rely several successful factors in bringing the concept to deployment and management of the managers to drive Thailand to be the powerful leader in ASEAN.

1. บทนำ

อาเซียนเป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีขนาดใหญ่กลุ่มหนึ่งของโลกมีประชากรรวมกันกว่า 500 ล้านคน มีประเทศสมาชิกในอาเซียนทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ บรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ เวียดนาม ลาว พม่า กัมพูชา และไทย การเปิดตลาดเสรีในอาเซียนเป็นการสร้างโอกาสสำหรับประเทศสมาชิกและธุรกิจที่มีความพร้อม โดยสิ่งที่น่าสนใจคือสมาชิกทั้ง 10 ประเทศมองว่าตัวเองเป็น “ประตู” หรือ “Gate Way” สู่

อาเซียน ซึ่งกลยุทธ์จะค่อนข้างแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละประเทศ แต่ถือเป็นข้อดี เนื่องจากในระยะสั้นจะเป็นการช่วยเติมเต็มซึ่งกันและกัน ภายในระยะ 5-10 ปีข้างหน้า จึงจะสามารถพิสูจน์ว่าประเทศไหนจะเป็นผู้นำและเดินได้ไกลที่สุดในอาเซียน (ที่มา:ทรงพล ชีวะปัญญาโรจน์) บุคลากรด้านผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีระบบการวางแผน และการจัดการอย่างเป็นระบบ อันจะนำมาซึ่งการเป็นผู้นำในกลุ่มเศรษฐกิจอาเซียน

“I suppose leadership at one time meant muscles; but today it means getting along with people.” คำกล่าวอมตะของ มหาตมะ คานธี ซึ่งแปลความหมายได้ว่า “การเป็นผู้นำในครั้งก่อนคือการเป็นผู้มีกำลังแข็งแรง บึกบึน แต่ ณ ปัจจุบัน มันหมายถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี” และ “Leadership and Learning are indispensable to each other.” วาทะเด็ดของ จอห์น เอฟ. เคนเนดี ซึ่งแปลเป็นไทยคือ “ความเป็นผู้นำและการเรียนรู้ นั้น เป็นสิ่งจำเป็นซึ่งไม่สามารถแยกจากกันได้” จากสองข้อความข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นว่า ความเป็นผู้นำเป็นสภาวะที่มีความหมายอย่างยิ่ง มีความหมายมากกว่าการเป็นคนที่อยู่หัวขบวนและกำหนดทิศทางใด ๆ ด้วยอำนาจเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์กรใดก็ตามที่จะประสบความสำเร็จได้จะต้องเป็นองค์กรที่มีผู้นำ ตลอดจนมีทีมงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับ ‘คน’ เปรียบเสมือนฟันเฟืองและหัวหอกในการขับเคลื่อนองค์กรให้ก้าวไปสู่ชัยชนะ เช่นเดียวกับ สุภยิตจิน โบราณทีกล่าวว่า “หากหวังผลเพียงชั่วฤดูให้ปลูกพฤษภา หากหวังผลสืบปีให้ปลูกไม้

ยืนต้น หากหวังผลชั่วชีวิตให้พัฒนาคน” (ที่มา: มปป.) ดังนั้นประเทศไทยจึงมีความจำเป็นที่จะต้องตระหนักและส่งเสริมการเป็นผู้บริหารรุ่นใหม่ให้แก่บุคลากรในประเทศที่มีศักยภาพในการเป็นนักบริหาร เพื่อพัฒนาและบริหารงานด้านต่างๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและคุณธรรมของคนในประเทศ อันจะนำไปสู่การเป็นผู้นำอันดับต้นๆ ในกลุ่มประเทศอาเซียน

ความหมายและลักษณะของผู้นำที่ดี

ผู้นำทีมที่มีประสิทธิภาพ ควรมีรูปแบบหรือลักษณะที่แสดงออกให้ผู้อื่นเห็นถึงความดีหรือลักษณะเด่น โดย

พฤติกรรมที่แสดงออกมานั้นจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่มีความแตกต่างกัน ดังนั้น ลักษณะผู้นำควรมีรูปแบบที่ผสมผสานกันทั้งในแง่ของความเป็นประชาธิปไตยและแบบเผด็จการ โดยมีลักษณะรูปแบบตามหลักทฤษฎีของโรเบิร์ต เฮาส์ (Robert House) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ดังนี้

1.แบบชี้แนะ (Directive Leadership)

ผู้นำแบบชี้แนะหรือผู้นำแบบอัตตาศิปไตย คือ ผู้นำจะบอกหรือสั่งให้ผู้ใต้บังคับบัญชาทำในสิ่งที่ต้องการ ควบคุมการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด ดูแลให้ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและวิธีการทำงาน จัดตารางการทำงานและประสานงาน

2.แบบสนับสนุน (Supportive Leadership)

ผู้นำแบบสนับสนุน คือ ผู้นำที่มีบุคลิกและพฤติกรรมที่เป็นกันเอง บรรยายการการทำงานจะมุ่งเน้นความพึงพอใจ และให้ความสนใจต่อความต้องการและความ เป็นอยู่ของสมาชิก เปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นและให้คำปรึกษาแนะนำในการปฏิบัติงาน รูปแบบนี้จะใช้ในงานที่ผู้ร่วมงานมีลักษณะหลากหลาย มีความขัดแย้งสูงและต้องการสร้างทีมงาน สามารถนำมาใช้ได้ในกรณีที่ผู้นำต้องให้ความสำคัญกับสมาชิกหรือลูกทีม และประสานงานผู้บังคับบัญชา อาทิ แผนงาน/โครงการ ที่ต้องมีการติดต่อประสานงานใน ด้านต่างๆ ทั้งบุคลากร งบประมาณ เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ การบริหารจัดการ (4M) รวมถึงการสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาทักษะเพื่อสร้างองค์ความรู้

3.แบบมีส่วนร่วม (Participative Leadership)

ผู้นำแบบมีส่วนร่วม คือ ผู้นำที่รับฟังความคิดและข้อเสนอแนะต่างๆ จากสมาชิกเพื่อนำมาพิจารณาใน

การปฏิบัติงานและการตัดสินใจ จะทำให้เกิดความ
ร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ส่งเสริมและพัฒนา
บุคลากรหรือสมาชิกให้มีคุณสมบัติในการเป็นผู้นำ
เพิ่มทักษะกล้าคิด กล้าตัดสินใจและสามารถควบคุม
การทำงานได้ด้วยตนเอง

4. แบบเน้นสัมฤทธิ์ผล (Achievement-Oriented
Leadership)

ผู้นำแบบเน้นสัมฤทธิ์ผล คือ ผู้นำที่มุ่งความสำเร็จของ
งานเป็นสำคัญ โดยจะตั้งเป้าหมายงานที่ทำท้อ
พยายามปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีที่สุด เน้นผลงานที่
สูงกว่ามาตรฐานและให้ความมั่นใจว่าสมาชิกต้อง
ปฏิบัติงานได้สูงกว่ามาตรฐาน หวังผลสำเร็จสูงเพื่อให้
เกิดธรรมชาติในองค์กรภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว กล่าวว่า ผู้นำ
ที่ดีและมีประสิทธิภาพต้องยึดหลักคุณธรรมและ
จริยธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญในการดำเนินชีวิต ทั้งใน
เรื่องงานและเรื่องส่วนตัว โดยเฉพาะในยุคปัจจุบันที่
สภาพสังคม วัฒนธรรมและการดำเนินชีวิตของผู้คน
เปลี่ยนแปลงไป ผู้นำที่มีประสิทธิภาพควรมีค่านิยมใน
การทำงาน ดังนี้

“I AM READY”

I = Integrity หมายถึง ทำงานอย่างมีศักดิ์ศรี

A = Active หมายถึง ขยัน ตั้งใจ ทำงานเชิงรุก

M = Moral หมายถึง มีศีลธรรม คุณธรรม

R = Relevant หมายถึง รู้ทันโลก ปรับตัวทันโลก ตรง
กับสังคม

E = Efficient and Effective หมายถึง มุ่งเน้น
ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

A = Accountability หมายถึง รับผิดชอบต่อผลงาน ต่อ
สังคม

D = Democracy หมายถึง มีใจเป็นประชาธิปไตย มี
ส่วนร่วม โปร่งใส

Y = Yield หมายถึง มีผลงาน มุ่งเน้นผลงาน (ที่มา :
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักงาน สคช. ออนไลน์.)

เราจึงสามารถกล่าวโดยสรุปได้ว่า ผู้นำในยุคปัจจุบัน
ต้องมีความรู้เรื่องระบบเป็นอย่างดีและสามารถ
นำไปใช้ในการบริหารการเปลี่ยนแปลงได้ หมายถึง
ผู้นำต้องมี “หลักการบริหารงาน” ที่ดี นั่นคือ รูปแบบ
ผู้นำที่พึงประสงค์ในทุกองค์การ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. ผู้นำที่มีคุณธรรมและจริยธรรม บริหารงานโดยยึด
หลักธรรมชาติ
2. ผู้นำที่รู้งาน รู้คน รู้สังคม รู้อนาคต
3. ผู้นำต้องเป็นผู้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ
4. ผู้นำต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน
5. ผู้นำที่มีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือและเป็นตัวอย่างที่ดีใน
การทำงาน
6. ผู้นำที่รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
7. ผู้นำที่สนับสนุนคนที่เก่งและสร้างคนเพื่อทดแทน
(สอนงาน)
8. ผู้นำมีความซื่อสัตย์
9. ผู้นำที่มีภาวะผู้นำและการตัดสินใจที่เด็ดขาด

ในขณะเดียวกัน ความสำเร็จในการทำงานทุกอย่งนั้น
อาจไม่ได้เกิดจากการเลือกใช้รูปแบบของผู้นำอย่างใด
อย่างหนึ่ง เนื่องจากยังมีปัจจัยประกอบอื่นๆ ที่ส่งผล

กระทบต่อการทำงาน ซึ่งปัจจัยที่ทำให้การทำงานไม่ประสบความสำเร็จอาจมีสาเหตุหลักๆ คือ

1. ไม่เต็มใจยอมรับความเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงานที่จะเพิ่มประสิทธิภาพให้มากขึ้น
  2. จับผิด หรือพูดให้คนที่ตั้งใจทำงานหมกค้ำใจ
  3. ชอบนินทาคนอื่นและกัน หรือมองผู้ที่ทำพลาดเป็นเรื่องตลกขบขัน
  4. ไม่รับฟังความคิดเห็นและความสามารถผู้อื่น เน้นที่ความอาวุโสหรืออายุการทำงานมากกว่า
  5. ไม่สามารถแยกเรื่องส่วนตัวกับเรื่องงานได้
  6. ไม่มีความกระตือรือร้นในการทำงานอย่างจริงจัง ไม่ทุ่มเททำงานตามกำลังความสามารถ
  7. ทำงานโดยนึกถึงตนเองเป็นหลัก โดยไม่ได้คำนึงถึงการทำงานเพื่อองค์กร
  8. ขาดการติดต่อสื่อสาร ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในเวลาและสถานการณ์ที่เหมาะสม
  9. ขาดการทำงานเป็นทีม
  10. ไม่กล้าแสดงความรับผิดชอบในงานที่ทำกรณีทำงานนั้นผิดพลาดแล้วส่งผลกระทบต่อส่วนอื่นๆ
  11. ปกป้องผู้ได้บังคับบัญชาที่ตนชอบที่ทำผิดวินัยหรือผู้บังคับบัญชาที่บริหารงานแบบสองมาตรฐาน (ที่มา : สำนักคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. มีนาคม 2553)
- คุณลักษณะของผู้นำยุคใหม่ จากแนวคิดของ Marshall Goldsmith

จาก บทความเรื่อง “The Global Leader of the Future: New Competencies for a New Era” เขียนโดย

Marshall Goldsmith ผู้เชี่ยวชาญทางด้านผู้นำเชิงกลยุทธ์ได้อธิบายถึงคุณสมบัติที่เป็นหัวใจหลักของที่ก้าวสู่การเป็นผู้นำแห่งอนาคต ไว้ 5 ข้อ ดังนี้

1. Thinking Globally

การทำธุรกิจในอดีตต่างจากปัจจุบันและอนาคต ทุกสิ่งในโลกเชื่อมถึงกันหมดจากการพัฒนาการสื่อสาร ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของตลาดทั่วโลกส่งผลต่อการทำธุรกิจในประเทศ ดังนั้น ผู้นำรุ่นใหม่จำเป็นที่จะต้องมองภาพรวมของโลกให้เข้าใจ โดยการศึกษาทำความเข้าใจเศรษฐกิจศาสตร์มหภาค ต้องรู้ทันกฎหมายและการเมืองประเทศอื่นๆ และที่สำคัญมี 2 ปัจจัยที่ผู้นำยุครุ่นใหม่ต้องคำนึง คือ การเพิ่มขึ้นของการค้าระหว่างประเทศ และการบูรณาการด้านเทคโนโลยี ตัวอย่างที่เห็นชัดคือ สินค้าสมัยนี้ไม่ได้ผลิตจากประเทศเดียวอีกต่อไป วัตถุดิบและชิ้นส่วนถูกส่งมาจากประเทศต่างๆ เพื่อประกอบเป็นสินค้าชิ้นเดียว แต่ก็ยังคงมีราคาต้นทุนที่ถูกกว่า จากความได้เปรียบทางการแข่งขัน (Competitive Advantage) ของแต่ละประเทศนั่นเอง เพราะฉะนั้น สิ่งที่ผู้นำต้องเรียนรู้ ก็คือเรื่องการบริหารจัดการการผลิต การบริหารการตลาด และการบริหารทีมขายระดับโลก

2. Appreciating Cultural Diversity

จากการเปิดตลาดเสรีอาเซียนผู้นำรุ่นใหม่จะต้องเข้าใจความหลากหลายทางวัฒนธรรมของทีมงานและประเทศที่เข้าไปดำเนินธุรกิจ ต้องเข้าใจทั้งระบบเศรษฐกิจ กฎหมาย สังคม วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีและต้องเคารพความแตกต่างของปัจเจกชน การมีความสามารถที่จะชักจูงใจคนจากหลายเชื้อชาติได้เป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะวิธีการจูงใจคนโดยใช้วัฒนธรรมเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งที่ได้ผลดีมาก

ในทางกลับกันอาจใช้ไม่ได้เลยกับคนในอีกวัฒนธรรมหนึ่ง ตัวอย่างเช่น การยกย่องชมเชยพนักงานอาจต้องใช้วิธีที่แตกต่างกันไปตามวัฒนธรรมของแต่ละคน ดังนั้น ผู้นำที่มีจุดเด่นข้อนี้จะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีค่าอย่างยิ่งขององค์กรในอนาคต

3. Demonstrating Technology Savvy

ผู้นำในยุคปัจจุบันต้องสามารถบริหารจัดการ และมีความสามารถทางด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับองค์กร โดยอาศัยกลยุทธ์เพียง 4 ประการ

1. ต้องรู้ว่าการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ อย่างชาญฉลาดนั้นสามารถช่วยของค์การได้อย่างไรบ้าง
2. ต้องรู้จักคัดเลือก พัฒนา และจงใจทีมงานที่เก่งเรื่องเทคโนโลยีให้อยู่กับองค์กรไปนานๆ
3. ต้องรู้วิธีการบริหารและการลงทุนอย่างคุ้มค่าคุ้มราคาในเทคโนโลยีใหม่ๆ
4. ต้องเป็นตัวอย่างในแง่การกล้าใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ

4. Building Partnerships

การแข่งขันกับคู่แข่งทางธุรกิจ ผู้นำในยุคปัจจุบันจะต้องเรียนรู้การปรับขนาดองค์กร การลดจำนวนพนักงาน และจ้างธุรกิจอื่นทำงานที่ตนไม่ถนัด (outsourcing) ต้องรู้จักสร้างหุ้นส่วนธุรกิจ เพราะในอนาคตคำว่าศัตรูคู่แข่งหรือคู่แข่ง จะไม่ชัดเจนเท่าไรนัก ยิ่งในธุรกิจสำคัญๆ เช่น พลังงาน การสื่อสาร และยา องค์กรเดียวกันอาจเป็นทั้งลูกค้า เป็นผู้จัดส่ง เป็นหุ้นส่วน หรือคู่แข่งในเวลาเดียวกันก็ได้ ผู้นำยุคใหม่จึงควรคิดบวก สร้างความสัมพันธ์ระยะยาวกับบริษัทลูกค้า และต้องคิดหาวิธีเอาชนะแบบ “ชนะ-ชนะ” (win-win)

5. Sharing Leadership

ผู้นำในยุคปัจจุบันจะต้องไม่ยึดติดกับตำแหน่งสูงสุดของแผนผังโครงสร้างองค์กร ที่ยึดติดหรือไม่สามารถขยับอะไรได้ เพราะในอนาคตหุ้นส่วนทางธุรกิจจะหันมาร่วมมือกันทำงานมากขึ้น พนักงานและทีมงานจะเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่มีความรู้มากขึ้น (knowledge workers) เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่สามารถหาข้อมูลในเรื่องราวต่างๆ ได้ง่ายและเร็ว การบริหารทีมงานที่มีความรู้ความสามารถจะเป็นเรื่องที่ยากขึ้น เพราะคนเก่งเหล่านี้จะอยู่กับองค์กรไม่นาน นอกจากผู้นำจะต้องเก่งกว่า ทำทายกว่า และเปิดโอกาสให้มากกว่า ดังนั้น การที่ผู้นำในยุคปัจจุบันต้องเข้าใจศิลปะการบริหารทีมงานที่เก่งเลิศ (Talent Management) ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อตัวผู้นำเอง และองค์กร การแบ่งปันถ่ายทอดความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ความสำเร็จของผู้นำเองต่อทีมงานเก่งๆ เหล่านั้น จะช่วยเพิ่มคุณค่าและมูลค่าให้ผู้นำแห่งอนาคตโดดเด่นกว่าผู้นำอื่นๆ อย่างชัดเจน (ที่มา: <http://www.leader-values.com>)

บทสรุป

การนำองค์กรไปสู่ความสำเร็จบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการในยุคของการเข้าสู่สังคมเศรษฐกิจอาเซียนนั้น ผู้นำยุคปัจจุบันต้องมีการวางแผนในการดำเนินงานและวางแผนเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมทางการแข่งขัน โดยผู้นำจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับคู่แข่งทางธุรกิจในด้านวัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนกฎหมายในประเทศนั้นๆ เพื่อป้องกันหรือแก้ปัญหาอันจะส่งผลกระทบต่อองค์กร ผู้นำที่ดีควรมีคุณลักษณะการเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ความยุติธรรมและการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล

ซึ่งถือเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของผู้นำรุ่นใหม่ในการบริหารงาน นอกจากนี้ ผู้นำรุ่นใหม่ยังต้องมีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมกับองค์กรเพื่อช่วยในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ช่วยในการเพิ่มผลผลิต และตรวจวัดคุณภาพขององค์กร เพื่อลดระยะเวลาในการดำเนินงาน และตอบสนองความต้องการของตลาด ซึ่งปัจจัยที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นล้วนเป็นคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของผู้นำในยุคปัจจุบันเพื่อใช้ในการบริหารงานให้ประสบความสำเร็จ

อ้างอิง

[1] คุณสมบัติของผู้นำที่ดี. [ออนไลน์]. จาก <http://www.mion4you.com>.

[2] ทรพพล ชีวะปัญญาโรจน์. อนาคตไทยเสี่ยง ค้าขายแพ้ เพื่อนบ้านกลุ่ม CLMV (2557). สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2558 จาก <http://www.thai-aec.com/896#ixzz3Q1xuw0d2>

[3] มปป. (2555). ผู้บริหารยุคใหม่อย่างไรให้สำเร็จ. สืบค้นเมื่อวันที่ 27 มกราคม 2558 จาก <https://www.google.co.th/search?newwindow=1&biw=1366&bih=643>

[4] บทความเรื่อง The Global Leader of the Future: New Competencies for a New Era โดย Marshall Goldsmith มิถุนายน 2551 จาก <http://www.leadervalues.com/Content/detail.asp?ContentDetailID=937>

[5] ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักงาน สคช. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก <http://www.inspectq.moe.go.th>.

[6] สีมา สีมานันท์, ข้าราชการ ข้าของแผ่นดิน, กรุงเทพฯ; บริษัท แอร์บอร์น พรินต์ติ้ง จำกัด, 2551.

[7] เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรผู้นำทีมที่มีประสิทธิภาพ. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, มีนาคม 2553.

เกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า

Snakes and Ladders Electromechanical control by using game

กมลภพ แก้วศรี (Kamonlapop keawsri)*

โสภณ ยืนยัน (Sopon Yuenyan)**

¹อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี

²อาจารย์ประจำ, โรงเรียนฐานเทคโนโลยี, sopon.yuenyan@gmail.com

บทคัดย่อ:

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกมบันไดงู วิชาการควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือนักศึกษาระดับ ปวช. 2 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 แบบคือ 1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง : เกม และ 2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล : แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.9 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการใช้เกมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น 2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกมบันไดงูควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: เกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า

ABSTRACT:

The purposes of this study were: 1) to compare pre-test and post-test scores before and after students learned Snakes and Ladders Electromechanical control by using game and 2) to find the satisfaction of learning Snakes and Ladders Electromechanical control by using game. The subjects included vocational Certificate students. Two types of research tools were used in this study: experimental tool (game) and data collecting tools including questionnaires, observation, and focus group interview. The statistical devices used in this study consisted of mean, standard deviation, and t-test. The interviews were tape-recorded and transcribed verbatim. Then the transcriptions were analyzed by using open-axial coding procedures. The main results of this research showed as follows. 1) To find achievement before and after learning of students who use Snakes and ladders. 2) He satisfaction of students with Snakes and ladders to use compared to students in the textbooks.

KEYWORDS:

Snakes and Ladders Electromechanical control by using game

11. บทนำ

การควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในที่นี้จะกล่าวถึงการควบคุมการทำงานของมอเตอร์เป็นหลัก มอเตอร์เป็นอุปกรณ์ที่เปลี่ยนพลังงานไฟฟ้าให้เป็นพลังงานกล ในขณะที่เริ่มเดินมอเตอร์จะใช้กระแสจำนวนมากกว่าปกติในการเอาชนะแรงเฉื่อยเพื่อจุดให้โรเตอร์เริ่มหมุนจากขณะที่หยุดนิ่ง การลดกระแสขณะเริ่มเดินจึงมีความสำคัญเป็นอันดับแรก นอกจากนั้นยังมีการควบคุมให้มอเตอร์ทำงาน หยุด กลับทิศทาง การหมุน การเปลี่ยนความเร็วรอบและการทำงานร่วมกันของมอเตอร์หลายๆ ตัว ได้อย่างปลอดภัย ต่อทรัพย์สิน และผู้ปฏิบัติงานด้วย ปัญหาในการเรียนวิชาการควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า คือ การจดจำชื่อของอุปกรณ์ในการควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า และสัญลักษณ์ต่างๆ วิธีการสอนที่ใช้เป็นลักษณะการบรรยาย ทำให้ผู้เรียนขาดความสนใจเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในชั้นเรียน ไม่มีความหลากหลาย ขาดสื่อการเรียนการสอนเพิ่มเติม ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เนื้อหาวิชาการควบคุมเครื่องกลไฟฟ้ามีรายละเอียดเนื้อหากว้าง และเน้นศัพท์เฉพาะทางด้านภาษาอังกฤษส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำ

ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องเรียนรู้พื้นฐานเกี่ยวกับอุปกรณ์และสัญลักษณ์ในการควบคุมเครื่องกลไฟฟ้าให้มากยิ่งขึ้น ซึ่งถือเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนการปฏิบัติงานจริง ด้วยวิธีการเรียนโดยใช้เกมบันไดงู เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจและพร้อมที่จะเรียนรู้อุปกรณ์ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้ามากยิ่งขึ้น

12. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนฐานเทคโนโลยี ที่เรียนโดยใช้เกมบันไดงู
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 2 โรงเรียนฐานเทคโนโลยี ที่มีต่อการใช้เกมบันไดงู เปรียบเทียบกับการเรียนด้วยวิธีปกติ

13. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ เชื่อว่า การเรียนรู้หรือการสร้างความรู้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นภายในของผู้เรียน โดยที่ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ โดยการนำประสบการณ์หรือสิ่งที่พบเห็นในสิ่งแวดล้อมหรือสารสนเทศใหม่ที่ได้รับมาเชื่อมโยงกับ ความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่เดิม มาสร้างเป็น ความเข้าใจของตนเอง หรือ เรียกว่า โครงสร้างทางปัญญา (Cognitive structure) หรือที่เรียกว่า สกีม่า (Schema) ซึ่งนั่นคือความรู้ นั้นเอง ซึ่งอาจมิใช่เป็นเพียงการจดจำสารสนเทศมาเท่านั้น แต่จะประกอบด้วย โดยที่แต่ละบุคคลนำประสบการณ์เดิม หรือความรู้ความเข้าใจเดิมที่ตนเองมีมาก่อน มาสร้างเป็นความรู้ความเข้าใจที่มีความหมายของตนเองเกี่ยวกับสิ่งนั้นๆ ซึ่งแต่ละบุคคลอาจสร้างความหมายที่แตกต่างกัน เพราะมีประสบการณ์ หรือ ความรู้ความเข้าใจเดิมที่แตกต่างกัน

กลุ่มแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์ ปรากฏแนวคิดที่แตกต่างกันเกี่ยวกับการสร้างความรู้ หรือการเรียนรู้

ทั้งนี้เนื่องมาจากแนวคิดที่เป็นรากฐานสำคัญซึ่งปรากฏจากรายงานของนักจิตวิทยาและนักการศึกษา คือ Jean Piaget นักจิตวิทยาพัฒนาการชาวสวิส และ Lev Vygotsky ชาวรัสเซีย ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา (Cognitive constructivism) กลุ่มแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา มีรากฐานทางปรัชญาของทฤษฎี มาจากความพยายามที่จะเชื่อมโยงประสบการณ์เดิมกับประสบการณ์ใหม่ ด้วยกระบวนการที่พิสูจน์อย่างมีเหตุผล เป็นความรู้ ที่เกิดจากการไตร่ตรอง ซึ่งถือเป็นปรัชญาปฏิบัตินิยม ประกอบกับรากฐานทางจิตวิทยา การเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อพื้นฐานแนวคิดนี้ นักจิตวิทยาพัฒนาการชาวสวิส คือ เพียเจต์ (Jean Piaget) ทฤษฎีของเพียเจต์ จะแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ ช่วงอายุ (Ages) และลำดับขั้น (Stages) ซึ่งทั้งสององค์ประกอบนี้จะทำนายว่าเด็กจะสามารถหรือไม่สามารถเข้าใจสิ่งหนึ่งสิ่งใดเมื่อมีอายุแตกต่างกัน และทฤษฎีเกี่ยวกับด้านพัฒนาการที่จะอธิบายว่าผู้เรียนจะพัฒนาความสามารถทางการรู้คิด (Cognitive abilities) ทฤษฎีพัฒนาการที่จะเน้นจุดดังกล่าวเพราะว่าเป็นพื้นฐานหลักสำหรับวิธีการของคอนสตรัคติวิสต์เชิงปัญญา โดยด้านการจัดการเรียนรู้นั้นมีแนวคิดว่า มนุษย์เราต้อง “สร้าง” ความรู้ด้วยตนเองโดยผ่านทางประสบการณ์ ซึ่งประสบการณ์เหล่านี้จะกระตุ้นให้ผู้เรียนสร้างโครงสร้างทางปัญญา หรือเรียกว่า สคีมา (Schemas) รูปแบบการทำความเข้าใจ (Mental model) ในสมอง สคีมาเหล่านี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ (Change) ขยาย (Enlarge) และซับซ้อนขึ้นได้โดยผ่านทางกระบวนการ การดูดซึม (Assimilation) และ การปรับเปลี่ยน (Accommodation)

2. กลุ่มแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social constructivism) นักจิตวิทยาของกลุ่มทฤษฎีปัญญานิยมที่มีชื่อเสียงอีกท่านหนึ่งคือ วิกอตสกี (Lev Vygotsky) ซึ่งเชื่อว่าสังคมและวัฒนธรรมจะเป็น

เครื่องมือทางปัญญาที่จำเป็นสำหรับการพัฒนา รูปแบบ และคุณภาพของปัญญา ได้มีการกำหนดรูปแบบและอัตราการพัฒนามากกว่าที่กำหนดไว้ในทฤษฎีของ เพียเจต์ (Jean Piaget) โดยเชื่อว่า ผู้ใหญ่ หรือผู้ที่มีความอาวุโส เช่น พ่อแม่ และครู จะเป็นตัวเชื่อมสำหรับเครื่องมือทางสังคมวัฒนธรรมรวมถึงภาษา เครื่องมือทางวัฒนธรรมเหล่านี้ ได้แก่ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม บริบททางสังคมและภาษาทุกวันนี้นำรวมถึงการเข้าถึง ข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

ตามแนวคิดของวิกอตสกี (Vygotsky) ดังกล่าวข้างต้นที่ว่า เด็กจะพัฒนาในกลุ่มของสังคมที่จัดขึ้น การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมควรจะเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างกันมากกว่าที่จะแยกผู้เรียนจากคนอื่น ๆ ครุตามแนวคิดกลุ่มคอนสตรัคติวิสต์ ควรจะสร้างบริบทสำหรับการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถได้รับการส่งเสริมในกิจกรรมที่น่าสนใจซึ่งกระตุ้นและเอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้แทนที่ครูผู้สอนที่เข้ามาดูกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับผู้เรียน ไม่ใช่เข้ามาเฝ้ามองเด็กสำรวจและค้นพบเท่านั้น แต่ครูควรแนะนำเมื่อผู้เรียนประสบปัญหา กระตุ้นให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในกลุ่มในการที่จะคิดพิจารณาประเด็นคำถาม และสนับสนุนด้วยการกระตุ้น แนะนำ ให้พวกเขาต่อสู้กับปัญหา และเกิดความท้าทาย และนั่นเป็นรากฐานของสถานการณ์ในชีวิตจริง (Real life situation) ที่จะทำ ผู้เรียน เกิดความสนใจ และได้รับความพึงพอใจในผลของงานที่พวกเขาได้ลงมือกระทำ ดังนั้น ครูจะคอยช่วยเหลือให้ผู้เรียนเกิดความเจริญทางด้านสติปัญญา (Cognitive growth) และการเรียนรู้

ในทุกชั้นเรียนซึ่งกลยุทธ์ทางเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคมของวิกอตสกี (Vygotsky) อาจจะไม่จำเป็นต้องจัดกิจกรรมที่เหมือนกันทุกอย่างก็ได้ กิจกรรมและรูปแบบอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตามจะมีหลักการ 4 ประการที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้

ชั้นเรียนที่เรียกว่า “Vygotsky” หรือตามแนวคิดคอนสตรัคติวิสต์เชิงสังคม (Social constructivism)

ทฤษฎีเกม

สุจิต เพียรชอบ, (2531: 214) ได้ให้ความหมายของเกมว่า เกม หมายถึง กิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสนุกสนาน ซึ่งมีการแข่งขันอย่างมีจุดหมายและกฎเกณฑ์ส่วนประกอบของเกม คือ ผู้เล่น จุดหมายและกฎเกณฑ์ เกม เป็นวิธีการวิธีหนึ่งที่สามารรถนำมาใช้ในการสอนได้ดี โดยผู้สอนสร้างสถานการณ์สมมุติขึ้นให้ผู้เรียนเล่นด้วยตัวเองภายใต้ข้อตกลงหรือกติกาที่กำหนดขึ้น ผู้เรียนจะต้องตัดสินใจทำอย่างใดอย่างหนึ่งในอันที่จะทำให้มีผลออกมาในการรู้แพ้-ชนะ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียน

จุดมุ่งหมายของการใช้เกมประกอบการสอน

- 1. เป็นกิจกรรมที่พัฒนาทางด้านร่างกาย ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด เสริมสร้างให้มีการตื่นตัว และมีบรรยากาศที่แตกต่างไปจากการฝึกภาษาตามปกติ
- 2. เป็นการสร้างบรรยากาศที่สนุกสนาน จะช่วยให้เด็กเรียนสนใจบทเรียน
- 3. เป็นการเรียนรู้วัฒนธรรมของชาวต่างประเทศ และได้ฝึกภาษาที่ใช้จริงในสังคม
- 4. เป็นกิจกรรมที่เป็นเทคนิคหนึ่งในการสอนไวยากรณ์ ระบบเสียงของภาษา

ประโยชน์ของเกมต่อการจัดการเรียนการสอน

1. เกมส่งเสริมให้เกิดความกระตือรือร้น และนักเรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้

2. เกมก่อให้เกิดแรงจูงใจสูง ส่งเสริมให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมร่วมกัน และมีกิจกรรมการติดต่อสื่อสารร่วมกัน
3. เกมเปิดโอกาสให้นักเรียนตัดสินใจและแก้ปัญหา
4. เกมให้ผลหรือข้อมูลย้อนกลับทันที จากการแข่งขัน แพ้-ชนะ
5. เกมช่วยลดความผิดพลาด โดยที่นักเรียนมีอิสระมากกว่าปกติ นักเรียนไม่วิตกกังวลกลัวการกาเครื่องหมายผิด หรือตรวจแก้ด้วยหมึกแดงของครู
6. เกมส่งเสริมการทำงานร่วมกัน และเป็นอีกแบบหนึ่งในการเรียนรู้สังคม
7. เกมใช้เล่นพักผ่อนหลังการสอนแล้ว
8. เกมจะช่วยสนับสนุนให้นักเรียนมีการเรียนรู้ดีขึ้น
9. เกมทำให้ได้ฝึกภาษาในหลายทักษะ ได้แก่ พูด เขียน ฟังและอ่าน สร้างความเข้าใจในการใช้

14. อุปกรณ์ในการเล่นเกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า

1. กระดานบันไดงู
2. ลูกเต๋า
3. ตัวเดิน
4. ป้ายคำถาม
5. ป้ายเฉลย

วิธีการเล่นเกม

9. แบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มเท่ากัน โดยวิธีการนับ 1 อยู่กลุ่มที่ 1 นับ 2 อยู่กลุ่มที่ 2
10. กำหนดให้ตัวแทนนักเรียน 2 คนทำหน้าที่กรรมการ
11. ส่งตัวแทนแต่ละกลุ่มมาทอดลูกเต๋าลูกเดินถ้ากลุ่มไหนได้แต้มเยอะกว่า ได้เล่นก่อน

12. กลุ่มที่ได้คะแนนเยาะกว่า ทอดลูกเต๋าแล้วเดินไปตามช่องที่ทำไว้ตามแต้มบนลูกเต๋า หากตกช่องบันไดก็ให้ขึ้นไปสุดบันได ถ้าเดินผ่านช่องคำถาม ให้ตอบคำถามให้ถูกต้อง โดยในหนึ่งช่องจะมีคำถามอยู่ 2 คำถาม โดยให้เลือกลงว่าจะตอบคำถามข้อที่ 1 หรือข้อที่ 2 ถ้าตอบไม่ถูกต้องจะต้องเดินถอยหลังไป 2 แต้ม ถ้าตอบคำถามถูกต้องจะได้เดินต่อไปตามแต้มที่ได้ทอดลูกเต๋าวัว ผลัดกันทำเช่นนี้ จนกว่าจะไปถึงเส้นชัย

15. วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (mixed-methods research) ซึ่งมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบทดสอบ Pre-test และ Post-test แบบ 4 ตัวเลือก เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการใช้แบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้เกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า

ประชากรที่ศึกษาทั้งหมดคือนักเรียนแผนกช่างไฟฟ้ากำลัง โรงเรียนฐานเทคโนโลยี ระดับชั้น ปวช. 2 ประจำปีการศึกษา 2557 จำนวน 20 คน (ไม่มีการสุ่มตัวอย่าง)

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้ คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่ เกมการศึกษา คือเกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

2.1 แบบทดสอบ Pre-test และ Post-test แบบ 4 ตัวเลือก

2.2 แบบประเมินความพึงพอใจ

วิธีการวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1. บอกวัตถุประสงค์ในการเล่นเกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า

2. แจกแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนลองทำ
3. บอกกติกาการเล่น เกม แบ่งกลุ่มนักเรียน และทดลองเล่นเกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า
4. สรุปผลการสอน และการประยุกต์ใช้การเรียนรู้เกี่ยวกับการควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า
5. แจกแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) จำนวน 10 ข้อ ให้นักเรียนได้ทำอีกครั้ง แจกแบบสอบถามความพึงพอใจในการเล่น เกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์ค่าความพึงพอใจประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

สถิติเชิงอ้างอิง (Inferential Statistics) เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า โดยใช้สถิติ t-test แบบ dependent

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้เกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า ปรากฏผลดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยการใช้เกมบันไดงู ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า

ตารางที่ 1 เกณฑ์การให้คะแนนข้อสอบวัดระดับความสามารถทางภาษาอังกฤษ

	<i>n</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>df</i>	<i>t</i>	<i>sig</i>
Pre-test	20	4.20	1.28		-	
Post-test	20	8.65	1.09	19	18.96	.00

ผลการวิจัยพบว่าหลังการเรียนการสอนโดยการเล่นเกมนันโด ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียน ($M = 8.65, SD = 1.09$) สูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน ($M = 4.20, SD = 1.28$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $t = -18.96, df = 19, p = .00$

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียนโดยใช้เกมนันโด ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า

ความพึงพอใจ	<i>M</i>	<i>SD</i>
1. นักเรียนรู้สึกชอบความแปลกใหม่ในการเรียน โดยใช้เกมนันโด	4.35	.81
2. นักเรียนรู้สึกสนุกสนานขณะเรียนโดยใช้เกมนันโด	4.40	.82
3. นักเรียนอยากให้มีการใช้บทเรียนเรียนโดยใช้เกมนันโดมากกว่า การเรียนในหนังสือเรียน	4.40	.75
4. การเรียนวิชาการควบคุมเครื่องกลไฟฟ้าแบบเดิมที่ครูสอนโดยตรงในหนังสือ น่าสนใจน้อยกว่าการเรียนด้วยเกมนันโด	4.30	.87
5. บทเรียนเกมนันโดทำให้เข้าใจเนื้อหาการเรียนได้ดีขึ้น	4.45	.82
6. นักเรียนรู้สึกสนุกในขณะที่เรียนด้วยเกมนันโด อยากให้มีการเล่นต่อไปในบทเรียนถัดไป	4.45	.69
7. นักเรียนรู้สึกว่า การเรียนแบบที่ครูสอนในหนังสือสะดวกสบายน้อยกว่า การเรียนโดยใช้ เกมนันโด	4.30	.98

8. การเรียนด้วยบทเรียนเกมนันโดง่ายกว่าการเรียนกับหนังสือ	4.30	.80
9. นักเรียนอยากให้ผู้อื่นได้มีโอกาสได้เล่นเกมนันโด	4.60	.75
10. นักเรียนต้องการเรียนโดยการใช้อุปกรณ์ในรายวิชาอื่นๆ ด้วย	4.45	.82
รวม	4.40	1.45

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนเกมนันโด ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในเกมนันโด ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า อยู่ในระดับมาก ($M = 4.40, SD = 1.45$) ต้องการให้ผู้อื่น ได้มีโอกาสได้เล่นเกมนันโด ($M = 4.60, SD = .75$) บทเรียนเกมนันโดทำให้เข้าใจเนื้อหาการเรียนดีขึ้น ($M = 4.45, SD = .82$) รู้สึกสนุกในขณะที่เรียนด้วยเกมนันโด ในบทเรียนถัดไป ($M = 4.45, SD = .69$) การเรียนวิชาการควบคุมเครื่องกลไฟฟ้าแบบเดิมที่ครูสอน โดยตรงในหนังสือ น่าสนใจน้อยกว่าการเรียนด้วยเกมนันโด ($M = 4.30, SD = .87$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการใช้เกมการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์สูงขึ้น
2. ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเกมนันโด ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า อยู่ในระดับมาก ($M = 4.40$)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการสัมภาษณ์นักเรียนที่เรียนรายวิชาการควบคุมเครื่องกลไฟฟ้าโดยใช้เกมนันโด ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้าระดับ ปวช.2 จำนวน 20 คน พบว่านักเรียนมีความพึงพอใจ และมีความสุขในการเรียน และ

ต้องการให้เพื่อน ๆ กลุ่มอื่นได้มีโอกาสเล่นเกมบันไดงู
ควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า และอยากให้มีการสอนโดยการ
ใช้เกมในรายวิชาอื่น ๆ ด้วย

เอกสารอ้างอิง

รัชชัช อัครวิบูลย์กุล. การควบคุมเครื่องกลไฟฟ้า,

ศูนย์ส่งเสริมอาชีพ: กรุงเทพฯ. 2549.

ผศ.อำนาจ ทองผาสุก.การควบคุมมอเตอร์.

สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น) :

กรุงเทพฯ. 2548.

เทคนิคการสอนแบบต่างๆ

http://www.myfirstbrain.com/teacher_view.aspx?ID=95892

การควบคุมไฟฟ้าเบื้องต้น

[file:///C:/Users/E/Downloads/Chapter1_CTRL%20Fundamentals%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/E/Downloads/Chapter1_CTRL%20Fundamentals%20(1).pdf)

การศึกษาผลของการใช้เกมในวิชาเสริมทักษะสังเกต ของนักเรียนระดับอนุบาล 2

A study of matching game K.2

ดร.ประสิทธิ์ บุญทรง นางสาวจรรวรรณ ดาวงษ์¹ นางสาววันสิริ น่องส่วนอ้อย²

อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย Doctorfox34@gmail.com

¹ครูระดับปฐมวัย โรงเรียนยุวรัช พุทธมณฑลสาย 5, 2015jaruwan@gmail.com

²ครูระดับปฐมวัย โรงเรียนยุวรัช พุทธมณฑลสาย 5, 2015wansiri@gmail.com

บทคัดย่อ:

งานวิจัยชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมวิชาเสริมทักษะสังเกต ตัวอย่างในการศึกษาต่อ นักเรียนชั้นระดับอนุบาล 2 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 แบบ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมี 2 แบบ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบทดสอบความพึงพอใจ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ เกมและแบบสอบถามมีความเชื่อมั่น 0.8 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและ t - test และผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการทดสอบหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการสูงกว่าก่อนเรียน 2) ความพึงพอใจต่อการเรียนโดยการใช้เกมจับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กันอยู่ในระดับดีมากที่สุดคะแนนผลการวิจัยพบว่าหลังการเรียนการสอนโดยการใช้เกมพบว่าผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลัง (M = 8.75 SD = 1.07) เรียนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน (M=5.58 SD = 1.24) อย่างมีนัยสำคัญ (t = 13.97) ทางสถิติ ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียน โดยการใช้เกม จับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน”จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า 1.กิจกรรมเรียนสนุก น่าสนใจ ช่วยให้อุบายการเรียนรู้ (M = 3.55 SD = .998) 2.วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสมกับเกม (M = 3.05 SD = .759) และ 3.ระยะเวลาในการเล่นมีความเหมาะสม (M = 2.50 SD = .513) ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม มีสาระสำคัญที่ว่าความรู้ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ความรู้จะเกิดขึ้นและสร้างขึ้นโดยผู้เรียนเอง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ซึ่งในทีนี้ก็หมายถึงผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยเล่นเกมการศึกษาชื่อ เกม จับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในรายวิชานี้อยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ: เกม จับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน

ABSTRACT:

The purposes of this study were. 1) to compare-test and post-test scores before and student learned Preliminary sales 2 by using game and 2)find the satisfaction of learning... by using game. The subjectsincludad 20 grade Vocational Certifacate 1 Stubents. Two typs of research tools were used in this study : experimental tool and data collecting tools including questionnaires, observation and focus interriew. The statistical devices used in this study consistea of mean, standard diviation, and-test. The interviews were tape-recorded and transcribed verbatim. Then the transcriptions were analyzed by using open- axial coding procedures. The main results of this research showed as follow. 1)the posttest scores of students in studying matching game are higher than the pretest scores 2) the satisfaction of students to study science is the level of excellence.

1. After students learned by using A study of matchinggame, the mean score of post-test ($M=8.75$ $SD = 1.07$) was significantly higher than the pre-test ($M= (M=5.58$ $SD = 1.24$)

2. The student rated their satisfaction toward learning Christianity in the topic of Miracle of Jesus by using game at the high level ($M = 3.55$ $SD = .998$)

KEYWORDS:

Matching game

1 บทนำ

“แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการ เรียนรู้ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและช่วยให้ครู ทราบผลการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด” ส่วน ได้ กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกสรุปได้ว่า แบบฝึก เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่เกิดจากการ กระทำจริง เป็นประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนมี จุดมุ่งหมายที่แน่นอน ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของ สิ่งที่เรียน สามารถเรียนรู้ และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดี และนำไปใช้ในสถานการณ์เช่นเดียวกันได้แบบฝึก เป็นส่วนเพิ่มหรือเสริมจากหนังสือเรียนในการเรียน ทักษะเป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครู ได้มาก เพราะแบบฝึกเป็นสิ่งที่ทำขึ้นอย่างเป็น ระเบียบระบบช่วยให้นักเรียนฝึกทักษะการใช้ภาษาดี ขึ้นและช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน

นอกจากนี้แบบฝึกยังใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียน หลังจากบทเรียนในแต่ละครั้งแบบฝึกเป็นสื่อการ เรียนชนิดหนึ่งที่ทำขึ้นอย่างเป็นระบบ สามารถ พัฒนาการเรียนของนักเรียนได้ เป็นประโยชน์ต่อการ จัดการเรียนการสอน คือ เป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ เกิดการเรียนรู้เป็นเครื่องมือวัดผลและประเมินผลการ เรียน ช่วยให้ครูทราบความก้าวหน้าหรือข้อบกพร่อง ของนักเรียน และช่วยให้นักเรียนประสบผลสำเร็จ ในการเรียนได้ระดับปฐมวัยอายุ 3-6 ปีที่อยู่ในการ ภาวะ การมีปัญหาทางการเรียนรู้ การพัฒนาการ ทางการเรียนรู้ การพัฒนาการพื้นฐานทางวิชาเสริม ทักษะเนื่องจากเด็กมีปัญหาด้านการจดจำ การใช้เหตุ และผล การคิด การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจึง ต้องมีการใช้รูปแบบในการจัดกิจกรรมที่แตกต่างและ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กกลุ่มนี้ การเลือก วิชาเสริมทักษะมีการเสริมสร้างเครื่องมือเพื่อช่วย เสริมสร้างประสิทธิภาพ ให้เด็กที่อยู่ในภาวะเสี่ยงต่อ

การมีปัญหาที่มีปัญหาทางการเรียนรู้ พัฒนาทักษะพื้นฐานของวิชาเสริมทักษะให้เด็กปฐมวัยเกิดการฝึก การสัมผัสลงมือปฏิบัติเกิดการเรียนรู้จริงเกิด พัฒนาการเรียนรู้ประสบความสำเร็จในการเรียน

สตรีคชั่นนิสซึม (Constructionism) หรือทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง เป็นทฤษฎีการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นผู้สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

อ้างอิง

<http://www.suicidethai.com/elearning/test/education/articles/view.asp?id=3>

<http://th.wikipedia.org/wiki>

<http://www.wangnoi-e/index.file/Page1181.html>

การจัดประสบการณ์โดยเลือกกิจกรรมที่เหมาะสม ใช้อุปกรณ์สื่อในการกระตุ้นการรับรู้ของเด็ก โดยผ่านการเล่นปนเรียน เด็กจะเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด สื่อในการเสริมสร้างในวิชาเสริมสร้างทักษะ ครูจัดให้เด็กที่มีปัญหาทางการเรียนโดยมีการจัดการเล่นผ้าสื่อของเล่นจะช่วยให้เด็กได้รับ ประสบการณ์จริงจากการเรียนรู้ การเล่นเป็นกิจกรรมที่สำคัญ เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต ได้ทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา การเล่นจึงมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา นอกจากนี้การเล่นมีการเรียนวิชาเสริมทักษะยังได้มีความคิดสร้างสรรค์รอบด้านเช่น รับรู้รูปร่าง ขนาด สี ทำให้เด็กเกิดความจำ มีความคิดสร้างสรรค์ ทำให้เด็กเพิ่มพูนด้านสติปัญญา เป็นต้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมวิชาเสริมทักษะสังเกต

2. บรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้ คอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) เป็นทฤษฎีทางการศึกษาที่พัฒนาขึ้นโดย Professor Seymour Papert แห่ง M.I.T. (Massachusetts Institute of Technology) ทฤษฎีคอน

ประสบการณ์ใหม่ / ความรู้ใหม่ + ประสบการณ์เดิม / ความรู้เดิม = องค์ความรู้ใหม่บุคคล

ทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม มีสาระสำคัญที่ว่า “ความรู้” ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ความรู้จะเกิดขึ้นและสร้างขึ้นโดยผู้เรียนเอง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง (Learning by doing) นอกจากนั้นมองลึกไปถึงการพัฒนาการของผู้เรียนในการเรียนรู้ซึ่งจะมีมากกว่าการได้ลงมือปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งเท่านั้น แต่ยังรวมถึงปฏิกริยาระหว่างความรู้ในตัวของผู้เรียนเอง ประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมภายนอก หมายความว่า ผู้เรียนจะสามารถเก็บข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมภายนอกและเก็บเข้าไปเป็นโครงสร้างของความรู้ภายในสมองของตนเอง ขณะเดียวกันก็สามารถเอาความรู้ภายในที่ตนเองมีอยู่แล้วแสดงออกมาให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมภายนอกได้ ซึ่งจะเกิดเป็นวงจรต่อไปเรื่อยๆ ได้ คือ ผู้เรียนจะเรียนรู้เองจากประสบการณ์ สิ่งแวดล้อมภายนอก แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นกลับไปบันทึกในสมอง ผสมผสานกับความรู้ภายในที่มีอยู่ แล้วแสดงความรู้ออกมาสู่สิ่งแวดล้อมภายนอก ดังนั้นในการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (Learning by doing) จะได้ผลดีถ้าหากว่าผู้เรียนเข้าใจในตนเอง มองเห็นความสำคัญในสิ่งที่เรียนรู้และสามารถเชื่อมโยงความรู้ระหว่างความรู้ใหม่กับความรู้เก่า(รู้ว่าตนเองได้เรียนรู้อะไรบ้าง)และสร้างเป็นองค์ความรู้ใหม่ขึ้นมาซึ่ง

ทั้งหมดจะอยู่ภายใต้ประสบการณ์และบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ นั่นเอง”

ทฤษฎีเกม (Game Theory)

ความหมายของเกม

เกม (Game) คือ สถานการณ์ที่มีการแข่งขันเพื่อเอาชนะกัน โดยที่ผู้เล่นแต่ละฝ่ายตระหนักถึงผลกระทบซึ่งกันและกัน ของกลยุทธ์ ที่ต่างฝ่ายเลือกใช้ เพื่อให้ได้ผลประโยชน์ของตนสูงสุด

ความสำคัญของเกม

การสอนเกมมีความมุ่งหมายเพื่อที่จะให้ ผู้เรียน ได้รู้จักนำทักษะต่าง ๆ ที่ตนมีอยู่ไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่าง ๆ ของแต่ละเกม เพื่อพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวให้มีประสิทธิภาพและเป็นแนวทางในการที่จะเล่นกีฬาต่อไป

ดังนั้นจึงใช้เกมเพื่อความมุ่งหมายในการสอน ไม่ใช่เพื่อเล่นสนุกสนานเพียงอย่างเดียว ควรสอดแทรกความมีน้ำใจนักกีฬา คุณธรรม ความรับผิดชอบในหน้าที่ เป็นต้น แทรกไว้ทุกครั้งที่ในการเล่น และวิเคราะห์ดูว่าแต่ละเกมผู้เล่นเกิดทักษะใดบ้างหรือเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา

อ้างอิง

1. "History of Games". MacGregor Historic Games. 2006. สืบค้นเมื่อ 2008-10-05.
2. Soubeyrand, Catherine (2000). "The Royal Game of Ur". The Game Cabinet. สืบค้นเมื่อ 2008-10-05.

3. Green, William. "Big Game Hunter". *2008 Summer Journey* (Time). สืบค้นเมื่อ 2008-10-05.

ประเภทของเกม

เป็นการยากที่จะระบุได้ว่า เกมแบ่งออกเป็นที่ประเภท เพราะนักวิชาการแต่ละคนก็มีหลักการแบ่งประเภทของเกมแตกต่างกันออกไป อีกทั้งเกมบางเกมก็มีคุณสมบัติที่สามารถจัดอยู่ได้ในหลายประเภท เช่น เกมมอญซ่อนผ้า เป็นได้ทั้งเกมประเภทซ่อนหา ไล่จับ หรือเกมที่มีการร้อง

เกม เพื่อสร้างเสริมคุณธรรม จริยธรรมแต่อย่างไรก็ตาม วอร์เรน อี โรเบิร์ต (Warren E. Roberts อ้างถึงใน ฉวีวรรณ คูหาภินันท์, 2519 : 50-82) ได้แบ่งเกมออกเป็น 16 ประเภท ตามพฤติกรรมการเล่น

อุปกรณ์ที่ใช้ทักษะที่แสดงออก และวิธีการเล่น

1. เกมการเล่นทาย (Guessing Games)
2. เกมการนับ (Counting-Out Games)
3. เกมการกระโดดเชือก (Rope-Jumping Games)
4. เกมซ่อนหา (Hiding Games)
5. เกมการปรับ (Forfeit Games)
6. เกมการไล่-ไล่จับ (Chasing Games)
7. เกมที่ใช้ลูกบอล (Ball Games)

8. เกมที่มีการคัดผู้เล่นออก (Elimination Games)
9. เกมที่มีการกระโดด (Jumping and Hopping Games)
10. เกมตลก (Practical Joke Games)
11. เกมที่ใช้กระดาษและดินสอ (Paper and Pencil Games)
12. เกมเกี่ยวกับความแม่นยำ (Games of Dexterity)
13. เกมประเภทเกี้ยว (Courtship Games)
14. เกมที่มีการใช้ไม้ (Stick Games)
15. เกมสำหรับเด็กหญิง (Little Girl's Games)
16. เกมที่มีการร้องเพลง (Singing Games)

ประโยชน์ของเกม

1. สร้างความสนุกสนานแก่ผู้เล่นอย่างเต็มที่ เพราะการเข้าร่วมเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่เป็นการสมัครใจ ผู้เล่นเล่นด้วยความเต็มใจและสนใจ
2. เป็นการเรียนรู้และพัฒนากระบวนการในการทำงานร่วมกับผู้อื่น การเคารพกฎกติกาในการเล่น เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสัมพันธภาพอันดีระหว่างผู้เข้าร่วมเล่น ถ้าไม่ปฏิบัติตามกฎกติกาจะถูกให้ออกจากการเล่น
3. เป็นการเรียนรู้ในการควบคุมการเคลื่อนไหวและพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวให้มีประสิทธิภาพ
4. ทำให้มีสมรรถภาพทางกายและสมรรถภาพทางจิตดี

5. เสริมสร้างลักษณะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
6. ทำให้เกิดความกล้าที่จะแสดงออกและมีความเชื่อมั่น รู้จักอดทน, รู้จักแพ้ชนะ ให้อภัย
7. เสริมสร้างความมีน้ำใจนักกีฬา
8. เพื่อให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ
9. เพื่อให้เกิดระเบียบวินัยในหมู่คณะ

3. วิธีการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 2 โรงเรียนสุวรรณชัย 5 จำนวน 70 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนสุวรรณชัย 5 จำนวน 20 คน

การสุ่มตัวอย่าง คือ การเลือกตัวอย่างโดยไม่สุ่มหรือการเลือกแบบเจาะจง (Non Random)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ

1. เครื่องมือในการทดลอง เป็นเกมการศึกษา ชื่อจับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน
2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่
  - 2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบ 4 ตัวเลือก
  - 2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบบัญชีรายการ จำนวน 10 หัวข้อ

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการ โดยมีวิธีการดังนี้

1. ครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการเรียนให้นักเรียนทราบ
2. ครูแจกแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre – test) ให้นักเรียนทำ

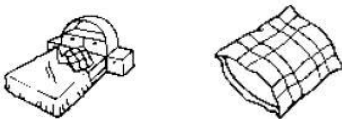
- 3.จากนั้นครูแบ่งนักเรียนกลุ่มละประมาณ 5 คน แจ้งกติกาดู และวิธีเล่นเกมจับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน
- 4.ครูให้นักเรียนจับฉลากบัตรภาพ 2 ภาพ
5. ครูให้นักเรียนสังเกตภาพที่ได้และเตรียมตอบคำถาม ต่อไปนี้

คำถาม

1. ภาพที่ได้รับมีความสัมพันธ์กันหรือไม่
  - 2.ถ้ามีมีความสัมพันธ์กันอย่างไร
6. ครูจับฉลากชื่อนักเรียนขึ้นมาตอบคำถามทีละคน
  - 7.ครูทำแบบบันทึก การสังเกตของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ตัวอย่างภาพ

ยกตัวอย่างบัตรภาพได้แก่ ใส่ภาพ

กติกาการเล่น

- 1 ให้นักเรียนจับคู่ภาพให้ถูกต้อง
- 2 นักเรียนต้องบอกชื่อผลไม้ในแต่ละเกมให้ถูกต้อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย (*M*)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(*SD*)และใช้สถิติเชิงอ้างอิง คือ *t-test*

4. ผลวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล คะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การเรียนการสอนด้วยเกมจับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กันตารางที่ 1 ดังนี้

จากการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เกม”จับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน”ปรากฏผลดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน โดยการใช้เกมปั้นหุ่นพระคัมภีร์

	<i>N</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>Df</i>	<i>t</i>	<i>sig</i>
Pretest	20	5.80	1.24	19	-13.97	.000
Posttest	20	8.75	1.07			

คะแนนผลการวิจัยพบว่าหลังการเรียนการสอนโดยการใช้เกมพบว่าผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในรูปแบบทดสอบหลัง (*M* = 8.75 *SD* = 1.07) เรียนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน (*M*=5.58 *SD* = 1.24) อย่างมีนัยสำคัญ

(*t* = -13.97) ทางสถิติ

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน หลังเรียนโดยใช้เกม จับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน”

ความพึงพอใจ	M	SD	ระดับ
1.กิจกรรมเรียนสนุก น่าสนใจ ช่วยให้อยากเรียนรู้	3.55	.998	สูง
2.วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสมกับเกม	3.05	.759	สูง
3.ระยะเวลาในการเล่นมีความเหมาะสม	2.50	.513	สูง
4.นักเรียนชอบวิธีการเรียนโดยใช้เกมจับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน	1.50	.513	สูง
5.ได้รับประโยชน์และนำไปในชีวิตประจำวันได้	1.0	.000	สูง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า 1.กิจกรรมเรียนสนุก น่าสนใจ ช่วยให้อยากเรียนรู้ (M = 3.55 SD = .998) 2.วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้เหมาะสมกับเกม (M = 3.05 SD = .759) และ 3.ระยะเวลาในการเล่นมีความเหมาะสม (M = 2.50 SD = .513) ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีคอนสตรัคชันนิสซึม มีสาระสำคัญที่ว่าความรู้ไม่ใช่มาจากการสอนของครูหรือผู้สอนเพียงอย่างเดียว แต่ความรู้จะเกิดขึ้นและสร้างขึ้นโดยผู้เรียนเอง การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ต่อก็คต่อเมื่อผู้เรียนได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ซึ่งในที่นี้ก็หมายถึงผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยใช้เกมการศึกษาชื่อ เกม จับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในรายวิชานี้ในระดับสูง

5. อภิปรายผลการวิจัย

ภายหลังการส่งเสริมทักษะการสังเกตของนักเรียนชั้นอนุบาล 2/1 โดยการจัดกิจกรรมเกม จับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน พบว่าเด็กนักเรียนชั้น

อนุบาล 2/1 ทั้ง 20 คน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมเกมจับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน มีทักษะการสังเกตสูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาการทำกิจกรรมเกมจับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กัน ไปใช้ในการพัฒนาทักษะทางวิทยาศาสตร์ในด้านอื่น เช่น การจำแนกประเภท การวัด เป็นต้น

2. ควรเปรียบเทียบระหว่างผลการจัดกิจกรรมเกมจับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์กันกับการจัดกิจกรรมรูปแบบอื่นๆ เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะในการสังเกต

เอกสารอ้างอิง

ทฤษฎีการเรียนรู้ คอนสตรัคชันนิสซึม (Constructionism) .ออนไลน์. สืบค้นจาก อินเทอร์เน็ต, http://maipussadee.blogspot.com/2010/11/blog-post_20.html, ค้นเมื่อ 22 ก.พ. 2558

ประพัฒน์ ลักษณพิสุทธิ์. คุณค่าและประโยชน์ของเกม. ออนไลน์. สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต, <http://pimmezablogspot.com/>, ค้นเมื่อ 22 ก.พ. 2558

ประเภทของเกม. ออนไลน์. สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต, <http://wichianthonthong.tripod.com/dataall/data7.ht>ค้นเมื่อ 22 ก.พ. 2558

นางสาวจุฑารัตน์ วรรณศรีวิทยษ์ ปีการศึกษา 2556. การส่งเสริมทักษะการสังเกต โดยใช้การจัดกิจกรรมเกมการศึกษา

ภาคผนวก

ชื่อเกม จับคู่ภาพของใช้ที่สัมพันธ์

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เด็กรู้จักลักษณะและรูปร่างต่างๆของใช้
2. เพื่อให้เด็กรู้จักเปรียบเทียบและสังเกตของใช้ที่สัมพันธ์กัน
3. เพื่อให้เด็กได้ใช้ความคิดจินตนาการของตนเอง

วัสดุอุปกรณ์

1. บัตรภาพ
2. กระดาษ A4
3. ตระกร้าใส่บัตรภาพ
4. สี

วิธีการเล่นเกม

- 1.ครูให้นักเรียนจับฉลากบัตรภาพ 2 ภาพ
2. ครูให้นักเรียนสังเกตภาพที่ได้และเตรียมตอบคำถาม

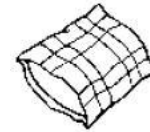
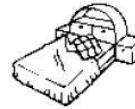
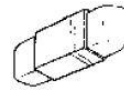
ต่อไปนี้เป็น

3. คำถาม 1. ภาพที่ได้รับมีความสัมพันธ์กันหรือไม่
2.ถ้ามีความสัมพันธ์กันอย่างไร
4. ครูจับฉลากให้นักเรียนขึ้นมาตอบคำถามทีละคน
5. ครูทำแบบบันทึก การสังเกตของนักเรียนเป็น

รายบุคคล

ตัวอย่างภาพ

ยกตัวอย่างบัตรภาพได้แก่ ใ้ภาพ

กติกาการเล่น

- 1 ให้นักเรียนจับคู่ภาพให้ถูกต้อง
- 2 นักเรียนต้องบอกชื่อผลไม้ในแต่ละเกมให้ถูกต้อง

การศึกษาผลของการใช้เกมบันไดงูहरรษา ในวิชาการบัญชีต้นทุน ของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3/1

A Study of using game “Snakes and ladders Fun” in the subject of Cost Accounting Of Vocational Certificate Grade 3/1 Students

ว่าที่ร้อยตรีดร.มนัส บุญประกอบ¹ ธนัญญา โพธิ์ทอง² จันจิรา กรุดสุข³

¹อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธนบุรี

²อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีเมืองชลพาณิชย์การ (tiewlovepunpun@gmail.com)

³อาจารย์วิทยาลัยเทคโนโลยีบ้านโป่งบริหารธุรกิจ (mukai32janjira@gmail.com)

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมบันไดงูहरรษา ในวิชาการบัญชีต้นทุนของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3/1 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนโดยการใช้เกม ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 วิทยาลัยเทคโนโลยีบ้านโป่งบริหารธุรกิจ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 อำเภอโพธาราม จังหวัดราชบุรี จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 แบบ คือ เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง : เกม และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล : แบบทดสอบก่อน – หลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจ โดยวิธีการใช้เกมสถิติเชิงพรรณนา โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน ทำการวิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนวิชาการบัญชีต้นทุน โดยเล่นเกมสำหรับนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3/1 จำนวน 30 คน พบว่าผู้เรียนกลุ่มนี้มีคะแนนเฉลี่ยการทดสอบหลังเรียน ($M = 6.87$, $SD = 1.20$) สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยการทดสอบก่อนเรียน ($M = 4.43$, $SD = 1.68$) และคะแนนทดสอบก่อนและหลังเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 12.07$, $df = 29$, $p = .00$) 2) ผู้เรียนมีความพึงพอใจในระดับดีต่อการเรียนวิชาการบัญชีต้นทุน

คำสำคัญ: เกม “บันไดงูहरรษา” ในวิชาบัญชีต้นทุน ความพึงพอใจ ของนักเรียนที่มีต่อเกม “บันไดงูहरรษา”

ABSTRACT:

The purposes of this study were 1) to compare pre-test and post-test scores before and after students learned Cost Accounting by using game “Snakes and ladders Fun” and 2) to find the satisfaction of learning Cost Accounting by using game. The subjects included 30 Vocational Certificate Grade 3 /1 in the second semester of the 2014 Banpong Business Administration Technological College Photharam district, Ratchaburi. Two types of research tools were used in this study: experimental tool (Game “Snakes and ladders Fun”) pre-test, post-test and data collecting tools including questionnaires, The statistics devices used in this study consisted of mean, standard deviation, and t-test. The main results of this research showed as follows. 1) Students whose scores after studying accounting mean score of post-test (M = 6.87 , SD = 1.20) . The Snakes and ladders Fun help to teach higher pre-test (M = 4.43 , SD = 1.68) . The statistical significance (t = 12.07, df = 29, p = .00) 2) The students were satisfied with the excellent level of academic accounting

KEYWORDS:

Game “Snakes and ladders Fun” in the subject of Cost Accounting Satisfaction of students per game “Snakes and ladders Fun”

16. บทนำ

วิชาการบัญชี เป็นวิชาที่มีความสำคัญต่อผู้ที่เรียนในสายวิชาชีพ เป็นวิชาที่พัฒนาความคิดของผู้เรียนให้เป็นคนคิดอย่างมีเหตุผล และยังเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่นต่อไป วิชาบัญชีเป็นวิชาที่เน้นด้านความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ และการคำนวณ ผู้เรียนวิชาบัญชีสามารถนำวิชาบัญชีไปใช้ในการประกอบอาชีพ เช่น การเป็นนักบัญชี การประกอบธุรกิจส่วนตัว และยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การจัดทำบัญชีครัวเรือน การจดบันทึกรายรับ รายจ่ายประจำวัน เป็นต้น ในการเรียนสาขาบัญชียังมีมีวิชาบัญชีที่สำคัญอีกหนึ่งวิชาคือ วิชาการบัญชีต้นทุน เพราะเป็นวิชาที่ใช้ความรู้ ทักษะ และความเชี่ยวชาญ เมื่อผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจ จะทำให้ผู้เรียนมีความสุขและสนุกกับการเรียน ในปัจจุบันนี้ วิชาการบัญชีต้นทุนมีความสำคัญต่อผู้เรียนที่จะนำความรู้ไปใช้ในการประกอบธุรกิจหรือทำงานในธุรกิจต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ เพราะในธุรกิจทุกประเภท ล้วน

แต่ดำเนินการโดยหวังผลกำไรแต่ก่อนที่ธุรกิจจะทราบถึงผลกำไรนั้น จะต้องทราบต้นทุนผลิตที่เกิดขึ้นก่อน เพราะต้นทุนผลิตจะส่งผลต่อการกำหนดราคาขายสินค้าของธุรกิจนั้นด้วย หากการคำนวณต้นทุนผลิตผิดพลาดไม่ว่าด้วยสาเหตุใด ก็อาจส่งผลให้ธุรกิจนั้นเกิดความเสียหายได้

จากการที่ได้สอนในวิชาการบัญชีต้นทุนนั้น ผู้เรียนบางคนบางกลุ่มไม่สนใจเรียน และไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายขาดความสนใจในการเรียนรู้ ไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระสำคัญอย่างแท้จริง โดยปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนแต่ละคนมีลักษณะคล้าย ๆ กันดังนี้คือ

1. ผู้เรียนไม่สามารถวิเคราะห์ได้ว่ารายการบัญชีที่เกิดขึ้นเป็นบัญชีที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนผลิตหรือไม่เกี่ยวข้องกับต้นทุนผลิต เช่น ค่าเช่าสำนักงาน ไม่เกี่ยวข้องกับต้นทุนผลิต แต่เป็นต้นทุนของการขายและบริหาร เนื่องจากเป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากสำนักงาน ไม่ได้เกิดจากกระบวนการผลิต เป็นต้น

2. ผู้เรียนไม่สามารถวิเคราะห์รายการบัญชีที่เกิดขึ้นว่าเป็นส่วนประกอบใดของต้นทุนผลิตซึ่ง

ต้นทุนการผลิตประกอบด้วย 3 ส่วนคือ วัตถุดิบทางตรง ค่าแรงงานทางตรง และค่าใช้จ่ายในการผลิต ปัญหาที่พบคือผู้เรียนมักจะสับสนกับบัญชีบางตัวเช่น ค่าแรงงานทางอ้อม ถือเป็นค่าใช้จ่ายในการผลิต เป็นส่วนประกอบสุดท้ายของต้นทุนผลิต แต่ผู้เรียนจะนำไปคิดรวมกับค่าแรงงานทางตรง ซึ่งเป็นส่วนประกอบที่ 2 ของต้นทุนผลิต เป็นต้น

3. ผู้เรียนไม่สามารถคำนวณต้นทุนผลิตได้ถูกต้อง เนื่องจากผู้เรียนไม่สามารถวิเคราะห์บัญชีที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนผลิตได้จึงทำให้การคำนวณต้นทุนผลิตผิดพลาดไปด้วย ส่วนใหญ่ผู้เรียนนำบัญชีที่ไม่ได้เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิตมาคำนวณต้นทุนผลิต ทำให้ต้นทุนการผลิตในงวดบัญชีนั้น ๆ สูงเกินความเป็นจริง เช่น นำค่าโฆษณา ที่เป็นต้นทุนของการขายและบริหารมาคำนวณในต้นทุนผลิต จึงทำให้ต้นทุนผลิตสูงเกินไป และไม่ถูกต้อง

ผู้สอนจึงได้คิดหาวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ ความจำ และความเข้าใจในการเรียนวิชาการบัญชีต้นทุนจากการศึกษาถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการเรียนวิชาการบัญชีต้นทุน จึงได้คิดพัฒนาเกมขึ้นมาเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยความสุขและสนุกในการเรียน จึงสอดคล้องกับผลการวิจัยของเพียรทอง อุ่นบุญธรรม (2554) ที่พบว่า การบัญชีของปีที่ผ่านมาครู จะใช้วิธีแบบบรรยาย ยกตัวอย่าง สมมุติเหตุการณ์ สมมุติเรื่องราวขึ้นมาเอง ผู้สอนจะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียน บอกเล่า อธิบายเนื้อหา ตามที่ผู้สอนได้ทำการศึกษาค้นคว้า มา ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับฟัง ทำให้ผู้เรียนบางคนบางกลุ่ม ไม่สนใจเรียน และไม่เข้าใจเนื้อหาที่เรียน ทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายขาดความสนใจเรียนรู้ไม่เข้าใจในเนื้อหาสาระสำคัญอย่างแท้จริง ดังนั้นผู้สอนจึงหาวิธีพัฒนา

แนวความคิด เสริมสร้างภูมิปัญญาท้องถิ่นตลอดจนพัฒนาด้านจิตใจ สังคม เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจปัจจุบันให้ดีขึ้น และยังช่วยให้เข้าใจในเนื้อหาวิชาการบัญชี ต้นทุน 1 โดย การ ไปศึกษาตัวอย่าง ขบวนการผลิตสินค้า หรือผลิตภัณฑ์ท้องถิ่น ดังนั้นเกมที่พัฒนาขึ้นมาคือ เกมบันไดงูปริศนา ซึ่งวิธีการเล่นเกมนี้จะใช้กระบวนการ คิดวิเคราะห์ อย่างมีเหตุผล เป็นการเล่นเกมที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาของวิชาได้ด้วยตนเอง เมื่อผู้เรียนได้เล่นเกมแล้วจะทำให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์รายการบัญชีที่เกิดขึ้นว่าเกี่ยวข้องกับต้นทุนผลิตหรือไม่ สามารถวิเคราะห์ได้ว่ารายการบัญชีที่เกิดขึ้นอยู่ในส่วนประกอบใดของต้นทุนการผลิต และยังสามารถคำนวณต้นทุนผลิตได้อย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตามเมื่อผู้เรียนได้เล่นเกมแล้วแต่ยังไม่เกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ยังไม่สามารถทำความเข้าใจในบทเรียนได้ ผู้สอนจะต้องทำการพัฒนาเกมไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ได้อย่างถูกต้อง และเกิดความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมบันไดงูพริศนาในวิชาการบัญชีต้นทุนของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3/1
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนโดยการใช้เกม

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย่ (Gagne)

- การจูงใจ (Motivation Phase) การคาดหวังของผู้เรียนเป็นแรงจูงใจในการเรียนรู้

- การรับรู้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (Apprehending Phase) ผู้เรียนจะรับรู้สิ่งที่สอดคล้องกับความตั้งใจ
- การปรุงแต่งสิ่งที่รับรู้ไว้เป็นความจำ (Acquisition Phase) เพื่อให้เกิดความจำระยะสั้นและระยะยาว
- ความสามารถในการจำ (Retention Phase)
- ความสามารถในการระลึกถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปแล้ว (Recall Phase)
- การนำไปประยุกต์ใช้กับสิ่งที่เรียนรู้ไปแล้ว (Generalization Phase)
- การแสดงออกพฤติกรรมที่เรียนรู้ (Performance Phase)
- การแสดงผลการเรียนรู้กลับไปยังผู้เรียน (Feedback Phase) ผู้เรียนได้รับทราบผลเร็วจะทำให้มีผลดีและประสิทธิภาพสูง

องค์ประกอบที่สำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ จาก

แนวคิดนักการศึกษา กาเย่ (Gagne) คือ

- ผู้เรียน (Learner) มีระบบสัมผัสและระบบประสาทในการรับรู้
- สิ่งเร้า (Stimulus) คือ สถานการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้
- การตอบสนอง (Response) คือ พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้

การสอนด้วยสื่อตามแนวคิดของกาเย่ (Gagne)

- เร้า ความสนใจ มีโปรแกรมที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เช่น ใช้การ์ตูนหรือ กราฟิกที่ดึงดูดสายตา ความอยากรู้อยากเห็นจะเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน การตั้งคำถามก็เป็นอีกสิ่งหนึ่งในบทเรียน การตั้งคำถามก็เป็นอีกสิ่งหนึ่ง
- บอกวัตถุประสงค์ ผู้เรียนควรทราบถึงวัตถุประสงค์ ให้ผู้เรียนสนใจในบทเรียน เพื่อให้ทราบว่บทเรียนเกี่ยวกับอะไร

- กระตุ้น ความจำผู้เรียน สร้างความสัมพันธ์ในการโยงข้อมูลกับความรู้ที่มีอยู่ก่อน เพราะสิ่งนี้สามารถทำให้เกิดความทรงจำในระยะยาวได้เมื่อได้โยงถึงประสบการณ์ ผู้เรียน โดยการตั้งคำถามเกี่ยวกับแนวคิด หรือเนื้อหานั้น ๆ
- เสนอเนื้อหา ขั้นตอนนี้จะเป็นการอธิบายเนื้อหาให้กับผู้เรียน โดยใช้สื่อชนิดต่าง ๆ ในรูป กราฟิก หรือ เสียง วิดีโอ
- การยกตัวอย่าง การยกตัวอย่างสามารถทำได้โดยยกกรณีศึกษา การเปรียบเทียบเพื่อให้เข้าใจได้ซาบซึ้ง
- การฝึกปฏิบัติ เพื่อให้เกิดทักษะหรือพฤติกรรม เป็นการวัดความเข้าใจว่าผู้เรียน ได้เรียนถูกต้อง เพื่อให้เกิดการอธิบายซ้ำเมื่อรับสิ่งที่ผิด
- การให้คำแนะนำเพิ่มเติม เช่น การทำแบบฝึกหัด โดยมีคำแนะนำ
- การสอบ เพื่อวัดระดับความเข้าใจ
- การนำไปใช้กับงานที่ทำ ในการทำสื่อควรมี เนื้อหาเพิ่มเติม หรือหัวข้อต่าง ๆ ที่ควร จะรู้เพิ่มเติม

ทำไมทฤษฎีเกมจึงมีประโยชน์

สถานการณ์จำลองเหล่านี้จะทำให้ผู้เล่นสามารถหยั่งรู้ในกลยุทธ์ที่เป็นผู้เล่นเกมคนอื่นใช้เป็นทางเลือกและคะแนนที่พวกเขาจะได้รับจากสถานการณ์นั้นๆการหยั่งรู้นี้ผู้ตัดสินใจจะสามารถประเมินผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของเขาได้ดี และสามารถตัดสินใจเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการโดยหลีกเลี่ยงความขัดแย้งยกตัวอย่างทฤษฎีการยับยั้งฝ่ายตรงกันข้ามทำให้เกิดยุทธศาสตร์การป้องกันตัวของสหรัฐอเมริกาตั้งแต่สิ้นสงครามโลกครั้งที่ 2 มีสมมติฐานว่าการตอบโต้อย่างรุนแรง

แบบตาต่อตาฟันต่อฟันสามารถป้องกันยับยั้งพฤติกรรมก้าวร้าวของผู้บุกรุกได้ถ้าหากปัจเจกชนเชื่อว่าพฤติกรรมก้าวร้าวรุนแรงอาจก่อให้เกิดการตอบโต้อย่างรุนแรงจากผู้อื่นปัจเจกชนผู้นั้นย่อมจะไม่ประพฤติก้าวร้าวรุนแรงต่อผู้อื่นการข่มขู่ว่าจะตอบโต้โจมตีไม่สามารลดความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นโดยตรงแต่การรับรู้ถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นเนื่องจากความก้าวร้าวจะช่วยลดความรุนแรงในสถานการณ์ที่อาจขึ้นเกิดจากการโต้ตอบโจมตีกันลงมาหากปัจเจกชนทั้ง 2 ฝ่ายยอมรับว่าผลประโยชน์สูงสุดที่จะได้รับเกิดจากการหลีกเลี่ยงไม่ใช้ความรุนแรงโต้ตอบกันไม่มีการอาฆาตมาดร้ายกันและกันนี่คือแนวทางหลักเบื้องหลังสงครามเย็นระหว่างสหรัฐอเมริกากับรัสเซียแนวความคิดเกี่ยวกับผลประโยชน์ร่วมที่เกิดจากการยับยั้งฝ่ายตรงกันข้ามทำให้เกิดมาตรการควบคุมอาวุธและการร่วมมือกันการเน้นความสนใจเรื่องยุทธศาสตร์ทางเลือกและผลตอบ แทนที่จะได้รับทฤษฎีเกมอธิบายให้เราเห็นภาพว่าความสัมพันธ์ที่มีศักยภาพในการทำลายล้างเราสามารถควบคุมจัดการและเปลี่ยนแปลงให้เกิดผลประโยชน์ร่วมกันได้รวมทั้งหลีกเลี่ยงการแข่งขันการสร้างอาวุธและการทำสงครามนิวเคลียร์ความสัมพันธ์ระหว่างสหรัฐอเมริกากับรัสเซียเป็นตัวอย่งที่ดีนานแล้วทั้งสองประเทศนี้ไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกันเลยต่างฝ่ายต่างติดอาวุธให้ตนเองมากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ความหวาดกลัวที่ว่าอีกฝ่ายหนึ่งจะติดอาวุธและไม่ต้องการจะเสียดกเป็นฝ่ายถูกโจมตีอย่างง่ายดายค่าใช้จ่ายในการแข่งขันกันสร้างอาวุธสูงมากและทำให้สหภาพโซเวียตค่อยๆ ล้มละลายในที่สุด ในทางตรงกันข้ามน่าจะมีการป้องกันการแข่งขันกันสร้างอาวุธควรจะประหยัดเงิน งบประมาณมากมายมหาศาลที่ใช้จ่ายในสองประเทศนี้และที่จริงก็เพื่อประโยชน์ของประเทศอื่นๆ ในโลกนี้

บทเรียนที่ได้รับจากเกมการตัดสินใจยากของนักโทษนี้ทำให้เกิดรู้สึกหวาดกลัวเกมนี้แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์ “แพ้-ชนะ” ซึ่งต้องมีฝ่ายหนึ่งแพ้เพื่อให้อีกฝ่ายหนึ่งชนะเพื่อหลีกเลี่ยงการสูญเสียผู้เล่นเกมแต่ละคนต้องยึดถือกลยุทธ์ “ชนะ” ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดอาจจะไม่คืนกและที่แย่ที่สุด คือไม่พ่ายแพ้จนหมดเนื้อหมดตัว

การสร้างสถานการณ์จำลองที่เหมือนจริงมากขึ้น : เกมการตัดสินใจยากของนักโทษภาคขยายมีสถานการณ์บางสถานการณ์ในสังคมที่สามารถจำลองได้อย่างถูกต้องโดยอาศัยปฏิสัมพันธ์อย่างเดี่ยวโดดๆ แต่สถานการณ์ส่วนมากเกิดจากปฏิสัมพันธ์หลายอย่างที่ตั้งสมกันมานานเงื่อนไขที่กำหนดให้และปฏิสัมพันธ์แบบซ้ำๆ ในภาคขยายของเกมการตัดสินใจยากของนักโทษซึ่งเพิ่มเติมความน่าจะเป็นในการรักษาคำมั่นสัญญาตกระเกมการตัดสินใจยากของนักโทษในภาคนี้แนะนำว่ากลยุทธ์ของผู้เล่นเกม (รักษา หรือผิดสัญญา) จะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่เขาเคยเจอมาก่อนหน้านี้และกลยุทธ์นี้จะมีผลต่อพฤติกรรมของฝ่ายตรงกันข้ามในอนาคต ผลลัพธ์คือเกิดความสัมพันธ์ในลักษณะต่างฝ่ายต่างตอบแทนอย่างเท่าเทียมกันผู้เล่นจะรักษาสัญญาถ้าครั้งก่อนคู่ต่อสู้แสดงให้เห็นว่าเต็มใจจะรักษาสัญญาและจะไม่รักษาสัญญาถ้าหากก่อนหน้านี้ฝ่ายตรงกันข้ามไม่รักษาสัญญาการรับรู้ว่าการแข่งขันสามารถเล่นใหม่ได้ทำให้ผู้เล่นเกมพิจารณาถึงผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้น เนื่องจากการกระทำของพวกเขาครั้งหน้าคู่ต่อสู้อาจจะตอบโต้ด้วยความรุนแรงหรือไม่รักษาสัญญาถ้าหากกลยุทธ์ของผู้เล่นมุ่งเน้นจะเอาชนะ โดยให้ผู้เล่นอีกฝ่ายหนึ่งสูญเสียมากที่สุดในการทดลองสร้างสถานการณ์จำลองด้วยคอมพิวเตอร์ Robert Axelrod อธิบายกลยุทธ์ “เอาชนะ” ที่เกิดขึ้นซ้ำๆ ในเกมการตัดสินใจยาก

ของนักโทษด้วยการนิยามศัพท์ว่าเป็นลักษณะ “ตาต่อตาฟันต่อฟัน (tit-for-tat)” กลยุทธ์นี้จะเรียกร้องความร่วมมือในการเดินหมากครั้งแรกและการเดินหมากครั้งต่อไปผู้เล่นจะเลือกกระทำพฤติกรรมแบบเดียวกันกับพฤติกรรมของคู่ต่อสู้ที่แสดงออกมาในรอบก่อนไม่มี “สิ่งที่ถูกต้อง” หรือวิธีการแก้ไขสถานการณ์ที่ดีที่สุด สถานการณ์ที่ต่างฝ่ายต่างคิด โดยมีจุดมุ่งหมายไม่เหมือนกันในเกมการตัดสินใจของนักโทษการแพ้หนึ่งรอบในเกมการแข่งขันที่มีผู้เล่นสองคน อาจสร้างความเสียหายให้แก่ผู้เล่นฝ่ายแพ้และความคิดอยากจะไม่รักษาสัญญาย่อมเกิดขึ้นเสมอ

3. วิธีการวิจัย

การวิจัยเรื่องการศึกษาผลของการใช้เกมบันไดงูहरรรยา ในวิชาการบัญชีต้นทุนของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3/1 เป็นการวิจัยเชิงทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมบันไดงูहरรรยาในวิชาการบัญชีต้นทุน เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียน โดยการใช้เกมของนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3/1

ประชากร

นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 3 วิทยาลัยเทคโนโลยีบ้านโป่งบริหารธุรกิจจำนวน 140 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 3/1 วิทยาลัยเทคโนโลยีบ้านโป่งบริหารธุรกิจจำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยนี้มี 2 ชนิด คือ

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เป็นเกมการศึกษา ชื่อ เกมบันไดงูहरรรยา

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นแบบทดสอบปรนัยจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบ 4 ตัวเลือก

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบบัญชีรายการ จำนวน 10 หัวข้อ

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเอง โดยมีวิธีการดังนี้

1. ครูแจ้งวัตถุประสงค์ของเกมนันไดงูहरรรยา
2. ครูนำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre - test) ไปทดสอบนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 3 ห้อง 1 ที่ กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 วิชาการบัญชีต้นทุน เป็นการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้เกมนันไดงูहरรรยา
3. ครูให้นักเรียนเริ่มเล่นเกมบันไดงูहरรรยา (ภาคผนวก ก)
4. หลังจากเล่นเกม ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลที่ได้จากการเล่นเกม
5. ครูนำแบบทดสอบหลังเรียน (Post - test) ไปทดสอบนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ปีที่ 3/1 หลังเล่นเกมบันไดงูहरรรยา
6. ครูแจกแบบสอบถามความพึงพอใจให้นักเรียนได้กรอกข้อมูล
7. รวบรวมแบบทดสอบและแบบสอบถาม
8. บันทึกข้อมูลที่ได้
9. วิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการบัญชีต้นทุน โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และใช้สถิติเชิงอ้างอิง คือ t-test

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งหาคำตอบตามวัตถุประสงค์การวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมบันไดงู

หมาในวิชาการบัญชีต้นทุน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนโดยการใช้เกม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้เกมบันไดงูหมา ปรากฏผลดังในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนน ก่อนเรียน และหลังเรียนโดยการใช้เกมบันไดงูหมา

	n	M	SD	df	t	sig
Pretest	30	4.43	1.68	29	12.07	.00
Posttest	30	6.87	1.20			

ผลการวิจัยพบว่าหลังจากการเรียนการสอน โดยการใช้เกมบันไดงูหมา ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ย ในแบบทดสอบหลังเรียน ($M = 6.87, SD = 1.20$) สูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน ($M = 4.43, SD = 1.68$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($t = 12.07, df = 29, p = .00$)

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ความพึงพอใจ หลังการเรียนการสอนด้วยเกมบันไดงูหมา ตามตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของ ผู้เรียนหลังเรียนโดยใช้เกมบันไดงูหมา

ความพึงพอใจ		$n = 30$			
		M	SD	ระดับ	อันดับ
1.	นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ในการเล่นเกมนันไดงูหมา	4.57	.68	มากที่สุด	1
2.	นักเรียนรู้สึกชอบในการเรียนโดยใช้เกมบันไดงูหมา	4.50	.68	มากที่สุด	2
3.	นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนโดยใช้เกมทำให้ นักเรียนได้ฝึกการคิด และวิเคราะห์	3.73	.74	มาก	9

ความพึงพอใจ		$n = 30$			
		M	SD	ระดับ	อันดับ
4.	นักเรียนอยากให้มีการเรียนโดยใช้เกมบันไดงูหมามากกว่าการเรียนแบบเดิม	4.06	.74	มาก	7
5.	นักเรียนอยากให้มีการเรียนโดยใช้เกมบันไดงู	4.13	.73	มาก	5

	หรรษาในการเรียนในวิชาอื่น ๆ				
6.	นักเรียนคิดว่า การเรียนโดยใช้ เกมบันไดงู หรรษาทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ ในบทเรียนมากขึ้น	4.10	.80	มาก	6
7.	นักเรียนอยากให้มีการคิดเกมใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนเสมอ	3.90	.66	มาก	8
8.	ระยะเวลาในการเล่นเกมนับไดงู หรรษามีความเหมาะสมเพียงใด	4.10	.76	มาก	6
9.	ประโยชน์ที่ได้รับในการเล่นเกมนับไดงู หรรษา	4.27	.74	มาก	3
ความพึงพอใจ		<i>n = 30</i>			
		<i>M</i>	<i>SD</i>	ระดับ	อันดับ
10.	นักเรียนคิดว่า การเรียนโดยใช้ เกมทำให้มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น	4.23	.43	มาก	4

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมมากที่สุด 3 อันดับคือนักเรียนทราบวัตถุประสงค์ในการเล่นเกมนับไดงูหรรษา($M = 4.57, SD = .68$) นักเรียนรู้สึกชอบในการเรียนโดยใช้เกมนับไดงูหรรษา($M = 4.50, SD = .68$)ประโยชน์ที่ได้รับในการเล่นเกมนับไดงูหรรษา

บันไดงูหรรษา($M = 4.27, SD = .74$)และนักเรียนมีความพึงพอใจในการร่วมกิจกรรมน้อยที่สุด 3 อันดับคือ นักเรียนอยากให้มีการเรียนโดยใช้เกมนับไดงูหรรษามากกว่าการเรียนแบบเดิม($M = 4.06, SD = .74$)นักเรียนอยากให้มีการคิดเกมใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนเสมอ($M = 3.90, SD = .66$)นักเรียนรู้สึกว่าการเรียนโดยใช้เกมทำให้นักเรียนได้ฝึกการคิด และวิเคราะห์ ($M = 3.73, SD = .74$)ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเยการเลือก กิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสนใจ ความสามารถความพึงพอใจแก่ผู้เรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียน ประสบความสำเร็จได้ง่าย มีแรงจูงใจสูงขึ้น และมีเจตคติต่อการเรียนเพิ่มขึ้น โดยใช้เกมการศึกษาชื่อ เกมบันไดงูหรรษา อีกทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีเกมในด้านของความร่วมมือในกลุ่ม ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ด้านสังคม ทำให้นักเรียนเกิดความพึงพอใจในรายวิชานี้อยู่ในระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยอภิปรายได้ดังนี้

นักเรียนมีคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนในวิชาการบัญชีต้นทุนสูงกว่าค่าเฉลี่ย ทั้งนี้ เป็นเพราะสาเหตุดังต่อไปนี้

1. การเรียนโดยใช้เกมนับไดงูหรรษา มาช่วยในการเรียนการสอนนั้น ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสได้ศึกษาเองในกลุ่มชั้นแรก และมีกิจกรรมในการแสดงออก ทำให้นักเรียนมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น

2. การเรียนโดยใช้เกมบันไดงูหรือหมา มาช่วยในการเรียนการสอนนั้น ทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น ด้วยการวิเคราะห์บทเรียน ทำให้มีความรู้ฝังแน่น อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทั้งด้านความคิด การวิเคราะห์และการกล้าแสดงออก และส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาการบัญชีต้นทุนด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การสอนโดยใช้เกมบันไดงูหรือหมา มาช่วยสอนในวิชาการบัญชีต้นทุนนั้น เบื้องต้นก่อนจะใช้เกม ครูควรอธิบายวัตถุประสงค์ วิธีเล่นให้ชัดเจน มีอุปกรณ์ที่ใช้ต้องครบ เพียงพอ

2. เมื่อนักเรียนมีส่วนร่วมในการเล่นและทำออกมาได้ดี ครูควรแสดงความชื่นชม เพื่อเป็นการเสริมกำลังใจ และ กระตุ้นให้พวกเขากล้าแสดงออก ซึ่งความคิดเห็นของตนเอง

เอกสารอ้างอิง

1) http://www.srithana.ac.th/research/research_10.pdf

<https://www.gotoknow.org/posts/71847>

<http://watcharaphonchai.blogspot.com/2007/08/hu11.html>

Gagne. “ทฤษฎีการเรียนรู้ 8 ขั้น ของกาเย่ (Gagne)”

L3nr (Learner). ค้นเมื่อ 27 กุมภาพันธ์

2558, จาก

<https://www.l3nr.org/posts/84155>

การศึกษาผลการใช้เกม “ผมคือใคร” ของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

A Study of using game “Who am I?” of Grade 10 in the section of the business computer

สิริรัตน์ เกษประทุม¹ กฤษณา โทวระ² อานนท์ ชำนาญกุล³

¹อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ, question_mark_09@hotmail.com

²อาจารย์สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ, nony.thebest@hotmail.com

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมในการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการเบื้องต้นและเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนก่อนเล่นเกมและหลังเล่นเกม 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการเบื้องต้น ตัวอย่างที่ศึกษาทั้งหมดคือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยมี 2 แบบ คือเครื่องมือในการทดลอง : เกม “ผมคือใคร” เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง : แบบทดสอบก่อนเรียน แบบทดสอบหลังเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.8 และ 0.9 ตามลำดับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้เรียนมีคะแนนหลังเรียนวิชาคอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการเบื้องต้น โดยใช้เกม “ผมคือใคร” ช่วยในการสอนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน 2) ผู้เรียนมีความพึงพอใจในการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการเบื้องต้นอยู่ในระดับดี

คำสำคัญ: เกม “ผมคือใคร”

ABSTRACT:

The purposes of this study were 1) to compare pre-test and post-test scores before and after students learned Christianity By using game “Who am I?” and 2) to find the satisfaction of learning the subject of computer and operating system by using game. The subjects included Grade 10 students. Two types of research tools were used in this study: experimental tool (Game “Who am I?”) and data collection tools including satisfaction questionnaires, observation. The statistical devices used in this study consisted of mean, standard deviation, and t-test. Then the transcriptions were analyzed by using open-axial coding procedures. The main results of this research showed as follows. 1) the posttest scores of students in studying computer and operating system by “Who am I Game” are higher than the pretest scores 2) the satisfaction of students to study computer and operating system in the level of good.

KEYWORDS:

Game “Who am I?”

17. บทนำ

ในสังคมเทคโนโลยีปัจจุบัน กล่าวได้ว่าคอมพิวเตอร์เข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น บทบาทของคอมพิวเตอร์ที่มีต่อการใช้เทคโนโลยีในสังคมจึงมีดังนี้ ด้านการศึกษา ด้านการแพทย์และสาธารณสุขด้านอุตสาหกรรม ด้านเกษตรกรรม ด้านการเงินการธนาคาร ด้านธุรกิจการบิน ด้านกฎหมายและการปกครองด้านการทหารและตำรวจ ด้านอุตสาหกรรมการพิมพ์ธุรกิจ และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ได้เปลี่ยนแปลงสภาพความเป็นอยู่ของคนในสังคม เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตที่มีบทบาทยิ่งกว่าเครื่องมือหรืออุปกรณ์ใดๆ ที่มนุษย์ได้ผลิตขึ้นใช้ในโลกลูกมาก่อน นับตั้งแต่มีการประดิษฐ์เครื่องคอมพิวเตอร์ขึ้นใช้เป็นครั้งแรก คอมพิวเตอร์ไม่ใช่เพียงสิ่งประดิษฐ์ทางวิทยาศาสตร์เท่านั้น แต่กลับเป็นสิ่งที่คนในสังคมต้องรู้จักและมีส่วนเกี่ยวข้องด้วยอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เป็นอุปกรณ์และองค์ประกอบที่สำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ

การเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 ต้องมีทักษะหลัก 3 ประการที่จำเป็นต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นในตัวคนรุ่นใหม่ ได้แก่ 1) ทักษะชีวิตและอาชีพ 2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 3) ทักษะสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยีโดยให้เชื่อมโยงการพัฒนาทักษะเหล่านี้ในทุกวิชาที่เรียน โดยบูรณาการอยู่ในวิชาต่างๆ มุ่งให้ผู้เรียนมีทักษะในการเข้าถึงและรู้จักแหล่งสารสนเทศได้อย่างรวดเร็ว มีทักษะในการประเมินความถูกต้องของข้อมูลสารสนเทศ และทักษะในการใช้สารสนเทศอย่างสร้างสรรค์

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้นจะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ คือ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ดังนั้นวิทยาลัยจำเป็นต้องสอนเรื่อง หลักการทำงานเบื้องต้นของ

คอมพิวเตอร์ให้กับนักเรียนแต่การจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน

นักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 พบว่ามีปัญหา ได้แก่ ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกัน ผู้เรียนไม่รู้จักชิ้นส่วนอุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ของคอมพิวเตอร์ การจัดการเรียนการสอนแบบปกติทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่าย นักเรียนที่เรียนอ่อนตามคนที่เรียนเก่งไม่ค่อยทัน นักเรียนชอบในลักษณะของเกม หรือการมีภาพประกอบ มีเสียง มีภาพเคลื่อนไหว และสื่อประกอบการเรียนการสอนที่มีน้อยไม่เพียงพอต่อการนำเสนอเนื้อหาต่างๆ เนื่องจากเนื้อหาเป็นนามธรรมทำให้นักเรียนเข้าใจหรือมองภาพไม่ออก ทำให้เข้าใจเนื้อหาได้ยาก ดังนั้นผลกระทบต่อการเรียนการสอนวิชาคอมพิวเตอร์ คือ ผู้เรียนจะเกิดความเบื่อหน่าย ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตกต่ำลง

จากความสำคัญ และปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้จัดทำจึงเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องจัดการเรียนการสอน โดยใช้เกม “ผมคือใคร” เพื่อช่วยสอนในหัวข้อเรื่อง อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และหน้าที่การทำงานของคอมพิวเตอร์ โดยตั้งข้อสงสัยว่าเกม “ผมคือใคร” เพื่อช่วยสอนที่พัฒนาขึ้น สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อพัฒนา นักเรียนให้เรียนรู้ตามความสามารถของตนเอง

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมผมคือใคร เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน
- 2.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการเบื้องต้น

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

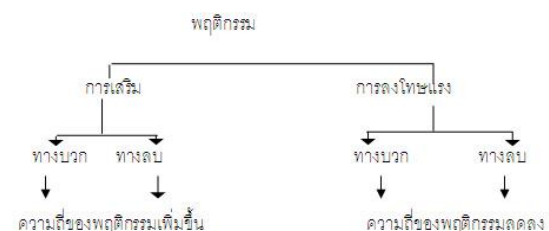
1. ทฤษฎีการเรียนรู้ (Theory of Learning)
2. ทฤษฎีเกม (Game Theory)

ทฤษฎีการเรียนรู้ (Theory of Learning)

ทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบการกระทำของสกินเนอร์ (Skinner's Operant Conditioning Theory)
 B.F. Skinner (1904 - 1990) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้ทำการทดลองด้านจิตวิทยาการศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์การเรียนรู้ที่มีการตอบสนองแบบแสดงการกระทำ (Operant Behavior) สกินเนอร์ได้แบ่งพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิตไว้ 2 แบบ คือ

1. Respondent Behavior พฤติกรรมหรือการตอบสนองที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ หรือเป็นปฏิกิริยาสะท้อน (Reflex) ซึ่งสิ่งมีชีวิตไม่สามารถควบคุมตัวเองได้ เช่น การกระพริบตา น้ำลายไหล หรือการเกิดอารมณ์ ความรู้สึกต่างๆ

2. Operant Behavior พฤติกรรมที่เกิดจากสิ่งมีชีวิตเป็นผู้กำหนด หรือเลือกที่จะแสดงออกมา ส่วนใหญ่จะเป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกในชีวิตประจำวัน เช่น กิน นอน พุด เดิน ทำงาน ฯลฯ การเรียนรู้ตามแนวคิดของสกินเนอร์ เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองเช่นเดียวกัน แต่สกินเนอร์ให้ความสำคัญต่อการตอบสนองมากกว่าสิ่งเร้า จึงมีคนเรียกว่าเป็นทฤษฎีการวางเงื่อนไขแบบ Type R นอกจากนี้สกินเนอร์ให้ความสำคัญต่อการเสริมแรง (Reinforcement) ว่ามีผลทำให้เกิดการเรียนรู้ที่คงทนถาวร ยิ่งขึ้นด้วย สกินเนอร์ได้สรุปไว้ว่า อัตราการเกิดพฤติกรรมหรือการตอบสนองขึ้นอยู่กับผลของการกระทำ คือ การเสริมแรง หรือการลงโทษ ทั้งทางบวกและทางลบ

ทฤษฎีเกม (Game Theory)

ในทางคณิตศาสตร์ **ทฤษฎีเกม** (อังกฤษ: game theory) เป็นการจำลองสถานการณ์ทางกลยุทธ์ หรือเกมคณิตศาสตร์ ซึ่งความสำเร็จในการตัดสินใจของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับทางเลือกของบุคคลอื่น แต่ละฝ่ายต่างก็พยายามแสวงหาผลตอบแทนให้ได้มากที่สุด ทฤษฎีเกมมีการใช้ในทางสังคมศาสตร์ (ที่โดดเด่นเช่น เศรษฐศาสตร์ การจัดการ การวิจัยปฏิบัติการ รัฐศาสตร์ และจิตวิทยาสังคม) เช่นเดียวกับวิทยาศาสตร์รูปนัยอื่น ๆ (ตรรกะ วิทยาศาสตร์คอมพิวเตอร์และสถิติ) และชีววิทยา (โดยเฉพาะอย่างยิ่งชีววิทยาวิวัฒนาการและนิเวศวิทยา) แม้ว่าเดิมทฤษฎีเกมจะถูกพัฒนาขึ้นเพื่อวิเคราะห์การแข่งขันซึ่งบุคคลหนึ่ง ได้มากกว่าที่อีกฝ่ายหนึ่งเสีย แต่ก็ได้มีการขยายเพื่อให้ครอบคลุมถึงปฏิสัมพันธ์หลายรูปแบบ ซึ่งถูกจัดแบ่งประเภทตามเกณฑ์หลายแบบ การประยุกต์ใช้ทฤษฎีเกมแต่เดิมนั้น จะจำกัดความและศึกษาถึงสมดุลในเกมเหล่านี้ ในสภาพสมดุลทางเศรษฐศาสตร์ ผู้เล่นเกมแต่ละคนจะปรับใช้กลยุทธ์ที่ไม่สามารถเพิ่มผลตอบแทนของผู้เล่น

	หลบ	ไม่หลบ
หลบ	0, 0	-1, +1
ไม่หลบ	+1, -1	-10, -10

นั้นได้ โดยให้กลยุทธ์ของผู้เล่นอื่นด้วย แนวคิดสมดุลจำนวนมากถูกพัฒนาขึ้น (ที่มีชื่อเสียงที่สุด คือ จุดสมดุลของแนช) เพื่ออธิบายถึงลักษณะของสมดุลทางกลยุทธ์ แนวคิดสมดุลเหล่านี้มีแรงผลักดันแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสาขาที่นำไปประยุกต์ ถึงแม้จะพบว่ามีความสอดคล้องกันบ่อยครั้งก็ตาม วิธีปฏิบัตินี้ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์ และได้มีการโต้แย้งดำเนินต่อไปถึง

ความเหมาะสมของแนวคิดสมดุลหนึ่ง ๆ ความเหมาะสมของสมดุลทั้งหมดรวมกัน และประโยชน์ของแบบจำลองคณิตศาสตร์ในทางสังคมศาสตร์

ผู้เริ่มศึกษาทฤษฎีเกมในระยะแรกคือ จอห์น ฟอน นอยมันน์ และออสการ์ มอร์เกินสเทิร์น โดยได้ตีพิมพ์ตำรา Theory of Games and Economic Behavior ใน พ.ศ. 2487 ต่อมา จอห์น แนช ได้พัฒนาการศึกษาในด้านนี้และได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์จากการนำทฤษฎีเกมไปประยุกต์ใช้ในด้านเศรษฐศาสตร์ นอกจากแนชแล้ว มีนักทฤษฎีเกมคนอื่นอีกเจ็ดคนที่ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์

รูปแบบของเกม เกมที่ทฤษฎีเกมศึกษา ประกอบด้วยผู้เล่นจำนวนหนึ่ง และทางเลือก (หรือกลยุทธ์) สำหรับผู้เล่นแต่ละคนที่จะสามารถเลือกได้ และรายละเอียดผลตอบแทนเมื่อนำกลยุทธ์ของผู้เล่นทั้งหมดมาคิดรวมกัน เกมความร่วมมือส่วนใหญ่อยู่ในรูปของแบบลักษณะเฉพาะ (characteristic function form) ขณะที่เกมรูปแบบครอบคลุมและรูปแบบปกติใช้นิยามเกม ไม่รวมมือ

ตัวอย่างเกมที่มีชื่อเสียง เกมไก่ตืด (Chicken) เป็นเกมที่มีผู้เล่น 2 คนและทางเลือก 2 ทาง มีสถานการณ์ดังนี้
ผู้เล่นสองคนขับรถด้วยความเร็วสูงเข้าหากัน ฝ่ายที่หักหลบรถก่อนจะเป็นผู้แพ้ แต่ถ้าผู้เล่นทั้งสองฝ่ายไม่หักหลบรถ รถจะชนกันและจะทำให้ผู้เล่นทั้งสองฝ่ายเกิดความเสียหายอย่างมาก เกมนี้สามารถเขียนแสดงในรูปแบบตารางได้ดังนี้

จะเห็นว่าเกมในรูปแบบนี้ไม่มีกลยุทธ์เด่น และมีจุดสมดุลของแนชสองจุดคือ (-1, +1) และ (+1, -1) แต่วิธีทางจิตวิทยาสำหรับผู้เล่นเกมนี้คือ พยายามส่งสัญญาณให้ผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามเห็นว่า ตนจะไม่หักหลบอย่างแน่นอน ซึ่งจะทำให้ผู้เล่นฝ่ายตรงข้ามต้องยอมหักหลบไปเอง มิฉะนั้นจะเสียผลตอบแทนอย่างมาก

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบทดสอบ แบบสอบถาม เพื่อให้ข้อมูลในเรื่องการศึกษาผลการใช้เกม “ผมคือใคร” ในรายวิชาคอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการเบื้องต้น

ประชากร ที่ศึกษานักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 1,300 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ห้อง 9 วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจสมุทรปราการ จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 30 คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ

1. เครื่องมือในการทดลอง เป็นเกมการศึกษา “ผมคือใคร”

วัตถุประสงค์ของการเล่นเกม

1. สามารถจับคู่ชิ้นส่วนอุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ของคอมพิวเตอร์ได้ถูกต้อง ร้อยละ 80%
2. สามารถอธิบายหน้าที่การทำงาน ชิ้นส่วนอุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ของคอมพิวเตอร์ได้ถูกต้อง ร้อยละ 80%
3. สามารถวิเคราะห์แยกหลักการการทำงานของคอมพิวเตอร์ได้ถูกต้อง ร้อยละ 80%
4. สามารถเปรียบเทียบกลไกการทำงานของคอมพิวเตอร์กับร่างกายมนุษย์ได้ถูกต้อง ร้อยละ 80%
5. สามารถทำงานเป็นทีมและกล้าแสดงออกได้ ร้อยละ 80%

กลุ่มเป้าหมาย

นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายชั้นปีที่ 4 และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 จำนวน 30 คน

อุปกรณ์ที่ต้องเตรียม

1. สื่อฟิวเจอร์บอร์ดขนาดความกว้าง 21 ซม. ความสูง 14.50 ซม. 2 แบบ คือ รูปอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ จำนวน 15 บอร์ด และชื่ออุปกรณ์คอมพิวเตอร์ จำนวน 15 บอร์ด

2. แผ่นกระดาษขาวขนาดครึ่ง A4 จำนวน 15 แผ่น

กติกาการเล่นเกม

1. ห้ามแลกเปลี่ยนฟิวเจอร์บอร์ดกันในขณะกำลังเล่นเกม
2. ห้ามดูฟิวเจอร์บอร์ดของตัวเอง
3. สามารถดูฟิวเจอร์บอร์ดที่อยู่หลังผู้เล่นคนอื่นได้

ขั้นตอนการเล่นเกมส์

ขั้นที่ 1 ชี้แจงกติกาและแนะนำวิธีการเล่นเกม

1. อธิบายกติกาการเล่นเกม
2. แจกฟิวเจอร์บอร์ดให้ผู้เล่นเกมคนละ 1 แผ่น
3. ให้ผู้เล่นแขวนฟิวเจอร์บอร์ดไว้ที่ด้านหลังของตนเอง
4. ให้ผู้เล่นเกมสามารถถามเพื่อนร่วมเกมได้
5. ผู้ที่ถูกถามสามารถตอบได้แค่ Yes กับ No เท่านั้น

ขั้นที่ 2 ขั้นตอนการเล่นเกม

1. ให้ผู้เล่นเกมตามหาคู่โดยใช้เวลา 10 นาที
2. แจกกระดาษขาวที่เตรียมไว้ให้แต่ละคู่ คู่ละ 1 แผ่น
3. ให้แต่ละคู่วิเคราะห์ระบบการทำงานของตัวเอง จัดอยู่ใน หลักการทำงาน ของระบบคอมพิวเตอร์กลุ่มใด ดังต่อไปนี้ Input Process Output และ Memory

4. ให้เขียนผลการวิเคราะห์และหน้าที่การทำงานของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่ได้ลงในกระดาษขาว

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปเกม “ผมคือใคร ?”

ให้ผู้เล่นสรุปผลของกลุ่มตัวเอง และออกมา
นำเสนอหน้าห้องเรียนโดยใช้หัวข้อว่า “ผมคือใคร ?”

6. ผู้สอนแจกแบบประเมินความพึงพอใจให้
นักเรียนได้กรอกข้อมูล

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
เป็นแบบทดสอบปรนัยจำนวน 10 ข้อ เป็นแบบ
4 ตัวเลือก

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบ
บัญชีรายการ จำนวน 6 ข้อ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสอนด้วยตนเอง วันที่ 20
กุมภาพันธ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 โดยมี
วิธีการดังนี้

1. ผู้สอนนำแบบทดสอบไปทดสอบนักเรียน
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ห้อง 9 ที่กำลัง
เรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 วิชา
คอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการเบื้องต้น เป็นการ
ทดสอบก่อนเรียน (Pre – test)

2. ผู้สอนใช้เกม “ผมคือใคร” เพื่อช่วยสอนใน
หัวข้อเรื่อง อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์และหน้าที่การทำงานของ
คอมพิวเตอร์

3. ให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนออุปกรณ์
เครื่องคอมพิวเตอร์หน้าชั้นเรียน

4. จากนั้น ผู้สอนและผู้เรียนช่วยกันสรุป
เนื้อหาที่ได้จากการเล่นเกมผมคือใคร

5. ผู้สอนแจกแบบทดสอบนักเรียนระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 ห้อง 9 ที่กำลังเรียน
อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 วิชา
คอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการเบื้องต้น เป็นการ
ทดสอบหลังเรียน (Post – test)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
คอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการเบื้องต้น โดยการ
คำนวณค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
(SD) ก่อนและหลังเรียน เพื่อหาความแตกต่างของผล
การสอนโดยใช้เกมผมคือใคร

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล คะแนนก่อนเรียน
และหลังเรียน โดยใช้การเรียนการสอนด้วยเกม “ผมคือ
ใคร” ดังนี้

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนน ก่อนเรียนและ
หลังเรียนโดยการใช้เกมผมคือใคร

	n	M	SD	df	t	sig
Pretest	30	4.63	0.61	29	-12.10	0.00
Posttest	30	7.70	1.26			

ผลการวิจัยพบว่า หลังจากได้ดำเนินการเรียน
การสอนโดยใช้เกม “ผมคือใคร” ในวิชาคอมพิวเตอร์
และระบบปฏิบัติการเบื้องต้น ผู้เรียน มีคะแนนเฉลี่ยใน
แบบทดสอบหลังเรียน (M= 7.70, SD = 1.26.) สูงกว่า
แบบทดสอบก่อนเรียน (M= 4.63, SD = 0.61) อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติ ($t = -12.10, df = 29, p = 0.00$)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียน
หลังเรียนโดยใช้เกม “ผมคือใคร”

	ความพึงพอใจ	M	SD
1.เกมการศึกษามีความชัดเจน ครบคลุมเนื้อหา			
4.50	0.73		
2.เกมการศึกษาช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย			
4.36	0.96		

3.เกมการศึกษาช่วยให้บรรยากาศในชั้นเรียน	4.73
0.58	
นำเรียน	
4.เกมการศึกษาช่วยให้นักเรียนมีความกระตือ	4.66
0.60	
รือร้อน	
5.นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ	4.13
0.97	
มอบหมาย	
6.นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการ	4.53
0.73	
อ่านหนังสือ	

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เกมการศึกษาที่มีความชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหา (M= 4.50, SD = 0.73) เกมการศึกษาช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่าย (M= 4.36, SD = 0.96) เกมการศึกษาช่วยให้นักเรียนนำเรียน (M= 4.73, SD = 0.58) เกมการศึกษาช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้น (M= 4.66, SD = 0.60) นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย (M= 4.13, SD = 0.97) และนักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ โดยการอ่านหนังสือ (M= 4.53, SD = 0.73) ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของอัลล์ ในด้านการสนใจ ซึ่งในที่นี้ก็หมายถึงการสนใจเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ โดยใช้เกมการศึกษาชื่อ “ผมคือใคร” อีกทั้งยังสอดคล้องกับทฤษฎีเกมในด้านของความร่วมมือในกลุ่ม ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ด้านสังคม ทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในรายวิชานี้อยู่ในระดับดีมาก

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. การเรียนโดยใช้เกม “ผมคือใคร” มาช่วยในการเรียนการสอนทำให้นักเรียนได้มีโอกาส ได้ศึกษาเอง ได้ความรู้ ได้ความสนุกสนาน และมีกิจกรรมใน

การแสดงออก ทำให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหาและมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น

2. การเรียนโดยใช้เกม “ผมคือใคร” มาช่วยในการเรียนการสอนนั้น ทำให้นักเรียนมีโอกาสที่จะแสดงความคิดเห็น ด้วยการวิเคราะห์บทเรียน ทำให้มีความรู้ฝังแน่น อีกทั้งยังช่วยพัฒนาทั้งด้านความรู้ จิตใจ และการกล้าแสดงออก ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในวิชาคอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการเบื้องต้นด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า การสอนโดยใช้เกม “ผมคือใคร” มาช่วยสอนในรายวิชาคอมพิวเตอร์และระบบปฏิบัติการเบื้องต้น ก่อนการใช้เกม ผู้สอนควรอธิบายวิธีการเล่นให้ชัดเจน จัดเตรียมอุปกรณ์ที่จำเป็นให้ครบเรียบร้อย เพียงพอ และต้องอธิบายขั้นตอนการเล่นให้นักเรียนเข้าใจพอสมควร ผู้เรียนจะสามารถเล่นได้ถูกต้องเหมาะสม และเกิดการเรียนรู้ด้วยความสนใจยิ่งขึ้น

2. เมื่อนักเรียนผ่านการเล่นเกม “ผมคือใคร” แล้ว ครูควรแสดงความชื่นชม เพื่อเป็นการเสริมกำลังใจ และ กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหน้าที่และหลักการทำงานของเครื่องคอมพิวเตอร์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- อนันต์ศักดิ์ สร้างคำ. (2554). ทฤษฎีการเรียนรู้ของกาเย่ [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/anansak2554/thvsdi-kar-reiyn-ru-khx-ngkaye>
- วิกิพีเดีย. (2555). ทฤษฎีการเรียนรู้ [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://th.wikipedia.org/wiki/ทฤษฎีการเรียนรู้>
- วิกิพีเดีย. (2555). ทฤษฎีการเกม [ออนไลน์]. สืบค้นจาก <http://th.wikipedia.org/wiki/ทฤษฎีการเกม>

- กิตติกร นาคประสิทธิ์ (2550). "แนะนำทฤษฎีเกม",
นิตยสารคณิตศาสตร์ MY MATHS ปีที่ 3 ฉบับที่
2 เดือนมีนาคม 2550 หน้า 9 - 11
- นรินทร์ โอพารกิจอนันต์ (2548). เอาตัวรอดด้วยทฤษฎี
เกม, โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Aumann, R.J. (1987). "game theory," The New
Palgrave: A Dictionary of Economics, v. 2 ,
pp. 460-82.
- Bierman, H. S. and L. Fernandez (1998). Game
Theory with economic applications, Addison-
Wesley.
- Camerer, Colin (2003). Behavioral Game Theory
Princeton University Press ISBN 0-691-09039-4
- Dutta, Prajit (2000). Strategies and Games: Theory
and Practice, MIT Press, ISBN 0-262-04169-3
- Fudenberg, Drew and Jean Tirole (1991). Game
Theory, MIT Press, , ISBN 0-262-06141-4
- Gauthier, David (1987). Morals by Agreement Oxford
University Press ISBN 0-19-824992-6
- Gibbons, Robert (1992). Game Theory for Applied
Economists, Princeton University Press ISBN 0-
691-00395-5
- Gintis, Herbert (2000). Game Theory Evolving,
Princeton University Press ISBN 0-691-00943-0

กลยุทธ์ทางการตลาดในการปรับตัวของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชห่วย) ในเขตหนองแขม

Marketing strategy in the adaptation of traditional retailers in Nongkhaem

นางอมรรัตน์ หงษ์ทอง

สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธนบุรี, took_tru@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์ทางการตลาดในการปรับตัวของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) ในเขตหนองแขม และเพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใช้บริการของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) ในเขตหนองแขม การวิจัยนี้เป็นวิจัยแบบผสม (Mixed Method) ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณนำเสนอข้อมูล โดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ และวิจัยเชิงคุณภาพนำเสนอข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ประชากร คือผู้ประกอบการร้านค้าปลีกในเขตหนองแขม และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตหนองแขม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือผู้ประกอบการร้านค้าปลีกในเขตหนองแขม จำนวน 50 ร้าน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตหนองแขม จำนวน 200 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกมีกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจที่ทำให้ลูกค้ามาใช้บริการในร้าน แบ่งออกเป็น 4 ด้านคือ ผลิตภัณฑ์ (Product) มีสินค้าครบวงจรทั้งอุปโภคบริโภค และเจ้าของกิจการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการบริการลูกค้ามี ราคา (Price) มีราคาถูกกว่าร้านค้าปลีกสมัยใหม่ ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ลูกค้าสามารถโทรสั่งสินค้ามีการบริการส่งถึงที่ และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) มีการลดราคาสินค้าสม่ำเสมอและมีการให้สินเชื่อเงินผ่อนในการซื้อสินค้า ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค พบว่าผลิตภัณฑ์ (Product) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้ามากที่สุด รองลงมาคือ ช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) และราคา (Price) สำหรับการส่งเสริมการตลาด (Promotion) มีความสำคัญน้อยที่สุด

คำสำคัญ: กลยุทธ์ทางการตลาด ร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) เขตหนองแขม

ABSTRACT:

This research aims to study the marketing strategy in the adaptation of traditional retailers in Nongkhaem district area and to study the consumer behaviors that use the traditional retailer's services. This is a mixed method research, the quantitative research present average percent and the qualitative research present in-depth interview data. The population is a grocery store operator in Nongkhaem and the people who live in Nongkhaem district. Representative sample in this study is a 50 retail store operators in Nongkhaem and people living in Nongkhaem district of 200 people by using the Quota sampling. The research has found that entrepreneurs operate the business strategies that make the customer using their services into 4 fields. (1) Product – a comprehensive range of consumer goods and the owners have a good relationship in customer service (2) Price – cheaper than modern retailers (3) Place – the customers can order items and delivery service (4) Promotion – price discount regularly and loan in which purchasing items. The most influence factor of purchase consumer goods is a product. Secondary influence factor is place and price and the least important factor is promotion.

KEYWORDS:

Marketing strategy , Traditional retailers , Nongkhaem

1. บทนำ

วิวัฒนาการค้าปลีกมีตั้งแต่สมัยกรุงสุโขทัย ใช้วิธีแลกเปลี่ยนสิ่งของวัตถุระหว่างกัน (Barter System) มากกว่าที่จะเป็นการซื้อขายสินค้า ต่อมาเมื่อชุมชนขยายขึ้นและมีความต้องการเพิ่มสูงขึ้น จึงเริ่มกลายมาเป็นร้านค้าปลีกตามแหล่งชุมชนและพัฒนามาเป็นระบบตลาดนัดในสมัยกรุงศรีอยุธยา โดยพ่อค้าชาวจีนเป็นผู้มีบทบาทการค้าในสมัยกรุงธนบุรี ตลาดในเวลานั้นมักตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำ เนื่องจากต้องใช้เรือเพื่อการขนส่งสินค้า เพราะการคมนาคมทางบกยังไม่เจริญ ในยุคกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยเฉพาะในสมัยรัชกาลที่ 4 เริ่มมีชาวตะวันตกเข้ามาเปิดกิจการห้างร้านกันจำนวนมาก เช่น ห้างบิกรัมแอนด์โก ห้างบัตเตอร์ เป็นต้น หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ธุรกิจของชาวตะวันตกเลิกกิจการ และธุรกิจของคนจีนเริ่มขยายตัวมาแทนที่ จึงอาจกล่าวได้ว่าธุรกิจค้าปลีกของไทยเริ่มต้นอย่างจริงจังเมื่อหลังสงครามโลกครั้งที่ 2

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้บริโภค วิถีชีวิตที่ปรับเปลี่ยนตามโลกาภิวัตน์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

ทำให้พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนไปเพื่อให้เกิดความเหมาะสมต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน ผู้บริโภคเริ่มให้ความสำคัญกับคุณภาพของสินค้ามากกว่าปริมาณที่มากขึ้น และยังเน้นการให้บริการมากกว่าราคา(อนุศาสตร์ สระทองเวียน, 2553)

เรื่องรอง นันติ (2554) ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการปรับตัวของผู้ประกอบอาชีพธุรกิจค้าปลีกขนาดเล็ก ในอำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีการปรับตัว เนื่องจากยอดขายของร้านลดลงไปจากเดิม ดังนั้นผู้ประกอบการต้องรักษาลูกค้าเดิม และเพิ่มลูกค้ารายใหม่ ศึกษาและวิเคราะห์ความต้องการของลูกค้า โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี สินค้าต้องมีความทันสมัยและหลากหลาย ขายสินค้าในราคาที่ไม่เอาเปรียบลูกค้า มีการจัดโปรโมชั่นส่งเสริมการขายเพื่อเป็นการดึงดูดใจลูกค้า ทำให้ลูกค้าอยากกลับมาใช้บริการของร้าน เพื่อให้ร้านค้าดำรงอยู่และสามารถพัฒนาดำเนินกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการและความพึงพอใจของผู้บริโภคมากที่สุดต่อไป ปาณิสรา นันกลาง (2554) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารจัดการเพื่อความอยู่รอด

ของธุรกิจร้านขายของชำ ในเขตอำเภอโนนสูง จังหวัด นครราชสีมา พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีกำไรไม่ เกิน 1,000 บาทต่อวัน สำหรับรูปแบบการบริหาร จัดการร้านขายของชำของผู้ประกอบการมีระดับการ ปฏิบัติสูงสุดในด้านการอำนวยความสะดวก รองลงมาได้แก่ด้าน การวางแผน และระดับปฏิบัติการต่ำสุด ได้แก่ ด้านการ จัดองค์การ ส่วนกลยุทธ์การบริหารจัดการร้านขายของ ชำของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการมีระดับการ ปฏิบัติสูงสุดในด้านการบริการ รองลงมาได้แก่ การ บริหารความสัมพันธ์กับลูกค้า และระดับการปฏิบัติ ต่ำสุด ได้แก่ ด้านการจัดเรียงสินค้า จากการเปรียบเทียบ ความแตกต่างของการปฏิบัติการบริหารจัดการร้านขาย ของชำของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการที่มีเพศ อายุ ระยะเวลาในการดำเนินกิจการ แตกต่างกันจะมี ระดับการปฏิบัติการบริหารจัดการแตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และผู้ประกอบการร้าน ขายของชำที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีระดับ ปฏิบัติการบริหารจัดการไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ในการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างกลยุทธ์การบริหารจัดการร้านขายของชำกับ ความอยู่รอดของธุรกิจร้านขายของชำ พบว่า กลยุทธ์ ด้านการจัดเรียงสินค้า มีความสัมพันธ์กับความอยู่รอด ของธุรกิจร้านขายของชำมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

ในปัจจุบันวิถีการดำเนินชีวิตของคนในประเทศ ได้เน้นความสะดวกรวดเร็วและทันสมัยมากขึ้น ด้วย ขนาดของครอบครัวที่เปลี่ยนมาเป็นขนาดเล็ก จึงทำให้ พฤติกรรมการบริโภคเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริโภคในยุค ปัจจุบันนิยมเลือกซื้อสินค้าที่ร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ มากกว่าการซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย) ใกล้บ้าน เนื่องจากความหลากหลายของ สินค้า ความสะดวกสบาย และมีรูปแบบความบันเทิง อื่นๆ จึงส่งผลกระทบต่อร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชว ห่วย) อย่างรุนแรง ร้านค้าเหล่านี้จำนวนมากต้องปิด

กิจการลง ในขณะที่อีกส่วนหนึ่งยังคงเปิดดำเนินการ และพบว่ายอดขายลดลง อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่ จะทำให้ร้านโชวห่วยอยู่รอดต่อไปได้นั้น คือตัว ผู้ประกอบการเอง การเข้าใจสถานการณ์ที่เปลี่ยน ไป และรู้จักปรับตัวเพื่อแข่งขัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการ ทราบ กลยุทธ์ทางการตลาดในการปรับตัวของร้านค้า ปลีกแบบดั้งเดิม(โชวห่วย)และพฤติกรรมของผู้บริโภค ที่ยังใช้บริการของร้านร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชว ห่วย)ในเขตหนองแขม

คำถามการวิจัย

1. กลยุทธ์การดำเนินธุรกิจร้านค้าปลีกที่ทำให้ลูกค้ามา ใช้บริการ ในร้านของท่าน
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์ทางการตลาดในการปรับตัวของ ร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชวห่วย)ในเขตหนองแขม
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ใช้บริการของ ร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชวห่วย)ในเขตหนองแขม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

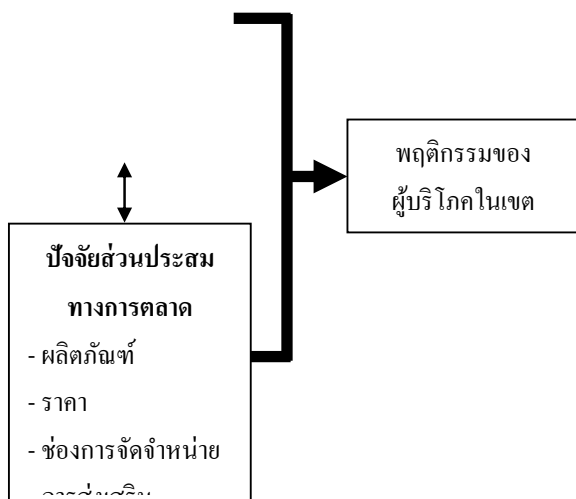
จากการที่ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยต่างๆ พบว่างานวิจัยเรื่องการจัดการร้านค้าปลีกที่มีอิทธิพลต่อ พฤติกรรมการซื้อสินค้าของผู้บริโภค การศึกษาร้าน สะดวกซื้อในกรุงเทพมหานคร และงานวิจัยเรื่องปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีก แบบดั้งเดิม(โชวห่วย)ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพฯ ได้ ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ประชากรศาสตร์

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพ
- ระดับการศึกษา

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากร คือผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) ในเขตหนองแขมและประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตหนองแขม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) ในเขตหนองแขมจำนวน 50 ร้าน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตหนองแขมจำนวน 200 คน

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริมา ชูสอนสาย (2553 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพฯ ได้ กล่าวว่า ปัจจัยด้านส่วนประสมทางการตลาด พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์/บริการ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผู้ค้ามีอรรถาศัยและให้ความช่วยเหลือในการซื้อสินค้าเป็นอย่างดี ด้านราคา ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าสามารถต่อรองราคาสินค้าได้ ด้านสถานที่ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ร้านค้ากระจายอยู่ในบริเวณที่อยู่อาศัย/ในชุมชนอย่างเพียงพอ และด้านการส่งเสริมการตลาด ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าทางร้านมีโปสเตอร์โฆษณาสินค้า ติดไว้ภายใน/ภายนอก/รอบบริเวณ

ร้านค้า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เลือกซื้อร้านที่ใกล้บ้าน/ใกล้ที่อยู่อาศัย โดยจะซื้อสินค้าในช่วงเวลาตั้งแต่ 15.01-18.00 น. ค่าใช้จ่ายในการซื้อแต่ละครั้งต่ำกว่าหรือเท่ากับ 100 บาท และส่วนใหญ่ซื้ออาหารแห้ง/อาหารสำเร็จรูป

ผลทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีการทางสถิติพบว่า

1. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ต่อเดือน ลักษณะที่อยู่อาศัย และภูมิภคินาเดิม มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพฯ ได้ ในเกือบพฤติกรรม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์หรือบริการ ด้านราคา ด้านสถานที่ และด้านการส่งเสริมการตลาด มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพฯ ได้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

โชติกา แสนทายก (2551 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การตลาดในการดำเนินธุรกิจ ของผู้ประกอบการร้านขายของชำในเขตอำเภอเชียงของจังหวัดเชียงราย กล่าวว่า ผู้ประกอบการร้านขายของชำให้ความสำคัญปัจจัยด้านการเลือกสินค้า เนื่องจากเน้นความหลากหลายของสินค้ามากที่สุด และใช้กลยุทธ์ด้านการจัดจำหน่าย เนื่องจากการจัดจำหน่ายทำให้ร้านค้าเข้าถึงลูกค้าได้อย่างทั่วถึง พบว่า ผู้ประกอบการร้านขายของชำให้ความสำคัญระดับมากที่สุดกับปัจจัยในการเลือกใช้กลยุทธ์การตลาดในการดำเนินธุรกิจด้านการเลือกสินค้า ($\bar{x} = 3.57$) รองลงมา คือ ด้านการบริการและอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้า ($\bar{x} = 3.47$) ด้านการจัดวางสินค้าและการจัดร้าน ($\bar{x} = 3.43$) และด้านเศรษฐกิจตามลำดับ ($\bar{x} = 3.32$) ส่วนปัจจัยด้านการสื่อสาร ($\bar{x} = 2.72$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด ส่วนความสำคัญกับกลยุทธ์การตลาดในการดำเนินธุรกิจด้านการจัดจำหน่าย ($\bar{x} = 3.06$) มากที่สุด รองลงมาคือ

ด้านราคา ($\bar{x} = 2.88$) และด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{x} = 2.71$) ตามลำดับ และด้านการส่งเสริมการตลาด ($\bar{x} = 2.20$) อยู่ในระดับน้อยที่สุด

จิตติพร หล่อวณิชย์ (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคร้านของชำในเขตอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านขายของชำของผู้บริโภค โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงตามปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ปัจจัยด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านบุคลากรบริการ ด้านราคา ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านกระบวนการบริการ ตามลำดับ

พฤติกรรมการตัดสินใจซื้อสินค้าในร้านขายของชำของผู้บริโภค ส่วนใหญ่รับรู้ข้อมูลร้านขายของชำเนื่องจากเป็นทางผ่าน วัตถุประสงค์การซื้อสินค้าเพื่อใช้อุปโภค บริโภคเอง เวลาในการซื้อสินค้าโดยเฉลี่ย 5-10 นาที/ครั้ง ซื้อสินค้าในช่วงเวลา 17.01-20.00 น. เป็นประจำ จ่ายเงินเพื่อซื้อสินค้าแต่ละครั้งโดยเฉลี่ย 50-100 บาท ความถี่ในการซื้อสินค้าสัปดาห์ละ 2-3 ครั้ง ผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ คือ ตนเอง ซื้อสินค้าประเภทของใช้ในชีวิตประจำวัน

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

วิจัยนี้เป็นวิจัยแบบผสม(Mixed Method) ซึ่งการวิจัยเชิงปริมาณนำเสนอข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยร้อยละ และวิจัยเชิงคุณภาพนำเสนอข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ประชากร คือ ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) ในเขตหนองแขมและประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตหนองแขม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกในแบบดั้งเดิม(โชห่วย) เขตหนองแขมจำนวน 50 ร้าน และประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตหนองแขมจำนวน 200 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบโควต้า

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของ การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ คำถามในการสัมภาษณ์เชิงลึกสำหรับผู้ประกอบการร้านค้าปลีก

การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)

เครื่องมืองานวิจัยนี้จะแบบข้อคำถามที่สามารถนำมาวิเคราะห์หาข้อมูลที่มีประโยชน์ (Questionnaire)

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะของข้อมูลทั่วไปของผู้บริโภค ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคคำถามเป็นแบบไลเคิร์ต (Likert) โดยแต่ละคำถามจะมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือสำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญปานกลาง สำคัญน้อย สำคัญน้อยที่สุด โดยกำหนดค่าคะแนนตามลักษณะของคำถาม ดังนี้

สำคัญมากที่สุด	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 5
สำคัญมาก	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 4
สำคัญปานกลาง	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 3
สำคัญน้อย	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 2
สำคัญน้อยที่สุด	ให้ค่าคะแนนเท่ากับ 1

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผู้ประกอบการร้านค้าปลีก 50 ชุด และแบบสอบถามผู้บริโภคจำนวน 200 ชุด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งวิเคราะห์หาค่าทางสถิติ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการสรุปถึงลักษณะของข้อมูลที่มีอยู่ สถิติที่เลือกใช้ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

5. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปแบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1. ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย)

ตอนที่ 1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย) และข้อมูลส่วนบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=50)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	27	54
ชาย	23	46
อายุ		
40-50ปี	22	44
51-60ปี	15	30
61-70ปี	12	24
มากกว่า71ปีขึ้นไป	1	2
สถานภาพ		
โสด	10	20

สมรส	40	80
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	10	20
มัธยมศึกษาตอนต้น	24	48
มัธยมศึกษาตอนปลาย	16	32

จากตารางที่ 1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 54) อายุ 40-50 ปี 5 (ร้อยละ 44) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 80) จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 48)

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านการจัดการภายในร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการจัดการภายในร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย) ได้แก่ 1) ลักษณะของร้านค้า 2) ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ 3) การมีส่วนร่วมของคนในครอบครัว 4) พนักงานในร้าน 5) ผลดำเนินงานในแต่ละเดือน 6) ซื้อมาจากที่ใดมาจำหน่าย 7) ความถี่ในการซื้อสินค้ามาจำหน่ายต่อเดือน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ลักษณะของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย)

ลักษณะของร้านค้า	จำนวน (n=50)	ร้อยละ
เจ้าของธุรกิจคนเดียว	38	76
ร่วมลงทุนในหมู่ญาติพี่น้อง/เพื่อน	12	24

จากตารางที่ 2 พบว่าผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย) ส่วนใหญ่มีลักษณะร้านค้าเป็น เจ้าของธุรกิจคนเดียว (ร้อยละ 76) รองลงมาคือ ร่วมลงทุนในหมู่ญาติพี่น้อง/เพื่อน (ร้อยละ 24) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชวห่วย)

ระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจ	จำนวน (n=50)	ร้อยละ
ตั้งแต่ 1- 5 ปี	12	24
6-10 ปี	17	34
มากกว่า 10 ปีขึ้นไป	21	42

จากตารางที่ 3 พบว่าผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชวห่วย) ส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการดำเนินธุรกิจมากกว่า 10 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 42) รองลงมาคือ 6-10 ปี (ร้อยละ 34) และตั้งแต่ 1- 5 ปี (ร้อยละ 12) ตามลำดับ

ตารางที่ 4 การมีส่วนร่วมของคนในครอบครัวของธุรกิจร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชวห่วย)

การมีส่วนร่วมของคนในครอบครัว	จำนวน (n=50)	ร้อยละ
มี	40	80
ไม่มี	10	20

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชวห่วย) ส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมของคนในครอบครัว มีส่วนร่วม (ร้อยละ 80) และ ไม่มีส่วนร่วม (ร้อยละ 20) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 พนักงานในร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม

พนักงานในร้านค้า	จำนวน (n=50)	ร้อยละ
ไม่มี	35	70
มี	15	30

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม ส่วนใหญ่การไม่มีพนักงานภายในร้านค้า (ร้อยละ 70) และมีพนักงานในร้าน (ร้อยละ 30) ตามลำดับ

ตารางที่ 6 ผลการดำเนินงานในแต่ละเดือนของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชวห่วย)

ผลการดำเนินงานในแต่ละเดือน	จำนวน (n=50)	ร้อยละ
กำไรอยู่ระหว่าง 1,000-5,000 บาท	9	18
กำไรอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท	22	44
กำไร 10,000 บาทขึ้นไป	19	38

จากตารางที่ 5 พบว่าผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชวห่วย) ส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานในแต่ละเดือน ได้กำไรอยู่ระหว่าง 5,001-10,000 บาท(ร้อยละ 44) รองลงมากำไร 10,000 บาทขึ้นไป (ร้อยละ 38) และกำไรอยู่ระหว่าง 1,000-5,000 บาท(ร้อยละ 18) ตามลำดับ

ตารางที่ 7 ซื้อมาจากที่ใดมาจำหน่ายในร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย)

ซื้อมาจากที่ใดมาจำหน่าย	จำนวน (n=50)	ร้อยละ
ซื้อจากร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ เช่น บิ๊กซี โลตัส	18	36
ซื้อจากร้านค้าส่ง เช่น แม็คโคร/ซีพีว	14	28
ซื้อจากรถจำหน่ายสินค้าของบริษัทต่างๆ	8	16

จากตารางที่ 7 พบว่าผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชวห่วย) ส่วนใหญ่ซื้อจากร้านค้าปลีกขนาดใหญ่ เช่น บิ๊กซี โลตัส (ร้อยละ 36) รองลงมาคือซื้อจากร้านค้าส่ง เช่น แม็คโคร/ซีพีว (ร้อยละ 28) และซื้อจากรถจำหน่ายสินค้าของบริษัทต่างๆ (ร้อยละ 16) ตามลำดับ

**ตารางที่ 8 ความถี่ในการซื้อสินค้ามาจำหน่ายต่อเดือน
ของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชห่วย)**

ความถี่ในการซื้อสินค้ามา จำหน่ายต่อเดือน	จำนวน (n=50)	ร้อยละ
จำนวน 1-5 ครั้ง	38	76
จำนวน 6-10 ครั้ง	12	24

จากตารางที่ 8 พบว่าผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชห่วย) ส่วนใหญ่มีความถี่ในการซื้อสินค้ามาจำหน่ายต่อเดือน จำนวน 1-5 ครั้ง (ร้อยละ 76) และจำนวน 6-10 ครั้ง (ร้อยละ 24) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลด้านการตลาดในร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชห่วย)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการตลาดของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชห่วย) ได้แก่ 1) มีสินค้าให้เลือกหลากหลายี่ห้อ 2) มีผลิตภัณฑ์ใหม่ๆมาแนะนำเสนออยู่เสมอ 3) มีการคิดป้ายบอกราคาต่างๆอย่างชัดเจน 4) มีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ 5) มีที่จอดรถสะดวกสบาย 6) มีช่วงเวลาเปิดร้านยาวนานกว่าที่อื่น 7) มีของแถมหรือส่วนลดต่างๆหรือไม่ 8) มีการแจกสินค้าตัวอย่างหรือไม่ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ แสดงดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ข้อมูลด้านการตลาดของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชห่วย)

ข้อมูลด้านการตลาด	จำนวน (n=50)	ร้อยละ
มีสินค้าให้เลือกหลากหลายี่ห้อ	มี	45
	ไม่มี	5
มีผลิตภัณฑ์ใหม่ๆมาแนะนำเสนออยู่เสมอ	มี	42
	ไม่มี	8
มีการคิดป้ายบอกราคาต่างๆอย่างชัดเจน		

มี	24	48
ไม่มี	26	52
มีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ		
มี	41	82
ไม่มี	9	18
มีที่จอดรถสะดวกสบาย		
มี	30	60
ไม่มี	20	40
มีช่วงเวลาเปิดร้านยาวนานกว่าที่อื่น		
มี	33	66
ไม่มี	17	34
มีของแถมหรือส่วนลดต่างๆหรือไม่		
มี	21	42
ไม่มี	29	58
มีการแจกสินค้าตัวอย่างหรือไม่		
มี	5	10
ไม่มี	45	90

จากตารางที่ 9 พบว่าผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชห่วย) ส่วนใหญ่มีสินค้าให้เลือกหลากหลายี่ห้อ(ร้อยละ 90) มีผลิตภัณฑ์ใหม่ๆมาแนะนำเสนออยู่เสมอ (ร้อยละ 84) ไม่มีมีการคิดป้ายบอกราคาต่างๆอย่างชัดเจน (ร้อยละ 52) มีการขายสินค้าเป็นเงินเชื่อ (ร้อยละ 82) มีที่จอดรถสะดวกสบาย (ร้อยละ 60) มีช่วงเวลาเปิดร้านยาวนานกว่าที่อื่น (ร้อยละ 66) ไม่มีของแถมหรือส่วนลดต่างๆ (ร้อยละ 58) และไม่มีมีการแจกสินค้าตัวอย่าง(ร้อยละ 90)

ตอนที่ 4 ข้อมูลด้านลูกค้าของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชห่วย)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลูกค้าของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม(โชห่วย) ได้แก่ 1) ลักษณะลูกค้าส่วนใหญ่ที่เข้ามาซื้อสินค้าในร้าน 2) สามารถจำชื่อลูกค้าที่เข้ามาซื้อสินค้า 3) จำนวนลูกค้าประจำในแต่ละเดือน 4) จำนวนลูกค้าขาจรเป็นในแต่ละเดือน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ แสดงดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ข้อมูลด้านลูกค้าของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย)

ข้อมูลด้านลูกค้า	จำนวน (n=50)	ร้อยละ
ลักษณะลูกค้าส่วนใหญ่		
ลูกค้าประจำ	38	76
ลูกค้าจร	12	24
สามารถจำชื่อลูกค้าได้		
จำได้	40	80
จำไม่ได้	10	20
จำนวนลูกค้าประจำในแต่ละเดือน		
เพิ่มขึ้น	32	64
เท่าเดิม	18	36
จำนวนลูกค้าจรในแต่ละเดือน		
เพิ่มขึ้น	31	32
เท่าเดิม	17	34
ลดลง	2	4

จากตารางที่ 10 พบว่าผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) ส่วนใหญ่มีลักษณะลูกค้าส่วนใหญ่ที่เข้ามาซื้อสินค้าในร้าน เป็นลูกค้าประจำ (ร้อยละ 76) สามารถจำชื่อลูกค้าที่เข้ามาซื้อสินค้าได้ (ร้อยละ 80) จำนวนลูกค้าประจำในแต่ละเดือนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 64) และมีจำนวนลูกค้าจรในแต่ละเดือนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 34)

ตอนที่ 5 ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติในการดำเนินธุรกิจค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย)

ท่านมีการวางแผนในอนาคตเกี่ยวกับร้านของท่านบ้างหรือไม่อย่างไร

ผู้ประกอบการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) ส่วนใหญ่ แล้วนั้นไม่มีการวางแผนในอนาคตของร้านไว้เพราะบางร้านคิดว่าขายไปเรื่อยๆจนจะไม่ไหวแล้ว จึงหยุดการประกอบธุรกิจบางร้านบอกว่าขายเพราะไม่อยากจะยุ่งๆหางานทำเพื่อให้มีรายได้เกิดขึ้นบางร้านก็

ขายเพราะฐานะทางบ้านไม่สู้ดีนักแต่ด้วยการขายของชำเป็นสิ่งที่ง่ายที่สุดสำหรับการประกอบอาชีพ

สำหรับผู้ประกอบการส่วนย่อยที่มีการวางแผนในอนาคตไว้โดยรวมแล้วนั้นจะมีการขยายร้านให้มีขนาดใหญ่กว่าเดิมและมีการติดเครื่องปรับอากาศเพื่อความสะดวกสบายแก่ลูกค้าที่มาซื้อของในร้าน

ท่านคิดว่ากลยุทธ์การค้าเน้นธุรกิจร้านค้าปลีกใดบ้างที่ทำให้ลูกค้ามาใช้บริการในร้านของท่าน

กลยุทธ์ส่วนประสมทางการตลาด(4Ps)

1. ผลิตภัณฑ์(Product)

- มีสินค้าครบวงจรทั้งอุปโภคและบริโภค
- เจ้าของกิจการมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีในการ

บริการลูกค้า

2. ราคา(Price)

- มีราคาถูกกว่าร้านค้าปลีกสมัยใหม่ เช่น สุรา
- บูหรี่ ของใช้ในชีวิตประจำวัน

3. ช่องการจัดจำหน่าย(Place)

- สามารถโทรสั่งสินค้ามีการบริการส่งถึงที่

4. การส่งเสริมการตลาด(Promotion)

- มีการให้สินเชื่อเงินผ่อนในการซื้อสินค้า
- มีการลดราคาสินค้าสม่ำเสมอ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามหรือข้อมูลผู้ใช้บริการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย)

ตอนที่ 1 ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามหรือข้อมูลผู้ใช้บริการร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติร้อยละ แสดงดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
เพศ		
หญิง	94	47
ชาย	106	53
อายุ		
ต่ำกว่า15ปี	23	11.5
16-25ปี	90	45
26-35ปี	58	29
36-45ปี	18	9
46ปีขึ้นไป	11	5.5
สถานะภาพ		
โสด	127	63.5
สมรส	71	35.5
อยู่ร้าง	2	1
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	52	26
มัธยมศึกษา/ปวช	66	33
อนุปริญญา/ปวส	24	12
ปริญญาตรี	51	25.5
สูงกว่าปริญญาตรี	7	3.5
ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
อาชีพ		
นักเรียน/นักศึกษา	87	43.5
พนักงานบริษัทเอกชน	61	30.5
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	8	4
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	24	12
พ่อบ้าน/แม่บ้าน	17	8.5
อื่นๆ	3	1.5
รายได้		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	112	56
10,000-15,000 บาท	60	30
15,001-20,000 บาท	17	8.5

20,001-25,000 บาท	7	3.5
มากกว่า 25,001 บาท	4	2

จากตารางที่ 11 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 53) อายุ 16-25 ปี (ร้อยละ 45) สถานภาพโสด (ร้อยละ 63) จบการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช (ร้อยละ 33) เป็นนักเรียน/นักศึกษา (ร้อยละ 43.5) มีรายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท (ร้อยละ 56)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลูกค้าของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชห่วย) ได้แก่ 1. สินค้าที่ท่านเลือกซื้อจากร้านค้าปลีก 2. จำนวนเงินในการซื้อแต่ละครั้ง 3. จำนวนครั้งที่ท่านซื้อสินค้า 4. ช่วงเวลาในการซื้อสินค้า 5. ผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า 6. เหตุผลซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีก (โชห่วย) แสดงดังตารางที่ 12-17

ตารางที่ 12 สินค้าที่ท่านเลือกซื้อจากร้านค้าปลีก (โชห่วย) ส่วนใหญ่เป็นสินค้าอะไร

สินค้าที่ท่านเลือกซื้อจากร้านค้าปลีก	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
ขนมขบเคี้ยว (เช่น มันฝรั่ง ลูกอม)	77	38.5
เครื่องดื่ม (เช่น น้ำอัดลม สุรา)	41	20.5
ของใช้ประจำวัน (เช่น สบู่ ยาสีฟัน)	45	22.5
ของใช้ในครัวเรือน (เช่น น้ำปลา ข้าวสาร)	34	17
เครื่องมือต่างๆ	3	1.5

จากตารางที่ 12 พบว่าลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เลือกซื้อขนมขบเคี้ยว (เช่น มันฝรั่ง ลูกอม) (ร้อยละ 38.5) รองลงมา คือของใช้ประจำวัน (เช่น สบู่ ยาสีฟัน) (ร้อยละ 22.5) เครื่องดื่ม (ร้อยละ 20.5) ของใช้ใน

ครัวเรือน(เช่น น้ำปลา ข้าวสาร) (ร้อยละ 17) และ เครื่องมือต่างๆ (ร้อยละ 1.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ท่านซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีก(โชห่วย)เป็นจำนวนเงินครั้งละเท่าไร

จำนวนเงินในการซื้อแต่ละครั้ง	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 100 บาท/ครั้ง	80	40
100-200 บาท/ครั้ง	77	38.5
201-300 บาท/ครั้ง	21	10.5
301-400 บาท/ครั้ง	16	8
401-500 บาท/ครั้ง	1	0.5
มากกว่า 501บาท/ครั้ง	5	2.5

จากตารางที่ 13 พบว่าลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เลือกซื้อในราคาต่ำกว่า100บาท/ครั้ง(ร้อยละ 40) รองลงมาคือ 100-200 บาท/ครั้ง (ร้อยละ 38.5) 201-300 บาท/ครั้ง (ร้อยละ 10.5) 301-400 บาท/ครั้ง (ร้อยละ 8) มากกว่า501บาท/ครั้ง(ร้อยละ 2.5) และ401-500 บาท/ครั้ง(ร้อยละ 0.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 จำนวนครั้งที่ท่านซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีก(โชห่วย)

จำนวนครั้งที่ท่านซื้อสินค้า	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
1-2ครั้ง	106	53
3-4ครั้ง	56	28
5ครั้งขึ้นไป	38	19

จากตารางที่ 14 พบว่าลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่ซื้อสินค้าจำนวน1-2ครั้ง(ร้อยละ 53) รองลงมาคือ3-4ครั้ง (ร้อยละ 28) และ5ครั้งขึ้นไป (ร้อยละ19) ตามลำดับ

ตารางที่ 15 โดยส่วนใหญ่ท่านใช้บริการซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีก(โชห่วย)ในช่วงเวลาใดมากที่สุด

ช่วงเวลาในการซื้อสินค้า	จำนวน (n=200)	ร้อยละ

6.00-8.00 น.	40	20
08.01-10.00 น.	20	10
10.01-12.00 น.	32	16
12.01-14.00 น.	27	13.5
14.01-16.00 น.	23	11.5
16.01-18.00 น.	29	14.5
18.01-20.00 น.	23	11.5
หลัง 20.01 น. เป็นต้นไป	6	3

จากตารางที่ 15 พบว่าลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เลือกซื้อสินค้าช่วงเวลา 6.00 – 8.00 น. (ร้อยละ 20) รองลงมาคือช่วงเวลา 10.01 – 12.00 น. (ร้อยละ 16) ช่วงเวลา 16.01-18.00 น. (ร้อยละ 14.5) ช่วงเวลา 12.01 – 14.00 น. (ร้อยละ 13.5) ช่วงเวลา 14.01 – 16.00 (ร้อยละ 11.5) ช่วงเวลา 18.01 – 20.00 น. (ร้อยละ 11.5) ช่วงเวลา 8.01-10.00 น. (ร้อยละ 10) ช่วงเวลา 20.01 น. เป็นต้นไป(ร้อยละ 3)

ตารางที่ 16 ผู้ใดมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของท่านมากที่สุด

ผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
ตนเอง	124	62
สามี/ภรรยา	22	11
พ่อ/แม่	17	8.5
ญาติพี่น้อง	22	11
ลูก/หลาน	12	6
อื่นๆ	3	1.5

จากตารางที่ 16 พบว่าลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้อสินค้าจากตนเอง(ร้อยละ 62) รองลงมาคือญาติพี่น้อง (ร้อยละ 11) สามี/ภรรยา (ร้อยละ 11) พ่อ/แม่ (ร้อยละ 8.5) ลูก/หลาน (ร้อยละ 6) และอื่นๆ(ร้อยละ 1.5) ตามลำดับ

ตารางที่ 17 เหตุผลใดที่ท่านซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีก (โซห่วย)

เหตุผลที่ซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีก(โซห่วย)	จำนวน (n=200)	ร้อยละ
ราคาสินค้าต่ำกว่าร้านค้าประเภทอื่น	40	20
ความสะดวกในการใช้บริการ(เช่นใกล้ที่พัก เส้นทางผ่านประจำ)	116	58
สินค้าในร้านมีความหลากหลาย(เช่น มีสินค้าตรงตามความต้องการ)	16	8
การส่งเสริมการขาย (เช่น การลดราคา บริการส่งสินค้าถึงบ้าน)	10	5
ความเคยชินสนิทสนมส่วนตัวกับเจ้าของร้าน	18	9

จากตารางที่ 17 พบว่าลูกค้าที่มาใช้บริการส่วนใหญ่เลือกซื้อเพราะความสะดวกในการใช้บริการ(เช่นใกล้ที่พัก เส้นทางผ่านประจำ) (ร้อยละ 58) รองลงมาคือราคาสินค้าต่ำกว่าร้านค้าประเภทอื่น(ร้อยละ 20) ความเคยชินสนิทสนมส่วนตัวกับเจ้าของร้าน (ร้อยละ 9) สินค้าในร้านมีความหลากหลาย(เช่น มีสินค้าตรงตามความต้องการ) (ร้อยละ 8) และมีการส่งเสริมการขาย (เช่น การลดราคา บริการส่งสินค้าถึงบ้าน) (ร้อยละ 5) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภค

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลูกค้าของร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โซห่วย) ได้แก่ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่ายและด้านการส่งเสริมการตลาด

ตารางที่ 18 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคด้านผลิตภัณฑ์และบริการ

ด้านผลิตภัณฑ์และบริการ	Mean	SD	แปลผล
1. มีชนิดของสินค้าให้เลือกตรงความต้องการ	4.60	0.67	มากที่สุด
2. มีความหลากหลายของตราสินค้าในแต่ละประเภท	4.34	0.75	มาก
3. คุณภาพของสินค้า	4.32	0.68	มาก
4. ความแปลกใหม่และความทันสมัยของสินค้า	4.12	0.77	มาก
5. ความเป็นกันเองของเจ้าของร้าน	4.46	0.81	มาก
6. การให้บริการจัดส่งสินค้าถึงบ้าน	4.06	0.89	มาก
7. ให้บริการด้วยความรวดเร็ว	4.06	0.98	มาก
ภาพรวม	4.28	0.79	มาก

จากตารางที่ 18 พบว่าในภาพรวมปัจจัยอิทธิพลด้านผลิตภัณฑ์และบริการ อยู่ในระดับมาก (4.28) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือมีชนิดของสินค้าให้เลือกตรงความต้องการ(4.60) รองลงมาคือความเป็นกันเองของเจ้าของร้าน(4.46)มีความหลากหลายของตราสินค้าในแต่ละประเภท (4.34) คุณภาพของสินค้า (4.32) ความแปลกใหม่และความทันสมัยของสินค้า(4.12) การให้บริการจัดส่งสินค้าถึงบ้าน (4.06)และให้บริการด้วยความรวดเร็ว(4.06)ตามลำดับ

ตารางที่ 19 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคด้านราคา

ด้านราคา	Mean	SD	แปลผล
1. ราคาเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า	4.16	0.89	มาก
2. ราคาถูกกว่าร้านค้าปลีกอื่น	3.76	1.33	มาก
3. มีป้ายบอกราคาสินค้าอย่างชัดเจน	3.84	1.28	มาก

4. มีการให้เครดิตในการซื้อสินค้า/ขายเงินเชื่อ	4.12	0.94	มาก
5. มีการให้ส่วนลดกรณีซื้อเงินสด/ซื้อจำนวนมาก	4.12	1.04	มาก
ภาพรวม	4.00	1.09	มาก

จากตารางที่ 19 พบว่าในภาพรวมปัจจัยอิทธิพลด้านราคา อยู่ในระดับมาก (4.00) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือราคาเหมาะสมกับคุณภาพของสินค้า (4.16) รองลงมาคือมีการให้เครดิตในการซื้อสินค้า/ขายเงินเชื่อ (4.12) มีการให้ส่วนลดกรณีซื้อเงินสด/ซื้อจำนวนมาก (4.12) มีป้ายบอกราคาสินค้าอย่างชัดเจน(3.84) และราคาถูกกว่าร้านค้าปลีกอื่น (3.76) ตามลำดับ

ตารางที่ 20 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคด้านทำเลที่ตั้ง/ช่องทางการจัดจำหน่าย

ด้านทำเลที่ตั้ง/ช่องทางการจัดจำหน่าย	Mean	SD	แปลผล
1. ทำเลที่ตั้งของร้านอยู่ใกล้บ้านหรือสะดวกในการซื้อ	4.42	0.76	มาก
2. มีสถานที่จอดรถสะดวกสบาย	4.12	0.82	มาก
3. มีการตกแต่งร้านที่น่าสนใจ	4.08	1.02	มาก
4. มีการจัดวางสินค้าเป็นหมวดหมู่เพื่อให้เลือกสินค้าได้ง่าย	3.98	1.30	มาก
5. ความกว้างขวางของขนาดร้านค้า	4.16	0.98	มาก
ภาพรวม	4.20	0.98	มาก

จากตารางที่ 20 พบว่าในภาพรวมปัจจัยอิทธิพลด้านทำเลที่ตั้ง/ช่องทางการจัดจำหน่าย อยู่ในระดับ

มาก (4.20) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือทำเลที่ตั้งของร้านอยู่ใกล้บ้านหรือสะดวกในการซื้อ(4.42) รองลงมาคือความกว้างขวางของขนาดร้านค้า(4.16) มีสถานที่จอดรถสะดวกสบาย (4.12)มีการตกแต่งร้านที่น่าสนใจ(4.08)และมีการจัดวางสินค้าเป็นหมวดหมู่เพื่อให้เลือกสินค้าได้ง่าย(3.98) ตามลำดับ

ตารางที่ 21 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกซื้อสินค้าของผู้บริโภคด้านการส่งเสริมการตลาด

ด้านการส่งเสริมการตลาด	Mean	SD	แปลผล
1. มีกิจกรรมแนะนำสินค้าใหม่ๆให้ลูกค้ารู้จัก	3.88	1.17	มาก
2. มีพนักงานขายคอยให้คำแนะนำ	3.70	1.36	มาก
3. มีการแจกสินค้าตัวอย่างให้ทดลองใช้	3.68	1.39	มาก
4. มีคู่มือส่วนลดเมื่อซื้อสินค้าครบตามที่กำหนด	3.50	1.49	ปานกลาง
5. มีการสะสมยอดเพื่อแลกของรางวัล	3.52	1.57	มาก
ภาพรวม	3.66	1.39	มาก

จากตารางที่ 21 พบว่าในภาพรวมปัจจัยอิทธิพลด้านการส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับมาก (3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีกิจกรรมแนะนำสินค้าใหม่ๆให้ลูกค้ารู้จัก(3.88) รองลงมาคือมีพนักงานขายคอยให้คำแนะนำ (3.70) มีการแจกสินค้าตัวอย่างให้ทดลองใช้(3.68) มีการสะสมยอดเพื่อแลกของรางวัล (3.52) มีคู่มือส่วนลดเมื่อซื้อสินค้าครบตามที่กำหนด (3.50) ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรศึกษากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เช่น จังหวัดอื่นในประเทศไทย หรือเขตอื่นๆ ในกรุงเทพมหานคร
2. ควรมีการศึกษาประเด็นเพิ่มเติมเปรียบเทียบกับร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย) กับร้านค้าปลีกสมัยใหม่ เพื่อจะได้เป็นแนวโน้มในการพัฒนาปรับปรุงกิจการร้านค้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย)

เอกสารอ้างอิง

- ศิริณา ชูสอนสาย. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าจากร้านค้าปลีกแบบดั้งเดิม (โชวห่วย) ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพฯ ได้. 2553.
- โชติกา แสนทายก. กลยุทธ์การตลาดในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการร้านขายของชำในเขตอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย. 2551.
- จิตติพร หล่อวณิชย์. การตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภค ร้านของชำในเขตอำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. 2550.
- ชูชัย สมितिไกร. พฤติกรรมผู้บริโภค. ศูนย์หนังสือจุฬามหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ. 2554.
- รศ.ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. หลักการตลาด. สำนักพิมพ์ ธีระฟิล์ม และไซเท็กซ์ จำกัด. กรุงเทพฯ. 2543

การศึกษาผลของการใช้เกมกราฟมหาสนุก ในวิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

A Study of using game “Funny graph” in the subject of Mathematics of Grade 11 students

อาจารย์ไพโรจน์ แจ่มศรี (Pairoj Jamsri) นางสาวปวีศา หวลบุตรตา (Pavarisa Huanbutta)1
นางสาวอมรรัตน์ เขียวประไพ (Amornrat Khewpapai)2

แผนกสามัญชาย, โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์ (Joseph Upathom),
Pavarisa2022@gmail.com

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลของการใช้เกมกราฟมหาสนุก 2) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลัง เรียน 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 จำนวน 30 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 แบบ คือ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง : เกม 2) เครื่องมือ ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล : แบบสอบถามความพึงใจ ข้อมูลที่ได้จากการสังเกต วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ เนื้อหาข้อมูลโดยวิธีสถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีความต้องการ ให้ มีการเรียนโดยใช้เกมในรายวิชาอื่น มากที่สุด ($M = 4.50$, $SD = .63$) นักเรียนทราบวัตถุประสงค์ในการเล่นกราฟ มหาสนุก ($M = 3.90$, $SD = .84$) นักเรียนรู้สึกชอบในการเรียนโดยใช้เกมกราฟมหาสนุก ($M = 3.90$, $SD = .92$) นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น เมื่อใช้เกมกราฟมหาสนุก ในการเรียนการสอน ($M = 3.90$, $SD = .96$) และ ระยะเวลาในการเล่นเหมาะสม ($M = 3.77$, $SD = .82$) ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของไทเลอร์ ในเรื่องของ การฝึกทักษะ ซึ่งในที่นี้ก็หมายถึงการฝึกทักษะในกิจกรรมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยใช้เกมกราฟมหาสนุก อีกทั้งยัง สอดคล้องกับทฤษฎีเกมกับการประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ การ ในด้านของการวิเคราะห์การแข่งขันเพื่อทำให้เกิด ปฏิสัมพันธ์ในด้านต่างๆ ให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในรายวิชานี้ในระดับสูง จากการสัมภาษณ์ พบว่า ผู้เรียนมีความรู้สึกชอบเกมกราฟมหาสนุก และมีความรู้สึกสนุกสนานในการเล่น เกมกราฟมหาสนุกทำให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น ผู้เรียนมีความต้องการให้รายวิชาอื่น นำเกมมาใช้ในการเรียนการสอน แต่ควรปรับปรุงเรื่อง เวลาในการเล่น จาก 20 นาทีเป็น 50 นาที

คำสำคัญ : เกมกราฟมหาสนุก

ABSTRACT:

This piece of research is objective 1) to study the impact of using games for fun, graph 2) to compare the scores before and after school 3) to study the satisfaction of learning mathematics. The sample used in the study are students of grade 4/5 number of 30 persons the tools used in this research. There are 2 1) Tools used in experiments: game 2) tool was used to collect data: your query. Analysis of observed data using a statistical analysis of the data by using the content. Average, standard deviation and t-test research has found that students are required to learn using different mathematics games as much as possible ($M = 4.50$, $SD = .63$), the students know the purpose of playing games (fun, graph $M = 3.90$, $S.D = .84$) feels like the game is fun, graph-based ($M = 3.90$, $SD = .92$), students have a greater knowledge and understanding. When using the game's graphics, fun in teaching ($M = 3.90$, $SD = .96$) and how long it will take to play the perfect game ($M = 3.77$, $SD = .82$) This is consistent with the learning theory of Tyler. In the matter of training, skills, which in this case it refers to skill training activities to make learning fun through games, graph. It also is consistent with the theory of games, across all the applications in the management. In an analysis of the race in order to cause the interaction in that participant satisfaction in this high level course. From the interviews showed that participants with a sense of fun and games, like a graph with a sense of fun in the game. Graph game, fun, making learners understand in more lessons. Participants are required to provide the other subjects. Bring the game to be used in teaching, but should improve matters in gaming from 20 minutes to 50 minutes. .

KEYWORD :

Game “Funny graph”

1. บทนำ

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ได้กำหนดสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์เป็น สาระหนึ่งที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ทุกคนจะต้องเรียนรู้ โดยมีวิสัยทัศน์การเรียนรู้ว่า มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติซึ่งเป็นมนุษย์มีความ สมดุลทั้งทางร่างกาย ความรู้คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลกยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรง

เป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐานและเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา การ ประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคน สามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 4) ทั้งนี้เพื่อให้เยาวชนเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางคณิตศาสตร์อย่างพอเพียง สามารถนำความรู้ ทักษะ และกระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็นไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นสามารถนำไปเป็น เครื่องมือในการ

เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ และเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ
 หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์ได้กำหนด
 สาระหลักที่จำเป็นสำหรับ ผู้เรียนทุกคน มีทั้งสิ้น 6
 สาระประกอบด้วย สาระที่ 1 จำนวนและการ
 ดำเนินการ สาระที่ 2 การวัด สาระ ที่ 3 เรขาคณิต สาระ
 ที่ 4 พีชคณิต สาระที่ 5 การ วิเคราะห์ข้อมูลและความ
 น่าจะเป็น สาระที่ 6 ทักษะกระบวนการทาง
 คณิตศาสตร์ รวมถึงกำหนด คุณภาพของผู้เรียนเมื่อ
 ผู้เรียนจบการศึกษาขั้น พื้นฐาน 12 ปี แล้วผู้เรียนจะต้อง
 มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระคณิตศาสตร์พื้นฐาน
 เกี่ยวกับจำนวน และการดำเนินการ การวัด เรขาคณิต
 พีชคณิต การวิเคราะห์ข้อมูล และความน่าจะเป็น
 พร้อมทั้ง สามารถนำความรู้ที่ไปประยุกต์ได้ต้อง
 มีทักษะ กระบวนการทางคณิตศาสตร์ที่จำเป็น ได้แก่
 ความสามารถในการแก้ปัญหาที่หลากหลาย การให้
 เหตุผล การสื่อสารสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์ และ
 การนำเสนอ การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์การ
 เชื่อมโยงความรู้ต่าง ๆ ทางคณิตศาสตร์ และ เชื่อมโยง
 คณิตศาสตร์กับศาสตร์อื่น ๆ รวมถึงมี ความสามารถในการ
 ทำงานอย่างเป็นระบบ มี ระเบียบ มีความรอบคอบ
 มีความรับผิดชอบ มี วิจารณ์ญาณ มีความเชื่อมั่นใน
 ตนเอง พร้อมทั้ง ตระหนักในคุณค่า และมีเจตคติที่ดีต่อ
 คณิตศาสตร์ (โรงเรียนหอแซฟพลูมภัทลภัฏศูตร
 สถานศึกษา. 2551 : 1 – 3) คณิตศาสตร์เป็นวิชาที่
 ต้องใช้ทักษะเนื้อหา ส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ
 นามธรรมยากแก่การอธิบาย และยกตัวอย่างให้เห็นได้
 อย่างชัดเจน ทำให้การสอนบางครั้งไม่บรรลุจุดประ
 สงคและส่งผล กระทบต่อการเรียนรู้ของนัก เรียน
 เพราะครูส่วนใหญ่มักสอนคณิตศาสตร์บนกระดานดำ
 ให้นักเรียน จดบันทึกตาม เป็นผลให้นักเรียนได้เรียน
 คณิตศาสตร์แบบท่องจำซึ่งทำให้นักเรียนขาดทักษะ
 การคิดวิเคราะห์ การให้เหตุผลและไม่สามารถนำไปใช้
 แก้ไขท้อปัญหาได้ (จิราภรณ์ ศิริทวี.2541 : 37 – 52)
 วิชาคณิตศาสตร์มีความสำคัญต่อผู้เรียน อย่างน้อย 5

ประการ คือ 1. ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้ 2.ทำให้ผู้เรียน
 รู้จักใช้เหตุผล 3.ทำให้ผู้เรียนรู้จักแก้ปัญหา 4.ทำให้
 ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถ
 นำไปประกอบอาชีพได้ 5.ทำให้ผู้เรียนสามารถนำไป
 ประยุกต์ใช้สาขาอื่นได้และเป็นที่ยอมรับว่า
 คณิตศาสตร์มีบทบาท และความสำคัญการดำเนิน
 ชีวิตของมนุษย์ที่สำคัญอย่างในปัจจุบันคือชีวิต ความ
 เป็นอยู่แบบเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนเป็น พื้นฐาน
 สำหรับการค้นคว้าวิจัยทุกประเภท คณิตศาสตร์นำไปสู่
 ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เศรษฐกิจ และสังคม
 จนกล่าวได้ว่า ความเจริญทาง วิชาการทุกแขนงต้อง
 อาศัยหลักการทางคณิตศาสตร์ ทั้งสิ้น จนมีผู้กล่าวไว้ว่า
 “ความสามารถทาง คณิตศาสตร์มีความสำคัญอย่างยิ่ง
 สำหรับการเป็น พลเมืองของชาติ” (บุญทัน อยู่ชมบุญ.
 2529 : 1) ดังนั้นครูในฐานะเป็นผู้มีบทบาท
 สำคัญใน การจัดประสบการณ์และสร้างบรรยากาศใน
 การ เรียนรู้ จึงควรคิดหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการ
 สอนและเลือกใช้ชีวิตสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหาความ
 ต้องการของนักเรียน ความพร้อมรวมถึง
 สภาพแวดล้อม โดยมุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องใน การ
 ดำรงชีวิต เหมาะสมกับความสามารถและความ สนใจ
 นักเรียนโดยให้นักเรียนมีโอกาสเข้าร่วม กิจกรรมการ
 เรียนการสอนอย่างทั่วถึงและมากที่สุด เท่าที่จะทำได้
 นักเรียนได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง นักเรียนเป็นผู้สร้าง
 ความรู้ด้วยตนเอง ทำความเข้าใจ ด้วยตนเอง และมี
 โอกาสคิดหาแนวทางที่จะนำความรู้ไปใช้ใน
 ชีวิตประจำวัน ผู้ศึกษาค้นคว้าจึงได้คิดหาแนวทางหรือ
 มาตรการในการปรับปรุงการ เรียนการสอนให้มี
 ประสิทธิภาพ โดยครูผู้สอนต้องปรับวิธีสอน โดยเน้น
 ผู้เรียนเป็นสำคัญ และเพื่อให้ สอดคล้องกับหลักสูตร
 แกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ถือ
 ว่าผู้เรียนมี ความสำคัญที่สุด และการเลือกวิธีการสอน
 ที่ เหมาะสมกับการสอนด้วยวิธีการใช้เกมเรื่อง ทฤษฎี
 กราฟ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เพื่อสร้างแผนการจัดการ

เรียนรู้ เพื่อหาข้อดี ประสิทธิภาพของแผนการจัด การเรียนรู้ และเพื่อศึกษาความคงทนในการเรียนรู้

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลของการใช้ เกมกราฟ มหาสนุก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์
2. เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการเรียนวิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาค้นคว้า เกมกราฟ มหาสนุก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/4 โรงเรียนหอแซฟอุปถัมภ์ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้า เอกสาร และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาใช้สนับสนุน การวิจัยสรุป สาระสำคัญได้ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการ เรียนรู้ ทฤษฎีของไทเลอร์

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกม กับการประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ

2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ ทฤษฎีของไทเลอร์

ทฤษฎีของไทเลอร์ในปี ค.ศ.1930 – 1945 กล่าวว่

- 1.ความต่อเนื่อง (continuity) หมายถึง ในวิชาทักษะ ต้องเปิดโอกาส ให้มีการฝึก ทักษะในกิจกรรมและ ประสบการณ์บ่อยๆ และต่อเนื่องกัน
2. การจัดช่วย ลำดับ (sequence) หมายถึง หรือการจัดสิ่งที่มีความง่าย ไปสู่ สิ่งที่มีความยาก ดังนั้นการจัดกิจกรรมและ ประสบการณ์ให้มีลำดับก่อนหลังเพื่อให้ได้เรียน เนื้อหาที่ลึกซึ้ง ยิ่งขึ้น
- 3.บูรณาการ (integration) หมายถึง การจัดประสบการณ์จึงควร เป็นในลักษณะที่ ช่วยให้ ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความคิดเห็นและได้แสดง พฤติกรรมที่ สอดคล้องกัน เนื้อหาที่เรียนเป็นการเพิ่ม ความสามารถทั้งหมด ของผู้เรียนจะได้ใช้ประสบการณ์ ได้ในสถานการณ์ต่างๆ กับ ประสบการณ์การเรียนรู้ จึงเป็นแบบแผนของปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่าง ผู้เรียนกับ สถานการณ์ที่ แวดล้อม

2.2 ทฤษฎีเกม

ทฤษฎีเกม (Game : Game theory) เป็นสาขาของ คณิตศาสตร์ประยุกต์ที่ศึกษาเกี่ยวกับ สถานการณ์ ขัดแย้งที่มีผู้เล่นหลายฝ่าย ที่แต่ละ ฝ่ายพยายามแสวงหา ผลตอบแทนให้ได้มากที่สุด แม้ว่าทฤษฎีเกมมีรากฐาน การศึกษาเกี่ยวข้องกับ การละเล่นหลายชนิด เช่นหมาก รุก ทิก-แทก-โท และ โปเกอร์ อันเป็นที่มา ของชื่อ[ต้องการ อ้างอิง] แต่ แบบจำลองนี้ยังเกี่ยวข้องกับ สถานการณ์ ขัดแย้งในหลายสาขาเช่นสังคมวิทยา เศรษฐศาสตร์ รัฐศาสตร์ การทหาร รวมถึงชีววิทยา ผู้ เริ่มศึกษาทฤษฎีเกมใน ระยะเวลาคือ จอห์น ฟอน นอยมันน์และออสการ์ มอร์เกนสเตรน โดยได้ตีพิมพ์ตำรา Theory of Games and Economic Behavior ใน พ.ศ. 2487 ต่อมา จอห์น แนชได้พัฒนาการศึกษาในด้านนี้ และ ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์จากการ นำ ทฤษฎีเกมไปประยุกต์ใช้ในเศรษฐศาสตร์ จอห์น แนช หนึ่งในผู้พัฒนาการศึกษา ทฤษฎีเกม ใน พ.ศ. 2256 เจมส์ เวลดเกรฟ ได้ทำการวิเคราะห์หากกลยุทธ์ที่ดีที่สุด ในการเล่นเกม โพงชนิดหนึ่ง ที่มีผู้เล่นสองคน เรียกว่า le Her โดยใช้หลักการคล้ายกับทฤษฎีเกม และ แอนโทนี ออกัสติน คอร์นอตได้ ตีพิมพ์ผลงานเรื่อง Researches into the Mathematical Principles of the Theory of Wealth ใน พ.ศ. 2381 ซึ่งเป็น กรณีทั่วไปของการศึกษาของเจมส์ แต่ทฤษฎีเกมได้ มี การศึกษาเป็นสาขาเฉพาะครั้งแรกโดย จอห์น ฟอน นอยมันน์ โดยได้เริ่มตีพิมพ์ผลงานด้านนี้มา ตั้งแต่ พ.ศ. 2473 และได้พิมพ์ตำรา Theory of Games and Economic Behavior ที่ เขียนร่วมกับ ออสการ์ มอร์เกน สเตรน ใน พ.ศ. 2487 ที่มีเนื้อหา เกี่ยวกับวิธีการหา "กลยุทธ์เด่น" ซึ่งเป็นทางเลือกที่ดีที่สุดสำหรับเกม ผลรวมศูนย์ที่มีผู้เล่นสองคน ตำรานั้นนับว่าเป็นการ วางรากฐานของทฤษฎีเกมทั้งทางด้านคณิตศาสตร์ และ เศรษฐศาสตร์อย่างมั่นคง จึงถือได้ว่า จอห์น ฟอน นอยมันน์ เป็นผู้ให้กำเนิดทฤษฎีเกม[ต้องการ อ้างอิง] ใน พ.ศ. 2493 จอห์น แนชได้พัฒนา การศึกษาในด้าน

ทฤษฎีเกมในด้านต่าง ๆ จำนวนมาก เช่น การศึกษาถึงตำแหน่งที่ดีที่สุดของ เกมที่ทุกคน พอใจในตำแหน่งนี้ เรียกว่า "จุด สมดุลของแนช" นักเศรษฐศาสตร์ได้นำแนวคิดนี้ไป ช่วยในการวิเคราะห์ ในหลาย ๆ เรื่อง เช่น การประมูล การแข่งขันของผู้ผลิตสินค้า ทำให้ จอห์น แนช ได้รับรางวัลโนเบลสาขา เศรษฐศาสตร์ ร่วมกับจอห์น ฮาร์ซานิ และ ไรนฮาร์ด เซลเทน ในปี พ.ศ. 2537 ในฐานะที่ เป็นผู้นำหลักทฤษฎีเกมไปประยุกต์ใช้ ในด้านเศรษฐศาสตร์ และได้มีการสร้างภาพยนตร์ เกี่ยวกับ ชีวิตประวัติของเขาเรื่อง A Beautiful Mind โดย ซิลเวีย นาซาร์ ใน พ.ศ. 2544 หลังจากนั้นได้มีการศึกษา ทฤษฎีเกมในวงกว้างมากขึ้น และได้ มีการนำทฤษฎี เกมไปประยุกต์ใช้ในด้านสังคมวิทยาทางรัฐศาสตร์ และชีววิทยาปัจจุบันทฤษฎีเกมได้มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2548 โทมัส เซลลิง และ โรเบิร์ต ออมนันด์ ได้รับรางวัลโนเบลสาขาเศรษฐศาสตร์ จากผลงานด้านทฤษฎีเกม โดยการสร้างแบบจำลองไดนามิกที่ เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎีเกมประยุกต์และได้พัฒนาแนวคิดต่าง ๆ ให้ ครอบคลุมมากขึ้น เช่น สงครามย่อยๆ ที่ ตะวันออกกลางซึ่งอิสราเอลได้ทิ้งระเบิด ถล่มเลบานอน หรือการที่เกาหลีเหนือซ้อมยิง จีปนาวุธ เข่า ขวัญญี่ปุ่น หรืออเมริกาจะ ตัดสินใจ คว้าบาตรอิหร่าน ส่วนเป็นการตัดสินใจ ที่ อิงกับการประยุกต์ทฤษฎี เศรษฐ ศาสตร์ที่ชื่อว่า “ทฤษฎีเกม” หรือ “Game Theory” เป็นอย่างมาท่านผุ้่านหลายท่านอาจจะเคย สงสัยว่า การ ตัดสินใจทำอะไรลงไปซักอย่าง ของเรา ในชีวิตประจำวันของผู้บริหารต่างๆหรือของ มหาอำนาจแบบ อเมริกา หรือรัสเซีย หรือจีน ทำไมจึง จำเป็นต้อง มีทฤษฎีอะไร มากำหนด กระบวนการตัดสินใจด้วย จริงๆ แล้วกระบวนการตัดสินใจ ที่ไม่ซับซ้อนมันได้อยู่ Common Sense ของเรายู่แล้วแต่ใน บางสถานการณ์ ที่มีความสลับซับซ้อน ทฤษฎีเกม หรือ Game Theory จะเป็นกระบวนการที่มาช่วย วิเคราะห์ เรียบเรียง และ ทาะให้การตัดสินใจดีขึ้น และแม่นยำ

โดยเฉพาะประเทศที่ศัตรูเยอะ และการตัดสินใจที่มี ผลกับความ เป็นไปของโลก เช่น สหรัฐอเมริกาได้มีการ ศึกษา และวิจัยทฤษฎีเกมกัน อย่างจริงจังใน ระดับชาติเพื่อช่วยให้การตัดสินใจในการปกป้องผลประโยชน์ของประเทศ ตัวเองให้มากที่สุด นอกจาก การประยุกต์ใช้ทฤษฎีเกม ในการวิเคราะห์การตลาด และเพิ่ม ความสามารถ ในการ แข่งขันของธุรกิจแล้ว ทฤษฎีเกม เป็นทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ ที่มีชื่อเสียง มาก แม้ว่าจะเป็นทฤษฎีทาง เศรษฐศาสตร์ แต่ก็ถูกคิดค้นขึ้นมาครั้งแรก ร่วมกันโดย นักคณิตศาสตร์ ชื่อ Von Neumann และนักเศรษฐศาสตร์ชื่อ Oskar Morgenstern ในปี 1944 จนอีก 50 ปีต่อมา (ปี 1994) ทฤษฎีเกมมาโด่ง ดงอีกครั้ง เมื่อนักเศรษฐศาสตร์ และเป็น ศาสตราจารย์ที่มหาวิทยาลัยพรินซ์ตัน (Princeton University) ประเทศ สหรัฐอเมริกา ชื่อ จอห์น เอฟ. แนช (John F. Nash) ซึ่งมีโรคประจำตัวคือโรค จิตเภท ได้รับรางวัลโนเบล สาขาเศรษฐศาสตร์ ร่วมกับนัก เศรษฐศาสตร์อีกสองท่านในด้านทฤษฎี เกี่ยวกับ Non-Cooperative Games ซึ่งหลายท่านอาจจะเคยได้ชม ภาพยนตร์เรื่อง Beautiful Mind กันมาแล้ว ซึ่งเป็น ภาพยนตร์ ที่ถ่ายทอดเรื่องราวของ จอห์น เอฟ. แนช ดังกล่าว

4. วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี(mixed-methods research) ซึ่งมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม และเก็บข้อมูลเชิง คุณภาพโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้าง (semi-structured interview) เพื่อให้ข้อมูลเชิงลึกใน เรื่องการศึกษาผลของการใช้เกม กราฟมหาสนุก ในวิชาคณิตศาสตร์

4.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่กำลังศึกษาอยู่ในการศึกษา 2557 โรงเรียนขอ แซฟอุปถัมภ์ จำนวน ทั้งหมด 250 คน

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 5/4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในการศึกษา 2557 โรงเรียน

ขอแซฟอุปถัมภ์ เป็นกลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 1 ห้อง
เรียน จำนวน 30 คน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด คือ

5.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง - เกมกราฟมหา
สนุก

5.2 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย -
แบบทดสอบ ก่อนเรียน-หลังเรียน - แบบทดสอบความ
พึงพอใจ เกมท่าการให้คะแนนความพึงพอใจ
ระดับคะแนน ความหมาย 1.00 – 1.49 น้อยที่สุด 1.50
– 2.49 น้อย 2.50 - 3.49 ปานกลาง 3.50 – 4.49 มาก
4.50 – 5.00 มากที่สุด

6. วิธีการวิจัย

1. ครอบงำวัตถุประสงค์ของการเรียนให้กับ นักเรียน
ทราบ

2. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test)
จำนวน 10 ข้อ

3. จากนั้นครูแบ่งนักเรียนกลุ่มให้กับ นักเรียน แจ็ง
กติกาและวิธีเล่นเกมกราฟมหาสนุกแล้วดำเนินการเล่น
เกม กราฟ มหาสนุก

4. เมื่อเล่นเกมจบแล้วครูและนักเรียน ร่วมกันอภิปราย
ผล และกิจกรรมที่ได้ดำเนินการไป

5. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test)
จำนวน 10 ข้อ

6. ครูแจกแบบประเมินความพึงพอใจให้กับ นักเรียน

7. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
สถิติเชิง พรรณนา (ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน) และใช้สถิติเชิงอ้างอิง (t-test) จาก
การวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนน ก่อนเรียนและ
หลังเรียน โดยการใช้เกมปรากฏผลดัง ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนน ก่อนเรียน และ
หลังเรียน โดยการใช้เกมกราฟมหาสนุก n M SD df t
sig Pretest 30 2.70 1.47 29 11.20 .00 Posttest 30
6.80 1.54

ผลการวิจัยพบว่าหลังจากการเรียนการสอน โดยการใช้
เกมกราฟมหาสนุก ผู้เรียนสามารถทำ คะแนนเฉลี่ยใน
แบบทดสอบหลังเรียน (M = 6.80, SD = 1.54) สูงกว่า
แบบทดสอบก่อนเรียน (M = 2.70, SD = 1.47)

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (t = 11.20 ,df = 29 ,p = 0.00)
ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของ ผู้เรียน
หลังเรียน โดยการใช้เกมกราฟมหาสนุก

ความพึงพอใจ M SD 1. นักเรียนมีความต้องการ ให้มี
การเรียนโดยใช้เกม ในรายวิชาอื่น 4.50 0.63 2.
นักเรียนทราบ วัตถุประสงค์ในการเล่น เกมกราฟมหา
สนุก 3.90 0.84 3. นักเรียนรู้สึกชอบใน การเรียนโดยใช้
เกม กราฟมหาสนุก 3.90 0.92 4. นักเรียนมีความรู้ความ
เข้าใจมากขึ้น เมื่อใช้เกม กราฟมหาสนุกในการเรียน
การสอน 3.90 0.96

5. ระยะเวลาในการเล่น เกมเหมาะสม 3.77 0.82

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนมี ความ
ต้องการให้มีการเรียน โดยใช้เกมในรายวิชาอื่น มาก
ที่สุด (M = 4.50, SD = .63) นักเรียนทราบ
วัตถุประสงค์ในการเล่นเกมกราฟมหาสนุก (M = 3.90 ,
SD = .84) นักเรียนรู้สึกชอบในการเรียนโดย ใช้เกม
กราฟมหาสนุก (M = 3.90, SD = .92) นักเรียน มีความรู้
ความเข้าใจมากขึ้น เมื่อใช้เกมกราฟมหาสนุก ในการ
เรียนการสอน (M = 3.90, SD = .96) และ ระยะเวลาใน
การเล่นเกมเหมาะสม(M = 3.77 , SD = .82) ทั้งนี้สอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ของไทเลอร์ ในเรื่องของการ
ฝึกทักษะ ซึ่งในที่นี้ก็หมายถึงการฝึกทักษะในกิจกรรม
เพื่อให้เกิดการเรียนรู้โดยการใช้เกมกราฟมหาสนุก อีกทั้ง
ยังสอดคล้องกับทฤษฎีเกมกับ การประยุกต์ใช้ในการ
บริหารจัดการ ในด้านของการ วิเคราะห์การแข่งขันเพื่อ
ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ใน ด้านต่างๆ ทำให้ผู้เรียนเกิด
ความพึงพอใจในรายวิชานี้ในระดับสูง จากการ
สัมภาษณ์ พบว่า ผู้เรียนมีความรู้สึก ชอบเกมกราฟมหา
สนุก และมีความรู้สึกสนุกสนาน ในการเล่นเกม เกม
กราฟมหาสนุกทำให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนมากยิ่งขึ้น

ผู้เรียนมีความต้องการให้ รายวิชาอื่น นำเกมเข้ามาใช้ในด้านการเรียนการสอน แต่ ควรปรับปรุงเรื่องเวลาในการเล่น จาก 20 นาที เป็น 50 นาที

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนสามารถ ทำแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่า แบบทดสอบก่อน เรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าการ ใช้เกมช่วยในการเรียนการสอน ทำให้ผู้เรียนมี ผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นซึ่งคล้องกับ ทฤษฎีการเรียนรู้ ของไทเลอร์ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะในวิชาทักษะต้องเปิดโอกาสให้มีการฝึกทักษะในกิจกรรมและ ประสบการณ์บ่อยๆ และต่อเนื่องกันการจัดสิ่งที่มี ความง่าย ไปสู่สิ่งที่มีความยาก ดังนั้นการจัดกิจกรรม และประสบการณ์ ให้มีการเรียงลำดับ ก่อนหลัง เพื่อให้ได้เรียนเนื้อหาที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น และการจัดประสบการณ์จึงควรเป็นในลักษณะ ให้ผู้เรียนได้เพิ่มพูนความคิดเห็นและได้แสดง พฤติกรรมที่ สอดคล้องกัน เนื้อหาที่เรียนเป็นการเพิ่มความสามารถทั้งหมด ของผู้เรียนที่จะได้ใช้ ประสบการณ์ได้ในสถานการณ์ต่างๆ กัน ประสบการณ์ การเรียนรู้ จึงเป็นแบบแผนของ ปฏิสัมพันธ์ (interaction) ระหว่างผู้เรียนกับ สถานการณ์ที่แวดล้อม ในส่วน ทฤษฎีเกม (game theory) เป็นการจำลอง สถานการณ์ทางกลยุทธ์ หรือ เกมคณิตศาสตร์ ซึ่งความสำเร็จในการตัดสินใจของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับ ทางเลือกของบุคคลอื่นแต่ละฝ่ายต่างก็พยายามแสวงหา ผลตอบแทนให้ได้มากที่สุด เพื่อให้ครอบคลุมถึง ปฏิสัมพันธ์หลายรูปแบบ ซึ่งถูกจัดแบ่งประเภทตามเกณฑ์ หลายแบบการประยุกต์ใช้ทฤษฎีเกมแต่เดิมนั้น จะจำกัดความและศึกษาถึงสมดุลในเกมเหล่านี้ และ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2. ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้กลยุทธ์การเรียนรู้ภาษากับความวิตกกังวลในการเรียนภาษา 2. ความพึงพอใจ ผลการประเมินความพึงพอใจ หลังจากการสอนโดยการ เล่นเกม แล้วพบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจสูงทั้งนี้

อาจเป็นเพราะผู้เรียน ได้ฝึกความรู้ เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาต่างๆ โดยเกม

ข้อเสนอแนะ

1. ครูควรสร้างบรรยากาศเพื่อจัดกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก และมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุดและทั่วถึงทุกคนโดยให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการต่างๆ ในการศึกษา ค้นคว้าหาความรู้ เพื่อให้สามารถค้น พบความรู้ สร้างองค์ความรู้ ได้ด้วยตนเอง
2. ควรทำการศึกษาค้นคว้าผลของการใช้ เกมกราฟมหาสนุก ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ในหน่วยการ เรียนรู้อื่น ๆ และระดับชั้นอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- XMBA. 2012. “ ทฤษฎีเกมกับการประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.tuxmba.com> (10 กุมภาพันธ์ 2558). HEAD SMIL. 2013. “ ทฤษฎีการเรียนรู้ (LEARNING THEORY)” [ระบบ ออนไลน์] แหล่งที่มา <http://curri-bywarunrat.blogspot.com/2013/03/learning-theory-student-centerlearning.html> (10 กุมภาพันธ์ 2558). VEYLON. 2012. “ ทฤษฎีเกม” [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://www.stock2morrow.com/showthread.php> (12 กุมภาพันธ์ 2558).

ความภักดีต่อตราสินค้า กรณีศึกษาสายการบินต้นทุนต่ำ

Customer Loyalty of Using Flight Service of Low Cost Airline

ว่าที่เรืออากาศตรีนายพนัญญ์ สนสิน¹ และ ผศ. ดร.สมยศ อวเกียรติ²

คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, phanut.ps@gmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจปัจจัยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยระดับคุณภาพการให้บริการ ปัจจัยความพึงพอใจ และปัจจัยความภักดีต่อสายการบินต้นทุนต่ำ 2)วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยระดับคุณภาพการให้บริการ ปัจจัยความพึงพอใจ และปัจจัยความภักดีต่อสายการบินต้นทุนต่ำ และ 3) เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้โดยสารที่มีผลกระทบต่อความภักดีในการใช้บริการ สำหรับเครื่องมือในงานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี หลักการ สภาพปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริการ ความพึงพอใจ และการสร้างความภักดีจากคุณภาพการบริการ โดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยต่างๆ ส่วนเครื่องมือในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์จากการรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี หลักการ สภาพปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับคุณภาพการบริการ ความพึงพอใจ และความภักดีจากคุณภาพการบริการ และมีลักษณะที่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย และสอดคล้องกับงานวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีน้ำหนักความน่าเชื่อถือเพิ่มขึ้น ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการให้บริการตามการรับรู้ของลูกค้าอยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอยู่ในระดับมาก และความภักดีของผู้ใช้บริการอยู่ในระดับมาก พบว่า ในองค์ประกอบของตัวแปร มีลักษณะความสัมพันธ์รูปแบบอิทธิพล คือ ปัจจัยคุณภาพการให้บริการไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยความภักดีต่อสายการบินต้นทุนต่ำ แต่มีอิทธิพลทางอ้อมกับปัจจัยความภักดีต่อสายการบินต้นทุนต่ำ ผ่านปัจจัยความพึงพอใจ และปัจจัยความพึงพอใจมีอิทธิพลทางตรงต่อปัจจัยความภักดีต่อสายการบินต้นทุนต่ำ ดังนั้นการสร้างคุณภาพการให้บริการเพิ่มขึ้นส่งผลให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจเพิ่มขึ้นและส่งผลให้ลูกค้าเกิดความภักดีต่อสายการบินต้นทุนต่ำ

คำสำคัญ: อุตสาหกรรมการบิน, สายการบินต้นทุนต่ำ, คุณภาพการให้บริการ, ความพึงพอใจ, ความภักดี

ABSTRACT:

The aim of this study was to look for “Customer Loyalty of Using Flight Service of Low Cost Airline” for the customers using flight service of low cost airline. The objectives of this study were: 1) to explore the factors relating to the samples’ characteristics, the level of service quality, satisfaction, and loyalty to low cost airline, 2) to analyse the relationship and effect sizes among the aforementioned factors, and 3) to study the customer behavior was effecting to brand loyalty. The researcher created a questionnaire from a collection of concepts, theories, principles, problems, and obstacles in the operations related to service quality, satisfaction, and loyalty of service quality. In the qualitative phase, the researcher conducted a series of interview to collect ideas, theories, principles, problems and obstacles in the operations related to service quality, satisfaction and loyalty of service quality. This research was consistent with the research hypothesis and consistent with quantitative research and that generates reliable data.

According to the research findings, the service quality was perceived by the customers at a high level, and so was customer satisfaction and loyalty of consumers. The variables that influence the relationship patterns, in which the quality of service factors have no direct influence on the loyalty to low cost airline, but yielded indirect effective satisfaction factors. The satisfaction factors, however, influence the customers’ loyalty to low cost airline.

KEYWORDS:

Airline industry, Low cost airline, Quality of service, Satisfaction, Loyalty

1. บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยมีบทบาทสำคัญอย่างมากในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หลังจากการเข้าสู่ความร่วมมือภายใต้กรอบประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) ในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม ในกลุ่มประชาคมอาเซียน ส่งผลให้เปิดจุดสนใจด้านการค้าการลงทุนจากนานาประเทศ ทั้งนี้ กลุ่มประชาคมอาเซียนมีแนวโน้มทางด้านเศรษฐกิจที่เติบโตเพิ่มมากขึ้นจากการลงทุนภาคอุตสาหกรรม ภาคการเกษตร และการท่องเที่ยว ทำให้การขนส่งระหว่างประเทศในภูมิภาคนี้ปรับตัวเพิ่มขึ้นสูง การเปิดเสรีด้านการบริการ และสินค้าหลายประเภท ส่งผลให้ประเทศไทยมีการเติบโตด้านการคมนาคม การขนส่ง และการโดยสารเพิ่มขึ้น เนื่องจากตั้งอยู่ ณ

จุดศูนย์กลางของกลุ่มประเทศสมาชิกประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ส่งผลให้ประเทศไทยมีการขนส่งสินค้าและการท่องเที่ยวมากขึ้น จากปัจจัยสนับสนุนต่างๆ ทั้ง การท่องเที่ยว การเปิดเสรีด้านการบริการทางการบิน การเพิ่มขึ้นของการลงทุนในภูมิภาคอาเซียน รวมทั้งการปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สะดวกต่อการขนส่งทางอากาศมากขึ้น ทั้งในด้านเครือข่ายครอบคลุม และความสามารถในการรองรับปริมาณการขนส่งทางอากาศที่สูงขึ้น จึงเผชิญกับภาวะการแข่งขันที่รุนแรง จากจำนวนสายการบินในประเทศที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นสายการบินต้นทุนต่ำ และมีแนวโน้มที่จะขยายเส้นทางการบินในประเทศอย่างต่อเนื่อง และที่สำคัญผู้โดยสารก็นิยมเดินทางด้วยการบินต้นทุนต่ำเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดการวิจัยในเรื่องความภักดีต่อตราสินค้า กรณีศึกษาสายการบินต้นทุนต่ำ

สายการบินไทย แอร์ เอเชีย(Thai Air Asia Co., Ltd.) เป็นสายการบินต้นทุนต่ำ เกิดจากการร่วมทุนระหว่างบริษัท จีน คอร์ปอเรชั่น ประเทศไทย กับบริษัทแอร์เอเชีย ประเทศมาเลเซีย เริ่มให้บริการตั้งแต่วันที่ 13 มกราคม พ.ศ.2546 มีการให้บริการบัตรโดยสารที่มีราคาถูก มีความยืดหยุ่นสูง มีเงื่อนไขและการให้บริการหลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้โดยสารได้ดี มีตารางบินและความถี่ในการทำการบินให้ผู้โดยสารได้เลือกซื้อตามความต้องการ(ประวัติบริษัท ไทย แอร์ เอเชีย จำกัด, ม.ป.ป.)

การให้บริการของสายการบินนกแอร์ (Nok airlines Co., Ltd) ได้เปิดดำเนินการตั้งแต่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2547 โดยบริษัทการบินไทย จำกัด มหาชน เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่ นกแอร์เป็นสายการบินต้นทุนต่ำที่มีจุดเด่น ด้านราคาบัตรโดยสารที่ถูกลงและให้บริการโหลดสัมภาระและให้บริการอาหารบนอากาศยานโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม รวมถึงการให้บริการบัตรเรือโดยสารเพื่อเพิ่มความสะดวกสบายยิ่งขึ้นให้แก่ผู้โดยสาร ซึ่งเป็นจุดเด่นของการให้บริการที่แตกต่างจากสายการบินต้นทุนต่ำอื่นๆ (ประวัติบริษัทสายการบินนกแอร์ จำกัด, ม.ป.ป.)

การให้บริการของสายการบินโอเรียนท์ไทย หรือ วัน ทู โก(Orient Thai Airlines Co., Ltd) เปิดให้บริการในปี พ.ศ.2538 ในปัจจุบันสายการบินโอเรียนท์ไทย ได้ทำการบินแทนสายการบิน วัน ทู โก และมีการให้บริการด้านราคาบัตรโดยสารประเภทชุดราคาถูก เหมาะสำหรับผู้โดยสารที่มีความถี่ในการเดินทางทางอากาศสูง รวมถึงยังให้บริการโหลดสัมภาระน้ำหนักไม่เกิน 20 กิโลกรัมฟรี(ประวัติบริษัทโอเรียนท์ไทย จำกัด, ม.ป.ป.)

การให้บริการที่แตกต่างกันของแต่ละสายการบินนำมาซึ่งต้นทุนการปฏิบัติการ (Operating Cost) ที่แตกต่างกัน (Product Differentiation) เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้โดยสารที่มีความหลากหลาย ทำให้เกิดผลดีกับผู้โดยสารที่ต้องการใช้ความภักดีในตราสินค้า (Brand Loyalty) คือ การที่ผู้บริโภคมีทัศนคติที่ดีต่อตราสินค้าหนึ่งไม่ว่าจะเกิดจากความเชื่อมั่น การนึกถึง และหรือตรงใจผู้บริโภคและเกิดการซื้อหรือใช้บริการซ้ำอย่างต่อเนื่องตลอดมา

การที่ผู้บริโภครักและศรัทธาในสินค้าหนึ่งหน้าหนึ่งจนยากที่จะเปลี่ยนใจไปใช้สินค้าอื่น ผู้บริโภคจะมีความรู้สึกคุ้นเคยกับตราสินค้า ความซื่อสัตย์ต่อตราสินค้ามีหลายระดับ ผู้บริโภคมีความพอใจต่อสินค้าหนึ่งโดยีี่ห้อหนึ่ง และซื้อสินค้านั้นด้วยความเคยชิน

ในระดับนี้ผู้บริโภคเปลี่ยนใจไปใช้สินค้าอื่นยากกว่า เพราะเขาคิดว่าการเปลี่ยนการใช้สินค้าอื่นหนึ่งไปอีกรายี่ห้อหนึ่ง มีความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น โดยอาจได้รับสินค้าหรือการบริการที่ด้อยกว่า

ผู้บริโภคจะชื่นชอบสินค้าหนึ่งนั้น และนับว่าเป็นเสมือนเพื่อน หมายความว่า มีความคุ้นเคย รักใคร่ชอบพอ โอกาสที่เขาจะเปลี่ยนไปใช้ยี่ห้ออื่นเป็นไปได้ยากมาก โดยความพอใจที่บริโภคมีต่อยี่ห้อหนึ่งมีความรู้สึกและอารมณ์(Feeling and Emotion)เข้ามาเกี่ยวข้อง ดังนั้นแม้ยี่ห้ออื่นมีเหตุผลที่จะชักจูงให้เปลี่ยนยี่ห้อก็ตาม แต่ถ้าประทับใจ ความรักและศรัทธาที่ผู้บริโภคมีต่อสินค้าหนึ่งอย่างมา เป็นความซื่อสัตย์ที่แน่นแฟ้น เขาจะซื้อยี่ห้อหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ

ความภักดีของลูกค้าต่อสายการบินต้นทุนต่ำ มีประโยชน์ต่อสายการบินดังนี้-

ทำให้ลดต้นทุนทางการตลาด(Reduced Marketing Costs)

ทำให้คนกลางทางการตลาดขึ้นชอบ(Trade Leverage)

สามารถดึงดูดลูกค้าใหม่(Attracting New Customers)

เป็นอุปสรรคต่อคู่แข่ง(Competitor's Threats)

วิธีการสร้างความภักดีของลูกค้า ซึ่งเป็นการทำให้ผู้โดยสารซื้อตั๋วต่อตราที่หือ ทำได้

หลายวิธีดังนี้

ปฏิบัติต่อลูกค้าอย่างถูกต้อง (Treat The Customer Right)

ใกล้ชิดลูกค้า(Stay Close to The Customers)โดยการจัดตั้งฝ่ายบริการลูกค้า(Customer Service) ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ในการสร้างความสัมพันธ์กับลูกค้า ทั้งเพื่อรักษารฐานลูกค้าเดิมให้ซื้อตั๋วกับบริษัทตลอดไป โดยทั่วไปหน้าที่งานสร้างความสัมพันธ์มีดังนี้

ติดตามการใช้งานด้านผลิตภัณฑ์

รับฟังข้อร้องทุกข์หรือข้อเสนอแนะที่ลูกค้ามีต่อสินค้าหรือบริการ

ติดตามผลการตัดสินใจในเรื่องที่ลูกค้าร้องทุกข์หรือข้อเสนอแนะ และแจ้งให้ลูกค้าทราบ

กำหนดกลยุทธ์การตลาดหรือจัดกิจกรรมทางการตลาดเพื่อรักษาสัมพันธ์ภาพที่ดีลูกค้า

ตรวจสอบระดับความพึงพอใจของลูกค้า(Measure Customer Satisfaction)อยู่เสมอ

สร้างปัจจัยอื่นๆ ที่ให้เกิดคุณค่าต่อผลิตภัณฑ์

การแข่งขันในอุตสาหกรรมการบินภายในประเทศของประเทศไทย มีภาวะการแข่งขันที่รุนแรง ดังนั้นจึงต้องพัฒนาคุณภาพการบริการให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจและความภักดีในที่สุด เพราะความภักดีของผู้บริโภคจะนำไปสู่ผลกำไรของบริษัท ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการศึกษาความภักดีจากคุณภาพการบริการของสายการบินต้นทุนต่ำ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพสายการบินต้นทุนต่ำ เพื่อให้สายการบินต้นทุนต่ำทราบถึง

กระบวนการคุณภาพการให้บริการที่สามารถสร้างความพึงพอใจแก่ผู้โดยสารให้เกิดความภักดีต่อการใช้บริการ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 สํารวจปัจจัยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ปัจจัยระดับคุณภาพการให้บริการ ปัจจัยความพึงพอใจ และปัจจัยความภักดีต่อสายการบินต้นทุนต่ำ
- 2.2 เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยระดับคุณภาพการให้บริการ ปัจจัยความพึงพอใจ และปัจจัยความภักดีต่อสายการบินต้นทุนต่ำ
- 2.3 เพื่อศึกษาพฤติกรรมผู้โดยสารที่มีผลกระทบต่อความภักดีในการใช้บริการ

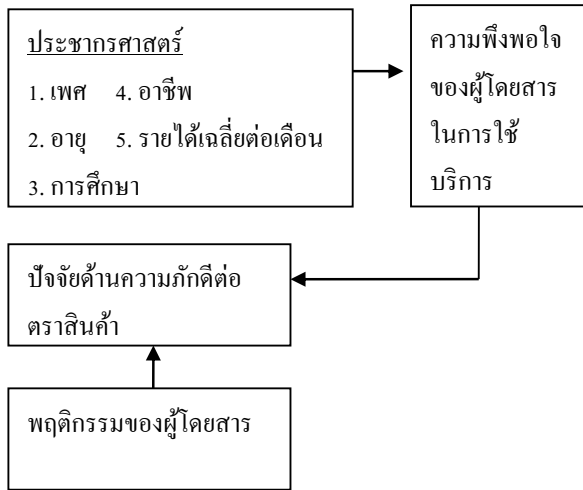
3. สมมติฐานของการวิจัย

- 3.1 ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความภักดีต่อสายการบินต้นทุนต่ำ แตกต่างกัน
- 3.2 ความภักดีต่อตราสินค้า (Brand Loyalty) มีความสัมพันธ์ต่อความพึงพอใจของผู้โดยสาร
- 3.3 พฤติกรรมผู้บริโภคที่แตกต่างกันทำให้ลูกค้ามีความภักดีในการใช้บริการของสายการบินต้นทุนต่ำแตกต่าง

4. ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

การวิจัยเอกสาร (Document Research) เป็นการศึกษาข้อมูลจากหนังสือ, วารสาร, วิทยานิพนธ์ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และการวิจัยสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ผู้โดยสารสายบินต้นทุนต่ำภายในประเทศที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400คน

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ประยุกต์มาจากการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้โดยสาร ที่เคยใช้บริการสายการบิน ต้นทุนต่ำภายในประเทศ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ ประกอบด้วย คำถามแบบเลือกตอบ 5 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ใช้โดยสาร ประกอบด้วย สิ่งที่ลูกค้าต้องการใช้บริการ เหตุผลที่เลือกใช้บริการ วัตถุประสงค์ในการใช้บริการ บทบาทของกลุ่มต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ โอกาสในการใช้บริการ ช่องทางหรือแหล่งให้บริการ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการบริการ ซึ่งเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรฐาน ส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับความภักดีของผู้โดยสาร ซึ่งเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยเรียงลำดับจาก ระดับที่ 1 น้อยที่สุด ไปจนถึงระดับที่ 5 มากที่สุด

ส่วนที่ 5 พฤติกรรมของผู้โดยสาร ผลการศึกษาพบว่า เหตุผลที่เลือกใช้บริการและบทบาทของกลุ่มต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการ เป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้โดยสารมีความภักดีในการใช้บริการต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับความภักดีต่อสายการบินต้นทุนต่ำ

4.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายเพื่อเปรียบเทียบข้อมูลโดยทั่วไปของผู้โดยสารสายการบิน ต้นทุนต่ำภายในประเทศ ผู้ตอบแบบสอบถามกลุ่ม ตัวอย่าง ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายลักษณะของข้อมูลและทำการจัดอันดับของความภักดีของลูกค้าต่อสายการบินต้นทุนต่ำ โดยมีเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ย ใช้สถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) ทดสอบสมมติฐาน โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ใช้สถิติ ทดสอบ Pearson's Correlation ในการวิเคราะห์ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 1 คือ มีความสัมพันธ์ในระดับสูงที่สุด

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง 0.90 – 0.99 คือ มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง 0.89 – 0.70 คือ มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง 0.69 – 0.30 คือ มีความสัมพันธ์ในระดับกลาง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ อยู่ระหว่าง 0.29 – 0.10 คือ มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ เท่ากับ 0 คือ ไม่มีความสัมพันธ์

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยทางประชากรศาสตร์

ผู้โดยสารสายบินต้นทุนต่ำภายในประเทศที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.20 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 49.70 เป็นผู้ที่มีสถานภาพโสด ร้อยละ 69.30 รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 33.40 มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 38.4

5.2 ผลการวิเคราะห์ความภักดีของลูกค้าต่อสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศ

พบว่า โดยรวมทั้ง 7 ด้าน ในส่วนประสมทางการตลาดบริการมีค่าเฉลี่ยรวมจัดอยู่ในระดับมาก โดยแต่ละด้านมีระดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยรวม 3.76 จัดอยู่ในระดับมาก, ด้านราคา มีค่าเฉลี่ยรวม 3.78 อยู่ในระดับมาก, ด้านสถานที่ มีค่าเฉลี่ยรวม 3.76 จัดอยู่ในระดับมาก, ด้านการติดต่อสื่อสาร มีค่าเฉลี่ยรวม 3.81 จัดอยู่ในระดับมาก, ด้านบุคคล มีค่าเฉลี่ยรวม 3.75 จัดอยู่ในระดับมาก, ด้านลักษณะทางกายภาพ มีค่าเฉลี่ยรวม 3.85 จัดอยู่ในระดับมาก และด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยรวม 3.83 จัดอยู่ในระดับมาก

5.3 ผลจากการวิจัยข้อมูล เกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการของผู้โดยสารสายการบินต้นทุนต่ำ ภายในประเทศ

พบว่า สายการบินที่ผู้โดยสารให้ความนิยมมากที่สุดคือสายการบินนกแอร์ ร้อยละ 56.00 ผู้โดยสารส่วนใหญ่เดินทางช่วงเทศกาลมากที่สุด ร้อยละ 46.20 ส่วนใหญ่เคยใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศ เดินทางไปจังหวัดเชียงใหม่ ร้อยละ 39.50 เลือกรับบริการสายบินต้นทุนต่ำด้วยเหตุผลราคาถูก ร้อยละ

50.00 ไม่ซื้อบริการอื่นๆ เพิ่มเติมนอกเหนือจากตั๋วโดยสาร ร้อยละ 62.30 ส่วนมากมีจุดประสงค์ในการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว ร้อยละ 55.80 โดยเดินทางกับครอบครัว/ญาติ ร้อยละ 38.00 ซึ่งตรงข้ามกับผลการตัดสินใจซื้อที่ส่วนใหญ่ จะตัดสินใจด้วยตนเอง ร้อยละ 46.30 หากข้อมูลเกี่ยวกับสายการบินต้นทุนต่ำจากอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ร้อยละ 67.40 การจองตั๋วโดยสาร ผู้ใช้บริการจะจองผ่านอินเทอร์เน็ตมากที่สุด ร้อยละ 43.00 ช่องทางการจองตั๋ว ผู้โดยสารส่วนมากดำเนินการจองผ่านอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 43.50 จะชำระค่าบริการด้วยเงินสดมากที่สุด ร้อยละ 67.20 ในส่วนของการเดินทางมายังสนามบิน ผู้โดยสารเดินทางมาโดยรถแท็กซี่มากที่สุด ร้อยละ 57.8 ไม่เคยเปลี่ยนแปลงตั๋วโดยสาร ร้อยละ 69.00 ความคิดเห็นของผู้โดยสารกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำในครั้งต่อไป ร้อยละ 91.50

5.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

5.4.1 ผู้โดยสารที่มีเพศที่แตกต่างกันมีความภักดีต่อคุณภาพการบริการ (ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านสถานที่ ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านกระบวนการ) ของสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศ แตกต่างกัน

5.4.2 ผู้โดยสารที่มีอายุที่แตกต่างกันมีความภักดีต่อคุณภาพการบริการของสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศ ไม่แตกต่างกัน

5.4.3 ผู้โดยสารที่มีสถานภาพที่แตกต่างกันมีความภักดีต่อคุณภาพการบริการของสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศ ไม่แตกต่างกัน

5.4.4 ผู้โดยสารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่แตกต่างกัน มีความภักดีต่อคุณภาพการบริการ (ด้านราคา) ของสายการบินต้นทุนต่ำประเทศภายในประเทศ แตกต่างกัน ซึ่งผู้โดยสารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท มีความภักดีต่อคุณภาพการบริการ (ด้านราคา) ของสายบินต้นทุนต่ำ

ภายในประเทศน้อยกว่า ผู้โดยสารที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000บาท กับ 20,001-30,000บาท และ 30,001-40,000บาท

5.4.5 ผู้โดยสารที่มีอาชีพที่แตกต่างกันมีความภักดีต่อคุณภาพการบริการ(ด้านการติดต่อสื่อสารและด้านลักษณะทางกายภาพ) ของสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศแตกต่างกัน ซึ่งผู้โดยสารที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อคุณภาพการบริการ(ด้านการติดต่อสื่อสาร) ของสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศน้อยกว่า ผู้โดยสารที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ผู้โดยสารที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมีความภักดีต่อคุณภาพการบริการ(ด้านการติดต่อสื่อสาร) ของสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศน้อยกว่า ผู้โดยสารที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ เช่นกัน และผู้โดยสารที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษาที่มีความภักดีต่อคุณภาพการบริการ(ด้านลักษณะทางกายภาพ) ของสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศมากกว่า ผู้โดยสารที่มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน

5.5.5 สมมติฐานด้านพฤติกรรมกับความภักดี ความสัมพันธ์พบว่า พฤติกรรมมีความสัมพันธ์กับความจงรักภักดีต่อสายการบินต้นทุนต่ำ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 โดยมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง และมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกัน (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.554)

6. การอภิปราย

6.1 ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์

ผู้โดยสารสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุ 21-30ปี สถานภาพโสด รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 20,001-30,000บาท อาชีพพนักงาน

บริษัทเอกชน เนื่องจากเพศหญิงเป็นเพศที่ต้องการความสะดวกสบายกว่าเพศชาย อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จะมีส่วนมากจะมีสถานภาพโสด มีการเดินทางไปเที่ยวมากกว่า และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนในระดับกลาง จึงต้องการเดินทางกับสายการบินต้นทุนต่ำ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ณัฐวรรณ มุกดาพิทักษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะคิด ความพึงพอใจโดยรวม ความจงรักภักดีและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการของสายการบินนกแอร์ที่เที่ยวบินภายในประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36-45ปี มีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน, รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001-30,000 บาท

6.2 ความภักดีของผู้โดยสารต่อการบริการสายการบิน ต้นทุนต่ำภายในประเทศ

การสำรวจความภักดีของผู้โดยสาร พบว่าความภักดีของผู้โดยสารต่อคุณภาพการบริการของสายการบินต้นทุนต่ำภายในประเทศ โดยรวมทั้ง 7 ด้านในส่วนประสมทางการตลาดบริการคือ ด้านผลิตภัณฑ์, ด้านราคา, ด้านสถานที่, ด้านการติดต่อสื่อสาร, ด้านบุคคล, ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการ โดยรวมจัดอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลงานวิจัย ณัฐวรรณ มุกดาพิทักษ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะคิด ความพึงพอใจโดยรวม ความจงรักภักดีและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการของสายการบินนกแอร์ที่เที่ยวบินภายในประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ทักษะคิดโดยรวมต่อการใช้บริการของสายการบินนกแอร์ที่เที่ยวบินภายในประเทศด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านการดำเนินการ และด้านการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ อยู่ในระดับดี มี

ความพึงพอใจโดยรวมในการใช้บริการของสายการบิน นกแอร์เที่ยวบินภายในประเทศ อยู่ในระดับพึงพอใจ และมีความจงรักภักดีต่อสายการบินนกแอร์ เที่ยวบินภายในประเทศ อยู่ในระดับที่ดี

7. ข้อเสนอแนะ

ด้านผลิตภัณฑ์ ความรักษามาตรฐานการบริการให้มีมาตรฐานที่ดีมีความปลอดภัยอย่างสม่ำเสมอ และสร้างคุณค่าในเรื่องคุณภาพการบริการให้ผู้โดยสารเกิดความภักดี เกิดพฤติกรรมการใช้บริการซ้ำ และส่งผลไปถึงการแนะนำให้คนอื่นๆมาใช้บริการ

ด้านราคา ซึ่งเป็นข้อได้เปรียบของสายการบินต้นทุนต่ำ เพราะฉะนั้นควรรักษาระดับราคาให้คงที่ไม่เปลี่ยนแปลงราคาบ่อยๆ และชี้แจงรายละเอียดราคาให้ชัดเจน ทำให้ผู้โดยสารรู้สึกว่าได้รับบริการจากสายการบินต้นทุนต่ำคุ้มกว่าราคาค่าตัวโดยสาร

ด้านสถานที่ ควรเพิ่มสถานที่และวิธีการรวมทั้งช่องทางในการให้บริการจัดจำหน่ายตั๋วโดยสาร และมีช่องทางเลือกสำหรับการชำระค่าโดยสาร ให้หลากหลายยิ่งขึ้น และควรมีการสร้างแอปพลิเคชันสำหรับสายการบินต้นทุนต่ำ โดยเฉพาะให้บริการดาวน์โหลดฟรีบนมือถือ เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว กับผู้โดยสารที่ให้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ

ด้านการติดต่อสื่อสาร ควรมีการแจ้งข่าวสารความคืบหน้าต่างๆให้ลูกค้าทราบ นอกจากนั้นควรที่จะจัดทำคู่มือ หรือใบปลิวประชาสัมพันธ์ซึ่งได้ใส่ประเด็นนโยบายการให้บริการรวมทั้งวิสัยทัศน์เพื่อให้ลูกค้าได้อ่านแล้วเกิดความเชื่อถือ เกิดความรู้สึกพึงพอใจและก็จะกลับมาใช้บริการของสายการบินอีกในอนาคต

ด้านบุคคล ควรจัดให้มีการอบรมพัฒนาบุคลากรทั้งด้านเทคนิคและการบริการอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มทักษะทั้งด้านคุณภาพและบริการของฝ่าย

บริการลูกค้าให้เหนือคู่แข่ง และเพื่อให้การบริการเกิดความผิดพลาด

ด้านลักษณะทางกายภาพ ควรจัดวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ได้มาตรฐาน ควรจัดให้มีสภาพแวดล้อมทั้งภายในห้องโดยสารและบริเวณที่นั่งรออย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สายการบินต้นทุนต่ำเป็นที่ไว้วางใจและเกิดความพึงพอใจแก่ลูกค้าที่เข้ารับบริการ รวมถึงมีความเชื่อมั่นในมาตรฐานในการบริการแก่ลูกค้าของสายการบินเทียบเท่าสายการบินทั่วไป เพื่อดึงดูดลูกค้าเข้าใช้บริการ

ด้านกระบวนการ ควรปรับปรุงด้านความแน่นอนของตารางการบินให้ตรงเวลา ควรส่งเสริมคุณภาพบริการพัฒนาสนับสนุนและการรักษามาตรฐานคุณภาพการบริการทั้งการตอบสนองในการแก้ไขปัญหาอย่างรวดเร็วความเชื่อมั่นต่อผู้ใช้บริการ ตลอดจนการเข้าถึงจิตใจลูกค้าเห็นอกเห็นใจลูกค้า สายการบินจะต้องคำนึงถึงคือการบริการที่มีคุณภาพและมีความรวดเร็ว มีการใช้อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องไม้ที่ได้มาตรฐานไม่ทำให้สิ่งของหรือกระเป๋าของผู้โดยสารเกิดความเสียหาย

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ ด้วยความอนุเคราะห์ และน้ำใจจากบุคคลหลายฝ่ายที่ได้ให้ความช่วยเหลือ และขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาผลงานวิจัยนี้ทุกท่าน ที่ช่วยแก้ไขข้อบกพร่อง รวมถึงคณาจารย์ในคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ ทุกท่าน ที่ช่วยให้ผลงานวิจัยนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบคุณผู้ที่ให้ความร่วมมือในการให้คำสัมภาษณ์และสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม ตลอดจนร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการให้บริการของสายการบินต้นทุนต่ำ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก ท้ายที่สุดนี้ ขอกราบขอบพระคุณความเมตตา

กรุณาบิดามารดา ผู้ที่คอยให้การสนับสนุนและกำลังใจ
ในการทำวิจัย และขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ผู้
ซึ่งประสิทธิ์ประสาทวิชา เป็นความรู้เพื่อทดแทนคุณ
ต่อผู้มีพระคุณตลอดจนสังคมและประเทศชาติ

9. เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา, 2538. การวิเคราะห์สถิติ เพื่อ
ธุรกิจ สถิติเพื่อการตัดสินใจทางธุรกิจ
พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชนัญญา เมฆศิลป์, 2549. การเปรียบเทียบทัศนคติของ
ผู้โดยสารสายการบินต้นทุนต่ำที่มีต่อส่วน
ประสมทางการตลาดด้านการบริการ
กรณีศึกษาสายการบินนกแอร์ และสายการบิน
ไทยแอร์เอเชีย ศึกษาเฉพาะเส้นทางการบินใน
ประเทศ. สารนิพนธ์ บช.ม.(การตลาด)
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- ณัฐวรรณ มุกดาพิทักษ์, 2549. ทัศนคติ ความพึงพอใจ
โดยรวม ความจงรักภักดีและพฤติกรรมของ
ผู้ใช้บริการของสายการบินนกแอร์ที่เทียบ
ภายในประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีรกิติ นวรัตน์ ณ อยุธยา, 2547. การตลาดสำหรับบริการ
บริการ แนวคิดและกลยุทธ์. กรุงเทพฯ :
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นริศรา อิศรียานนท์, 2548. ความพึงพอใจของผู้ใช้
บริการต่อการบริการของสายการบินต้นทุน
ต่ำ. วิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
พระนคร.
- อภิรักษ์ จันตะนี, 2549. การวิจัยทางธุรกิจ.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์พิทักษ์อักษร
- อินทิรา จันทร์ฐ์, 2552. ความคาดหวังและการรับรู้จริง

ต่อคุณภาพการบริการสายการบินต้นทุนต่ำ
ที่เทียบภายในประเทศ. สารนิพนธ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- นพรัตน์ รามสูต, 2553. การรับรู้กลยุทธ์ทางการตลาด
ความพึงพอใจใช้บริการและความภักดีต่อตรา
สินค้าของผู้โดยสารสายการบินต้นทุนต่ำ และ
สายการบินไทย. รายงานการศึกษาค้นคว้า
อิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- W.G. Cochran, 1953. Sampling Techniques. New
York : Wiley.

การศึกษาผลของการใช้เกม “สัตว์ปริศนา” ในวิทยาศาสตร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

A study of using game "Animal Puzzle" in the subject of science of Grade 4 students

ไพรัช จุ่นเกศ*

ทวี รุฬักชี (Tawe Ruphukchee)** ประเสริฐ สิริโรจน์ธรรม (Prasert Sirirojtham)***

*อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยธนบุรี

** ครูแผนกEnglish Programme โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ 1710twee@gmail.com

*** ครูแผนกEnglish Prograamme โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ pra.seard.2015@gmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาผลการใช้เกมสัตว์ปริศนาในรายวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับประถมศึกษาปีที่ 4/7 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนสัตว์ปริศนาในการใช้เกม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาชั้นปีที่ 4/7 จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบสอบถามความพึงพอใจ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น 0.92 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและT-test ผลการวิจัยพบว่า1)ผลการทดสอบหลังเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2) ผลความพึงพอใจต่อการเรียนโดยการใช้เกสัตว์ปริศนาภาพรวมอยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ: สัตว์ปริศนา

ABSTRACT:

The purposes of this research were: 1) to compare the outcomes of students' learning between before and after learning science in the topic of Animal puzzle by using games and 2) to examine students' satisfaction toward learning science in the topic of Miracle of Animal puzzle by using games. The target group was 20 students who were studying in grade 4/7 in the second semester of the 2014 academic year at Joseph Upatham School, Samphran district, Nakornpathom. The instruments used in this research were: animal puzzle games, an achievement test and students' satisfaction questionnaires (Cronbach's alpha reliability coefficient = .58). The research was one

group pre-test-post-test design. The statistics used for analyzing the data were mean, standard deviation, percentage, and t-test (Dependent Sample).

The research findings were as follows:

1. After students learned by using Animal puzzle game, the mean score of post-test ($M= 8.10$, $SD = 1.20$) was significantly higher than the pre-test ($M= 3.65$, $SD = 1.38$, $p = .00$).
2. The student rated their satisfaction toward learning science in the topic of Animal puzzle by using game at the high level ($M= 4.60$, $SD = .59$).

KEYWORDS:

Animal Puzzle Game

บทนำ

วิทยาศาสตร์เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้หลักในโครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้มีความสำคัญอย่างยิ่งในการวางรากฐานการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ของผู้เรียนแต่ละระดับชั้นให้ต่อเนื่องเชื่อมโยงตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 กระบวนการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์จำเป็นต้องจัดลำดับความยากง่ายของเนื้อหาสาระแต่ละระดับชั้น เริ่มตั้งแต่การเชื่อมโยงความรู้กับกระบวนการ การจัดกิจกรรมเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนพัฒนาความคิดทั้งความคิดเป็นเหตุเป็นผล คิดสร้างสรรค์ คิดวิเคราะห์ วิเคราะห์ มีทักษะสำคัญในการค้นคว้าและองค์ประกอบความรู้ด้วยกระบวนการสืบเสาะหาความรู้สามารถแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ สามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลหลากหลายและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ รวมถึงมีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการสืบค้นข้อมูลและการจัดการ(ร่วมกันเขียน)

ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่าหน่วยการเรียนรู้บางหน่วยนักเรียนจัดกระบวนการสอนแบบการทดลองได้ยากแล้วยังเป็นเนื้อหาที่มีเป็นจำนวนมากและต้องใช้การจดจำต่างๆมากมาย ทำให้นักเรียนเกิดความเหนื่อยล้าและเบื่อหน่ายที่จะเรียน และยังทำให้นักเรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ จึงทำให้นักเรียนยังไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ไปด้วย ยิ่งถ้าครูผู้สอนไม่มีกิจกรรมจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดความสนใจเรียนมากขึ้นแล้วก็จะส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถทำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีเป็นแน่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้เกมสัตว์ปริศนา มาช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ สนุกสนานกับการเรียนมาก ทำให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์ อันจะส่งผลให้นักเรียนมีความสนใจในการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์มากยิ่งขึ้น จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการสอนวิชาวิทยาศาสตร์พบว่า เกิดปัญหา ดังนี้

1. ผู้เรียนต้องอ่านและจำเนื้อหาจำนวนมาก
2. ผู้เรียนมีทัศนคติไม่ดีต่อวิชาวิทยาศาสตร์
3. ผู้เรียนไม่ตระหนักถึงความสำคัญของวิชาวิทยาศาสตร์

จากปัญหาที่กล่าวมา ผู้สอนจึงเลือกการนำเกมสัตว์ปริศนาเป็นเกมเพื่อการศึกษา มาประยุกต์ให้สอดคล้องกับผู้เรียนและเนื้อหาวิชาที่สอน จนได้เกมใหม่ที่มีรูปแบบที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์ เรื่องการแยกประเภทของสัตว์ ซึ่งเกมสัตว์

ปริศนาเป็นนวัตกรรมเทคโนโลยีทางการศึกษาที่นำไปใช้ประกอบและปรับปรุงการเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ทักษะในการจำแนก ตลอดจนคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีเหตุผล ทำให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานช่วยให้สนใจการเรียนมากขึ้น อันจะส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้จากเล่นไปด้วย ผู้เรียนก็จะไม่รู้สึกน่าเบื่อ มีความพึงพอใจยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาผลของการใช้เกม “สัตว์ปริศนา” ก่อนใช้

และหลังใช้เกม

2) เพื่อวัดความพึงพอใจในการใช้เกม “สัตว์ปริศนา”

ในการสอนวิชา วิทยาศาสตร์

2. วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการเรียนรู้

ทฤษฎีการสร้างเสริมความรู้ (Constructivism)

ทฤษฎีการสร้างเสริมความรู้ (Constructivism) เชื่อว่านักเรียนทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบางสิ่งบางอย่างมาแล้วไม่มากนักก่อนที่ครูจะจัดการเรียนการสอนให้เน้นว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นด้วยตัวของผู้เรียนเอง และการเรียนรู้เรื่องใหม่จะมีพื้นฐานมาจากความรู้เดิม ดังนั้น ประสบการณ์เดิมของนักเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง กระบวนการเรียนรู้ (Process of Learning) ที่แท้จริงของนักเรียนไม่ได้เกิดจากการบอกเล่าของครู หรือนักเรียนเพียงแต่จดจำแนวคิดต่าง ๆ ที่มีผู้บอกให้เท่านั้น แต่การเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามทฤษฎี Constructivism เป็นกระบวนการที่นักเรียนจะต้องสืบค้นหา ตรวจสอบ และค้นคว้าด้วยวิธีการต่างๆ จนทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเกิดการรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมาย จึงจะสามารถเป็นองค์ความรู้ของนักเรียนเอง และเก็บเป็นข้อมูลไว้ในสมองได้อย่างยาวนานสามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีสถานการณ์ใด ๆ มาเผชิญหน้า

ดังนั้นการที่นักเรียนจะสร้างองค์ความรู้ได้ ต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process)

ทฤษฎีเกม (Game Theory)

ทฤษฎีเกม (Game Theory) เป็นแนวทางหรือทฤษฎีที่ใช้ในการเจรจาต่อรองที่มีการศึกษาและนำไปใช้กันในวงกว้าง ความจริงนั้นทฤษฎีเกม (Game Theory) นั้นเป็นทฤษฎีที่มีการใช้กันในวงการต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในทางรัฐศาสตร์ ตลอดจนเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเจรจาต่อรอง ทฤษฎีเกมสามารถที่จะใช้ในการวิเคราะห์และพยากรณ์พฤติกรรมของกลุ่มเจรจาหรือในกรณีที่เป็นการเจรจาทางการทูตนั้นก็สามารที่จะพยากรณ์ถึงผลการเจรจาที่จะเกิดขึ้นในทางวิชารัฐศาสตร์นั้นทฤษฎีเกมก็เคยถูกหยิบยกมาอธิบายในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมของประเทศต่างๆ ในโลกยุคสงครามเย็นอันเป็นโลกซึ่งมีการแบ่งระบบการเมืองออกเป็น 2 ขั้ว หรือทางวิชาเศรษฐศาสตร์ทฤษฎีเกมได้ถูกนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาพฤติกรรมกลยุทธ์ (strategic behavior)

ในเรื่องการเจรจาต่อรองนั้นทฤษฎีเกมได้ถูกนำมาใช้กันอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพซึ่งทำให้การเจรจาต่อรองนั้นเป็นตามเงื่อนไขหรือทิศทางที่กำหนดไว้ ทฤษฎีเกมนั้นตั้งอยู่บนสมมุติฐานว่าคู่เจรจานั้นจะมีความรู้ความสามารถเท่าเทียมกันและมีข้อมูลมากเท่าเทียมกันซึ่งองค์ประกอบดังกล่าวจะส่งผลให้การเจรจามีข้อยุติในลักษณะที่คาดการณ์ได้ อย่างไรก็ตามทฤษฎีเกมนั้นสามารถที่จะใช้ในการอธิบายได้อย่างดีในกรณีที่ถ้าหากว่าคู่เจรจาฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีข้อมูลที่ดีกว่าและมีการเตรียมการที่ดีกว่าย่อมประสบความสำเร็จและได้เปรียบอีกฝ่ายหนึ่งที่ขาดข้อมูลและการเตรียมการ

ทฤษฎีเกม (Game Theory) จำแนกออกเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. เกมศูนย์ (Zero Sum Game)

พื้นฐานข้อเท็จจริงของเกมศูนย์คือการเจรจาใดๆก็ตามจะมีผู้ได้กับผู้เสีย

มีผู้กล่าวกันว่าเกมศูนย์มาจากเกมการเล่นไพ่ ในการเจรจานั้นถ้าหากมีผู้ได้และผู้เสียทำให้การเจรจาจะไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากผู้เสียจะไม่ยอมเจรจาด้วย การเจรจานั้นจะต้องตั้งอยู่บนสมมติฐานว่าคุณเจรจาจะได้ผลประโยชน์จากการเจรจา ร่วมกัน ลักษณะเกมศูนย์จึงเป็นตัวอธิบายได้ว่าการเจรจาจะไม่ประสบผลสำเร็จ นอกเสียจากการเจรจานั้นจะมีลักษณะที่มีอำนาจต่อรองที่ไม่เท่ากัน

2. เกมลบ (Negative Sum Game)

ตามหลักการนี้ก็คือ การเจรจาใดๆ ก็ตามที่ส่งผลกระทบต่อจะทำให้ผู้

เจรจาเสียผลประโยชน์ การเจรจาดังกล่าวนั้นจะไม่มีวันไปสู่ข้อยุติเพราะว่าข้อยุติที่เกิดขึ้นนั้นจะส่งผลในแง่ลบต่อทุกฝ่ายๆ ดังนั้นทุกฝ่ายจึงต้องพยายามหาทางเจรจาต่อกันไม่ให้หนีไปสู่อีกเกมลบ

3. เกมบวก (Positive Sum Game)

เกมบวก คือ การเจรจาที่ทุกฝ่ายประสบความสำเร็จและได้ผลประโยชน์ อย่างเท่าเทียม การเจรจาจึงต้องอยู่บนสมมติฐานว่าความสำเร็จต้องขึ้นอยู่กับข้อสรุปที่ทุกฝ่ายเป็นฝ่ายได้ (Win – Win Position)

การแยกประเภทของเกมทำ มีหลายเกณฑ์ ดังนี้

2.1) Simultaneous vs. Sequential games การแบ่งชนิดของเกมในหัวข้อนี้ ดูจากลำดับของการเล่นเกม คือ ถ้าผู้เล่นทุกคนเล่นพร้อมกันหมด โดยที่ไม่มีผู้ใดมีโอกาสเริ่มต้นก่อน จะเรียกเกมแบบนี้ว่า Simultaneous games แต่สำหรับเกมที่ผู้เล่นบางคนมีโอกาสเริ่มต้นเล่นก่อน แล้วผู้เล่นรายอื่นค่อย มีโอกาสเลือกกลยุทธ์ที่เหมาะสมภายหลัง เกมในลักษณะนี้จะเป็น Sequential games ตัวอย่างของเกมแบบแรก ได้แก่ เป้าหญิงจูบ ทายใจห่วยๆ หรือแม้แต่การแข่งขันของบริษัทใน Cournot และ Bertrand models ส่วนตัวอย่างเกมแบบหลังได้แก่ หมากกรุก ไพ่โป๊กเกอร์ และการแข่งขันของบริษัทใน Stackelberg และ Price Leadership models

2.2) Cooperative vs. Non-cooperative games การแบ่งชนิดของเกมประเภทนี้ดูจากความสามารถในการตกลงทำสัญญาที่ใช้บังคับ (Binding contracts) ระหว่างผู้เล่น คือ ถ้าผู้เล่นสามารถร่วมกันตกลงทำ สัญญาที่ใช้บังคับได้ และทำให้ผู้เล่นทุกคนได้ประโยชน์ร่วมกัน ก็ถือว่าเป็น Cooperative game ตัวอย่างเช่น การจับรถสวนกันในถนนที่มีด ถ้าคนขับต่างจับรถชิดซ้าย หรือชิดขวา การจับสวนกันก็จะปลอดภัยไม่มีอุบัติเหตุ แต่ถ้าคนหนึ่งจับชิดซ้ายในขณะที่อีกคน จับชิดขวา รถก็จะชนกัน ดังนั้นจึงต้องมีการตกลงกันล่วงหน้าตามแต่กฎจราจรของแต่ละประเทศว่าจะจับชิดขวาหรือซ้ายก็จะไม่มีปัญหา นอกจากนี้ การต่อรองราคา ระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขาย ก็เข้าข่ายเป็น cooperative games ด้วย ตัวอย่างเช่น สมมุติให้ ผู้ซื้อยินดีจ่ายค่าสินค้าไม่เกิน 100 บาท ในขณะที่ผู้ขายมีต้นทุนสินค้า 50 บาท หากทั้งสองฝ่ายสามารถต่อรองร่วมกันให้ราคาซื้อขายอยู่ระหว่าง 51 ถึง 99 บาทได้แล้ว สวัสดิการสังคมโดยรวม (วัดโดยส่วนเกินของผู้บริโภคบวกด้วยส่วนเกินของผู้ผลิต) จะมีค่าสูงที่สุด และ ทั้งสองฝ่ายก็จะมีสวัสดิการดีขึ้นกว่าเดิมก่อนการซื้อขาย ส่วน Non-cooperative games จะเป็นเกมที่การตกลงทำ สัญญาที่ใช้บังคับซึ่งมีผลประโยชน์ร่วมกัน ไม่สามารถทำได้ ซึ่งอาจจะเป็นเพราะต้นทุนการใช้นบังคับสัญญา (Enforcement costs) มีค่าสูงเกินไป เนื่องจากมีผู้เกี่ยวข้องจำนวนมากเกินกว่าที่จะทำ สัญญาประสานผลประโยชน์ร่วมกันได้หรือเพราะมีกฎหมายห้ามไม่ให้มีการตกลงทำ สัญญา กัน เช่น ห้ามการรวมตัวกันผูกขาด เป็นต้น เกมต่างๆ ที่จะกล่าวถึงส่วนใหญ่ในเอกสารฉบับนี้จะเป็น Non-cooperative games

2.3) One-shot vs. Repeated games การแบ่งเกมประเภทนี้ดูที่จำนวนครั้งของการแข่งขัน ถ้าการแข่งขันมีเพียงครั้งเดียวแล้วสิ้นสุดลง ก็จะเป็น one-shot game เช่น การแข่งกีฬาแบบแพ้คัดออก โดยที่แต่ละทีม ไม่มีโอกาสแข่งแก้ตัวได้อีก ส่วนเกมที่มีการแข่งขันหลายครั้ง จะเป็น repeated game เช่น การแข่งขันบาสเกตบอล NBA ซึ่งก่อนที่ทีมใด

จะผ่านเข้ารอบ จะต้องมีการแข่งขันทีมหนึ่งชนะ 4 ใน 6 ครั้ง เป็นต้น

2.4) Constant sum vs. Non-constant sum games เป็นการแบ่งชนิดของเกมตามค่าของผลรางวัล (Payoffs) ที่เกิดขึ้นว่ามีค่าคงที่หรือไม่ ตัวอย่างเช่น payoffs ของเกมทายใจหัวก้อย จะรวมกันเท่ากับศูนย์เสมอ เกมนี้จึงเป็น constant sum games แบบหนึ่ง ซึ่งมักจะเรียกว่า Zero-sum games เกมการพนันส่วนใหญ่ก็จะมีลักษณะเป็น Zero-sum games เช่นกัน เพราะเงินที่ฝ่ายชนะเล่นได้ จะต้องมาจากเงินของฝ่ายแพ้ แต่เกมอีกหลายชนิดที่ payoffs ของผู้เล่นรวมกันแล้วไม่ได้ค่าคงที่เสมอไป เกมแบบนี้ คือ Non-constant sum games เช่น เกมการแข่งขันของหน่วยผลิตในตลาดผูกขาดน้อยรายแบบต่างๆ ซึ่งถ้า ไรโดยรวมของหน่วยผลิตในตลาดจะเปลี่ยนไปตามแต่สถานการณ์การแข่งขัน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชื่อเรื่อง พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย โดยใช้เพลง และ เกม

ผู้วิจัย นายชัชเวช ฉันทประเสริฐวุฒิ
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ความเป็นมาและความสำคัญ

จากตัวบ่งชี้ สภาพที่พึงประสงค์ และเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเบื้องต้น จากการที่ครูออกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายแล้วให้ผู้เรียนจับอวัยวะของตนเอง พบว่าผู้เรียนหลายคนยังจับอวัยวะส่วน

ต่างๆ ของร่างกายของตนเมื่อครูออกเสียงได้ไม่ถูกต้อง ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ใกล้ตัวเองมากที่สุด ผู้เรียนยังไม่รู้แล้วสิ่งที่อยู่ไกลตัวจะเรียนรู้ได้ยาก ทั้งนี้สาเหตุมาจากผู้เรียนขาดการฝึกฝนอย่างต่อเนื่องและผู้เรียนเรียนรู้ได้ช้า สื่อการสอนมีน้อยเพราะคิดว่าสื่อของจริงมีอยู่แล้วในตัวผู้เรียน ดังนั้น

ผู้วิจัยจึงทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการใช้สื่อการสอนเพลงและเกม
2. เพื่อเปรียบเทียบการเรียนรู้เกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกาย ก่อนและหลังการใช้สื่อการสอนเพลงและเกม

สรุปผลการวิจัย

งานวิจัย การใช้เพลงและเกมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาผลการใช้สื่อการสอนเพลงและเกมและเปรียบเทียบการเรียนรู้เกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายก่อนและหลังการใช้สื่อการสอนเพลงและเกม ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งเป็นระดับชั้นที่ผู้วิจัยทำการสอน และมีนักเรียนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบทดสอบก่อนเรียน ชุดฝึกเพลงและเกมเพื่อในการพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายจำนวน 3 ชุดและแบบทดสอบหลังเรียน จากการทำการวิจัย นักเรียนที่พัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่างๆ ของร่างกายดีขึ้น

วิธีการวิจัย

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหอแซฟลูปัดมัทร์ แผนก English Programme จำนวน 60 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/7 โรงเรียนหอแซฟลูปัดมัทร์ แผนก English Programme จำนวน 20 คน

การสุ่มตัวอย่าง คือ การเลือกตัวอย่างโดยไม่สุ่มหรือการเลือกแบบเจาะจง (Non Random)

เครื่องมือในการทดลอง

- เกม “สัตว์ปริศนา”

เครื่องมือในเก็บข้อมูล

- แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง การดำรงชีวิตของสัตว์

- แบบสอบถามความพึงพอใจการใช้เกม “สัตว์ปริศนา”

เกณฑ์การให้คะแนน

การวิเคราะห์แบ่งระดับคะแนน(Rating Scale)โดยการแบ่งระดับการวัดเป็น 5 ระดับ ดังนี้

มากที่สุด	คะแนน	5	คะแนน
มาก	คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	คะแนน	3	คะแนน
น้อย	คะแนน	2	คะแนน
น้อยมาก	คะแนน	1	คะแนน

โดยมีการแบ่งช่วงคะแนนในการแปลความหมายดังนี้

ระดับคะแนน	ความหมาย
1.00 - 1.49	น้อยที่สุด
1.50 - 2.49	น้อย
2.50 - 3.49	ปานกลาง
3.50 - 4.49	มาก
4.50 - 5.00	มากที่สุด

วิธีการเก็บข้อมูล

1. แจกวัสดุประสงค์ในการเรียนการสอน
2. แจกแบบทดสอบก่อนเรียน เรื่อง การดำรงชีวิตของสัตว์
3. เล่นเกมสัตว์ปริศนา(ภาคผนวก)
4. สรุปผลการเล่นเกม
5. แจกแบบทดสอบหลังเรียน เรื่อง การดำรงชีวิตของสัตว์
6. แจกแบบสอบถามความพึงพอใจการใช้เกม “สัตว์ปริศนา”
7. เก็บแบบทดสอบและแบบสอบถาม
8. บันทึกข้อมูลที่ได้
9. วิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในวิเคราะห์ข้อมูล

1. Descriptive statistics: mean, standard deviation, max, min, range, mode

2. T-Test: compare mean paired sample t-test

5. ผลวิจัย

ในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และใช้สถิติเชิงอ้างอิง (t-test)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เกมปรากฏผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เกมสัตว์ปริศนา

ผลการเรียน	n	M	SD	df	t	sig
ก่อนเรียน	20	3.65	1.38	19	-13.89	
หลังเรียน	20	8.10	1.20		.00	

ผลการวิจัยพบว่าหลังจากการเรียนการสอนโดยใช้เกมสัตว์ปริศนา ผู้เรียนสามารถทำคะแนนเฉลี่ยในแบบทดสอบหลังเรียน (M=8.10, SD=1.20) สูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน (M=3.65, SD=1.38) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (P=0.00)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียน โดยใช้เกมสัตว์ปริศนา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

1. กติกาการเล่นเกมสัตว์ปริศนามีความชัดเจนเข้าใจง่าย
2. เกมสัตว์ปริศนา ที่ใช้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา
3. ได้รับประโยชน์และนำไปใช้กับการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ได้
4. นักเรียนชอบและสนุกกับการร่วมกิจกรรมในชั่วโมงวิทยาศาสตร์
5. นักเรียนชอบวิธีการเรียน โดยใช้เกมสัตว์ปริศนา

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของผู้เรียนหลังเรียน โดยการใช้เกมสัตว์ปริศนาอยู่ในระดับมากที่สุด โดยความพึงพอใจต่อความสนุกสนานของเกม มีค่าระดับสูงที่สุด ($M=4.60, SD=.59$)

4. อภิปรายผลการวิจัย

ผู้เรียนมีผลการเรียนหลังเรียนดีกว่าก่อนเรียน แสดงให้เห็นว่าการใช้เกมทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้นซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ตามทฤษฎี Constructivism เป็นกระบวนการที่นักเรียนจะต้องสืบค้นหาเสาะหา สืบเสาะตรวจสอบ และค้นคว้าด้วยวิธีการต่างๆ จนทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจและเกิดการรับรู้ความรู้นั้นอย่างมีความหมาย จึงจะสามารถเป็นองค์ความรู้ของนักเรียนเอง และเก็บเป็นข้อมูลไว้ในสมองได้อย่างยาวนานสามารถนำมาใช้ได้เมื่อมีสถานการณ์ใด ๆ มาเผชิญหน้า ดังนั้นการที่นักเรียนจะสร้างองค์ความรู้ได้ ต้องผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระบวนการสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Process) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการใช้เกมเป็นสื่อในการสอนก่อให้เกิดความสนุกสนาน น่าสนใจ ผู้เรียนเกิดการผ่อนคลาย และมีความสุขในการเรียนรู้ ซึ่งส่งผลให้สมองเกิดการผ่อนคลายพร้อมรับการเรียน จึงเป็นเหตุให้ผลการเรียนหลังเรียนดีกว่าก่อนเรียนอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการทำการศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาสื่อและนวัตกรรมในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อการเรียนรู้ที่มีรูปแบบหลากหลาย

2. ควรทำการศึกษาค้นคว้าผลของการใช้เกมที่มีต่อ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและวัดความพึงพอใจในการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้อื่นๆและระดับชั้นอื่นๆ

3. ครูควรสร้างบรรยากาศเพื่อจัดกิจกรรมกระตุ้นให้นักเรียนกล้าแสดงออกและมีส่วนร่วมในกิจกรรมให้มากที่สุดและทั่วถึงทุกคนโดยให้นักเรียนได้ใช้ทักษะกระบวนการต่างๆในการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพื่อให้อาจสามารถค้นพบความรู้สร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

เอกสารอ้างอิง

นายชัชเวช ฉันทประเสริฐวุฒิ (2553) “พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกายโดยใช้เพลง และ เกม”

ทฤษฎีเกม <http://www.oknation.net/blog/Duplex/2>

008/08/22/entry-1

ทฤษฎีการเรียนรู้ <http://ednet.kku.ac.th/~sumcha/tar/pages/opent/thorndike.htm>

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดบริการ และความต้องการใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์

Analysis of the relationship between the marketing mix and the demand for Commercial bank credit Thailand.

วีรณัฐ แซ่ฉิน¹ อุไรรัตน์ แย้มชุตี²

¹สำนักวิชาศึกษาทั่วไป, มหาวิทยาลัยธนบุรี, loveweweejung@hotmail.co.th.

²ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยธนบุรี, Urairat@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อวิเคราะห์ระดับส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม 2. เพื่อวิเคราะห์ระดับความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม 3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร คือ ผู้ใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม จำนวน 697,500 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน ใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายคำนวณขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโรยามาเน่ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมานคือสหสัมพันธ์ของ Pearson ผลการวิจัยพบว่าส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลมอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลมอยู่ในระดับมากที่สุดและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิต ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลมมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01

คำสำคัญ: ส่วนประสมทางการตลาดบริการ ความต้องการใช้บัตรเครดิต ธนาคารไทยพาณิชย์

ABSTRACT:

The purpose of this research is to analyze the marketing mix of credit card users in Thailand Commercial Bank. Chidlom 2. To analyze the needs of the commercial bank card Thailand Chidlom 3. To analyze the relationship between the marketing mix and the need of a credit card. Thailand Commercial Bank Chidlom this research as a study population of this user Thailand Commercial Bank Chidlom of 697,500 people surveyed 400 people used the simple random sample size was calculated using the formula of Taro Yamane. Data were analyzed using descriptive statistics, frequency, percentage, mean and standard deviation. Inferential statistics, Pearson's correlation results showed that the marketing mix of credit card users in Thailand

Commercial Bank. Chidlom is at the highest level. The needs of the commercial bank card Thailand. Chidlom the highest level and the marketing mix and the need of a credit card. Commercial Bank of Thailand Chidlom correlated well with the level of statistical significance. 01.

KEYWORDS:

Marketing Mix(7Ps) , Needs , Thailand Commercial Bank

1.บทนำ

ในปัจจุบันบทบาทของธนาคารไทยพาณิชย์ในการเป็นหนึ่งในฟันเฟือง ที่ช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ไทยได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่อง จนถึงยุคที่ความมั่นคงภายในประเทศ เป็นเรื่องที่ต้องให้ความสำคัญมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การระงับภัยจากลัทธิตคอมมิวนิสต์ ธนาคารยังคงมุ่งมั่นที่จะวางรากฐานทางด้าน การเงิน การธนาคารให้แข็งแกร่ง และมั่นคงขึ้น พร้อมทั้งเป็นกำลังหล่อเลี้ยง การพัฒนาเศรษฐกิจในด้านอื่นๆ โดยธนาคารได้ปรับปรุงระบบงานของธนาคารให้ทันสมัย และมี ประสิทธิภาพพร้อมให้บริการลูกค้า ทำการปรับปรุงโครงสร้าง การบริหารงาน พร้อมทั้งให้ความสำคัญแก่ทางด้านทรัพยากร บุคคล ด้วยธนาคารตระหนักถึงคุณค่าความสำคัญของบุคลากร ภายในธนาคารจึงจัดให้มีการพัฒนาพนักงานทั้งด้านการบริการ และปฏิบัติการ จัดสวัสดิการให้แก่พนักงาน รวมทั้งการทำกิจกรรมเพื่อสังคม ทั้งการทำนุบำรุง และ จรรโลงพระพุทธศาสนา การสนับสนุนการแพทย์ การ สาธารณ สุขพื้นฐาน ซึ่งบทบาท ของธนาคารไทยพาณิชย์ในยุคนี้ เปรียบเสมือนต้นโพธิ์ที่ได้หยั่ง รากลึก มีลำต้นที่แข็งแรงและพร้อมจะแตกกิ่งก้านสาขาเป็น ไม้ใหญ่อย่างรวดเร็ว และสง่างาม (ตรีทิพ บุญเยี่ยม,2552) สาเหตุได้ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย แม้แต่การดำเนินงานของธุรกิจธนาคารพาณิชย์ ต่าง ได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง จากสภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซา อย่างหนักและจากการดำเนินมาตรการที่เข้มงวด

ตามกรอบของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF)ซึ่งธนาคารไทยพาณิชย์ ได้รับ ผลกระทบจากวิกฤตเศรษฐกิจอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้จึง ถือได้ว่ายุคนี้เป็นยุคที่วิกฤตของ ธนาคารโดยมีปริมาณสินเชื่อ ด้อยคุณภาพ เพิ่มขึ้นตามลำดับธนาคารจึงมุ่งแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการพยายามรักษาความพอเพียงของเงินกองทุนการปรับปรุง โครงสร้างหนี้ การปรับปรุงโครงสร้างองค์กร ของธนาคารและการตัดทอนรายจ่ายต่างๆ ซึ่งได้รับความร่วมมือ ร่วมใจจากพนักงานของธนาคารอย่างยิ่ง พร้อมทั้งการแก้ปัญหา ในระยะยาวของธนาคาร ด้วยการเพิ่มทุนที่สำเร็จลุล่วงด้วยดี ทั้งการเสนอขายหุ้นให้แก่ผู้ถือหุ้นเดิม ผู้ลงทุนในต่างประเทศ และการออกหุ้นกู้ที่ถือเป็นการขายหุ้นเพิ่มทุนครั้งใหญ่ที่สุด ของไทยโดยได้รับการกล่าวถึงในฐานะ Equity Deal of the Yearในเอเชียจาวารสารการเงินหลายฉบับ (ศศิวรรณ เดชคุณากร , 2551)

ธนาคารในการดำเนินงานของศตวรรษใหม่ ที่มุ่งสู่การเป็นธนาคารที่ทุกคนเลือก พร้อมทั้งตระหนักถึงการเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมมีการบริหารงาน ด้วยหลักธรรมาภิบาล ด้วยจริยธรรม ตลอดจนการทำประโยชน์แก่สังคม และเพื่อให้สามารถบรรลุถึงวิสัยทัศน์ที่ตั้งไว้ ธนาคารจึงกำหนดพันธกิจไว้อย่างชัดเจนว่า จะมุ่งพัฒนาสู่การเป็น ธนาคารครบวงจรชั้นนำของประเทศ (The Premier Universal Bank) ซึ่งหมายถึงธนาคารที่ให้บริการทางการเงินอย่างครบวงจร เพื่อ ตอบสนองความต้องการที่หลากหลายของลูกค้าทั้งลูกค้ารายย่อย

และลูกค้าธุรกิจ และ เพื่อให้สอดคล้องกับทิศทาง เศรษฐกิจ และการดำเนินธุรกิจ ธนาคารจึงได้ดำเนิน "โครงการปรับปรุง ธนาคาร" (Change Program) ซึ่งเป็นโครงการที่อยู่เบื้องหลังการเปลี่ยนแปลงและความสำเร็จของธนาคาร รวมทั้งการพัฒนาเครือข่ายในการให้บริการอย่างครบวงจร การพัฒนาบริการใหม่ๆ และการพัฒนาบุคลากรและการดำเนินกิจกรรมองค์กรเพื่อสังคมอย่างต่อเนื่อง (วีระเดช ภูพิสิฐ ,2552) ดังนั้นเพื่อสร้างความมั่นใจในด้านการบริการของลูกค้าผู้วิจัยได้สนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างส่วน ประสมทางการตลาดบริการและความต้องการใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์

ขอบเขตด้านประชากร คือผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์สาขาชิดลมในปีพ.ศ.2557 จำนวน 697,500 ราย

ขอบเขตด้านตัวอย่าง คือ ผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์สาขาชิดลมในปีพ.ศ.2557 จำนวน 400 คน ขอบเขตด้านพื้นที่ คือบริเวณทางเดินหน้าธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและทฤษฎีต่างๆสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 1

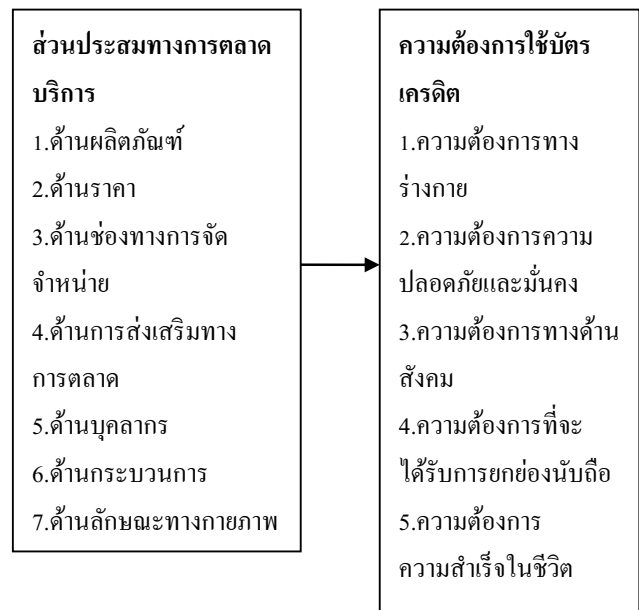
วัตถุประสงค์

- 1.เพื่อวิเคราะห์ระดับส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม
- 2.เพื่อวิเคราะห์ระดับความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม
- 3.เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิต ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม

สมมติฐานการวิจัย

- 1.ระดับส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม อยู่ในระดับมาก
- 2.ระดับความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม อยู่ในระดับมาก
- 3.ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิต ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ขอบเขตการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

อธิบายกรอบแนวคิดการวิจัย

ทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาดบริการของ Kotler , 1997 ประกอบด้วยด้านผลิตภัณฑ์(product) ด้านราคา (Price) ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place) ด้านการส่งเสริมทางการตลาด (Promotion) ด้านบุคลากร (People) ด้านกระบวนการ (Process) และด้านลักษณะทางกายภาพ (Physical) ซึ่งเป็น ทฤษฎีเกี่ยวกับ

พฤติกรรมผู้บริโภคด้านการบริการ อรุณี ใจคำ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพฤติกรรมและความพึงพอใจของลูกค้าที่ใช้บัตรเครดิตของธนาคารกรุงไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พฤติกรรมการใช้บัตรเครดิต ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการและความพึงพอใจของลูกค้าที่เลือกใช้บริการของลูกค้า การวิเคราะห์ซึ่งมีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง สุ่ม พบว่า ในด้านพฤติกรรมนั้น ส่วนใหญ่ผู้ใช้บัตรเครดิต จำนวน 1 บัตร ซึ่งใช้ บริการเฉลี่ย 1-3 ครั้ง/เดือน มีระยะเวลาการใช้บริการไม่เกิน 1 ปี เหตุผลที่เลือกใช้ ส่วนใหญ่เนื่องมาจากการใช้บริการได้ตลอด 24 ชั่วโมง คือ การถอนเงิน ส่วนใหญ่ใช้ซื้อสินค้าที่ห้างสรรพสินค้า/ร้านค้า ปัจจัยที่มีผลต่อการใช้บัตรเครดิต สามารถใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อน เป็นต้น นอกจากนี้การศึกษานี้ วนันท์ เตมีศักดิ์ (2550) ศึกษาพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตของกลุ่มตัวอย่าง ผู้ใช้บริการธนาคารไทยพาณิชย์แห่งหนึ่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่ามี ปัจจัยที่สำคัญทางสถิติที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการ มีหลายปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยชื่อเสียงของบัตรเครดิตและสถาบันผู้ออกบัตร ปัจจัยรูปแบบของบัตรที่หลากหลาย สี สันสวยงาม ปัจจัยค่าธรรมเนียมในการดำเนินงานแรกเข้า/รายปีฟรี ปัจจัยของแจกหรือสะสมแต้มเพื่อแลกของรางวัลจากการใช้บัตร และปัจจัยลูกค้ามีความเชื่อมั่นว่าการถือบริการจากบัตรเครดิตมีความปลอดภัย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประสมทางการตลาดบริการของ Kotler, 1997 และความต้องการของ Maslow's, 1970 ของผู้ใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์

3. วิธีการดำเนินการศึกษา

ประชากร คือผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์สาขาเขตลพบุรี ในปีพ.ศ.2557 จำนวน 697,500 ราย

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์สาขาเขตลพบุรี ในปีพ.ศ.2557 จำนวน 400 คน คำนวณขนาดตัวอย่างด้วยสูตรของทาร์ยามาเน่การสุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มตัวอย่างอย่างง่ายคำนวณขนาดตัวอย่างได้ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + e^2 N}$$

$$n = \frac{697,500}{1 + (0.05)^2 697,500}$$

$$n = 399.77 \approx 400$$

N คือ จำนวนลูกค้าที่มาใช้บริการทั้งหมด

n คือ ขนาดตัวอย่างที่ใช้สำรวจ

e คือ ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่าง

กำหนดเป็น 5 %

การสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ข้อคำถามเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดบริการ ข้อคำถามเกี่ยวกับความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิต การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใช้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และทำการสำรวจร่องหน้า (try out) จำนวน 30 ชุดเพื่อหาค่าความเที่ยง (Reliability) การหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีของ Conbach alpha พบว่าแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าความเที่ยงเกิน 0.7 แสดงว่าแบบสอบถามมีความสอดคล้องภายใน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสอบถามผู้ใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์สาขาเขตลพบุรี จำนวน 400 คน และแบบสอบถามแต่ละชุดที่ได้ ข้อมูลมีการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติเชิงพรรณนาในการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล คือ ความถี่ ร้อยละ สำหรับการวิเคราะห์

ระดับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและระดับความต้องการใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตคือ Pearson Correlation

เกณฑ์ในการแปลผล

คะแนน 4.51 – 5.00 มีระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51 – 4.50 มีระดับมาก

คะแนน 2.51 – 3.50 มีระดับปานกลาง

คะแนน 1.51 – 2.50 มีระดับน้อย

คะแนน 1.00 - 1.50 มีระดับน้อยที่สุด

(ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550)

5. ผลการวิเคราะห์

ปัจจัยส่วนบุคคลนำเสนอการวิเคราะห์ด้วยความถี่ ร้อยละ แสดงการวิเคราะห์ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความถี่ ร้อยละ ของ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ของผู้ใช้บัตรเครดิต

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
เพศ		
1.ชาย	193	48.20
2.หญิง	207	51.80
รวม	400	100.0
อายุ		
1.20 – 30 ปี	132	33.00
2.31 – 40 ปี	90	22.50
3. 41 – 50 ปี	117	29.25
4. 51 – 60 ปี	53	13.25
5. มากกว่า 60 ปี	8	2.00
รวม	400	100.00
สถานภาพ		
1.โสด	294	73.50
2.สมรส	87	21.75

3.หย่าร้าง	19	4.75
รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา		
1.มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช.	20	5.00
2.อนุปริญญา หรือ ปวส.	17	4.25
3.ปริญญาตรี	245	61.25
4.สูงกว่าปริญญาตรี	118	29.50
รวม	400	100.00

ตารางที่ 2(ต่อ)

ปัจจัยส่วนบุคคล	ความถี่	ร้อยละ
อาชีพ		
1.รับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	17	4.25
2.พนักงานบริษัทเอกชน	366	91.50
3.ธุรกิจส่วนตัว	5	1.25
4.ค้าขาย	12	3.00
รวม	400	100.00
รายได้		
1. 15,001 - 25,000 บาท	47	11.75
2. 25,000 - 35,000 บาท	180	45.00
3. 35,001 - 50,000 บาท	168	42.00
4.มากกว่า 50000 บาท	5	1.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคลพบว่าผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 51.80 สำหรับเพศชายมีจำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 48.20

อายุผู้ใช้บริการส่วนใหญ่อายุ 20 – 30 ปี จำนวน 132 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.00 รองลงมาอายุ 41-50 ปี และ 31-40 ปี จำนวน 117 คน และ 90 คน คิด

เป็น ร้อยละ 29.25 และ 22.50 ตามลำดับ สำหรับอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2.00

สถานภาพผู้ใช้บริการส่วนใหญ่โสด จำนวน 294 คน คิดเป็น ร้อยละ 73.50 รองลงมาสถานภาพสมรส จำนวน 87 คน คิดเป็น ร้อยละ 21.75 สำหรับสถานภาพหย่าร้างมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 19 คน คิดเป็น ร้อยละ 4.75

ระดับการศึกษาผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ระดับปริญญาตรี จำนวน 245 คน คิดเป็น ร้อยละ 61.25 รองลงมาระดับสูงกว่าปริญญาตรี และมีชัยมปลาย หรือ ปวช. จำนวน 118 คน และ 20 คน คิดเป็น ร้อยละ 29.50 และ 5.00 ตามลำดับ สำหรับผู้ใช้บริการระดับการศึกษาอนุปริญญา หรือ ปวส. มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็น ร้อยละ 4.25

อาชีพผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 366 คน คิดเป็น ร้อยละ 91.50 รองลงมาคืออาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจและค้าขาย จำนวน 17 คน และ 12 คน คิดเป็น ร้อยละ 4.25 และ 3.00 ตามลำดับ สำหรับอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 1.25

รายได้ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ 25,000 - 35,000 บาท จำนวน 180 คน คิดเป็น ร้อยละ 45 รองลงมารายได้ 15,001 - 25,000 บาท และ 35,001 - 50,000 บาท จำนวน 168 คน และ 47 คน คิดเป็น ร้อยละ 42.00 และ 11.75 ตามลำดับ สำหรับรายได้มากกว่า 50,000 บาทมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็น ร้อยละ 1.25

การวิเคราะห์ระดับส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม

ระดับส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงได้ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของและระดับส่วนประสมทางการตลาดของผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม

ส่วน ประสม ทาง การตลาดบริการ	$\bar{X}$	SD.	ระดับ ความสำคัญ
1.ด้านผลิตภัณฑ์	4.51	0.31	มากที่สุด
2.ราคา	4.53	0.39	มากที่สุด
3.ด้านการจำหน่าย	4.51	0.38	มากที่สุด
4.ด้านการส่งเสริม การตลาด	4.54	0.24	มากที่สุด
5.ด้านบุคลากรหรือ พนักงาน	4.59	0.30	มากที่สุด
6.ด้านการสร้างและ การนำเสนอ ภาพลักษณ์ทาง กายภาพ	4.60	0.31	มากที่สุด
7.ด้านกระบวนการ ให้บริการ	4.58	0.33	มากที่สุด
ภาพรวม	4.55	0.32	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่าด้านการสร้างและการนำเสนอภาพลักษณ์ทางกายภาพมีความสำคัญมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเป็น 4.60 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.31 คะแนน สำหรับภาพรวมของส่วนประสมทางการตลาดผู้ใช้บริการบัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลมให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเป็น 4.55 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.32 คะแนน

การวิเคราะห์ระดับความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม

ระดับความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม ใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแสดงได้ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของและระดับความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตของธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม

ระดับความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิต	$\bar{X}$	SD.	ระดับความสำคัญ
1.ด้านร่างกาย	4.48	0.40	มาก
2.ด้านความปลอดภัยและมั่นคง	4.61	0.34	มากที่สุด
3.ด้านสังคม	4.50	0.39	มากที่สุด
4.ด้านการได้รับการยกย่องนับถือ	4.48	0.29	มาก
5.ด้านความสำเร็จในชีวิต	4.60	0.36	มากที่สุด
ภาพรวม	4.54	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความสำคัญของความต้องการด้านร่างกายและด้านการได้รับการยกย่องนับถืออยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเป็น 4.48 คะแนนเท่ากัน สำหรับด้านความปลอดภัยและมั่นคงมีความสำคัญมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ยเป็น 4.61 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.34 คะแนน ภาพรวมของระดับความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตของธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเป็น 4.54 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 0.35 คะแนน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิต ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิต ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลมใช้สหสัมพันธ์ของ Pearson แสดงได้ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ด้านความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิต					ภาพรวม
	ด้านร่างกาย	ด้านความปลอดภัยและมั่นคง	ด้านสังคม	ด้านการได้รับการยกย่องนับถือ	ด้านความสำเร็จในชีวิต	
1.ด้านผลิตภัณฑ์	-.003	.127*	-.002	.663**	.125*	.185**
2.ด้านราคา	.109*	.247**	.110*	.850**	.254**	.334**
3.ด้านการจำหน่าย	.002	.159**	.005	.878**	.163**	.247**
4.ด้านการส่งเสริมการตลาด	.470**	.653**	.469**	.926**	.649**	.706**
5.ด้านบุคลากรหรือพนักงาน	.844**	.952**	.841**	.522**	.960**	.948**
6.ด้านการสร้างและนำเสนอภาพลักษณ์ทางกายภาพ	.852**	.981**	.846**	.504**	.954**	.952**
7.ด้านกระบวนการให้บริการ	.629**	.800**	.627**	.844**	.795**	.834**
ภาพรวม	.391**	.533**	.392**	.738**	.530**	.576**

*ระดับนัยสำคัญ.05

**ระดับนัยสำคัญ.01

จากตารางที่ 5 พบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านผลิตภัณฑ์มีความสัมพันธ์กับด้านความต้องการด้านความปลอดภัยและมั่นคง ด้านการได้รับการยกย่องนับถือ และด้านความสำเร็จในชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , .01 และ .05 ตามลำดับ

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านราคามีความสัมพันธ์กับด้านร่างกาย ด้านความต้องการด้านความปลอดภัยและมั่นคง ด้านสังคม ด้านการได้รับการ

ยกย่องนับถือ และ ด้านความสำเร็จในชีวิต อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 , .01 , .05 , .01 และ .01
ตามลำดับ

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการจัดจำหน่ายมี
ความสัมพันธ์กับ ด้านความต้องการด้านความปลอดภัย
และมั่นคง ด้านการได้รับการยกย่องนับถือ และ ด้าน
ความสำเร็จในชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการส่งเสริม
การตลาดมีความสัมพันธ์กับ ด้านความต้องการด้าน
ร่างกาย ด้านความต้องการด้านความปลอดภัยและมั่นคง
ด้านสังคม ด้านการได้รับการยกย่องนับถือ และ ด้าน
ความสำเร็จในชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านบุคลากรหรือ
พนักงานมีความสัมพันธ์กับ ด้านความต้องการด้าน
ร่างกาย ด้านความต้องการด้านความปลอดภัยและมั่นคง
ด้านสังคม ด้านการได้รับการยกย่องนับถือ และ ด้าน
ความสำเร็จในชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านการสร้างและการ
นำเสนอภาพลักษณ์ทางกายภาพมีความ สัมพันธ์กับ
ด้านความต้องการด้านร่างกาย ด้านความต้องการด้าน
ความปลอดภัยและมั่นคง ด้านสังคม ด้านการได้รับการ
ยกย่องนับถือ และ ด้านความสำเร็จในชีวิต อย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านกระบวนการ
ให้บริการมีความ สัมพันธ์กับ ด้านความต้องการด้าน
ร่างกาย ด้านความต้องการด้านความปลอดภัยและมั่นคง
ด้านสังคม ด้านการได้รับการยกย่องนับถือ และ ด้าน
ความสำเร็จในชีวิต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านภาพรวมมี
ความสัมพันธ์กับ ด้านความต้องการของผู้ใช้บัตร

เครดิตด้านภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01

5. อภิปรายผล

สมมติฐานระดับส่วนประสมทางการตลาด
ของผู้ใช้บัตรเครดิตในธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิด
ลม อยู่ในระดับมากผลการวิจัยพบว่าภาพรวมของส่วน
ประสมทางการตลาดผู้ใช้บริการบัตรเครดิตในธนาคาร
ไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม ให้ความสำคัญในระดับมาก
ที่สุดเป็นไปตามสมมติฐานสอดคล้องกับงานวิจัยของ
วันวิสา แจ่มสาร (2550) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่
มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการบัตรเครดิตธนาคาร
พาณิชย์ของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร หานคร
ผลการวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับ
ปัจจัยทางด้านบริการในธนาคารผู้ให้บริการ ด้านราคาด้าน
การส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร และด้าน
กระบวนการ และให้ความสำคัญกับปัจจัยทางด้าน
การตลาดในระดับมาก ในด้านผลิตภัณฑ์ และด้าน
สภาพแวดล้อมสถานที่ของธนาคารผลการวิเคราะห์
ข้อมูลพฤติกรรมการใช้บริการบัตรเครดิตธนาคาร
พาณิชย์

สมมติฐานระดับความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิต
ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม อยู่ในระดับมาก
ผลการวิจัยพบว่าภาพรวมของระดับความต้องการของ
ผู้ใช้บัตรเครดิตของธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม
อยู่ในระดับมากที่สุดผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐาน
สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทนงค์ศักดิ์

จิรวรรณ วิจิตร (2554) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการ
เลือกใช้บริการเครดิตของลูกค้าธนาคารกรุงเทพ จำกัด
(มหาชน) ภาคกลางสาม สมุทรสาคร – สมุทรสงคราม
ผลการวิจัยพบว่าลูกค้าธนาคารกรุงเทพให้ความสำคัญ
กับปัจจัยด้านความต้องการอยู่ในระดับมาก

สมมติฐานปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการและความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิต ธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านภาพรวมมีความสัมพันธ์กับด้านความต้องการของผู้ใช้บัตรเครดิตของธนาคารไทยพาณิชย์ สาขาชิดลมด้านภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรทิศา กะการดี (2554) ศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดบริการที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านบัตรเครดิตของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านบัตรเครดิตของผู้บริโภคด้านความถี่ ยอดค่าใช้จ่าย และและประเภทของสินค้าและบริการมีความสัมพันธ์ส่วนประสมทางการตลาดบริการ

ข้อเสนอแนะ

- 1.ศึกษาความแตกต่างของทฤษฎีความต้องการของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการด้านต่างๆ
- 2.ศึกษาโมเดลสมการเชิงโครงสร้างของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดและทฤษฎีความต้องการ

เอกสารอ้างอิง

ศศิวรรณ เดชคุณากร(2551).พฤติกรรมผู้บริโภคผลิตภัณฑ์อาหารเสริมของกลุ่มวัยทำงานในอำเภอเมืองเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระ บริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วีระเดช ภูพิสิฐ(2552).พฤติกรรมผู้บริโภคบัตรเครดิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.สาระนิพนธ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ตรีทิพ บุญเยี่ยม (2552).ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บัตรเครดิต ของผู้ถือบัตรเครดิตที่มีรายได้น้อย ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล.วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย,ปีที่ 29 ฉบับที่ 3.

วันวิสา แจ่มสาร (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้บริการบัตรเครดิตธนาคารพาณิชย์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร.สารนิพนธ์ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

ทนงค์ศักดิ์ จิรวฒนวิจิตร (2554).ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการบัตรเครดิตของลูกค้าธนาคารกรุงเทพ จำกัด(มหาชน) ภาคกลางสาม สมุทรสาคร – สมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ สาขาวิชาการประกอบการ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พัชรทิศา กะการดี (2554).ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดบริการที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านบัตรเครดิตของผู้บริโภคในกรุงเทพมหานคร.สารนิพนธ์ สาขาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อรุณี ใจคำ (2554).พฤติกรรมและความพึงพอใจของลูกค้าที่ใช้บัตรเครดิตของธนาคารกรุงไทยในเขตอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง.การค้นคว้าแบบอิสระสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วนนันท์ เตมีศักดิ์ (2550) .ศึกษาพฤติกรรมการใช้บัตรเครดิตของกลุ่มตัวอย่างผู้ใช้บริการธนาคารไทยพาณิชย์ แห่งหนึ่งในเขตอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่.การค้นคว้าแบบอิสระสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศึกษาการใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ในการบันทึกบัญชี ของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอรี่ส์ จำกัด

Study of the use of accounting software Express in the accounting records of the Company's JST Accessories Limited

ศิริวัลย์ จันทร์แก้ว

สาขาการบัญชี คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี, siriwan_au23@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การศึกษาเรื่องการใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ในการบันทึกบัญชีของ บริษัท เจเอสที แอคเซสซอรี่ส์ จำกัด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับขั้นตอนการนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป มาใช้กับงานด้านการบัญชี และศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูปมาใช้กับงานด้านการ บัญชี การศึกษาครั้งนี้ใช้แนวคิดทฤษฎีการศึกษาความเป็นไปได้ของการวางระบบงานใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับการ พัฒาระบบใช้คอมพิวเตอร์ช่วยบันทึกข้อมูลแนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express แนวคิด เกี่ยวกับการประเมินคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินองค์ประกอบคุณภาพ ของซอฟต์แวร์ โดยระเบียบวิธีการดำเนินการศึกษา คือ ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร คู่มือการปฏิบัติงานของ โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ดำเนินการที่เกี่ยวข้อง ใช้วิธีการสำรวจ สังเกตการณ์การปฏิบัติงานจริง และ สัมภาษณ์ เจ้าของจำนวน 1 คน พนักงานบัญชีจำนวน 2 คน ผลการศึกษานี้พบว่า ระบบงานเดิมของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอรี่ส์ จำกัด มีการบันทึกข้อมูลโดยใช้โปรแกรม Microsoft Office Excel ซึ่งทำให้เกิดการ ทำงานที่ซ้ำซ้อน ข้อมูลมีความผิดพลาดไม่สมบูรณ์ ขาดความน่าเชื่อถือ และการประมวลผลเป็นรายงานเพื่อ นำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจทำได้ย่ำแย่ บริษัทจึงต้องการ โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express มาใช้ในกิจการ โดยมีการทดลองประยุกต์ใช้โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ในระบบการซื้อ ระบบการ ขาย ซึ่งผลการนำโปรแกรมมาใช้งานสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานในระบบบัญชีของบริษัทฯ และระบบ อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนช่วยลดความผิดพลาดและความซ้ำซ้อนในการทำงานจากระบบเดิม จากผลการ ประเมินความพึงพอใจในการนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ในการบันทึกบัญชีของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอรี่ส์ จำกัด ปรากฏว่าภาพรวมความพึงพอใจตามคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ และ องค์ประกอบคุณภาพซอฟต์แวร์ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก

คำสำคัญ: โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express บริษัท เจเอสที แอคเซสซอรี่ส์ จำกัด

ABSTRACT:

The study of the use of accounting software packages Express in the accounting records of the Company's JST Accessories Limited aims to study the process of accounting software packages used to work in accounting. And study the problem of misuse of accounting software packages used to work in accounting. This study used the theory to study the feasibility of implementing a new system. Concepts of frog development of computer data concept with accounting software packages Express ideas on how to assess the quality of software. Ideas on how to assess the quality of software. Methodology The study was carried out to study the documents. Manual operation of the system, Express Accounts related texts. Survey methods Practical observations and interviews with the number 1 Account 2 includes the results of this study found. Old system of the Company's JST Accessories Limited has recorded data using Microsoft Office Excel, which causes redundant work. Information is not completely wrong. Lack of reliable And processing is reported to be used in the planning and decision could be delayed. Companies need accounting software packages used in the Express. The experimental application of purchase accounting Deli Express in sales system, which results in the adoption program used to increase performance in the company's accounting system and other related systems. And help reduce errors and duplication of work by the same system. The results of the evaluation of the leading accounting software packages Express in the accounting records of the Company's JST Accessories Limited appears that overall satisfaction based on characteristics of software quality. And composition software quality The level of customer satisfaction.

KEYWORDS:

Express Accounting Software, JST Accessories Co., Ltd.

บทนำ

ปัจจุบัน ธุรกิจ ได้มีการแข่งขันกันสูง เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ธุรกิจต่างๆ ต้องปรับตัวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้า โดยผลิตสินค้าหรือบริการให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุด และการที่กิจการจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบการบริหารงานภายในที่ดี ทั้งด้านการผลิต ด้านการจัดการ และการปฏิบัติงานต่างๆ โดยสิ่งหนึ่งที่จะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นคือ การนำเทคโนโลยีความก้าวหน้าด้านคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในงานทางด้านบัญชี เนื่องจากงานด้านบัญชีเป็นงานที่มีเอกสารจำนวนมาก มีขั้นตอนการทำงานที่ซับซ้อน และใช้ระยะเวลานานในการทำเอกสาร หากธุรกิจนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานด้านบัญชี จะช่วยลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อน ลดระยะเวลา และลดการ

ทรัพยากรในธุรกิจได้ อีกทั้งยังสามารถช่วยลดความผิดพลาดที่เกิดจากบุคคลได้อีกด้วย ซึ่งในปัจจุบัน โปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีมีให้เลือกหลากหลายตามความต้องการของผู้ใช้และความเหมาะสมของแต่ละกิจการ การจัดหาโปรแกรมสำเร็จรูปบัญชีเพื่อนำมาใช้งาน จะมี 2 ลักษณะ คือ ทำการพัฒนาโปรแกรมบัญชีขึ้นมาใช้เอง หรือจัดหาโดยการซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปบัญชี ซึ่งการจัดหาโปรแกรมบัญชีทั้งสองลักษณะมีข้อดีข้อเสียแตกต่างกัน คือ โปรแกรมบัญชีที่พัฒนาขึ้นมาใช้เองนั้นจะตรงกับความต้องการของธุรกิจและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ตรงตามความต้องการได้มากกว่า แต่จะใช้ระยะเวลาในการพัฒนาโปรแกรมค่อนข้างนานและมีค่าใช้จ่ายสูง ส่วนโปรแกรมสำเร็จรูปบัญชีที่จัดให้โดยการซื้อ จะมีโปรแกรมให้เลือกหลากหลายชนิดตามประเภทของธุรกิจและค่าใช้จ่ายไม่สูงจนเกินไป แต่บางส่วนของ

โปรแกรมอาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการใช้งานของธุรกิจนั้นๆ ได้ ดังนั้นธุรกิจควรเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปบัญชีให้เหมาะสมกับประเภทธุรกิจของตน โดยจะต้องพิจารณาถึงค่าใช้จ่ายควบคู่ไปด้วย โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express พัฒนาและจำหน่ายโดย บริษัท เอ็กซ์เพรสซอฟต์แวร์กรุ๊ป จำกัด เป็นโปรแกรมที่มีความยืดหยุ่นสำหรับการใช้งานในระบบบัญชีของธุรกิจ ทั่วๆ ไป ใช้งานง่าย สะดวก รวดเร็ว ค้นหาข้อมูลแม่นยำ รองรับข้อมูลได้ไม่จำกัด เป็นโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูปซึ่งรวบรวมระบบบัญชีถึง 12 ระบบ ซึ่งประกอบด้วย ระบบการจัดซื้อสินค้าและการรับสินค้า ระบบควบคุมเจ้าหนี้และค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระบบการจัดจำหน่ายและการจองสินค้า ระบบควบคุมลูกหนี้และรายได้อื่น ๆ ระบบควบคุมสินค้าคงคลัง ระบบควบคุมเช็คและเงินฝากธนาคาร ระบบภาษีมูลค่าเพิ่ม (VAT) และภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ระบบบัญชีแยกประเภท ระบบสินทรัพย์ถาวร ระบบวิเคราะห์การขายสินค้า ระบบวิเคราะห์การซื้อสินค้า ระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูล เข้าไว้ด้วยกันเป็นโปรแกรมเดียว และข้อมูลจะเชื่อมโยงถึงกันโดยอัตโนมัติ ทำให้ลดขั้นตอนในการทำงาน เพียงแค่ทำการบันทึกข้อมูลรายวันการซื้อและการขายเท่านั้นเอง ต่อจากนั้น โปรแกรมจะทำหน้าที่นำข้อมูลไปบันทึกในแต่ละระบบที่เกี่ยวข้องให้เองโดยอัตโนมัติ และสามารถพิมพ์รายงานทุกรายงานได้ทันที

บริษัท เจเอสที แอคเซสซอร์รี่ จำกัด ดำเนินธุรกิจจำหน่ายอะไหล่แอร์บ้านและอุปกรณ์เครื่องทำความเย็น ซึ่งเป็นบริษัทหนึ่งที่ใช้โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ในการดำเนินธุรกิจ ปัจจุบันบริษัท ใช้ โปรแกรม Microsoft Office Excel ในกิจกรรมการสั่งซื้อและขายของบริษัท ซึ่งทำให้เกิดการทำงานที่ซ้ำซ้อน ข้อมูลมีการแก้ไขเกิดความผิดพลาดขาดความน่าเชื่อถือ และการประมวลผลเป็นรายงานเพื่อนำไปใช้ในการวางแผนและตัดสินใจทำได้

ล่าช้า ดังนั้น บริษัทจึงจะนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาขั้นตอนและปัญหาในการใช้งานของโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express เพื่อเป็นประโยชน์ในการใช้โปรแกรมในการดำเนินธุรกิจให้มีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์ต่อกิจการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาขั้นตอนและปัญหาการนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express มาใช้ในการบันทึกบัญชี

ขอบเขตและวิธีการศึกษา

3.1 ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาความเป็นไปได้ของการวางระบบบัญชีใหม่ การพัฒนาระบบใช้คอมพิวเตอร์ช่วยบันทึกข้อมูล การนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express กับงานบัญชีของบริษัทฯ เกี่ยวกับ ระบบซื้อ ระบบการขาย และประเมินความพึงพอใจในการนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป ตามเกณฑ์คุณลักษณะซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพและเกณฑ์องค์ประกอบคุณภาพซอฟต์แวร์

3.2 วิธีการศึกษา

3.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เก็บข้อมูลโดยการสังเกตการณ์การปฏิบัติงานจริงและการสัมภาษณ์ เจ้าของบริษัท 1 คน และพนักงานบัญชีจำนวน 2 คน ในส่วนของการประเมินความพึงพอใจโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งศึกษาขั้นตอนการใช้งาน โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

ศึกษาจากคู่มือการปฏิบัติงานของโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ตลอดจนศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของกิจการ ตามแนวคิดการศึกษาความเป็นไปได้ของการวางระบบบัญชีใหม่ โดยการสังเกตการณ์ การปฏิบัติงานและการสัมภาษณ์

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาการใช้โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ตามแนวคิดการศึกษาการพัฒนาาระบบใช้คอมพิวเตอร์ช่วยบันทึกข้อมูล โดยผู้ศึกษาจะศึกษาเฉพาะการใช้งานโปรแกรมในระบบการซื้อ ระบบการขาย

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจในการนำโปรแกรมสำเร็จรูปตามเกณฑ์คุณลักษณะซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ และเกณฑ์องค์ประกอบคุณภาพซอฟต์แวร์ โดยการสัมภาษณ์ผู้ใช้งานโปรแกรม

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ รวมถึงการสังเกตการณ์ปฏิบัติงานจริงในระบบการซื้อและระบบการขาย จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) และบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายถึงปัญหาที่พบและความต้องการในการวางแผนควบคุม และพัฒนาระบบงาน และนำมาใช้โปรแกรมถ่ายโอนข้อมูลจากระบบเดิมสู่ระบบใหม่

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

ทราบถึงขั้นตอนและปัญหาเกี่ยวกับการนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express มาใช้ในการบันทึกบัญชี

ผลการศึกษา

ในการศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express มาใช้ โดยใช้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง คือ แนวคิดการศึกษาความเป็นไปได้ของการวางระบบงานใหม่ แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาระบบใช้คอมพิวเตอร์ช่วยบันทึก

ข้อมูล แนวคิดเกี่ยวกับโปรแกรมระบบบัญชี Express แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ ผลการศึกษาสรุปได้ ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาความเป็นไปได้ของการวางระบบงานใหม่ ข้อมูลระบบงานเดิม และปัญหา พบว่า ระบบงานของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอร์รี่ จำกัด มีระบบงานที่บันทึกการขายการค้าด้วยโปรแกรม Microsoft Office Excel ในระบบการซื้อและขายของกิจการ

ระบบการซื้อ

ระบบการซื้อของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอร์รี่ จำกัด จะมีขั้นตอนดำเนินการซื้อ โดยการออกไปสั่งซื้อ (Purchase Order – PO) อนุมัติโดยเจ้าของส่งไปยังผู้จำหน่ายประจำ ซึ่งจะถูกจัดส่งผ่านทางอีเมล ส่วนการสั่งซื้อกับผู้จำหน่ายบางรายก็จะทำการสั่งซื้อผ่านทางโทรศัพท์ เมื่อสินค้ามาส่งก็ทำการตรวจรับ เมื่อสินค้าตรงตามที่สั่ง ก็ตกลงชำระเงิน และบันทึกการขายผ่านโปรแกรม Microsoft Office Excel

จากการศึกษาและวิเคราะห์ระบบงานซื้อสินค้าของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอร์รี่ จำกัด พบว่า บางครั้งมีการจดบันทึกการซื้อผิดพลาด หรือไม่ได้จดบันทึกเลย ส่งผลให้ข้อมูลการซื้อและจำนวนสินค้าไม่ครบถ้วน และไม่ถูกต้อง

ระบบการขาย

ระบบการขายของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอร์รี่ จำกัด เมื่อเกิดการขาย กิจการจะออกไปเสิร์ฟรับเงินให้กับผู้ซื้อ และนำสำเนามาเก็บมาบันทึกบัญชีการขายผ่านโปรแกรม Microsoft Office Excel พร้อมกับบันทึกตัดสินค้าในทะเบียนสินค้าคงเหลือ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ระบบการขาย พบว่า บางครั้งไม่ได้ออกไปเสิร์ฟรับเงินให้กับลูกค้าบางราย จึงทำให้ไม่ได้บันทึกการขาย หรือบางครั้งมีการจดบันทึกการขายผิดพลาด ทำให้ข้อมูลการขายและจำนวนสินค้าไม่ถูกต้อง ไม่สามารถแสดงผลการ

ดำเนินงานที่ถูกต้องได้ อีกทั้งการบันทึกเกี่ยวกับสินค้าตอนขายบันทึกเฉพาะจำนวนเท่านั้น ทำให้ไม่ทราบราคาทุนของสินค้าในการขายไปแต่ละครั้ง

ผลการศึกษานำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ในระบบการซื้อและการขายของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอร์รี่ จำกัด จะใช้บันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นจริงของบริษัทฯ ที่บันทึกด้วยโปรแกรม Microsoft Office Excel ในช่วงตั้งแต่เดือน กันยายน-ตุลาคม 2557 และแสดงผลการใช้โปรแกรมในส่วนของหน้าจอกการทำงานแต่ละระบบงาน โดยไม่นำข้อมูลก่อนหน้าช่วงเดือนดังกล่าวมาบันทึกยอดยกมาเนื่องจากเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกผิดพลาดและไม่สมบูรณ์

การใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอร์รี่ จำกัด ในการบันทึกบัญชีเริ่มจากการกำหนดค่าเริ่มต้นต่างๆ ก่อนการทำงาน โดยทำการกำหนดบริษัทใหม่ การเปิดแฟ้มข้อมูลใหม่ การกำหนดค่าเริ่มต้น-รายละเอียดกิจการ การกำหนดค่าเริ่มต้น-เรื่องทั่วไป การกำหนดรอบบัญชี การกำหนดผังบัญชี การกำหนดการเชื่อมต่อบัญชี การกำหนดฐานข้อมูลค่าเริ่มต้นระบบขายและลูกหนี้ การกำหนดฐานข้อมูลค่าเริ่มต้นระบบซื้อและเจ้าหนี้ การกำหนดฐานข้อมูลค่าเริ่มต้นระบบสินค้า หลังจากกำหนดค่าเริ่มต้นต่างๆ เรียบร้อยแล้ว ก็ทำการใช้งานระบบต่างๆ ที่เกี่ยวกับกับกิจการ ได้แก่ การบันทึกการซื้อ การบันทึกการขาย เมื่อเสร็จสิ้นการทดลองบันทึกรายการในระบบต่างๆ สามารถเรียกดูรายงานฐานข้อมูลต่างๆ ได้ ตามความต้องการของผู้ใช้ เช่น รายงานฐานข้อมูลลูกค้า รายงานฐานข้อมูลผู้จำหน่าย รายงานฐานข้อมูลสินค้าคงเหลือ รายงานเกี่ยวกับการซื้อ รายงานเกี่ยวกับการขาย รายงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ รายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน

ผลการศึกษาระเบียบความพึงพอใจในการในการใช้โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express มาใช้ในการบันทึกบัญชี โดยประเมินตามคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ และองค์ประกอบคุณภาพซอฟต์แวร์

การประเมินความพึงพอใจในการประเมินความพึงพอใจในการในการใช้โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ประเมินโดยพนักงานบัญชีของบริษัทฯ ผลการประเมินความพึงพอใจตามคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ พบว่า พนักงานบัญชีของบริษัทฯ มีความพึงพอใจในการนำโปรแกรมตามคุณลักษณะของซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ซึ่งมีความพึงพอใจมากในด้านประโยชน์ใช้สอย ด้านความน่าเชื่อถือ ด้านความสามารถในการทำงาน และด้านประสิทธิภาพ ส่วนความพึงพอใจระดับปานกลาง คือ ด้านความสามารถในการบำรุงรักษา และด้านความสามารถในการโอนย้ายระบบ

ผลการประเมินความพึงพอใจตามองค์ประกอบของคุณภาพซอฟต์แวร์ ของเจ้าของกิจการ และพนักงานบัญชี มีความพึงพอใจในการประยุกต์ใช้โปรแกรมตามองค์ประกอบของคุณภาพซอฟต์แวร์ในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ซึ่งมีความพึงพอใจมากด้านกระบวนการทำงานของซอฟต์แวร์ประกอบด้วย ความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ประสิทธิภาพ ความคงทนต่อการเปลี่ยนแปลง และใช้งานได้ง่าย ส่วนด้านกระบวนการปรับปรุงซอฟต์แวร์มีความพึงพอใจในภาพรวมในระดับมาก ซึ่ง ประกอบด้วยพึงพอใจมากในประเด็นทดสอบง่าย และมีความยืดหยุ่น และมีความพึงพอใจในระดับปานกลางในประเด็น บำรุงรักษาง่าย และส่วนด้านกระบวนการเปลี่ยนแปลงซอฟต์แวร์มีความพึงพอใจมากทุกประเด็น ประกอบด้วย ใช้ได้กับเครื่องทั่วไป นำกลับมาใช้ใหม่และใช้งานได้หลายงาน

แต่ปัญหาที่พบในการบันทึกบัญชีของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอร์รี่ จำกัด คือ พนักงานบันทึกบัญชีมีประสบการณ์ในการนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป

Express มาใช้ในการบันทึกบัญชีน้อยและทำงานมีข้อผิดพลาดทำให้เสียเวลาในการทำงาน การบันทึกบัญชีผิดพลาดบัญชี และล้มลงรายการค้าที่เกิดขึ้นหรือลงจำนวนเงินผิดพลาดมีผลต่อการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุน เอกสารของลูกค้าที่จะนำมาเป็นหลักฐานการบันทึกบัญชีหาย ตกหล่น หรือปะปนสลับกับลูกค้ารายอื่น และเอกสารที่ใช้ในการบันทึกบัญชีลูกค้ามักจะส่งมาให้ไม่ครบ ทำให้เกิดความล่าช้าในการทำงาน

อภิปรายผลการศึกษา

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษา เรื่อง การนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ในการบันทึกบัญชีของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอร์รี่ จำกัด สามารถอธิบายแนวทางการทำงานของระบบใหม่และประสิทธิภาพของการวางระบบงานใหม่ของระบบการซื้อและการขาย ดังนี้

ระบบการซื้อ

จากปัญหาการไม่มีเอกสารหลักฐานประกอบการซื้อและบางครั้งไม่ได้จดบันทึกการซื้อหรือจดบันทึกผิดพลาด ทำให้ข้อมูลการซื้อและข้อมูลเกี่ยวกับสินค้าไม่ถูกต้อง ดังนั้น พนักงานบัญชีของกิจการจึงออกใบรับสินค้าแทน และนำมาบันทึกบัญชีใน โปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูปโดยใช้ระบบซื้อ เพราะการบันทึกการซื้อสินค้าในโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูปนั้นจะช่วยลดขั้นตอนการบันทึกการรับเข้าของสินค้าในทะเบียนสินค้าคงเหลือ เนื่องจากโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูปจะทำการบันทึกและประมวลผลเกี่ยวกับสินค้าให้อัตโนมัติ สามารถออกรายงานเกี่ยวกับการและรายงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ ได้ทันทีที่ต้องการระบบการขาย

จากปัญหาการไม่ได้ออกใบเสร็จรับเงิน จึงทำให้ไม่ได้บันทึกการขาย และทะเบียนสินค้าคงเหลือหรือบางครั้งมีการจดบันทึกการขายผิดพลาด ทำให้

ข้อมูลการขายและจำนวนสินค้าคงเหลือไม่ครบและไม่ถูกต้อง อีกทั้งการบันทึกเบิกสินค้าไปขายจะบันทึกเฉพาะจำนวนเท่านั้น ทำให้ไม่ทราบราคาทุนของสินค้าในการขายแต่ละครั้ง ดังนั้น กิจการต้องออกไปเสร็จรับเงินทุกครั้งที่มีการขายโดยมีข้อมูลรายละเอียดการขายสินค้าครบถ้วนให้กับลูกค้าทุกรายและเก็บสำเนาเพื่อเป็นหลักฐานบันทึกการขายในโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป เพื่อประมวลผลและออกรายงานเกี่ยวกับการขายและรายงานเกี่ยวกับสินค้าคงเหลือ โดยการบันทึกการขายในโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูปนั้นจะทำให้ลดขั้นตอนการบันทึกลดยอดในทะเบียนสินค้าคงเหลือ เนื่องจากโปรแกรมจะบันทึกตัดสินค้าที่ขายและประมวลผลให้อัตโนมัติ หลังจากที่มีการบันทึกในระบบการขายของโปรแกรมซึ่งสามารถเรียกดูรายงานเกี่ยวกับการขายและสินค้าคงเหลือตามความต้องการได้ทันที

ผลศึกษาการใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ในการบันทึกบัญชีของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอร์รี่ จำกัด ดังกล่าวสอดคล้องกับผลการศึกษาของของสุกานดา พรายอินทร์ (2547) ศึกษาเรื่อง “การศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจคาบารด์โชว์ กรณีศึกษา บริษัท ไชวมอน เชียงใหม่ จำกัด” ผลการศึกษาพบว่า การนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี Express และวิเคราะห์การออกแบบระบบสารสนเทศใหม่ พบว่า สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ระบบมากขึ้น สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการทำงานของฝ่ายบัญชีการเงิน และฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนช่วยลดความผิดพลาดและความซ้ำซ้อนในการทำงานจากระบบงานเดิม

ในส่วนของผลการศึกษาการประเมินผลความพึงพอใจในการนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ในการบันทึกบัญชีของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอร์รี่ จำกัด โดยการประเมินคุณลักษณะของ

ซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ และองค์ประกอบคุณภาพของซอฟต์แวร์ พบว่า ความพึงพอใจในการนำโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ วัชรภรณ์ สายสอน (2555) การประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเอ็กซ์เพรส ฟอร์วินโดว์ รุ่น 1.5 ในงานสารสนเทศทางการบัญชีของโรงสี ปิยะ 9 พบว่า คุณลักษณะของซอฟต์แวร์ที่มีคุณภาพ และองค์ประกอบคุณภาพซอฟต์แวร์มีผลการตัดสินใจเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

ข้อเสนอแนะ

ในการจัดทำบัญชี ควรฝึกทักษะหรือจัดอบรมการใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ให้กับพนักงานบัญชีเพื่อจะได้ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง ควรแก้ไขโดยการจัดเรียงเอกสารก่อนการบันทึกบัญชีให้ถูกต้องและครบถ้วน และพนักงานควรตรวจสอบความถูกต้องอย่างละเอียดเสมอ ก่อนลงมือบันทึกบัญชีและขณะบันทึกบัญชี

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษา ได้ศึกษาการใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ในการบันทึกบัญชีของบริษัท เจเอสที แอคเซสซอรี่ส์ จำกัด เฉพาะระบบการซื้อและระบบการขายที่เกี่ยวกับกิจการเท่านั้น หากจะทำการศึกษากครั้งต่อไป จึงควรศึกษาการใช้งานโปรแกรมระบบบัญชีสำเร็จรูป Express ให้ครอบคลุมกับระบบงานอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

พลพฐ ปิยะวรรณ และคณะ. 2548. ระบบสารสนเทศทางการบัญชี. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์ฯ

ภรณ์ยา เชื้อวร สติติย์. ปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป Express for Windows มาใช้ในธุรกิจเคมีเกษตรของบริษัท ไร่ควดงแข็ง จำกัด, การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: เชียงใหม่. 2552.

วัชรภรณ์ สายสอน. การประยุกต์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอ็กซ์เพรส ฟอร์วินโดว์ รุ่น 1.5 ในงานสารสนเทศทางการบัญชีของโรงสี ปิยะ 9 พาณิชยจังหวัดลำปาง. การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: เชียงใหม่. 2555

สุกานดา พรายอินทร์. การศึกษาระบบสารสนเทศทางการบัญชีที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจคาบาเรต์โชว์กรณีศึกษา บริษัท ไชมอน เชียงใหม่ จำกัด. การค้นคว้าแบบอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่: เชียงใหม่. 2547

เอ็กซ์เพรสซอฟต์แวร์กรุ๊ป. 2549. คู่มือโปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป Express for Windows. กรุงเทพฯ.

ทัศนคติและพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงาน การทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

Attitude and Behavior to use the Social Network

The Employees at Port Authority of Thailand Klong Toey, Bangkok

ปฎิภา แจ่มจรัส¹, กรณ์รัฐ หล่อวิทยาเลิศนภา²

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธนบุรี, October2517@hotmail.com

²คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธนบุรี, korranatl@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นพนักงานที่ปฏิบัติงานในท่าเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 ท่าน เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้ T-test และ One-Way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า

1. ทัศนคติในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือส่วนใหญ่รู้จัก Facebook เป็นอันดับแรกและใช้ PC เป็นช่องทางในการใช้ Social Network ประมาณ 1-2 ชั่วโมงต่อวัน เพื่อการพบเจอเพื่อน ส่วนสถานที่ในการใช้ Social Network พนักงานการทำเรือเห็นควรว่า ควรใช้ในที่พักอาศัยของตนเอง
2. พฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือ ด้านการทำงาน ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความบันเทิง ด้านความถี่ในการใช้ และด้านช่วงเวลาในการใช้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คในด้านการติดต่อสื่อสาร เป็นลำดับแรก รองลงมาด้านการศึกษา และด้านการทำงาน ตามลำดับ ส่วนด้านช่วงเวลาในการใช้เป็นลำดับสุดท้าย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับไม่บ่อย
3. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับตำแหน่งและรายได้เฉลี่ยที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามระดับการศึกษาจะมีพฤติกรรมในการใช้ที่แตกต่างซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: ทัศนคติ พฤติกรรม โซเชียลเน็ตเวิร์ค พนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย

ABSTRACT:

The purpose of this research was to Attitude and Behavior to use the Social Network The Employees at Port Authority of Thailand Klong Toey, Bangkok. The 400 people were the Employees at Port Authority of Thailand. Some relevant statistics such as frequencies, percentages, means, standard deviation, T-test and One-Way ANOVA were applied in data analysis,

The research findings are as follows ;

1. The attitude of the social network of employees, mostly known as Facebook first port and PC as a channel for the Social Network for 1-2 hours per day. To meet the place of judgment, Social Network staff of the Port. Should the home of their own.
2. The use of social networking behavior of the staff of the Port of work in education and communication. Entertainment The frequency of And the period of use. Overall is moderate and Considering it was found that The behavior of social networking in the field of communication as a first priority, followed by education. Respectively, and the work of the period at the end. With average levels not often.
3. Personal factors such as sex, age, and the median income for the difference. Have a habit of using social networking as a whole and specifically no different. The classification by level of education, the mean of the difference, which is based on the hypothesis.

KEYWORDS:

Attitude, Behavior, Social networking, Employee of the Port Authority of Thailand

บทนำ

สังคมออนไลน์ (Social Networking) คือสังคมที่ผู้คนสามารถทำความรู้จัก ร่วมแบ่งปันสิ่งที่สนใจและสามารถเชื่อมโยงกันในทิศทางใดทิศทางหนึ่งบนโลกอินเทอร์เน็ต โดยอาศัยรูปแบบการบริการ เรียกว่า “บริการเครือข่ายสังคม หรือ Social Networking Service (SNS)” โดยเป็นรูปแบบของเว็บไซต์ในการสร้างเครือข่ายสังคม สำหรับผู้ใช้งานในอินเทอร์เน็ตที่ใช้เขียนและอธิบายความสนใจและกิจกรรมที่ได้ทำ และเชื่อมโยงกับความสนใจและกิจกรรมของผู้อื่น รวมทั้งข้อมูลส่วนตัว บทความ รูปภาพ การแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนประสบการณ์ หรือความสนใจร่วมกันและกิจกรรมอื่นๆ ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ใช้สามารถช่วยกันสร้างเนื้อหาขึ้นได้ตามความสนใจของแต่ละบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โซเชียลเน็ตเวิร์คเปรียบเสมือน “ดาบสองคม” มีทั้งข้อดีและข้อเสียที่

เอื้ออำนวยความสะดวกสบายให้ความรวดเร็วและตอบโจทย์ความต้องการให้แก่ทุกคนได้อย่างมากมายหากนำไปใช้ในทางที่ถูกที่ควร แต่อิทธิพลของสื่อบนโลกออนไลน์เป็นสิ่งที่สร้างปัญหามากมายในปัจจุบัน เพราะเกิดจากการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คที่ผิดวิธี ก่อให้เกิดเหตุการณ์ไม่คาดคิดหลายๆ เหตุการณ์ส่งผลกระทบต่อเรื่องความผูกพันในครอบครัว เด็ก และการรักษาวัฒนธรรมยากต่อการควบคุม รวมถึงบางคนมีพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คเกินความจำเป็น ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมาอีกมากมาย

การทำเรื่องแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ถือเป็นองค์กรที่เป็นรัฐวิสาหกิจขนาดใหญ่ในด้านสาธารณสุขการแห่งหนึ่งในประเทศไทย ซึ่งบุคลากรต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับหน้าที่การทำงาน และการเข้าใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ในชีวิตประจำวัน โดยแต่ละบุคคลจะมีทัศนคติและ

พฤติกรรมการใช้งานโซเชียลเน็ตเวิร์คที่แตกต่างกันออกไปทั้งด้านความถี่ในการใช้ ด้านช่วงเวลาในการใช้ และวัตถุประสงค์ในการใช้ เช่น ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารในการทำงาน ใช้เพื่อการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล ใช้เพื่อความบันเทิงส่วนตัว เช่นการเล่นเกม การฟังเพลง การชมภาพยนตร์ ฯลฯ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้งานโซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย ถึงเหตุผลในการใช้งานโซเชียลเน็ตเวิร์ค ผลงานวิจัยที่ได้สามารถนำไปพัฒนาองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพ ปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรมในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คที่เหมาะสม และเกิดประสิทธิภาพในการใช้งานสูงสุด

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาทัศนคติที่มีต่อโซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้งานโซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

พนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทยเขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะส่วนบุคคลที่ต่างกัน จะมีพฤติกรรมการใช้งานโซเชียลเน็ตเวิร์คแตกต่างกัน

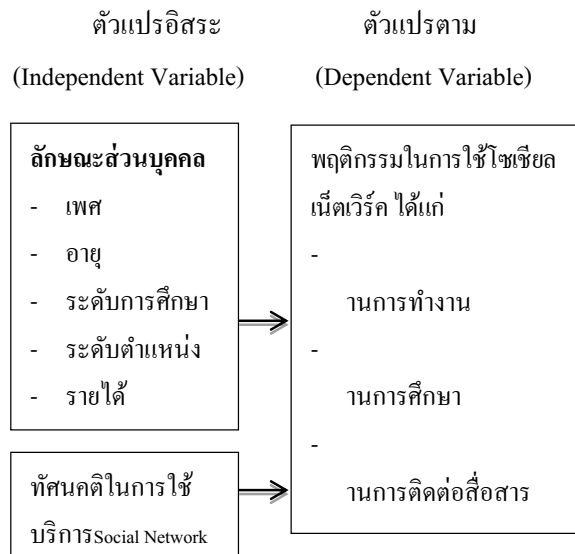
ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
  - 1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในการทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 3,516 คน (ข้อมูลจากแผนกอัตรากำลัง กองทรัพยากรบุคคล การทำเรือแห่งประเทศไทย เดือน กรกฎาคม ปี พ.ศ. 2555)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในการทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

- 2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ลักษณะส่วนบุคคล
- 2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการใช้งานโซเชียลเน็ตเวิร์ค
3. ขอบเขตด้านพื้นที่และระยะเวลาของการวิจัย คือ การทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย แขวง คลองเตย กรุงเทพฯ 10110 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2555 ถึง 30 มิถุนายน 2556

รูปที่ 1 แสดงกรอบความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ทัศนคติ หมายถึง การแสดงความรู้สึกภายในที่สะท้อนว่ามีความโน้มเอียงพึงพอใจหรือไม่พอใจต่อการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

พฤติกรรมในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในการใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ แบ่งเป็น 6 ด้าน ได้แก่

- ด้านการทำงาน หมายถึง พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ เพื่อการดำเนินกิจกรรมในการทำงานให้งานประสบผลสำเร็จ

- ด้านการศึกษา หมายถึง พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ เพื่อการศึกษา ค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม

- ด้านการติดต่อสื่อสาร หมายถึง พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ เพื่อการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนทางช่องทางต่างๆ

- ด้านความบันเทิง หมายถึง พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ เพื่อความบันเทิงให้กับตัวเองและผู้อื่น

- ด้านความถี่ในการใช้ หมายถึง พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ ว่าแต่ละบุคคลมีความถี่ในการใช้มากหรือน้อย

- ด้านช่วงเวลาในการใช้ หมายถึง พฤติกรรมการใช้สื่อออนไลน์ต่างๆ ว่ามีช่วงเวลาในการใช้อยู่ในช่วงใด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงทัศนคติ ความต้องการและพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

2. ทราบถึงแนวโน้มในการใช้งานและทำนายช่วงเวลาในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

2. วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับทัศนคติ

กรณีการณ์ ขวัญกูร (2548) ให้ความหมาย “ทัศนคติ” ว่าเป็นความเชื่อ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สิ่งของ การกระทำ สถานการณ์ และอื่น ๆ รวมทั้งท่าทีที่แสดงออกที่บ่งถึงสภาพของจิตใจที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

Schermerhorn (2003: 76) กล่าวว่า ทัศนคติมี 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) Cognitive Component (ด้านความรู้ ความเข้าใจ) คือ ทัศนคติที่จะสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้และข้อมูลที่บุคคลคนหนึ่ง ซึ่งมีความเชื่อจะแสดงให้เห็นถึงความคิดของคนหรือสิ่งของ และข้อสรุปที่บุคคลได้มีต่อบุคคลหรือสิ่งของนั้นๆ เช่น งานของฉันขาดความรับผิดชอบ เป็นต้น

2) Affective Component (ด้านอารมณ์ความรู้สึก) คือ ความรู้สึกเฉพาะอย่างซึ่งเกี่ยวข้องกับผลกระทบส่วนบุคคล ซึ่งได้จากสิ่งเร้าหรือสิ่งที่เกิดก่อนทำให้เกิดทัศนคตินั้นๆ เช่น ฉันไม่ชอบงานของฉัน เป็นต้น

3) Behavioural Component (ด้านพฤติกรรม) คือ ความตั้งใจที่จะประพฤติในทางใดทางหนึ่ง โดยมีรากฐานมาจากความรู้สึกเฉพาะเจาะจงของบุคคลหรือทัศนคติของบุคคล

ปัจจัยที่ทำให้เกิดทัศนคติ (วีระพล,2548) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1) ประสบการณ์ (Experience) การที่บุคคลได้พบเห็นคุ้นเคยหรือทดลองสิ่งใดนับเป็นประสบการณ์โดยตรง (Direct Experience) และการที่บุคคลได้ยิน ได้ฟัง ได้อ่านเกี่ยวกับเรื่องใดนับเป็นประสบการณ์ทางอ้อม (Indirect Experience)

2) ค่านิยม (Value) แต่ละบุคคลมีค่านิยมและการตัดสินใจค่านิยมไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาวะการณ์ของสิ่งแวดล้อมของแต่ละบุคคลทั้งประสบการณ์และค่านิยมทำให้แต่ละบุคคลมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งแตกต่างกันไป

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค

ในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร โดยทำการวัดผลจาก 6 ด้าน ได้แก่

1. พฤติกรรมด้านการทำงาน หมายถึง การแสดงออกของบุคคลในทางใดทางหนึ่งที่มีต่อเหตุการณ์ในสถานที่ทำงาน ซึ่งถ้าเป็นพฤติกรรมเชิงบวกจะเป็นที่ต้องการขององค์กร ตรงข้ามถ้าเป็นพฤติกรรมทางลบก็ไม่ใช่ที่ต้องการขององค์กร

พฤติกรรมในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คทางด้านการทำงาน ได้แก่

1) ด้านเอกสารและการติดต่อสื่อสาร ทั้งภายในองค์กรภายนอกองค์กรมีความสะดวกรวดเร็วขึ้น โดยการส่งเอกสารทาง E-mail

2) ค้นหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจทางธุรกิจ สามารถซื้อขายสินค้า ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3) ผู้ใช้ที่เป็นบริษัท หรือองค์กรต่าง ๆ ก็สามารถเปิดให้บริการ และสนับสนุนลูกค้าของตน ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตได้

4) ถูกนำมาใช้ในด้านการตลาด (Marketing) ซึ่งถือว่าเป็น ส่วนที่ นำ Social Networking มาใช้ประโยชน์ในการสร้างแบรนด์ ได้อย่างชัดเจน เพราะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสูงในการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าถึง สร้างความสัมพันธ์ การมีส่วนร่วมกับผู้บริโภคได้ดีและวัดผลได้ทันที

2. พฤติกรรมด้านการศึกษา หมายถึง การสืบค้นความรู้ ข้อเท็จจริง ทั้งด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ ที่มักเรียกว่า สารานุกรมออนไลน์ ซึ่งสามารถนำไปใช้อ้างอิงได้ อย่าง Wikipedia หรือ Google Earth

พฤติกรรมการศึกษา แบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ พฤติกรรมพุทธิพิสัย พฤติกรรมด้านจิตพิสัย และ พฤติกรรมด้านทักษะพิสัย

3. พฤติกรรมการติดต่อสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอดข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง หรือ จากกลุ่มหนึ่งไปยังอีกกลุ่มหนึ่ง ซึ่งการถ่ายทอด

อาจใช้ภาษาพูด ภาษาเขียน หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ ที่สามารถทำให้เข้าใจข่าวสารได้ตรงกัน

รูปแบบของการสื่อสาร แบ่งได้ 3 รูปแบบ ดังนี้

แบบการสั่งการ (Command Mode)

แบบการบริการ (Service Mode)

แบบการเป็นสมาชิก (Association Mode)

4. พฤติกรรมด้านความบันเทิง หมายถึง สิ่งที่สร้างความสุข ความจรรโลงใจ ความเพลิดเพลินต่าง ๆ ให้กับผู้ที่แสวงหาสิ่งเหล่านั้นเพื่อผ่อนคลายความเครียดที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ความบันเทิงในอินเทอร์เน็ตมีบริการด้านความบันเทิงในทุกรูปแบบต่าง ๆ เช่น เกมส์ เพลง รายการ โทรทัศน์ รายการวิทยุ เป็นต้น เราสามารถเลือกใช้บริการเพื่อความบันเทิงได้ตลอด 24 ชั่วโมงและจากแหล่งต่างๆ ทั่วทุกมุมโลก ทั้งประเทศไทย อเมริกา ยุโรปและออสเตรเลีย เป็นต้น

5. พฤติกรรมด้านความถี่ในการใช้ หมายถึง ปริมาณที่บ่งบอกจำนวนครั้งที่เหตุการณ์เกิดขึ้นในเวลาหนึ่ง การวัดความถี่สามารถทำได้โดยกำหนดช่วงเวลาที่ค่าหนึ่ง นับจำนวนครั้งที่เหตุการณ์เกิดขึ้น นำจำนวนครั้งหารด้วยระยะเวลา และ คาบ เป็นส่วนกลับของความถี่ หมายถึงเวลาที่ใช้ไปในการเคลื่อนที่ครบหนึ่งรอบ

6. พฤติกรรมด้านช่วงเวลาในการใช้ หมายถึง จำนวนเวลาที่ผ่านไประหว่างจุดเวลาสองจุด จำนวนเวลาจะแสดงโดยระยะเวลา (ดังเช่นที่กล่าวไว้ในหัวข้อที่แล้ว) ส่วนจุดเวลาสองจุดนั้นจะนำเสนอโดยการรวมวันที่และเวลา หรือวันที่อย่างเดียวยังใดอย่างหนึ่ง

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บุษรา ประกอบธรรม (2548 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตทั่วไป โดยจำแนกตามพฤติกรรมการใช้ในแต่ละด้าน ได้แก่ ด้าน การศึกษา ด้าน การ

ติดต่อสื่อสาร และด้านบันเทิง 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างช่วงเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตกับพฤติกรรม 3) ทำนายช่วงเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาโดยวิเคราะห์จากพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตทั้ง 3 ด้านของนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 690 คน จากสถาบันการศึกษาของรัฐบาลเอกชน ราชภัฏและราชมณฑลกลุ่มละ 2 สถาบันใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น และใช้โปรแกรมสำเร็จรูป วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ความแปรปรวน และการวิเคราะห์จำแนกประเภท ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้ คือนักศึกษาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง กลุ่มสถาบันการศึกษาของรัฐบาลมีการใช้งานอินเทอร์เน็ตในด้านการศึกษา และด้านการติดต่อสื่อสารมากที่สุด กลุ่มสถาบันการศึกษาของเอกชนมีการใช้งานด้านบันเทิงมากที่สุด เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาพบว่า กลุ่มที่ศึกษาในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีการใช้อินเทอร์เน็ตทั้ง 3 ด้านมากที่สุด เมื่อจำแนกตามชั้นปีพบว่า ชั้นปีที่ 3 มีการใช้งานด้านการศึกษาและการติดต่อสื่อสารมากที่สุด ส่วนชั้นปีที่ 1 มีการใช้งานด้านบันเทิงมากที่สุด เมื่อจำแนกตามลักษณะที่พักอาศัยพบว่า นักศึกษาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตในด้านการศึกษาและการติดต่อสื่อสาร นิยมเล่นอินเทอร์เน็ตที่บ้านหรือที่พักอาศัยของตนเอง เช่น บ้าน หอพัก อพาร์ทเมนท์ คอนโดมิเนียม เป็นต้น ยกเว้นกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตในด้านบันเทิงมักใช้อินเทอร์เน็ตตามร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ โดยเมื่อศึกษาจำนวนชั่วโมงในการเล่นอินเทอร์เน็ตพบว่า กลุ่มผู้ใช้งานด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร และด้านบันเทิง ใช้งานประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยใช้ในระยะเวลา 20.01-24.00 น. จะเห็นได้ว่าอินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อนักศึกษาเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเรียนสาขา หรือชั้นปีใด หรือสถาบันการศึกษาใดก็ตาม ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ เจ้าของเว็บไซต์ หรือธุรกิจ

ต่างๆ เป็นต้น ควรคำนึงถึงการนำเสนอข้อมูลในด้านบวก โดยอาจสื่อสารผ่านทางเว็บไซต์ อีเมลล์ เว็บบอร์ด ไฮไฟ หรือบล็อกต่างๆ ซึ่งกำลังเป็นที่นิยมของกลุ่มนักศึกษาอย่างมาก

ปณิชา นิติพรมงคล (2552: บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่ใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์” มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) ศึกษาถึงลักษณะส่วนบุคคลของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานครที่ใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ (2) เพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ของคนวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มคนวัยทำงานที่มีอายุ ระหว่าง 19-40 ปี ขึ้นไป ที่อาศัยหรือทำงานอยู่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test, One-way Analysis of Variance และ Chi-Square ในการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างให้ความนิยมเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์เฟซบุ๊ก (Facebook) ในการเป็นสมาชิกมากที่สุด (2) พฤติกรรมการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ มีความสัมพันธ์กับ เพศ, อายุ, อาชีพ, ระดับการศึกษา และรายได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทัศนคติและพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค (Social Network) ของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

3.1 การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับทัศนคติในการใช้บริการโซเชียลเน็ตเวิร์ค (Social Network) ของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำงานทำเรือ สำหรับเกณฑ์การวัดค่าเฉลี่ยระดับคะแนนของคำถาม มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	คะแนน	ความหมาย
4.21 - 5.00	5	มีพฤติกรรมระดับน้อยที่สุด
3.41 - 4.20	4	มีพฤติกรรมระดับน้อย
2.61 - 3.40	3	มีพฤติกรรมระดับปานกลาง
1.81 - 2.60	2	มีพฤติกรรมระดับไม่บ่อย
1.00 - 1.80	1	มีพฤติกรรมระดับนาน ๆ ครั้ง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามแจกให้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 ชุด โดยผู้วิจัยเป็นผู้แจกแบบสอบถามด้วยตนเอง จากนั้นทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามที่ได้ รับคืนมาครบ 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.00 และนำไปทำการวิเคราะห์ค่าทางสถิติและแปลผลการวิเคราะห์ ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และนำเสนอในรูปตาราง แปลผลโดยการบรรยาย

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์จำแนกประเภทจากโปรแกรมสำเร็จรูป โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ $\alpha = 0.05$

1) ทำการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคล ใช้การหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) ทำการวิเคราะห์ทัศนคติในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ ใช้การหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3) ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมกรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค ใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4) ทำการวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า Independent Sample T-test และ ใช้ ค่า One-Way Analysis of Variance (ANOVA) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Level of Significance) ที่ระดับ 0.05

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลตามลักษณะส่วนบุคคล ผลการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุของพนักงานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุต่ำกว่า 21-30 ปี ระดับการศึกษาของพนักงานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับตำแหน่งของพนักงานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับตำแหน่งพนักงานปฏิบัติ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของพนักงานที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลทัศนคติในการใช้บริการเครือข่ายสังคมออนไลน์ พบว่า

- ประเภทของ Social Network ส่วนใหญ่รู้จัก Facebook

- ระดับประเภท Social Network ที่สนใจ ส่วนใหญ่มีระดับความสนใจ Facebook สนใจเป็นอันดับ 1

- ช่องทางในการใช้ Social Network ส่วนใหญ่มีทัศนคติในการใช้ Social Network จาก PC

- ทัศนคติในการใช้ Social Network ที่ควรใช้ต่อวันส่วนใหญ่มีทัศนคติควรใช้ 1-2 ชั่วโมงต่อ

- ใน 1 สัปดาห์ควรใช้ Social Network สำหรับการพบเจอเพื่อน ส่วนใหญ่มีทัศนคติในการพบเจอกันทุกวัน

- สถานที่ในการใช้ Social Network ส่วนใหญ่มีทัศนคติว่าควรใช้ที่บ้าน/คอนโด/อพาร์ทเมนต์/หอพัก/ที่พักอาศัย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย โดยรวมและรายด้าน ดังนี้

- ด้านการทำงาน โดยรวมพนักงานมีพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พบว่าพนักงานมีพฤติกรรมการใช้โอนถ่ายข้อมูลค้นหาและเรียกข้อมูลจากแหล่งต่างๆมาเก็บไว้ในเครื่องของเรา เป็นลำดับแรก ลำดับรองลงมาคือใช้ค้นหาข้อมูลต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจทางธุรกิจ และใช้ในการรับส่งเอกสารข้อมูลภายในและภายนอกองค์กร ตามลำดับ ส่วนเรื่องใช้ในการให้คำแนะนำ สอบถามปัญหาต่าง ๆ ให้แก่ลูกค้า พนักงานมีพฤติกรรมการใช้เป็นลำดับสุดท้าย

- ด้านการศึกษา โดยรวมพนักงานมีพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานมีพฤติกรรมใช้ในห้องสมุดขนาดใหญ่ในการค้นหาข้อมูลเป็นลำดับแรก ลำดับรองลงมาคือ ใช้เป็นแหล่งค้นหาข้อมูลทางวิชาการ และใช้ค้นหาข้อมูลที่กำลังศึกษาอยู่ ทั้งที่ข้อมูลที่เป็น ข้อความ เสียง ภาพเคลื่อนไหวต่างๆ ตามลำดับ ส่วนเรื่องใช้ในการค้นหาเอกสาร E-book พนักงานมีพฤติกรรมการใช้เป็นลำดับสุดท้าย

- ด้านการติดต่อสื่อสาร โดยรวมพนักงานมีพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานมีพฤติกรรมเรื่องใช้เพื่อส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายโดยผู้ส่งจะต้องส่งข้อความไปยังที่อยู่ของผู้รับ และแนบไฟล์ไปได้ เป็นลำดับแรก ลำดับรองลงมาคือ

เรื่องใช้ในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนผ่านกับเพื่อนทางช่องทาง Chat ต่างๆ และเรื่องใช้ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารและแสดงความ ส่วนเรื่อง ใช้เป็นช่องทางในการนำเสนอข่าวสารผ่าน Website พนักงานมีพฤติกรรมการใช้เป็นลำดับสุดท้าย

- ด้านความบันเทิง พนักงานมีพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค โดยรวมอยู่ในระดับไม่บ่อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานมีพฤติกรรมเรื่องใช้ในการฟังเพลงเป็นลำดับแรก ลำดับรองลงมาคือเรื่องใช้ในการชมภาพยนตร์ และเรื่องใช้ในการดาวน์โหลด เพลง ภาพยนตร์ และข้อมูลบันเทิง ตามลำดับ ส่วนเรื่องใช้ในการดูดวง ทำนายฝัน เสี่ยงทาย พนักงานมีพฤติกรรมการใช้เป็นลำดับสุดท้าย

- ด้านความถี่ในการใช้ พนักงานมีพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค โดยรวมอยู่ในระดับไม่บ่อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานมีพฤติกรรมใช้ทุกวันเป็นลำดับแรก ลำดับรองลงมาคือใช้ทุกสัปดาห์ และใช้ทุก 2-4 ชั่วโมง ตามลำดับ ส่วนใช้ทุก 1 ชั่วโมง พนักงานมีพฤติกรรมการใช้เป็นลำดับสุดท้าย

- ด้านช่วงเวลาในการใช้ พนักงานมีพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค โดยรวมอยู่ในระดับไม่บ่อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าพนักงานมีพฤติกรรมในการใช้ช่วงเวลา 20.01-24.00 น. เป็นลำดับแรก ลำดับรองลงมาคือใช้ช่วงเวลา 16.01-20.00 น. และใช้ช่วงเวลา 12.01-16.00 น. ตามลำดับ ส่วนเรื่องใช้ช่วงเวลา 04.01-08.00 น. พนักงานมีพฤติกรรมการใช้เป็นลำดับสุดท้าย

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทย โดยรวมและในแต่ละด้าน

- จำแนกตามเพศ มีพฤติกรรมในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ค ด้านการทำงาน ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความบันเทิง ด้านความถี่ในการใช้ และด้านช่วงเวลาในการใช้ โดยรวมไม่มีความแตกต่าง

กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ด้านการทำงาน ด้านการศึกษา ด้านความถี่ในการใช้และด้านช่วงเวลาในการใช้ ซึ่งพนักงานที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการใช้เรื่องดังกล่าวที่แตกต่างกัน

- จำแนกตามอายุ มีพฤติกรรมในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ก ด้านการทำงาน ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความบันเทิง ด้านความถี่ในการใช้ และด้านช่วงเวลาในการใช้ โดยรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความบันเทิง ด้านความถี่ในการใช้ และด้านช่วงเวลาในการใช้ ส่วนด้านการทำงานพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งพนักงานที่มีอายุแตกต่างกันมีพฤติกรรมการใช้เรื่องดังกล่าวที่แตกต่างกัน

- จำแนกตามวุฒิการศึกษา มีพฤติกรรมในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ก ด้านการทำงาน ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความบันเทิง ด้านความถี่ในการใช้และด้านช่วงเวลาในการใช้โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แต่มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ด้านช่วงเวลาในการใช้ไม่พบความแตกต่างกัน

- จำแนกตามระดับตำแหน่ง มีพฤติกรรมในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ก ด้านการทำงาน ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความบันเทิง ด้านความถี่ในการใช้และด้านช่วงเวลาในการใช้โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ด้านการติดต่อสื่อสารซึ่งพบความแตกต่างกัน

- จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีพฤติกรรมในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ก ด้านการทำงาน ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความบันเทิง ด้านความถี่ในการใช้และด้านช่วงเวลาในการใช้โดยรวมไม่

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีประเด็นที่น่าสนใจคือ ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความบันเทิง ด้านความถี่ในการใช้ และด้านช่วงเวลาในการใช้ ซึ่งพบความแตกต่างกัน

5. อภิปรายผล

ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผล โดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสมมติฐานที่ตั้งเป้าหมายไว้ โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการทำงาน ด้านการศึกษา ด้านการติดต่อสื่อสาร ด้านความบันเทิง ด้านความถี่ในการใช้ และด้านช่วงเวลาในการใช้ ผู้วิจัยจะทำการอภิปราย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. จากผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กโดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับตำแหน่ง และรายได้เฉลี่ยจะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทางเดียวกันคือไม่แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามระดับการศึกษาจะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทางเดียวกันคือแตกต่าง โดยกลุ่มพนักงานตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มีระดับตำแหน่งพนักงานปฏิบัติ มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 30,001 บาทขึ้นไป ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการใช้อยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าในยุคปัจจุบันกระแสของโซเชียลเน็ตเวิร์กได้เข้ามามีบทบาทที่ค่อนข้างสำคัญมีความเกี่ยวข้องกับทุกส่วนทุกด้าน แต่สำหรับในสถานที่ทำงานจะให้ความสำคัญกับการติดต่อสื่อสารมากขึ้นเพราะมีความสะดวกรวดเร็ว จึงจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีต่างๆ มาใช้ในการพัฒนาการปฏิบัติงาน และพัฒนาบุคลากรให้มีการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กให้เกิดประสิทธิภาพมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พนักงานการทำเรือแห่งประเทศไทยมีพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กในด้าน การติดต่อสื่อสาร เป็นลำดับแรกสุด ลำดับรองลงมาคือ

ด้านการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุษรา ประกอบธรรม (2548: บทคัดย่อ) นักศึกษาที่ใช้งาน อินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่ เป็น เพศหญิง กลุ่มสถาบันการศึกษาของรัฐบาลมีการใช้งานอินเทอร์เน็ต ในด้านการศึกษา และด้านการติดต่อสื่อสารมากที่สุด กลุ่มสถาบันการศึกษาของเอกชนมีการใช้งานด้าน บันเทิงมากที่สุด เมื่อจำแนกตามกลุ่มสาขาวิชาพบว่า กลุ่มที่ศึกษาในสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มีการใช้อินเทอร์เน็ตทั้ง 3 ด้านมากที่สุด เมื่อจำแนกตาม ชั้นปีพบว่า ชั้นปีที่ 3 มีการใช้งานด้านการศึกษาและ การติดต่อสื่อสารมากที่สุด ส่วนชั้นปีที่ 1 มีการใช้งาน ด้านบันเทิงมากที่สุด เมื่อจำแนกตามลักษณะที่พักอาศัย พบว่า นักศึกษาที่ใช้งานอินเทอร์เน็ตในด้านการศึกษา และการติดต่อสื่อสาร นิยมเล่นอินเทอร์เน็ตที่บ้านหรือ ที่พักอาศัยของตนเอง เช่น บ้านหอพัก อพาร์ทเมนต์ คอนโดมิเนียม เป็นต้น ยกเว้นกลุ่มที่ใช้อินเทอร์เน็ตใน ด้านบันเทิงมักใช้อินเทอร์เน็ตตามร้านอินเทอร์เน็ตคาเฟ่ โดยเมื่อศึกษาจำนวนชั่วโมงในการเล่นอินเทอร์เน็ต พบว่า กลุ่มผู้ใช้งาน ด้าน การ ศึกษา ด้าน การ ติดต่อสื่อสาร และด้านบันเทิง ใช้งานประมาณ 2-3 ชั่วโมง โดยใช้ในช่วงเวลา 20.01-24.00 น.จะเห็นได้ว่า อินเทอร์เน็ตมีประโยชน์ต่อนักศึกษาเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเรียนสาขา หรือชั้นปีใด หรือสถาบันการศึกษาใด ก็ตาม ดังนั้น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อาจารย์ เจ้าของ เว็บไซต์ หรือธุรกิจต่างๆ เป็นต้น ควรคำนึงถึงการ นำเสนอข้อมูลในด้านบวก โดยอาจสื่อสารผ่านทาง เว็บไซต์ อีเมล เว็บบอร์ด ไฮไฟ หรือบล็อกต่างๆ ซึ่ง กำลังเป็นที่นิยมของกลุ่มนักศึกษาอย่างมาก

1.1 ด้านการทำงาน จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กของพนักงานในด้านการงาน จำแนกตามเพศ ระดับตำแหน่งและรายได้เฉลี่ยจะมี พฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทางเดียวกันคือไม่ แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามอายุ และระดับ การศึกษาจะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทาง

เดียวกันคือแตกต่าง โดยรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับ ปานกลาง แสดงให้เห็นว่าพนักงานการทำเรื่องแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร เนื่องจาก พนักงานเป็นระดับปฏิบัติการ พนักงานอาจไม่ได้มีความจำเป็นมากนักในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กเพื่อการ ปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการใช้อินเทอร์เน็ตค้นหาและเรียกข้อมูลจากแหล่งต่างๆมาเก็บไว้ในเครื่อง เรื่องใช้ค้นหาข้อมูลต่างๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจทาง ธุรกิจ เรื่องใช้ในการรับส่งเอกสารข้อมูลภายในและ ภายนอกองค์กร หรือเรื่องใช้ในการให้คำแนะนำ สอบถามปัญหาต่างๆ ให้แก่ลูกค้า เพราะไม่ได้ติดต่อกันกับลูกค้าภายนอกโดยตรงมีเพียงการสื่อสารภายใน ที่ใช้การติดต่อจากทางโทรศัพท์ ดังนั้นหากทางองค์กร ต้องการให้มีการใช้งานที่รวดเร็วและประหยัดมากขึ้น ควรมีการปรับปรุง พัฒนาระบบการปฏิบัติงานให้มีการ นำโซเชียลเน็ตเวิร์กมาใช้ในการทำงานให้มากขึ้น เพื่อให้องค์กรขับเคลื่อนไปได้ดียิ่งขึ้น

1.2 ด้านการศึกษา จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กของพนักงานในด้านการศึกษา จำแนกตามเพศ ระดับตำแหน่งและรายได้เฉลี่ยจะมี พฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทางเดียวกันคือไม่ แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามอายุ และระดับ การศึกษาจะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทาง เดียวกันคือแตกต่าง โดยรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับ ปานกลางพนักงานมีการใช้งาน เนื่องจากพนักงานอยู่ ในช่วงวัยทำงาน อาจไม่ได้มีความจำเป็นมากนักในการ ใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กเพื่อศึกษานั้นทั้งในเรื่องใช้เป็น ห้องสมุดขนาดใหญ่ในการค้นหาข้อมูล ใช้เป็นแหล่ง ค้นหาหาข้อมูลทางวิชาการ ใช้ค้นหาข้อมูลที่กำลัง ศึกษา อยู่ ทั้งที่ ข้อมูลที่เป็น ข้อ ความ เสี่ยง ภัยเคลื่อนไหวต่างๆ หรือ ใช้ในการสืบค้น ความรู้ ข้อเท็จจริง ทั้งด้านภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หรือ วิทยาศาสตร์ และเรื่องอื่นๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษา แต่ การศึกษาหาข้อมูลอยู่ตลอดเวลาถือเป็นเรื่องที่สำคัญ

เพราะอาจทำให้เรามีข้อมูลที่ถูกต้องและอาจช่วยเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการทำงานงาน ดังนั้น หากทางองค์กรต้องการให้พนักงานมีศักยภาพและมีความรู้ ควรส่งเสริมให้พนักงานมีการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กมาใช้ในด้านการศึกษาให้มากขึ้น

1.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กของพนักงานในด้านการติดต่อสื่อสาร จำแนกตามเพศ ระดับตำแหน่งและรายได้เฉลี่ยจะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทางเดียวกันคือไม่แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษาจะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทางเดียวกันคือแตกต่าง โดยรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าพนักงานการทำงานแห่ง ประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร พนักงานมีพฤติกรรมในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กเพื่อการติดต่อสื่อสาร ในเรื่องใช้เพื่อส่งจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ผ่านเครือข่ายโดยผู้ส่งจะต้องส่งข้อความไปยังที่อยู่ของผู้รับ และแนบไฟล์ ใช้ในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนผ่านกับเพื่อนทางช่องทางการ Chat ต่างๆ ใช้ในการแลกเปลี่ยนข่าวสารและแสดงความคิดเห็น และ ใช้เป็นช่องทางในการนำเสนอข่าวสารผ่าน Website ซึ่งจุดประสงค์ในการใช้อาจแตกต่างกันออกไป แต่การติดต่อสื่อสารในสถานที่ทำงานถือเป็นเรื่องสำคัญทั้งภายในและภายนอกองค์กร ดังนั้นองค์กรควรนำโซเชียลเน็ตเวิร์กมาปรับใช้กับองค์กรเพื่อการติดต่อสื่อสารที่รวดเร็วมากขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

1.4 ด้านความบันเทิง จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กของพนักงานในด้านความบันเทิง จำแนกตามเพศ ระดับตำแหน่งและรายได้เฉลี่ย จะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทางเดียวกันคือไม่แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษาจะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทางเดียวกันคือแตกต่าง โดยรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับไม่

บ่อย แสดงให้เห็นว่าพนักงานการทำงานแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร พนักงานมีพฤติกรรมในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กเพื่อความบันเทิงไม่สูงมากนัก ถึงแม้ว่าจะพบว่าพบว่าเรื่องใช้ในการฟังเพลง เรื่องใช้ในการชมภาพยนตร์ และเรื่องใช้ในการดาวน์โหลด เพลง ภาพยนตร์ และข้อมูลบันเทิง อาจเป็นที่น่าสนใจของพนักงานอยู่บ้าง แต่ก็ไม่ได้ทำให้เกิดผลกระทบกับการทำงาน และอาจช่วยให้พนักงานมีความผ่อนคลายเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นควรทำการตรวจสอบพฤติกรรมการใช้ของพนักงานและควบคุมให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมและไม่กระทบกับการปฏิบัติงาน

1.5 ด้านความถี่ในการใช้ จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กของพนักงานในด้านความความถี่ในการใช้ จำแนกตามเพศ ระดับตำแหน่งและรายได้เฉลี่ยจะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทางเดียวกันคือไม่แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามอายุ และระดับการศึกษาจะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทางเดียวกันคือแตกต่าง โดยรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับไม่บ่อย เนื่องจากพนักงานใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการปฏิบัติงาน จึงไม่สนใจในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานมีพฤติกรรมในการใช้ออยู่ในระดับไม่บ่อย ยกเว้น เรื่องใช้ทุกวัน และใช้ทุกสัปดาห์ที่มีพฤติกรรมการใช้ออยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กของพนักงานในด้านความถี่ในการใช้ออยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ไม่มากจนเกินไปและไม่น้อยจนเกินไป ซึ่งส่งผลให้งานที่ปฏิบัติมีประสิทธิภาพที่ดี ดังนั้นควรหมั่นสังเกตพฤติกรรมการใช้ให้เหมาะสม อย่าให้พนักงานใช้บ่อยจนเกินไปหรือใช้งานนอกเหนือจากการทำงาน เพื่อให้การใช้งานโซเชียลเน็ตเวิร์กเพื่อการ ทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

1.6 ด้านช่วงเวลาในการใช้ จะเห็นได้ว่า พฤติกรรมการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กของพนักงานในด้าน

ช่วงเวลาในการใช้ จำแนกตามเพศ ระดับตำแหน่งและ รายได้เฉลี่ยจะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทาง เดียวกันคือไม่แตกต่างกัน ส่วนการจำแนกตามอายุ และ ระดับการศึกษาจะมีพฤติกรรมในการใช้ไปในทิศทาง เดียวกันคือแตกต่าง โดยรวมมีพฤติกรรมอยู่ในระดับไม่ บ่อย เนื่องจากพนักงานใช้ไม่ได้เจาะจงเลือกใช้ใน ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งอย่างสม่ำเสมอ จะใช้ก็ต่อเมื่อจะ ใช้งาน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า พนักงานมี พฤติกรรมในการใช้อยู่ในระดับที่แตกต่างกัน คือ เรื่อง ใช้ช่วงเวลา 20.01-24.00 น. และใช้ช่วงเวลา 16.01- 20.00 น. ระดับปานกลาง เรื่องใช้ช่วงเวลา 12.01-16.00 น. และใช้ช่วงเวลา 08.01-12.00 น. อยู่ในระดับไม่บ่อย ส่วนเรื่องใช้ช่วงเวลา 24.01-04.00 น. และใช้ช่วงเวลา 04.01-08.00 น. อยู่ในระดับนานๆครั้ง ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของธิดาพร โดสดี และ เพชรธิดา บุญหนุน (2547:บทคัดย่อ) ช่วงเวลาที่เข้าใช้อินเทอร์เน็ตมากที่สุดคือ 12.01 – 15.00 น. รองลงมาคือ เวลา 21.01 – 24.00 น. และเวลา 09.01 – 12.00 น.

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาถึงปัจจัยสำคัญในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์กเพื่อการเพิ่มศักยภาพการทำงานของพนักงานการทำเรื่องแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพฯ นคร
2. ศึกษาและสนับสนุนการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์ก ในด้านที่เกิดคุณประโยชน์ในองค์กร การทำเรื่องแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

กรรมการณ ขวณังกูร. (2548). ทศนคคคของออาจรย มหาวิททยาลยกรงเทพ การประกนคณภพการศคคษาของ มหาวิททยาลย.วิททยานพนศคคป-ศาสตรมหาบัณฑคค,

สาขารัฐศาสตร, บัณฑคควิททยาลย, มหาวิททยาลย เกษตรศาสตร.

บุษรา ประกอบธรรม. (2548 : บทคัดย่อ) พฤติกรรม การใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อการศึกษา การคคคต่อสคคสารและ บันเทิงทมคคผลต่อชวงเวลาในการใช้อินเทอร์เน็ตของ นกคคภยาระดับอุดมศคคษาในเขตกรงเทพมหานครและ ปริมณฑล.

ปณคคา นคคพรมงคค. (2555). พฤติกรรมกรการใช้ครคคช่าย สคค ม อ น ไล น์ ข อง คน วย ท าง งาน ใน เขต กรงเทพมหานคร. วิททยานพนศคคปริญญามหาบัณฑคค, กรงเทพฯ : มหาวิททยาลยศคคปทุม.

เพชรธคคา บุญหนุนและธคคาพร โดสดี และ:2547) บทคัดย่อ (การศึกษาพฤติกรรมกรใช้อินเทอร์เน็ตของ นกคคภยาระดับปริญญาศร, มหาวิททยาลยกรงเทพ.

Cronbach, Lee J. (1990). Essentials of psychological testing (5th ed.). New York: Harper & Row.

Schermerhorn, John R., Hunt, James G., & Osborn, Richard N. (2003). Organizational behavior (8th ed.). New York: John Wiley and Sons.

Yamane, T. 1973. Statistic: An Introductory Analysis. 3 rd ed. New York: Harper and Row.

ความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี

EXPECTED OCCUPATIONS AFTER GRADUATED OF STUDENTS OF THONBURI UNIVERSITY

ประยูร ปัญญานาม¹, ศิริวรรณ ฉายศิริ²

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธนบุรี, prayoon@Stech.ac.th

²คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน เทคโนโลยี พระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง, khiriwa@kmitl.ac.th

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ ใน 5 ด้าน คือ ด้านค่านิยมและความสนใจส่วนตัว ด้านชื่อเสียงเกียรติยศ ด้านความก้าวหน้า ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย และด้านรายได้ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยธนบุรี กลุ่มการเรียนภาคค่ำ ชั้นปีที่ 2 ปีการศึกษา 1-1-2555 จำนวน 166 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อโดยใช้วิธี t-test วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป เพื่อทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยสามารถสรุป ได้ดังนี้

1. ความต้องการเลือกอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ ส่วนใหญ่มีความต้องการเลือกประกอบอาชีพ ครู-อาจารย์ เป็นลำดับที่ 1 รองลงมา คือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว นักตรวจสอบบัญชี ข้าราชการ พนักงานธนาคาร และพนักงาน ตามลำดับ
2. นักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ ที่มีเพศอายุ การมีงานทำ และมีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ไม่แตกต่างกัน
3. นักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชื่อเสียงเกียรติยศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

4. นักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนบริหารธุรกิจ ที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านค่านิยมและความสนใจส่วนตัว และ ด้านรายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านชื่อเสียงเกียรติยศ ด้านความก้าวหน้า และด้านความมั่นคงและความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. นักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนบริหารธุรกิจ ที่มีเหตุผลเลือกเรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่า ด้านชื่อเสียงเกียรติยศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผล ผลสำเร็จทางการเรียน

ABSTRACT:

This study aimed to examine the expectation toward occupation choices of undergraduate students from Thonburi University at Academic Service Center, Sriwattana Business Administrative Technology College. The examination was focused on five main aspects including personal preferences and interests, honour and notability, career advancement, occupational stability and security, and payment. The samples in this study were 166 second year undergraduate students of Thonburi University registering in the first semester of the academic year 2012. The research instrument in this study was 5-scale questionnaire. The data obtained were analyzed via simple statistical analysis including percentages, mean scores, standard deviations, t-test, and One-way ANOVA with the significant points at 0.05 and 0.01. The result of the study indicated that:

The highest occupational preferences of the students were teachers, business owners, auditors, government officials, bank officers, and general officers respectively.

The students with different ages, employment backgrounds, and places of origin were not significantly different in their expectations toward occupation choices.

The students with different grade point averages (GPAs) were not significantly different in their expectations toward occupation choices. However, when considering the expectation toward occupation choices in relation to honour and notability was significantly differently with the t-score of 0.05

The students in different fields of study were significantly different in their expectations toward occupation choices with the t score of 0.01. In particular, when considering the expectations in relation to personal preferences and interests, it was found that the expectations were significantly different with the t score of 0.05. When considering the expectations in relation to honour and notability, and occupational stability and security, it was found that the expectations were significantly different at the t score of 0.01.

The students with different reasons in choosing areas of study were significantly different in their expectation toward occupational choices at the t score of 0.05. In particular, when considering the expectations in relation to honour and notability, it was found that the expectations were significantly different with the t score of 0.01.

KEYWORDS:

Effecting Factors, Learning Achievement

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญอย่างยิ่งที่สามารถจะพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้มีคุณภาพสามารถใช้ทักษะความรู้ ความสามารถเพื่อประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด ซึ่งการศึกษาถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคนที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาระดับปริญญาตรีจะมีหลายสาขาวิชาซึ่งจะเน้นด้านเสริมทักษะเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงานหรือปรับเปลี่ยนหน้าที่การทำงาน เมื่อสำเร็จการศึกษา

ทั้งนี้ ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ มีนักศึกษาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีแต่ละปี เป็นจำนวนมาก ประกอบกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศไทยในปัจจุบันเกิดสภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ อีกทั้งปัญหาอุทกภัยที่เกิดขึ้นในปี พ.ศ. 2554 ที่ผ่านมาก็ยังส่งผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจหลายแห่งต้องเลิกจ้าง ซึ่งอาจทำให้นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาต้องประสบปัญหาการว่างงาน ด้วยเหตุนี้ทำให้นักศึกษาต้องแข่งขันในการที่จะมีงานทำ เพราะการเลือกประกอบอาชีพ เป็นกระบวนการตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต ซึ่งจรรยา ทองถาวร (2530 : 297) กล่าวถึงการประกอบอาชีพของบุคคลจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1) ประสิทธิภาพในการทำงาน 2) ความสนใจส่วนตัว และ 3) ค่านิยมของงาน

อิทธิพลที่มีผลต่อคุณลักษณะของตัวบุคคล (J.W. Hunt (1979 : 1 อ้างใน ชงชัย สันติวงษ์, ชัยยศ สันติวงษ์. 2537 : 53) คือ ความสามารถ (Abilities) และสิ่งจูงใจ (Motives) ซึ่งคุณลักษณะของตัวบุคคลนี้จะมีส่วนเกี่ยวข้องกับผลงาน ผลงานขององค์การจะดีหรือไม่อย่างไรจึงขึ้นอยู่กับความสามารถและสิ่งจูงใจของตัวบุคคลภายในองค์การ ดังนั้นผู้บริหารจึงให้ความสนใจและให้ความสำคัญถึงเรื่องความสามารถและสิ่งจูงใจ

ของบุคคล (ชงชัย สันติวงษ์, ชัยยศ สันติวงษ์. 2537 : 55) กล่าวไว้ว่า บุคคลแต่ละคนมีความสามารถแตกต่างกันออกไป บางคนเก่งคณิตศาสตร์ บางคนเก่งทางกีฬา บางคนเก่งทางดนตรี ความสามารถเหล่านี้นับได้ว่าเป็นพรสวรรค์ของแต่ละตัวบุคคลซึ่งแตกต่างกันได้มีการค้นคว้าวิจัยถึงตัวแปรทางด้านความสามารถ วิธีการวัดความสามารถของตัวบุคคลและมีการนำไปใช้ อาจมีการทดสอบความสามารถเพิ่มเติม และนำผลที่ได้มาประเมินแนวโน้มถึงคุณค่าของตัวบุคคลนั้น เช่น นักศึกษาเพิ่งจบมาสมัครเข้าทำงาน จะสืบประวัติ ประสิทธิภาพและทดสอบความสามารถเพิ่มเติม เพื่อนำผลมาประเมินว่าบุคคลผู้นั้นเหมาะสมที่จะทำงานที่องค์การต้องการหรือไม่

จากความคาดหวังที่แตกต่างกัน อาจจะขึ้นกับปัจจัยต่างๆ และเหตุผลส่วนตัว จึงเป็นเหตุจูงใจให้ผู้ทำวิจัยเกิดความสนใจที่จะศึกษาถึงความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา ปีการศึกษา 2554 ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมและตลาดแรงงาน เพื่อจะได้พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานภาพทั่วไปของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ
2. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาที่ต่างกัน มีผลต่อระดับความคาดหวังในการเลือกประกอบอาชีพของ

นักศึกษาระดับปริญญาตรี ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัย
ธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ
แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี ชั้นปีที่ 4 ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี
วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ

2. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล
ประกอบด้วย เพศ อายุ การมีงานทำ เกรดเฉลี่ยสะสม
สาขาวิชา ภูมิภาคที่เลือกเรียนสาขาวิชาที่กำลัง
ศึกษา และอาชีพที่ต้องการหลังสำเร็จการศึกษา

2.2 ตัวแปรตาม คือ ความคาดหวังในการประกอบ
อาชีพ ประกอบด้วย ด้านค่านิยมและความสนใจ
ส่วนตัว ด้านชื่อเสียงเกียรติยศ ด้านความก้าวหน้า ด้าน
ความมั่นคงและความปลอดภัย ด้านรายได้

รูปที่ 1 แสดงกรอบความคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการหรือความ
ปรารถนา ความเชื่อมั่นและความรู้สึกยอมรับของ
นักศึกษาจากการเรียนวิชาหลักการบัญชี

อาชีพ หมายถึง รูปแบบการดำรงชีพในสังคม
มนุษย์ปัจจุบัน อาชีพเป็นหน้าที่ของบุคคลในสังคม
การที่บุคคลประกอบอาชีพจะได้มาซึ่งค่าตอบแทน
หรือ รายได้ เพื่อใช้จ่ายในการดำรงชีวิตการเลือก
ประกอบอาชีพที่ต้องการ

สาขาวิชา หมายถึง สาขาวิชาที่เปิดสอนระดับ
ปริญญาตรี ในศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี
วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ

เกรดเฉลี่ยสะสม หมายถึง ผลการเรียนสะสมของ
ผู้เรียนในทุกรายวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตรของแต่ละ
ช่วง ชั้นการเรียน ที่นำมาคำนวณค่าเฉลี่ย (Mean)
เพื่อแสดงภาพรวมของผลการเรียนตลอดหลักสูตรของ
ผู้เรียนอันเป็นผลผลิตของหลักสูตรว่าอยู่ในระดับใด
ซึ่งจะช่วยสะท้อนให้เห็นระดับความรู้ ความ สามารถ
และความสนใจในการศึกษาในภาพรวมของผู้เรียนแต่ละ
คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงทัศนคติ ความต้องการและพฤติกรรม
การใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการทำเรือแห่ง
ประเทศไทยเขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร
2. ทราบถึงแนวโน้มในการใช้งานและทำนาย
ช่วงเวลาในการใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คของพนักงานการ
ทำเรือแห่งประเทศไทย เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร

2. บรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความหมายและทฤษฎีของความคาดหวัง

ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดหรือ
ความต้องการของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งหรือบุคคลใด

บุคคลหนึ่ง ที่แสดงออกด้วยพฤติกรรมหรือการกระทำในสิ่งนั้น ซึ่งสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่เกิดขึ้นจริงอาจไม่ตรงกัน แล้วแต่ประสบการณ์ ความสนใจ แรงจูงใจ และการเห็นคุณค่าของความสำเร็จของสิ่งนั้นๆ

ทฤษฎีของความคาดหวัง

Vroom ได้เสนอรูปแบบของความคาดหวังในการทำงานเรียกว่า VIE Theory ซึ่งได้รับความนิยมอย่างมากในการอธิบายกระบวนการจูงใจของมนุษย์ในการทำงาน

$V = \text{Valance}$ หมายถึงระดับความรุนแรงของความ ต้องการของบุคคลในเป้าหมายรางวัลคือคุณค่าหรือความสำคัญของรางวัลที่บุคคลให้กับรางวัลนั้น

$I = \text{Instrumentality}$ หมายถึงความเป็นเครื่องมือของผลลัพธ์ (Outcomes) หรือรางวัลระดับที่ 1 ที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ 2 หรือรางวัลอีกอย่างหนึ่ง คือเป็นการรับรู้ในความสัมพันธ์ของผลลัพธ์ที่ได้ (เชื่อมโยงรางวัลกับผลงาน)

$E = \text{Expectancy}$ ได้แก่ ความคาดหวังถึงความ เป็นไปได้ของการได้ซึ่งผลลัพธ์หรือรางวัลที่ต้องการ เมื่อแสดงพฤติกรรมบางอย่าง (การเชื่อมโยงระหว่างผลงานกับความพยายาม)

2.2 อาชีพ

อาชีพอาจมีรายได้ต่าง ๆ กันไป ลักษณะอาชีพที่เป็นลูกจ้างจะได้ค่าตอบแทนในรูปแบบเงินเดือน อาชีพค้าขายหรือประกอบกิจการส่วนตัวหรือ การลงทุนจะได้ค่าตอบแทนในรูปแบบ กำไร (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี : Online)

สำนักงานสถิติแห่งชาติ กล่าวว่า อาชีพ หมายถึง ประเภทหรือชนิดของงานที่บุคคลนั้นทำ ปกติบุคคลมีอาชีพเดียว หากในระหว่างรอบ 52 สัปดาห์ที่แล้ว บุคคลใดมีอาชีพมากกว่า 1 ชนิด ให้ถืออาชีพที่มีจำนวน สัปดาห์การทำงานมากที่สุด หากจำนวนสัปดาห์เท่ากัน ให้นับอาชีพที่มีรายได้มากที่สุด

ลักษณะอาชีพ แบ่งออกเป็น

1. อาชีพอิสระ มีลักษณะเป็นเจ้าของกิจการ บริหารจัดการด้วยตนเอง อาจเป็นกิจการขนาดเล็ก หรือเป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน อาชีพอิสระแยกย่อยออกไปเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.1 อาชีพอิสระด้านการผลิต การแปรรูป ผลผลิตเป็นสินค้า นำไปจำหน่ายในท้องตลาดเป็นการขายปลีกและขายส่ง เช่น อาหารไทย ขนมไทย เบเกอรี่ ผักผลไม้

1.2 อาชีพอิสระด้านการให้บริการ เป็นอาชีพที่นิยมกันแพร่หลาย เนื่องจากมีความเสี่ยงน้อย การลงทุนต่ำ เช่น บริการทำความสะอาด ทำนายโชคชะตา บริการซักรีดเสื้อผ้า ซ่างซ่อมอื่น ๆ

2. อาชีพรับจ้าง เป็นการทำงานที่มีเจ้านายมอบหมาย ได้รับค่าตอบแทนเป็นเงิน เช่น งานก่อสร้าง พนักงานในบริษัท ห้างร้าน และโรงงาน

3. อาชีพงานฝีมือ เป็นอาชีพที่ปฏิบัติงานโดยใช้ประสบการณ์และความชำนาญเฉพาะด้าน เช่น งานศิลปะ งานหัตถกรรม งานประติมากรรม

4. อาชีพข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นอาชีพที่ให้บริการแก่ประชาชน

ปัจจัยหลักของการประกอบอาชีพ (อาภรณ์ ภู่วิทยพันธ์)

1. ทุน คือ สิ่งที่เป็นปัจจัยพื้นฐานของการประกอบอาชีพใหม่ โดยจะต้องวางแผนและแนวทางการดำเนินธุรกิจไว้ล่วงหน้า เพื่อที่จะทราบว่าต้องใช้เงินทุนประมาณเท่าไร บางอาชีพ ใช้เงินทุนน้อย ปัญหาย่อมมีน้อย แต่ถ้าเป็นอาชีพที่ต้องใช้เงินทุนมาก จะต้องพิจารณาว่ามีทุนเพียงพอหรือไม่ซึ่งอาจเป็นปัญหาใหญ่ ถ้าไม่พอจะหาแหล่งเงินทุนจากที่ใด อาจจะได้จากเงินเก็บออม หรือจากการกู้ยืมจากธนาคาร หรือสถาบันการเงินอื่น ๆ อย่งไรก็ตาม ในระยะแรกไม่ควรลงทุน จนหมดเงินเก็บออมหรือลงทุนมากเกินไป

2. ความรู้ หากไม่มีความรู้เพียงพอ ต้องศึกษา ขวนขวายหาความรู้เพิ่มเติม อาจจะไปฝึกอบรมจาก สถาบันที่ให้ความรู้ด้านอาชีพ หรือ ทำงานเป็นลูกจ้าง คนอื่น ๆ หรือทดลองปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อให้มีความรู้ ความชำนาญ และมีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพ

3. การจัดการ เป็นเรื่องของเทคนิคและวิธีการ จึง ต้องรู้จักการวางแผนการทำงานในเรื่องของตัวบุคคลที่ จะร่วมคิด ร่วมทำและร่วมทุน ตลอดจนเครื่องมือ เครื่องใช้และกระบวนการทำงาน

4. การตลาด เป็นปัจจัยที่สำคัญมากที่สุดปัจจัย หนึ่ง เพราะหากสินค้าและบริการที่ผลิตขึ้นไม่เป็นที่ นิยมและไม่สามารถสร้างความพอใจให้แก่ผู้บริโภค ได้ ก็ถือว่ากระบวนการทั้งระบบไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นการวางแผนการตลาด ซึ่งปัจจุบันมีการแข่งขัน สูง จึงควรได้รับความสนใจในการพัฒนา รวมทั้ง ต้องรู้ และเข้าใจในเทคนิคการผลิต การบรรจุและการหีบห่อ ตลอดจนการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้สินค้าและบริการ ของเราเป็นที่นิยมของลูกค้ากลุ่มเป้าหมายต่อไป

เทคนิคและวิธีการเพื่อการสร้างความสำเร็จในการ ทำงาน ตามหลักการของ “D-E-V-E-L-O-P” ดังนี้

D	Development	ไม่หยุดยั้งการพัฒนา
E	Endurance	มุ่งมั่นความอดทน
V	Versatile	หลากหลายความสามารถ
E	Energetic	กระตือรือร้นอยู่เสมอ
L	Love	รักงานที่ทำ
O	Organizing	จัดการเป็นเลิศ
P	Positive Thinking	คิดแต่ทางบวก

2.3 ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัย เทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ

ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 24 ไร่ เลขที่ 29 ซอยสุขุมวิท 64/1 ตั้งอยู่เลขที่ 29 ถนนสุขุมวิท 64/1 แขวงบางจาก เขต พระโขนง กรุงเทพมหานคร เปิดสอนระดับการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ชั้นสูง (ปวส.) ตั้งอยู่บนเนื้อที่ 24 ไร่ เปิดดำเนินการ ตั้งตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 จนถึงปัจจุบัน มีนักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 5,006 คน อาคารสถานที่ทันสมัยได้มาตรฐาน ในการจัดการศึกษาตามระเบียบของกระทรวง ศึกษาธิการ บริเวณสถานที่ก่อตั้งโรงเรียนอยู่ในย่าน ชุมชนเศรษฐกิจ มีประชากรหนาแน่น จากการศึกษา ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับความต้องการในการศึกษาต่อ ของนักศึกษาที่จบหลักสูตรจากวิทยาลัยเทคโนโลยีศรี วัฒนาบริหารธุรกิจ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ต้องการ ศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาที่อยู่ใกล้เคียงกับการเรียน หรือเรียนที่ โรงเรียนเดิม คณะผู้บริหารวิทยาลัย เทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ ได้ประชุมกับคณะ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยธนบุรีเพื่อหารือการเปิดศูนย์ สถานศึกษาในวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนา บริหารธุรกิจ ซึ่งมีความพร้อมด้านที่ดิน จำนวน 24 ไร่ อาคารสถานที่ อุปกรณ์อำนวยความสะดวกด้าน สถานศึกษาระบบการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพพร้อมทั้ง บุคลากรของมหาวิทยาลัยธนบุรีมีความพร้อมที่จะดูแล การจัดการศึกษา ณ ศูนย์วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนา บริหารธุรกิจ ให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน ไม่ แตกต่างจากการจัดการศึกษาในมหาวิทยาลัยธนบุรี ภายใต้วิสัยทัศน์ การขยายศูนย์การศึกษาระดับ อุดมศึกษาในเขตพื้นที่เศรษฐกิจและภูมิภาค เป็นการ ขยายโอกาสทางการศึกษาที่มีความจำเป็นสำหรับการ พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอีกทางหนึ่ง พันธกิจ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความสามารถและมี คุณธรรม จริยธรรมตามปรัชญาของมหาวิทยาลัยธนบุรี ในสาขาที่เป็นที่ต้องการของประเทศ ทำการวิจัยและ พัฒนาเพื่อสร้างนวัตกรรมในแต่ละสาขาวิชาที่เปิด ดำเนินการเรียนการสอนตามที่มหาวิทยาลัยธนบุรีมี ความพร้อมในระดับประเทศและต่างประเทศ ให้บริการวิชาการแก่สังคมในด้านที่มหาวิทยาลัยธนบุรี มีความพร้อมและเชี่ยวชาญ ทำนุบำรุงและเสริมสร้าง วัฒนธรรมอันดี แก่สังคมและพัฒนามาตรฐานคุณภาพ

การศึกษาอย่างต่อเนื่อง จึงได้จัดการเรียนการสอนสอนระดับปริญญาตรี ศูนย์การศึกษาวิทยาลัยศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ จำนวน 2 คณะ คือ คณะบัญชี และคณะบริหารธุรกิจ

1) คณะบัญชี หลักสูตรบัญชีบัณฑิต (บข.บ.)

Bachelor of Accountancy (B.Acc.)

ปรัชญาหลักสูตร “ศึกษาความรู้ เคียงคู่จริยธรรม นำสู่วิชาชีพ” เพื่อผลิตบัณฑิตในสาขาการบัญชีให้มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญในวิชาการ โดยมีประสบการณ์ทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ ในวิชาชีพอย่างเพียงพอที่จะประกอบอาชีพในฐานะนักวิชาชีพบัญชีทั้งในหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณของวิชาชีพบัญชี โดยรู้จักนำวิธีและหลักวิชาที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม

อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถประกอบวิชาชีพบัญชีได้ตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ.2543 และพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 และวิชาชีพอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งในลักษณะของการประกอบวิชาชีพอิสระ และการเข้าทำงานในองค์กรหรือหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังนี้ ด้านการทำบัญชี ด้านบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการตรวจสอบภายใน ด้านการจัดการและการบริหารธุรกิจ ด้านการสอบบัญชี ด้านการภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีทางการบัญชี ด้านการให้คำปรึกษาทางการเงินและการบัญชี

2) คณะบริหารธุรกิจ หลักสูตรบริหารธุรกิจ

บัณฑิต (บธ.บ.) Bachelor of Business Administration (B.B.A.)

สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ (Program in Business Computer) ปรัชญาหลักสูตร “เรียนให้รู้ คู่ด้วยคุณธรรม ก้าวล้ำนำสมัย ใส่ใจเทคโนโลยี” มุ่งพัฒนาทักษะการเขียนโปรแกรม การประยุกต์ใช้

โปรแกรมสำเร็จรูปด้านการทำบัญชี การเงิน การผลิตฝึกปฏิบัติด้านระบบ Internet เช่น การพัฒนาระบบงาน การสร้างและประยุกต์ใช้ E-Commerce รวมทั้งการฝึกประกอบและซ่อมแซม

สาขาวิชาการตลาด (Program in Marketing)

ปรัชญาหลักสูตร ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถในทางการตลาด โดยจัดการสอนมุ่งเน้นการคิดอย่างสร้างสรรค์ เสริมสร้างประสบการณ์จากการฝึกวิเคราะห์ ทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ มีจรรยาบรรณ และมีศีลธรรมอันดี มีคุณธรรม และจรรยาบรรณ รู้จักนำวิธีและหลักวิชาการที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม

สาขาการจัดการ (Management) ปรัชญา

หลักสูตร “วิชาการเด่นล้ำ คุณธรรมก้าวไกล ใส่ใจสังคม” ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ความสามารถทางการบริหารในสาขาวิชาการจัดการ โดยการจัดการสอนที่มุ่งเน้นการคิดอย่างเป็นระบบ เสริมสร้างประสบการณ์จากการฝึกวิเคราะห์กรณีศึกษาและปฏิบัติ เป็นผู้มีความรู้จรรยาบรรณ และมีศีลธรรมอันดี มีคุณธรรม และจรรยาบรรณ รู้จักนำเทคนิคและหลักวิชาการที่ได้รับไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัว และสังคม

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อดิศักดิ์ วานิชปัญญา (2548 : 32) ศึกษาปัจจัยในการเลือกประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2548 จำนวน 186 คน พบว่า ปัจจัยด้านรายได้เป็นปัจจัยที่นักศึกษาส่วนใหญ่พิจารณาเพื่อประกอบอาชีพ รองลงมาคือ ปัจจัยด้านความมั่นคงปลอดภัย และด้านชื่อเสียงเกียรติยศ ตามลำดับ

สิริกัญญา กลาทอง (2550 : 28) ศึกษาความคาดหวังในการประกอบอาชีพทางการเกษตรของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช และ

สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชา
 วิศวกรรมเกษตร คณะวิศวกรรมศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบัน
 เทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปี
 การศึกษา 2550 จำนวน 43 คน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่
 มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพนักวิชาการ
 เกษตรมากที่สุด เนื่องจาก เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง มี
 เกียรติยศชื่อเสียง มีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน

มะแอน ราโอบ (2551: 177) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่
 ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา
 อิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่าความคาดหวังในการ
 ประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียน โดยนักเรียน
 ผู้หญิงที่เรียนสายวิทย์ส่วนใหญ่มีความฝันว่าจะเป็น
 พยาบาล และนักเรียนชายที่เรียนสายวิทย์ก็มีความ
 คาดหวังที่จะเป็นนักธุรกิจเพื่อกลับมาบริหารธุรกิจใน
 สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในอนาคต ส่วนนักเรียนที่
 เรียนสายศิลป์ส่วนใหญ่คาดหวังที่จะเป็นครูหรือ
 อาจารย์ เพื่อกลับมารับใช้สังคมอิสลาม โดยคาดหวังว่า
 จะประกอบอาชีพเป็นครูสอนศาสนาอิสลาม และงาน
 เกี่ยวกับองค์กรอิสลาม

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการเลือก
 อาชีพหลังสำเร็จการศึกษา และความคาดหวังในการ
 ประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ของนักศึกษา
 มหาวิทยาลัยธนบุรี

3.1 การสร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้
 แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นเครื่องมือในการ
 เก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ
 ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของ
 นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียน ได้แก่ เพศ
 อายุ การทำงาน เกรดเฉลี่ยสะสม สาขาวิชา ภูมิลำเนา

เหตุผลที่เลือกเรียนสาขาวิชาที่กำลังศึกษา โดยนำข้อมูล
 ที่ได้มาหาค่าร้อยละ (Percentage) ของตัวแปร

ตอนที่ 2 ความต้องการเลือกอาชีพหลังสำเร็จ
 การศึกษา

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังในการ
 ประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา เป็น
 แบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตรวัด Likert Scale
 (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 107-108) จำแนกออกเป็น

- ระดับ 5 คือ มากที่สุด
- ระดับ 4 คือ มาก
- ระดับ 3 คือ ปานกลาง
- ระดับ 2 คือ น้อย
- ระดับ 1 คือ น้อยที่สุด

และนำข้อมูลที่ได้มาหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต
 (Arithmetic Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard
 Deviation) โดยการนำมาเปรียบเทียบเพื่อแปล
 ความหมายกับเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การทดสอบค่า t-test และ
 One-way ANOVA การเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี LSD

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและ
 ข้อเสนอแนะ

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ข้อมูลปฐมภูมิ

1) แจกแบบสอบถามกับนักศึกษาชั้น
 การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรี
 วัฒนาบริหารธุรกิจ ซึ่งผู้วิจัยรับแบบสอบถามที่ได้ตอบ
 เรียบร้อยแล้วด้วยตนเอง

2) หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา
 ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความถูกต้องและความ
 สมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดก่อนทำการ
 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ในการที่จะ
 นำมาใช้ประโยชน์ได้

3) นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลไป
 วิเคราะห์ผล

2. ข้อมูลทฤษฎี

เป็นข้อมูลที่ได้จากการ ค้นคว้า รวบรวม จาก งานวิจัย บทความ วารสาร เอกสารการสัมมนา สถิติใน รายงานต่าง ๆ ทั้งของภาครัฐและเอกชน เพื่อเป็นส่วนประกอบในเนื้อหาและนำไปใช้ในการวิเคราะห์ ข้อมูล

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูป โดยมีประเด็นการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ พร้อมกับนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

2. การวิเคราะห์ความต้องการเลือกอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ พร้อมกับนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ของผู้ตอบแบบสอบถาม ด้วยวิธีค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 75) ใช้เกณฑ์ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	หมายถึง
1.00-1.49	ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.50-2.49	ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย
2.50-3.49	ความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง
3.50-4.49	ความคาดหวังอยู่ในระดับมาก
4.50-5.00	ความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

การแปลความหมายของส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2544 : 75) ใช้เกณฑ์ดังนี้

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.000-0.999 หมายถึง มีการกระจายของข้อมูลไม่แตกต่างกันมาก

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.000 ขึ้นไป หมายถึง มีการกระจายของข้อมูลแตกต่างกันมาก

4. การวิเคราะห์ด้วยสถิติ t-test, One-way

ANOVA

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้แยกการวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิจัยออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ผลการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 83.73 มีอายุ 19-23 ปี คิดเป็นร้อยละ 36.14 ส่วนใหญ่มีงานทำ คิดเป็นร้อยละ 92.77 มีเกรดเฉลี่ยสะสมระหว่าง 3.01-3.50 คิดเป็นร้อยละ 37.95ศึกษาด้านบริหาร การจัดการ คิดเป็นร้อยละ 32.53 มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 52.41 เลือกเรียนเพราะปัจจุบันทำงานด้านนี้ คิดเป็นร้อยละ 40.96 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเลือกอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความต้องการเลือกประกอบอาชีพ ครู-อาจารย์ เป็นลำดับที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 24.10 รองลงมา คือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว นักตรวจสอบบัญชี ข้าราชการ พนักงานธนาคาร คิดเป็นร้อยละ 19.90 และพนักงานเดินตลาด คิดเป็นร้อยละ 19.90 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษานักศึกษา ในภาพรวม พบว่า ระดับความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.24) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ระดับความคาดหวังอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ ด้านรายได้ ($\bar{X}$ = 4.44) รองลงมาด้านความมั่นคงและความปลอดภัย ($\bar{X}$ = 4.38) ด้านความก้าวหน้า ($\bar{X}$ = 4.33) ด้านชื่อเสียงเกียรติยศ ($\bar{X}$ = 4.05) และด้านค่านิยมและความสนใจส่วนตัว ($\bar{X}$ = 4.02) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบระดับความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

- จำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

- จำแนกตามอายุ พบว่านักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

- จำแนกตามการมีงานทำ พบว่านักศึกษาที่ทำงานต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

- จำแนกตามเกรดเฉลี่ยสะสม พบว่านักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชื่อเสียงเกียรติยศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

- จำแนกตามสาขาวิชา พบว่านักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านค่านิยมและความสนใจส่วนตัว และ ด้านรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ด้านชื่อเสียงเกียรติยศ ด้านความก้าวหน้า และ ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

- จำแนกตามภูมิลำเนา พบว่านักศึกษาที่มีภูมิลำเนาต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ในภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

- จำแนกตามเหตุผลที่เลือกเรียน พบว่านักศึกษาที่มีเหตุผลเลือกเรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคาดหวัง

ในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ในภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชื่อเสียงเกียรติยศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5. อภิปรายผล

จากการศึกษา เรื่อง “การศึกษาความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี” สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการเลือกอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี โดยกำหนดให้เลือกอาชีพที่คาดหวังหลังสำเร็จการศึกษา 3 ลำดับแรก พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความต้องการเลือกประกอบอาชีพ ครู-อาจารย์ เป็นลำดับที่ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเป็นคนที่ชอบให้คนอื่นได้รับความรู้และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้และสามารถเป็นคนดีของสังคม เพราะอาชีพครู-อาจารย์ เป็นอาชีพหนึ่งที่มีเกียรติ น่าภาคภูมิใจ ครูเป็นอาชีพที่สามารถสร้างคนที่มีความรู้ น้อยให้ได้รับการศึกษาเพิ่มพูนขึ้น สามารถนำความรู้ไปเพิ่มเสริมประสบการณ์ในอนาคตได้ ครูคนเดียวสามารถให้คำแนะนำ และให้ความรู้ อีกทั้งยังสามารถถ่ายทอดให้แก่เด็กนักเรียนไม่รู้กี่คนก็รุ่น เพื่อให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมกันนี้อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีความมั่นคงด้วย จึงทำให้นักศึกษาต้องการมีอาชีพเป็นครู-อาจารย์หลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว สอดคล้องกับผลการวิจัยของมะแอน ราโอบ (2551 : 177) ซึ่งได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี พบว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอนาคตของนักเรียน นักเรียนที่เรียนสายศิลป์ส่วนใหญ่คาดหวังว่าจะเป็นครูหรืออาจารย์ เพื่อกลับมารับใช้สังคมอิสลาม

2. จากผลการวิเคราะห์ระดับความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ในภาพรวมพบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้านและมีค่าเฉลี่ยไม่แตกต่างกันมากนัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเมื่อนักศึกษาได้สำเร็จการศึกษาไปแล้วและมีวุฒิการศึกษาที่เพิ่มขึ้นก็มีความหวังในอนาคต อาชีพ การทำงาน เงิน และความสำเร็จในชีวิตที่ดีขึ้นกว่าเดิม เพราะการประกอบอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นสำหรับมนุษย์ทุกคนเพราะอาชีพเป็นวิถีการดำเนินชีวิตที่มีความสัมพันธ์กับการมีฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ เกียรติยศ ชื่อเสียงและความภาคภูมิใจในความสามารถของตนเอง รวมทั้งสร้างประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติด้วย และยังเป็นวิถีทางที่จะได้มาซึ่งค่าตอบแทน รายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือมีรายได้สม่ำเสมอและเป็นรายได้ที่แน่นอน เพื่อนำไปซื้อปัจจัยสนองความต้องการทางกาย ทางจิตใจและความต้องการทางสังคมด้วยและการประกอบอาชีพเป็นช่วงเวลาที่คุณคนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมรอบด้านทำให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนและความต้องการของสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของชูศักดิ์ เกื้อกุล (2530 : 40) ที่พบว่ากรมงานทำย่อมหมายถึงการมีรายได้เพิ่ม หรือมีผลผลิตที่เพิ่มและการมีงานทำของประชากรเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เศรษฐกิจของชาติมั่นคง อีกทั้งนักศึกษาส่วนใหญ่เลือกที่จะมาเรียนเพราะปัจจุบันได้ทำงานด้านนี้ เพราะมีความคาดหวังในการมีความก้าวหน้าในอาชีพ และมีชื่อเสียงเกียรติยศ โดยใช้ศักยภาพของตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Needs-Hierarchy Theory) Maslow (1954 , อ้างในปิยฉัตร พงษ์กระจำง. 2543 : 14) ทฤษฎีของมาสโลว์นำมาใช้อธิบายพฤติกรรมของคนเพื่อประโยชน์ในการสร้างแรงจูงใจ บุคลากรขององค์การ มาสโลว์ได้อธิบายว่าคนเรามีความต้องการ 5 ระดับ เมื่อได้ตามความต้องการระดับ

ที่หนึ่งแล้ว ก็พยายามให้ได้ตามความต้องการในระดับที่ 2 จากระดับที่ 2 ไประดับที่ 3 ตามลำดับจนถึงระดับที่ 5 และความต้องการแต่ละระดับจะกำกับให้คนมีพฤติกรรมหรือมีการกระทำเพื่อให้ได้ความต้องการนั้นๆ ความต้องการ 5 ระดับของมาสโลว์ ได้แก่ (1) ความต้องการด้านกายภาพ (Physiological Needs) หมายถึง ความต้องการในสิ่งจำเป็นพื้นฐาน ได้แก่ อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย ซึ่งสอดคล้องกับปัจจัย 4 ที่เราจำเป็นต้องมี ได้แก่ อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัยและยารักษาโรค (2) ความต้องการด้านความปลอดภัย (Safety Needs) เป็นความต้องการความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และความปลอดภัยในสถานที่ทำงาน (3) ความต้องการด้านสังคม (Social Needs) คือ ความต้องการที่ได้การยอมรับจากผู้อื่น การเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม การมีเพื่อนฝูง (4) ความต้องการด้านฐานะหรือตำแหน่ง (Self-Esteem Needs) คือ มีความมั่นใจในตัวเอง มีความเป็นอิสระ ประสบความสำเร็จ มีความสามารถและมีความรู้ มีสถานะหรือตำแหน่ง (5) ความต้องการที่จะทำให้ตัวเองเป็นตามที่คาดหวังไว้ (Self-Actualization Needs) คือ ความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ และมีความรู้สึกว่าได้ทุกอย่างตามที่คาดหวังไว้แล้ว ทฤษฎีของมาสโลว์ได้อธิบายความต้องการของมนุษย์ตามลำดับ เราอาจใช้ทฤษฎีของมาสโลว์ มากำหนดเป้าหมายหรือความสำเร็จของชีวิตของเราได้ ว่าเราต้องการระดับใด หากมนุษย์เราได้ในระดับที่ 1 ถึง 3 ครบถ้วนก็อาจจะเพียงพอ อยู่ได้ในสังคมอย่างมีความสุข แต่บางคนอาจต้องการระดับ 4 และ 5 ด้วยการให้ได้มาตามความต้องการนั้นแต่ละคนต้องดำเนินการ ต้องปฏิบัติ ต้องทำงาน มิใช่สิ่งเหล่านั้นจะมาหาเราได้เอง ดังนั้นเราควรกำหนดเป้าหมายหรือความสำเร็จที่เราต้องการและพยายามทำให้ได้สิ่งนั้นด้วยความชอบธรรม ด้วยความอดทนด้วยความพยายาม ความมุ่งมั่น ซึ่งจะทำได้ สิ่ง

ต้องการอย่างยั่งยืน ที่สำคัญต้องมีความเห็นและความสุขใจด้วย

แต่ทั้งนี้ความคาดหวังเป็นตัวบ่งชี้แห่งความสำเร็จซึ่งจะช่วยให้การตัดสินใจของแต่ละคนในการเลือกการกระทำไว้ทั้งนี้ทั้งนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะและความแตกต่างของแต่ละบุคคล และสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญ ที่จะทำให้ความคาดหวังนั้นเป็นจริงขึ้นมาได้

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนี้

- ความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนา ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสมต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านชื่อเสียงเกียรติยศ นักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.00-2.50 มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาแตกต่างกับนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยสะสม 2.51-3.00 และ 3.51-4.00 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำกว่า 2.50 มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาด้านชื่อเสียงเกียรติยศในระดับค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 3.81) เพราะนักศึกษาอาจมีความคิดว่าด้านชื่อเสียงเกียรติยศไม่มีความจำเป็นสำหรับตน หรืออาจมีความจำเป็นหรือความคาดหวังอยู่ในลำดับท้ายกว่าด้านอื่นๆ เช่น ด้านรายได้ ด้านความมั่นคงและความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับความ

ต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Needs-Hierarchy Theory) Maslow (1954 , อ้างในปิยฉัตร พจน์กระจ่าง. 2543 : 14) คือมีความต้องการขั้นพื้นฐานก่อน คือได้ในระดับที่ 1 ถึง 3 ครบถ้วนก็จะเพียงพอ สามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุขได้แล้ว

- ความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี ที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนา ที่เรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการทดสอบสมมติฐานโดยภาพรวม พบว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยี ศรีวัฒนา บริหารธุรกิจ สาขาวิชาการคอมพิวเตอร์แตกต่างกับสาขาวิชาการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และแตกต่างกับสาขาการบัญชี สาขาวิชาการจัดการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สาขาวิชาการบัญชีแตกต่างกับสาขาวิชาการตลาด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในแต่ละสาขามีวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของหลักสูตรแตกต่างกัน เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว นักศึกษาก็จะไปประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน ซึ่งการที่บุคคลจะกำหนดความคาดหวังของคนนั้นจะต้องประเมินความเป็นไปได้ด้วย ทั้งนี้เพราะความคาดหวังเป็นความรู้สึกนึกคิด และคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งนั้นๆ อาจจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรม ก็ได้ความรู้สึกนึกคิด หรือคาดการณ์นั้นๆ จะมีลักษณะเป็นการประเมินค่าโดยมาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัดการคาดการณ์ของแต่ละบุคคล แม้จะเป็นการให้ต่อสิ่งที่เป็รูปธรรม หรือนามธรรมชนิด

เดียวกัน ก็อาจจะแตกต่างออกไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความรู้ ภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจ และการเห็นคุณค่าความสำเร็จของสิ่งนั้นๆ สอดคล้องกับพัชร มหาลาภ (online : 2556) ปัจจัยที่กำหนดความคาดหวังมี 3 ประการ ได้แก่ (1) ลักษณะความแตกต่างของแต่ละบุคคล และสภาพแวดล้อม ความคาดหวังและการแสดงออกจึงแตกต่างกัน เพราะความคิดความต้องการของแต่ละ บุคคลเน้นแตกต่างกัน (2) ขึ้นอยู่กับความยากง่ายของงาน และประสบการณ์ที่ผ่านมาในครั้งนั้นๆ กล่าวได้ว่าถ้าบุคคลเคยประสบความสำเร็จในการทำงานนั้นมาก่อน ก็จะทำให้มีการกำหนดระดับความคาดหวังในการทำงานในคราวต่อไปสูงขึ้น และใกล้เคียงสภาพความเป็นจริงมากขึ้น แต่ในทางตรงกันข้ามจะกำหนดความคาดหวังลงมา ก็เพื่อป้องกันมิให้เกิดความรู้สึกล้มเหลวจากระดับความคาดหวังที่ตั้งไว้สูงกว่าความสามารถจริง และ (3) ขึ้นอยู่กับการประเมินความเป็นไปได้ เพราะความคาดหวังเป็นความรู้สึกนึกคิดและ การคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยสิ่งนั้นๆอาจเป็นรูปธรรมหรือนามธรรม ก็ได้จะเป็นการประเมินค่า โดยมีมาตรฐานของตนเอง เป็นเครื่องวัดของแต่ละบุคคล ซึ่ง การประเมินค่าของแต่ละคน ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งชนิดเดียวกัน ก็อาจแตกต่างกันได้ ด้วยขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจการให้คุณค่าแก่สิ่งนั้นๆ ของแต่ละบุคคล จากที่ได้กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความคาดหวังของมนุษย์คาดหวังเกิดจากสภาพแวดล้อมที่บุคคลได้รับกับความรู้สึกนึกคิด และพฤติกรรม ที่แตกต่างกันออกไป ตามความรู้ ประสบการณ์และความต้องการ แล้วบุคคลจะตัดสินใจเองได้

- ความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี ที่มีเหตุผลในการเลือกเรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาไม่แตกต่างกัน ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษา

มหาวิทยาลัยธนบุรี ที่มีเหตุผลในการเลือกเรียนสาขาวิชาต่างกัน มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการทดสอบสมมติฐานโดยภาพรวม พบว่า ความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการ ณ วิทยาลัยเทคโนโลยี ศรีวิฒนาบริหารธุรกิจ เลือกเรียนเพราะชอบเรียน แตกต่างกับเรียนเพราะได้รับคำแนะนำจากครู-อาจารย์แนะนำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และแตกต่างกับเลือกเรียนเพราะปัจจุบันทำงานด้านนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษา มีเหตุผลในการเลือกเรียนสาขาวิชาแตกต่างกัน จึงมีความคาดหวังกับในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาแตกต่างกันด้วย เพราะว่าความรู้สึกความต้องการความคาดหวังที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ก็จะคาดหวังไปจนถึงอนาคตข้างหน้า เช่น นักศึกษาเลือกเรียนเพราะชอบเรียน ไม่ได้มีใครบังคับหรือได้รับคำแนะนำจากใคร ก็จะมี ความคาดหวังที่จะประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาในแบบที่ตนคิดไว้แล้ว แต่ผู้ที่เรียนเพราะได้รับคำแนะนำจากครู-อาจารย์ก็จะได้รับข้อมูลข่าวสารเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับสาขาวิชาที่ตนเรียนว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วจะสามารถประกอบอาชีพอะไรได้บ้างก็จะมี ความคาดหวังอีกแบบหนึ่ง หรือนักศึกษาที่เลือกเรียนเพราะปัจจุบันทำงานด้านนี้อยู่แล้ว ก็มีจุดประสงค์ในการเรียนที่แตกต่างกัน จึงทำให้ความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

นักศึกษาศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวิฒนาบริหารธุรกิจ ส่วนใหญ่ ต้องการประกอบธุรกิจส่วนตัว ที่มีลักษณะการบริหารงานแบบเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ที่ไม่มีระบบการทำงาน

แบบเจ้านายหรือลูกน้อง มีความต้องการทำงานที่สามารถมีเวลาให้กับครอบครัว มีรายได้ที่สม่ำเสมอ มีอิสระในการทำงาน ซึ่งลักษณะอาชีพดังกล่าวเป็นลักษณะของอาชีพที่นักศึกษาที่มีความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการทวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาแก่นักศึกษา ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ ซึ่งมีนักศึกษาสาขาการบัญชี การตลาด การจัดการ และคอมพิวเตอร์ เพียง 4 สาขาวิชา ดังนั้น จึงควรมีการศึกษาแก่นักศึกษาสาขาวิชาอื่น ๆ หรือหลักสูตรต่างๆ เพื่อการรับทราบและทำการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนให้ทันสมัยและเหมาะสมกับผู้เรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษามากยิ่งขึ้น

2. การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาความคาดหวังในการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ เท่านั้น ซึ่งหากมีการสำรวจและสอบถามกับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธนบุรี ซึ่งผลที่ได้จากการเก็บข้อมูล จะสามารถนำมาเป็นแนวทางด้านเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอนที่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน ตลาดแรงงาน เป็นแผนการพัฒนาศักยภาพเพื่อความเป็นผู้ประกอบการและ/หรือผู้บริหารกิจการธุรกิจต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับผู้เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

จรรยา ทองถาวร. 2530. จิตวิทยาพัฒนาการ. ภาควิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม วิทยาลัยครูธนบุรี.

ชูศักดิ์ เกื้อกุล. 2530. “วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโครงสร้างขั้นพื้นฐานทางเศรษฐกิจกับรายได้ต่อบุคคลรายจังหวัดของประเทศไทย”. ปริญญาการศึกษา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ.

ธงชัย สันติวงษ์, ชัยยศ สันติวงษ์. 2537. พฤติกรรมบุคคลในองค์กร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.

ปิยฉัตร พจน์กระจำง. 2543. “การศึกษาความพึงพอใจในการทำงานของพนักงานปฏิบัติการในอุตสาหกรรมเจียรไนเพชร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการอุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

พัชรี มหาลาภ. 2554. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง (ออนไลน์) สืบค้นจาก http://www.novabizz.com/NovaAce/Behavior/Expectancy_Theory.htm (เมษายน 2556)

มหาวิทยาลัยธนบุรี. 2555. [Online] Available : <http://thonburi-u.ac.th> (14 กุมภาพันธ์ 2555)

มะแอน ราโอบ. 2551. “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความคาดหวังในการศึกษาต่อของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สิริกัญญา กลาทอง. 2550. “ความคาดหวังในการประกอบอาชีพทางด้านการเกษตรของนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตพืช และสาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร-การผลิตสัตว์ ภาควิชาครุศาสตร์เกษตร คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2550.” ปัญหาพิเศษครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระ
จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อดิศักดิ์ วานิชบัญชา.2548.“ปัจจัยในการเลือกประกอบ
อาชีพหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี ปีการศึกษา 2548.”
ปริญญาานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏ
สุราษฎร์ธานี.

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธุ์. 2555. สร้างความสำเร็จในการ
ทำงาน...ด้วยตัวคุณเอง. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

Maslow, A.H. 1954 . Motivation and Personality.
New York : Harper and Row.

ส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

THE INFLUENCING OF MARKETING MIX ON CONSUMER'S DECISION MAKING FOR BUYING HOUSE BRAND IN BANGKOK

วารกรณ์ ตั้งคลัง¹ ปุณยณัฐ ยั่งยืน² ศิริวรรณ ฉายศิริ³

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธนบุรี, , khsiriwa@kmitl.ac.th

²คณะบัญชี มหาวิทยาลัยธนบุรี, สถานที่ทำงาน, , khsiriwa@kmitl.ac.th

³คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, khsiriwa@kmitl.ac.th

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อเปรียบเทียบส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามพฤติกรรมผู้บริโภค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานแต่ละข้อ โดยใช้วิธี t-test วิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 0.01 โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยสามารถสรุป ได้ดังนี้

1. ผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ระดับความสำคัญกับส่วนประสมทางการตลาดโดยรวมในระดับมาก เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่าทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาด ตามลำดับ
2. ผู้บริโภคที่มีเพศ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน ให้ระดับความสำคัญกับส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน
3. ผู้บริโภคที่มีอายุต่างกัน ให้ระดับความสำคัญกับส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาารายด้าน พบว่าด้านผลิตภัณฑ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

4. พฤติกรรมการบริโภคด้านประเภทของสินค้าที่บริโภคและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการบริโภคต่อครั้งต่างกัน ให้ระดับความสำคัญกับส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้า เฮาส์แบรนด์ ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : ส่วนประสมทางการตลาด ตัดสินใจ สินค้า เฮาส์แบรนด์ กรุงเทพมหานคร

ABSTRACT:

Research Objectives 1. To study how important of marketing mix on consumer's decision making for buying house brand goods in Bangkok. 2. To compare the influencing of marketing mix on consumer's decision making for buying house brand goods in Bangkok by classifying personal Preference. 3. To compare the influencing of marketing mix on consumer's decision making for buying house brand goods in Bangkok by classifying consumer behavior.

Research Methodology.

Questionnaire and data analysis by using statistical software package percentage mean standard deviation. Hypothesis testing by using t-test, one way ANOVA. The level of significant is set at 0.05 and 0.01 by using computer software package for hypothesis testing. The result of research can conclude that

The consumer in Bangkok priority to marketing mix with good rating . By Considering with income, he found that every factors an above average from the most to least , distribution channels, pricing and promotion, respectively.

This is no influence between gender ,occupation and income per month for marketing mix on consumer's decision making for buying house brand goods in Bangkok .

The significant for marketing mix on consumer's decision making for buying house brand goods in Bangkok is difference between consumer with difference aging. The level of significant is at 0.05 by consider with income level and 0.01 by consider with the product this is no significant with another factors.

The significant of marketing mix on consumer's decision making for buying house brand goods in Bangkok is not difference between consumer behavior and consumption.

KEYWORDS:

Marketing Mix, Decision Making, Housebrand, Bangkok

1. บทนำ

“ตลาด” ที่หมายถึงสถานที่ที่มีการซื้อขายแลกเปลี่ยนผลิตภัณฑ์ มีความหลากหลายเป็นอันมาก นับตั้งแต่ในชนบทที่มีการเจรจาซื้อขายผลิตผลกันระหว่างชาวนาชาวไร่กับพ่อค้าคนกลางมาจนถึงในเมืองขนาดใหญ่ (สุปัญญา ไชยชาณ. 2551 : 5) ซึ่งปัจจุบันความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านการโทรคมนาคมช่วยอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ซื้อและผู้ขายเป็นอย่างมาก สามารถซื้อขายกันโดยไม่จำเป็นต้องเดินทางไปพบปะกัน ณ สถานที่เรียกว่าท้องตลาด

การค้าปลีกในสังคมไทย จะประสบความสำเร็จได้นั้น นอกจากทำเลที่ตั้งสะดวก เป็นแหล่งชุมชน ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ความหลากหลายของสินค้าที่ลูกค้าสามารถเลือกซื้อได้ตรงตามความต้องการ ธุรกิจค้าปลีกจึงมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์ด้วยการนำสินค้าแฮนด์แบรนด์ ออกวางจำหน่ายในทุกสาขาภายใต้ชื่อตราสินค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับชื่อของกิจการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มกำไรจากส่วนเกิน เนื่องจากไม่ต้องเสียค่าการตลาด และสร้างความแตกต่างให้กับธุรกิจของตนเอง ยังช่วยให้ผู้บริโภคเกิดความจงรักภักดีอีกด้วย เนื่องจากสินค้าแฮนด์แบรนด์จะวางจำหน่ายเฉพาะในร้านหรือเครือข่ายของกิจการเท่านั้น และเป็นสินค้าในกลุ่มของสินค้าอุปโภคบริโภคในชีวิตประจำวัน เช่น ข้าวสาร น้ำปลา กระดาษชำระ น้ำยาล้างจาน ซึ่งเป็นกลุ่มสินค้าที่ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อจากราคาเป็นสำคัญ ซึ่งปัจจุบันมีการแข่งขันทางการตลาดที่รุนแรง เพื่อแย่งชิงส่วนแบ่งทางการตลาด ทำให้ผู้ประกอบการต้องสนใจในพฤติกรรมของผู้บริโภคเพื่อให้การพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นไปอย่างถูกต้อง และตรงตามความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด ซึ่งพฤติกรรมการใช้จ่ายของผู้บริโภคที่คาดหวังจะเห็นการประหยัดและลดการฟุ่มเฟือยลงเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ ดังนั้นผู้ประกอบการห้างสรรพสินค้าที่จะสามารถยืนหยัดได้นั้นย่อมเป็นห้างสรรพสินค้าที่มี

ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบทั้งในส่วนของเงินทุน อำนาจการต่อรองกับ ซัพพลายเออร์ และประสิทธิภาพการดำเนินงานที่เข้มแข็ง นอกจากนี้ยังจะต้องปรับกลยุทธ์การตลาดที่สามารถดึงดูดใจลูกค้าให้มาซื้อสินค้า และใช้บริการที่หลากหลายภายในห้างอย่างต่อเนื่องอีกด้วย

ปัจจุบัน สินค้าแฮนด์แบรนด์ในประเทศไทย ยังมีสัดส่วนการครองตลาดไม่สูงมากนัก ทั้งที่สินค้าแฮนด์แบรนด์ต่างมีช่องทางการจัดจำหน่ายที่ครอบคลุมทุกสาขาของร้านค้าตนเอง และราคาถูกกว่าสินค้ายี่ห้ออื่นในประเภทสินค้าแบบเดียวกัน และเป็นสินค้าที่ผลิตมีคุณภาพเทียบเท่าสินค้ายี่ห้ออื่น ๆ ในกรณีนี้ ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษาวิเคราะห์ถึงพฤติกรรมของผู้บริโภคในการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ว่า ปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลถึงการซื้อและไม่ซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ ซึ่งจะช่วยให้ทราบปัญหาและอุปสรรคของธุรกิจประเภทนี้ โดยจะทำการศึกษาวิจัยในกลุ่มผู้บริโภค เขตกรุงเทพมหานครที่ตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1.2.3 เพื่อเปรียบเทียบส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามพฤติกรรมผู้บริโภค

1.3 สมมติฐานการวิจัย

1.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อ ส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮสส์แบรด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

1.3.2 พฤติกรรมผู้บริโภคแตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อ ส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮสส์แบรด์ของผู้บริโภคในเขต กรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของโครงการวิจัย

ในการทำวิจัย เรื่อง “ส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าแฮสส์แบรด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ศึกษารอบแนวคิดด้านการตลาดของ ฟิลิป คอตเลอร์ (Kotler, 1988 : 3 อ้างในสุบัญญัติ ไชยชาญ, 2551 : 8-9) การตลาด หมายถึง กระบวนการทางสังคมและกระบวนการบริหารที่ทำให้บุคคลหรือกลุ่มได้รับสิ่งของที่ต้องการและอยากได้โดยอาศัยหลักการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณค่าขึ้นมาแล้วนำไปแลกเปลี่ยนกับบุคคลอื่น (สุบัญญัติ ไชยชาญ, 2551 : 13-15) นักการตลาดที่จะประสบผลสำเร็จต้องหาความรู้เกี่ยวกับเกี่ยวกับความต้องการของผู้บริโภค เพื่อกระตุ้นให้เกิดความอยากได้ผลิตภัณฑ์ ส่วนประสมการตลาด (Marketing Mix) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์ (Product) ราคา (Price) สถานที่ (Place) และการส่งเสริมการตลาด (Promotion) หรือที่เรียกว่า 4Ps (วิทยา สุหฤทธดำรง, 2549 : 42) กล่าวว่า การรักษาลูกค้าเดิมไว้ได้ สร้างกำไรได้มากกว่าหาลูกค้าใหม่ เพราะว่า ข้อแรก ต้นทุนในการเริ่มต้นสร้างธุรกิจใหม่ ต้องใช้ระยะเวลา นานกว่าที่ลูกค้าใหม่จะสร้างผลกำไรให้แก่บริษัทได้ ข้อที่สอง ยิ่งลูกค้า ยิ่งพอใจกับความสัมพันธ์ที่มีอยู่ ยิ่งมีโอกาสที่จะสั่งกับเรามากขึ้นเท่านั้น หรือยอม “ซื้อจากแหล่งเดียว” ข้อที่สาม ลูกค้าที่รักษาไว้ได้เสนอสินค้าขายได้ง่ายกว่าด้วยต้นทุนที่ต่ำกว่า และมีโอกาสที่จะยอมรับมาตรการระบบของตัวเอง ทำให้ลดต้นทุนได้เพิ่มอีก

1.4.1 ขอบเขตของประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นกลุ่มผู้บริโภคที่เคยซื้อสินค้าแฮสส์แบรด์ ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนหาได้จากสูตรการหาตัวอย่างจากสมการการหาขนาดตัวอย่างที่ไม่ทราบขนาดประชากรที่แน่นอนทราบแต่เพียงว่า ประชากรมีขนาดใหญ่ โดยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 ด้วยความเชื่อมั่นที่ระดับร้อยละ 95 ซึ่งได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 385 ราย (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2539 : 91)

$$n = \frac{Z^2}{4E^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

Z = ค่าปกติมาตรฐานจากตารางแจกแจงปกติมาตรฐานที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ซึ่งค่า Z เท่ากับ 1.96

E = ค่าความคลาดเคลื่อนสูงสุดในการประมาณค่าเท่ากับร้อยละ 5

$$\text{จะได้ } n = \frac{(1.96)^2}{4(0.05)^2}$$

= 385

1.5 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เป็น แบบ ส อ บ ถ ม (Questionnaire) โดยนำแบบสอบถามไปสอบถามกลุ่มตัวอย่างตามสถานที่ที่สินค้าที่แฮสส์แบรด์วางจำหน่าย เช่น ในห้างสรรพสินค้า ร้านค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต หรือซูเปอร์สโตร์ต่าง ๆ โดยลักษณะของคำถามจะมีทั้งคำถามแบบปิด ที่กำหนดคำตอบไว้ให้ผู้ตอบเลือกตอบ และคำถามแบบเปิด ที่ให้ผู้ตอบสามารถ แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยลักษณะของแบบสอบถามมี 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามข้อมูลส่วนบุคคลของผู้บริโภค ประกอบด้วย เพศ อาชีพ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรม โดยทั่วไปของผู้บริโภคสินค้าแฮนด์แบรนด์

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ เป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะแบบมาตรวัด Likert Scale (พรธณี ลีกิจวัฒน์. 2554 : 55) จำแนกออกเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

1.5.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบเครื่องมือตามขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสารข้อความทางวิชาการ วารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดนิยามเป็นขอบเขตเนื้อหาและเป็นโครงสร้างของเครื่องมือ ให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาและวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
3. สร้างคำถามในแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 4 ตอน รายละเอียดดังได้กล่าวไว้ข้างต้น

1.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แจกและเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างตามสถานที่ที่พนักงานบริษัทเอกชน สินค้าที่แฮนด์แบรนด์วางจำหน่ายเช่น ในห้างสรรพสินค้า ร้านค้า ซูเปอร์มาร์เก็ต หรือซูเปอร์สโตร์ต่าง ๆ
2. หลังจากได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยจะทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดก่อนทำการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ในการที่จะนำมาใช้ประโยชน์ได้
3. นำผลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลไปวิเคราะห์ผล

1.7 ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อาชีพ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 218 ราย ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน จำนวน 189 ราย มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จำนวน 168 ราย และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท จำนวน 169 ราย (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไป

ส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	143	39.61
หญิง	218	60.39
รวม	361	100.00
2. อาชีพ		
รับราชการ	32	8.86
เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานกำกับของรัฐ	24	6.65
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	16	4.43
พนักงานบริษัทเอกชน	189	52.35
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	60	16.62
เรียนหนังสือ	40	11.08
รวม	361	100.00
3. อายุ		
20 - 25 ปี	101	27.98
26 - 35 ปี	168	46.54
36 - 60 ปี	92	25.48
รวม	361	100.00

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
4. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 15,000	169	46.81
15,001 -20,000	103	28.53
สูงกว่า 20,001 ขึ้นไป	89	24.65
รวม	361	100.00

ประเภทของสินค้าที่บริโภค พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 361 ราย ส่วนใหญ่บริโภคของใช้ส่วนบุคคลจำนวน 143 ราย คิดเป็นร้อยละ 39.61 **ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการบริโภคต่อครั้ง** พบว่า ส่วนใหญ่ ใช้จ่ายระหว่าง 801-1,500 บาท จำนวน 132 ราย คิดเป็นร้อยละ 36.57 (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนและร้อยละ พฤติกรรมโดยทั่วไป ผู้บริโภคสินค้าแฮนด์แบรนด์

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1. ประเภทของสินค้าที่บริโภค		
อาหาร เครื่องดื่ม	89	24.65
ของใช้ส่วนบุคคล	143	39.61
ของใช้ภายในครัวเรือน	129	35.73
รวม	361	100.00
2. ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการบริโภคต่อครั้ง		
ต่ำกว่า 800 บาท	109	30.19
801-1,500	132	36.57
1,501 บาทขึ้นไป	120	33.24
รวม	361	100.00

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ส่วน ประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจในการซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ โดยภาพรวม พบว่า ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียง

ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ($\bar{X} = 3.93$) รองลงมาได้แก่ ด้าน ช่องทางการจัดจำหน่าย ($\bar{X} = 3.89$) ด้านราคา ($\bar{X} = 3.87$) และการส่งเสริมการตลาด ($\bar{X} = 3.72$) (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า แฮนด์แบรนด์ ในภาพรวม

ส่วนประสมทางการตลาด	n = 361		ระดับความสำคัญ	ลำดับที่
	$\bar{X}$	S.D.		
ด้านผลิตภัณฑ์	3.93	0.64	มาก	1
ด้านราคา	3.87	0.64	มาก	3
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.89	0.68	มาก	2
ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.72	0.81	มาก	4
ค่าเฉลี่ยรวม	3.85	0.59	มาก	

การทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับความสำคัญ ส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ดังตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่า p-value ของการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ ที่มีเพศต่างกัน

ส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ยด้านเพศ		p-value
	ชาย	หญิง	
1. ด้านผลิตภัณฑ์	3.92	3.94	0.418
2. ด้านราคา	3.90	3.85	0.452

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ยด้านเพศ		p-value
	ชาย	หญิง	
3. ด้านช่องทางการจัด	3.92	3.87	0.909

จำหน่าย			
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.77	3.68	0.517
ค่าเฉลี่ยรวม	3.87	3.84	0.515

การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับความสำคัญต่อ ส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพต่างกัน ในภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ (ดังตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่า p-value ของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอาชีพต่างกัน โดยวิธี One-way ANOVA

ส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ยด้านอาชีพ						p-value
	1	2	3	4	5	6	
1. ด้านผลิตภัณฑ์	3.86	3.87	3.83	3.95	3.88	4.06	0.695
2. ด้านราคา	3.76	3.72	4.00	3.89	3.84	3.93	0.607
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.76	3.88	3.78	3.93	3.86	3.90	0.812
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.64	3.67	3.72	3.72	3.67	3.84	0.898
ค่าเฉลี่ยรวม	3.76	3.78	3.83	3.87	3.81	3.93	0.782

การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภค ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมต่างกันเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนด้านอื่นๆ ให้

ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดไม่แตกต่างกัน (ดังตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่า p-value ของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีอายุต่างกัน โดยวิธี One-way ANOVA

ส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ยด้านอายุ			p-value
	20 - 25 ปี	26 - 35 ปี	36 - 60 ปี	
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.06	3.96	3.73	0.001*
2. ด้านราคา	3.94	3.88	3.77	0.164
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.96	3.88	3.82	0.345
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.82	3.73	3.58	0.111
ค่าเฉลี่ยรวม	3.95	3.87	3.72	0.031**

ผู้บริโภคที่มีอายุ 20-25 ปี ให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาด ด้านผลิตภัณฑ์ แตกต่างกับผู้บริโภคที่มีอายุ 36-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกนั้นทุกกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน (ดังตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD

ส่วนประสมทางการตลาด	อายุ	$\bar{X}$	36 - 60 ปี	36 - 60 ปี
ด้านผลิตภัณฑ์	20-25	4.06	0.098	0.327**
	26-35	3.96	-	0.228
	36-60	3.73	-	-

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผู้บริโภคที่มีอายุ 20-25 ปี ให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาด โดยภาพรวม แตกต่างกับผู้บริโภคที่มีอายุ 36-60 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่

ระดับ 0.05 นอกนั้นทุกกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน (ดังตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครที่มีอายุต่างกัน เป็นรายคู่ โดยวิธี LSD

ส่วนประสมทางการตลาด	อายุ	$\bar{X}$	36 - 60 ปี	36 - 60 ปี
โดยภาพรวม	20-25	3.95	0.080	0.221**
	26-35	3.87	-	0.140
	36-60	3.72	-	-

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาด จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน (ดังตารางที่ 9)

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย และค่า p-value ของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่างกัน โดยวิธี One-way ANOVA

ส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน			p-value
	ต่อเดือน			
	ต่ำกว่า 15,000	15,001-20,000	สูงกว่า 20,001	
1. ด้านผลิตภัณฑ์	3.95	3.91	3.91	0.816
2. ด้านราคา	3.87	3.90	3.83	0.736
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.94	3.88	3.81	0.368
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.76	3.72	3.62	0.386
ค่าเฉลี่ยรวม	3.88	3.85	3.79	0.510

การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาด จำแนกตามพฤติกรรมการบริโภคเกี่ยวกับประเภทของสินค้าที่

บริโภค โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน (ดังตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย และค่า p-value ของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร ต่อการบริโภคสินค้าต่างกัน โดยวิธี One-way ANOVA

ส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ยด้านประเภทสินค้า			p-value
	อาหาร เครื่องดื่ม	ของใช้ส่วนบุคคล	ของใช้ในครัวเรือน	
1. ด้านผลิตภัณฑ์	3.96	3.95	3.89	0.709
2. ด้านราคา	3.83	3.89	3.88	0.802
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.85	3.93	3.87	0.675
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.68	3.71	3.75	0.814
ค่าเฉลี่ยรวม	3.83	3.87	3.85	0.887

การวิเคราะห์การทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบระดับความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาด จำแนกตามพฤติกรรมการบริโภคเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อครั้ง โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน (ดังตารางที่ 11)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย และค่า p-value ของการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในการบริโภคต่อครั้งของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร โดยวิธี One-way ANOVA

ค่าเฉลี่ยด้านค่าใช้จ่าย

ส่วนประสมทาง การตลาด	ต่ำกว่า 800	801- 1500	1501 ขึ้น ไป	p-value
1. ด้านผลิตภัณฑ์	3.87	3.96	3.96	0.487
2. ด้านราคา	3.94	3.85	3.83	0.375

(Shopping Products) ผู้บริโภคมีความถี่ในการเลือกซื้อสินค้าและบริการต่ำกว่าผลิตภัณฑ์สะดวกซื้อ จะมีการเปรียบเทียบความเหมาะสมด้านคุณภาพ ราคา ผลิตภัณฑ์เจาะจงซื้อ (Specialty Products) มีตราผลิตภัณฑ์เฉพาะ ผู้บริโภคมีความพยายามที่จะซื้อเป็นพิเศษ ผลิตภัณฑ์ไม่แสวงซื้อ (Unsought Products) เป็นผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคไม่ค่อยรู้จัก หรือไม่คิดจะซื้อ จนกว่าจะรับรู้ถึงผลิตภัณฑ์จากการโฆษณา หรือจากพนักงานขาย

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ส่วนประสมทาง การตลาด	ค่าเฉลี่ยด้านค่าใช้จ่าย			p-value
	ต่ำกว่า 800	801- 1500	1501 ขึ้น ไป	
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	3.98	3.82	3.88	0.199
4. ด้านการส่งเสริมการตลาด	3.80	3.69	3.67	0.427
ค่าเฉลี่ยรวม	3.90	3.83	3.83	0.626

2. การตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและจำแนกตามพฤติกรรมผู้บริโภค พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อส่วนประสมทางการตลาดในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายด้าน ผู้บริโภคสินค้าแฮนด์แบรนด์ ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านผลิตภัณฑ์มากที่สุด อาจเป็นเพราะการได้รับการตอบสนองจากผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการ ดังที่ ฐริทัต ทองปรีชา (2551 : 17-20) กล่าวว่า การนำเสนอผลิตภัณฑ์ควบคู่ไปกับสิ่งที่ได้รับการยอมรับเป็นอย่างดี ย่อมเป็นการช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือให้แก่ผลิตภัณฑ์ได้ ซึ่งการซื้อจะนำมาซึ่งความพึงพอใจ การตอบย้าข้อมูลผลิตภัณฑ์อย่างสม่ำเสมอ และการนำเสนอข้อมูลหลักหรือข้อมูลสำคัญอย่างชัดเจน เพื่อการจดจำที่ถูกต้อง จะทำให้ผู้คนคิดถึงผลิตภัณฑ์ดังกล่าว จะก่อให้เกิดการซื้อซ้ำ และสืวมล แม้จริงและเกยร โยบัวกลิ่น (2550 : 3)กล่าวถึง แนวความคิดทางด้านผลิตภัณฑ์ จะยึดหลักว่าผู้บริโภคจะพอใจผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพการทำงานและรูปปลั๊กษณ์ที่ดีที่สุด สอดคล้องกับ Philip Kotler and Gray Armstrong (2545 : 148) การวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ (Product's Position) เป็นแนวทางที่ผลิตภัณฑ์นั้นถูกกำหนดขึ้นมา โดยผู้บริโภคตามคุณสมบัติที่สำคัญ เป็นการจดวางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ในใจผู้บริโภคที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในตัวผลิตภัณฑ์ การวิเคราะห์

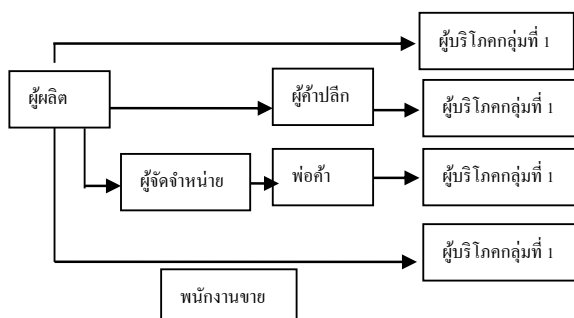
1.8 สรุปและอภิปรายผล

การศึกษาส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า

1. ระดับความสำคัญของส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮนด์แบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร คือผลิตภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์ที่ผู้บริโภคส่วนใหญ่เลือกซื้อคือ ของใช้ส่วนบุคคลและมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยในการบริโภคต่อครั้งอยู่ที่ 801-1,500 บาท Kotler and Gray Armstrong (2545 : 156-157) กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์อุปโภคบริโภค (Consumer Product) คือ ผลิตภัณฑ์ที่ผู้ซื้อเป็นผู้บริโภคขั้นสุดท้าย สามารถแบ่งเป็นผลิตภัณฑ์สะดวกซื้อ (Convenience Products) เป็นสินค้าที่ผู้บริโภคซื้อ บ่อย ๆ ซื้อทันที ไม่มีการเปรียบเทียบผลิตภัณฑ์มากนัก ผลิตภัณฑ์เลือกซื้อ

องค์ประกอบของผลิตภัณฑ์ในการสร้างความแตกต่างไปจากคู่แข่งขั้นได้ การคิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ อาจเกิดจากการฟังลูกค้าจากคำถาม ข้อร้องทุกข์เพื่อผลิตภัณฑ์ที่ช่วยแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้มากยิ่งขึ้น Philip Kotler and Gray Armstrong (2545 : 148) มิติของส่วนประสมผลิตภัณฑ์ ทำให้กิจการสามารถจัดการกลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ของกิจการได้ดีขึ้น คือ 1) เพิ่มสายผลิตภัณฑ์ โดยการทำให้ส่วนประสมผลิตภัณฑ์กว้างขึ้น 2) เพิ่มความยาวให้สายผลิตภัณฑ์ 3) การสร้างรูปแบบเพิ่มเติมสำหรับแต่ละผลิตภัณฑ์และเพิ่มความลึกให้ส่วนประสมผลิตภัณฑ์ 4) เพิ่มความสอดคล้องของสายผลิตภัณฑ์

ผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดด้านช่องทางการจัดจำหน่ายในลำดับรองลงมา เนื่องจากสามารถตรวจสอบสินค้าผ่านทางอินเทอร์เน็ต สถานที่จำหน่ายอยู่ใกล้บ้านไม่พบปัญหาสินค้าขาด ดังที่ Philip Kotler and Gray Armstrong (2545 : 236-242) การเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการจากผู้ผลิตไปสู่ผู้บริโภค สามารถจัดอุปสรรคช่องว่างด้านเวลา การให้ข้อมูลข่าวสารทางการตลาดที่จำเป็นต่อการวางแผนและแลกเปลี่ยนความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ยิ่งไปกว่านั้นระบบช่องทางยังมีการพัฒนาตัวกลางประเภทใหม่ๆ อยู่เสมอ อีกทั้งการตลาดแบบผสมผสาน เป็นลักษณะการตลาดที่ผู้ผลิตมีการขายสินค้าได้โดยตรงไปยังลูกค้า การเข้าถึงกลุ่มลูกค้าปลีก

ภาพที่ 1 ช่องทางการตลาดแบบผสมผสาน

ที่มา : Philip Kotler and Gray Armstrong (2545 : 241)

ผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับส่วนประสมทางการตลาดด้านราคาเป็นลำดับที่ 3 อาจเนื่องจากราคาของสินค้าไม่แตกต่างกับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ การเปลี่ยนแปลงไม่บ่อยครั้ง ดังที่ Philip Kotler and Gray Armstrong (2545 : 220-221) กลยุทธ์ในการปรับราคา (Price Adjustment Strategies) คือ การกำหนดราคาส่วนลดและมีส่วนลดให้ (Discount and Allowance Pricing) การกำหนดราคาตามการแบ่งส่วน (Segmented Pricing) การกำหนดราคาตามหลักจิตวิทยา (Psychological Pricing) การกำหนดราคาเพื่อการส่งเสริมการตลาด (Promotional Pricing) และส่วนประสมทางการตลาดด้านการส่งเสริมการตลาด สุวิมล แม้นจริงและเกตุร โยบัวกลิ่น (2550 : 33) กล่าวถึงการส่งเสริมการตลาดคือการให้ข้อมูลข่าวสารผ่านทางโฆษณา และส่งเสริมการขาย ทั้งนี้เพื่อสร้างความต้องการขั้นพื้นฐาน (Primary Demand) หรือความต้องการขั้นเลือกสรร (Selective Demand) สำหรับสินค้าหรือบริการ ซึ่งผู้ผลิตหรือผู้ขายจะต้องรักษาความต้องการขั้นพื้นฐาน และสร้างความต้องการขั้นเลือกสรร จนกว่าผู้บริโภคจะมีความต้องการผลิตภัณฑ์ชนิดนั้น ภูริทัต ทองปรีชา (2551 : 107) การใช้คูโปงในการส่งเสริมการขาย ก็สามารถเพิ่มจำนวนการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่เข้าร่วมรายการได้ การลดราคาสินค้าและการจัดให้มีการแข่งขันในการขายก็เป็นสิ่งที่ช่วยเพิ่มยอดขายได้เช่นกัน

3. เปรียบเทียบส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อสินค้าแฮตแบรนด์ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เพศ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน พฤติกรรมการบริโภคที่แตกต่างกัน ให้ความสำคัญต่อส่วนประสมทางการตลาดไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะการได้รับข่าวสาร การ

ประชาสัมพันธ์ ส่งผลให้การตระหนักถึงคุณสมบัติของผลิตภัณฑ์ที่ตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคได้ และผลิตภัณฑ์สามารถหาซื้อได้สะดวก จึงทำให้การตัดสินใจซื้อไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพิน มิเลียง (2557) ศึกษาเรื่อง ส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อนมถั่วเหลืองสูตรน้ำตาลน้อยของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร

แดน และจุฑามาศ ทวีไพบูลย์วงษ์. กรุงเทพฯ : เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า.

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา. 2539. สถิติ : สถิติเพื่อการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พรรณี ลีกิจวัฒน์. 2554. วิธีการวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

วิทยา สุหฤตดำรง. 2549. สถิติเพื่อการตลาด. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.

สุปัญญา ไชยชาญ. 2551. การบริหารการตลาด. กรุงเทพฯ : พี.เอ.ลีฟวิ่ง.

สุวิมล แม้นจริงและเกยูร ไยบัวกลิ่น. 2550. การส่งเสริมการตลาด การสื่อสารทางการตลาดแบบผสมผสาน. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ล เอ็ดดูเคชั่น.

ภูริทัต ทองปรีชา. 2551. เรียนรู้และเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภค ใน 1 สัปดาห์. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น.

อรพิน มิเลียง. 2557. “ส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจซื้อนมถั่วเหลืองสูตรน้ำตาลน้อยของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจอุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

Philip Kotler and Gray Armstrong. 2545. หลักการตลาด. แปลโดย วารุณี ดันติวงศ์วณิช นิภาณิรุตติกุล, สุนทรี เหล่าพัดจัน, พรพรหม พรหมเพศ, นิตยา งาม

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ

Factors affecting the decision to use low-cost airlines

สุรศักดิ์ ประชุมเกษร¹, อัคราช วรายุทธสวัสดิ์²

¹คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธนบุรี, Khunsurasakp0212@Gmail.com

²คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธนบุรี, atkarach2012@gmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำตามลักษณะส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้โดยสารของสายการบินในประเทศไทย ที่ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำนวน 400 คน ท่าน เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบสมมติฐานโดยใช้ T-test และ One-Way ANOVA ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ โดยภาพรวมผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีความพึงพอใจระดับมากที่สุดในปีจจัยด้านการให้บริการของพนักงานลำดับแรก รองลงมาคือปัจจัยด้านการจัดจำหน่ายอยู่ในระดับมากที่สุด และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมากที่สุด เป็นอันดับสาม ส่วนปัจจัยด้านราคามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจเป็นลำดับสุดท้าย
- 2) เปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล โดยรวมและรายด้านพบว่า เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ และสายการบินที่ใช้ประจำของผู้ใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำจะมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นรายได้ผู้ให้บริการที่แตกต่างกัน โดยรวมและปัจจัยด้านราคาจะมีความพึงพอใจในการใช้บริการที่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: การตัดสินใจ, การใช้บริการ, สายการบินต้นทุนต่ำ

ABSTRACT:

This research aims to: 1) Factors that influence the decision to use a low-cost airline, 2) to compare the satisfaction of the service want low cost airline based personal style. The sample used in this study was lower in the passenger seat of a car. The airport of 400 people will use the research questions, ranging between 5 levels were analyzed using descriptive statistics, percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing using T-test and One- Way ANOVA results were found.

1) Factors that influence the decision to use a low-cost airline. The overall user satisfaction was high. Considering it was found that. The highest level of satisfaction in the services of the employees first. The second factor is the distribution is at the highest level. And what factors facilitate the highest level. The third The price factor is the high level of satisfaction with service users are satisfied at the end.

2) The satisfaction of the customers low-cost airlines by personal characteristics. Overall and found that gender, age, education, occupation, and airlines that use of the subscriber's line of low-cost airlines will have the satisfaction did not differ significantly, the statistical level. 05, which is not. according to the hypothesis. Exception of those who differ and the price will be satisfied in a different.

KEYWORDS: ‘

Decision, Service, Low-cost airlines.

บทนำ

ในปัจจุบันนี้สายการบินต้นทุนต่ำต่าง ๆ ได้รับความนิยมจากประชาชนเป็นอย่างมากที่จะมาใช้บริการไม่ว่าจะเป็นการใช้บริการการบินทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งบางสายการบินมีการบริการบินไปต่างประเทศ เพียงแค่ไม่กี่ประเทศ ส่วนการบินภายในประเทศ ถึงแม้จะมีการบินในเกือบทุก ๆ จังหวัดของประเทศไทยแต่ในเรื่องเวลาของการบินอาจจะไม่มีให้เลือกมากนัก ซึ่งจะแตกต่างจากสายการบินไทยที่เป็นสายการบินหลักของประเทศอยู่แล้วแต่สิ่งที่ประชาชนให้ความสนใจที่จะเข้ามาใช้บริการคงเป็นเรื่องของราคาที่ถูกลงกว่าสายการบินไทยซึ่งเป็นอีกทางเลือกหนึ่งให้กับประชาชนที่จะใช้เครื่องบินในการเดินทางซึ่งประชาชนอาจจะมองว่าถึงแม้ช่วงเวลาในการเดินทางจะมีให้เลือกไม่มากเท่าที่ควรแต่ก็ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางลงไปได้อย่างเป็นอย่างมากทีเดียว และระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางในแต่ละเที่ยวก็ไม่มี ความแตกต่างกันมากนักอีกทั้งในเรื่องของการให้บริการของพนักงานบนเครื่องของสายการบิน ต้นทุนต่ำต่าง ๆ ก็มีมาตรฐานที่ใกล้เคียงกับสายการบินหลักอื่น ๆ ที่มีการบินไปยังจุดหมายปลายทางเดียวกัน

ถึงแม้ว่าสายการบินต้นทุนต่ำบางสายการบินจะไม่มีบริการอาหารหรือเครื่องดื่มระหว่างการเดินทาง หรืออาจจะมีแต่ก็ยังไม่เท่ากับสายการบินไทย บางสายการบินต้นทุนต่ำลูกค้าต้องเป็นผู้ซื้ออาหารและเครื่องดื่มเองในราคาที่แพงกว่าปกติแต่ผู้บริโภครู้สึกก็ยังที่จะเข้ามาใช้บริการอย่างต่อเนื่องและเพิ่มขึ้นในแต่วัน,เดือน,ปี (อ้างอิง ณัฐธิดา คำภาพันธ์)

ดังนั้น ทำให้สายการบินต้นทุนต่ำที่เปิดให้บริการอยู่ในขณะนี้ ไม่ว่าจะเป็น สายการบินนกแอร์ และสายการบินไทยแอร์เอเชีย กำลังได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเป็นอย่างมากไม่ว่าผู้ที่มาใช้บริการจะเป็นคนไทยหรือชาวต่างชาติ อีกทั้งสายการบินต้นทุนต่ำเหล่านี้ยังมีการบริการให้เช่าแบบเหมาลำอีกด้วย ซึ่งเหมาะกับบริษัททัวร์ต่าง ๆ ที่มีกรุ๊ปทัวร์จากต่างประเทศที่เข้ามาเที่ยวในประเทศไทยและไปตามจังหวัดใหญ่ ๆ ของประเทศที่ชาวต่างชาตินิยมไปกันไม่ว่าจะเป็น เชียงใหม่ ภูเก็ต กระบี่ หาดใหญ่และตรังก็ตามที ซึ่งในอนาคตข้างหน้าสายการบินต้นทุนต่ำเหล่านี้จะพัฒนาศักยภาพของตัวเองให้มีความสามารถขึ้นมาทัดเทียมกับสายการบินไทย ซึ่งเป็นสายการบินที่ดีที่สุดในประเทศอยู่ในขณะนี้ และบางทีสายการบินต้นทุนต่ำเหล่านี้อาจจะขยายหรือเพิ่มเส้นทางการบินไปยังต่างประเทศเพิ่มขึ้นเพื่อที่จะทำ

ให้สายการบินต้นทุนต่ำเหล่านั้นสามารถที่จะแข่งขันกับสายการบินต่างชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นการเพิ่มทางเลือกในการเดินทาง(อจนา สันติสุข. 2549. หน้า)

จากปัญหาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยคาดว่าในอนาคตข้างหน้าสายการบินต้นทุนต่ำเหล่านี้จะเป็นทางเลือกใหม่และเป็นทางเลือกแรกในการที่จะใช้เดินทางไปยังที่ต่างๆ ของผู้ที่มาใช้บริการซึ่งทางสายการบินต้นทุนต่ำต้องมีการเสนอสิ่งใหม่ๆ ให้กับผู้ที่มาใช้บริการอยู่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอจะทำให้ผู้ที่มาใช้บริการได้มีทางเลือกที่มากขึ้นกว่าเก่า ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำเพื่อทราบข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ทำให้ทราบปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำนอกจากนั้นสามารถนำข้อมูลที่ได้ไปให้ผู้บริหารของบริษัทสายการบินต้นทุนต่ำ นำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ

เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้มาใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำตามลักษณะส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

ลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีปัจจัยในการเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำแตกต่าง

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรคือผู้ใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำในสนามบินสุวรรณภูมิ ภายในประเทศจำนวน

24,189,860 คน (อ้างอิง : บริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด มหาชน)

1.2

2. ด้านตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย

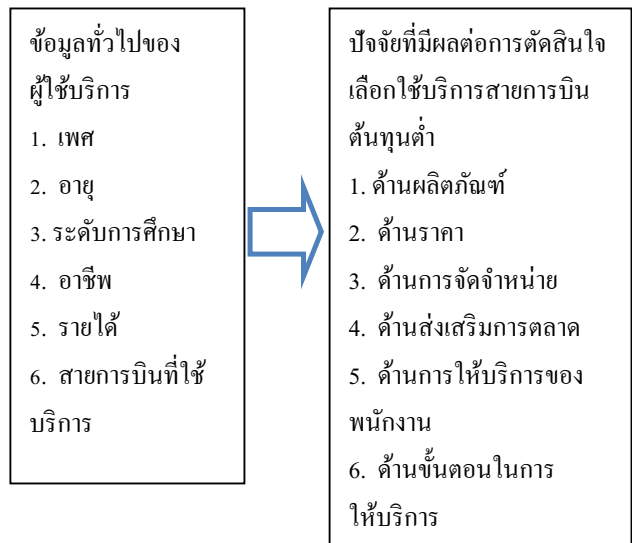
2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

หมายถึง ข้อมูลทั่วไปของผู้ใช้บริการได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสายการบินที่ใช้บริการ

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) หมายถึง

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ประกอบด้วย ด้านผลิตภัณฑ์, ด้านราคา, ด้านส่งเสริมการตลาด, ด้านการจัดจำหน่าย, ด้านการให้บริการ, ด้านขั้นตอนในการให้บริการ และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ หมายถึง ปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านส่งเสริม

การตลาด ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการให้บริการของพนักงาน ด้านขั้นตอนในการให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นต้น

ผู้ให้บริการ คือประชาชนที่เลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ที่สนามบินสุวรรณภูมิ

3. สายการบินต้นทุนต่ำ หมายถึง สายการบินที่มีรูปแบบการบริหารกิจการ โดยมุ่งเน้นการลดต้นทุนด้านบริการของสายการบินให้ต่ำลงเพื่อให้สามารถกำหนดราคาโดยสาร จากผู้ใช้บริการได้ในอัตราที่ต่ำกว่าสายการบินปกติ โดยสายการบินแห่งนี้มีสายการบินหลักของประเทศเป็นหุ้นส่วนใหญ่ สายการบินต้นทุนต่ำนี้มี 2 สายการบินคือ สายการบินไทยแอร์เอเชีย และสายการบินนกแอร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือก ใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำของผู้ใช้บริการ

สามารถนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนและพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการต่อไป

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ มีเอกสารที่เกี่ยวข้องและนำเสนอออกเป็น 7 ส่วน ดังนี้

1. ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการบริการ

การบริการ หมายถึง กิจกรรมหรือประโยชน์เชิงนามธรรม ซึ่งฝ่ายหนึ่งได้เสนอเพื่อขาย ให้กับอีกฝ่ายหนึ่ง โดยผู้รับบริการไม่ได้ครอบครองการบริการนั้นๆ อย่างเป็นทางการ กระบวนการ ให้บริการอาจจะให้ควบคู่ไปกับการจำหน่ายผลิตภัณฑ์หรือไม่ก็ได้ (Kotler.2009 : 428)

ส่วนประกอบทางการบริการ (Service Mix)

คือ บรรดา ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของบริการใดๆ ที่มีผลด้านคุณภาพของบริการนั้นๆ ช่วยสร้างความพึงพอใจหรือก่อให้เกิดความพึงพอใจในสายตาของลูกค้าได้ สามารถแบ่งปัจจัยออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

กลุ่มที่มีผลก่อนรับบริการ (Pre-service Factors) หรือ Pre-delivery Factors

กลุ่มปัจจัยที่มีผลขณะรับบริการ (During service Factors) หรือ During-delivery

กลุ่มปัจจัยที่มีผลหลังการรับบริการแล้ว (Post-service Factors) หรือ Post-delivery Factors

ในการพยายามแยกปัจจัยความพอใจในบริการออกเป็น 3 กลุ่ม เช่นนี้ จะช่วยให้ผู้บริหารมองภาพของงานบริการได้อย่างลึกซึ้ง หรือเป็นจุลภาค (Micro) มากขึ้น (วีระพงษ์เฉลิมจิระรัตน์ 2549: 172)

2. ทฤษฎีและแนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ

ความพึงพอใจในบริการ โดยพิจารณาองค์ประกอบ 5 ด้านดังนี้

การให้บริการอย่างเสมอภาค (Equitable service)

การให้บริการอย่างทันเวลา (Timely service)

การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample service)

การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous service)

การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive service) (ที่มา:ณัฐวุฒิ มณีสุวรรณ. 2548: 18; อ้างอิงจาก Millet. 1954: 397-400.

Management in the public service)

ความสำคัญของความพึงพอใจ

จะส่งผลต่อกำไรกับธุรกิจ ใน 4 หนทางด้วยกัน คือ เพิ่มโอกาสในการซื้อซ้ำ

สร้างการส่งเสริมการขายเชิงบวกแบบปากต่อปาก

เพิ่มการจ่ายเพิ่มขึ้นในขณะที่ทำการซื้อของลูกค้า
มีผลต่อกระแสเงินสดหมุนเวียน

3. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง

“ความคาดหวัง” หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่มีต่อคนอื่น ให้กระทำการใดสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนา โดยใช้ความคาดหวังเป็นแนวทางกำหนดพฤติกรรมต่อบุคคลที่ตนคาดหวังในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้อง

ปัจจัยที่ทำให้ความคาดหวังแตกต่างกัน

บุคคลมีความคาดหวังต่างกันทั้งสิ่งที่คาดหวังและระดับของความคาดหวัง อันเนื่องจากปัจจัยต่อไปนี้คือ (Hurlock. 1973, pp. 191-194)

1. **วัฒนธรรม (Cultural Ideals)** วัฒนธรรมที่แตกต่างกันย่อมทำให้มาตรฐานความคาดหวังของบุคคลต่างกัน ซึ่งมาตรฐานนี้ครอบคลุมถึงระดับความสำเร็จ และทัศนคติต่อความสำเร็จและความรับผิดชอบของตนที่มีต่อสังคม การตั้งความคาดหวังของบุคคลในสังคมจึงแตกต่างกันไป

2. **ประเภทของครอบครัว (Kind of Family)** วัยรุ่นที่มาจากครอบครัวที่มั่นคงมีแนวโน้มที่จะตั้งจุดมุ่งหมายในอนาคตสูงกว่าวัยรุ่นที่มาจากครอบครัวไม่มั่นคง วัยรุ่นที่ต้องโยกย้ายถิ่นบ่อยๆ ไม่สามารถคาดหวังหรือวางแผนอนาคตของตนเองได้ชัดเจนเท่าผู้ที่ไม่ต้องย้ายถิ่น

3. **สถานภาพทางสังคม (Ordinal Position)** ครอบครัวที่มีฐานะเศรษฐกิจปานกลางและฐานะเศรษฐกิจสูง

4. **วินัย (Discipline)** วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบอัตตาศาธิปไตย มักจะตั้งความคาดหวังไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง ในทางตรงกันข้ามวัยรุ่นที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยจะตั้งความที่สอดคล้องกับความเป็นจริง

5. **สถานภาพในกลุ่ม (Group Status)** กลุ่มจะมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับฐานะของวัยรุ่นในกลุ่ม และความคาดหวังของกลุ่มที่มีต่อวัยรุ่นเอง

6. **การใช้กลไกทางจิต (Use of Escape Mechanisms)** การใช้กลไกทางจิตที่มีผลต่อการตั้งความคาดหวังมากที่สุดคือ การฝันกลางวัน วัยรุ่นจะตั้งความคาดหวังไว้ว่าจะต้องประสบความสำเร็จ และหลีกเลี่ยงความล้มเหลว ซึ่งอาจจะเป็นการตั้งความคาดหวังที่ไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริง

7. **การบอกความคาดหวัง (Verbalization of Aspirations)** ความคาดหวังที่วัยรุ่นบอกกล่าวมักจะตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริงมากกว่าคนที่เก็บไว้และคิดอยู่คนเดียว

8. **ความล้มเหลวและความสำเร็จในอดีต (Past failures and Successes)** บุคคลที่ประสบความสำเร็จเสมอๆ มีแนวโน้มที่จะตั้งความคาดหวังว่าจะได้รับความสำเร็จอีก ในทำนองเดียวกับบุคคลที่ผิดหวังซ้ำๆ มักคิดว่าจะผิดหวังอีกประการหนึ่ง

9. **เพศ (Sex)** บรรยากาศของบ้านและโรงเรียนมักจะกระตุ้นให้วัยรุ่นชาย ตั้งความคาดหวังสูงกว่าวัยรุ่นหญิง บิดามารดาคาดหวังในตัวลูกชายมากกว่าตัวลูกสาว เด็กชายถูกกระตุ้นให้มีความคาดหวังทางการกีฬา การงานและการประกอบอาชีพ

10. **เชาว์ปัญญา (Intelligence)** เมื่อวัยรุ่นอยู่ในกลุ่มที่มีค่านิยมต่อความสำเร็จสูงมักจะตั้งความคาดหวังให้ตนประสบความสำเร็จเหนือเพื่อนๆ ในกลุ่ม ซึ่งอาจไม่อยู่บนรากฐานของความเป็นจริงคนที่ฉลาดจะตั้งความคาดหวังจากความสนใจ และความสามารถของตนมากกว่าทำตามจุดมุ่งหมายและค่านิยมของกลุ่มที่ตั้งไว้

11. **บุคลิกภาพ (Personality)** บุคลิกภาพมีอิทธิพลต่อความคาดหวังในเรื่องการชดเชย บุคคลที่ไม่ยอมรับความสามารถตนเองจะตั้งความคาดหวังไม่อยู่บนรากฐาน

ของความเป็นจริงเพื่อเป็นการปกปิดบุคคลที่มีความมั่นใจในตนเองจะตั้งความคาดหวังสอดคล้องกับความจริงส่วนบุคคลที่มีความวิตกกังวลต่ำมีแนวโน้มตั้งความคาดหวังไว้สูง

4. ทฤษฎีการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (2549:3) การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้บริโภค (Analyzing consumer behavior) ว่าเป็นการค้นหาเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อและการใช้ของผู้บริโภคเท่าทราบถึงลักษณะความต้องการและพฤติกรรมการซื้อและการใช้ของผู้บริโภคคำตอบที่ได้ขายให้นักการตลาดกลยุทธ์การตลาด (Marketing strategies) ที่สามารถสนองความพึงพอใจของผู้บริโภคได้อย่างเหมาะสม

คำถามที่ใช้เพื่อคุณลักษณะพฤติกรรมผู้บริโภค คือ 6Ws และ 1H ซึ่งประกอบด้วย

1. ใครอยู่ในตลาดเป้าหมาย (WHO is in the target market?)
2. ผู้บริโภคซื้ออะไร (What does the consumer buy?)
3. ทำไมผู้บริโภคจึงซื้อ (Why does the customer buy?)
4. ผู้บริโภคซื้อเมื่อใด (When does the consumer buy?)
5. ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (Where does the consumer buy?)
6. ผู้บริโภคซื้ออย่างไร (How does the consumer buy?) เป็นคำถามเพื่อทราบถึงขั้นตอนการตัดสินใจซื้อ
7. ใครมีส่วนร่วมในการซื้อ (Who participates in the buying process?)

5. ทฤษฎีสวนประสมทางการตลาด

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2549:5) อธิบายส่วนประสมทางการตลาด หมายถึง ตัวแปรทางการตลาดที่ควบคุมได้ซึ่งบริษัทใช้ร่วมกันเพื่อสนองความพึงพอใจแก่กลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วยเครื่องมือต่อไปนี้

ผลิตภัณฑ์ (Product) หมายถึง สิ่งเสนอขายโดยธุรกิจ เพื่อสนองความต้องการการของลูกค้านำให้พึงพอใจผลิตภัณฑ์จึงประกอบด้วยสินค้า บริการ ความคิด สถานที่ องค์กรหรือบุคคล

ราคา (Price) หมายถึง มูลค่าผลิตภัณฑ์ในรูปตัวเงินราคาเป็น P ตัวที่สอง ที่เกิดขึ้นเทียบกับราคา Product ราคาเป็นต้นทุน ผู้บริโภคจะเปรียบเทียบระหว่างมูลค่า (Value) เทียบกับราคา (Price) ผลิตภัณฑ์ที่มีมูลค่าสูงกว่าราคาเขาก็ตัดสินใจซื้อ

การจัดจำหน่าย (Place) หมายถึง โครงสร้างของทางซึ่งประกอบไปด้วย ช่องทางการจัดจำหน่าย และการกระจายสินค้า

การส่งเสริมการตลาด (Promotion) เป็นการติดต่อสื่อสารเกี่ยวกับข้อมูลระหว่างผู้ขายกับผู้ซื้อเพื่อสร้างทัศนคติและพฤติกรรมการซื้อเครื่องมือในการติดต่อสื่อสาร

การบริการ (Service) ขั้นตอนในการซื้อตัวโดยสาร ขั้นตอนในการเช็คอินการมีเจ้าหน้าที่ของสายการบินคอยแนะนำ ข้อมูลอยู่ภายในสนามบินความสะดวกในการเดินทางภายในท่าอากาศยานถึงตัวเครื่องบินเพื่อทำการขึ้น-ลงเครื่องบิน

สิ่งอำนวยความสะดวก คือ การอำนวยความสะดวกที่เคาท์เตอร์เช็คอินของสายการบินหาได้ง่ายด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ความสบายของที่นั่งโดยสาร ในระดับมาก โดยระดับความพึงพอใจในการใช้บริการสายการบินไทย ความสะดวกของเครื่องบินและสถานที่เก็บสัมภาระที่ผู้โดยสารนำติดตัวขึ้นเครื่องบิน

6. ข้อมูลเกี่ยวกับสายการบินต้นทุนต่ำ

สายการบินราคาประหยัด หรือสายการบินต้นทุนต่ำ เป็นกลยุทธ์การดำเนินธุรกิจด้านการบิน ด้วยการลดค่าใช้จ่ายของการบิน เช่น เครื่องแบบพนักงาน อาหารบริการบนเครื่องบิน ทำให้สามารถขายตั๋วโดยสารในราคาประหยัดได้ อีกทั้งมีการขายตั๋วล่วงหน้าผ่านระบบ อินเทอร์เน็ต ทำให้สามารถวางแผนจัดการเที่ยวบินได้ง่าย ลดความเสี่ยงด้านการโดยสาร

ไม่เต็มลำ รายชื่อบริษัทสายการบินราคาประหยัดของประเทศไทย นกแอร์ และไทยแอร์เอเชีย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาวิดา คำรงค์ดีมา (บทคัดย่อ : 2549) ศึกษาความคาดหวังและการรับรู้ต่อคุณค่าการบริการร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส ของผู้บริโภคเขตกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิสในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน / ห้างร้าน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000-20,000 บาท ระดับความคาดหวัง ของกลุ่มผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพการบริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก ในด้านสถานที่ให้บริการและด้านลักษณะทางกายภาพมีระดับความคาดหวังมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านเวลาที่ให้บริการ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาด ระดับการรับรู้ของกลุ่มผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพการบริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก ในด้านด้านผลิตภัณฑ์ ด้านบุคลากร ด้านการส่งเสริมการตลาดด้านราคา สถานที่ให้บริการ ตามลำดับพฤติกรรมการใช้บริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส พบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยในการใช้บริการ 1.57 ครั้งต่อเดือน มีความถี่ต่ำสุด 1 ครั้งต่อเดือน และสูงสุด 8 ครั้งต่อเดือน ส่วนค่าใช้จ่ายในการใช้บริการแต่ละครั้งเฉลี่ยอยู่ที่ 1,120.16 บาทต่อครั้ง มีค่าใช้จ่ายต่ำสุด 107.00 บาทต่อครั้ง สูงสุด 8,000 บาทต่อครั้ง วันที่ผู้บริโภคมาใช้บริการบ่อยที่สุดคือ วันเสาร์ ช่วงเวลาที่ผู้บริโภคมาใช้บริการ บ่อยที่สุดคือ ช่วง

เย็น 16.31-20.00 น. ผู้บริโภคที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ต่างกันมีแนวโน้มกลับมาใช้บริการร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความคาดหวังต่อคุณภาพการบริการและการรับรู้ต่อคุณภาพการบริการแตกต่างกัน พฤติกรรมในเรื่องความถี่ในการใช้บริการพบว่า การรับรู้ต่อคุณภาพบริการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส พฤติกรรมในเรื่องค่าใช้จ่ายพบว่า การรับรู้ต่อคุณภาพการบริการไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส พฤติกรรมในเรื่องแนวโน้มที่จะกลับมาใช้บริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิสพบว่า การรับรู้ต่อคุณภาพการบริการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการในเรื่องแนวโน้ม ที่จะกลับมาใช้บริการ กล่าวคือ ถ้าผู้ใช้บริการมีการรับรู้ต่อคุณภาพการบริการมาก ก็จะมีแนวโน้มที่จะกลับมาใช้บริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส สูงขึ้น โดยตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างดี

ณัฐวรรณ มุกดาพิทักษ์ (บทคัดย่อ : 2549) ทศคติ ความพึงพอใจโดยรวม ความจงรักภักดีและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการของสายการบินนกแอร์ที่เขวบินภายในประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจโดยรวม ความจงรักภักดีและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการของสายการบินนกแอร์ที่เขวบินภายในประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ที่เคยใช้บริการของสายการบินนกแอร์ ที่เขวบินภายในประเทศ เป็นกลุ่มตัวอย่างจ านวน 400 คน โดยจ าแนกลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ผลวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อการใช้บริการ ความพึงพอใจโดยรวม ความจงรักภักดี และพฤติกรรมการใช้บริการของสายการบินนกแอร์ ที่เขวบินภายในประเทศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36-45 ปี มีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพนักเรียน นักศึกษา รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีทัศนคติโดยรวมต่อการใช้บริการของสายการบินนกแอร์ เกี่ยวกับบินภายในประเทศด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านการดำเนินการ และด้านการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ อยู่ในระดับดี มีความพึงพอใจโดยรวมในการใช้บริการของสายการบินนกแอร์เกี่ยวกับบินภายในประเทศ อยู่ในระดับพึงพอใจ และมีความจงรักภักดีต่อสายการบินนกแอร์ เกี่ยวกับบินภายในประเทศ อยู่ในระดับที่ดี โดยมีความถี่ในการใช้บริการโดยเฉลี่ย 1.61 ครั้งต่อเดือน ส่วนใหญ่นิยมใช้ในวันหยุดสุดสัปดาห์ / วันหยุดนักขัตฤกษ์ และช่วงเวลา 06.00-12.00 น.

นายทองชัย เพ็ชรน้อย (บทคัดย่อ : 2549) วิจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการของสายการบินไทย ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ส่วนมากเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31- 40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพเป็นพนักงานเอกชน รายได้ 10,001-20,000 บาท ใช้บริการสายการบินไทย 1-2 ครั้งต่อปี ใช้บริการเพื่อท่องเที่ยว มีการวางแผนและจองตั๋วล่วงหน้า ทุกครั้งก่อนเดินทาง ส่วนมากเดินทางไปภูมิภาค ภาคใต้ มีการใช้บริการชั้นประหยัด มากกว่าชั้นธุรกิจ จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการของสายการบินไทย ระดับความสำคัญเป็น ด้านภาพพจน์ของสายการบิน ด้านการให้บริการของพนักงาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดจำหน่าย ด้านความปลอดภัย ด้าน

ส่งเสริมการขาย และด้านความรวดเร็วในการเดินทาง ในระดับมาก โดยระดับความพึงพอใจในการใช้บริการสายการบินไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความรวดเร็ว ด้านการให้บริการของพนักงาน และด้านความปลอดภัย ในระดับพึงพอใจอย่างยิ่ง

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำของผู้ใช้บริการสนามบินสุวรรณภูมิ ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ตามลำดับ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ดังนี้

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ
- ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะทั่วไปเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Form)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคล พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 20-29 ปี จบระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ,อนุปริญญา ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ประเภทค้าขาย มีรายได้ต่อเดือนส่วนใหญ่ 20,001 - 30,000 บาท และสายการบินที่มีผู้ใช้บริการมากที่สุดคือสายการบินนกแอร์

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ พบว่า โดยรวมผู้บริโภคมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านการให้บริการของพนักงานมีความพึงพอใจเป็นลำดับแรก รองลงมาคือปัจจัยด้านการจัดจำหน่าย

และปัจจัยด้านสิ่งอำนวยความสะดวกส่วนปัจจัยด้านราคาผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจเป็นลำดับสุดท้าย

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน พบว่า

- เพศ ผู้ใช้บริการทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความพึงพอใจในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

- สายการบินที่เลือกใช้ประจำ ผู้ใช้บริการทั้งนกแอร์และไทยแอร์เอเชีย มีความพึงพอใจในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

- อายุ ผู้ใช้บริการที่มีอายุแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

- ระดับการศึกษา ผู้ใช้บริการที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

- อาชีพ ผู้ใช้บริการที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

- รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ใช้บริการมีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ โดยรวมและปัจจัยด้านราคา

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีข้อค้นพบและประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายดังนี้

1. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ด้านผลิตภัณฑ์อยู่ในระดับมาก เพราะผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในการเลือกใช้บริการสามารถระบุของที่นั่งก่อนที่จะเดินทาง ทำให้เกิดความสะดวกสบายในการเดินทาง มีการให้บริการเส้นทางการบินไว้มากพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการแต่ละครั้ง จึงถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญต่อความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างมาก จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของภาวิดา ดำรงค์คีติมา (บทคัดย่อ : 2549) ศึกษาความคาดหวังและการรับรู้ต่อคุณค่าการบริการร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส ของผู้บริโภคเขตกรุงเทพมหานคร ผลวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิสในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน / ห้างร้าน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000-20,000 บาท ระดับความคาดหวังของกลุ่มผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพการบริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก ในด้านสถานที่ให้บริการและด้านลักษณะทางกายภาพมีระดับความคาดหวังมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านบุคลากร ด้านเวลาที่ให้บริการ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านราคา และด้านการส่งเสริมการตลาด ระดับการรับรู้ของกลุ่มผู้ใช้บริการที่มีต่อคุณภาพการบริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส มีการรับรู้อยู่ในระดับมาก ในด้านผลิตภัณฑ์ ด้านบุคลากร ด้านการส่งเสริมการตลาดด้านราคา สถานที่

ให้บริการ ตามลำดับพฤติกรรมการใช้บริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส พบว่าส่วนใหญ่มีค่าเฉลี่ยในการใช้บริการ 1.57 ครั้งต่อเดือน มีความถี่ต่ำสุด 1 ครั้งต่อเดือน และสูงสุด 8 ครั้งต่อเดือน ส่วนค่าใช้จ่ายในการใช้บริการแต่ละครั้งเฉลี่ยอยู่ที่ 1,120.16 บาทต่อครั้ง มีค่าใช้จ่ายต่ำสุด 107.00 บาทต่อครั้ง สูงสุด 8,000 บาทต่อครั้ง วันที่ผู้บริโภคมารับบริการบ่อยที่สุดคือ วันเสาร์ ช่วงเวลาที่ผู้บริโภคมารับบริการ บ่อยที่สุดคือ ช่วงเย็น 16.31-20.00 น. ผู้บริโภคที่มีเพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ต่างกันมีแนวโน้มกลับมาใช้บริการร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความคาดหวังต่อคุณภาพการบริการ และการรับรู้ต่อคุณภาพการบริการแตกต่างกัน พฤติกรรมในเรื่องความถี่ในการใช้บริการพบว่า การรับรู้ต่อคุณภาพบริการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส พฤติกรรมในเรื่องค่าใช้จ่ายพบว่า การรับรู้ต่อคุณภาพการบริการไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิส พฤติกรรมในเรื่องแนวโน้มที่จะกลับมาใช้บริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิสพบว่า การรับรู้ต่อคุณภาพการบริการมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้บริการในเรื่องแนวโน้มที่จะกลับมาใช้บริการ กล่าวคือ ถ้าผู้ใช้บริการมีการรับรู้ต่อคุณภาพการบริการมาก ก็จะมีแนวโน้มที่จะกลับมาใช้บริการที่ร้านทรูเคาน์เตอร์เซอร์วิสสูงขึ้น โดยตัวแปรทั้งสองมีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันในระดับค่อนข้างดี

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ด้านราคา พบว่าอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจปัจจุบันนี้ ไม่ค่อยเกิดสภาพคล่องต่อครอบครัวเท่าไรนัก ผู้ใช้บริการจึงให้

ความสำคัญในเรื่องราคาตัวเครื่องบินอย่างมาก ประหยัดค่าใช้จ่าย ในการเดินทาง และราคาตัวเครื่องบินที่ซื้อและจองนั้นจะขึ้นลงอยู่กับระยะทางในการจองล่วงหน้าก็ตาม ล้วนเป็นเหตุเป็นผลต่อการตัดสินใจ ของผู้ใช้บริการทั้งสิ้น ไม่ว่าจะขึ้นธุรกิจ และขึ้นเครื่องบินตัวธรรมดา ก็ตาม จากผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉวีวรรณ มุกดาพิทักษ์ (บทคัดย่อ : 2549) ทศคดี ความพึงพอใจโดยรวม ความจงรักภักดีและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการของสายการบินนกแอร์ที่เที่ยวบินภายในประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจโดยรวม ความจงรักภักดีและพฤติกรรมของผู้ใช้บริการของสายการบินนกแอร์ที่เที่ยวบินภายในประเทศ ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ใช้บริการของสายการบินนกแอร์ ที่เที่ยวบินภายในประเทศ เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยจาแนกลักษณะด้านประชากรศาสตร์ ผลวิจัยพบว่า ทัศนคติต่อการใช้บริการ ความพึงพอใจโดยรวม ความจงรักภักดี และพฤติกรรมการใช้บริการของสายการบินนกแอร์ ที่เที่ยวบินภายในประเทศ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36-45 ปี มีสถานภาพสมรส ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี อาชีพนักเรียน นักศึกษา รับราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และมีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 10,001-20,000 บาท มีทัศนคติโดยรวมต่อการใช้บริการของสายการบินนกแอร์ที่เที่ยวบินภายในประเทศด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านการดำเนินการ และด้านการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ อยู่ในระดับดี มีความพึงพอใจโดยรวมในการใช้บริการของสายการบินนกแอร์ที่เที่ยวบินภายในประเทศ อยู่ในระดับพึงพอใจ และมีความจงรักภักดีต่อสายการบินนกแอร์ ที่เที่ยวบินภายในประเทศ อยู่ในระดับที่ดี โดยมีความถี่ในการใช้บริการโดยเฉลี่ย 1.61 ครั้งต่อเดือน ส่วนใหญ่นิยมใช้ในวันหยุดสุดสัปดาห์ / วันหยุดนักขัตฤกษ์ และช่วงเวลา 06.00-12.00 น.

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ผู้ใช้บริการให้ความสำคัญในเรื่องของการบริการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในเรื่องของการจองตั๋วล่วงหน้า ทางอินเทอร์เน็ต (Internet) เคาท์เตอร์ที่สนามบิน หรือตัวแทนจำหน่าย ได้รับการบริการได้อย่างรวดเร็ว ไม่ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายและเสียเวลาในการเดินทาง ผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวรรณ มุกดาพิทักษ์ (บทคัดย่อ : 2549) มีทัศนคติโดยรวมต่อการใช้บริการของสายการบิน นกแอร์ ที่เที่ยวบินภายในประเทศด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านการดำเนินการ และด้านการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ อยู่ในระดับดี มีความพึงพอใจโดยรวมในการใช้บริการของสายการบิน นกแอร์ ที่เที่ยวบินภายในประเทศ อยู่ในระดับพึงพอใจ และมีความจงรักภักดีต่อสายการบิน นกแอร์ ที่เที่ยวบินภายในประเทศ อยู่ในระดับที่ดี โดยมีความถี่ในการใช้บริการโดยเฉลี่ย 1.61 ครั้งต่อเดือน ส่วนใหญ่นิยมใช้ในวันหยุดสุดสัปดาห์ / วันหยุดนักขัตฤกษ์ และช่วงเวลา 06.00-12.00 น.

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ด้านการส่งเสริมการตลาด พบว่า ผู้ใช้บริการอยู่ในระดับมาก การที่ทางสายการบินจัดโครงการให้ผู้ใช้บริการเข้าร่วมกิจกรรมในโอกาสพิเศษต่างๆ กิจกรรมการส่งเสริมการท่องเที่ยว ได้รับสิทธิพิเศษ สะสมไมล์ ได้รับส่วนลดราคาของสายการบินต่างๆ เป็นต้น นั้น สัมพันธ์กับความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างยิ่ง ทำให้มีผู้ใช้บริการเข้ารับบริการอย่างมาก มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวรรณ มุกดาพิทักษ์ (บทคัดย่อ : 2549) มีทัศนคติโดยรวมต่อการใช้บริการของสายการบิน นกแอร์ ที่เที่ยวบินภายในประเทศด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย

ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านการดำเนินการ และด้านการเพิ่มผลผลิตและคุณภาพ อยู่ในระดับดี มีความพึงพอใจโดยรวมในการใช้บริการของสายการบิน นกแอร์ ที่เที่ยวบินภายในประเทศ อยู่ในระดับพึงพอใจ และมีความจงรักภักดีต่อสายการบิน นกแอร์ ที่เที่ยวบินภายในประเทศ อยู่ในระดับที่ดี โดยมีความถี่ในการใช้บริการโดยเฉลี่ย 1.61 ครั้งต่อเดือน ส่วนใหญ่นิยมใช้ในวันหยุดสุดสัปดาห์ / วันหยุดนักขัตฤกษ์ และช่วงเวลา 06.00-12.00 น.

5. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ด้านการให้บริการของพนักงาน พบว่าผู้บริโภคนอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ใช้บริการได้ให้ความสำคัญกับด้านบริการอย่างมาก ซึ่งการให้บริการต่างๆ นั้นเป็นสิ่งจำเป็นที่ทางท่าอากาศยานต้องจัดให้แก่ผู้ใช้บริการทุกคนอย่างเสมอภาค และอำนวยความสะดวกเมื่อเข้ามาติดต่อ โดยจัดบริการจำหน่ายตั๋วโดยสาร พนักงานต้อนรับที่สนามบินและบนเครื่องบิน บริการข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของสายการบินไว้บริการ เช่น มีรถเงินสัมภาระไว้คอยบริการ มีพนักงานอำนวยความสะดวก มีหน่วยพยาบาล เป็นต้น รวมทั้งแจ้งข่าวสาร ประกาศเที่ยว ที่จะเดินทางตลอดเวลา ซึ่งการให้บริการต่างๆ เหล่านี้ทำให้ผู้ใช้บริการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ อยู่ในระดับมาก

6. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ด้านขั้นตอนในการให้บริการ พบว่าผู้ใช้บริการอยู่ในระดับมาก ทางสายการบินหรือท่าอากาศยานได้จัดเจ้าหน้าที่ไว้คอยบริการแนะนำข้อมูล ขั้นตอน ชื่อตัว เช็คอิน ไม่ซับซ้อนและยุ่งยาก มีความสะดวกสบาย ในการขึ้นเครื่องและลงเครื่อง จึงทำให้ผู้ใช้บริการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของนายทองชัย เพ็ชรน้อย (บทคัดย่อ : 2549) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการของสายการบินไทย ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ส่วนมากเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพเป็นพนักงานเอกชน รายได้

10,001–20,000 บาท ใช้บริการสายการบินไทย 1–2 ครั้งต่อปี ใช้บริการเพื่อท่องเที่ยว มีการวางแผนและจองตั๋วเครื่องบิน □ ทุกครั้งก่อนเดินทาง ส่วนมากเดินทางไปภูมิภาค ภาคใต้ มีการใช้บริการชั้นประหยัดมากกว่าชั้นธุรกิจ จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการของสายการบินไทยระดับความสำคัญเป็น ด้านภาพพจน์ของสายการบิน ด้านการให้บริการของพนักงาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการขาย และด้านความรวดเร็วในการเดินทางในระดับมาก โดยระดับความพึงพอใจในการใช้บริการสายการบินไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความรวดเร็ว ด้านการให้บริการของพนักงาน และด้านความปลอดภัย ในระดับพึงพอใจอย่างยิ่ง

7. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่าผู้ใช้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด ในด้านสถานที่ของอาคารโดยสาร ทั้งขาเข้าและออกได้จัดสิ่งอำนวยความสะดวก ที่เอื้อต่อการใช้บริการได้อย่างดีเยี่ยม เคาน์เตอร์เช็คอิน หาได้ง่าย ห้องโดยสารบนเครื่องบินมีความสะอาดที่นั่งโดยสารมีความกว้างพอไม่อึดอัดมีความสะดวกสบาย แม้กระทั่งที่เก็บสัมภาระที่นำขึ้นไปด้วย นับว่าเป็นการสร้างความสำเร็จในการแข่งขันซึ่งใช้ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นจุดขาย ซึ่งทำให้ผู้ใช้บริการต่างชื่นชอบในการใช้บริการ ผู้ใช้บริการตัดสินใจเลือกใช้บริการสายการบินต้นทุนต่ำ อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของนายทนงชัย เพ็ชรน้อย (บทคัดย่อ : 2549) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการของสายการบินไทย ผลการวิจัยพบว่า ข้อมูลพื้นฐานส่วนบุคคล ส่วนมากเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31–40 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี อาชีพเป็นพนักงานเอกชน รายได้ 10,001–20,000 บาท ใช้บริการสายการบินไทย 1–2 ครั้งต่อปี ใช้บริการเพื่อท่องเที่ยว มีการวางแผน

และจองตั๋วเครื่องบิน □ ทุกครั้งก่อนเดินทาง ส่วนมากเดินทางไปภูมิภาค ภาคใต้ มีการใช้บริการชั้นประหยัดมากกว่าชั้นธุรกิจ จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้บริการของสายการบินไทยระดับความสำคัญเป็น ด้านภาพพจน์ของสายการบิน ด้านการให้บริการของพนักงาน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดจำหน่าย ด้านความปลอดภัย ด้านส่งเสริมการขาย และด้านความรวดเร็วในการเดินทาง ในระดับมาก โดยระดับความพึงพอใจในการใช้บริการสายการบินไทย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านความรวดเร็ว ด้านการให้บริการของพนักงาน และด้านความปลอดภัย ในระดับพึงพอใจอย่างยิ่ง

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

ด้านผลิตภัณฑ์

ผู้โดยสารได้ให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยในการเดินทางมากที่สุดสายการบินต้นทุนต่ำต้องมีมาตรฐานในเรื่องของความปลอดภัยเทียบเท่ากับสายการบินปกติเพราะผู้โดยสารให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยอยู่ในระดับมากที่สุด

ผู้โดยสารจะมีความคาดหวังในเรื่องของความตรงต่อเวลาและเที่ยวบินมีตรงตามความต้องการของผู้โดยสารของสายการบินต้นทุนต่ำ น้อยกว่าสายการบินปกติ ดังนั้นสายการบินต้นทุนต่ำต้องมีความตรงต่อเวลา และมีเที่ยวบินที่ตรงกับความต้องการของผู้โดยสารหรือความถี่ของเที่ยวบิน ให้มีระดับใกล้เคียงกับสายการบินปกติมากที่สุด

การให้บริการอาหารและเครื่องดื่มบนเครื่องบิน ต่างจากสายการบินปกติมากที่สุด

ด้านราคา

ราคาตัวโดยสารเป็นปัจจัยที่ผู้โดยสารให้ความสำคัญมากที่สุด

การกำหนดราคาตัวโดยสารที่เหมาะสมมีความสำคัญต่อการตัดสินใจเลือกสายการบินของผู้โดยสารต้องมีการกำหนดราคาให้ต่ำกว่าสายการบินปกติที่ให้บริการอยู่แล้วและใน

กลุ่มของผู้ที่เลือกใช้บริการส่วนมากจะเป็นนักเรียน/นักศึกษา และมีรายได้ต่อเดือนต่ำ

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย

ด้านความสะดวกในการซื้อตั๋วโดยสารและการชำระค่าตั๋วต้องมีความสะดวกเทียบเท่ากับสายการบินปกติ

ด้านการส่งเสริมทางการตลาด

ผู้โดยสารได้ให้ความสำคัญต่อบริษัทในเรื่องโปรโมชั่นที่ดึงดูดของสายการบินต้นทุนต่ำมากกว่าการโฆษณาผ่านสื่อและการมีโปรแกรมสะสมไมล์ อย่างเห็นได้ชัด โปรโมชั่นก็ควรจะเล่นกับราคาของตั๋วโดยสารเพราะในกลุ่มของผู้ที่เลือกใช้บริการส่วนมากจะเป็นนักเรียน/นักศึกษา และมีรายได้ต่อเดือนต่ำ อีกทั้งปัจจัยด้านตัวมีราคาถูกกว่าสายการบินอื่นนั้นเป็นปัจจัยที่ผู้โดยสารให้ความสำคัญมากที่สุดของปัจจัยทั้งหมด

ด้านพนักงาน

พนักงานของสายการบินในต้องอาศัยดีและมีประสิทธิภาพควรที่จะมีคุณภาพและระดับการบริการที่ไม่แตกต่างกันถึงแม้ว่าผู้โดยสารจะมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางด้วยสายการบินต้นทุนต่ำต่ำกว่าสายการบินปกติแต่ถึงอย่างไรก็ตามผู้โดยสารก็มีความคาดหวังถึงการบริการที่อยู่ในระดับที่เท่ากัน อาจจะมีการนำเสนอที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะ ตัวเพื่อสร้างความแตกต่างกับสายการบินอื่น เช่น การเดินบนเครื่องเพื่อนำเสนอเกี่ยวกับด้านความปลอดภัยของสายการบิน เป็นต้น

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก

ที่นั่งไม่มีความกว้างขวางพอและพื้นที่เก็บสัมภาระที่เล็ก

เน้นความสะดวกและการออกแบบตกแต่งเป็นแบบ

สบายตามีลักษณะหรือสีที่ผู้โดยสารจดจำได้

มีความตรงต่อเวลาภาพลักษณ์ด้านการตอบ สนองอย่างรวดเร็วคือในการบริการมีการตอบสนองอย่างรวดเร็ว พนักงานมีบุคลิกที่คล่องแคล่วทั้งในการบริการภาคพื้นดินและบนเครื่องบิน

ด้านขั้นตอนของการให้บริการ

ในด้านขั้นตอนของการเช็คอินไม่ยุ่งยาก

ควรมีการจัดคิวที่มีประสิทธิภาพด้านหน้าเคาท์เตอร์เช็คอินหรือควรมีการฝึกพนักงานให้มีความรวดเร็วและถูกต้องในการทำการเช็คอินให้ผู้โดยสารเพื่อลดปัญหาการรอคอยและความยุ่งยากในการเช็คอิน

เอกสารอ้างอิง

ก่อเกียรติ วิริยะกิจพัฒนา 2550. พฤติกรรมผู้บริโภค, กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์วิงอักษร.
 คอตเลอร์ ฟิลลิป 2552. หลักการตลาด ฉบับมาตรฐาน, กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า จำกัด. ดร.นิเวศน์ ชรรมะ และคนอื่นๆ 2552. การจัดการการตลาด, กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์แมค-ฮิล.
 บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา 2548. ธุรกิจการบิน, กรุงเทพฯ, บจ.เพรส แอนด์ ดีไซน์.
 รองศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล 2549. การออกแบบการวิจัย, กรุงเทพฯ,
 สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. วิเชียร วงศ์นิชชากุล 2546. หลักการตลาด, กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์พิมพ์ลดาคอมพิวเตอร์ กราฟฟิค การพิมพ์. ขันฐญา เมฆศิลป์. (2550). การเปรียบเทียบทัศนคติของผู้โดยสารสายการบินต้นทุนต่ำที่มีต่อส่วนประสมทางการตลาดด้านการบริการ กรณีศึกษาสายการบินนกแอร์ และสายการบินไทยแอร์เอเชีย ศึกษาเฉพาะเส้นทางบินในประเทศ.สารนิพนธ์ บธ.ม. (การตลาด) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ถ่ายเอกสาร.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2549). จิตวิทยาการบริการ (หน่วยที่ 1-7). พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์

Schiffman Leon G. and Kanuk Leslie Lazar, Consumer Behavior and Marketing Strategy 2 nd . ed.

(Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice-Hall, Inc., A Division of Simon & Schuster, 1991)
 เว็บไซต์ Ek Bunchua. (2005). Marketing Channels of Distribution [Online]. Available:

<http://www.ba.cmu.ac.th/~ek/705331>

[Accessed 24 ธันวาคม 2554] Tasanee. P. (2004).

การจัดการคุณภาพ [Online]. Available:
<http://uhost.rmutp.ac.th/tasanee.p/Unit%201/MeaningQM.html> [Accessed 24 ธันวาคม 2554]

นันทลักษณ์ มงคล. 2549. Low Cost Airlines ของดีราคาไม่แพง [Online]. Available:
http://www.ftpi.or.th/th/knwinf_pcoenerdetail.php?pd lid=3998 [Accessed 13 ตุลาคม 2554].

บิสิเนสไทย. 2547. Airline Price War [Online]. Available:
http://www.bussinessthai.in.th/content.php?data=407644_233/ [Accessed 13 ตุลาคม 2553]

การศึกษาช่องทางในการประชาสัมพันธ์และสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก
สถานศึกษาของนักศึกษาศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี
วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ

Education in public relations and media channels that affect the education of students
convicted under pick Vocational Education Center.

College's technology Sriwattana.

ชนมธิดา ยศปั้น

¹คณะบริหารธุรกิจ/สาขาการตลาด, มหาวิทยาลัยธนบุรี, memories_deedee@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ของนักศึกษา (2) เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับประเภทของสื่อและปริมาณการรับรู้สื่อแต่ละประเภทของนักศึกษา และ (3) เพื่อเสนอแนวทางการประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนสถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐานคือ การวิเคราะห์ค่าที (t-test) และ One way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 10,001-20,000 บาท ศึกษาอยู่ในสาขาการตลาด
2. ในการศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจและปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษานั้น มีปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาโดยรวม ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการให้สถานศึกษาเผยแพร่ข่าวสารถี่มากขึ้น มาเป็นอันดับแรก อันดับรองลงมาคือผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในข่าวสารที่สถานศึกษาสื่อไปถึง รองอันดับที่สามคือการเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาสร้างความสนใจให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนปัจจัยด้านข่าวสารที่สถานศึกษาเผยแพร่ออกไปมีความชัดเจนและเวลาเหมาะสมเป็นอันดับสุดท้าย

3. การเปรียบเทียบการรับสื่อและการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาโดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและสาขาวิชาที่กำลังศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

คำสำคัญ: การสื่อสาร / การตัดสินใจ / ช่องทาง

ABSTRACT:

This research aimed to study (1) To study the perceptions of students about the media (2) To study the awareness about the types of media and media recognition of each type of student (3) To propose the release of Vocational Education Center. College High School through different categories. The samples used in the research The first year students of the Centre for Vocational Education. High School High School 400 people using a questionnaire to collect data. The statistics used in this study is the frequency, percentage, mean and standard deviation. The statistics are used to test the hypothesis. Analysis of the t (t-test) and One way ANOVA

The findings indicated the following:

Individual data of the respondents were female. Aged 21-30 years, with an average income per month. 10,001-20,000 baht studying in the field of marketing

In a study comparing the perception factors that cause concern and factors contributing towards educational institution. The factors that cause the perception of attention The factors contributing to the decision to choose education as a whole. The respondents are the decisions at a high level Considering item found. To make education more frequent news. Come first Ranking second is that the respondents have an understanding of the news media to education Ranking second is that the respondents have an understanding of the news media to education. The third runner is to publish the school to call attention to the respondents. The factors academy spread the news that there is a clear and timely manner is last

Comparison tests were divided by personal factors Gender, age, income per month and fields of study Respondents are deciding education Overall, the differences are statistically significant at the 0.05 level, which is based on the hypothesis.

KEYWORDS:

Communication , Decision , Channel

บทนำ

การดำเนินงานของทุกหน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน ต้องมีการประชาสัมพันธ์เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะการประชาสัมพันธ์ เป็นงานเชิงสร้างสรรค์ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ ส่งผลต่อความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน สามารถสร้างความรู้สึกนึกคิดที่ตรงระหว่างหน่วยงาน หรือองค์กรที่เกี่ยวข้องอันจะนำมาซึ่งการรับรู้ เชื่อถือเกิดศรัทธา

ความร่วมมือตลอดจนความสัมพันธ์ที่ดี ทำให้การดำเนินงานของหน่วยงานนั้นๆ บรรลุเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยี ศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ ได้รับอนุญาตจัดตั้งให้เป็นศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ ในปี 2550 ซึ่งเป็นศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยใหม่ จึงยังไม่เป็นที่รู้จักของนักศึกษา ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป ดังนั้นการดำเนินงาน

ของมหาวิทยาลัยจึงต้องมีวิธีการและกระบวนการเผยแพร่ข้อมูลของมหาวิทยาลัยให้นักเรียนนักศึกษา ผู้ปกครองและประชาชนทั่วไป ได้รับรู้ข้อมูลให้มากที่สุด เพื่อส่งผลให้การดำเนินงานของมหาวิทยาลัยบรรลุเป้าหมาย ความเคลื่อนไหวด้วยการสื่อสารสัมพันธ์

งานประชาสัมพันธ์จึงต้องพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของผู้เรียน ในระดับปริญญาตรีปีการศึกษา 2556 หลักสูตร 4 ปีต่อเนื่อง ซึ่งมีจำนวนนักศึกษาปัจจุบัน 1200 คน เป็นนักศึกษาทั้ง ภาคสมทบและภาคพิเศษ ซึ่งนักศึกษาที่มาศึกษาต่อ ณ ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ มีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน ด้วยเหตุจากการเลือกศึกษาในแต่ละหลักสูตร

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการประชาสัมพันธ์ ตามคุณลักษณะของนักศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลในการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมแก่นักศึกษาตามระดับการศึกษา เพศ วัย อายุ และรอบการศึกษาซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้พัฒนาแก้ไข ปรับปรุงการดำเนินงานประชาสัมพันธ์ และเป็นแนวทางในการกำหนดแผนยุทธศาสตร์ของวิทยาลัย การใช้งบประมาณในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในแต่ละปีการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายให้เข้ามาศึกษาต่อที่มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษาต่อไป ได้สูงขึ้น

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา

ชั้นปีที่ 1 ของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรีวิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ

3. เพื่อเสนอแนวทางการประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

สมมติฐาน

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการรับสื่อและตัดสินใจเลือกสถานศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

- ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ ชั้นปีที่ 1

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

- กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน และกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดตามความเชื่อมั่นที่ 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% เป็นจำนวน 400 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

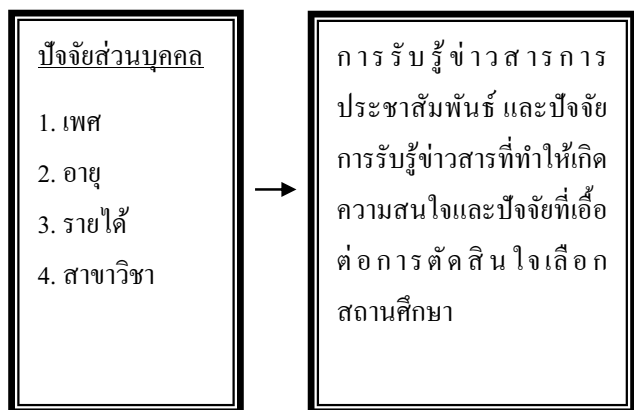
- 3.1. ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ข้อมูลส่วนตัวของผู้บริโภค ได้แก่ เพศ อายุ รายได้ สาขาวิชา
- 3.2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ การรับรู้ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ ของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ และปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจและปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

(Independent variables)

(Dependent variables)

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **การประชาสัมพันธ์** หมายถึง การดำเนินงานด้วยการสื่อสารสองทาง ระหว่างมหาวิทยาลัยกับนักศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และหน่วยงานต่างๆ ด้วยกิจกรรม การใช้เอกสาร สิ่งพิมพ์ และสื่อมวลชนในการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัย เพื่อสร้างสรรค์ความรู้ ความเข้าใจ ความเชื่อถือ ความศรัทธา ให้เกิดแก่ประชาชน กลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการยอมรับ สามารถให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามกระบวนการ และแสดงความเคลื่อนไหวของสถาบัน
2. **การรับรู้** หมายถึง การตีความหมายของสิ่งที่ได้พบเห็น ได้ยิน ได้สัมผัส ได้รับ ฟังเกี่ยวกับ สื่อประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยธนบุรี รวมถึงสื่อสาธารณะที่มีอยู่ทั่วไป ในรูปแบบต่าง ๆ อาทิ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ที่ได้มีการเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น เพื่อประชาสัมพันธ์หน่วยงานต่าง ๆ หรือสารระที่มุ่งให้มีการประชาสัมพันธ์

3. **นักศึกษา** หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะได้ข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางการประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจได้ตรงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น
2. ผลการวิจัยใช้เป็นข้อมูลเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานและวาง แผนงานประชาสัมพันธ์ของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหาร ธุรกิจในปี การศึกษาต่อไป
3. ผลการวิจัยเป็นประโยชน์ต่อการจัดสรรงบประมาณ ในการประชาสัมพันธ์ของวิทยาลัยในปีการศึกษาต่อไป

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

Heinich และคณะ (1996) Heinich เป็นศาสตราจารย์ ภาควิชาเทคโนโลยีระบบการเรียนการสอน ของ มหาวิทยาลัยอินเดียนา (Indiana University) ให้คำจำกัดความคำว่า "media" ไว้ดังนี้ "Media is a channel of communication." ซึ่งสรุปความเป็นภาษาไทยได้ดังนี้ "สื่อ คือช่องทางในการติดต่อสื่อสาร" Heinich และคณะยังได้ขยายความเพิ่มเติมอีกว่า "media มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน มีความหมายว่า ระหว่าง (between) หมายถึง อะไรก็ตามซึ่งทำการบรรจุหรือนำพาข้อมูลหรือสารสนเทศ สื่อเป็นสิ่งที่อยู่ระหว่างแหล่งกำเนิดสารกับผู้รับสาร"

เสรี วงษ์มณฑา (2540:1) ได้กล่าวว่าการประชาสัมพันธ์ คือ การกระทำทั้งสิ้นทั้งหลาย ทั้งปวงที่เกิดจากการวางแผนล่วงหน้าในการสร้างความเข้าใจกับ

สาธารณชนที่เกี่ยวข้องเพื่อก่อให้เกิดทัศนคติและภาพพจน์ที่ดี อันจะนำไปสู่สัมพันธภาพที่ดี ระหว่างหน่วยงานและสาธารณชน ที่เกี่ยวข้อง ก่อให้เกิดการสนับสนุนและความร่วมมือเป็นอย่างดี

IMC หมายถึง “แนวความคิดของการวางแผนการสื่อสารตลาด ที่ยอมรับคุณค่าเพิ่ม (added value) ของการวางแผนอย่างกว้างขวาง (comprehensive plan) ด้วยการประเมินบทบาทเชิงยุทธศาสตร์ถึงลักษณะเฉพาะของการติดต่อสื่อสารแบบต่าง ๆ เช่น การโฆษณา การตลาดเจาะตรงเพื่อให้สนองตอบในทันที การส่งเสริมการขาย และการประชาสัมพันธ์ และนำวิธีการสื่อสารแบบต่าง ๆ เหล่านี้มารวมกัน เพื่อให้การติดต่อสื่อสารมีความชัดเจน สอดคล้องกลมกลืนและมีผลกระทบมากที่สุด โดยผ่านข่าวสารต่าง ๆ ที่ประสานสอดคล้องกันเป็นหนึ่งเดียว” (4As, quoted in Kotler, 1997:630)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเศรษฐกิจการศึกษา

2.2.1 เศรษฐกิจการศึกษาเกี่ยวข้องกับการตลาด

ตลาดในทางเศรษฐกิจการศึกษาย่อมาหมายถึงกระบวนการจัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของสังคมและประเทศชาติ ย่อมประกอบด้วยสังคมผู้ผลิตอันได้แก่ สถานศึกษา ประชาชน ผู้รับการศึกษา อาคารสถานที่หรือโรงเรียน เวลาที่จัดการศึกษา ตลอดจนงบประมาณในการจัดหรือลงทุนเพื่อการศึกษา

เศรษฐกิจศึกษามองในแง่หน้าที่ของการตลาด อาจจำแนกได้คล้ายคลึงกันคือ

1. การจัดหา หรือรับสมัครผู้เรียน
2. การถ่ายทอดการศึกษาเรียนรู้
3. การกำหนดมาตรฐานหรือคุณภาพผู้รับการศึกษา
4. การงบประมาณหรือการเงินในการจัดการศึกษา
5. คำนี้ถึงการเสียดคล้องต่อความสูญเปล่าทางการศึกษา
6. การบริหารการศึกษา

2.2.2 เศรษฐศาสตร์กับการศึกษา

การศึกษามีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของสังคมหรือประเทศชาติ ให้มีความเจริญก้าวหน้า เนื่องจาก

การศึกษาทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ การศึกษาทำให้มนุษย์มีความรู้ เกิดทักษะ และสามารถนำเอาความรู้และทักษะที่ได้รับมาจากการศึกษาเล่าเรียนและฝึกอบรมนั้น ไปเป็นหลักในการพิจารณาและตัดสินใจใน การเลือกประกอบอาชีพ ได้ถูกต้องเหมาะสมกับตน และประโยชน์ที่ได้รับคือทำให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น นอกจากนั้นยังทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.2.3 การลงทุนทางการศึกษา

รังสรรค์ ฐานะพรพันธุ์ (2518) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า กระบวนการทางการศึกษาเป็นกระบวนการผลิตชนิดหนึ่งซึ่งช่วยเปลี่ยนแปลงมนุษย์ให้มีคุณภาพดีขึ้น สิ่งที่ผลิตมิใช่สินค้าและมีใช้เครื่องกลหรือเครื่องจักรแต่อย่างใด แต่เป็นสิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์เรียกว่า ทุนมนุษย์ (human capital) การที่นักเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ถือว่าการศึกษาเป็นทุนมนุษย์นั้น เพราะนักเศรษฐศาสตร์เชื่อว่าการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลทำให้เกิดการผลิตรายที่มีประสิทธิภาพ การลงทุนด้านการศึกษาจึงเป็นการลงทุนสร้างมนุษย์ ซึ่งมีผลต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ

ภิญโญ สาธร (2524) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า การลงทุนเพื่อการศึกษาเป็นการลงทุนเพื่อพัฒนาคุณภาพของพลเมืองผลที่ได้จากการลงทุนทางการศึกษามีค่ามากกว่าผลการลงทุนในธุรกิจอื่น ๆ ทุกชนิด เพราะเป็นการลงทุนที่ค่อย ๆ เพิ่มเติมลงไปทีละน้อย แต่ต้องกระทำติดต่อกันตลอดระยะเวลาอันยาวนาน ผลที่ได้คือ ความมีคุณภาพของคน ประเทศใดก็ตามที่มีพลเมืองที่มีคุณภาพ ประเทศนั้นก็จะทำภารกิจใด ๆ ได้สำเร็จ สมความปรารถนาทั้งสิ้น ในทางตรงกันข้ามประเทศใดมีพลเมืองที่ขาดคุณภาพประเทศนั้นจะทำภารกิจใดไม่ว่าจะลงทุนด้วยเงินจำนวนมากสักเพียงใดในการนั้น เมื่อคนปฏิบัติขาดคุณภาพ ผลงานก็ย่อมไม่มีคุณภาพไปด้วย บางทีอาจล้มเหลวขาดทุนล้มจมไปเลยก็ได้การศึกษามีลักษณะเป็นทั้งการบริโภคและการลงทุน

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุรศักดิ์ เวสุวรรณ (2542) ได้ทำการศึกษาเรื่องความต้องการของการเข้ามาศึกษาต่อในระดับปริญญาโทภาคค่ำ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรกเพื่อศึกษาระดับความต้องการตามทฤษฎีแมคคิลแลนส์ที่ว่าด้วยความต้องการซึ่งความสำเร็จ สังคม และอำนาจ ของนักศึกษา ประการที่สองเพื่อ ศึกษาความต้องการของการเข้าศึกษาระดับปริญญาโทของนักศึกษาประชากรที่ใช้เป็นฐานข้อมูลคือนักศึกษาปริญญาโทภาคค่ำ รุ่นที่ 7 และ รุ่นที่ 8 เป็นจำนวนรวม 223 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลในการทำศึกษาเชิงพรรณนา วิเคราะห์วิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ผลการศึกษาพบว่านักศึกษามีความต้องการความสำเร็จสูงซึ่งสูงเป็นอันดับแรกตามมาด้วยความต้องการด้านสังคมแล้วจึงมีความต้องการด้านอำนาจ โดยความต้องการสุดท้ายนี้แสดงอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เมื่อทำการวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ พบว่านักศึกษาเห็นว่าการเข้ามารับการศึกษาในระดับปริญญาโทนั้นสำคัญมาก นักศึกษามีความต้องการมากในการเพิ่มวุฒิ เพิ่มความสามารถและประสิทธิภาพงานซึ่งเป็นความต้องการด้านความสำเร็จ มีความต้องการปานกลางในเรื่องของตำแหน่ง และชื่อเสียงซึ่งเป็นความต้องการด้านอำนาจ และมีความต้องการมากในการหาเพื่อนฝูง สังคมใหม่ พร้อมกับการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ซึ่งจะอยู่ในหัวข้อความต้องการทางสังคม ทั้งนี้ข้อมูลวิเคราะห์พบว่านักศึกษามีความไม่แน่ใจว่าการเข้ามารับการศึกษาได้ตอบสนองความต้องการของพวกเขาหรือไม่ พร้อมกับการคิดว่าหลักสูตรมีความเหมาะสมปานกลางเช่นกัน ในการทดสอบสมมติฐานนั้นสรุปได้ว่านักศึกษามีความต้องการซึ่งความสำเร็จสูงสุด สาขาการตลาดมีความต้องการทางสังคมมากกว่าสาขาอื่น และในช่วงอายุ

ระหว่าง 25-30 ปี เป็นช่วงอายุที่มีความต้องการซึ่งความสำเร็จสูงสุด

สุวิทย์ ทวีทรัพย์ (2544) ได้ทำการศึกษาความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสระแก้ว จุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความต้องการการศึกษาต่อสายอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดสระแก้ว กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สังกัดกรมสามัญศึกษา สำนักงานประถมศึกษาแห่งชาติ สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชนในจังหวัดสระแก้ว จำนวน 619 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาชีพที่นักเรียนเลือกศึกษาต่อมีอยู่ในระดับมาก โดยเหตุผลหรือแรงจูงใจที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการเรียนสายอาชีพของนักเรียน ได้แก่ แรงจูงใจในด้านความถนัดความสนใจ รองลงมา ได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านเกียรติยศชื่อเสียง ด้านการเงิน และด้านบุคคล

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เกี่ยวกับสื่อประชาสัมพันธ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ของศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ

3.1. แหล่งข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยสร้างแบบสอบถามปลายปิด (Close Ended) คำถามปลายเปิด (Opened-Ended) และมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งแบ่งรายละเอียดออกเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด มีคำถามทั้งหมดจำนวน 4 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการรับรู้สื่อประชาสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด มีคำถามทั้งหมดจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา มีคำถามทั้งหมดจำนวน 9 ข้อ

โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีการตัดสินใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีการตัดสินใจอยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีการตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีการตัดสินใจอยู่ในระดับพอใจน้อย

1 หมายถึง มีการตัดสินใจอยู่ในระดับพอใจน้อยที่สุด

$$\text{สูตรในการคำนวณ ค่าพิสัย} \\ = \frac{\text{ค่าสูงสุดของคะแนน} - \text{ค่าต่ำสุดของคะแนน}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{5-1}{5}$$

$$\text{จะได้ค่า} = 0.80$$

เกณฑ์คะแนนของค่าเฉลี่ยปัจจัยด้านการทำการตลาดเชิงกิจกรรมที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เบียร์ในเขตบางนา กรุงเทพมหานคร สามารถกำหนดได้ดังนี้

4.21 - 5.00 คะแนน ถือว่ามีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษามากที่สุด

3.41 - 4.20 คะแนน ถือว่ามีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษามาก

2.61 - 3.40 คะแนน ถือว่ามีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาปานกลาง

1.81 - 2.60 คะแนน ถือว่ามีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาน้อย

1.00 - 1.80 คะแนน ถือว่ามีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาน้อยที่สุด

3.2. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามพื้นที่ ที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ในการเก็บแบบสอบถามจะมอบหมายให้ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ตอบแบบสอบถามเอง และขอรับคืนทันทีที่ตอบเสร็จ

3.3. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจนครบแล้วนำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ และจัดทำรหัสข้อมูล เพื่อแบ่งข้อมูลออกเป็นกลุ่มต่างๆ แล้วนำมาวิเคราะห์สถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้วิธีการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูล การรับรู้สื่อประชาสัมพันธ์ โดยใช้วิธีการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. การทดสอบสมมุติฐานของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอิสระต่อกัน ของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม วิเคราะห์โดยใช้สถิติ T-Test Independent และสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว One Way ANOVA เพื่อแจกตามเพศ อายุ รายได้ สาขาวิชา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาช่องทางในการประชาสัมพันธ์และสื่อที่มีผลต่อการ

ตัดสินใจเลือกสถานศึกษาของนักศึกษาศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ ผู้วิจัยขอสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม เพศของผู้ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 10,001-20,000 บาท ศึกษาอยู่ในสาขาการตลาด ตามลำดับ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ปัจจัยการรับรู้สื่อประชาสัมพันธ์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ผลการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามจะได้รับสื่อจากสถานศึกษา ในช่วงเวลาเช้าและหัวค่ำ ผู้ตอบแบบสอบถามมักจะได้รับข่าวสารจากสถานศึกษาจากป้ายโฆษณาตลอดประจำทางและคณาจารย์ที่ไปแนะนำตามสถานศึกษากลุ่มคณาจารย์ที่ไปแนะนำตามสถานศึกษาและโฆษณาทางอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของสถานศึกษาคือปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของผู้ตอบแบบสอบถามช่องทางที่ผู้ตอบแบบสอบถามนิยมรับข่าวสารจากสถานศึกษาคือโฆษณาทางอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของสถานศึกษาและคณาจารย์ที่ไปแนะนำตามสถานศึกษา สื่อที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้รับเป็นประจำคือ โฆษณาทางอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของสถานศึกษาและคณาจารย์ที่ไปแนะนำตามสถานศึกษา ปัจจัยอื่น ๆ ที่ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกสถานศึกษาคือ ช่วงเวลาในการเข้าศึกษาและความสะดวกในการเดินทาง

ตอนที่ 3 ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ โดยการหาค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษา พบว่าในการศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจและปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือก

สถานศึกษานั้น มีปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาโดยรวม ที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ต้องการให้สถานศึกษาเผยแพร่ข่าวสารถี่มากขึ้นมาเป็นอันดับแรก อันดับรองลงมาคือผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในข่าวสารที่สถานศึกษาสื่อไปถึง รองอันดับที่สามคือการเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาสร้างความสนใจให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนปัจจัยด้านข่าวสารที่สถานศึกษาเผยแพร่ออกไปมีความชัดเจนและเวลาเหมาะสม เป็นอันดับสุดท้าย

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน โดยรวมและในแต่ละรายข้อจำแนกตามเพศ โดยการทดสอบค่าที (t-test) ส่วนตัวแปรอายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสาขาวิชาที่กำลังศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

จำแนกตามเพศ

จากการเปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยจำแนกเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศแตกต่างกันมีผลต่อการรับรู้และตัดสินใจเลือกสถานศึกษาที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จำแนกตามอายุ

จากการเปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยจำแนกตามอายุ ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุแตกต่างกัน มีผลต่อการรับรู้และตัดสินใจเลือก

สถานศึกษาที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

จากการเปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีผลต่อการรับสื่อและตัดสินใจเลือกสถานศึกษาที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จำแนกสาขาวิชาที่กำลังศึกษา

จากการเปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยจำแนกสาขาวิชาที่กำลังศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามมีการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่สาขาวิชาที่กำลังศึกษาแตกต่างกัน มีผลต่อการรับสื่อและตัดสินใจเลือกสถานศึกษาที่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง “การศึกษาช่องทางในการประชาสัมพันธ์และสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาของนักศึกษาศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ” ผู้วิจัยสามารถนำมาอภิปรายผลโดยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และสมมติฐานที่ตั้งเป้าหมายไว้ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีผลต่อการรับสื่อและตัดสินใจเลือกสถานศึกษา จากการศึกษาช่องทางในการประชาสัมพันธ์และสื่อที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือก

สถานศึกษาของนักศึกษาศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี วิทยาลัยเทคโนโลยีศรีวัฒนาบริหารธุรกิจ ผู้วิจัยจะทำการอภิปราย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

จากผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปแบบของกิจกรรมทางการตลาดที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคตามปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งจำแนกตามเพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และสาขาที่กำลังศึกษา ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีรายได้ประมาณ 10,001-20,000 บาท และศึกษาอยู่ในสาขาการตลาด

2. การศึกษาปัจจัยการรับรู้สื่อประชาสัมพันธ์

จากการศึกษาพบว่าการศึกษาที่มีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของสังคม หรือประเทศชาติ ให้มีความเจริญก้าวหน้า เนื่องจากการศึกษาทำให้คนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ซึ่งมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ กล่าวคือ การศึกษาทำให้มนุษย์มีความรู้ เกิดทักษะ และสามารถนำเอาความรู้ และทักษะที่ได้รับมาจากการศึกษาเล่าเรียนและฝึกอบรมนั้น ไปเป็นหลักในการพิจารณาและตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพได้ถูกต้องเหมาะสมกับตน และประโยชน์ที่ได้รับคือ ทำให้ประชาชนมีรายได้สูงขึ้น นอกจากนั้นยังทำให้มนุษย์สามารถดำรงชีพอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การนำแนวความคิดทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการศึกษามีลักษณะดังนี้

1. การจัดการศึกษาหรือการวางแผนการศึกษา ควรจัด 3 ลักษณะ คือ จัดตามหลักความต้องการของคนในสังคม จัดตามความต้องการด้านกำลังคน และจัดตามหลักธุรกิจทั่ว ๆ ไป
2. จัดโดยระดมทรัพยากรมาใช้ให้คุ้มค่า
3. คำนึงถึงผลตอบแทนทางการศึกษา ซึ่งประโยชน์ที่ได้รับ จากการนำเอาวิชาเศรษฐศาสตร์เข้ามาใช้ในการจัดการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ทำให้สามารถทราบถึงต้นทุนการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการตัดสินใจที่จะให้บริการการศึกษา
2. ทำให้ทราบถึงความต้องการบริการการศึกษา และระดับรายได้
3. ทำให้ทราบถึงความสามารถในการให้บริการการศึกษาทั้งภาครัฐบาลและเอกชน
4. ทำให้ทราบถึงข้อจำกัดทางทรัพยากรทางการศึกษา
5. ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดจากช่องว่างระหว่างความต้องการทางการศึกษา และความสามารถในการตอบสนองบริการการศึกษา

รังสรรค์ ชนะพรพันธุ์ (2518) ได้ให้แนวคิดไว้ว่า กระบวนการทางการศึกษาเป็นกระบวนการผลิตชนิดหนึ่งซึ่งช่วยเปลี่ยนแปลงมนุษย์ให้มีคุณภาพดีขึ้น สิ่งที่เกิดมีใช้สินค้าและมีใช้เครื่องกลหรือเครื่องจักรแต่อย่างใด แต่เป็นสิ่งที่นักเศรษฐศาสตร์เรียกว่า ทูมมนุษย์ (human capital) การที่นักเศรษฐศาสตร์สมัยใหม่ถือว่าการศึกษาคือเป็นทุนมนุษย์นั้น เพราะนักเศรษฐศาสตร์เชื่อว่าการศึกษาคือปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่มีผลทำให้เกิดการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ การลงทุนด้านการศึกษาคือเป็นการลงทุนสร้างมนุษย์ซึ่งมีผลต่อกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจ การลงทุนในที่นี้จึงหมายถึงการเข้าศึกษาในโรงเรียน เพื่อจะได้กลายเป็นผู้ผลิตและผู้มีรายได้ต่อไปในอนาคตและทำให้มนุษย์มีประสิทธิภาพในการทำงานมากขึ้น สามารถนำความรู้ต่าง ๆ ที่ได้จากการศึกษามาช่วยในการพัฒนาประเทศ พัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้าได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ และยังเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพมากเท่าไรก็สามารถที่จะพัฒนาเศรษฐกิจให้เจริญก้าวหน้าได้มากขึ้นเท่านั้น

สถานศึกษาเผยแพร่ข่าวสารอย่างทั่วถึง
เปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความ

สนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา นั้นมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาได้มีการเผยแพร่ข่าวสารอย่างทั่วถึงแล้วตามความต้องการของกลุ่มผู้ที่มีความสนใจที่จะศึกษาต่อและยังตัดสินใจไม่ได้ว่าจะเลือกศึกษาต่อที่สถานศึกษาที่ใด ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ในการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงเห็นควรที่สถานศึกษาควรเผยแพร่ข่าวสารออกไปอีกเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่มีความสนใจจะศึกษาต่อไป

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้สึกดีต่อข่าวสารที่สถานศึกษาสื่อไปถึง เปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา นั้นมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถานศึกษามีความสามารถสูงในการจัดการข่าวสารที่สื่อออกไปสู่ผู้รับภายนอกได้ อาจจะเกี่ยวข้องกับการรักษาผลประโยชน์ใด ๆ ที่ทำให้ผู้สนใจศึกษาต่อหรือผู้ที่ยังตัดสินใจไม่ได้ว่าจะเลือกศึกษาต่อที่สถานศึกษาที่ใด เมื่อข่าวสารดังกล่าวถึงมือผู้รับก็ทำให้ผู้รับสามารถตัดสินใจและมีความรู้สึกดีต่อสถานศึกษาจะส่งผลให้สถานศึกษาแห่งนี้กลายเป็นตัวเลือกแรกสำหรับผู้ที่จะศึกษาต่อ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจในข่าวสารที่สถานศึกษาสื่อไปถึง เปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา นั้นมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข่าวสารที่สถานศึกษาสื่อออกไปถึงผู้รับภายนอกนั้นมีความชัดเจน ก่อให้เกิดผลดี เมื่อสารที่ส่งออกไปนั้นทำให้ผู้ส่งและผู้รับมีความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน

การเผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาสร้างความสนใจให้กับผู้ตอบแบบสอบถาม เปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และ

ปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา นั้นมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข่าวสารของทางสถานศึกษานั้นมีสิ่งดึงดูดผู้ที่ได้รับอยู่ ผลที่เกิดขึ้นคือมีผู้สนใจติดต่อสอบถามถึงวันและเวลาในการศึกษา หลักสูตรการศึกษา รวมถึงค่าใช้จ่าย สิ่งที่กำลังมาข้างต้นผู้ที่สนใจศึกษาต่อจะใช้ในการตัดสินใจเลือกสถานศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

สถานศึกษาใช้ช่องทางการเผยแพร่ข่าวสารอย่างชาญฉลาด เปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา นั้นมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าตามเวลาและสมัยปัจจุบันรูปแบบของการแข่งขันทางธุรกิจนั้นเกิดขึ้นเร็วมาก อินเทอร์เน็ตและสื่อบางประเภทถูกนำมาใช้เพื่อการสร้างจุดแข็งขององค์กร ทำให้สถานศึกษามีการปรับใช้กลยุทธ์ในการใช้ช่องทางเผยแพร่ข่าวสารได้ทันสมัยมากขึ้นคือการใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ต อีเมลล์ และป้ายโฆษณา รวมถึงการใช้ตัวบุคคล ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่น น่าเชื่อถือแก่กลุ่มผู้ที่สนใจจะศึกษาต่อ

ข่าวสารที่สถานศึกษาเผยแพร่ออกไปมีความชัดเจนและเวลาเหมาะสม เปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา นั้นมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในช่วงเวลาที่สถานศึกษาได้ส่งข่าวสารออกไปสู่ผู้รับนั้น ชัดเจนและยังเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมทั้งทางด้านเวลา ฐานะผู้ที่สนใจศึกษาต่อย่อมรู้ดีว่าการลงทุนเพื่อการศึกษาไม่มีคำว่าขาดทุน การเผยแพร่ข่าวสารในช่วงเวลาที่เหมาะสมจะทำให้สถานศึกษามีความได้เปรียบทำให้กลุ่มผู้ศึกษาต่อได้นำไปพิจารณาประกอบปัจจัยด้านอื่น ๆ ในการเลือกสถานศึกษาต่อไป

ในกรณีผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อสงสัย ทางสถานศึกษาสามารถให้ข้อมูลได้ดี เปรียบเทียบปัจจัย

การรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา นั้นมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบุคลากรภายในสถานศึกษา มีความเข้าใจและพร้อมรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นจากความไม่ชัดเจนจากข่าวสารที่เผยแพร่ออกไป การมีบุคลากรที่ดีถือเป็นจุดแข็งขององค์กร ดังนั้นผลที่เกิดขึ้นคือกลุ่มผู้ศึกษาต่อแต่ยังมีข้อสงสัย สามารถติดต่อสอบถามข้อมูลข่าวสารเพิ่มเติมได้ โดยมีบุคลากรที่พร้อมให้ตอบข้อสงสัย สร้างความเข้าใจไปในทิศทางเดียวกันและยังสร้างความรู้สึกที่ดีต่อผู้มาติดต่ออีกด้วย

สถานศึกษาให้ความสำคัญกับผู้ตอบแบบสอบถาม เปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา นั้นมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาให้ความสำคัญกับกลุ่มคนทุกระดับ นอกจากกลุ่มตัวอย่างที่ได้ทำการศึกษาแล้ว กลุ่มบุคคลอื่น ๆ เช่นกัน เพราะการให้ความสำคัญกับผู้มาติดต่อหรือมีข้อสงสัยใด ๆ เมื่อสถานศึกษาสามารถให้แก้ไขปัญหาหรือเกิดการสนทนาตอบโต้ไปในเชิงสร้างสรรค์จะเกิดความเข้าใจและรู้สึกดีต่อสถานศึกษาทำให้ผู้ที่มาติดต่อน่าสนใจ ๆ เหล่านี้ ไปบอกต่อให้กับผู้ที่ยังตัดสินใจเลือกสถานศึกษาเพื่อศึกษาต่อได้

ต้องการให้สถานศึกษาเผยแพร่ข่าวสารถี่มากขึ้น เปรียบเทียบปัจจัยการรับรู้ข่าวสารที่ทำให้เกิดความสนใจ และปัจจัยที่เอื้อต่อการตัดสินใจเลือกสถานศึกษา นั้นมีระดับการตัดสินใจอยู่ในระดับ มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ในปัจจุบันเป็นยุคของการแข่งขันกันในเรื่องข่าวสาร ด้วยลำดับแรกจากปัจจัยที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุ ผู้วิจัยเห็นควรว่าสถานศึกษาควรเร่งเผยแพร่ข่าวสารให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้รับข่าวสาร

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เพื่อใช้ในการศึกษาในเรื่องการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคที่มีต่อการบริโภคเครื่องดื่มประเภทอื่น ๆ ในพื้นที่เขตบางนา กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาและหาแนวทางในการสร้างกลยุทธ์เจาะกลุ่มผู้บริโภคต่อการบริโภคเครื่องดื่มประเภทอื่น ๆ ในพื้นที่เขตบางนา กรุงเทพมหานคร

เอกสารอ้างอิง

ความหมายของสื่อ. (ออนไลน์). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (Thai for Communication).

สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2558 สืบค้นจาก

<http://www.ipesp.ac.th/learning/thai/index.html>

องค์ประกอบของการสื่อสาร. (ออนไลน์). ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร (Thai for Communication). สืบค้นเมื่อ 8 มกราคม 2558 สืบค้นจาก

<http://www.ipesp.ac.th/learning/thai>

/chapter1-2.html

ส่วนประสมการตลาด. (ออนไลน์). ไทยบัซ.บล็อกสเปคดอทคอม. สืบค้นเมื่อ 13 ธันวาคม 2557 สืบค้นจาก

<http://thaibuz.blogspot.com/2012/01/marketing-mix.html>

"การศึกษา" ต้นทางพัฒนาเศรษฐกิจ. (ออนไลน์). ดร. ปานปรีย์ พหิทธานุกร โอเคเนชั่นบล็อก. สืบค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2557 สืบค้นจาก

<http://www.oknation.net/blog/parnpree>

/2013/05/09/entry-1

การรับรู้. (ออนไลน์). การรับรู้และการเรียนรู้.

สืบค้นเมื่อ 10 มกราคม 2558 สืบค้นจาก

http://reg.ksu.ac.th/teacher/sudatip/Elearnin_g_files/data5.html

การส่งเสริมการตลาด. (ออนไลน์). Vayo

Knowledge. สืบค้นเมื่อ 2 กุมภาพันธ์ 2558

สืบค้นจาก <http://knowledge.vayoclub.com/?p=716>

ชิฟแมน และคานุก. (Schiffman and Kanuk.

1994: 659). กระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภค.

วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยบูรพา.

คอตเลอร์ และอาร์มสตรอง. (Kotler and

Armstrong. 1997:444-44). การสื่อสาร

การตลาดบูรณาการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรี

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ส่วนผสมการสื่อสารการตลาด. (ออนไลน์). การ

สื่อสารการตลาด. สืบค้นเมื่อ 12 กุมภาพันธ์

2557 สืบค้นจาก

http://free4marketingad.blogspot.com/2011/08/blog-post_29.html

การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. (ออนไลน์).

วัดผลจุดคอม. สืบค้นเมื่อ 18 กุมภาพันธ์ 2558 สืบค้น

จาก <http://www.watpon.com/spss/>

รูปแบบการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค

Internal Communication Patterns, Internal Communication Satisfaction, Job Satisfaction and Organizational Engagement among Employees of Provincial Waterworks Authority

ไชยศ ชนะกุล¹ และ ณัฐชуда วิจิตรจามรี²

Chaiyate Chanakul¹ and Natchuda Wijitjammaree²

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค รวมทั้งศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรข้างต้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานการประปาส่วนภูมิภาค 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ตารางแจกแจงความถี่แสดงจำนวน ค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการของ Scheffe ผลการวิจัย พบว่า พนักงานการประปาส่วนภูมิภาคใช้รูปแบบการสื่อสารตามแนวนอนมากที่สุด พนักงานการประปาส่วนภูมิภาคมีความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก พนักงานการประปาส่วนภูมิภาคที่มีปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรในส่วนของเพศ ระดับการศึกษา พื้นที่ปฏิบัติงาน และระยะเวลาการปฏิบัติงานมีรูปแบบของการสื่อสารภายในที่ไม่แตกต่างกัน ขณะที่พนักงานการประปาส่วนภูมิภาคที่มีอายุแตกต่างกันมีรูปแบบการสื่อสารภายในแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 เฉพาะรูปแบบการสื่อสารภายใน 3 ลักษณะ คือ การสื่อสารจากบนลงล่าง การสื่อสารจากล่างขึ้นบน และการสื่อสารตามแนวทแยงมุม แต่ไม่มีความแตกต่างในการสื่อสารตามแนวนอน ในส่วนของความสัมพันธ์นั้น พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในและความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายในและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและความผูกพันต่อองค์กรที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

คำสำคัญ: รูปแบบการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความผูกพันต่อองค์กร

ABSTRACT:

The purposes of this research were to study the internal communication patterns, internal communication satisfaction, job satisfaction and organizational engagement among the Provincial Waterworks Authority (PWA) employees, as well as to study the relations between these variables. Questionnaires were used to collect data from the samples of 400 employees. Statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, Pearson's Product Moment Correlation Coefficient and dual comparison by Scheffe's method.

The research findings indicated that the horizontal communication was used at high level by PWA employees. Besides, the employees were satisfied with internal communication, job, and engaged with their organization at high level. There is no difference in internal communication patterns among the PWA employees if classified by personal factors in terms of gender, education, work area, and period of working. While there is difference in internal communication patterns among the PWA employees if classified by personal factors in terms of age at the statistically significant level of 0.05, only for 3 types of internal communications; downward, upward, and diagonal, but not for horizontal communication.

For relations, it found that there were significant positive relationships between internal communication patterns and internal communication satisfaction, internal communication satisfaction and job satisfaction, and job satisfaction and organizational engagement at the statistically significant level of 0.01.

Keywords:

Internal Communication Patterns, Internal Communication Satisfaction, Job Satisfaction, Organizational Engagement

1. บทนำ

การสื่อสารภายในมีบทบาทสำคัญต่อความสำเร็จของแผนหรือนโยบายขององค์กร และทำหน้าที่เสมือนรากฐานของการสร้างองค์กรสุขภาวะ และยังจะช่วยให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการสำหรับพนักงานและองค์กรในหลาย ๆ แนวทาง คือ การสื่อสารจากล่างขึ้นบน (จากพนักงานไปถึงผู้บริหาร) จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ ค่านิยม การรับรู้และความคิดเห็นของพนักงาน ซึ่งจะช่วยองค์กรในการจัดทำและวางนโยบายและแผนให้ตรงกับความต้องการของพนักงาน และการสื่อสารจากบนลงล่าง (จากผู้บริหารไปยังพนักงาน) สามารถเพิ่มการใช้ประโยชน์

จากแผนงานของที่ทำงานด้วยการทำให้พนักงานตระหนักถึงความพร้อมขององค์กร โดยอธิบายวิธีการเข้าถึงและเข้าใช้บริการ ตลอดจนแสดงให้เห็นว่า คณะผู้บริหารสนับสนุนและมองเห็นคุณค่าของแผนงาน

นอกจากนี้ การสื่อสารข้อมูลสารสนเทศและความมีส่วนร่วมในการสนับสนุนให้มีการสื่อสารสองทาง (Cook, 2008) ยังเป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างความผูกพัน เนื่องจากการสื่อสารมีส่วนทำให้พนักงานเข้าใจสิ่งที่องค์กรคาดหวัง ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาถึงรูปแบบการสื่อสารภายในขององค์กรของพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ในแง่มุมที่อาจสร้างความสัมพันธ์กับความพึง

พอใจต่อการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และความผูกพันต่อองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนา ปรับปรุงและแก้ไขปัญหาการสื่อสารภายในองค์กรให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของพนักงานในฐานะผู้รับสาร ซึ่งเป็นอีกทางหนึ่งที่จะช่วยเพิ่มพูนระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานและความผูกพันต่อองค์กร และช่วยลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปิดรับข่าวสารอย่างไม่ถูกต้อง ตลอดจนผู้รับสารได้นำข้อมูลสารสนเทศและความรู้ที่ได้จากกระบวนการสื่อสารภายในองค์กรไปประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานในชีวิตประจำวันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งบุคลากรที่มีคุณภาพย่อมสะท้อนภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรสู่ภายนอกได้โดยง่าย

Zaremba (2006) ได้ให้คำนิยามของการสื่อสารในองค์กร (Organizational Communication) ไว้ว่าเป็นกระบวนการซึ่งสมาชิกองค์กรเกี่ยวข้องกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับองค์กรของตนเองและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในองค์กร ตลอดจนเป็นการประสานงานด้วยการสื่อสารของสมาชิกองค์กรผู้ที่มีสัมพันธภาพในแบบพึ่งพาซึ่งกันและกัน โดยที่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หลักเพื่อการสื่อสารภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ (Argenti, 2003: 128-129) คือ

- 1) เพื่อปรับปรุงขวัญกำลังใจ และทำนุบำรุงไมตรีจิตระหว่างพนักงานและผู้บริหาร
- 2) เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารแก่พนักงานเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงภายใน เช่น การปรับโครงสร้าง หรือการเลื่อนตำแหน่ง เป็นต้น

3) เพื่ออธิบายแผนค่าตอบแทนและผลประโยชน์ เช่น แผนสวัสดิการด้านสุขภาพหรือโครงการช่วยเหลือพนักงาน (Employee Assistance Program : EAP)

4) เพื่อเพิ่มความเข้าใจของพนักงานต่อองค์กรและผลิตภัณฑ์หรือบริการ การจัดระบบ จรรยาบรรณวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมภายนอก

5) เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมพนักงานเพื่อให้เกิดประสิทธิผล มุ่งเน้นคุณภาพ และได้ผลตอบแทนที่ดี

6) เพื่อเพิ่มความเข้าใจของพนักงานในประเด็นด้านสุขภาพและสังคมที่สำคัญ ๆ หรือแนวโน้มต่าง ๆ ที่มีผลต่อพวกเขาเอง เช่น การดูแลเด็ก หรือ โรคเอดส์ เป็นต้น

7) เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของพนักงานในกิจกรรมเพื่อชุมชน

ทั้งนี้ ในการวิจัยนี้ “รูปแบบการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค” จะมุ่งเน้นศึกษาการติดต่อสื่อสารที่แบ่งตามลักษณะของทิศทางการติดต่อ ซึ่งนักวิชาการได้มีการจัดแบ่งประเภทของการติดต่อสื่อสารออกเป็นหลายประเภทแตกต่างกันออกไปตามเกณฑ์ที่นำมาใช้เป็นหลักในการจำแนก (วิเชียร วิทย์อุดม, 2553) ซึ่งหากแบ่งการติดต่อสื่อสารตามลักษณะทิศทางของการติดต่อ (Direction) จะออกได้ 4 วิธี คือ (1) การติดต่อสื่อสารจากบนลงล่าง (Downward Communication) เป็นการติดต่อสื่อสารจากผู้บังคับบัญชาลงมาสู่ผู้ใต้บังคับบัญชา (2) การติดต่อสื่อสารจากล่างขึ้นบน (Upward Communication) เป็นการติดต่อสื่อสารจากระดับต่ำกว่าขึ้นไปสู่ระดับที่สูงในองค์กร หรือจากผู้ใต้บังคับบัญชาขึ้นไปยัง

ผู้บังคับบัญชา (3) การติดต่อสื่อสารตามแนวนอน (Horizontal Communication) เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลในระดับเดียวกันในแนวนอนของสายการบังคับบัญชาตามลำดับชั้น หรือระดับใกล้เคียงกันตามโครงสร้างขององค์กร หรือระหว่างคนที่อยู่ต่างระดับกันก็ได้ และ (4) การติดต่อสื่อสารตามแนวมุม (Diagonal Communication) เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลที่อยู่ต่างหน่วยงานหรือข้ามแผนกกัน และอยู่ต่างระดับกัน ทำการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลที่อยู่ต่างหน่วยงานหรือข้ามแผนกกันและอยู่ต่างระดับกัน

สำหรับการศึกษาในส่วนของความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายในนั้น ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดของ Down และ Hazen (1977: 63-73) เกี่ยวกับ มาตรวัดความพึงพอใจของการสื่อสาร (Communication Satisfaction Survey) หรือ CSS เพื่อวัดการรับรู้และความคิดเห็นของพนักงานเกี่ยวกับการสื่อสารในองค์กร โดยมีองค์ประกอบ 8 ประการ คือ

- 1.ภาพรวมทางองค์กร โดยทั่วไป หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวสารข้อมูลขององค์กรทางด้านนโยบาย เป้าหมาย การเปลี่ยนแปลงในองค์กร เป็นการสะท้อนถึง ข่าวสาร ข้อมูลที่สัมพันธ์เชื่อมโยงกับหน้าที่ต่างๆทั้งหมดขององค์กร
- 2.ข้อมูลป้อนกลับส่วนตัว หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลส่วนตัว งาน และวิธีที่พนักงานได้รับการยอมรับโดยองค์กร
- 3.การประสานหล่อหลอมทางองค์กร หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับข่าวสาร ข้อมูลด้านความก้าวหน้าในงาน พนักงานใหม่ ตลอดจนคำตอบแทนและผลประโยชน์ของพนักงาน องค์ประกอบนี้สะท้อนถึง

ความพอใจของแต่ละบุคคลกับข่าวสารข้อมูลที่เขาได้รับเกี่ยวกับองค์กรและสิ่งแวดล้อมดำเนินงานปัจจุบัน

4.การสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการที่พนักงานแต่ละคนได้รับจากการสื่อสาร ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการจากผู้บังคับบัญชา

5.บรรยากาศของการสื่อสาร หมายถึง ความคิดเห็นจากการสื่อสารในองค์กรที่มีการจูงใจ และการกระตุ้นให้พนักงานเกิดความกระตือรือร้นที่จะนำไปสู่ผลงานตามเป้าหมาย

6.การสื่อสารตามแนวนอน หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการสื่อสารอย่างไม่เป็นทางการระหว่างเพื่อนพนักงานด้วยกันหรือพนักงานที่มีระดับตำแหน่งใกล้เคียงกัน เป็นการสื่อสารเชิงอวัจนภาษาหรืออวัจนภาษา

7.คุณภาพของสื่อ หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสื่อและช่องทางที่ใช้ในการสื่อสารกับพนักงานในองค์กร องค์ประกอบนี้สะท้อนถึงขีดขั้นที่ว่าพนักงานรับรู้รูปแบบ หลักของการสื่อสาร (บันทึกข้อความ สิ่งตีพิมพ์) เป็นผู้ทำหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

8.การสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชา หมายถึง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการติดต่อสื่อสารในด้านการปฏิบัติตามคำสั่ง การให้ข้อมูลข่าวสาร การให้ข้อเสนอแนะ คำแนะนำ ตลอดจนการวิพากษ์วิจารณ์ต่างๆ ของพนักงานที่มีสภาพเป็นหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชาที่มีต่อพนักงานระดับรองลงมา หรือระดับเท่าเทียมกัน.

ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายในจะได้รับการศึกษาในเชิงความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานซึ่ง

มีองค์ประกอบ (Gilmer, 1971) ดังนี้ ลักษณะการทำงานที่ ทำ การนิเทศงาน ความมั่นคงในงาน เพื่อนร่วมงานและ การดำเนินงานภายใน สภาพการทำงาน ค่าจ้าง ความก้าวหน้าในการทำงาน ลักษณะทางสังคม การ ติดต่อดสื่อสาร และผลตอบแทนที่ได้รับจากการทำงาน ทั้งนี้ องค์ประกอบดังกล่าวมานี้ ยังมีความสอดคล้องใน บางส่วนของปัจจัยที่ก่อให้เกิดความผูกพันในแต่ละ ด้านของ Allen และ Meyer (1990) (อ้างใน Curtis, 2001:60-62) อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจ ต่อการสื่อสารภายใน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน และความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานการประปา ส่วนภูมิภาค (กปภ.)
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยด้าน ประชากรศาสตร์ คือ เพศ อายุงาน และพื้นที่ปฏิบัติงาน ที่มีผลต่อรูปแบบการสื่อสารภายใน
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการสื่อสาร ภายในและความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายในของ พนักงานการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.)
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อ การสื่อสารภายในและความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ของพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.)
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจใน การปฏิบัติงานและความผูกพันต่อองค์กรของพนักงาน การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.)

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) หรือ การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดย ใช้ แบบ บ ส อ บ ถ ม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการศึกษาการสื่อสาร ภายในองค์กรของการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) เพื่อ ทดสอบสมมุติฐานและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยและได้รับข้อมูลที่ ครบถ้วน มีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ พนักงาน การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) ซึ่งหมายถึง บุคลากรผู้ ที่ปฏิบัติงานในการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) สำนักงานใหญ่ และในสังกัดการประปาส่วนภูมิภาค เขต 10 เขต ซึ่งควบคุมดูแล กปภ.สาขา 234 สาขา โดยมี อายุงานไม่น้อยกว่า 6 เดือน รวมทั้ง ผู้บริหาร พนักงาน และลูกจ้างทุกประเภท ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 8,085 คน (การประปาส่วนภูมิภาค, 2557)

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota Sampling) ซึ่งเก็บข้อมูลจากหน่วยงานภายใน การประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) สำนักงานใหญ่ และ กปภ.เขต 1-10 โดยแบ่งโควตาตามสัดส่วนของจำนวน พนักงานและลูกจ้าง ให้ได้ครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ที่คำนวณได้ จากสูตรของ Taro Yamane และ แจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา และเอกสารต่างๆ รวมทั้งจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบบสอบถามที่สร้างขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยคำถามชนิดปลายปิด โดยมีเนื้อหาของแบบสอบถามดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับรูปแบบการสื่อสารภายในของพนักงานการประชาสัมพันธ์ (กปภ.)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายในของพนักงานการประชาสัมพันธ์ (กปภ.)

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานการประชาสัมพันธ์ (กปภ.)

ตอนที่ 5 ความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานการประชาสัมพันธ์ (กปภ.)

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็นขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา เพื่ออธิบายข้อมูลด้านลักษณะประชากร และลักษณะวิธีการติดต่อสื่อสารในองค์กร โดยการหาค่าร้อยละ คะแนนเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำเสนอข้อมูลด้วยตารางแจกแจงความถี่

2. การวิเคราะห์เพื่อทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ใช้สถิติดังนี้

2.1 การทดสอบสมมติฐานข้อ 1. ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรของพนักงานการประชาสัมพันธ์ส่วนภูมิภาค (กปภ.) ที่แตกต่างกันมีผลต่อรูปแบบของการสื่อสารภายในที่แตกต่างกัน

- จำแนกตามเพศ ใช้การวิเคราะห์ t-test

- อายุงาน และ พื้นที่ที่ปฏิบัติงาน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)

2.2 การทดสอบสมมติฐานข้อ 2.-4.

- วิเคราะห์โดยโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ระหว่างสองตัวแปร

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่าง

พนักงานการประชาสัมพันธ์ที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 400 คน เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยเพศชายคิดเป็นร้อยละ 50.5 อายุของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษานี้มีอายุระหว่าง 30-40 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.0 รองลงมาได้แก่ผู้ที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.3 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.0 รองลงมาคือผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 26.8 ระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กร ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กรน้อยกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.3 รองลงมาคือมีระยะเวลาการปฏิบัติงานในองค์กร 5-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.5

2. รูปแบบการสื่อสารภายใน

รูปแบบการสื่อสารภายในองค์กรที่แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะนั้น พนักงานการประชาสัมพันธ์ภาคใช้รูปแบบการสื่อสารจากบนลงล่างในระดับปานกลาง โดยมีการเข้าชม Website กปภ. เพื่อติดตามข่าวประชาสัมพันธ์ และข้อมูลอื่นๆที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน มากที่สุด รองลงมาคือ การติดตามคำสั่งบันทึกข้อความ นโยบาย แผน และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานและการปฏิบัติงานผ่านทางระบบงานเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (INFOMA) สำหรับวิธีการสื่อสารที่ใช้น้อยที่สุด คือ การเข้าชม Facebook ของ กปภ. เพื่อติดตามข่าวประชาสัมพันธ์ และข้อมูลอื่นๆที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

สำหรับรูปแบบการสื่อสารจากล่างขึ้นบนนั้น พนักงานการประชาสัมพันธ์ภาคใช้รูปแบบการสื่อสารจากล่างขึ้นบนในระดับปานกลาง โดยมีการสนทนา ขอคำแนะนำ และปรึกษาหารือกับผู้บังคับบัญชาของพนักงานด้วยตนเอง มากที่สุด รองลงมาคือ การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการทำงานต่อผู้บังคับบัญชาของพนักงานในการประชุมกลุ่ม/ของหน่วยงาน และการแสดงความคิดเห็นหรือโพสต์ข้อความบน Timeline ใน Facebook ของ กปภ. หรือของหน่วยงาน เป็นวิธีการสื่อสารที่น้อยที่สุด

ส่วนของรูปแบบการสื่อสารตามแนวนอน พนักงานการประชาสัมพันธ์ภาคใช้รูปแบบการสื่อสารตามแนวนอนในระดับปานกลาง โดยที่การสื่อสารที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ พนักงานสนทนา ขอคำแนะนำ และปรึกษาหารือกับเพื่อนร่วมงานด้วยตนเอง รองลงมาคือ พนักงานใช้โทรศัพท์เพื่อการปรึกษาหารือกับเพื่อนร่วมงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และวิธีการสื่อสารที่น้อยที่สุด คือ พนักงานแสดง

ความคิดเห็นหรือโพสต์ข้อความบน Timeline หรือส่งข้อความใน Inbox ของ Facebook ของเพื่อนร่วมงาน

สำหรับระดับการใช้รูปแบบการสื่อสารตามแนวทแยงมุม พบว่า พนักงานการประชาสัมพันธ์ภาค ใช้รูปแบบการสื่อสารตามแนวทแยงมุมในระดับปานกลาง โดยวิธีการสื่อสารที่มากที่สุดคือ พนักงานสนทนา ขอคำแนะนำ และปรึกษาหารือกับเพื่อนต่างสายงานด้วยตนเอง รองลงมาคือ พนักงานมักจะใช้โทรศัพท์เพื่อการปรึกษาหารือกับเพื่อนต่างสายงานเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และวิธีการสื่อสารที่น้อยที่สุด คือ พนักงานแสดงความคิดเห็นหรือโพสต์ข้อความบน Timeline ใน Facebook ของเพื่อนต่างสายงาน

3. ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายใน

พนักงานการประชาสัมพันธ์ภาค มีความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายในอยู่ในระดับมาก โดยที่พนักงานพึงพอใจที่สามารถพบปะพูดคุยกับเพื่อนร่วมงานได้ทุกคน มากที่สุด รองลงมาคือ พนักงานพึงพอใจต่อบรรยากาศในการทำงานว่ามีลักษณะเป็นกันเอง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ พนักงานพึงพอใจต่อปริมาณ ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากผู้บังคับบัญชาเกี่ยวกับคำตอบแทนและสวัสดิการ

4. ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

พนักงานการประชาสัมพันธ์ภาค มีความพึงพอใจในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยที่พนักงานพึงพอใจที่ได้ปฏิบัติงานท่ามกลางเพื่อนร่วมงานที่มีมิตรไมตรีที่ดี มากที่สุด รองลงมาคือ

พนักงานพึงพอใจกับการปฏิบัติงานที่ได้แสดงความสามารถของตนเอง และข้อที่น้อยที่สุดคือพนักงานมีความพึงพอใจที่นโยบายการบริหารงานด้านบุคลากรของ กปภ.เป็นประโยชน์แก่พนักงาน

5. ความผูกพันต่อองค์กร

พนักงานการประชาสัมพันธ์ภูมิภาค มีความผูกพันต่อองค์กรอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยที่ 4.05 โดยที่พนักงานมีความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานใน กปภ. มากที่สุด รองลงมาคือ พนักงานประสงค์จะทำงานให้ กปภ. ให้นานที่สุด และข้อที่น้อยที่สุดคือ เมื่ออยู่ในภาวะวิกฤติ พนักงานจะเสียสละลดเงินเดือนเพื่อให้องค์กรอยู่รอด

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรของพนักงานการประชาสัมพันธ์ภูมิภาค (กปภ.) ที่แตกต่างกัน มีผลต่อรูปแบบของการสื่อสารภายในที่แตกต่างกัน

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า พนักงานการประชาสัมพันธ์ภูมิภาคที่มีปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรในส่วนองเพศ ระดับการศึกษา พื้นที่ปฏิบัติงาน และระยะเวลาการปฏิบัติงานมีรูปแบบของการสื่อสารภายในที่ไม่แตกต่างกัน ขณะที่พนักงานการประชาสัมพันธ์ภูมิภาคที่มีอายุแตกต่างกันมีรูปแบบการสื่อสารภายในแตกต่างกัน เฉพาะรูปแบบการสื่อสารภายใน 3 ลักษณะ คือ การสื่อสารจากบนลงล่าง การสื่อสารจากล่างขึ้นบน และการสื่อสารตามแนวทแยงมุม แต่ไม่มีความแตกต่างในการสื่อสารตามแนวนอน จึงสรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เพียงบางส่วน

สมมติฐานข้อที่ 2 รูปแบบการสื่อสารภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายในของพนักงานการประชาสัมพันธ์ภูมิภาค (กปภ.)

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า รูปแบบการสื่อสารภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายในของพนักงานการประชาสัมพันธ์ภูมิภาค (กปภ.) โดยสามารถเรียงลำดับความสัมพันธ์เชิงบวกจากมากไปหาน้อยได้ตามลำดับ ดังนี้ การสื่อสารจากบนลงล่าง การสื่อสารจากล่างขึ้นบน การสื่อสารตามแนวนอน และการสื่อสารตามแนวทแยงมุม ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 3 ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานการประชาสัมพันธ์ภูมิภาค (กปภ.)

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพนักงานการประชาสัมพันธ์ภูมิภาค (กปภ.) ในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อที่ 4 ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานการประชาสัมพันธ์ภูมิภาค (กปภ.)

จากผลการวิเคราะห์ พบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์กรของพนักงานการประชาสัมพันธ์ภูมิภาค (กปภ.) ในระดับสูง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผล

ปัจจัยด้านลักษณะทางประชากรในส่วนของเพศ ระดับการศึกษา พื้นที่ปฏิบัติงาน และระยะเวลาการปฏิบัติงาน ไม่เป็นปัจจัยที่มีผลต่อความแตกต่างของรูปแบบการสื่อสารภายในของพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) เนื่องจากการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) เป็นหน่วยงานราชการที่มีวัฒนธรรมตามแบบระบบราชการ (กริช สืบสนธิ์, 2538) ซึ่งไม่ยึดความสัมพันธ์ส่วนบุคคล แต่จะยึดการแบ่งสายงานตามยศ ชั้น มีการกำหนดสายการบังคับบัญชา อำนาจหน้าที่ไว้อย่างชัดเจน เน้นความเชี่ยวชาญตามตำแหน่งหน้าที่ จะไม่มีใครทำอะไรตามใจตัวเองได้ ทุกอย่างจะมีกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ พยายามป้องกันการเล่นพรรคเล่นพวก หรือที่เรียกว่าระบบอุปถัมภ์ ขณะที่ อายุ กลับกลายเป็นปัจจัยที่มีผลต่อรูปแบบการสื่อสารภายในของพนักงานการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) แตกต่างกัน โดยเฉพาะรูปแบบการสื่อสารภายใน 3 ลักษณะ คือ การสื่อสารจากบนลงล่าง การสื่อสารจากล่างขึ้นบน และการสื่อสารตามแนวทแยงมุม แต่ไม่มีความแตกต่างในการสื่อสารตามแนวนอน จึงสรุปได้ว่า เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้เพียงบางส่วน ถ้าพิจารณาตามกลุ่มอายุแล้วจะเห็นว่า พนักงานที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มีการใช้รูปแบบการสื่อสารจากบนลงล่างมากที่สุด อาจเป็นไปได้ว่าในช่วงวัยนี้มักเป็นผู้บริหาร หรือผู้บังคับบัญชาทั้งในระดับต้นและระดับสูง ทั้งนี้ทั้งนั้นพนักงานที่มีอายุ 30-40 ปีมีการใช้รูปแบบการสื่อสารภายใน คือ การสื่อสารจากล่างขึ้นบน การสื่อสารตามแนวนอน และการสื่อสารตามแนวทแยงมุม มากกว่าพนักงานช่วงวัยไม่เกิน 30 ปี และ 41-50 ปี อาจเป็นเพราะพนักงานการประปาส่วนภูมิภาคในช่วงวัยนี้มักมีประสบการณ์การทำงานมาพอสมควรและเป็นกำลังหลักในการทำงานในแต่หน่วยงานเนื่องจากเรียนรู้

ลักษณะงาน ระบบงานและวัฒนธรรมองค์กรมาในระดับหนึ่งแล้ว จึงมีความมั่นใจและความจำเป็นของลักษณะงานที่ต้องการสื่อสารทั้งกับผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานในสายงานเดียวกันและต่างสายงาน

ในส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรนั้น มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างรูปแบบการสื่อสารภายในและความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายใน มีความสอดคล้องกับแนวคิดการกำหนดมาตรฐานวัดความพึงพอใจของการสื่อสาร (Down และ Hazen, 1977) ตลอดจนสอดคล้องกับการศึกษาที่ทำกับบริษัทกว่า 200 แห่ง ในภาคอุตสาหกรรมประเภทต่าง ๆ (Argenti, 2003 : 128-129) ที่ผลระบุว่า การปรับปรุงขวัญกำลังใจ และทำนุบำรุงไม่ตรีจิตระหว่างพนักงานและผู้บริหาร ตลอดจนเพิ่มความเข้าใจของพนักงานต่อองค์กรและผลิตภัณฑ์หรือบริการ การจัดระบบ จรรยาบรรณ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมภายนอก เป็นเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์หลักเพื่อการสื่อสารภายในองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การสื่อสารภายในเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับความพึงพอใจในการสื่อสารภายในองค์กร

ความพึงพอใจต่อการสื่อสารภายในมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของกาญจนา โล่ห์ประเสริฐ (2540) จากผลการทดสอบนี้อาจเป็นเพราะการทำงานในการประปาส่วนภูมิภาค (กปภ.) มีการสื่อสารเป็นเครื่องมือหรือช่องทางที่สำคัญในการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายส่วนบุคคลและเป้าหมายของหน่วยงานย่อยหรือองค์กร การสื่อสารภายในจึงมีผลต่อความสมัครใจที่จะปฏิบัติงานให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี นอกจากนี้ ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานก็ยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความผูกพันต่อองค์กรอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. หากต้องการให้เกิดการสื่อสารในทุกลักษณะอย่างเท่าเทียมกันและทำให้เกิดการสื่อสารมากขึ้นจะต้องสร้างบรรยากาศในการสื่อสารที่มุ่งเน้นให้อิสระแก่พนักงานในการออกความคิดเห็น ทั้งนี้เพื่อให้ทั้งผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นจริง ซึ่งสามารถนำไปปรับใช้เพื่อปรับปรุงพัฒนาประสิทธิภาพของระบบงานต่อไปได้

2. ควรกระตุ้นให้พนักงานช่วงวัยอื่นๆ ให้รู้จักสื่อสารในรูปแบบต่างๆ ให้มากขึ้นเพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการทำงานได้อย่างสอดคล้องกับค่านิยมและวัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์ต่อไป

3. ควรส่งเสริมให้มีการสื่อสารกับผู้บังคับบัญชาและพนักงานต่างสายงานเพื่อให้ได้รับข้อมูลสารสนเทศและคำปรึกษาที่ถูกต้องครบถ้วนจากแหล่งต้นทางของข้อมูล อีกทั้งยังเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในองค์กร

4. ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารควรมีการอธิบาย ชี้แจง และจัดทำข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับพนักงานทั้งหมดเป็นลายลักษณ์อักษรและเผยแพร่ผ่านระบบเอกสารเวียนทั้งเวียนด้วยคนและระบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้พนักงานการประสานงานภาคเกิดความเข้าใจในข้อมูลข่าวสารและนโยบายจนมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

5. ต้องมีการสำรวจความคิดเห็นด้านการบริหารจัดการบุคลากรอยู่เสมออย่างน้อยเป็นประจำทุกปี เพื่อให้ทราบจุดที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ตลอดจนวิธีการปรับปรุงให้บุคลากรโดยรวมเกิดความพึงพอใจและเต็มใจปฏิบัติงานอย่างเต็มที่

6. ต้องมีนโยบายที่จะช่วยกันรณรงค์ให้

พนักงานการประสานงานภูมิภาคเกิดความรู้สึกรู้ว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร ตลอดจนลดความเหลื่อมล้ำในสิทธิ บทบาทและหน้าที่ และส่งเสริมบรรยากาศแห่งความยุติธรรม ให้พนักงานทุกระดับร่วมกันแบ่งปัน ร่วมกันทำงาน เสียสละเพื่อให้องค์กรอยู่ได้อย่างมั่นคง ยั่งยืนและเจริญรุ่งเรืองได้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กริช สืบสนธิ. 2538. วัฒนธรรมและพฤติกรรมกรสื่อสาร ในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

กาญจนา โล่ห์ประเสริฐ. 2540. รูปแบบการสื่อสาร ความพึงพอใจในการสื่อสาร ความพึงพอใจในงาน กับ ความสามารถในการปฏิบัติงานของพยาบาลประจำการในโรงพยาบาลตำรวจ. นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขา นิเทศศาสตรพัฒนาการ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

การประสานงานภูมิภาค. 2557. อัตรากำลังพนักงาน และลูกจ้าง ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2557 (Online). <http://hr.pwa.co.th/data/documents/A20140228.pdf>, 12 มีนาคม 2557.

วิเชียร วิทยอุดม. 2553. องค์กรและการจัดการ Organization & Management. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: ธนรัชการพิมพ์.

Argenti, P. A. 2003. Corporate Communication, 3rd ed. New York: McGraw-Hill/Irwin.

Cook, S. 2008. The Essential Guide to Employee

Engagement: Better Business Performance Through
Staff Satisfaction. India: Replika Pvt Ltd.

Curtis, S. and D. Wright. 2001. "Retaining
Employees-The fast track to commitment."
Management research News. 24 (8): 59-64.

Downs, C. W. and M. D. Hazen. 1977. "A Factor
Analytic Study of Communication Satisfaction"
Journal of Business Communication 14(2).

Gilmer, B. V. 1971. Industrial Psychology. New
York: McGraw-Hill.

Herzberg F. et al. 1959. The Motivation to
Work. New York: Wiley.

Zaremba, A. J. 2006. Organizational Communication:
Foundations for Business and Management, 2 nd ed.
Ohio: Thomson/South-Western.

การนำผลิตภัณฑ์เครื่องยนต์เข้าสู่ตลาดกลุ่มโรงงานน้ำตาล ในเขตตะวันออกเฉียงเหนือ

The Study of Engine Products to Sugar Factory Market in Northeast

ธนิตเทพ ทาริจิต¹

¹ วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการงานวิศวกรรม, มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต, thanithep.t@gmail.com

บทคัดย่อ:

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาแนวทางการจัดการผลิตภัณฑ์ใหม่เข้าสู่การตลาดกลุ่มโรงงานน้ำตาล ในเขตตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำผลิตภัณฑ์เครื่องยนต์เข้าสู่ตลาดกลุ่มโรงงานน้ำตาลเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเพื่อเพิ่มส่วนแบ่งทางการตลาดสินค้าเครื่องยนต์กลุ่มโรงงานน้ำตาลเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากขึ้น 50 % จะทำการวัดผลทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือพนักงานแผนกจัดซื้อและวิศวกรของโรงงานน้ำตาลเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 56 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามพฤติกรรมพื้นฐานในการเลือกซื้อเครื่องยนต์ดีเซล และแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเครื่องยนต์ดีเซล โดยใช้สถิติของ Kruskal-Wallis Test เพื่อศึกษาว่าคนส่วนใหญ่เลือกซื้อเครื่องยนต์ดีเซล จากปัจจัยใดมากที่สุด และเนื่องจากข้อมูลเป็นเชิงคุณภาพตัวแปรเป็นมาตราวัดแบบเรียงลำดับ เพราะฉะนั้นต้องใช้ Nonparametric ในการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งผลออกมาสรุปว่าแตกต่างกัน ($P = 0.000 < 0.05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ราคาของเครื่องยนต์ รองลงมาคือ บริการหลังการขาย และการหาซื้ออะไหล่ ตามลำดับ ต่อมาได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์ทางกลยุทธ์ SWOT Analysis และวางกลยุทธ์ทางการตลาด 8P's เพื่อกำหนดวิธีการดำเนินงานให้สอดคล้องกับปัจจัยในการตัดสินใจของลูกค้า เพื่อผลักดันยอดขายเครื่องยนต์ดีเซล ซึ่งส่งผลให้สามารถเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดของตลาดโรงงานน้ำตาล ในประเทศไทย มากขึ้นจากเดิม 4.68 %

คำสำคัญ: เครื่องจักรการเกษตร, เครื่องยนต์ดีเซล

ABSTRACT:

This research is about the study of management and new products into the market are sugar mills. The case study is in the northeast. The aim of the study is support and issue new products that concerning with engine to produce sugar into sugar factory to northeast area. Especially to increase the marker share about engine products in northeast area more over 50% will be evaluated in terms of both quality and quantity. The samples for the case study consist of job people who worked in purchasing department and engineers in sugar factory at northeast. There are three type questionnaire; general information, behavior in purchasing and about the factory that influence the decision to buy a diesel. The Kruskal-Wallis Test stat was mined about the factor of mort people buy diesel engine. Since the qualitative variable is a measure of sort. So Nonparametric analyzing is important for analyzes. The resulted in the conclusion that different (P = 0.000 < 0.05) and significant at 0.05 level, which factors affected for the decision to buy the product are three of highest. The first is about cost of engine. Then the After-sales service. The last is about spare parts of engine. So we analyzes the strategic by using SWOT Analysis and marketing 8P's was analyze for determine the decision of customers and increase market share of the sugar factory in Thailand. Up to 4.68 %

KEYWORDS:

AGRICULTURAL MACHINERY, DIESEL ENGINES

บทนำ

เครื่องจักรกลการเกษตร (Agricultural Machinery) หมายถึง เครื่องจักรที่ใช้ในภาคเกษตรกรรมเกี่ยวกับพืชและสัตว์ ทั้งที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการทุนแรง การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตร การเพิ่มคุณภาพ การแปรสภาพผลผลิตเกษตร และการสนับสนุนระบบการผลิตทางการเกษตรอุตสาหกรรม ซึ่งมีบทบาทด้านการใช้งานในภาคเกษตรกรรมของประเทศเป็นสำคัญอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลการเกษตรเป็นอุตสาหกรรมสนับสนุน (Supporting Industry) ตั้งแต่ต้นน้ำ ถึง ปลายน้ำ สำหรับอุตสาหกรรมการเกษตร ทางภาครัฐให้การสนับสนุนในอุตสาหกรรมการเกษตรเป็นอย่างมาก โดยมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญหลายอย่างเพื่อเป็นการส่งเสริมความก้าวหน้าซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญต่อการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจของประเทศและเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยโรงงานน้ำตาลภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีโรงงานน้ำตาล 19 โรงงาน มีพื้นที่เกี่ยวเกี่ยวอ้อยส่งโรงงานจำนวน 4,018,859 ไร่

และปริมาณอ้อยส่งโรงงาน 44,909,547 ตัน ในปีการผลิต 2556/2557 และ 2557/2558 จำนวน โรงงานน้ำตาลทั่วประเทศไทย ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงรายงานพื้นที่เพาะปลูกอ้อยและผลผลิต

ผลผลิตปี 2556/2557	พื้นที่เกี่ยวเกี่ยวอ้อยส่งโรงงาน(ไร่)	ปริมาณอ้อยส่งโรงงาน(ตัน)
ภาคเหนือ	2,171,168	24,214,998
ภาคกลาง	2,621,484	30,139,087
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,018,859	44,909,547
ภาคตะวันออก	422,742	4,502,832
ผลผลิตปี 2557/2558	พื้นที่เกี่ยวเกี่ยวอ้อยส่งโรงงาน(ไร่)	ปริมาณอ้อยส่งโรงงาน(ตัน)
ภาคเหนือ	2,169,815	24,216,220
ภาคกลาง	2,680,366	30,816,652
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,018,989	44,910,999
ภาคตะวันออก	435,896	4,642,579

วิธีการศึกษา

การศึกษาผลิตภัณฑ์เครื่องยนต์ เข้าสู่ตลาดกลุ่มโรงงานน้ำตาล สำหรับประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้คือ พนักงานแผนกจัดซื้อและวิศวกร ของโรงงานน้ำตาลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 โรงงาน โดยเน้นเชิงคุณภาพและนำเสนอผลการวิจัยโดยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 4 ส่วน ตามลำดับต่อไปนี้

การเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่าง

การจัดทำแบบสอบถาม (Questionnaire)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้นำมาทำการหาสถิติของ Kruskal-Wallis Test โดยใช้โปรแกรมสถิติ Minitab เพื่อสรุปหาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ใหม่ของสินค้าเครื่องยนต์ดีเซลและเพื่อนำไปปรับกลยุทธ์ทางการตลาดเพิ่มยอดขายให้สูงขึ้นจึงต้องนำผลจากการสำรวจของแบบสอบถามมาวางแผนกลยุทธ์โดยใช้หลัก 8P's

ตารางที่ 2 แสดงเปรียบเทียบคุณสมบัติเครื่องยนต์

Brand	Cummins	John Deere	Caterpillar
Model	QSL9	6090HF485	C9
Bore and Stroke	114 mm x 144.5 mm	118.4 x 136.0 mm	112.0 mm x 149.0 mm
Advertised Horsepower	300 - 365 HP	225 - 399 HP	229 - 325 HP
Peak Torque	1010 - 1113 LB-FT	726 - 1143 LB-FT	776 - 1095 LB-FT
Number of Cylinders	6	6	6
Displacement	8.9 Liters	9.0 Liters	8.8 Liters
Aspiration	Turbocharged and Charge Air Cooled	Turbocharged and Charge Air Cooled	Turbocharged and Charge Air Cooled
Oil System Capacity	22.7 liters	33.4 liters	32.0 liters
Emission Control	U.S. EPA Tier 3, CARB Tier 3, EU Stage IIIA	CARB, EPA Tier 3, EU Stage IIIA	Tier 3/Stage IIIA
Weight	1080 kg	901 kg	776 kg

รูปที่ 1 เครื่องยนต์ดีเซล CUMMINS รุ่น QSL9

รูปที่ 2 เครื่องยนต์ดีเซล JOHN DEERE รุ่น 6090HF485

รูปที่ 3 เครื่องยนต์ดีเซล CATERPILLAR รุ่น C9

ผลการทดสอบ

การศึกษาผลิตภัณฑ์เครื่องยนต์ เข้าสู่ตลาดกลุ่มโรงงานน้ำตาลในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 โรงงาน จำนวน 65 คนการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย ตามตารางของ Krejcie & Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 56 คน และได้้นำ

ข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์และนำเสนอผลการวิจัย หลังจากนำโปรแกรม Minitab 16 โดยใช้สถิติของ Kruskal-Wallis Test เพื่อดูว่าโรงงานน้ำตาลส่วนใหญ่เลือกซื้อเครื่องยนต์โดยอาศัยปัจจัยทั้ง 13 ข้อเพื่อดูความแตกต่าง และเนื่องจากข้อมูลเป็นเชิงคุณภาพ ตัวแปร เป็นมาตรวัดแบบเรียงลำดับ เพราะฉะนั้นต้องใช้ Nonparametric ในการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผลออกมาสรุปว่าแตกต่างกัน ($P = 0.000 < 0.05$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ดังแสดงในรูปที่ 4

สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในภาพรวมในแต่ละด้านจะแสดงดังแผนภูมิแท่ง โดยมีจำนวนของแบบสอบถามทั้งหมด 56 ชุด และระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเครื่องยนต์ มากที่สุด มาก และปานกลาง สามารถสรุปได้ดังรูปที่ 5

ข้อมูลที่ได้ทำการหาสถิติของ Kruskal-Wallis Test โดยใช้โปรแกรมสถิติ Minitab เพื่อสรุปหาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อ การตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ใหม่ของสินค้าเครื่องยนต์ ดีเซล และนำไปปรับกลยุทธ์ทางการตลาดเพิ่มยอดขายให้สูงขึ้น จึงต้องนำผลจากการสำรวจของแบบสอบถามมาวางแผนกลยุทธ์โดยใช้หลัก 8P's โดยใช้ 5Ps ดังนี้

กลยุทธ์ผลิตภัณฑ์ (Product Strategy) ตั้ง

เป้าว่าผลิตภัณฑ์สามารถตอบสนองความต้องการผู้บริโภคได้ขนาดไหนการนำสินค้าไปเปรียบเทียบกับผลิตภัณฑ์ของกลุ่มแข่งในท้องตลาดว่ามีจุดเด่นและจุด ค้อยอย่างไร

กลยุทธ์ราคา (Price Strategy) กลยุทธ์การ

กำหนดราคาของผลิตภัณฑ์ถือเป็นการกำหนดราคาต้อง คำนึงถึงปัจจัยต้นทุนการผลิตบวกกับผลกำไรที่ต้องการ จะได้ แล้วจึงกำหนดราคาขายออกมา โดยต้องคำนึง สภาพการแข่งขันของตลาดสินค้านอกจากนี้การ กำหนดราคายังมีนัยซึ่งบ่งบอกถึงตำแหน่งที่ต้องการให้

สินค้าไปยืนอยู่ด้วย ซึ่งการตั้งราคาอาจตั้งให้ใกล้เคียง กับสินค้าประเภทเดียวกันในท้องตลาด หรือน้อยกว่า หากต้องการแข่งขันฐานลูกค้า หรือมากกว่าหากต้องการ วางตำแหน่งผลิตภัณฑ์ให้เหนือกว่าผลิตภัณฑ์ทั่วไป กลยุทธ์การจัดจำหน่าย (Place Strategy) เป็นเส้นทางที่สินค้าเคลื่อนย้ายจากผู้ผลิตหรือผู้ขายไป ยังผู้บริโภคหรือผู้ใช้ ซึ่งอาจจะผ่านคนกลางหรือไม่ ฝ่ายคนกลางก็ได้

กลยุทธ์ส่งเสริมทางการตลาด (Promotion

Strategy) การส่งเสริมการตลาดสามารถทำได้โดย ให้ ส่วนลดโดยการซื้อ 3 เครื่อง ลด 5 %, ซื้อ 5 เครื่องลด 10 % เป็นโปรโมชั่นที่ออกมาโดนใจลูกค้าก็จะช่วยให้ ยอดขายและผลกำไรทวีสูงมากขึ้น

กลยุทธ์การให้ข่าวสาร (Public Relation

Strategy) กลยุทธ์ข่าวสารโดยลงนิตยสารสมาคมและ วารสารเผยแพร่ความรู้

จากข้อมูลยอดขายที่เกิดขึ้นหลังจากมีการดำเนินงานในเชิงกลยุทธ์ พบว่าส่งผลให้ยอดขายมีแนวโน้มที่สูงมากขึ้น ซึ่งถ้าเทียบกับกับปีที่ผ่านมาทำให้ยอดขายสูงขึ้น 4.68 % ซึ่งจะเห็นว่าการเข้าสู่ตลาด ทำได้เร็วขึ้นกว่าเดิม

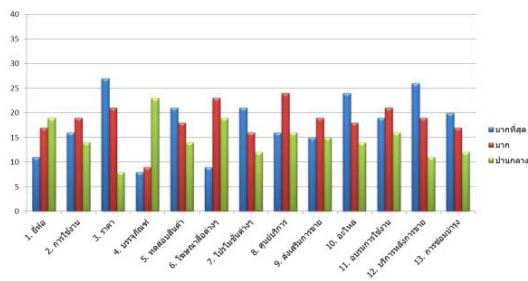
Kruskal-Wallis Test: Ave Rack versus Factor

Kruskal-Wallis Test on Ave Rack

Factor	N	Median	Ave Rank	Z
1	56	3.500	294.1	-2.61
2	56	4.000	343.9	-0.76
3	56	4.000	458.3	3.47
4	56	3.000	222.4	-5.26
5	56	4.000	391.7	1.01
6	56	4.000	309.0	-2.06
7	56	4.000	373.9	0.35
8	56	4.000	380.7	0.60
9	56	4.000	336.8	-1.02
10	56	4.000	422.3	2.14
11	56	4.000	393.4	1.07
12	56	4.000	442.4	2.89
13	56	4.000	369.6	0.19
Overall	728		364.5	

H = 62.78 DF = 12 P = 0.000
 H = 68.83 DF = 12 P = 0.000 (adjusted for ties)

รูปที่ 4 สรุปปัจจัยที่มีผลในการตัดสินใจเลือกซื้อมากที่สุด ของโปรแกรม Minitap

รูปที่ 5 แผนภูมิแท่งแสดงปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อเครื่องยนต์

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากผลของการสำรวจจากแบบสอบถามพบว่า เครื่องยนต์ขนาด 250 HP - 350 HP เป็นรุ่นที่มีการใช้งานมากที่สุดในเครื่องจักร รถตัดอ้อย เราจึงพิจารณาเครื่องยนต์ ขนาด 280 HP และ 350 HP ผลักดันให้เข้าสู่ตลาดและเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดให้เร็วที่สุด โดยใช้คุณสมบัติพิเศษที่แตกต่างจากสินค้าทั่วไปในตลาดและนำกลยุทธ์ทางการตลาดโดยเน้นที่ 3 ปัจจัยคือ ราคาของเครื่องยนต์ รองลงมาคือ บริการหลังการขาย และการหาซื้ออะไหล่ ตามลำดับ เพื่อนำมาเป็นเครื่องมือในการกระตุ้นให้ผลิตภัณฑ์เครื่องยนต์เข้าสู่ตลาดได้เร็ว และสอดคล้องกับวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์(Product Life Cycle) ในช่วง Introduction

จากการศึกษาพบว่าควรมีการเพิ่มกลยุทธ์ทางการตลาดในการเจาะกลุ่มลูกค้าที่ยังไม่สามารถเข้าถึงได้ และขยายฐานลูกค้าให้มากขึ้น โดยเพิ่มและคัดสรรบุคคลากรที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ โดยเข้ามาเสริมมีบริการหลังการขายคอยเยี่ยมชมลูกค้าและ ให้คำแนะนำเป็นประจำให้มากขึ้น

ปัจจุบันเครื่องยนต์ที่ไม่มีเป็นตัวแทนจำหน่ายในประเทศไทย จึงควรต้องอาศัย กลุ่มลูกค้ารายใหญ่ หรือโรงงานผลิตเครื่องจักรที่เรียกว่า OEM และกลุ่มที่มี Relationship กับโรงงานผลิตเครื่องจักร หรือ ที่เรียกว่า Trading โดยแบ่งราคาเป็นสองกลุ่มเพื่อให้สอดคล้อง

กับการทำตลาดที่ดีโดยสามารถที่จะขายได้กับลูกค้าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเท่านั้น

เอกสารอ้างอิง

- [1] สุคาดวง เรืองรุจิระ. 2540. หลักการตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ปรกษาพริค.
- [2] อุดลย์ จาตุรงค์กุล. 2544. พฤติกรรมผู้บริโภค. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [3] พิสิทธิ์ สุนทรามงคล. 2545. ส่วนประสมการส่งเสริมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อบ้านจัดสรรของผู้บริโภคในจังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ.บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [4] ลาวรรณ ญาณปัญญา. 2552. พฤติกรรมในการเลือกซื้อรถยนต์ใช้แล้วของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมืองเชียงราย. การค้นคว้าแบบอิสระ. ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- [5] พงศ์พันธ์ จ่านิจิตร. 2553. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของผู้บริโภคในอำเภอเมืองเชียงใหม่ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อรถยนต์ใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระ. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

การจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในมหาวิทยาลัยธนบุรี

Learning and Teaching by Using Problem Based Learning of Thonburi University

ไพโรจน์ แจ่มศรี

บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธนบุรี, pairote4@gmail.com

บทคัดย่อ:

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในมหาวิทยาลัยธนบุรีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์สายผู้สอนในมหาวิทยาลัยธนบุรี จำนวน 15 คน โดยใช้ปัญหาเป็นฐานครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักวิจัยเชิงคุณภาพ โดยสัมภาษณ์อาจารย์สายผู้สอนที่มีตารางสอนในปีการศึกษา 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยมีกรอบแนวคิดการสัมภาษณ์ คือ สาขาวิชาที่สอน วิชาที่สอน ประสบการณ์สอน ประสบการณ์ทำ มคอ. วิธีการสอนที่ใช้ สื่อการสอนที่ใช้ การวัดและประเมินผล ใช้หลักการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดวิธีการสอน และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก

ผลการสัมภาษณ์อาจารย์สายผู้สอนพบว่า มีอาจารย์ที่จัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานน้อยมาก ซึ่งพบในคณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้แก่ วิศวกรรมอุตสาหการ วิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมเครื่องกล ซึ่งศาสตร์ดังกล่าวมีการทำความร่วมมือกับโรงงานและนำปัญหาในโรงงานมาใช้ในการเรียนการสอน โดยอาจารย์ร่วมออกแบบกิจกรรม ประสานงานกับโรงงานและให้นักศึกษาเข้าไปศึกษาในโรงงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ในโรงงาน เพื่อแก้ปัญหา ส่วนคณะอื่นๆ อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้หลักการเรียนการสอนแบบหลากหลาย ได้แก่ การบรรยาย สำหรับเนื้อหาทฤษฎี เนื่องจากนักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการคิดวิเคราะห์น้อยรวมทั้งพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านอื่นๆ เช่น การเข้าชั้นเรียนน้อย มาเรียนสาย การปรับตัว เป็นต้น

ABSTRACT:

The problem-based learning aims to study the teaching problem based of Thonburi University professor who taught at the University of Thonburi line 15 using this issue as a base. Researcher uses qualitative research. In an interview with Master Instructors teach in the academic year 2557 were used in research. The researchers used an unstructured interview. The conceptual framework of the interview subjects taught at the teaching experience, teaching experience at the neck. The teaching methods used. Materials used Measurement and Evaluation Under the analysis and synthesis of information from the interview. The framework covers teaching methods. And teaching using problem-based.

The interviewed teachers Instructors found. There are teachers who deal with the problem of teaching is a very small base. It is found in the Faculty of Engineering and Industrial Engineering. Electrical and Mechanical Engineering This science has brought the issue of cooperation with the factories and plants used in teaching. Activities co-designed by professors Coordinate with the factories and students to study in the factory with the staff in the factory to solve the majority of the other instructors teaching a variety of uses such as lectures for content theories. Because of the students' self-learning skills. Less critical thinking skills as well as learning other behaviors, such as attendance at a class line adjustment and so on.

1. บทนำ

ปัจจุบันประเทศไทยได้ใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีผลต่อการเรียนการสอนอย่างมาก โดยหลักการของพระราชบัญญัตินี้เน้นพัฒนานุชนวัยที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและสติปัญญา ความรู้ คุณธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากงานวิจัยหลายฉบับที่จัดทำรายงานการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยเฉพาะการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนในระดับปริญญาตรีของสถาบันอุดมศึกษาโดยวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดพื้นฐานและหลักการเกี่ยวกับการเรียนการสอนในระดับตรีความร่วมมือทางการศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอน ผลการวิจัยมีดังนี้ สภาพทั่วไปวิธีการเรียนการสอนที่พบมากที่สุดจากแหล่งความรู้ต่างๆ ได้แก่การสอนที่เน้นผู้เรียนเรียนรู้จากเพื่อนร่วมชั้น รองลงมาได้แก่การสอนที่เน้นการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ นอกจากนั้นการสอนในลักษณะอื่นๆจะมีความใกล้เคียงกัน ได้แก่ การเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้แบบผสมผสาน การสอนที่เน้นจากการเรียนรู้กับครูและการสอนที่เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติ สภาพการจัดการเรียนการสอนของไทย การบริหารจัดการการศึกษาไทยที่ผ่านมา รัฐผูกขาดการจัดการศึกษาโดยส่วนใหญ่ยังไม่มีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงรวมทั้งกฎระเบียบข้อบังคับ และขั้นตอนต่างๆของราชการไม่เอื้อให้การบริหารการตัดสินใจที่เป็นไปได้

โดยเฉพาะสภาพแวดล้อมภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนคือ การขาดความร่วมมือของสังคม การขาดเอกภาพในเชิงนโยบายมีหลายหน่วยงานรับผิดชอบทำให้ยากต่อการวางแผนและการบริหารการศึกษาให้มุ่งไปยังจุดมุ่งหมายที่ต้องการการขาดการประสานงานที่ดีความไม่คล่องตัวด้านการบริหารสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีตามสาขาต่างๆ จากการศึกษาพบว่าสถาบันอุดมศึกษาของไทยมีสภาพการจัดการเรียนการสอนตามสาขาต่างๆ สาขาวิชา วิทยาศาสตร์กายภาพและเทคโนโลยี วิธีการเรียนการสอนของอาจารย์ใช้การบรรยายเป็นส่วนใหญ่สื่อการสอนที่ใช้มากที่สุดได้แก่ ซ็อกและกระดานดำ หนังสือและตำราสำหรับการค้นคว้าเพิ่มเติมยังไม่เพียงพอ สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จำนวนนักศึกษาต่อห้องเรียนมากเกินไปผู้เรียนมีพื้นฐานการเรียนรู้ความรู้เดิมยังไม่เพียงพอวิธีการสอนของอาจารย์ส่วนใหญ่ ใช้การบรรยายนอกจากนั้นมีการอภิปรายซักถามการสัมมนาการศึกษาภาคสนามและการเชิญวิทยากรมาบรรยายตำราส่งเสริมการเตรียม ตำราส่งเสริมการเรียนยังไม่เพียงพอปัญหาการจัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีสภาพการจัดการเรียนการสอนระดับ ปริญญาตรีของไทยทำให้เห็นว่าการจัดการศึกษาของไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤตซึ่งต้องแก้ไขหรือดำเนินการปฏิรูปการเรียนการสอนและการเรียนรู้อย่างเร่งด่วน (พันธศักดิ์ พลสารัมย์, 2553)

การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานพัฒนาขึ้นเป็นครั้งแรกในช่วงปลายพ.ศ. 1969 โดยคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพประเทศแคนาดา โดยเริ่มกับนักศึกษาแพทย์ฝึกหัดหลังจากนั้นได้ขยายไปสู่มหาวิทยาลัยหลายแห่งส่วนใหญ่นำไปใช้กับหลักสูตรของนักศึกษาแพทย์เนื่องจากผู้เรียนสาขาแพทย์นั้นต้องใช้ทักษะวิเคราะห์ปัญหาทางการรักษาสูง ต่อมาในปี ค.ศ 1980 การจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาค่าเป็นหลักได้ขยายสู่สาขาอื่นๆเช่น สาขาวิทยาศาสตร์และสังคมศาสตร์และได้มีการนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ในหลักสูตรสาขาอย่างอื่นอีกด้วย

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในมหาวิทยาลัยชนบุรี

ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์สายผู้สอน ในมหาวิทยาลัยชนบุรี จำนวน 15 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาเฉพาะการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานในมหาวิทยาลัยชนบุรีเท่านั้น

ความหมายของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem based Learning : PBL)

มีผู้ให้นิยามการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักไว้หลายท่านโดยสรุปแล้วการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก หมายถึง การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็น

ตัวกระตุ้นหรือให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์แสวงหาความรู้บูรณาการความรู้ที่เหมาะสมกับการนำไปใช้ในสถานการณ์จริงโดยผ่านสื่อที่หลากหลายโดยผู้เรียนอาจไม่จำเป็นต้องมีความรู้หรือพื้นฐานในเรื่องนั้นมาก่อน

วัตถุประสงค์จากการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก

1. ได้ความรู้ที่สอดคล้องกับบริบทจริงและสามารถนำไปใช้ได้
2. พัฒนาทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณการให้เหตุผลและนำไปสู่การแก้ปัญหาที่มีประสิทธิผล
3. ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง
4. ผู้เรียนสามารถทำงานและสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
6. ความคงทนในการเรียนรู้จะนานขึ้น

ลักษณะสำคัญของการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

1. การใช้ปัญหาที่สอดคล้องกับสถานการณ์จริงเป็นตัวกระตุ้นหรือจุดเริ่มต้นในการแสวงหาความรู้
2. การบูรณาการเนื้อหาความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหานั้น
3. เน้นกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผลและเป็นระบบ
4. เรียนเป็นกลุ่มย่อยโดยมีครูหรือผู้สอนเป็นผู้สนับสนุนและกระตุ้นผู้เรียนต้องร่วมกันสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในกรุป
5. เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตนเองหรือกลุ่มตั้งไว้

กระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

ในการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักจะแบ่งผู้เรียนเป็นกลุ่มย่อย ขนาด 5 ถึง 10 คน โดยที่ครูผู้สอนประจำกลุ่ม 1 คนทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนการเรียนรู้ กระบวนการจะประกอบไปด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับโจทย์ปัญหา ผู้เรียนจะทำความเข้าใจจากโจทย์ปัญหานั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน

2. จับประเด็นข้อมูลที่สำคัญ คือ การระบุปัญหา

3. ใช้กระบวนการกลุ่มระดมสมองเพื่อวิเคราะห์ปัญหาอภิปรายหาคำตอบ คำอธิบายในแต่ละประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นรวมถึงความเป็นมาของปัญหาโดยอาศัยพื้นฐานความรู้เดิม เท่าที่ผู้เรียนมีหรือการค้นคว้าผ่านช่องทางหรือสื่อที่หลากหลายเพื่อตอบโจทย์ประเด็นปัญหานั้น

4. ตั้งสมมติฐาน เพื่อหาคำตอบในประเด็นต่าง ๆ พร้อมกับจัดลำดับความสำคัญของปัญหาอย่างมีเหตุผล

5. จากสมมติฐานที่ตั้งขึ้นผู้เรียนจะประเมินว่าเรามีความรู้อะไรบ้างมีเรื่องอะไรบ้างที่ยังไม่รู้และความรู้อะไรบ้างที่ต้องใช้เพื่อการพิสูจน์สมมติฐานและเชื่อมโยงกับโจทย์ปัญหาที่ได้ในขั้นตอนนี้ กลุ่มจะกำหนดประเด็นการเรียนรู้หรือวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่จะค้นคว้าความรู้ต่อไป

6. การค้นคว้าข้อมูลและศึกษาเพิ่มเติมจากทรัพยากรการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น หนังสือ ตำรา วารสาร สื่อการเรียนการสอนต่างๆ การศึกษาในห้องปฏิบัติการ คอมพิวเตอร์ช่วยสอน อินเทอร์เน็ตรวมทั้งการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในเนื้อหาเฉพาะสาขาวิชานั้น พร้อมทั้งประเมินความถูกต้อง

7. นำข้อมูลหรือความรู้ที่ได้มาสังเคราะห์อภิปราย พิสูจน์สมมติฐานและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับโจทย์ปัญหาพร้อมทั้งสรุปแนวคิดหลักการทั่วไป

บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน

บทบาทของครูผู้สอนประจำกลุ่มจะทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนและให้คำปรึกษาในการเตรียมกลุ่มย่อยเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ไม่ได้เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับนักศึกษาโดยตรงทักษะการตั้งคำถาม ที่เหมาะสมจึงเป็นทักษะที่จำเป็นของครูผู้สอนประจำกลุ่มบทบาทที่สำคัญได้แก่ การกระตุ้นและการส่งเสริมกระบวนการกลุ่มการช่วยประสานควบคุมกิจกรรมกลุ่มให้กลุ่มดำเนินการตามขั้นตอนของการ ใช้ปัญหาเป็น / เป็นหลักสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนและเน้นให้ผู้เรียนตระหนักว่าการเรียนรู้เป็นความรับผิดชอบของผู้เรียนและกระตุ้นให้ผู้เรียนเอาความรู้เดิมที่มีอยู่มาใช้อภิปรายและแสดงความคิดเห็นช่วยสนับสนุนให้กลุ่มสามารถตั้งประเด็นหรือวัตถุประสงค์การเรียนรู้ได้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของบทเรียนหลักถึงการแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินใจหรือคิดส่งเสริมให้ผู้เรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเองรวมทั้งเป็นผู้ประเมินทักษะของผู้เรียนและกลุ่มพร้อมให้ข้อมูลย้อนกลับ

การกำหนดปัญหาที่ใช้ ในการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก

การเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นสิ่งสำคัญที่สุดคือ ปัญหาหรือสถานการณ์ที่จะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ลักษณะสำคัญของปัญหามีดังนี้

1. เกิดขึ้น จากชีวิตจริงและเกิดจากประสบการณ์ของผู้เรียนหรือผู้เรียนอาจมีโอกาสเผชิญกับปัญหานั้น

2. เป็นปัญหาที่พบบ่อยมีความสำคัญมีข้อมูลประกอบเพียงพอสำหรับการค้นคว้า

3. เป็นปัญหาที่ยังไม่มีคำตอบที่ชัดเจนเป็นปัญหาที่มีความซับซ้อนคลุมเครือหรือผู้เรียนเกิดความสงสัย

4. ปัญหาที่เป็นประเด็นขัดแย้งหรือถูกเถียงกันในสังคมไม่มี ข้อยุติ

5. เป็นปัญหาที่ได้ความสนใจ เป็นสิ่งที่อยากรู้แต่ยังไม่รู้

6. เป็นปัญหาที่สร้างความเคียดแค้นเสียหายเกิดโทษภัยและเป็นสิ่งที่ไม่ดีหากใช้ข้อมูลโดยลำพังเพียงคนเดียวอาจทำให้ปัญหาผิดพลาด

7. เป็นปัญหาที่มีการยอมรับว่าจริงถูกต้องแต่ผู้เรียนไม่เชื่อว่าจริงไม่สอดคล้องกับความคิดของผู้เรียน

8. ปัญหาที่อาจมีคำตอบหรือแนวทางการแก้ไขการแสวงหาความรู้การแสวงหาคำตอบ ได้หลายทางครอบคลุม การเรียนรู้ที่กว้างขวางหลากหลายเนื้อหา

9. เป็นปัญหาที่มีความยากง่ายเหมาะสมกับพื้นฐานของผู้เรียน

10. เป็นปัญหาที่ไม่สามารถหาคำตอบได้ทันทีที่ต้องการการสำรวจค้นคว้าและการเก็บรวบรวมข้อมูลหรือทดลองดูก่อนจึงจะได้คำตอบไม่สามารถที่จะคาดเดาหรือทำนายได้ง่ายว่าจะต้องใช้ความรู้อะไร ยุทธวิธีในการสืบเสาะหา จะเป็นอย่างไรหรือคำตอบหรือผลของความรู้เป็นอย่างไร

11. เป็นปัญหาที่ส่งเสริมความรู้ด้านเนื้อหาทักษะความสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษา

แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

องค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนรู้คือ ปัญหาเพราะปัญหาที่ดีจะเป็นสิ่งกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงผลักดันให้เกิดการแสวงหาความรู้ การเลือกปัญหาที่ดีผู้สอนต้องคำนึงถึงพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนประสบการณ์ความสนใจและภูมิหลังของผู้เรียนโดยผู้เรียนส่วนใหญ่สนใจเรื่องใกล้ตัวมากกว่าเรื่องไกลตัวและสนใจเรื่องที่มีความสำคัญต่อตนเอง การนำแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานไปใช้ในการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนควรมีประเด็นการพิจารณาดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรของสถาบัน โดยการดูจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ทั้ง 5 ด้าน ผู้สอนควรเลือกเลือกให้เหมาะสมกับการเรียนการสอน โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก จากนั้นเลือกเนื้อหาที่กำหนดการสอบเช่นการพิจารณาเลือกหลักสูตรเนื้อหาที่มีการกำหนด. เน้นใน มคอ 3. เกี่ยวกับทักษะการแก้ปัญหาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลขการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

2. แหล่งข้อมูลผู้สอนควรพิจารณาความพอเพียงข้อมูลต่างๆ ที่ผู้เรียนจะนำมาแก้ปัญหาการค้นหาคำตอบ เช่น ห้องสมุด อินเทอร์เน็ต ผู้รู้ในประเด็นปัญหาที่จะนำมาใช้ในการเรียนรู้

3. ขอบข่ายของปัญหาซึ่งขอบข่ายของปัญหาเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาและเกิดการเรียนรู้ต้องอยู่ภายใต้บริบทของผู้เรียน

4. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การเลือกกิจกรรมต้องทำให้ผู้เรียนสามารถมองเห็นแนวทางการค้นหาคำตอบด้วยตัวเอง

5. การสร้างคำถามช่วยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมได้ดังนั้นการตั้งคำถามต้องมีลักษณะกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

6. การวัดผลประเมินผลการเลือกวิธีการวัดผลประเมินผลควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง

ทางด้านเนื้อหาทักษะกระบวนการทำงานกลุ่มทั้งนี้ ครูผู้สอนสามารถเลือกใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลายเช่น การใช้แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์หรือแบบสังเกต นอกจากนั้นประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งที่น่ามาใช้ในการวัดผลประเมินผล คือ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผลทุกขั้นตอน

ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก

ขั้นที่ 1 การกำหนดปัญหาเป็นขั้นที่ผู้สอนจัดสถานการณ์ต่าง ๆ กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและมองเห็นปัญหาสามารถกำหนดสิ่งที่เป็นปัญหาที่ผู้เรียนอยากรู้หรืออยากเรียนได้และเกิดความสนใจที่ค้นหาคำตอบ

ขั้นที่ 2 การทำความเข้าใจกับปัญหาผู้เรียนทำความเข้าใจกับปัญหาที่ต้องเรียนรู้ซึ่งผู้เรียนจะต้องอธิบายสิ่งต่างๆ เกี่ยวกับปัญหานั้นได้

ขั้นที่ 3 การดำเนินการศึกษาค้นคว้าผู้เรียนกำหนดสิ่งที่จะต้องเรียนดำเนินการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ขั้นที่ 4 สังเคราะห์ความรู้สรุปและประเมินค่าของคำตอบผู้เรียนแต่รักหนุ่มสรุปผลงานของกลุ่มตนเองและประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ศึกษาค้นคว้ามีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใด

ขั้นที่ 5 สรุปและประเมินค่าของคำตอบผู้เรียน แต่ละกลุ่มสรุปผลงานของตนเองและประเมินผลงานว่าข้อมูลที่ค้นคว้ามีความเหมาะสมเพียงใด โดยพยายามตรวจสอบแนวความคิดภายในกลุ่มของตนเอง สรุปองค์ความรู้ในภาพรวมของปัญหาอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 นำเสนอและประเมินผลงานผู้เรียน นำความรู้ที่ได้มาจากระบบองค์ความรู้และนำเสนอ

เป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลายผู้เรียนทุกกลุ่มรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาพร้อมกันประเมินผลงาน

จุดเด่นจุดด้อยของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลัก

การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการทำงานเป็นทีมและการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคงทนของความรู้ นอกจากนั้นทำให้เกิดบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีความอยากรู้อยากเรียนและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการแก้ปัญหาซึ่งเป็นเป้าหมายหลักของสถานประกอบการ

ข้อจำกัดของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นหลักก็มีเช่นเดียวกัน ได้แก่ ผู้สอนไม่มีประสบการณ์ทำให้การวางแผนการจัดกิจกรรมไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ ความแตกต่างของผู้สอนประจำกลุ่มความพอเพียงของบุคลากรและการบริหารจัดการสถาบันที่ขาดความพร้อมด้านงบประมาณ ด้านสื่อสิ่งสนับสนุนการค้นคว้าอาจ เป็นปัญหาต่อการเรียนรู้ได้นอกจากนั้นความวิตกกังวลของผู้สอนที่ว่าผู้เรียนอาจไม่ได้รับความรู้ครอบคลุมตามหลักสูตรและความรู้ที่ได้รับนั้นจะถูกต้องหรือไม่เนื่องจากผู้เรียนไปค้นคว้ามาอีกทั้งขอบเขตของความรู้มากหรือน้อยเพียงใดจึงจะเหมาะสม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษากิจการการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานครั้งนี้ผู้วิจัยใช้หลักวิจัยเชิงคุณภาพโดยสัมภาษณ์อาจารย์สายผู้สอนที่มีตารางสอนในปีการศึกษา 2557

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง โดยมีกรอบแนวคิดการสัมภาษณ์ คือ สาขาวิชาที่สอน วิชาที่สอน ประสบการณ์สอน ประสบการณ์ทำมคอ. วิธีการสอนที่ใช้ สื่อการสอนที่ใช้ การวัดและประเมินผล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้หลักการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ โดยให้กรอบคลุมกรอบแนวคิดวิธีการสอน และการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก

5. ผลการศึกษา

ผลการสัมภาษณ์อาจารย์สายผู้สอนพบว่า มีอาจารย์ที่จัดการจัดการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐานน้อยมาก ซึ่งพบในคณะวิศวกรรมศาสตร์ ได้แก่ วิศวกรรมอุตสาหการ วิศวกรรมไฟฟ้าและวิศวกรรมเครื่องกล ซึ่งศาสตร์ดังกล่าวมีการทำความเข้าใจร่วมกับโรงงานและนำปัญหาในโรงงานมาใช้ในการเรียนการสอน โดยอาจารย์ร่วมออกแบบกิจกรรมประสานงานกับโรงงานและให้นักศึกษาเข้าไปศึกษาในโรงงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ในโรงงานเพื่อแก้ปัญหา

ส่วนคณะอื่นๆ อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้หลักการเรียนการสอนแบบหลากหลาย ได้แก่ การบรรยายสำหรับเนื้อหาทฤษฎี เนื่องจากนักศึกษาไม่มีทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการคิดวิเคราะห์น้อยรวมทั้งพฤติกรรมการเรียนรู้ด้านอื่นๆ เช่น การเข้าชั้นเรียนน้อย มาเรียนสาย การปรับตัว เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

1. อานุกาพ เลขะกุล. (2553). บทควมด้านการแพทย์ศึกษา. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
2. ทศนา แคมณี. (2551). ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
3. พันธุ์ศักดิ์ พลสารมย์. (2553). รายงานการวิจัยการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปริญญาตรี. กรุงเทพฯ.
4. Barrows HS. Problem-Based Learning Applied to Medical Education. Rev Ed. Southerm Illinois University School of Medicine, Springfield, Illinois. 2000.

ทัศนคติของกลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3

Attitude of General Viewers Group on Channel 3's 'Rueng Den Yen Nee' News Program

ภัทรพล สีวอลเกต¹

¹คณะบริหารธุรกิจ/มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ, สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3, E-mail. Raytv3@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของ สถานีโทรทัศน์ช่อง 3 เนื่องจากการรับรู้ข่าวสารถือว่ามีผลสำคัญอย่างยิ่งในโลกปัจจุบัน ทั้งนี้เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงไปของสังคม และสิ่งที่เกิดขึ้นรอบตัว เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นการแข่งขันเพื่อนำข่าวสารของ สถานีโทรทัศน์ช่องต่างๆ จึงเป็นไปอย่างเข้มข้นมีการพัฒนาต่อเนื่อง เพื่อให้ตรงกับความต้องการของกลุ่มผู้ชม ทั้งนี้เนื้อหาสาระการนำเสนอและรูปแบบรายการการวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงทัศนคติของกลุ่มผู้ชมที่ติดตามรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ จำนวน 400 คน โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive random sampling) โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูล 2 ประเภท คือ ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) คือ แบบสอบถามแบบปลายเปิด และ ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) การศึกษาเอกสารต่างๆและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบในการศึกษาผล การศึกษากลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นหญิง มีอายุ ในช่วงระหว่าง 21-30 ปี มากที่สุด ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดเมื่อพิจารณาด้านการศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ชมรายการ เรื่องเด่นเย็นนี้ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ต่อ เดือนอยู่ในช่วง 1 ถึง 2 หมื่นบาท กลุ่มผู้ชมส่วนใหญ่มีทัศนคติโดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนใหญ่เห็น ว่ามีการนำเสนอข้อมูลตามข้อเท็จจริงโดยไม่มีอคติ และมีการนำเสนอข่าวสารในลักษณะที่เป็นประโยชน์ช่วย หาทางออกให้สังคม รวมทั้งมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาปรับใช้ในการนำเสนอข่าวสารทำให้การนำเสนอ ข่าวสารมีความน่าสนใจมากขึ้น การวิจัยครั้งนี้ยังพบว่ากลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีทัศนคติที่ดีโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องของการนำเสนอข่าวอย่างรอบด้านไม่นำเสนอเพียงด้านใดด้านหนึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 4.17 ขณะที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาในการทำวิจัยครั้งนี้คือเรื่องของการใช้ภาษาที่ ชัดเจนถูกต้องตามความหมาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 4.16 ส่วนประเภทข่าวที่ชื่นชอบสำหรับกลุ่มผู้ชมรายการ เรื่องเด่นเย็นนี้ส่วนใหญ่ชื่นชอบข่าวการเมืองมากที่สุด รองลงมาคือ ข่าวกีฬา ข่าวต่างประเทศ ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวสังคม-อาชญากรรม ตามลำดับ และสุดท้ายปัจจัยในการเลือกชมส่วนใหญ่เลือกชมเพราะเห็นว่ามี ความ

เป็นกลางน่าเชื่อถือรองลงมาคือชื่นชอบในตัวพิธีกร และรูปแบบการนำเสนอ และรวดเร็วทันเหตุการณ์ตามลำดับ

คำสำคัญ: ทักษณคดี กลุ่มผู้ชม รายการเรื่องเด่นเย็นนี้

ABSTRACT:

This research aims to study the attitude of the viewers of 'Rueng Den Yen Nee' news program broadcasting on Thai TV Channel 3. Regarding the importance of news perception and interpretation of general audience in contemporary world in order to being able to complied with the rapidly changing society, many television stations are highly competitive in reporting deeper and profounder coverage, both in content and presentation methods, to be conformed with the viewers' demands. Therefore, this research focuses on the attitude of 400 viewers toward 'Rueng Den Yen Nee' news program. and selected by purposive random sampling. This research used both primary data, which were open-ended questions and secondary data, which were collected documents and researches associated with the issue.

The research found that the majority of the samples group who watched 'Rueng Den Yen Nee' was female, age from 21 to 30, and single. Most of the program viewers were graduated with bachelor degree, and were currently working in private companies receiving average salaries of 10,000 to 20,000 baht. The general samples showed highly satisfied attitude toward the program, expressing that the news were presented without prejudice. The viewers also had impressions that the program mostly broadcasts applicative news that attempt to solve existing social conflicts, and in the meantime uses new technologies in the presentation making it more attractive. This research also revealed that the viewers of Channel 3's 'Rueng Den Yen Nee' showed good attitude toward the program, saying that it did not emphasize one particular point of view by receiving the highest average score of 4.17 point. The second highest result suggested that language using in the program was clear and correct, with the score of 4.16 point. The most favorite section of the 'Rueng Den Yen Nee' program is political news, followed consecutively by sports, international, economic, and social-crime sections. Other factors that made the viewers choose to watch this program were its impartiality, reliability, popular anchors and their presentation, and swift update, consequently.

KEYWORDS:

Attitude, Audience, Rueng Den Yen Nee' News Program

บทนำ

ปัจจุบันวงการโทรทัศน์มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว โดยก้าวผ่านจากยุคอนาล็อกไปสู่ยุคดิจิทัล ที่ให้คุณภาพในการรับชมมากขึ้นหลายเท่า รวมทั้งมีจำนวนช่องให้ประชาชนสามารถเลือกรับชมมากขึ้น จากเดิม 5 ช่องเป็น 24 ช่อง ทำให้การนำเสนอข่าวสารที่เดิมมีการแข่งขันรุนแรงอยู่แล้ว ยิ่งทวีความรุนแรงมากขึ้น แต่ละสถานีโทรทัศน์จึงพยายามพัฒนาและปรับเปลี่ยนกล

ยุทธ์ในการเสนอข่าวให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น มีการการปรับเนื้อหาข่าวในการนำเสนอ รูปแบบรายการ และคัดเลือกผู้ดำเนินรายการที่มีชื่อเสียงเพื่อต่อสู้กับสถานีคู่แข่ง มีการเพิ่มรายงานพิเศษหรือสื่อบุเพื่อให้อำนาจนำเสนอแตกต่างจากช่องอื่นรวมถึงการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการนำเสนอข่าวสารให้ดูสมจริงน่าติดตามมากขึ้น เพื่อหวังสร้าง "เรตติ้ง" หรือ ความนิยมในการชมให้สูงขึ้น ซึ่งสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ก็เล็งเห็นถึงความสำคัญในจุดนี้ จึงมีการประมูลทีวีดิจิทัลมาถึง

3 ช่อง ประกอบด้วย ช่อง 33 HD ช่อง 28 SD และ ช่อง 13 FAMMILY เพื่อขยายฐานและจำแนกกลุ่มผู้ดู ให้ชัดเจนมากขึ้น และพยายามทุกวิถีทางเพื่อพัฒนาการ นำเสนอข่าวเพื่อก้าวขึ้นเป็นอันดับ 1 ในวงการ โทรทัศน์ยุคดิจิทัล โดยให้ความสำคัญทั้งในเรื่องของ เนื้อหา และความหลากหลายในการนำเสนอข่าวสาร ถึงกับตั้งเป็นสโลแกนว่า “ครอบครัวยาว 3” และมีการ จัดสรรเวลาให้กับช่วงข่าวถึง 4,248 นาที หรือ 70 ชั่วโมง 8 นาที ต่อสัปดาห์ โดยเฉพาะรายการเรื่องเด่น เย็นนี้ที่ออกอากาศคู่ขนานทั้งทางช่อง 3 อนุสิทธิ์ และ ช่อง 33 เอชดี ได้ถูกจัดวางลำดับความสำคัญไว้ใน ระดับต้นๆ โดยได้รับการจัดสรรเวลาให้สูงถึง 110 นาที ต่อวัน 550 นาที ต่อสัปดาห์ โดยมีการจัดวางอยู่ใน ช่วงเวลา 16.55 น. และจบในเวลา 17.45 น. ในลักษณะ สรุปลงการณณ์เด่นในรอบวัน โดยในตัวรายการจะ แยกออกเป็นลักษณะคอลัมน์ต่างๆ เริ่มตั้งแต่ช่วง เกาะติดสถานการณ์ , เกษตร HOT NEWS , จอโลก เศรษฐกิจ, สถานการณ์ทั่วไปและต่างประเทศ , เจาะ กีฬา กับ บิ๊กจี , เอเชีย คอนเน็ค , แดกประเด็น , ทวี 360 องศา และปิดท้ายด้วยเจาะข่าวเด่นกับสรยุทธ ใน ลักษณะอัปเดตสถานการณ์เด่นที่เกิดขึ้น โดยมุ่งหวังดึง ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมสร้างสรรค์สังคมที่ ดีขึ้น และ สร้างฐานคนดูที่เข้มแข็ง เพื่อให้ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ช่อง ก้าวขึ้นสู่ สถานีโทรทัศน์ยอดนิยมอันดับ 1 อย่างแท้จริง ซึ่งรวม ไปถึงสถานีโทรทัศน์ในช่องดิจิทัลอีก 2 ช่อง คือ SD และ FAMMILY ก็มีการผลิตข่าวภายใต้สโลแกนว่า “ครอบครัวยาว 3” เช่นเดียวกัน

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

ลักษณะทางประชากรศาสตร์

คือ เพศ อายุ สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และอาชีพ และการศึกษาของกลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

ศึกษาถึงทัศนคติของกลุ่มผู้ชม

ที่มีต่อรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ไทย ทีวีสีช่อง 3 ทั้งในเรื่องเรื่องเหตุผลและปัจจัยในการ รับชมรวมทั้งประเภทข่าวที่ประชาชนกลุ่มตัวอย่างให้ ความสนใจเปิดรับชม

ขอบเขตการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้ชม รายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เนื่องจากไม่ทราบจำนวน ประชากรที่แน่นอนจึงกำหนดขนาดตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตรคำนวณของ W.G.cochran(1953) ได้ขนาด กลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาด จึงสำรวจตัวอย่างไว้เท่ากับ จำนวน 30 คน ขนาดกลุ่ม ตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ เท่ากับ 400 คน ใช้วิธี เลือ ก ก ลุ่ม ตั ว ย ่าง แบบ เจาะ จ ง (Purposivesampling) ผลการทดสอบคุณภาพของ เครื่องมือโครงการ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ เครื่องมือด้วยการนำแบบสอบถามไป Try out ได้ค่า สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น (Alpha Cronbach's) เท่ากับ 0.917

ขอบเขตระยะเวลาในการวิจัย

ช่วงเวลาในการทำวิจัย คือ วันที่ 1 สิงหาคม 2557 ถึง 30 ตุลาคม 2557

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์
1.เพศ
2.อายุ
3.สถานภาพ
4.ระดับการศึกษา
5.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
6.อาชีพ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

สามารถนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางในการบริหารจัดการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบรายการข่าวเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาทัศนคติของกลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้

ของสถานีโทรทัศน์ของไทยทีวีสีช่อง 3 มีสมมติฐานการวิจัยดังนี้

- 1.กลุ่มผู้ชมที่มีเพศต่างกัน จะมีทัศนคติต่อรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ของสถานีโทรทัศน์ของไทยทีวีสีช่อง 3 แตกต่างกัน
- 2.กลุ่มผู้ชมที่มีอายุต่างกันจะมีทัศนคติต่อรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 แตกต่างกัน
- 3.กลุ่มผู้ชมที่มีสถานภาพที่แตกต่างกัน จิทัศนคติต่อรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 แตกต่างกัน
- 4.กลุ่มผู้ชมที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน จะมีทัศนคติต่อรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 แตกต่างกัน
- 5.กลุ่มผู้ชมที่มีอาชีพต่างกัน จะมีทัศนคติต่อรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตารางที่ 2 ขนาดและลักษณะของตัวอักษรและระยะระหว่างบรรทัด

ทัศนคติของกลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3

- 1.ความถูกต้องของข้อมูล
- 2.สารประโยชน์ที่ได้รับ
- 3.ความครบถ้วนของข้อมูล
- 4.ความทันสมัยของข้อมูล
- 5.จรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวสาร
- 6.การใช้ภาษา
- 7.ประเภทข่าวที่ชื่นชอบ
- 8.ปัจจัยในการเลือกรับชม

วิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงกำหนดขนาดตัวอย่างประชากรโดยใช้สูตรคำนวณของ W.G.cochran(1953) และ อภินันท์ จันตะนี

(2549 : 35) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 360 คน เพื่อป้องกันความผิดพลาด จึงสำรองตัวอย่างไว้เท่ากับจำนวน

30 คน ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (purposive Sampling) และสำรองไว้ 30 ตัวอย่าง รวมขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเท่ากับ 400 ตัวอย่าง โดยใช้สูตรทาร์ยามาเน่ ระดับความเชื่อมั่น 95% ยอมให้คลาดเคลื่อนได้ 5% เท่ากับ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Close-erdinal response question) แบบให้เลือกตอบหลายข้อ (Multipel choice)

นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้คำศัพท์เฉพาะบางคำที่จำเป็นต่อการศึกษานี้เพื่อให้การใช้ภาษามีความชัดเจนและรัดกุม ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการอ่านคำวิจัยครั้งนี้ ทศนคติหมายถึง ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกของบุคคลมีต่อ สิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมอันมีแนวโน้มที่จะให้บุคคลแสดง ปฏิกริยา และกระทำต่อสิ่งนั้น ๆ ในทางสนับสนุนหรือปฏิเสธผู้ชมรายการ หมายถึง ผู้รับสารในการสื่อสารนั้น อาจมีความหมายถึงบุคคลคนเดียว (individual) เช่น ผู้ฟังของการสนทนาของบุคคล 2 คน หรืออาจมีความหมายถึงกลุ่มบุคคล (group) เช่น กลุ่มผู้ฟังการบรรยายหรือกลุ่มผู้ชมการแสดง เป็นต้น และอาจหมายถึงมวลชน (mass) ได้ เช่น ผู้ชมรายการโทรทัศน์ ผู้ฟังรายการวิทยุหรือผู้อ่านหนังสือพิมพ์ เป็นต้น

สถานีโทรทัศน์ หมายถึง หน่วยงาน ที่เป็นเจ้าของคลื่นความถี่วิทยุโทรทัศน์ หรือเป็นผู้รับสัมปทานคลื่นความถี่วิทยุโทรทัศน์ รวมถึงเป็นผู้จัดสรรเวลาในการออกอากาศวิทยุโทรทัศน์ ผ่านคลื่นความถี่ดังกล่าว และยังเป็นบริการส่งสัญญาณออกอากาศวิทยุโทรทัศน์ ไปสู่เครื่องรับโทรทัศน์ โดยผ่านคลื่นความถี่ทางอากาศ โดยมากจะอยู่ในรูปของ [นิติบุคคลบริษัทจำกัด](#)

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3” ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร และได้สรุปผลวิจัยตามลำดับของความมุ่งหมายการวิจัย และสมมุติฐานการวิจัยดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นการสอบถามลักษณะทางประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 21-30 ปี เป็นเพศหญิงมากกว่าชาย ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด เมื่อพิจารณาระดับการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี มีอาชีพพนักงานเอกชน มีรายได้อยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท

ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามถึงทัศนคติของกลุ่มผู้ชมและประเภทข่าวที่ให้ความสนใจเปิดรับชมในช่วงรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ซึ่งแบ่งได้เป็น 8 ด้าน จำแนกได้ดังนี้

1. ความถูกต้องน่าเชื่อถือ
2. สารประโยชน์ที่ได้รับ
3. ความครบถ้วนของข้อมูล
4. ความทันสมัยของข้อมูล
5. จรรยาบรรณ ในการนำเสนอข่าวสาร
6. การใช้ภาษา
7. ประเภทข่าวที่ชอบ
8. บังคับในการเลือกรับชม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือนำเสนอข้อเท็จจริงตามข้อมูล ไม่มีอคติมีรองลงมาคือสารประโยชน์ที่ได้รับส่วนประเภทข่าวที่ชอบด้านมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือข่าวการเมืองรองลงมาคือกีฬาและด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข่าวสังคม/อาชญากรรมสำหรับ บังคับในการเลือกรับชมโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือชอบในความเป็นกลางน่าเชื่อถือ และขึ้นชอบในตัวพิธีกรตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยกลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 พบว่า อยู่ในระดับพึงพอใจ โดย

กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นเพศชายร้อยละ 28.3 และเพศหญิง ร้อยละ 71.8 มีอายุในช่วงระหว่าง 21-30 ปี มากที่สุด ส่วนใหญ่มีสถานภาพโสดเมื่อพิจารณาด้านการศึกษพบว่ากลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน รองลงมาคือข้าราชการและพนักงานรัฐวิสาหกิจ และมีรายได้ต่อเดือนอยู่ในช่วง 1 ถึง 2 หมื่นบาท ด้านทัศนคติในการนำเสนอข่าวสาร กลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 ส่วนใหญ่เห็นว่าการนำเสนอข้อมูลตามข้อเท็จจริง โดยไม่มีอคติ และมีการนำเสนอข่าวสารในลักษณะที่เป็นประโยชน์ช่วยหาทางออกให้สังคม มีข้อมูลที่ชัดเจนถูกต้องรวมทั้งมีการนำเทคโนโลยีใหม่ๆมาปรับใช้ในการนำเสนอข่าวสารทำให้การนำเสนอข่าวสารมีความน่าสนใจมากขึ้น การวิจัยครั้งนี้ยังพบว่ากลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ช่อง 3 มีทัศนคติที่ดี โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องของการนำเสนอข่าวอย่างรอบด้านไม่นำเสนอเพียงด้านใดด้านหนึ่ง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ที่ 4.17 ขณะที่ค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาในการทำวิจัยครั้งนี้คือเรื่องของการใช้ภาษาที่ชัดเจนถูกต้องตามความหมาย มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 4.16 ส่วนประเภทข่าวที่ชื่นชอบสำหรับกลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ส่วนใหญ่ชื่นชอบข่าวการเมืองมากที่สุด รองลงมาคือ ข่าวกีฬา ข่าวต่างประเทศ , ข่าวเศรษฐกิจ และข่าวสังคม-อาชญากรรม ตามลำดับ และสุดท้ายปัจจัยในการเลือกชมส่วนใหญ่เลือกชมเพราะเห็นว่าเป็นกลาง น่าเชื่อถือรองลงมาคือชื่นชอบในตัวพิธีกร และรูปแบบการนำเสนอ และรวดเร็วทันเหตุการณ์ตามลำดับ อย่างไรก็ตามจากการทดสอบทัศนคติของกลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 เมื่อศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างลักษณะด้านประชากรศาสตร์กับทัศนคติของกลุ่มผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ไทย

ทีวีสีช่อง 3 โดยพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า เพศที่แตกต่างกันมีทัศนคติในด้านความถูกต้องของข้อมูล สารประโยชน์ที่ได้รับ ความครบถ้วนของข้อมูล ความทันสมัยของข้อมูลจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวสาร การใช้ภาษา ประเภทข่าวที่ชื่นชอบและปัจจัยในการเลือกรับชม ที่แตกต่างกัน ต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุต่างกัน ที่มีทัศนคติโดยรวมไม่แตกต่างกันยกเว้นในเรื่องของจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวสาร ที่กลุ่มอายุน้อยกว่า 20 หรือเท่ากับ 20 มีแนวคิดเห็นที่น้อยกว่ากลุ่มอายุอื่น และกลุ่มอายุ 21-30 ปีมีแนวคิดเห็นต่อทัศนคติที่น้อยกว่ากลุ่มอายุ 31-40 ปี เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย เช่นเดียวกับการจำแนกตามสถานภาพที่แตกต่างกันมีทัศนคติในการรับชม โดยรวมที่ไม่แตกต่างกันยกเว้นในเรื่องความทันสมัยของข้อมูลจะมีผลต่อกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพโสดมากกว่ากลุ่มอื่นและเมื่อการจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าโดยรวมมีทัศนคติในการรับชมไม่แตกต่างกัน มีเพียงด้านสาระประโยชน์ที่ได้รับ และความทันสมัยของข้อมูลที่พบว่าแตกต่างกันในระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้นและเมื่อจำแนกตามอาชีพพบว่าทัศนคติในด้านความถูกต้องของข้อมูล สารประโยชน์ที่ได้รับ ความครบถ้วนของข้อมูล ความทันสมัยของข้อมูลจรรยาบรรณในการนำเสนอข่าวสาร การใช้ภาษา ประเภทข่าวที่ชื่นชอบและปัจจัยในการเลือกรับชมไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกับกับการจำแนกตามระดับการศึกษาที่ส่วนใหญ่ มีทัศนคติโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านความถูกต้อง น่าเชื่อถือ สารประโยชน์ที่ได้รับ และจรรยาบรรณที่พบความแตกต่างและมีผลต่อกลุ่มที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่าหรือเทียบเท่า 1 หมื่นบาท

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากการศึกษาพบว่าทัศนคติของผู้ชมรายการเรื่องเด่นเย็นนี้ของสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 มีความสำคัญในเรื่องของการนำเสนอข่าวอย่างรอบด้าน

ไม่นำเสนอเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องกับ การผลิตรายการต้องรักษาข้อดี และจุดเด่นตรงนี้อาไว้ ให้ได้

2. ผู้ผลิตรายการควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุง เนื้อหาในแต่ละช่วงรายการให้สามารถตอบสนองความ ต้องการที่แตกต่างของผู้บริโภค ทั้งปัจจัยในเรื่องของ เรื่องของเพศ อายุ ระดับการศึกษาเพื่อเป็นการต่อยอด ขยายฐานคนดู และก้าวสู่ความเป็นอันดับหนึ่ง

3. ผู้เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการข่าวเรื่องเด่นเย็นนี้ทาง สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ควรให้ความสำคัญกับ ตัวพิธีกรให้มากขึ้นความน่าเชื่อถือ รวมถึงระมัดระวัง การใช้ถ้อยคำและภาษาที่เหมาะสม เนื่องจากกลุ่มคนดู ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่มีความรู้ และลดความบันเทิง ความน่าเชื่อถือ รวมถึงการปรับปรุงการนำเสนอข่าวให้มีความรวดเร็วทันเหตุการณ์ เพื่อยึดฐานผู้ชมเดิมเอาไว้

4. ควรมีการปรับปรุงรายการอย่างสม่ำเสมอเพื่อตอบใจห้ คนดู และรองรับการแข่งขันที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากขณะนี้วงการโทรทัศน์กำลังก้าวสู่การเปลี่ยนผ่าน จากระบบอนาล็อกไปสู่ระบบดิจิทัลซึ่งมีสถานีโทรทัศน์ เพิ่มขึ้นถึง 24 ช่อง จากเดิมในระบบอนาล็อกที่มีเพียง 5 ช่อง

อ้างอิง

กัลยกุล บุญบำรุงชัย (2555) การศึกษาทัศนคติของผู้ชม รายการข่าวทางสถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 ในเขต กรุงเทพมหานครที่มีต่อสรยุทธ สุทัศนะจินดา พิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กาญจนา แก้วเทพ (2545) สื่อบรรณคดี: ทฤษฎีและ แนวทางการศึกษา ภาชนะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกร มหาวิทยาลัย(2556)

ผลการสำรวจค่าความนิยม หรือ การวัดเรตติ้ง บริษัท

AC NIELSEN จำกัดมหาชน.

ณัฐแก้ว ช้องรอด.(2553) การเปิดรับข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ทัศนคติ กับการยอมรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ของบุคลากร มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์. เพชรบูรณ์:

มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ทรงยศ จิตตวิริยานุกุล(2553) พฤติกรรมการเปิดรับและ ความคิดเห็นของผู้ชมในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อรายการ ประเด็นเด็ดเจ็ดสี ทางสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง7 วิทยานิพนธ์:มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นันทพงศ์ เกื้อนยั้งยงค์. (2553) พฤติกรรมการเปิดรับสื่อ ที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเพื่อการ ควบคุมน้ำหนักของผู้บริโภค ในอำเภอเมืองเชียงใหม่.

ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520) การเกิด ลักษณะ และประเภท ของทัศนคติ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทย วัฒนาพานิช. สืบค้น เมื่อ วันที่ 10 ธันวาคม 2556, จาก <http://www.novabizz.com/NovaAce/Attitude.htm>

ปลาวรินทร์สังฆพรหม (2553) ความเห็นของประชาชนใน เขตกรุงเทพมหานครต่อการนำเสนอรายการเจาะข่าวร้อน ล้วงข่าวลึก ทางสถานีโทรทัศน์ NBT วิทยานิพนธ์ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ผังการออกอากาศรายการ, สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสี ช่อง 3. สืบค้นข้อมูลเมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2556, จาก

<http://www.thaitv3.com/>

วรจิต ตรีพีช (2555) พฤติกรรมการเปิดรับและทัศนคติของ ผู้ชมกลุ่มวัยทำงานที่มีต่อรายการข่าวภาคเที่ยงของ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 วิทยานิพนธ์ : มหาวิทยาลัย ศรีปทุม

สุนทร สกลวิสูตร. (2553) การศึกษาพฤติกรรมการชม รายการข่าวโทรทัศน์ของผู้ชมในประเทศไทยวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบััญชี.

สุบรรณพรรค. (2553) ทัศนคติผู้บริโภคที่มีต่อความตั้งใจ ซื้อขายเฟอร์นิเจอร์มือ 2 ในเขตกรุงเทพมหานคร สาขาการ จัดการ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ Electronic Media อภินันท์ จันตะนี. (2549) การวิจัยทางธุรกิจ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิทักษ์อักษร..... (2546) การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล ฉบับปรับปรุงใหม่ [กัลยา วานิชย์บัญชา](http://www.thaitv3.com/). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมสาร

การสำรวจปริมาณความต้องการการใช้อาหารกุ้งของกลุ่มเกษตรกร เพื่อวางแผนการลดการขนส่งเที่ยวเปล่า กรณีศึกษา บูรพา ฟาร์ม

Survey demand to apply shrimp's food of agriculturist for reducing back haul: study Burapa Farm.

นุชจรี แก่นละออ¹, ศิวพร หอมไม่หาย²

¹สาขาการจัดการ โลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธนบุรี, n.nuchareekanlaor@gmail.com

²สาขาการจัดการ โลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยธนบุรี, true_1589@hotmail.com

บทคัดย่อ:

งานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาแนวทางในการจัดการขนส่งเพื่อลดปริมาณการขนส่งเที่ยวเปล่า (Backhaul) ของ บูรพา ฟาร์ม โดยเริ่มจากการศึกษาปริมาณการขนส่งกุ้งขาว ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์หลักของ บูรพา ฟาร์ม เพื่อนำ ปริมาณการขนส่งที่เกิดขึ้นนั้นมาเป็นแนวทางในการวางแผนการขนส่ง เพื่อลดปริมาณการขนส่งเที่ยวเปล่า (Backhaul) ที่จะเกิดขึ้น โดยในการศึกษาในครั้งนี้ ได้ทำการเก็บข้อมูล จำนวนเที่ยวรถที่ใช้ขนส่งกุ้งขาวของ บูรพา ฟาร์มจากแหล่งผลิต คือ จังหวัดพังงา มายังตลาดทะเลไทย จังหวัดสมุทรสาคร ตั้งแต่ เดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2557 และทำการเก็บข้อมูลปริมาณการใช้อาหารกุ้งของเกษตรกรที่เป็น Contact Farming กับ บูรพา ฟาร์ม จำนวน 43 ราย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาจัดตารางการขนส่งเที่ยวเปล่า จากการเก็บและ วิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีจำนวนการขนส่งกุ้งขาวจากจังหวัดพังงามาจังหวัดสมุทรสาคร ทั้งสิ้นจำนวนทั้งสิ้น 358 เที่ยว และมีปริมาณความต้องการอาหารกุ้งขาวของเกษตรกรทั้ง 43 ราย รวมทั้งสิ้น 2,528.8 ตัน ซึ่งคิดเป็นเที่ยว การขนส่งเที่ยวกลับได้จำนวน 188 เที่ยว ต้นทุนเชื้อเพลิงที่ใช้ในการขนส่งต่อเท่ากับ 1,985 บาท ดังนั้นสามารถ ลดต้นทุนในการขนส่งสินค้าเที่ยวกลับได้ทั้งสิ้น 373,180 บาท

คำสำคัญ: การขนส่งเที่ยวเปล่า , การขนส่งกุ้งขาว

ABSTRACT:

This research is Education about the management for Back haul. Studying quantity of transport white shrimp, which is main product of the Eastern farm to lead the transportation quantity by this study. By truck collecting data of the amount from Phang Nga to Samut Sakhon. Between October 2013 to September 2014. And collecting data of food consumption of the number 48 shrimp farmers From the analysis of the data showed that wasteful transport amount of transport in trips. Thorough out all the data 358 trips. The demand of feed is shrimp farmers is 2,528.8 tons As for the transportation fuel costs around 188 trip can be saved per trip equal to 1985 per cost savings of transport return number 188 trip can reduce fuel costs has all the 373,180 bath.

KEYWORDS: BACK HAUL / TRANSPORT WHITE SHRIMP

1. บทนำ

การขนส่งเป็นการเคลื่อนย้ายสินค้าจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง เพื่อตอบสนองความต้องการที่เกิดขึ้น ซึ่งการขนส่งนั้นสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งภายในองค์กรและภายนอกองค์กร เป็นการขนส่งระหว่างผู้จัดหาวัตถุดิบหรือระหว่างลูกค้า ในปัจจุบันนี้การขนส่งที่ถือได้ว่าเป็นรูปแบบการขนส่งที่มีการพัฒนาและขยายตัวมากที่สุดคือ การขนส่งทางถนน (Road Transportation) เนื่องจากการขนส่งทางถนนเป็นรูปแบบการขนส่งที่สะดวกและ รวดเร็วมากที่สุด และยังเป็น การขนส่งรูปแบบเดียวที่เป็นแบบ Door-to-Door ไม่จำเป็นต้องอาศัยการขนส่งรูปแบบอื่นๆ เข้าร่วมด้วย

ในปัจจุบันนี้ธุรกิจแต่ละธุรกิจ จะสามารถจำแนกประเภทการขนส่งได้ 2 ประเภทหลักๆตามผู้ให้บริการขนส่ง คือ การจัดการขนส่งเองหรือเป็นการจัดจ้างบริษัทเอกชนภายนอก (Outsourcing) ซึ่งการจ้างบริษัทเอกชนภายนอกเข้ามาจัดส่งสินค้าให้จะทำให้การขนส่งสะดวก รวดเร็วมากยิ่งขึ้น แต่บางบริษัทที่มีการจัดส่งสินค้าที่มีรูปแบบเฉพาะส่วนใหญ่จะมีการจัดส่งสินค้าเอง เพื่อเป็นการสร้างมาตรฐาน และรักษาคุณภาพตัวสินค้า อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับลูกค้า การขนส่งที่มีประสิทธิภาพยังสามารถช่วยลดต้นทุนการขนส่งลงได้ ปัจจุบันนี้ประเทศไทยได้มีการร่วมมือกันระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนมีการนำกลยุทธ์ด้านการจัดการขนส่งเข้ามาใช้เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาด้านต้นทุนการขนส่งให้ลดลง โดยมุ่งเน้นไปยังการลดต้นทุนที่เกิดจากการขนส่งรถเที่ยวเปล่า (Back haul) เป็นหลัก ปัจจุบันพบว่าต้นทุนโลจิสติกส์ของไทยเพิ่มสูงขึ้น อยู่ที่ประมาณ 23.5 % ของ GDP (กระทรวงพาณิชย์, 2557)

จากการสำรวจพบว่า บริษัทผู้ประกอบการรถบรรทุกขนส่งในประเทศไทยส่วนมากนิยมการขนส่งแบบเต็มคัน

(Full Truck Load) เนื่องจากมี

การจัดการและการวางแผนที่สะดวก ง่าย จากลักษณะการขนส่งแบบเต็มคันดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงทิศทางของการขนส่งสินค้าเป็นแบบทิศทางเดียว จากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่ง เมื่อส่งสินค้าเสร็จแล้วรถบรรทุกสินค้าจะวิ่งกลับมายังจุดเดิม ทำให้เกิดการขนส่งรถบรรทุกเที่ยวเปล่า (Backhaul) ที่ทำให้ไม่เกิดรายได้แก่บริษัทผู้ประกอบการรถบรรทุกขนส่ง (ชุมพล มณฑาทิพย์กุล และช่อทิพย์ ลือไชยวุฒิ, 2551)

นอกจากนั้น การลดรถบรรทุกเที่ยวเปล่าในปัจจุบันยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากบริษัทผู้ประกอบการขนส่งสินค้านั้นไม่ทราบปริมาณความต้องการในการขนส่งสินค้าของลูกค้า และความต้องการในการใช้รถบรรทุก (Anderson, Browne and Allen, 1999) ซึ่งการประสานความร่วมมือในการบริหารงานขนส่งสินค้าจะช่วยให้บริษัทผู้ประกอบการขนส่ง สินค้าได้ทราบข้อมูลความต้องการขนส่งสินค้าของลูกค้า และสามารถจัดการลดรถเที่ยวเปล่าได้อย่างเหมาะสม เนื่องจากการแบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ การดำเนินงาน และทรัพยากร ภายในเครือข่ายเดียวกัน การประสานความร่วมมือในการบริหารงานขนส่งสินค้าจึงเป็นคำตอบสำคัญของปัญหาเหล่านี้ได้ ซึ่งจะช่วยขจัดกระบวนการทำงานที่ไร้ประสิทธิภาพจากระบบการให้บริการขนส่งสินค้า ทำให้การรับขนส่งสินค้าของรถบรรทุกในเครือข่ายขนส่งนั้นทำได้อย่างเต็มประสิทธิภาพมากขึ้นและจะช่วยลดการเดินรถบรรทุกเที่ยวเปล่าได้ โดยการลำดับงานและเส้นทางให้กับรถบรรทุกในเครือข่าย (โลจิสติกส์ไทยแลนด์, 2552)

ดังนั้นการบริหารการขนส่งให้มีประสิทธิภาพและใช้รถบรรทุกใน 2 ทิศทาง (ทั้งไปและกลับ) เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด จึงต้องมีการนำสินค้ามาเพิ่มในการ

เดินรถบรรทุกที่เกี่ยวด้วย สาเหตุของปัญหาการเดินรถที่เกี่ยวเปล่าที่กล่าวมาข้างต้นนั้นเกิดจากการที่ผู้ประกอบการขนส่งสินค้าไม่สามารถหาสินค้าให้กับรถบรรทุกในที่เกี่ยวข้องได้ ซึ่งข้อจำกัดที่ส่งผลต่อความสามารถในการหาสินค้าที่เกี่ยวเปล่า คือ การขาดแหล่งข้อมูลและระบบการประสานงานที่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้เองความร่วมมือในการแบ่งปันสารสนเทศและพาหนะในการขนส่งสินค้าระหว่างองค์กรจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการทำให้เกิดการพัฒนาโครงข่ายความร่วมมือในการขนส่งที่เกี่ยวเปล่า และเกิดเป็นเว็บไซต์ที่เป็นศูนย์กลางในการรวบรวมข้อมูลความต้องการว่าจ้างและรับจ้างขนส่งสินค้าของภาครัฐกิจขึ้น เพื่อแก้ปัญหาการเดินรถบรรทุกที่เกี่ยวเปล่า

กุ้งขาวเป็นกุ้งทะเลที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจสูงมาก เนื่องจากกุ้งขาวนั้นมีเนื้อแน่น รสชาติอร่อย มีผู้นิยมของบริโภค และมีการเจริญเติบโตที่รวดเร็ว สามารถเลี้ยงได้ทั้งปี มีอัตราในการอยู่รอดสูง ทำให้สามารถสร้างกำไรจากกุ้งขาวได้จำนวนที่มากขึ้นเรื่อยๆ (รัชฎาภรณ์ บุญฤทธิ, 2554)

จังหวัดพังงาเป็นจังหวัดที่มีการเลี้ยงกุ้งขาวมากเป็นจังหวัดหนึ่งของประเทศ มีฟาร์มที่ประกอบกิจการในการเลี้ยงกุ้งขาวอยู่หลายฟาร์ม เช่น บูรพา ฟาร์ม เป็นฟาร์มที่เพาะเลี้ยงกุ้งขาวและรับซื้อกุ้งขาวจากเกษตรกรรายย่อย รวบรวมกุ้งขาวจากเกษตรกรและขนส่งมาขายยังจังหวัดสมุทรสาคร โดยบูรพาฟาร์มจะทำการขนส่งกุ้งขาวจากจังหวัดพังงามายังจังหวัดสมุทรสาครเอง เนื่องจากกุ้งขาวเป็นสินค้าที่มีการขนส่งแบบพิเศษคือต้องใช้รถขนส่งที่เป็นห้องเย็นเพื่อรักษาอุณหภูมิทำให้คุณภาพของตัวกุ้งยังมีคุณภาพที่ดีอยู่ ซึ่งจากการสอบถามและเก็บข้อมูลพบว่า บูรพา ฟาร์ม ประสบปัญหาทางด้านรถขนส่งในเรื่องต้นทุนการขนส่งที่สูงมาก ดังนั้นบูรพา ฟาร์ม มีต้องการหาแนวทางการแก้ไขปัญหาในเรื่องของต้นทุนการขนส่งให้ลดลง จึงได้นำ

เรื่องการลดจำนวนการขนส่งที่เกี่ยวเปล่า (Back Haul) เข้ามาประยุกต์ใช้ โดยจะทำการวางแผนการขนส่งที่เกี่ยวเปล่าโดยมีการขนส่งอาหารกุ้งจากจังหวัดสมุทรสาครกลับไปขายยังจังหวัดพังงา เพื่อเป็นการลดจำนวนการขนส่งที่เกี่ยวเปล่าที่มีอยู่ให้น้อยลง และจะส่งผลให้ต้นทุนการขนส่งลดลงตามไปด้วย

2. วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

เพื่อสำรวจปริมาณความต้องการการใช้อาหาร

กุ้งของกลุ่มเกษตรกรที่ซื้ออาหารกุ้งจากบูรพาฟาร์ม

เพื่อออกแบบตารางการขนส่งอาหารกุ้ง เพื่อลดจำนวนการขนส่งที่เกี่ยวเปล่าของบูรพา ฟาร์ม

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยไว้ดังนี้

1. รูปแบบการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยสำรวจปริมาณความต้องการการใช้อาหารกุ้ง การเดินรถ (จำนวนเที่ยว) ปริมาณการขนส่งต่อเที่ยว เพื่อลดการขนส่งที่เกี่ยวเปล่า โดยใช้กรณีศึกษา บูรพาฟาร์ม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยนี้คือ กลุ่มตัวอย่างกรณีศึกษา บูรพาฟาร์ม ผู้ประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้งขาว จังหวัดพังงา โดยได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้เลี้ยงกุ้งขาว รายใหญ่ จำนวน 38 ราย และ รายเล็ก จำนวน 10 ราย รวมเป็นจำนวนทั้งสิ้น 48 ราย (จากการสัมภาษณ์ นุสนธิ์ สุรเพชร : ผู้จัดการ บูรพาฟาร์ม จ. สมุทรสาคร, 1 กันยายน 2557)

กำหนดขนาดของตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้เทคนิคการคำนวณประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จากสูตร TARO YAMAN

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$= \frac{48}{1 + 48(0.05)^2}$$

$$= 42.86$$

∴ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ 43 ราย

กำหนดให้ n = ขนาดตัวอย่างที่คำนวณได้

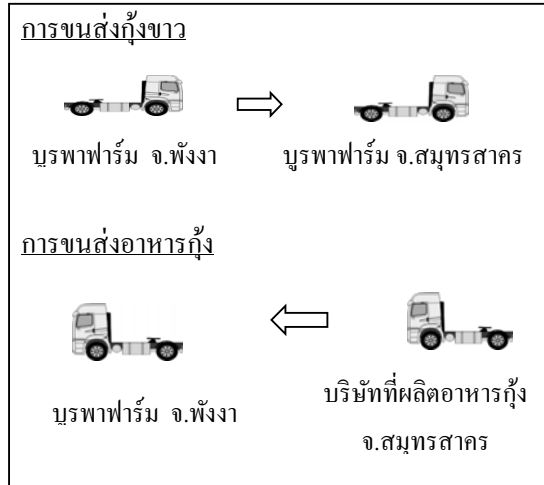
N = จำนวนประชากรที่ทราบค่า

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้

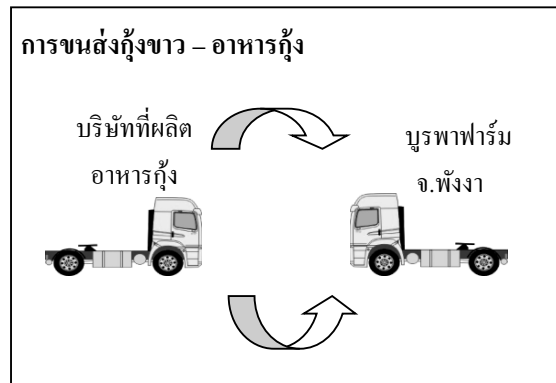
3. ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบัน

ศึกษากระบวนการขนส่งกุ้งขาว และ อาหารกุ้ง ทั้งสถานการณ์ก่อน – หลัง การปรับปรุงกระบวนการ จะพบว่า การขนส่งกุ้งขาวและอาหารกุ้งในแบบเดิมก่อนการปรับปรุง ทาง บูรพา ฟาร์ม จะใช้รถสิบล้อในการขนส่งกุ้งขาวจาก จ. พังงา มา จ.สมุทรสาคร และเมื่อขนส่งเสร็จ ก็จะวิ่งรถเปล่ากลับ จ.พังงา และเมื่อ บูรพา ฟาร์ม มีความต้องการอาหารกุ้ง บูรพา ฟาร์ม ก็จะส่งอาหารกุ้งกับบริษัทผู้ผลิตอาหารกุ้ง และบริษัทผู้ผลิตอาหารกุ้งที่ตั้งอยู่ที่ จ.สมุทรสาคร ก็จะจัดส่งอาหารกุ้งไปยังบูรพา ฟาร์ม แต่ระบบหลังจากการปรับปรุงระบบการจัดส่ง จะพบว่า บูรพา ฟาร์ม จะขนส่งกุ้งขาวจาก จ.พังงาไปยัง จ.สมุทรสาคร และจะขนส่งอาหารกุ้งกลับไปยัง บูรพา ฟาร์ม โดยใช้รถบรรทุกสิบล้อคันเดิมในการขนส่งอาหารกุ้งเที่ยวกลับ เพื่อลดปริมาณรถเที่ยวเปล่าที่เกิดขึ้น

ก่อนการปรับปรุง

หลังการปรับปรุง

รูปที่ 1 แสดงรูปแบบการขนส่งกุ้งขาวและอาหารกุ้ง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จะเป็นแบบสำรวจเพื่อเก็บจำนวนความต้องการอาหารกุ้งแต่ละชนิดในแต่ละช่วงเวลา เพื่อนำความต้องการนั้นมาวางแผน การขนส่ง เพื่อลด การขนส่งเที่ยวเปล่า ประกอบด้วย

ตารางบันทึกปริมาณการใช้อาหารกุ้งในแต่ละเดือนของกลุ่มเกษตรกรแต่ละราย

ตารางบันทึกปริมาณมาณอาหารกุ้งแต่ละเบอร์ของกลุ่มเกษตรกรแต่ละราย

ตารางบันทึกจำนวนรถที่ขนส่งกุ้งขาวจากจังหวัดพังงา ไปจังหวัดสมุทรสาคร

ตารางบันทึกจำนวนรถที่ขากลับจากจังหวัดสมุทรสาครไปจังหวัดพังงา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล จะนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในการวางแผนการขนส่งที่เกี่ยวกับพร้อมทั้ง คำนวณต้นทุนการขนส่งที่ลดลงจากการลดจำนวนเที่ยวเปล่าด้วย

โดยต้นทุนการขนส่งคำนวณจาก

$$\frac{\text{ระยะทางจากจ.พังงาถึงจ.สมุทรสาคร}}{\text{อัตราสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงรถบรรทุก 10 ล้อ}} \times \text{ราคาเชื้อเพลิง}$$

หมายเหตุ

$$\text{อัตราสิ้นเปลืองเชื้อเพลิงรถบรรทุก 10 ล้อ} = 4 \text{ km./kg.}$$

ราคาก๊าซ NGV กิโลกรัมละ 10.50 บาท

$$\text{ระยะทางจากจ.พังงาถึงจ.สมุทรสาคร} = 753 \text{ km.}$$

4. ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลปริมาณเที่ยวรถการขนส่งกุ้งขาวจาก จ.พังงา มายัง จ.สมุทรสาคร และข้อมูลปริมาณความต้องการใช้อาหารกุ้งของเกษตรกรทั้ง 43 ราย ในช่วง เดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2557 พบว่า อาหารกุ้งที่ใช้มีทั้งสิ้น 3 เบอร์ คือ เบอร์ 1, เบอร์ 2 และ เบอร์ 3 ซึ่งความต้องการอาหารกุ้งแต่ละประเภทนั้นมีความแตกต่างกัน ตามแต่ละช่วงเวลาดังนั้นในการคำนวณเราจึงจำเป็นต้องคำนวณอาหารกุ้งแต่ละเบอร์แยกจากกัน และจากข้อมูลปริมาณเที่ยวรถการขนส่งกุ้งขาวจาก จ.พังงามายัง จ.สมุทรสาคร ที่ได้รวบรวมมานั้น พบว่า ตลอดระยะเวลาการเก็บข้อมูลมีจำนวนเที่ยวรถทั้งสิ้น 358 เที่ยว จากข้อมูลที่ได้ทำการรวบรวมใน 2 ส่วนนี้ เราจึงนำข้อมูลที่ได้มาวางแผนการเดินทางเที่ยวกลับ และคำนวณต้นทุนการขนส่งที่ลดลงด้วย ซึ่งได้ผลการวิจัยตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลปริมาณความต้องการอาหารกุ้งของกลุ่มเกษตรกร จ. พังงา

เดือน/ปี	ปริมาณความต้องการอาหารกุ้งแต่ละเบอร์			รวม (ตัน)
	เบอร์1	เบอร์2	เบอร์3	
ต.ค.-56	31.5	110.7	214.5	356.7
พ.ย.-56	61.2	122.1	-	183.3
ธ.ค.-56	-	-	71.8	71.8
ม.ค.-57	103.2	-	-	103.2
ก.พ.-57	115.2	69	-	184.2
มี.ค.-57	52.8	205.5	9	267.3
เม.ย.-57	-	200.4	199.5	399.9
พ.ค.-57	-	7.2	231.6	238.8
มิ.ย.-57	42	-	-	42
ก.ค.-57	127.2	15	-	142.2
ส.ค.-57	158.7	76.5	-	235.2
ก.ย.-57	64.8	210.9	28.5	304.2
รวมปริมาณอาหาร (ตัน)				2,528.8

จากตารางที่ 1 แสดงปริมาณความต้องการอาหารกุ้งของกลุ่มเกษตรกร จังหวัดพังงา(ตั้งแต่ ต.ค.56- ก.ย.57) ทำให้ทราบถึงปริมาณความต้องการอาหารกุ้งในแต่ละเบอร์ โดยในเดือนเมษายน จะมีความต้องการอาหารกุ้งมากที่สุด จำนวน 399.9 ตัน เดือนที่มีความต้องการอาหารกุ้งน้อยที่สุด คือเดือน มิถุนายน จำนวน 42 ตัน

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนเที่ยวการขนส่ง เที่ยวไป เที่ยวกลับ เที่ยวเปล่า และ% Back Haul ที่เกิดขึ้น

เดือน/ปี	เที่ยวไป	เที่ยวกลับเต็ม	เที่ยวเปล่าแก้ไข	% Back Haul
ต.ค 56	35	26	26	74.29
พ.ย 56	36	14	14	38.89
ธ.ค 56	35	6	6	17.14
ม.ค 57	26	8	8	30.77
ก.พ 57	25	14	18	72
มี.ค 57	24	20	24	100
เม.ย 57	21	29	21	100
พ.ค 57	25	18	18	72
มิ.ย 57	31	3	3	9.68
ก.ค 57	35	11	11	31.43
ส.ค 57	35	17	17	48.57
ก.ย 57	30	22	22	73.33
รวม(ตัน)	358	188	188	52.51

หมายเหตุ เที่ยวไป หมายถึง การขนส่งกุ้งขาวจาก

จ.พังงา มา จ. สมุทรสาคร

เที่ยวกลับ หมายถึง การขนส่งอาหารกุ้งจาก

จ.สมุทรสาคร มา จ. พังงา

รถบรรทุกหนึ่งคันสามารถบรรทุกอาหารกุ้ง

ได้ 14 ตันหรือ 560 กระสอบ

จากตารางที่ 2 จะแสดงถึงการขนส่งกุ้งขาวและอาหารกุ้งทั้งเที่ยวทั้งไปและเที่ยวกลับ ซึ่งจากข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมมาจะพบว่าในช่วงเดือน เมษายน ปริมาณความต้องการขนส่งเที่ยวกลับ จะมีปริมาณสูงกว่าการขนส่งเที่ยวไปอยู่ 8 เที่ยว (เที่ยวไป 21 เที่ยว เที่ยวกลับ 29 เที่ยว) ดังนั้นเราจำเป็นต้องทำการขนส่งอาหารกุ้งทั้ง 8

เที่ยวนี้ก่อน โดยจะแบ่งขนส่งในเดือนมีนาคม จำนวน 4 เที่ยว เนื่องจากเดือนมีนาคมมีเที่ยวไปทั้งสิ้น 24 เที่ยว และเที่ยวกลับ 20 เที่ยว ดังนั้นจึงทำให้สามารถขนอาหารเพิ่มได้เพียง 4 เที่ยวเท่านั้น และอีก 5 เที่ยวการขนส่งที่เหลือเราก็จะนำมาขนส่งในเดือนกุมภาพันธ์แทน ซึ่งจากการจัดตารางการขนส่งดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นนั้น จะพบว่า เดือนมีนาคมและเดือนเมษายน เราสามารถลดจำนวนรถเที่ยวเปล่าได้ถึง 100 % และจากการวิเคราะห์ค่าเปอร์เซ็นต์การลดจำนวนรถเที่ยวเปล่าจะพบว่าสามารถจำนวนรถเที่ยวเปล่าได้ทั้งสิ้นเฉลี่ยรวมถึง 52.51 % โดยเดือนที่ลดได้น้อยที่สุดคือเดือนมิถุนายน สามารถจำนวนรถเที่ยวเปล่าไปได้ 9.68 % เนื่องจาก ปริมาณความต้องการอาหารกุ้งในช่วงเดือนมิถุนายนนี้ต่ำมาก มีเพียง 42 ตัน หรือคิดเป็นจำนวนเที่ยวได้ 3 เที่ยวการขนส่ง

ตารางที่ 3 แสดงการคำนวณจำนวนรถเที่ยวเปล่าที่ลดลงและต้นทุนการขนส่งที่ลดลง

เดือน/ปี	จำนวนรถเที่ยวเปล่า	ต้นทุนการขนส่งที่ลดลง(บาท)
ต.ค 56	26	51,610
พ.ย 56	14	27,790
ธ.ค 56	6	11,910
ม.ค 57	8	15,880
ก.พ 57	18	35,730
มี.ค 57	24	47,640
เม.ย 57	21	41,685
พ.ค 57	18	35,730
มิ.ย 57	3	5,955
ก.ค 57	11	21,835
ส.ค 57	17	33,745
ก.ย 57	22	43,670
รวม		373,180

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นถึงจำนวนลดเที่ยวเปล่าที่ได้ถึงนำมาใช้คนอาหารกึ่งจากจังหวัดสมุทรสาครกลับไปจังหวัดพังงา จะพบว่าเดือนตุลาคมมีจำนวนเที่ยวกลับสูงสุด คือ 26 เที่ยว และเดือน มิถุนายน มีจำนวนเที่ยวกลับน้อยที่สุดจำนวน 3 เที่ยว ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลพบว่ารถที่ใช้ในการขนส่งคือ รถบรรทุก 10 ล้อ ซึ่งมีอัตราสิ้นเปลืองอยู่ที่ 4 กิโลเมตร/กิโลกรัม เชื้อเพลิงที่ใช้คือ NGV ซึ่งราคาเชื้อเพลิงในขณะที่กำลังศึกษาอยู่นั้นมีราคา 10.510 บาท/กิโลกรัม ระยะทางที่ใช้ในการเดินทางจากจังหวัดสมุทรสาครไปจังหวัดพังงา 753 กิโลเมตร ซึ่งเราสามารถคำนวณต้นทุนต่อเที่ยวได้เท่ากับ 1,985 บาทต่อเที่ยวการขนส่ง นั้นแสดงถึงว่า หากเราสามารถลดจำนวนลดเที่ยวเปล่าได้ 1 เที่ยว จะเท่ากับว่า เราสามารถจำนวนต้นทุนการขนส่งได้ 1,985 บาท ซึ่งจากการวิจัยในครั้งนี้พบว่าตลอดระยะเวลาการเก็บข้อมูล (เดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2557) สามารถจำนวนรถเที่ยวเปล่าไปได้ทั้งสิ้น 188 เที่ยวคิดเป็นต้นทุนการขนส่งที่สามารถได้ทั้งสิ้น 373,180 บาท เดือนที่สามารถลดต้นทุนน้ำมันเชื้อเพลิงได้สูงสุด คือ เดือน ตุลาคม สามารถลดได้ 51,610 บาท และเดือนมิถุนายนสามารถลดได้น้อยสุดคือ 5,955 บาท

5. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง “การสำรวจปริมาณความต้องการการใช้รถบรรทุกของเกษตรกร เพื่อวางแผนการลดการขนส่งเที่ยวเปล่า กรณีศึกษา บุรพาฟาร์ม” พบว่ากลุ่มตัวอย่างของเกษตรกรผู้เลี้ยงกุ้งขาวใน จ.พังงามีทั้งสิ้น 48 ราย แต่จากการคำนวณด้วยวิธี TARO YAMAN จะมีกลุ่มตัวอย่างเกษตรกรจำนวน 43 ราย โดยเป็นการสุ่มแบบสำรวจ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจปริมาณความต้องการการใช้รถบรรทุกและนำปริมาณความต้องการที่ได้มาออกแบบ

ตารางการขนส่งเพื่อการลดจำนวนการขนส่งเที่ยวเปล่าจากผลการศึกษา สามารถสรุปเป็นหัวข้อ ได้ดังนี้ได้ดังนี้

5.1 จากการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการรวบรวมข้อมูลปริมาณการขนส่งกุ้งขาว ตั้งแต่เดือนตุลาคม พ.ศ. 2556 ถึง เดือนกันยายน พ.ศ. 2557 พบว่ามีปริมาณการขนส่งเที่ยวไป (จาก จ.พังงา ไป จ.สมุทรสาคร) ทั้งสิ้น 358 เที่ยว และมีปริมาณความต้องการอาหารกุ้งทั้งสิ้น 2,528.8 ตัน สามารถคิดเป็นเที่ยวการขนส่งอาหารกุ้ง เที่ยวกลับ (จาก จ.สมุทรสาคร ไป จ.พังงา) ทั้งสิ้น 188 เที่ยวขนส่ง โดยรถบรรทุกที่ใช้ในการขนส่งเป็นประเภทรถสิบล้อ ซึ่งสามารถขนส่งอาหารกุ้งต่อ 1 เที่ยวได้ 14 ตัน หรือ 560 กระสอบ)

5.2 จากการวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่รวบรวมได้ในขั้นต้น สามารถนำมาวางแผนการเดินทางเพื่อลดปริมาณการขนส่งเที่ยวกลับได้ โดย สามารถจำนวนลดเที่ยวเปล่าได้ทั้งสิ้น 188 เที่ยวคิดเป็น 52.51 % ของการขนส่งเที่ยวเปล่าทั้งหมดที่เกิดขึ้น สามารถคำนวณเป็นต้นทุนการขนส่งที่ลดต่อเที่ยวได้ เท่ากับ 1,985 บาท ต่อเที่ยว คิดเป็นต้นทุนการขนส่งที่สามารถลดได้ทั้งสิ้น 373,180 บาท

6. เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพาณิชย์,(2557), "รถเที่ยวเปล่า"ตัวปัญหาทำต้นทุนลอจิสติกส์ไทยสูง 23.5% ของ GDP ออนไลน์ <http://www.logisticsdigest.com/index.php?option=com8> เข้าถึง 9 ก.ย. 2557

ค่านาย อภิรัชญาสกุล,(2551), การจัดการโลจิสติกส์, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์นั้นพร.

จิตติชัย รุจนกนกนาฎ,(2551), หลักการวางแผนการขนส่ง ออนไลน์

<http://lopburi.dlt.go.th/downloads/doc/> เข้าถึง 7 ต.ค. 2557

จรงค์ กิจสำราญกุล,(2553), **ข้อกฎหมายและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการขนส่ง**

ชุมพล มณฑาทิพย์กุล และช่อทิพย์ ลือไชยวุฒิ,(2551), **การศึกษาศักยภาพของผู้ประกอบการขนส่งสินค้าไทยในการประสานความร่วมมือกันเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการแข่งขัน: การประชุมเชิงวิชาการประจำปีด้านการจัดการโซ่อุปทานและโลจิสติกส์ ครั้งที่ 8**

ทวิวัฒน์ สิมะจารึก,(2552), **การลดค่าใช้จ่ายในการขนส่ง, นครปฐม: วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยศิลปากร.**

เทศศักดิ์ บุญรัตน์พันธุ์,(2547), การคำนวณหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ทาโร ยามานะ (Taro Yamane) ออนไลน์

<http://www.drmanage.com/index.php?lay=show&ac=article&Id=538633500>

เข้าถึง 29 ต.ค. 2557

ปราณีสา ศรีเข็ม,(2553), **ลดต้นทุนค่าขนส่งด้วยแนวคิด (FTL) การขนส่งตรงแบบเต็มตู้ ออนไลน์**

http://www.logisticscorner.com/index.php?option=com_content&view=article&id=2163:-full-truck-load-ftl-&catid=36:transportation&Itemid=90 เข้าถึง 10 พ.ย. 2557

โลจิสติกส์ไทยแลนด์,(2552), **ธุรกิจขนส่งสินค้าไทย การร่วมมือเพิ่มอำนาจการแข่งขัน**
โลจิสติกส์ไทยแลนด์.

วิโรจน์ พุทธิวิถิ,(2547), **การพัฒนาระบบวางแผนการขนส่งเพื่อลดการเดินรถบรรทุกเที่ยวเปล่า** ออนไลน์

<http://sutir.sut.ac.th:8080/sutir/bitstream/123456789/3871/1/Fulltext.pdf> เข้าถึง 22 ต.ค. 2557

วิภาวรรณ พันธุ์สังข์,(2554), **การพัฒนาระบบวางแผนการขนส่งเพื่อลดเที่ยวเปล่า, วิทยานิพนธ์ปริญญา**

วิทยาการสารสนเทศมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม,(2552), รายงานประจำปีเรื่องการค้าขนส่ง, กรุงเทพฯ: สำนักงาน.

อภิชาติ มณีงาม,(2556), **การเลือกเส้นทางการขนส่งสินค้า, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.**

อรปภา,(2555), **กลยุทธ์ความสำเร็จบนแนวคิดออนไลน์**

http://www.tpa.or.th/writer/read_this_book_topic.php

เข้าถึง 25 ก.ย. 2557

การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับเศษผ้าคาร์บอนไฟเบอร์

กรณีศึกษา : บริษัท คอมโพสิทส์ จำกัด

TO ADD VALUE TO THE CARBON FIBER CLOTH

CASE STUDY : COMPOSITES CO., LTD.

อนุชา มาณพ^{1*} คมสันต์ การโสภ² นุชา โยธาพันธ์³ ยอดนภา เกษเมือง⁴ ธีระพงษ์ ทับพร⁵

¹²³⁴⁵สาขาวิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรี

E-mail : teerapong_mcpt10@hotmail.com

Anucha Manop^{1*} Nucha Yothaphan² . Komsun Kransopa³ Yodnapa Kejmeung⁴ Teerapong Tubpron⁵

¹²³⁴⁵Department Of Industrial Engineering Faculty Of Engineering Thonburi University

E-mail : teerapong_mcpt10@hotmail.com

บทคัดย่อ

อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนคาร์บอนไฟเบอร์ในประเทศไทย จัดเป็นอุตสาหกรรมสนับสนุน ซึ่งผลิตสินค้าป้อนให้กับอุตสาหกรรมหลักหลายกลุ่มในปัจจุบันชิ้นส่วนระดับยนต์ที่ทำจากคาร์บอนไฟเบอร์กำลังเป็นที่นิยมอย่างมากปัจจุบันบริษัทตัวอย่างได้นำเข้าคาร์บอนไฟเบอร์เพื่อผลิตชิ้นส่วนระดับยนต์ให้กับผู้ผลิตรถยนต์ เช่น Audi, Ferrari, Lamborghini ซึ่งเป็นผู้ผลิตรถยนต์ชั้นนำของโลกในกระบวนการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์ของบริษัทตัวอย่างนั้นมีเศษผ้าคาร์บอนจากกระบวนการผลิตเป็นจำนวนมากและเกิดต้นทุนในทำลายเศษผ้าคาร์บอนดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อลดปริมาณของเศษผ้าคาร์บอนที่เกิดขึ้นจากการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์และเพิ่มผลิตภาพในกระบวนการผลิต โดยจัดสร้างแม่พิมพ์ไฟเบอร์เพื่อผลิตชิ้นงานจากเศษผ้าคาร์บอน เช่น กรอบทะเบียนรถยนต์และครีบลาม จากผลการดำเนินงานพบว่าสามารถลดปริมาณเศษผ้าคาร์บอนจากกระบวนการผลิตจาก 97 ตารางเมตร เหลือ 39.35 ตารางเมตร คิดเป็นร้อยละ 41.25 มูลค่าเศษผ้าคาร์บอนจาก 167,314 บาท เหลือ 19,688 บาทคิดเป็นร้อยละ 88.23 %

คำสำคัญ: มูลค่าเพิ่ม เศษผ้าคาร์บอน ไฟเบอร์ผลิตภาพ

ABSTRACT:

Manufacture of carbon fiber parts in Thailand. To support the primary industry groups. Currently, automotive parts made of carbon fiber is becoming popular. Today, for example, Imported carbon fiber to produce auto parts for car manufacturers like Audi, Ferrari, Lamborghini, the world's leading automobile manufacturers. Process parts has a scrap carbon from the production lot of waste and increased the cost of the processes. This research aims to reduce the amount of carbon cloth formed by the assembly of parts and increase productivity in the manufacturing process. By building

– up the molded fiber to produce a remnant from carbon. To produce the vehicle registration and shark fins. The results showed the scrap was reduces from 96m²to 39.35 m² is 41.25 percent The value of scrap was reduced from 167,314 baht to 19,688 baht is 88.23 percent.

KEYWORDS:

Value-added, Carbon fiber, Cloth molded Fiber

1. บทนำ

อุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนคาร์บอนไฟเบอร์ในประเทศไทยจัดเป็นอุตสาหกรรมสนับสนุน (Support Industry) ซึ่งผลิตสินค้าป้อนให้กับอุตสาหกรรมหลากหลายกลุ่มในปัจจุบันชิ้นส่วนระดับยนต์ที่ทำจากคาร์บอนไฟเบอร์ (Carbon Fiber) กำลังเป็นนิยมซึ่งบริษัทที่ผู้วิจัยได้ทำงานอยู่ในปัจจุบันนี้ได้นำเข้าคาร์บอนไฟเบอร์เพื่อมาผลิตชิ้นส่วนระดับยนต์ให้กับผู้ผลิตรถยนต์ เช่น Audi, Ferrari, Lamborghini ซึ่งเป็นผู้ผลิตรถยนต์ชั้นนำของโลกก็หันมาใช้เทคโนโลยีที่เรียกว่า นาโนคาร์บอนมาผลิตชิ้นส่วนรถยนต์แทนพลาสติกซึ่งมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้มีความแข็งแรงต่อแรงดึงในทิศตั้งฉาก ทนทานต่อการกระแทกทนต่อการขีดข่วน

คาร์บอนไฟเบอร์หรือเส้นใยคาร์บอนเป็นวัสดุทางวิศวกรรมอีกชนิดหนึ่งที่ได้รับ ความสนใจจากหลายอุตสาหกรรมตั้งแต่สิ่งของที่ใช้เทคโนโลยีระดับสูงอย่างการผลิตอาวุธ และเครื่องบิน เรื่อยไปจนถึงสิ่งของที่พบได้ทั่วไปอย่างอุปกรณ์กีฬา เพราะวัสดุชนิดนี้มีสมบัติเด่นหลายอย่างแต่ที่โดดเด่นมากคือ การเป็นวัสดุที่มีน้ำหนักเบา แต่มีความแข็งแรงสูงมาก นอกจากนี้คาร์บอนไฟเบอร์ยังมีคุณสมบัติเป็นฉนวนกันความร้อนที่ดี ทนต่อการกัดกร่อนจากสารเคมีต่าง ๆ และมีคุณสมบัตินำไฟฟ้าได้ ดังนั้นจึงไม่ใช่เรื่องน่าแปลกใจที่อุตสาหกรรมต่างพยายามนำวัสดุนี้นามาประยุกต์ใช้อย่างหลากหลาย

คาร์บอนไฟเบอร์มีองค์ประกอบเป็นคาร์บอนเหมือนกับถ่านและแกรไฟต์ โดยทั่วไปเนื้อของวัสดุชนิดนี้จะประกอบด้วยคาร์บอนอย่างน้อยร้อยละ 90 คาร์บอนไฟเบอร์ เกิดจากเส้นใยคาร์บอนขนาดเล็ก เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 0.005 - 0.10 มิลลิเมตร จำนวนมากวันเป็นเส้นด้าย ในแต่ละวันของการทำงานจะมีเศษผ้าคาร์บอนที่เหลือจากการผลิตเป็นจำนวนมาก และไม่สามารถนำไปใช้ผลิตชิ้นงานอื่น ๆ ได้ เนื่องจากชิ้นส่วนที่เหลือมีขนาดเล็ก และปริมาณเศษผ้าที่ใช้ในการผลิตจะอยู่ที่ประมาณ 433.28 ตารางเมตร และปริมาณเศษผ้าที่ทิ้งจะอยู่ที่ประมาณ 96.434 ตารางเมตรคิดเป็นมูลค่าประมาณ 167.134 บาท การจัดทำโครงการนี้เพื่อนำเศษคาร์บอนไฟเบอร์ที่เหลือจากการใช้งาน นำกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด โดยการนำมาทำชิ้นส่วนต่าง ๆ ของรถยนต์ที่มีขนาดเล็ก และสามารถนำไปเสนอขายในท้องตลาดได้ และสามารถทำให้บริษัทมีผลกำไรมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์

เพื่อลดปริมาณที่ทิ้งเศษผ้าคาร์บอนที่เหลือจากการผลิต และ เพิ่ม ผลิ ต ภา พ (Productivity) ของกระบวนการผลิต

3. ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากคาร์บอนไฟเบอร์

3.1.1 ความหมายของคาร์บอนไฟเบอร์

เส้นใยคาร์บอน (fiber) หรือไฟเบอร์แกรไฟต์แกรไฟต์คาร์บอน หรือ CF เป็นวัสดุทางวิทยาศาสตร์ที่มีคาร์บอนเป็นองค์ประกอบอย่างน้อยร้อยละ 90 โดยเส้นใยคาร์บอนจะมีขนาดของเส้นผ่านศูนย์กลาง 5 - 10 ไมโครเมตร ในการผลิตเส้นใยคาร์บอนคาร์บอนอะตอมจะถูกผูกมัดร่วมกันในผลึกจำนวนมากหรือน้อยตามแนวขนานกับแกนยาวของเส้นใยเป็นแนวคริสตัล โดยให้อัตราส่วนความแข็งแรงของเส้นใยต่อปริมาตรสูง (ทำให้มันแข็งแรงสำหรับขนาดของมัน) เส้นใยคาร์บอนหลายพันเส้นจะถูกรวมเข้าด้วยกันในรูปแบบกลุ่มเส้นใยซึ่งอาจจะนำถูกมาใช้ด้วยตัวมันเองหรือทอเป็นผ้า คุณสมบัติของเส้นใยคาร์บอนคือ มีความแข็งแรงสูง ด้านทานแรงดึงสูง น้ำหนักเบา ทนต่อสารเคมีสูง ทนต่ออุณหภูมิสูง และอัตราการขยายตัวต่อความร้อนต่ำ เส้นใยคาร์บอนจึงเป็นวัสดุที่ได้รับความนิยมมากในอุตสาหกรรมการบินและวิศวกรรมอวกาศ การทหาร มอเตอร์สปอร์ต และการแข่งขันกีฬาอื่นๆ แต่เส้นใยคาร์บอนมีราคาค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับเส้นใยชนิดอื่น อาทิ เส้นใยแก้วหรือเส้นใยพลาสติก

เส้นใยคาร์บอนมักจะใช้ร่วมกับวัสดุอื่นๆ ในรูปแบบคอมโพสิต ซึ่งจะเรียกว่า "คาร์บอนไฟเบอร์เสริมโพลิเมอร์" แต่มักจะเรียกสั้นๆ ว่า "คาร์บอนไฟเบอร์" มากกว่า ซึ่งมีอัตราส่วนความแข็งแรงต่อน้ำหนักที่สูงมากและมีความแข็งแรงมากแม้ว่าจะค่อนข้างเปราะอย่างไรก็ตามเส้นใยคาร์บอนจะประกอบด้วยวัสดุอื่นๆ เช่นเดียวกับแกรไฟต์ในรูปแบบคาร์บอน-คาร์บอนซึ่งมีความทนทานต่อความร้อนสูงมาก

3.2 ของเสีย (Waste)

ของเสีย หมายถึง ของที่มีคุณภาพที่ไม่สมบูรณ์ตามความต้องการของลูกค้าหรือของที่มีคุณสมบัติของคุณภาพไม่สมบูรณ์ครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ซึ่งเป็นการผลิตสินค้าและได้ระบุสาเหตุที่ทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตออกมาเป็นของเสียไว้ดังนี้

3.2.1 กรรมวิธีการผลิตที่ไม่สมบูรณ์

ของเสียที่เกิดขึ้นในโรงงานอาจเนื่องจากความไม่สมบูรณ์หรือความไม่ถูกต้องของกรรมวิธีการผลิต

3.2.2 ไม่ทราบข้อเท็จจริงว่ามีของเสียเกิดขึ้น

ก่อนถึงขั้นตอนการตรวจสอบผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในโรงงานเมื่อเกิดการผลิตเกิดขึ้นส่วนใหญ่พนักงานฝ่ายผลิตไม่ทราบว่าผลิตภัณฑ์ที่ออกมาเป็นของเสียหรือของเสีย

3.2.3 คุณภาพที่ต้องการกำหนดไว้สูงเกินไป

กรณีที่ฝ่ายเทคนิคหรือฝ่ายออกแบบนำคุณภาพที่ลูกค้าต้องการมาใช้ในการกำหนดมาตรฐานถ้าความต้องการนั้นกำหนดไว้สูงเกินความจำเป็นโดยไม่คำนึงถึงกำลังความสามารถของฝ่ายผลิต

3.3 การเพิ่มผลผลิต (Productivity)

3.3.1 แนวคิดในทางวิทยาศาสตร์การเพิ่มผลผลิต (Productivity)

การเพิ่มผลผลิต (Productivity) คือ อัตราส่วนระหว่างมูลค่าของสินค้าและบริการที่ผลิตต่อมูลค่าของทรัพยากรที่ใช้ไปหรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ผลผลิตหารด้วยปัจจัยการผลิตแนวทางการเพิ่มผลผลิตตามความเหมาะสมขององค์กรดังต่อไปนี้

- 1) ใช้ปัจจัยการผลิตเท่าเดิมแต่ทำให้ผลิตผลเพิ่มขึ้น
- 2) ใช้ปัจจัยการผลิตน้อยลงแต่ทำให้ผลิตผลเท่าเดิม
- 3) ใช้ปัจจัยการผลิตน้อยลงแต่ทำให้ผลิตผลเพิ่มขึ้น
- 4) ใช้ปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นแต่ทำให้ผลิตผลเพิ่มขึ้นมากกว่า
- 5) ลดจำนวนผลิตผลลงจากเดิมโดยลดอัตราการปัจจัยการผลิตในอัตราส่วนที่มากกว่า

อัตราผลิตภาพ = $\frac{\text{ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตที่ได้}}{\text{ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต}}$

$$P = \frac{O}{I} \quad (1)$$

โดย P = Productivity ผลิตภาพ

O = Output ผลิตภัณฑ์หรือผลผลิตที่ได้จากฝ่ายคาร์บอน

I = Input ทรัพยากรที่ใช้ในการผลิต

3.3.2 แนวคิดทางเศรษฐกิจ และสังคม

การเพิ่มผลิตผลจึงเป็นเครื่องวัดความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ และสังคมได้เป็นอย่างดีการเพิ่มผลิตผลระดับชาติแสดงถึงความสามารถของชาตินั้นในการดำเนินงานพัฒนาประเทศหรือพัฒนาเศรษฐกิจให้มั่นคง

3.3.3 แนวทางการปรับปรุงการเพิ่มผลิตผลในหน่วยงาน สำหรับหน่วยงานองค์กรหรือบริษัท

- 1) การเพิ่มผลิตผลของแรงงาน (Labor Productivity) สามารถ
- 2) การเพิ่มผลิตผลของทุน (Capital Productivity)
- 3) การเพิ่มผลิตผลของวัตถุดิบ (Raw Material Productivity)

3.3.4 ผลิตภาพ (Productivity)

คือ อัตราส่วนของผลิตผลจริงที่ได้ต่อทรัพยากรที่ใช้จริงในการผลิต ซึ่งมักจะได้อีกในชื่อเรียกว่า “การเพิ่มผลิตผล”

3.4 เครื่องมือควบคุมคุณภาพ 7 ชนิด (7 QC Tools)

- 1 ใบตรวจสอบ (Check-Sheets)
- 2 แผนภูมิพาเรโต (Pareto Chart)
- 3 ผังแสดงเหตุและผล (Cause and Effect Diagram)
- 4 กราฟ (Graph)
- 5 ฮิสโตแกรม (Histogram)
- 6 ผังแสดงการกระจาย (Scatter Diagram)
- 7 แผนภูมิควบคุม (Control Chart)

3.5 การลดต้นทุน (Cost Reduction)

ต้นทุน คือ ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการดำเนินการผลิตสินค้า หรือบริการ ต้นทุนจะเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบผลิตภัณฑ์การผลิต การทดสอบ การจัดเก็บ และการขนส่ง ต้นทุนประกอบด้วย

ต้นทุนวัตถุดิบ คือ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับวัตถุดิบต่าง ๆ ในกระบวนการผลิตรวมทั้งค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับวัสดุที่ใช้ในการผลิตสินค้าและบริการ

ต้นทุนการทำงานของเครื่องจักร คือ ต้นทุนในการจัดหา จัดซื้อเครื่องจักร ต้นทุนการทำงานต้นทุน

พลังงานที่ใช้กับเครื่องจักร และการดูแลรักษาเครื่องจักร

ต้นทุนแรงงาน คือ ค่าจ้าง ค่าตอบแทนที่จ่ายให้พนักงานที่มาทำงานสวัสดิการของพนักงานและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับพนักงาน

3.6 การเพิ่มมูลค่า (Value Added)

การเพิ่มมูลค่า (Value-Added) คือ การทำให้ลูกค้าหรือผู้รับผลประโยชน์ได้รับในสิ่งที่ต้องการเพิ่มขึ้นจากเดิมหรือเป็นการทำให้ค่าอัตราส่วนระหว่างผลประโยชน์ที่ได้รับ เปรียบเทียบกับต้นทุนที่ต้องเสียไปเพิ่มขึ้นนั่นเอง หลักในการตัดสินใจที่ได้รับความนิยมแพร่หลายมากที่สุด คือ การตัดสินใจโดยเปรียบเทียบผลประโยชน์ที่ได้รับกับต้นทุนที่เกิดขึ้นในแต่ละทางเลือกในการตัดสินใจหรือก็คือการตัดสินใจ

3.7 ไคเซ็น (Kaizen)

ไคเซ็น หมายถึง กลยุทธ์การบริหารงานแบบญี่ปุ่น (Kaizen) เป็นภาษาญี่ปุ่น แปลว่าการปรับปรุง (Improvement) เป็นแนวคิดที่ใช้ในการบริหารการจัดการมีประสิทธิภาพโดยมุ่งปรับปรุงวิธีการส่วนร่วมของพนักงานทุกคน บุคลากรทุกระดับร่วมกันแสวงหาแนวทางใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงวิธีการทำงานให้ดีขึ้น ไปเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง ทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายปฏิบัติ

3.7.1 รายการตรวจสอบ 3-Mu's

หมายถึง ระบบตรวจสอบซึ่งได้รับการพัฒนาขึ้นมาเพื่อเป็นแนวทางช่วยผู้บริหารและพนักงานช่วยกันแก้ไขปรับปรุงงานของตนอยู่เสมอ 3-Mu's

ประกอบด้วย (Muda) คือ ความสูญเปล่า (Muri) คือ ความตึง (Mura) คือ ความแตกต่างขัดแย้งกัน

3.7.2 หลักการ 5ส

ได้แก่ สะสาง (Seiri), สะดวก (Seiton), สะอาด (Seiso), สุขลักษณะ (Seiketsu), สร้างวินัย (Shitsuke)

3.7.3 หลักการ 5 W I H

Who ใครเป็นผู้ทำ what ทำอะไร Where ทำที่ไหน When ทำเมื่อไร Why ทำไมต้องทำอย่างนั้น How ทำอย่างไร

3.7.4 รายการตรวจสอบ 4 M

4. วิธีการดำเนินงาน

4.1 การศึกษาข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับบริษัท คอปร้า แอดวานซ์ คอมโพสิต จำกัด

ในการจัดทำแผนการดำเนินการ คณะผู้ดำเนินงานได้เลือกบริษัท คอปร้า แอดวานซ์ คอมโพสิต จำกัด เป็นแหล่งข้อมูล ศึกษารายละเอียดและเก็บข้อมูล

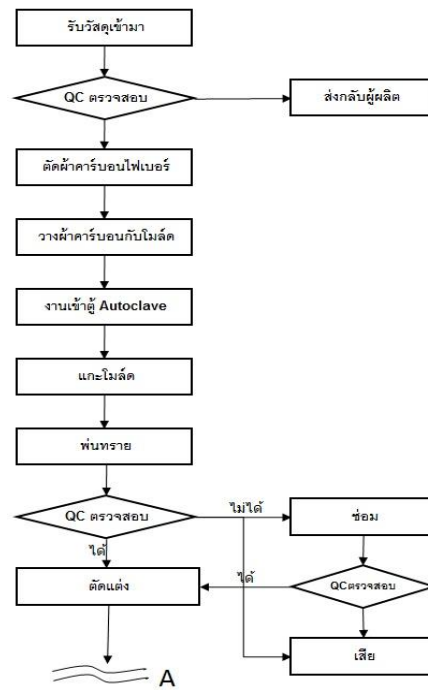
4.1.1 ผลิตภัณฑ์หลักของบริษัท คอปร้า แอดวานซ์ คอมโพสิต จำกัด

1) ผลิตภัณฑ์ที่นำชิ้นส่วนของมอเตอร์ไซค์ขึ้นส่วนของรถยนต์นำมาทำเป็นชิ้นงานคาร์บอนไฟเบอร์

รูปที่ 1 ชิ้นงานที่ทำจากคาร์บอนไฟเบอร์

4.2 กระบวนการผลิตชิ้นงานคาร์บอนไฟเบอร์

รูปที่ 2 กระบวนการผลิตชิ้นงานคาร์บอนไฟเบอร์

4.3 ข้อมูลด้านปริมาณการผลิตและมูลค่าของเศษผ้าคาร์บอน

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็นสองส่วน คือ ปริมาณการผลิตและมูลค่าของเสียของเศษผ้าคาร์บอน

ตารางที่ 1 ตารางแสดงการใช้ผ้าคาร์บอนไฟเบอร์

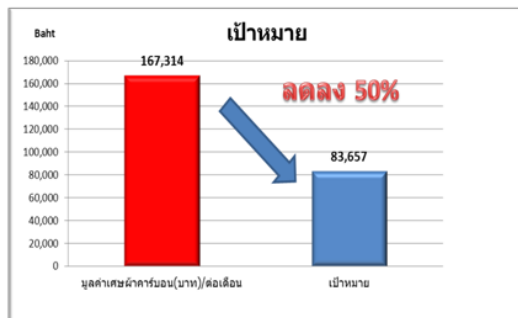
ผลิตภัณฑ์	ปริมาณการผลิต (เดือน)/ชิ้น			ปริมาณการใช้ผ้าคาร์บอน (m ²)			ปริมาณเศษผ้าคาร์บอน (m ²)	มูลค่าเศษผ้าคาร์บอน (บาท)
	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย		
Stossleiste	80	80	80	25.728	25.728	25.728	16.495	39,588

Spoiler	80	80	80	53.032	53.032	53.032	26.507	63,618
Side Faring	80	80	80	89	89	89	53.423	64,108
รวม							96.434	167,314

จากตารางจะเห็นได้ว่าผลิตภัณฑ์ Stossleiste, Spoiler, Side Faring ดังกล่าวเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีปริมาณของเสียเยอะที่สุด คิดเป็นจำนวนของเสียคือ 96.434 m² ซึ่งคิดเป็นมูลค่าที่สูญเสียเท่ากับ 167,314 บาท

4.4 กำหนดเป้าหมายของการดำเนินงาน

ผลจากการศึกษาปริมาณของเสียเบื้องต้น ผู้จัดทำโครงการได้กำหนดเป้าหมายในการดำเนินงาน

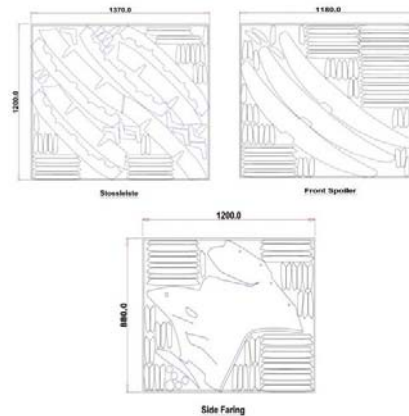

รูปที่ 3 ข้อมูลแสดงเป้าหมายการลดเศษวัสดุคาร์บอน (Carbon)

4.5 กำหนดแนวทางการเพิ่มมูลค่าให้กับเศษวัสดุคาร์บอนไฟเบอร์

เนื่องจากเศษวัสดุคาร์บอนที่เหลือจากการทำงานมีจำนวนมากเราจึงหาวิธีการที่จะนำเศษวัสดุคาร์บอนกลับมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยการนำชิ้นส่วนที่เกี่ยวข้องกับรถยนต์มาทำเป็นชิ้นงานคาร์บอนไฟเบอร์ โดยผลิตเป็นกรอบป้ายทะเบียนรถยนต์

เนื่องจากกรอบป้ายทะเบียนรถยนต์มีขนาดเล็กสามารถแทรกลงในแบบตัดผ้าเดิมได้ โดยไม่มีผลกระทบต่อแบบตัดผ้าเดิม

รูปที่ 4 โปรแกรมที่แทรกชิ้นงานป้ายทะเบียน

4.6 เสนอแนวทางการดำเนินงานต่อผู้บริหาร

ผู้จัดทำโครงการได้นำเสนอแนวทางการเพิ่มมูลค่าให้กับเศษวัสดุคาร์บอนต่อผู้บริหารในที่ประชุมเมื่อวันที่ 28/08/12 เพื่อขออนุมัติการดำเนินการอนุมัติ โดยการทำ Kaizen (การปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง) โดย นายอนุชา โยธาพันธ์ เป็นหนึ่งในทีม Product Development และได้ใช้แบบฟอร์ม ดังแสดงในรูปที่ 5

KAIZEN		วันที่ดำเนินการ	ชื่อทีม
1. มีคนนำผ้าหรือเนื้อจากการทำงานเป็นจำนวนมาก 2. สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้		1. สามารถแยกผ้าที่นำมาใช้ซ้ำจากการทำงาน 2. สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำได้	
		1. นำเศษผ้าไปใส่ถุงพลาสติกแล้วใส่ลงถังขยะ 2. นำไปใช้ซักผ้าในครัวเรือน	
ชื่อทีมและจากกิจกรรม		ชื่อทีม: ____ จากกิจกรรม: ____	
หน่วยงาน Product Development 50 Team Product Development ชื่อเรื่อง เภยจุมิตรวิชาการ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เลขที่เอกสาร 350 วันที่ 28.08.12		การอนุมัติ ☒ ผ่าน ☐ ไม่ผ่าน	อนุมัติ วันที่ 28.08.12 อนุมัติโดย ____
1. วัตถุประสงค์ในการจัดทำ Kaizen 2. วัตถุประสงค์ในการจัดทำ Kaizen			
วัตถุประสงค์ในการจัดทำ Kaizen 1. เพื่อลดปริมาณของเสียที่เกิดจากการดำเนินงาน 2. เพื่อลดต้นทุนการผลิต			
วัตถุประสงค์ในการจัดทำ Kaizen 1. เพื่อลดปริมาณของเสียที่เกิดจากการดำเนินงาน 2. เพื่อลดต้นทุนการผลิต			
วัตถุประสงค์ในการจัดทำ Kaizen 1. เพื่อลดปริมาณของเสียที่เกิดจากการดำเนินงาน 2. เพื่อลดต้นทุนการผลิต			

รูปที่ 5 แบบฟอร์มการทำ Kaizen

4.7 ดำเนินการตามที่เสนอ

เมื่อได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารให้ดำเนินการแล้ว จึงทำการแก้ไขตามแนวทางที่เสนอ ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการปรับปรุง 2 เดือน โดยประมาณ คือ เดือนพฤศจิกายน ถึง เดือนธันวาคม

5. ผลการดำเนินงานวิจัย

5.1 การออกแบบและการสร้างแม่พิมพ์

รูปที่ 6 การจัดสร้างแม่พิมพ์ที่มีรายละเอียด

ขั้นตอนที่ 1 นำมาสเตอร์ที่จะขึ้นรูปแม่พิมพ์มาทำความสะอาดด้วยน้ำยาทำความสะอาดแม่พิมพ์ และลงน้ำยาถอดแบบแม่พิมพ์ไว้ประมาณ 10 นาที เพื่อให้ น้ำยาเซ็ดตัว หลังจากนั้นนำผ้าคาร์บอนมาวาง

บนมาสเตอร์ ทำการรัดให้เรียบตามผิวของมาสเตอร์ไม่ให้มีฟองอากาศ ดังรูปที่ 6 จนครบจำนวนของชั้นผ้าที่ทางลูกค้ากำหนดเพื่อให้ได้ความหนาของแม่พิมพ์

รูปที่ 7 รายละเอียดการจัดสร้างแม่พิมพ์

ขั้นตอนที่ 2 หลังจากทำการวางผ้าคาร์บอนเสร็จแล้ว ให้เอาฟิล์มวางทับผ้าคาร์บอนอีกครั้งเพื่อที่จะให้ผิวของแม่พิมพ์ที่ออกมาเรียบแล้วนำผ้าแมตคลุมมาสเตอร์ เพื่อที่นำไปเข้ายังตู้ดูดอากาศหลังจากที่เอาเข้าตู้ดูดอากาศแล้ว ให้ทำการจัดดูพร้อมกับได้อากาศออกให้หมดดังรูปที่ 7

รูปที่ 8 การจัดสร้างแม่พิมพ์ที่มีรายละเอียด

ขั้นตอนที่ 3 หลังจากทำการดูดอากาศออก เสร็จก็นำแม่พิมพ์เข้าตู้อบ ใต้เคลบ (ตู้ดูดสูญญากาศ) โดยใช้ความร้อนที่อุณหภูมิ 130 องศา ประมาณ 3 ชั่วโมง ค่อยนำออกจากตู้แล้วปล่อยให้เย็นในอากาศปกติ (อุณหภูมิห้อง) หลังจากนั้นทำการแกะแม่พิมพ์พร้อมกับตัดแต่งขอบของแม่พิมพ์ให้เรียบแล้วนำแม่พิมพ์ไปจัดน้ำด้วยกระดาษทรายเบอร์ 600, 800, 1000

ตามลำดับเพื่อที่จะให้ผิวของแม่พิมพ์เรียบเราก็จะได้แม่พิมพ์ที่พร้อมใช้งาน ดังรูปที่ 8

5.2 ทำการออกแบบโปรแกรมตัดผ้าคาร์บอนโดยใช้โปรแกรม Auto CAD

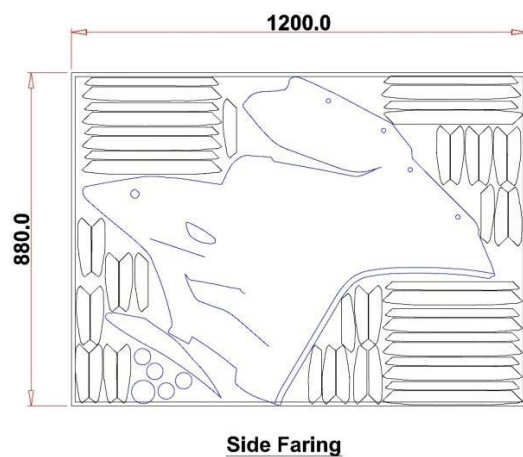

รูปที่ 9 โปรแกรมสำหรับตัดชิ้นงาน

5.3 กระบวนการขึ้นชิ้นงานตัวอย่าง

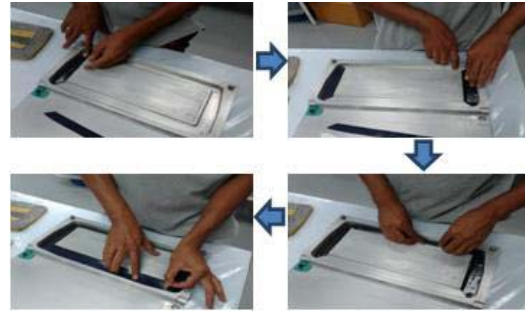
วิธีการขึ้นชิ้นงานโดยปกติก็จะเหมือนกับวิธีการทำแม่พิมพ์ทุกขั้นตอน

1 นำชิ้นงานตัวอย่างที่ได้ทำการออกแบบโปรแกรมสำหรับตัดชิ้นงาน โดยใช้เครื่อง CNC Cutting Prepreg นำโปรแกรมที่ได้ไปวางแทรกกับโปรแกรมอื่น ๆ ที่มีพื้นที่เหลือจากการใช้งาน

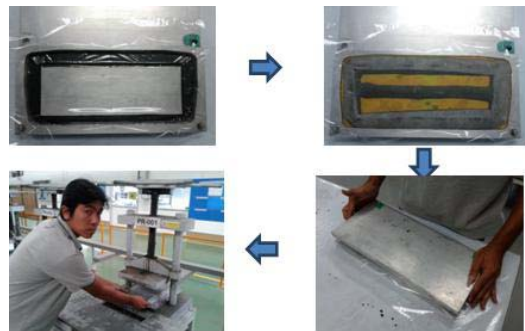
รูปที่ 10 การจัดรูปแบบการตัดเศษผ้าคาร์บอน

2 นำชิ้นงานที่ได้จากเศษผ้าคาร์บอนมาวางลงแม่พิมพ์ โดยให้ขอบผ้าวางทับกันประมาณ 1 เซนติเมตร โดยวางชิ้นงานให้ครบทุกชิ้น

รูปที่ 11 การวางผ้าคาร์บอนลงแม่พิมพ์

3 เมื่อวางผ้าคาร์บอนลงแม่พิมพ์เสร็จแล้ว นำถุงร้อนที่มีขนาดใหญ่กว่าแม่พิมพ์วางทับลงบนผ้าคาร์บอน แล้วนำซิลิโคนวางทับด้านบนอีกครั้ง เพื่ออัดผิวชิ้นงานให้เรียบ จากนั้นนำผ้าด้านบนมาปิดทับอีกครั้งแล้วนำเข้าแทนเพรสเพื่ออัดขึ้นรูปแสดงในรูปที่ 12

รูปที่ 12 การนำแม่พิมพ์เข้าแทนเพรส

4 เมื่อแกะชิ้นงานออกจากแม่พิมพ์แล้วทำการตัดแต่งให้ได้ตามแบบ

รูปที่ 13 ชิ้นงานหลังการตัดแต่ง

5.4 ผลการดำเนินชิ้นงาน

5.4.1 แสดงการลดลงของปริมาณการทิ้งเศษผ้าคาร์บอนที่เหลือจากการผลิต ผลการดำเนินงาน

เมื่อทำการแทรกชิ้นงานกรอบตะเข็บคาร์บอนเข้าไปในขบวนการผลิตปกติสามารถลดมูลค่าของเศษผ้าคาร์บอนได้ถึง 69.67 % เมื่อคิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 50,741 บาท

แรงจูงใจในการทำต่อหลังจากการปรับปรุงครั้งที่ 1 แล้วผู้วิจัยยังเห็นว่าเศษผ้าคาร์บอนที่ทิ้งจากการผลิตอยู่มากพอสมควรจึงทำการแก้ไขปรับปรุงครั้งที่สองโดยการหาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่เหมาะกับเศษผ้าคาร์บอนที่เหลือ คือ ครัวบิลลามแล้วทำชิ้นงานดั่งอย่างขึ้นมาพร้อมกับนำเสนอต่อผู้บริหารด้วยวิธีการไคเซ็น

ตารางที่ 2 ตารางแสดงการปรับปรุงครั้งที่ 1

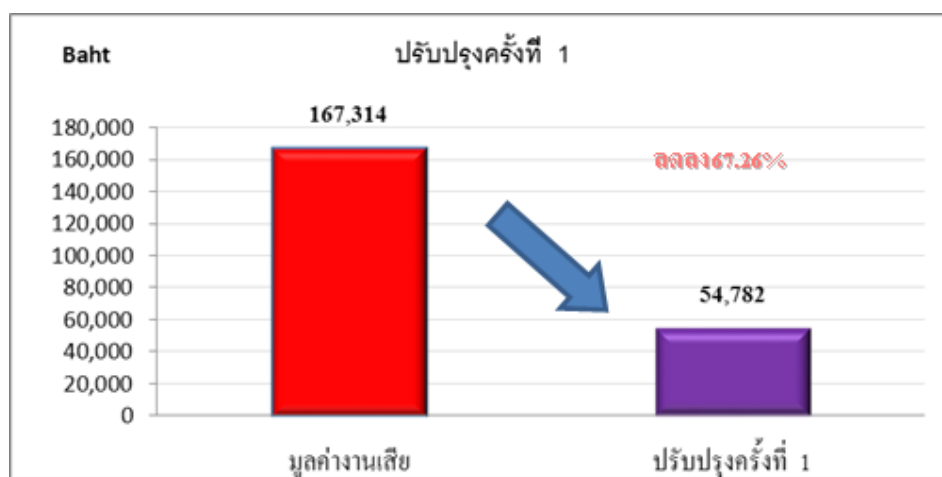
ผลิตภัณฑ์	ปริมาณการผลิต (เดือน)			ปริมาณการใช้ผ้าคาร์บอน (m ²)			ปริมาณเศษผ้าคาร์บอน (ที่เหลือ) (m ²)	บาท/(m ²)	มูลค่าเศษผ้าคาร์บอน(ที่เหลือ)/บาท
	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย			
กัมบังลม (Stossleiste)	80	80	80	25.7	25.7	25.7	10.207	2,400	24,497
สปอยเลอร์	80	80	80	53.0	53.0	53.0	15.02	2,400	36,048

5.4.2 ปรับปรุงครั้งที่ 2 ทำการปรับปรุง การตัดผ้าคาร์บอนและแทรกชิ้นงานเข้าไประหว่างการตัดอีกเป็นสองชิ้น คือ ครัวบิลลามแล้วทำชิ้นงานตัวอย่างขึ้นมาพร้อมกับนำเสนอต่อผู้บริหาร

ก่อนทำการปรับปรุงได้ทำการตรวจสอบเศษผ้าที่ทิ้งในขบวนการตัดผ้าปกติพบว่า มีของเสียเฉลี่ย 100 % หลังทำการปรับปรุงได้ทำการตรวจสอบและแทรกชิ้นงานเข้าไปทั้งหมด สองชิ้นหลังการเปลี่ยนแปลงโปรแกรมการตัดผ้า ซึ่งพบว่าของเสีย ลดลงเหลือ 88.23 % หรือคิดเป็นมูลค่าเท่ากับ 19,688 บาทแสดงจำนวนของเสียก่อน และหลังการ ก่อนการปรับปรุง โดยเพิ่มขึ้นงานกรอบตะเข็บเขาไปใน โปรแกรมการตัดผ้าปกติ.และทำชิ้นงานตัวอย่างพบว่า มีของเสีย 39.35 % และหลังการปรับปรุงครั้งที่ 2 โดยเพิ่มขึ้นงานครัวบิลลามเขาไปใน โปรแกรมการตัดผ้าปกติ และทำชิ้นงานตัวอย่างพบว่า มีของเสีย 2.73 % โดยสามารถแสดงข้อมูลได้ตั้งแต่เริ่มการดำเนินงานวิจัย จนถึงติดตามผลงานวิจัย

(Spoiler)									
กาบข้าง (Side Faring)	80	80	80	89.0	89.0	89.0	43.25	2,400	103,800
Total							68.477	2,400	54,782

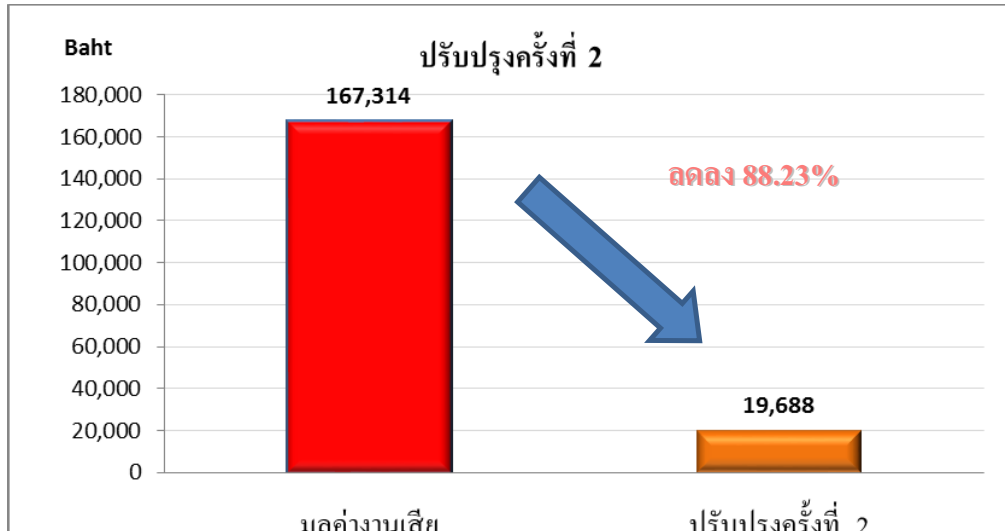

รูปที่ 14 กราฟแสดงการปรับปรุง ครั้งที่ 1

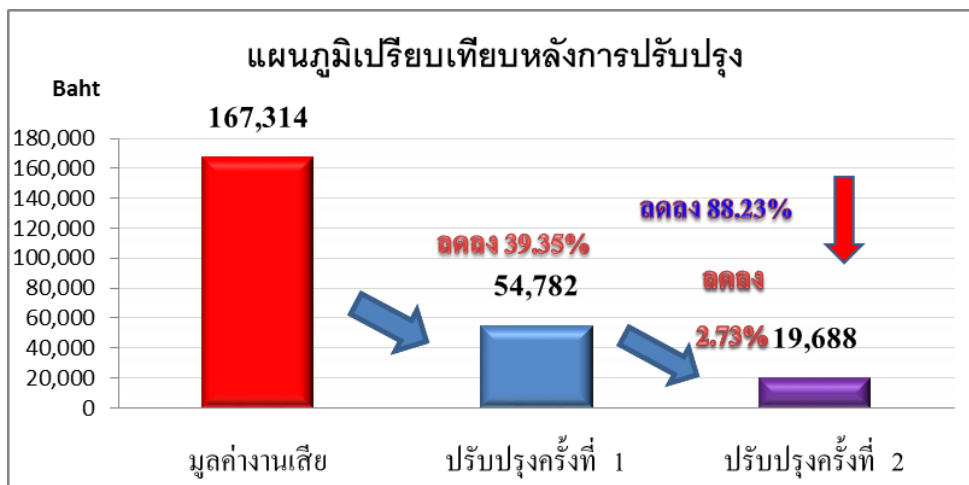
ตารางที่ 3 ตารางแสดงการปรับปรุงครั้งที่ 2

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณการผลิต (เดือน)			ปริมาณการใช้ผ้าคาร์บอน (m ²)			ค่าเฉลี่ย (m ²)	ปริมาณเศษผ้าคาร์บอน (ที่เหลือ) (m ²)	(m ²)/บาท	มูลค่าเศษผ้าคาร์บอน (ที่เหลือ)/บาท
	ก.ค	ส.ค	ก.ย	ก.ค	ส.ค	ก.ย				
กัมบังลม (Stossleiste)	80	80	80	25.7	25.7	25.7	25.7	5.24	2,400	12,576
สปอยเลอร์ (Spoiler)	80	80	80	53.0	53.0	53.0	53.0	4.25	2,400	10,200
กาบข้าง (Side Faring)	80	80	80	89.0	89.0	89.0	89.0	15.12	2,400	36,288

Total	25	2,400	19,688

รูปที่ 15 กราฟแสดงการปรับปรุงครั้งที่ 2

รูปที่ 4.12 กราฟเปรียบเทียบหลังการปรับปรุง

5.5 การเพิ่มขึ้นของผลิตภาพ (Productivity)

การเพิ่มขึ้นของผลิตภาพ (Productivity) ของกระบวนการผลิต โดยแสดงรายละเอียดการคำนวณและเปรียบเทียบก่อนและหลังการปรับปรุง (Before and After)

ตารางที่ 4 ตารางเปรียบเทียบก่อนและหลังการ
ปรับปรุง

มูลค่าของ เศษผ้า คาร์บอน	ปรับปรุง ครั้งที่ 1	ปรับปรุง ครั้งที่ 2	%	
167,314	54,782	19,688	67.26	88.23

6. สรุปผลและข้อเสนอแนะ

6.1 สรุปผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อลดความสูญเสียของการทิ้งเศษผ้าคาร์บอนจากกระบวนการผลิตชิ้นงานของแผนกตัดผ้า (CNC Cutting) และเป็นการเพิ่มผลิตภาพของกระบวนการผลิตซึ่งมีรายละเอียดต่อไปนี้

- 6.1.1 เพื่อลดมูลค่าของเศษผ้าคาร์บอนที่ทิ้งจากการผลิตปกติ
- 6.1.2 ผู้วิจัยมองเห็นว่าเศษผ้าคาร์บอนที่ทิ้งจากการผลิตสามารถนำไปทำเป็นผลิตภัณฑ์อื่นได้
- 6.1.3 การดำเนินงานผู้วิจัยได้ใช้ขบวนการของไคเซ็น (Kaizen) เสนอต่อผู้บริหารซึ่งทางบริษัทมีนโยบายอยู่แล้วซึ่งผู้บังคับบัญชาได้ให้ทางผู้วิจัยทำชิ้นงานตัวอย่างขึ้นมาด้วยหนึ่งชิ้นเพื่อที่จะนำชิ้นงานตัวอย่างให้ผู้บริหารระดับสูงดูและทางผู้บริหารระดับสูงสนใจมากจึงได้เซ็นอนุมัติให้ทำการผลิตชิ้นงานกรอบทะเบียนคาร์บอน เมื่อได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารระดับสูงแล้วก็ทำการออกแบบแม่พิมพ์พร้อมกับออกแบบโปรแกรมที่ใช้ตัดผ้าคาร์บอนของแผนกตัดผ้าคาร์บอน สามารถลดมูลค่าของเศษผ้า

คาร์บอนได้จริงและยังเพิ่มผลิตภัณฑ์ใหม่ให้กับทางบริษัทได้อีก และทางผู้วิจัยได้รับรางวัลโคเซ็นยอดเยี่ยมจากทางบริษัทอีกด้วยเมื่อเปรียบเทียบผลที่ได้ก่อนการปรับปรุงและหลังการปรับปรุงหลังจากที่ได้ทำการแก้ไขปรับปรุงแล้วพบว่าสามารถลดมูลค่าของเศษผ้าคาร์บอนที่ทิ้งจากการผลิตได้เมื่อเปรียบเทียบกับการทิ้งเศษผ้าคาร์บอนก่อนการแก้ไขโดยสรุปได้ดังนี้

6.1.4 เปอร์เซนต์ของการทิ้งเศษผ้าคาร์บอนในกระบวนการผลิตลดลงจาก 25% เหลือ 10% ซึ่งลดลงมากกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ก่อนการปรับปรุงว่าหลังการปรับปรุงจะต้องเหลือของเสียไม่เกิน 0.5%

6.1.5 ทำการปรับปรุงและพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่สามารถคล้องกับความต้องการของท้องตลาดเพื่อที่จะลดปัญหาการทิ้งเศษผ้าคาร์บอนจากขบวนการผลิต 167,314 บาท เหลือ 46,767 บาท ลดลงมากกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ก่อนการปรับปรุงว่าหลังการปรับปรุงจะต้องเหลือของเสียไม่เกิน 0.25 % และปรับปรุงผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง

6.2 ข้อเสนอแนะ

6.2.1 จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับขบวนการผลิตในการผลิตปกติยังได้เห็นว่ายังมีเศษผ้าที่เหลือทิ้งจากการผลิตอยู่มากและสามารถนำเศษผ้าเหล่านั้นมาทำเป็นมาใช้ประโยชน์ได้ หรือนำมาใช้ทำเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ได้อีก เช่น ถาดรองแก้วกาแฟหรือพวกถุงแจกสำหรับแจกให้กับลูกค้าที่มาดูโรงงาน หรือนักศึกษาที่มาฝึกงาน

6.2.2 ทางผู้วิจัยจะพัฒนาและปรับปรุงขบวนการผลิตอย่างต่อเนื่องและคิดหาผลิตภัณฑ์ใหม่ๆที่สอดคล้องกับการผลิตของบริษัทและนำเสนอต่อผู้บริหารอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- บวร สัตยายุทธิพงษ์. ปฏิรูปการผลิตด้วยไคเซ็น.
สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).
Kaizen Best Practices. สำนักพิมพ์เอเชีย
เพรส. 2552.
- มนตรี พิพัฒน์ไพบูลย์. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตชิ้นส่วนไฟเบอร์กลาส. [ออนไลน์]
เข้าถึงจาก :[http:// IE network 2014 /](http://IE network 2014 /)
บทความปี 2556 / POM005
(13 ตุลาคม 2556).
- สุชีรา ธีบุญรักษ์. การเตรียมวัสดุคอมโพสิตที่ได้จาก
ยางธรรมชาติ/เส้นใยคาร์บอน. [ออนไลน์]
เข้าถึงจาก : [http:// IE network 2014 /บทความ](http://IE network 2014 /บทความ)
ปี 2556 / POM005 (13 ตุลาคม 2556).
- พัทธ์พิมล สุวรรณกาญจน์. การลดเศษวัสดุจาก
กระบวนการผลิตชิ้นส่วนรถยนต์. [ออนไลน์]
เข้าถึงจาก : [http:// IE network 2014 /บทความ](http://IE network 2014 /บทความ)
ปี 2556/POM026 (13 ตุลาคม 2556).
- สถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ. เครื่องควบคุมคุณภาพ
7 ชนิด(7 QC Tools). [ออนไลน์] เข้าถึงจาก
[:http://youth.ftpi.or.th](http://youth.ftpi.or.th), (19 ตุลาคม 2556).
- ศุภชัย นาทะพันธ์. การควบคุมคุณภาพ (Quality
Control). บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด(มหาชน).
2551.
- ประเสริฐ ศิณีบุญจันทร์, และ นิรุต เฉลยชัย. แนว
ทางการลดของเสียในกระบวนการผลิตสายลือ
ประตูดรถยนต์. [ออนไลน์] เข้าถึงจาก :[http:// IE](http://IE network 2014 /บทความปี2556/POM020)
[network 2014 /บทความปี2556/POM020](http://IE network 2014 /บทความปี2556/POM020) (13
ตุลาคม 2556).

การพัฒนาระบบบัญชีผู้ผลิตน้ำดื่ม : กรณีศึกษาโรงงานน้ำดื่ม เอ็น พี เอส ตำบลบ้านบอม อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง

The development of the drinking water system: a case study of plant water NPS

Bomb Ban Mae Tha Lampang

ราตรี ไวสติ

คณะบัญชี วิทยาลัยอินเตอร์เทคลำปาง Email :Dok_ratree Waisati

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการปฏิบัติงาน ปัญหาทางการบัญชีของผู้ผลิตน้ำดื่ม กรณีศึกษา โรงงานน้ำดื่ม เอ็น พี เอส ตำบลบ้านบอม อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง เพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางการ พัฒนาระบบบัญชีที่เหมาะสม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก การสังเกตการณ์ปฏิบัติงานจริง ผลการวิจัยพบว่า ผู้ผลิตน้ำดื่ม โรงงานน้ำดื่ม เอ็น พี เอส จัดทำบัญชีอย่างง่าย แสดงรายการรายรับและรายจ่าย เท่านั้น เอกสารที่ใช้มีเพียงใบเสร็จรับเงิน รวมถึงการจัดเก็บเอกสารไม่เป็นระบบส่งผลให้เอกสารที่ใช้บันทึก บัญชีสูญหาย ไม่มีการนำตัวเลขทางบัญชีมาวิเคราะห์เพื่อการตัดสินใจ ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบระบบบัญชี แบบฟอร์มเอกสาร และรายงานการเงินที่เกี่ยวข้อง 6 ระบบ ได้แก่ การนำฝากและถอนเงินจากบัญชีเงินฝาก ธนาคารของกิจการ การซื้อวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ การผลิต การเบิกค่าจ้างแรงงานล่วงหน้า การจ่ายชำระ หนี้และค่าใช้จ่าย การขายและรับชำระเงิน

คำสำคัญ: ระบบบัญชี, ผู้ผลิตน้ำดื่ม

ABSTRACT:

This research aims to study how the performance. Accounting problems of drinking water. Case Study: Drinking Water NPS Bomb Ban Mae Tha Lampang. To contribute to the development of guidelines for the appropriate account. Data were collected by in-depth interviews. Observations Workshops The results showed that The production of drinking water plant NPS simple bookkeeping. Show only income and expenses The document contains only a receipt. The document is a document used to record results in lost accounts. None of accounting numbers to analyze and make decisions. Researchers have designed this system. Forms And related financial reporting systems, including 6 deposit and withdraw money from the bank accounts of the Company. The purchase of raw materials and production, labor, cash advance. The payment of debts and expenses. The sale and payment.

KEYWORDS:

Accounting system, The production of drinking water

1. บทนำ

ในปัจจุบันเศรษฐกิจของประเทศไทยได้มีการเติบโตขึ้นอย่างรวดเร็ว ภาคส่วนของธุรกิจต่างๆ มีการแข่งขันในระดับที่สูงขึ้น รวมถึงธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการผลิตน้ำดื่มบรรจุขวด อาจสืบเนื่องมาจากสภาพอากาศของประเทศไทย ปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งน้ำธรรมชาติ ทำให้แหล่งน้ำมีภาวะปนเปื้อน ไม่สามารถที่จะนำมาบริโภคอุปโภคได้ จึงส่งผลให้มีความต้องการน้ำดื่มในปริมาณที่สูงขึ้น และนอกจากนี้ น้ำดื่มบรรจุขวดยังมีข้อได้เปรียบทางด้านราคาที่ไม่สูงจนเกินไป จึงทำให้มีผู้ประกอบการที่สนใจเข้ามาในตลาดนี้นับวันมีอัตราเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ระบบบัญชีถือเป็นระบบหนึ่งในหลายๆ ระบบขององค์กรธุรกิจที่มีความสำคัญที่องค์กรจำเป็นต้องจัดให้มีเพื่อใช้ในการควบคุมการดำเนินงานและช่วยในการบริหารจัดการธุรกิจ ระบบบัญชีจึงถือเป็นระบบพื้นฐานที่ช่วยในการรวบรวมและให้ข้อมูลแก่องค์กรในด้านต่างๆ เพื่อใช้ในการวางแผนและการตัดสินใจในอนาคตได้

โรงงานน้ำดื่ม เอ็น พี เอส ตำบลบ้านบอม อำเภอมะเข่ จังหวัดลำปาง เป็นผู้ผลิตน้ำดื่มรายใหม่ซึ่งเปิดดำเนินการเมื่อปี 2553 กิจการประสบปัญหาในเรื่องของการขาดข้อมูลทางการเงินที่ใช้ในการบริหาร เนื่องจากระบบการทำงานมีการจัดทำบัญชีตามสะดวกคืออาศัยความสะดวกไม่ทำเอกสาร ไม่มีระบบบัญชีขาดการควบคุมการดำเนินงาน อีกทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเงินบัญชีก็ยังไม่ครอบคลุมถึงต้นทุน ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาการปฏิบัติทางการบัญชี ปัญหา อุปสรรคเพื่อนำไปสู่การเสนอแนะแนวทางการพัฒนาระบบบัญชีที่เหมาะสม รวมถึงการออกแบบเอกสารแบบฟอร์มและรายงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อที่จะสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการดำเนินงานในรอบระยะเวลาที่ผ่านมา รวมถึงการวางแผน ควบคุมและ

ประเมินผล และเป็นแนวทางในการปรับใช้กับกลุ่มผู้ผลิตน้ำดื่มรายอื่นได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาระบบบัญชีผู้ผลิตน้ำดื่ม: กรณีศึกษาโรงงานน้ำดื่ม เอ็น พี เอส ตำบลบ้านบอม อำเภอมะเข่ จังหวัดลำปาง

2. การทบทวนวรรณกรรม

การวางระบบบัญชี (นภาพร ฌ เชียงใหม่ ,2554:1-17) หมายถึง การสร้างแบบระบบ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการจัดระเบียบการทำงาน ให้ข้อมูลรายการค้าจัดเก็บอย่างมีระเบียบและเป็นหมวดหมู่ ในลักษณะของธนาคารข้อมูล (Databank system) เพื่อให้สามารถใช้ข้อมูลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการทำงานที่มีความสัมพันธ์ประสานกัน ทำให้ปฏิบัติงานถูกต้องรวดเร็ว ลดข้อผิดพลาดในการบันทึก ลดปัญหาการเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนและความไม่สอดคล้องกันของข้อมูล เพื่อให้การวางระบบบัญชีมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องเข้าไปศึกษาการทำงานตามระบบบัญชีปัจจุบันของกิจการก่อนเสมอ เพราะจะก่อให้เกิดการเชื่อมต่อของกระบวนการทำงานในระบบงานของกิจการตามปกติ พร้อมกับวิเคราะห์ระบบเดิมเพื่อให้มีความคล่องตัวสูง เทคนิคที่ใช้ในการจัดบันทึกข้อมูลมี 3 วิธี คือ การจดบันทึก (Narrative description) การใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการเขียนผังทางเดินของเอกสาร หรือการเขียนภาพแสดงทางเดินของเอกสารและการบันทึกบัญชี (Flow chart) การจัดระบบให้ธุรกิจต่างๆ จำเป็นต้องเข้าไปศึกษา ถึงวิธีการดำเนินงานของกิจการ การใช้เครื่องมือเครื่องใช้ กำหนดวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเอกสารการค้า การบันทึกการรายงาน รวมทั้งการเก็บรักษาข้อมูลและเอกสารทางการเงินในแฟ้มชั่วคราวหรือแฟ้มถาวร เพื่อนำผลการวิเคราะห์เสนอแนะ การปรับปรุงขั้นตอนการ

ทำงานใหม่จะต้องกำหนดงานที่ต้องจัดทำตามลำดับต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ขอทราบความต้องการของเจ้าของ หรือฝ่ายบริหารว่ามีความต้องการอย่างไรซึ่งต้องทำการสำรวจธุรกิจเพื่อให้ทราบลักษณะโดยทั่วไปถึงลักษณะ ประเภทของธุรกิจ โครงสร้างการบริหาร ขั้นตอนการปฏิบัติงานของกิจการ ลักษณะรายการค้าแบบฟอร์มที่ใช้ รวมทั้งความต้องการจะให้อ่างระบบใหม่ทั้งระบบ หรือต้องการให้ปรับปรุงเพียงบางส่วน

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาขั้นตอนการ ดังนี้ (1)การวิเคราะห์รายการของธุรกิจนั้น ๆ จะรวมทั้งการศึกษาแบบฟอร์ม (2) ศึกษาถึงการบันทึกรายการขั้นต้น ของรายการต่าง ๆ คือ การลงในสมุดรายวัน หรือ สิ่งที่จะใช้แทนกันได้ เช่น ใบสำคัญ (3)ศึกษาถึงการลงบัญชีขั้นสุดท้าย ได้แก่ การบันทึกบัญชีแยกประเภทย่อยและบัญชีย่อย (4)ทำการวิเคราะห์และทำรายงาน ที่จะได้จากบัญชีต่าง ๆ เพื่อเป็นการควบคุมงานในด้านการบริหาร

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาการจัดระเบียบองค์การ เพื่อจัดแบ่งหน่วยงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ กำหนดระบบการทำงาน เส้นทางเดินของข้อมูลและเอกสารการบัญชี เพื่อให้มีระดับการควบคุมภายในที่มีคุณภาพ

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาการกำหนดระบบการควบคุมภายใน การจัดระบบข้อมูลทางการบัญชีจะต้องจัดระบบการทำงานให้หน่วยงานในธุรกิจปฏิบัติงานได้สะดวกรวดเร็ว ถูกต้องและควบคุมภายในที่ดีที่สุด

ขั้นตอนที่ 5 ศึกษาการกำหนดชุดเครื่องมือเครื่องใช้และเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะใช้ จะต้องกำหนดเครื่องมือเครื่องใช้ คอมพิวเตอร์ ที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงานของพนักงาน เครื่องช่วยในการบันทึกข้อมูลในแบบฟอร์มสมุดรายวัน บัญชีแยกประเภทและการจัดทำรายงาน

ขั้นตอนที่ 6 ศึกษาการออกแบบเอกสารที่ใช้ในธุรกิจ เช่น ใบสำคัญจ่าย สมุดเช็ค ใบลดหนี้ ใบสั่งซื้อ ใบขอซื้อ ใบส่งขาย ใบส่งสินค้า ใบกำกับภาษี ฯลฯ

ขั้นตอนที่ 7 ศึกษาการออกแบบสมุดลงรายการขั้นต้น ชุดสมุดต่าง ๆ หรือแบบพิมพ์เป็นแผ่นๆ ที่ใช้แทนสมุดรายวันขั้นต้น ใช้ในการบันทึกรายการขั้นต้น

ขั้นตอนที่ 8 ศึกษาการออกแบบบัญชีแยกประเภท ที่ใช้บันทึกรายการต่างๆ ที่ผ่านจากสมุดรายวันขั้นต้น เพื่อจัดแยกประเภท และจัดหมวดหมู่ของบัญชี

ขั้นตอนที่ 9 ศึกษาการออกแบบชุดรายงานและงบการเงินต่าง ๆ จะต้องได้ข้อมูลถูกต้องและทันเวลาตามความต้องการ ที่จะนำรายงานหรืองบการเงินนั้นไปใช้เสนอต่อฝ่ายบริหาร หรือเสนอต่อหน่วยงานราชการเป็นประจำ

ขั้นตอนที่ 10 ศึกษาคู่มือในการปฏิบัติงานตามระบบบัญชี โดยจัดทำคำสั่งและคู่มือการปฏิบัติงานตามระบบ กำหนดวิธีการทำงานให้ละเอียดรัดกุม กำหนดเส้นทางเดินของงานต่าง ๆ จัดทำคำอธิบายกว้างๆ เกี่ยวกับการทำงานตามระบบ

ขั้นตอนที่ 11 เขียนแผนภาพเส้นทางเดินของเอกสารและการบันทึกบัญชี ตามวิธีการทำงานของระบบเดิม การกำหนดหน่วยงาน การกำหนดเอกสารที่ใช้ในระบบ การกำหนดเส้นทางเดินการกำหนดการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ

และนอกจากนี้ยังต้องศึกษาเกี่ยวกับวงจรกิจกรรมการดำเนินงานซึ่งสามารถแบ่งได้ 4 วงจร คือ (1) วงจรทางการเงิน (Financial cycle) หมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวกับการให้ได้มาซึ่งเงินลงทุนรวมถึงการจัดการเงินสดเพื่อนำมาใช้จ่ายในกิจการ (2) วงจรค่าใช้จ่าย (Expenditure cycle) หมายถึง กลุ่มกิจกรรมที่เกี่ยวกับ

การซื้อสินค้าและบริการจากหน่วยธุรกิจอื่นๆ รวมถึงการก่อให้เกิดภาระหนี้สิน และการจ่ายชำระหนี้

(3) วงจรการผลิต (Production cycle) หมายถึงกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนสภาพสินทรัพย์ลงทุนทั้งหมด ทั้งวัตถุดิบ แรงงาน ค่าใช้จ่ายโรงงาน เพื่อเป็นสินค้าและบริการให้พร้อมที่จะขาย รวมทั้งการคำนวณต้นทุนการผลิต (4) วงจรรายได้ (Revenue cycle) หมายถึง กลุ่มของกิจกรรมที่เกี่ยวกับการขายสินค้าและบริการกับหน่วยธุรกิจอื่น ๆ รวมถึงการเก็บเงินจากการขายสินค้านั้น

มีงานวิจัยที่ศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีและการเงินของกลุ่มผลิต ตำบลท่าศาลา อำเภอเชียงใหม่ พบว่า ในอดีตผู้นำกลุ่มไม่ทราบผลการดำเนินงาน เนื่องจากไม่ได้จัดทำระบบสำคัญสำหรับจัดเก็บข้อมูลทางบัญชีด้วยระบบคอมพิวเตอร์ และไม่มีแบบฟอร์มเอกสารที่เป็นมาตรฐานใช้งาน ผู้ศึกษาจึงได้ออกแบบระบบบัญชีและการเงิน แบบฟอร์มเอกสารและรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องให้กลุ่มรวมทั้งสิ้น 7 ระบบ ได้แก่ การรับเงินสนับสนุนเพื่อเป็นทุนในการดำเนินการซื้อวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ การจ่ายวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ให้สมาชิกทำการผลิตการยืมเงินทดรองจ่ายและจ่ายเงินยืมเป็นค่าจ้างแรงงานให้สมาชิก การรับผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากสมาชิก การจัดจำหน่าย และการรับชำระหนี้ (แบ่งได้เป็น 3 ระบบการขายสด ระบบการขายเชื่อและระบบการฝากขาย) และการจ่ายชำระหนี้และค่าใช้จ่าย

จากการนำระบบบัญชีการเงิน รวมถึงเอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ ทดลองปฏิบัติกับบุคลากรด้านบัญชีและสมาชิกในกลุ่มเพื่อทดลองใช้และตรวจสอบความถูกต้องก่อนส่งมอบให้ไว้ใช้เป็นเครื่องมือช่วยในการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจ วางแผนงานจัดทำงบการเงินได้ด้วยตนเองนั้น พบว่ามีปัจจัยต่อไปนี สมาชิกของกลุ่มยังขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และความรู้เบื้องต้นด้านการบัญชีการเงิน ระบบบัญชีได้กำหนดให้มีการ

บันทึกข้อมูลและเอกสารรายงาน เพื่อการตรวจสอบซึ่งกันและกันจึงมีเอกสารและรายงานเพิ่มขึ้น ทำให้สมาชิกของกลุ่มมีงานที่รับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นด้วย

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ เจ้าของกิจการ พนักงานบัญชี พนักงานจัดส่งน้ำดื่ม และพนักงานฝ่ายผลิต โรงงานน้ำดื่ม เอ็น พี เอส ตำบลบ้านบอม อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง จำนวน 10 คน

4.2 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย วิธีการจดบันทึก (Narrative description) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (Depth Interview) การสังเกตการณ์ปฏิบัติงาน (Observation) แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการร่างระบบบัญชีและเขียนแผนภาพแสดงทางเดินของเอกสารและการบันทึกบัญชี (Flow Chart)

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการประมวลผลข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ (Depth Interview) การสังเกตการณ์ปฏิบัติงาน (Observation) จะถูกนำมาประมวลผลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis) และ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อบรรยายถึงระบบทางเดินเอกสาร (Flow Chart) ระบบการบันทึกบัญชี ระบบบัญชีทั่วไปและรายงานการเงิน และระบบการควบคุมภายใน

4. ผลการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีผู้ผลิตน้ำดื่ม : กรณีศึกษา โรงงานน้ำดื่ม เอ็น พี เอส ตำบลบ้านบอม อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง ผู้วิจัยได้จัดแบ่งการรายงานผลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพปัจจุบันของผู้ผลิตน้ำดื่มและกระบวนการทำงานตามระบบบัญชีรูปแบบเดิม

โรงงานน้ำดื่ม เอ็น พี เอส มีเงินทุนในการในการดำเนินงานจำนวน 300,000 บาท โดยมีนายบุญธรรม สายเขียว เป็นผู้เริ่มก่อตั้งและเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว มีระบบงานมีการจดบันทึกรายการค้าด้วยระบบมือ เอกสารที่ใช้มีเพียงใบเสร็จรับเงิน รวมถึงการจัดเก็บเอกสารไม่เป็นระบบ ระบบบัญชีเดิมที่กิจการมีอยู่สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระบบ คือ

ระบบที่ 1 ระบบการขายสินค้าและการรับชำระหนี้ กิจการมีการขายน้ำดื่มโดยการตะเวนขายไปเรื่อย ๆ ตามแหล่งชุมชนต่าง ๆ ซึ่งการขายแต่ละครั้งจะได้รับเงินสดทันที ซึ่งพนักงานจัดส่งจะเป็นคนจัดเก็บและทุกสิ้นวันจะรวบรวมเงินที่ขายได้ส่งให้กับพนักงานบัญชี หลังจากนั้นพนักงานบัญชีก็จะทำการบันทึกยอดเงินจากการขายในแต่ละวันในสมุดบันทึกรายรับรายจ่ายจากระบบนี้พบปัญหาว่าไม่มีการสอบทานหรือตรวจสอบว่ายอดเงินที่ได้รับตรงกับจำนวนสินค้าที่ขายไม่มีเอกสารหลักฐานที่สามารถอ้างอิงได้

ระบบที่ 2 ระบบการจ่ายชำระหนี้และค่าใช้จ่าย เมื่อมีการจ่ายค่าใช้จ่ายประจำ เช่น ค่าน้ำ ค่าไฟฟ้า ค่าแรงงาน เจ้าของกิจการจะเป็นคนชำระค่าใช้จ่ายทั้งหมด เมื่อได้รับเอกสารชำระหนี้ เช่น ใบเสร็จรับเงินจะนำไปมอบให้พนักงานบัญชีเก็บไว้เป็นหลักฐาน พร้อมบันทึกรายการในสมุดรายรับรายจ่ายจากระบบนี้พบว่าเจ้าของกิจการเป็นผู้รับผิดชอบจ่ายหมด ทำให้บางรายการพนักงานบัญชีไม่ทราบ และไม่ได้ทำการบันทึกการรายการรายจ่ายดังกล่าว

ระบบที่ 3 ระบบการผลิต พบว่ากิจการไม่มีการจดบันทึกจำนวนการผลิตสินค้าในแต่ละวัน ใช้วิธีการผลิตไปเรื่อย ๆ หรือวิธีการกะประมาณด้วยสายตาส่งผลให้เกิดปัญหาการผลิตสินค้าขาดหรือเกินความต้องการของผู้บริโภค

ส่วนที่ 2 การวางระบบบัญชีใหม่และการควบคุมภายใน

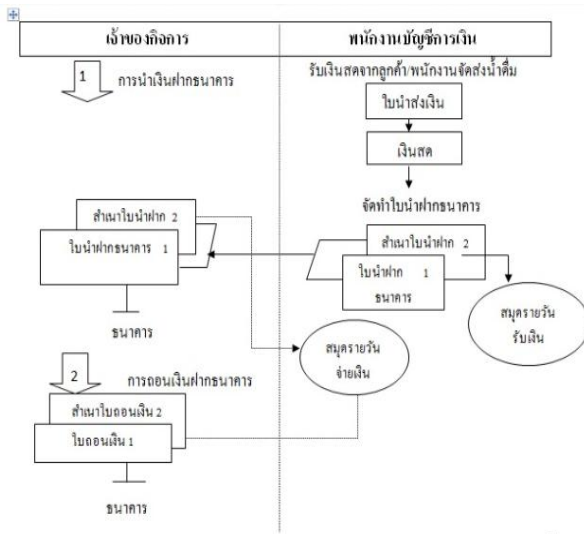
จากการศึกษาข้อมูลที่เก็บรวบรวม ได้มีการนำมาวิเคราะห์และออกแบบระบบบัญชีให้เหมาะสมกับกิจการ ดังนี้ (1) กำหนดผังบัญชี และผังทางเดินของงานต่าง ๆ โดยให้มีการสอบย้อนภายในโดยอาศัยความสะดวกในการออกแบบ (2) กำหนดรูปแบบของสมุดบัญชี เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการกำหนดโดยคำนึงถึงความต้องการและความสะดวกในการใช้ (3) ออกแบบรายงานต่างๆ เพื่อนำเสนอต่อเจ้าของกิจการ เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการบริหารจัดการ ควบคุมการดำเนินงาน และแก้ไขปัญหาของกิจการได้ (4) ออกแบบการควบคุมภายใน ให้สอดคล้องกับการดำเนินงาน ในแต่ละกิจกรรมของกิจการ

และนอกจากนี้ยังได้มีการออกแบบเอกสารประกอบการลงบันทึกบัญชีเพื่อให้ระบบเอกสารประกอบสอบทานความถูกต้องและเชื่อถือได้ของข้อมูลทางการบัญชี ซึ่งเอกสารและสมุดบัญชีที่เพิ่มเติมมีดังนี้ (1) สมุดบันทึกการส่งน้ำ (2) สมุดรายวันรับเงิน (3) สมุดรายวันจ่ายเงิน (4) สมุดรายวันซื้อ (5) สมุดการผลิต-เบิกจ่ายน้ำดื่ม (6) ใบเสร็จรับเงิน (7) ใบจดรายการซื้อ (8) ใบส่งเงิน (9) ใบยืมเงิน (10) ใบเบิกน้ำดื่ม (11) .ใบสำคัญจ่าย (12) บัตรลงเวลาทำงาน (13) ทะเบียนคุมเจ้าหน้าที่รายตัว (14) ทะเบียนคุมลูกหนี้เงินยืมล่วงหน้า (15) ทะเบียนคุมลูกหนี้การค้า ซึ่งระบบใหม่ของกิจการที่ได้พัฒนาขึ้นมีทั้งหมด 6 ระบบ ดังนี้

ระบบที่ 1 ระบบการนำฝากและถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ

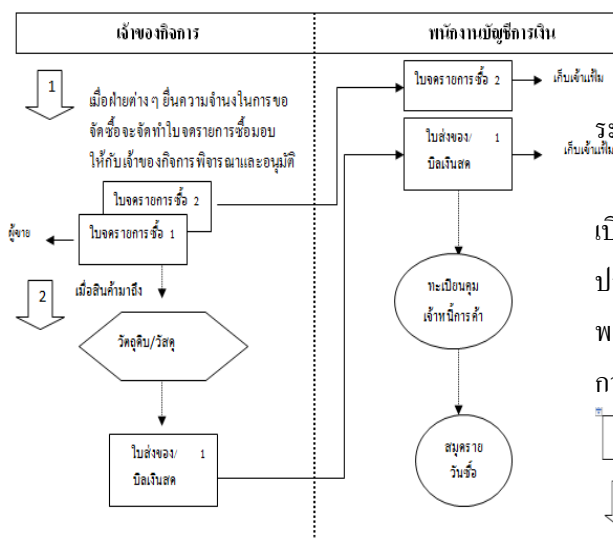
การวางระบบบัญชีสำหรับเงินสดก็เพื่อให้กิจการมีวิธีปฏิบัติในการรับจ่ายเงินที่ถูกต้องตามหลักการควบคุมภายในที่ดีเพื่อให้มีการเก็บรักษาเงินสดและ

แบบฟอร์มต่างๆ ไว้ในที่ปลอดภัยรวมถึงมีเอกสารประกอบรายการที่ถูกต้องเชื่อถือได้

ภาพที่ 1 แสดงระบบบัญชีที่พัฒนาขึ้นระบบที่ 1 ระบบกานำฝากและถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของ กิจการระบบที่ 2 ระบบการซื้อวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์

เมื่อฝ่ายต่างๆ มีความต้องการจัดซื้อวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ ฝ่ายต่างๆ จะจัดทำใบจกรายการซื้อจำนวน 2 ฉบับ และมอบให้กับเจ้าของกิจการพิจารณาและทำการอนุมัติ ลักษณะการจัดซื้อเจ้าของกิจการจะเป็นฝ่ายจัดซื้อด้วยตนเอง เนื่องจากทางกิจการไม่มีพนักงานฝ่ายจัดซื้อเพราะเป็นโรงงานขนาดเล็ก

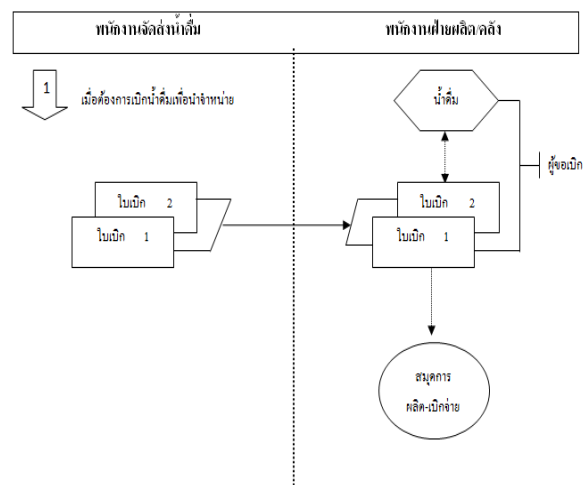

ภาพที่ 2 แสดงระบบบัญชีที่พัฒนาขึ้นระบบที่ 2 การซื้อ

วัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์

ระบบที่ 3 ระบบการผลิต

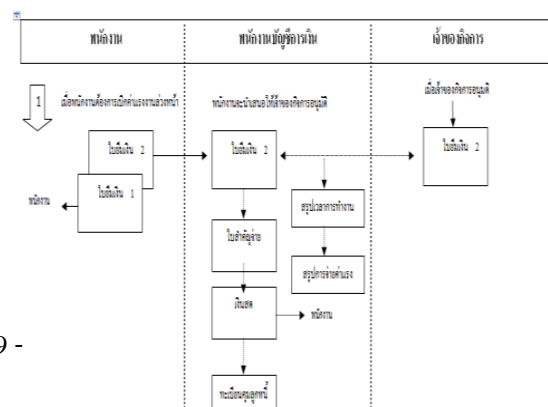
กิจการควรมีการวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับฝ่ายขาย มีการกำหนดอำนาจในการสั่งผลิต รวมถึงการจัดทำใบเบิกสินค้าซึ่งมีการอนุมัติถูกต้อง และตรงกับรายการผลิต เพื่อเป็นหลักฐานและข้อมูลในการบันทึกต้นทุนการผลิต และกรณีที่มีการเบิกน้ำดื่มจากฝ่ายผลิตหรือฝ่ายคลังเพื่อจำหน่ายควรมีมาตรการในการควบคุมการดำเนินงาน ตามจำนวนที่รับไปจำหน่ายเพื่อมิให้เกิดปัญหาในการควบคุมงาน

ภาพที่ 3 แสดงระบบบัญชีที่พัฒนาขึ้นระบบที่ 3 ระบบการผลิต

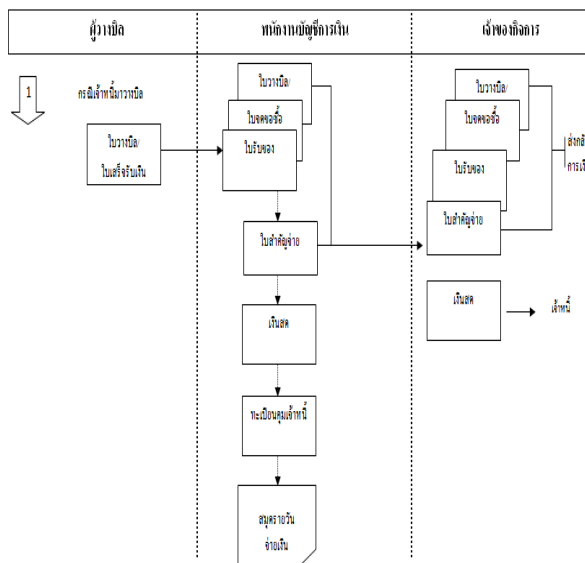
ระบบที่ 4 ระบบการเบิกค่าจ้างแรงงานล่วงหน้า

เมื่อพนักงานฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความต้องการเบิกค่าจ้างแรงงานล่วงหน้า พนักงานจะต้องแจ้งความประสงค์ความต้องการเบิกค่าจ้างแรงงานล่วงหน้าไปยังพนักงานบัญชีการเงินเพื่อให้พนักงานบัญชีการเงินทำการตรวจสอบยอดจำนวนเงินที่ทำการขอเบิกล่วงหน้า

ภาพที่ 4 แสดงระบบบัญชีที่พัฒนาขึ้นระบบที่ 4 ระบบการเบิกค่าจ้างแรงงานล่วงหน้า

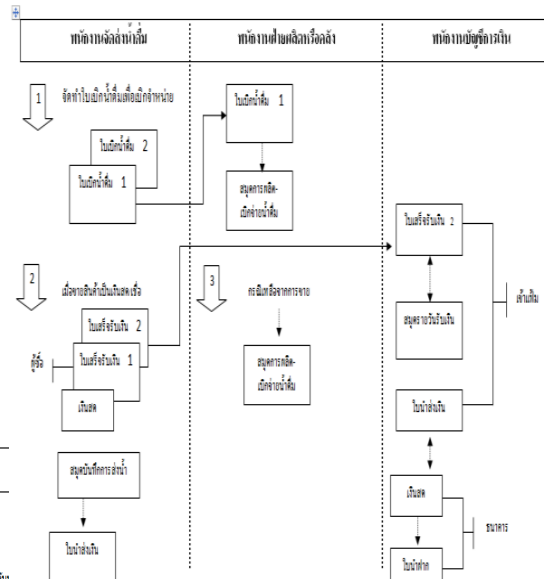
ระบบที่ 5 ระบบการจ่ายชำระหนี้และค่าใช้จ่าย
เมื่อเจ้าหน้าที่มาวางบิลและใบเสร็จรับเงิน พนักงานบัญชีการเงินจะทำการตรวจสอบข้อมูลซึ่งมีเอกสารประกอบคือ ใบจกรายการขอซื้อ ใบรับของ/ใบส่งของ และจัดทำใบสำคัญจ่าย เพื่อสำหรับเจ้าของกิจการอนุมัติ

ภาพที่ 5 แสดงระบบบัญชีที่พัฒนาขึ้นระบบที่ 5 ระบบการจ่ายชำระหนี้และค่าใช้จ่าย

ระบบที่ 6 ระบบการขายและรับชำระหนี้

การดำเนินการแหล่งรายได้หลักมาจากการขายน้ำดื่ม การวางระบบบัญชีสำหรับการขายจึงเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญเพื่อให้แน่ใจว่ามีการควบคุมการเคลื่อนย้ายสินค้า ป้องกันการสูญหายหรือทุจริต และได้รับเงินค่าขายครบถ้วน

ส่วนที่ 3 รายงานการประเมินการใช้ระบบใหม่ของผู้ผลิตน้ำดื่ม

การประเมินความพึงพอใจต่อระบบบัญชีและเอกสารทางบัญชี โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกได้มีการประเมินจากผู้ใช้เอกสารที่จัดทำขึ้นใหม่ในทุกระบบจำนวน 10 คน ประกอบด้วย เจ้าของกิจการ พนักงานบัญชีการเงิน พนักงานฝ่ายผลิตและพนักงานจัดส่งน้ำดื่ม ซึ่งเป็นผลการประเมินจากการสัมภาษณ์ในภาพรวมพบว่าความพึงพอใจในการใช้ระบบใหม่โดยการลงบันทึกบัญชีด้วยระบบสมุด พนักงานส่วนใหญ่มิมีความพึงพอใจในประเด็นต่างๆ ดังนี้ (1) ด้านประโยชน์ใช้สอย ที่สะดวก และง่าย มีหลักฐานในการลงรายการและอ้างอิง (2) รูปแบบเอกสารในการบันทึกข้อมูลเข้าใจง่าย สามารถสรุปผลข้อมูลได้ตามความต้องการ มีความมั่นใจว่าผลที่ได้ถูกต้องครบถ้วน (3) สามารถนำไปใช้กับการทำงานได้จริงและเหมาะสมช่วยลดเวลา ทำให้การทำงานรวดเร็วขึ้นและมีระบบการทำงานอย่างเป็นระบบ (4) สามารถดูข้อมูลที่ต้องการได้รวดเร็วและทันเวลา (5) เอกสารที่จัดทำขึ้นมีความเพียงพอและเหมาะสมกับสภาพการทำงานและง่ายต่อการจัดเก็บการทำงานในแต่ละขั้นตอนมีความ

สอดคล้องทั้งในการบันทึกเอกสารและหน้าที่ของแต่ละคนและไม่ก่อให้เกิดปัญหาในการลงรายการ

5. สรุปและอภิปรายผล

ผู้ผลิตน้ำดื่มจะจัดทำบัญชีอย่างง่าย โดยแสดงรายรับและรายจ่ายเท่านั้น และยังคงบันทึกรายการต่างๆ ด้วยระบบมือ ไม่มีกานาโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีมาใช้เนื่องจากว่ามีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง และไม่ต้องการจัดทำบัญชีให้มีความยุ่งยากมากไปกว่านี้ รูปแบบการบริหารงาน การแก้ไขปัญหาที่ยังคงเป็นเจ้าของกิจการเป็นผู้ตัดสินใจเองทั้งหมด เพื่อตัดปัญหาการยกยอก หรือการทุจริตต่าง ๆ และเมื่อการบริหารงานของผู้ผลิตน้ำดื่มขาดสภาพคล่อง เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐในเรื่องงบประมาณ เพราะเป็นกิจการเจ้าของคนเดียว ทำให้การผลิตไม่ต่อเนื่อง และปัญหาที่ผู้ผลิตน้ำดื่มส่วนใหญ่ประสบอยู่คือ ปัญหาสินค้าคงคลังไม่ตรงกับบัญชี หรือสูญหาย เอกสารประกอบการบันทึกบัญชีไม่ถูกต้อง ปัญหาการบันทึกรายได้และค่าใช้จ่าย และปัญหาเกี่ยวกับเอกสารประกอบการบันทึกบัญชีภายในกิจการมีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้งเนื่องจากบางฝ่ายยังคงไม่ให้ความสำคัญกับการบันทึกบัญชี รวมทั้งระบบการควบคุมภายในเกี่ยวกับเงินสด เงินฝากธนาคารและเอกสารต่างๆ ไม่เหมาะสมอีกด้วย

ผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้สามารถกำหนดรูปแบบของระบบบัญชีที่จำเป็นและเหมาะสม รวมถึงการพัฒนาระบบเดิมให้มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงความต้องการและความสะดวก ไม่ยุ่งยากซับซ้อนซึ่งมีทั้งหมด 6 ระบบ ได้แก่ ระบบที่ 1 ระบบการนำฝากและถอนเงินจากบัญชีเงินฝากธนาคารของกิจการ ระบบที่ 2 ระบบการซื้อวัตถุดิบและวัสดุอุปกรณ์ ระบบที่ 3 การผลิต-การเบิกจ่ายน้ำดื่ม ระบบที่ 4 ระบบการเบิกค่าจ้างแรงงานล่วงหน้า ระบบที่ 5 ระบบการจ่ายชำระหนี้และค่าใช้จ่าย ระบบที่ 6 ระบบการขายและรับชำระเงิน

และจากการนำระบบบัญชีรวมถึงเอกสารแบบฟอร์มต่างๆ มาทดลองใช้กับผู้ผลิตน้ำดื่มผลการประเมินสอดคล้องกับงานของมานิตย์ มานุษยานนท์ (2551) วิจัยศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบบัญชีและการเงินของกลุ่มผลิต ตำบลท่าศาลา อำเภอเชียงใหม่ ในด้านการนำระบบบัญชีการเงินรวมถึงเอกสารแบบฟอร์มต่าง ๆ ทดลองปฏิบัติกับบุคลากรด้านบัญชีและสมาชิกในกลุ่มเพื่อทดลองใช้ พบว่ามีปัจจัยต่อไปนี้ของทางผู้ผลิตน้ำดื่มยังขาดทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์และความรู้เบื้องต้นด้านการบัญชีการเงิน ระบบบัญชีได้กำหนดให้มีการบันทึกข้อมูลและเอกสารรายงาน เพื่อการตรวจสอบซึ่งกันและกันจึงมีเอกสารและรายงานเพิ่มขึ้น ทำให้สมาชิกของกลุ่มมีงานที่รับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ระบบบัญชีเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่เจ้าของกิจการสามารถนำข้อมูลสารสนเทศทางการเงินเหล่านั้นมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานให้มีประสิทธิภาพผู้ผลิตน้ำดื่มควรจัดทำเอกสารและปฏิบัติตามขั้นตอนตามระบบบัญชีที่วางไว้ทุกขั้นตอน เพื่อป้องกันเรื่องความครบถ้วนในการบันทึกบัญชีเพื่อให้ข้อมูลสามารถตรวจสอบได้

2. ภาครัฐควรเข้ามาให้ความช่วยเหลือให้ตรงกับความต้องการของผู้ผลิตน้ำดื่มในทุก ๆ ด้าน โดยการสอบถามความต้องการของผู้ผลิตเป็นหลัก เพื่อพัฒนากลุ่มผู้ผลิตขนาดเล็กสามารถแข่งขันกับคู่แข่งในตลาดได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องการพัฒนา ระบบบัญชีและออกแบบเอกสารทางบัญชีผู้ผลิตน้ำดื่มกรณีศึกษา : โรงงานน้ำดื่ม เอ็น พี เอส ตำบลบ้านบอม อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปางสามารถสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความอนุเคราะห์จาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จักรพันธ์ พรนิมิต (อธิการบดีวิทยาลัยอินเตอร์เทคโนโลยี)

ปาง) ที่ให้งบประมาณในการจัดทำวิจัยในครั้งนี้ รองศาสตราจารย์สุวรรณมา เลาหะวิสุทธิ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) ที่ได้อ่านผลงานวิจัย ประเมินผลและแสดงข้อคิดเห็น และให้คำปรึกษาในการทำวิจัย ผู้เขียนกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ผลิตน้ำดื่ม โรงงานน้ำดื่ม เอ็น พี เอส ที่ให้ความช่วยเหลือในการให้ข้อมูลคุณค่าและประโยชน์อันใดที่งานวิจัยฉบับนี้ ผู้เขียนขอบขอบคุณ คณาจารย์ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการและทุกท่านที่เกี่ยวข้อง

เอกสารอ้างอิง

นภาพร ณ เชียงใหม่. ระบบบัญชี. กรุงเทพฯ:บริษัท

พัฒนาวิชาการ. 2535. จำกัด

มานิตย์ มานุษยานนท์. 2551. การพัฒนาระบบบัญชี

และการเงินของกลุ่มผลิต ตำบลท่าศาลา อำเภอเมืองเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโท , มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

การวัดทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาคณะบัญชี ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ มหาวิทยาลัยธนบุรี

The Measurement for professional skills of Accounting Faculty Students Northern

Academic center Service Thonburi University

กมลวรรณ ศิริจันทร์¹ และดร.สมชาย เลิศภิรมย์สุข²

¹คณะบัญชี, ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรีวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

²คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยธนบุรี

บทคัดย่อ:

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาคณะบัญชี ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ มหาวิทยาลัยธนบุรีจังหวัดลำพูน ซึ่งทำการวิจัยโดยใช้แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามแบบวัดทักษะทางวิชาชีพบัญชี 5 ด้าน ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพบัญชี และข้อเสนอแนะอื่นๆ รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 73 คน และนำข้อมูลจากแบบสอบถามมาทำการวิเคราะห์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ความถี่ร้อยละ และค่าเฉลี่ย

จากผลการวิจัยพบว่านักศึกษาคณะบัญชี ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ มหาวิทยาลัยธนบุรีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง และมีงานทำ ในด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีทักษะทางวิชาชีพบัญชี โดยมีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การทำงานทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ และทักษะปัญญา ตามลำดับ

ในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี นักศึกษาคณะบัญชี ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ มหาวิทยาลัยธนบุรี เห็นว่าควรพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีโดยการอบรม/สัมมนา และควรมีทักษะด้านคอมพิวเตอร์ ภาษาอังกฤษ และกฎหมาย อีกทั้งยังเห็นว่า การใช้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาเป็นทักษะที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับวิชาชีพบัญชี

ABSTRACT:

This survey research aims to study in the accounting profession skills of Thonburi University Accounting Faculty students. In this research, the questionnaire was divided into 4 parts i.e. general information of respondents, measurement of *accounting professionskills* 5 topics, opinions on the development of *accounting professionskills and other suggestions*. The data collection tool was the questionnaire from 73 respondents. The descriptive statistics for data analysis comprised frequency, percentage and mean.

The research results revealed that most of the accounting students of Accounting Faculty of Thonburi University, Lamphun Campus were female and employed. In term of *accounting profession skills*, most students had *accounting profession skills*. Respectively by interpersonal and communication skills, personal skills, technical and functional skills, organizational and business management skills and intellectual skills.

In term of opinions towards on the development of *accounting professionskills*, students of Accounting Faculty of Thonburi University, Lamphun Campus agreed that should improve the *professional accounting ethics* by training / seminars and should have computer skills, english skills and law skills. As well as the ability to solve problems is a most important for *accounting professionskills*.

1. บทนำ

วิชาชีพบัญชีนับเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม ดังนั้นผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชียังจำเป็นต้องมีทักษะที่จะทำให้ตนสามารถเป็นได้ทั้งที่ปรึกษาธุรกิจ นักวิเคราะห์การเงิน ผู้สื่อสาร นักเจรจาต่อรอง และผู้จัดการในแต่ละสถานการณ์ที่เหมาะสม ในขณะที่เดียวกันความซื่อสัตย์ ความเที่ยงธรรม และความต้องการที่จะยกย่ององค์กรที่ตนทำงานอยู่ ก็เป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ส่วนค่านิยม จรรยาบรรณ และทัศนคติทางวิชาชีพก็เป็นส่วนส่งเสริมในการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ประสบความสำเร็จผู้วิจัยจึงสนใจถึงการวัดทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาคณะบัญชี สาขาวิชาการบัญชี ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี จังหวัดลำพูน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของนักศึกษาให้พร้อมต่อการประกอบวิชาชีพบัญชีต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาคณะบัญชี ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ มหาวิทยาลัยธนบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบถึงทักษะทางวิชาชีพบัญชีของนักศึกษาคณะบัญชี ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ มหาวิทยาลัยธนบุรี

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

นักศึกษสาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี จังหวัดลำพูน จำนวน 73 ราย โดยทำการเก็บข้อมูลทั้งหมดทุกราย

วิจัยฉบับนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการรวบรวมข้อมูลมีลักษณะคำถาม

เป็นแบบปลายเปิด และแบบปลายปิด แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ

ส่วนที่ 2 การวัดทักษะทางวิชาชีพบัญชีของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มากปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยครอบคลุมทักษะทางวิชาชีพบัญชีตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีฉบับที่ 3 ซึ่งมี 5 ด้าน ประกอบด้วย

- ด้านที่ 1 ทักษะทางปัญญา
- ด้านที่ 2 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน
- ด้านที่ 3 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล
- ด้านที่ 4 ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสื่อสาร
- ด้านที่ 5 ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) การเก็บรวบรวมข้อมูลจะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาสาขาวิชาการบัญชี คณะบัญชี ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี จังหวัดลำพูน

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และการศึกษาค้นคว้าที่

เกี่ยวข้อง มีแหล่งมาจากที่ต่างๆ ทั้งเอกสาร และการค้นคว้าผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ของข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ อาชีพ

ส่วนที่ 2 การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ในการวัดทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี ข้อมูลที่แสดงความเห็นใช้วัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีเกณฑ์ในการให้คะแนนตามระดับความสามารถแต่ละระดับ ดังนี้

คะแนน	ระดับความสามารถ
5	มากที่สุด
4	มาก
3	ปานกลาง
2	น้อย
1	น้อยที่สุด

กำหนดช่วงค่าเฉลี่ยเพื่อทำการวิเคราะห์ผลแบ่งเป็น 5 ระดับ จากช่วงค่าเฉลี่ยดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง น้อยที่สุด

ส่วนที่ 3 การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ของความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ

ส่วนที่ 4 การสรุปข้อมูลเสนอแนะที่มีต่อทักษะทางวิชาชีพ

5. ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนใหญ่ร้อยละ 95.90 เป็นเพศหญิง ส่วนร้อยละ 4.10 เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 83.60 มีอายุอยู่ระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.10 และร้อยละ 1.40 มีอายุมากกว่า 40 ปี ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 49.30 เป็นพนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 26.00 ประกอบธุรกิจส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 11.00 เป็นข้าราชการ คิดเป็นร้อยละ 8.20 และไม่ได้ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 5.50

ส่วนที่ 2 การวัดทักษะทางวิชาชีพบัญชี

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้านคือ ทักษะทางปัญญา ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะการบริหารองค์กร และการจัดการธุรกิจ ในระดับที่ มาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.89

ด้าน ที่มี ทักษะ มาก ที่ สุด คือ ทักษะ ทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ที่ค่าเฉลี่ย 4.17 โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ปรึกษาหารือกันเพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น

รองลงมาคือ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ค่าเฉลี่ย 4.07 โดยส่วนใหญ่มีความสามารถในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง

ส่วนทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 3.82 โดยส่วนใหญ่มีความสามารถในด้านเทคโนโลยี การใช้ Microsoft Office และ Internet ในการทำงาน ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.71 โดยส่วนใหญ่มีความสามารถในด้านการจัดการงาน จัดแบ่งหน้าที่ มีความสามารถสูงใจ และพัฒนาบุคลากร และทักษะด้านปัญญา ค่าเฉลี่ย 3.69 โดยส่วนใหญ่มีความรู้ในการนำเสนอสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้รับมาวิเคราะห์และตีความหมายได้

เมื่อพิจารณาผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศพบว่าเพศชาย มีทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้านในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.27 โดยมีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย 4.66 รองลงมาคือ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ค่าเฉลี่ย 4.26 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 4.25 ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 4.17 และทักษะทางปัญญา ค่าเฉลี่ย 4.00

เพศหญิง มีทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้านในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.87 โดยส่วนใหญ่ มีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย 4.14 รองลงมาคือ ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ค่าเฉลี่ย 4.05 และทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 3.81 ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.69 และทักษะทางปัญญา ค่าเฉลี่ย 3.68

เมื่อพิจารณาผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ พบว่าช่วงอายุมากกว่า 40 ปี มีทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้าน ในระดับมากที่สุด ค่าเฉลี่ย 4.86 โดยมีทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร และทักษะ

ทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ค่าเฉลี่ย 5.00 รองลงมา มีทักษะทางปัญญา 4.67 และทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 4.63

ช่วงอายุ 31-40 ปี มีทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้านในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.27 โดยมีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ค่าเฉลี่ย 4.42 รองลงมา มีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย 4.40 ทักษะทางปัญญา ค่าเฉลี่ย 4.24 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 4.17 และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 4.11

ช่วงอายุ 21-30 ปี มีทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้านในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.81 โดยมีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย 4.11 รองลงมา มีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ค่าเฉลี่ย 3.98 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 3.75 ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.62 และทักษะทางปัญญา ค่าเฉลี่ย 3.58

เมื่อพิจารณาผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอาชีพ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นข้าราชการมีทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้านในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.08 โดยมีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย 4.26 รองลงมา มีทักษะทางปัญญา ค่าเฉลี่ย 4.16 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 4.08 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ค่าเฉลี่ย 4.03 และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.88

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพนักงานราชการ/รัฐวิสาหกิจมีทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้านในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.99 โดยมีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ค่าเฉลี่ย 4.22 รองลงมา มีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่าง

บุคคลและการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย 4.13 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 4.02 ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.82 และทักษะทางปัญญา ค่าเฉลี่ย 3.74

ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นพนักงานเอกชนมีทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้านในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.88 โดยมีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย 4.22 รองลงมา มีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ค่าเฉลี่ย 4.07 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 3.74 ทักษะทางปัญญา ค่าเฉลี่ย 3.70 และทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.67

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีธุรกิจส่วนตัวมีทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้าน ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.82 โดยมีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย 4.16 รองลงมา มีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ค่าเฉลี่ย 4.00 ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.82 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 3.64 และทักษะทางปัญญา ค่าเฉลี่ย 3.46

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้ทำงานทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้าน ในระดับ ปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.43 โดยมีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ค่าเฉลี่ย 3.75 ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ค่าเฉลี่ย 3.59 ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ค่าเฉลี่ย 3.45 ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ค่าเฉลี่ย 3.19 และทักษะทางปัญญา ค่าเฉลี่ย 3.17

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ
บัญชี

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เห็นว่าควรพัฒนาวิชาชีพบัญชีโดยการอบรม/สัมมนา จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 รองลงมาคือ การศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 27.40 และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองจากบทความและงานวิจัย จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าควรพัฒนาทักษะด้านอื่น ที่มีความจำเป็นต่อวิชาชีพบัญชี โดยเห็นว่าทักษะคอมพิวเตอร์มีความจำเป็น จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 72.60 รองลงมาคือ ทักษะทางภาษาอังกฤษ และกฎหมาย จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 64.40 และทักษะการบริหาร จำนวน 46 คน คิดเป็น คิดเป็นร้อยละ 63.00 อีกทั้งยังเห็นว่าทักษะที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับวิชาชีพบัญชี คือ การใช้ความสามารถในการแก้ไขปัญหา จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 32.90 รองลงมาคือ ความชำนาญทางตัวเลข จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 21.90 ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การจัดการตนเองและหน้าที่ที่รับผิดชอบ จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 17.80 การทำงานร่วมกับผู้อื่น และทำงานเป็นทีม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 15.10 และการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 12.30

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขในการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชีของตนเอง

พบว่าปัญหาของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ คือ มักใช้วิธีท่องจำ จึงทำให้ลืมทักษะวิชาชีพบัญชีของตนเอง อีกทั้งยังคิดว่าหลักการจัดทำบัญชีมีความซับซ้อน ไม่มีความชำนาญในการจัดทำบัญชี ไม่มีเวลาหาความรู้เพิ่มเติมให้กับตนเอง มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบัญชีไม่เพียงพอ ปัญหาในเรื่องของการใช้ภาษาอังกฤษ และไม่มีความมั่นใจใน

การตัดสินใจ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามก็ได้ให้แนวทางในการแก้ไขการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของตนเอง โดยการหาความรู้ด้านบัญชี และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพบัญชีเพิ่มเติมให้มากขึ้น เน้นทำความเข้าใจและฝึกปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง ร่วมอบรม สัมมนาวิชาชีพบัญชี และหาวิธีลดความซับซ้อนในการจัดทำบัญชี

5. สรุปผลการศึกษา

นักศึกษาคณะบัญชีส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 95.90 มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 83.60 ส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงานเอกชน คิดเป็นร้อยละ 49.30

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะบัญชีส่วนใหญ่มีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร รองลงมามีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ และทักษะปัญญา ตามลำดับ ซึ่งพิจารณาในรายละเอียดดังนี้

1. ทักษะทางปัญญา

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะบัญชีส่วนใหญ่มีทักษะทางปัญญา อยู่ในระดับมาก โดยมีทักษะทางปัญญาในนำสารสนเทศทางการบัญชีที่ได้รับมาวิเคราะห์และตีความหมาย รองลงมาคือมีทักษะในการหาสาเหตุ และแก้ไขปัญหาทางด้านงบการเงิน และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ไขปัญหาที่ซับซ้อนได้อย่างสมบูรณ์

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่เป็นเพศชายมีทักษะทางปัญญามากกว่านักศึกษาคณะบัญชีที่เป็นเพศหญิง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามอายุ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีทักษะ

ทางปัญญามากกว่า นักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และนักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามอาชีพ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่มีอาชีพข้าราชการ มีทักษะทางปัญญามากกว่านักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานเอกชน อาชีพธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ

2. ทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงาน

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะบัญชีส่วนใหญ่มีทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงานในด้านเทคโนโลยี Microsoft Office และ Internet ในการทำงาน รองลงมาคือด้านความชำนาญทางตัวเลข ความเข้าใจถึงหลักเกณฑ์ ข้อบังคับ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานและการดำเนินธุรกิจของกิจการ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่เป็นเพศชายมีทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงานมากกว่านักศึกษาคณะบัญชีที่เป็นเพศหญิง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามอายุ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงานมากกว่านักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และนักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามอาชีพ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่มีอาชีพข้าราชการ มีทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่การงานมากกว่านักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ อาชีพพนักงานเอกชน อาชีพธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ

3. ทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะบัญชีส่วนใหญ่มีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลในด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีการเรียนรู้ด้วยตนเอง รองลงมาคือ ความสามารถในการควบคุมอารมณ์ และความสามารถปรับใช้ค่านิยมทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ และทัศนคติให้เข้ากับการตัดสินใจ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่เป็นเพศชายมีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลมากกว่านักศึกษาคณะบัญชีที่เป็นเพศหญิง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามอายุ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลมากกว่า นักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และนักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามอาชีพ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่มีอาชีพพนักงานข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคลมากกว่านักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานเอกชน อาชีพข้าราชการ อาชีพธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ

4. ทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะบัญชีส่วนใหญ่มีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารในด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ปรึกษาหารือกัน เพื่อแก้ไขปัญหาความขัดแย้งที่เกิดขึ้น รองลงมาคือ ความสามารถในการทำงานเป็นทีม รู้จักเป็นผู้นำ และผู้ตาม และความเข้าใจและทำงานร่วมกับผู้อื่น ในกรอบโครงสร้างของสังคมได้

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่เป็นเพศชายมีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารมากกว่านักศึกษาคณะบัญชีที่เป็นเพศหญิง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามอายุ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารมากกว่า นักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และนักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามอาชีพ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่มีอาชีพข้าราชการ มีทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสารมากกว่า นักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานเอกชน อาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพพนักงานข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ

5. ทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาคณะบัญชีส่วนใหญ่มีทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจ ในด้านการจัดการงาน จัดแบ่งหน้าที่ มีความสามารถจูงใจและพัฒนาบุคลากร รองลงมาคือ ภาวะความเป็นผู้นำ และการพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างมีวิชาชีพ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามเพศ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่เป็นเพศชายมีทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจมากกว่า นักศึกษาคณะบัญชีที่เป็นเพศหญิง

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามอายุ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุมากกว่า 40 ปี มีทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจมากกว่า นักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี และนักศึกษาคณะบัญชีที่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดจำแนกตามอาชีพ พบว่านักศึกษาคณะบัญชีที่มีอาชีพข้าราชการ มีทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการทางธุรกิจมากกว่า นักศึกษาที่มีอาชีพพนักงานข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ

อาชีพธุรกิจส่วนตัว อาชีพพนักงานเอกชน และอาชีพอื่นๆ ตามลำดับ

ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี

1. จากผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาคณะบัญชีมีความคิดเห็นว่าการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีโดยการอบรม/สัมมนา รองลงมาคือ การศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น และการศึกษาด้วยตนเองจากบทความและงานวิจัย

2. จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาคณะบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะด้านอื่นที่มีความจำเป็นต่อวิชาชีพบัญชีคือ ทักษะคอมพิวเตอร์ รองลงมาคือ ทักษะทางภาษาอังกฤษ ทักษะทางกฎหมาย และทักษะการบริหาร ตามลำดับ

3. จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาคณะบัญชีมีความคิดเห็นเกี่ยวกับทักษะที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับวิชาชีพบัญชีคือ การใช้ความสามารถในการแก้ไขปัญหา รองลงมาคือ ความชำนาญทางตัวเลข ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การจัดการตนเองและหน้าที่ที่รับผิดชอบ การทำงานร่วมกับผู้อื่น และทำงานเป็นทีม และการวางแผนเชิงกลยุทธ์เพื่อใช้ในการดำเนินธุรกิจ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ในการทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการศึกษาทักษะทางวิชาชีพของศิษย์เก่าของคณะบัญชี

ที่ได้เรียนจบแล้ว เพื่อศึกษาเปรียบเทียบทักษะทางวิชาชีพของนักศึกษาที่ยังศึกษาอยู่ และควรศึกษาถึงวิธีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนำไปเตรียมความพร้อม ในการพัฒนาด้านวิชาชีพบัญชีให้แก่ นักศึกษาที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

เอกสารอ้างอิง

คุณชาติ รื่นรมย์. 2549. การวิจัยการตลาด. พิมพ์ครั้งที่ 5.

กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. 2556.

“มาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศ สำหรับผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี”. [ระบบออนไลน์].แหล่งที่มา

http://fap.or.th.a33.readyplanet.net/images/column_1359010350/3.pdf (6 ตุลาคม 2556)

สรศักดิ์ ธนน ไชย. 2551. การวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระบัญชี มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สุวรรณ หวังเจริญเดช. 2546. “การประเมินประสิทธิภาพผู้ทำบัญชีจังหวัดมหาสารคามตามแนวทางปฏิบัติของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ”. วารสารมหาวิทยาลัยสารคาม, 22, 1 (มกราคม-มิถุนายน) : 85-92.

สังวาลย์ ยมเกิด. 2552. ทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อำเภอแม่เมาะ จังหวัดลำปาง. การค้นคว้า

แบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

อักษรารักษ์ แวนแก้ว. 2548. ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีกับคุณภาพรายงานการเงินของธุรกิจ SMEs ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชี ในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

Demand for Developing Profession Skills of Accountants in the Northern Region Industrial Estate, Lamphun Province

รุจิรัตน์ ปาลีพัฒนสกุล¹ สมชาย เลิศภิรมย์สุข²

¹คณะบัญชี, ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยชนบุรีวิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

²คณะบัญชี, มหาวิทยาลัยชนบุรี

บทคัดย่อ:

การศึกษาวิจัย ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ได้ทำการศึกษาจาก พนักงานบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จากผลการศึกษาวิจัยพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 20-30 ปี สำเร็จการศึกษามาจากสาขาการบัญชี ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ รวมถึงมีประสบการณ์ทำงานอยู่ระหว่าง 6-10 ปี และเคยได้รับการพัฒนาด้านทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในปีที่ผ่านมามากที่สุดสองครั้ง

จากการศึกษาวิจัย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี ทั้ง 5 ด้าน ในระดับที่ มากที่สุด โดยมีความต้องการพัฒนาทักษะทางปัญหา มากที่สุด ทั้งนี้มีความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี พบว่า มีความต้องการพัฒนาทางวิชาชีพด้วยวิธีการอบรม / สัมมนา รวมถึงคิดว่าวิธีการอบรม / สัมมนา เป็นวิธีการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ยังพบอีกว่าเหตุผลที่ทำให้ต้องการพัฒนาทักษะทางด้านบัญชีคือ เพื่อพัฒนาตนเอง และยังพบว่า พนักงานบัญชี ควรได้รับการพัฒนาทักษะ ด้านภาษาอังกฤษ นอกเหนือจากทักษะทางด้านบัญชี สุดท้ายพบว่าทักษะที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับพนักงานบัญชี คือ การใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจในการแก้ไขสถาน การณ์ที่ซับซ้อนของหน่วยงาน ทั้งนี้ยังพบอีกว่า เพศชายและเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาทักษะ ทางบัญชี ในเรื่องที่ว่า ท่านต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงาการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้ ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าทำงาน ในเรื่องที่ว่า ท่านต้องการพัฒนาทักษะความ สามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านบัญชี เช่น ความเสี่ยงของการจัดทำรายงาการเงินไม่ถูกต้อง ความเสี่ยงจากการควบคุมภายใน ความต้องการพัฒนาทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ในเรื่องที่ว่า ท่านต้องการพัฒนาความสามารถในการจัดการบริหารตนเองเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเรื่องที่ว่า ท่านต้องการพัฒนาความสามารถในการ

การคิดริเริ่ม การโน้มน้าว และเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมี ค่าเท่ากัน ความต้องการพัฒนาทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ในเรื่องที่ว่า ท่านต้องการพัฒนาทักษะด้านการเขียน และการพูด ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ เพื่อให้สามารถนำเสนอ อภิปราย รายงาน และปกป้อง มุมมองของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ความต้องการพัฒนาทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ในเรื่องที่ว่า ท่านต้องการพัฒนาทักษะให้สามารถพิจารณาและตัดสินใจได้อย่างผู้มีวิชาชีพ

คำสำคัญ: ต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ / พนักงานบัญชี / นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ

ABSTRACT:

Research Professional skills development needs of accountants in the Northern Region Industrial Estate of Lamphun was studied. Bookkeeper in Northern Region Industrial Estate Lamphun is intended to inform the development of professional skills of accountants in the Northern Region Industrial Estate Lamphun.

The results of the study found that the majority of respondents were female. Aged between 20 - 30 years old, graduated from the accounting field. Working in management positions including work experience between 6-10 years, and always has been the development of professional skills of accountants in the past few years at most twice.

The study found that the respondents had opinions on requirements of professional accounting skills in the five areas that most needs improving most problems with the other comments. On the development of professional accounting skills found that the demand for professional development through workshops / seminars to think how the training / seminar is the development of professional accounting skills most effectively. Also found that the reason is the need to develop skills in accounting. To develop themselves and also found that the bookkeeper should be developed. English In addition to accounting skills.

Finally found what skills are most important for employees to use the account is the ability to solve problems, make decisions and judgments in the resolution. Complexity of the situation We also found that Male and female There is a need to develop intellectual skills in the subject matter. To improve knowledge about the analysis of financial reports. To be able to present financial information to the management. To develop academic skills workshops and job functions. In that To develop skills Ability to analyze the risks associated with the account, such as the risk of inaccurate financial reporting. The risk of internal control Skills development needs of the individual. In that To develop the ability to manage themselves so that they can perform their jobs effectively. And that To develop the ability to think and learn on their own initiative to convince the equivalently, the need to develop interpersonal and communication skills. In that To develop skills in writing and speaking both official. And unofficial To be able to present a discussion of the report and defend their views freely. Effective demand for skills development, enterprise management and business management. In that develop the skills you need to consider and decide such a profession.

KEYWORDS:

Demand for Developing Profession Skills / Accountants / Northern Region Industrial Estate

1. บทนำ

บทบาทและหน้าที่ของนักบัญชีถือเป็นส่วนสำคัญประการหนึ่งที่จะสนับสนุนให้องค์กรก้าวไปสู่จุดมุ่งหมาย ดังนั้นนักบัญชีจึงจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพเพื่อเป็นผู้มีคุณสมบัติพร้อมที่จะปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังต้องมีความมุ่งมั่นที่จะนำศักยภาพของตนให้ปรากฏในการปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อให้ได้รับความสำเร็จเพื่อบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรผู้ศึกษาจึงมีความสนใจศึกษาความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อทราบความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

3. วิธีดำเนินงานวิจัย

กลุ่มเป้าหมายคือพนักงานบัญชีของสถานประกอบการในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ที่ยังดำเนินกิจการตามปกติ โดยทำการเก็บข้อมูลทั้งหมดทุกรายจำนวน 65 ราย

วิจัยฉบับนี้เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ในการรวบรวมข้อมูลมีลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิด และแบบปลายปิด แบ่งเป็น 3 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่จบ อายุงาน จำนวนครั้งที่ได้รับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ตามมาตรฐานการศึกษาระหว่างประเทศสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (International Education Standard for Professional Accountants : IES) ฉบับที่ 3 เรื่องทักษะทางวิชาชีพบัญชี (Professional Skills) ระบุว่านักบัญชีต้องมีทักษะ 5 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 ทักษะด้านสติปัญญา

ด้านที่ 2 ทักษะด้านเทคนิคและการปฏิบัติหน้าที่

ด้านที่ 3 ทักษะด้านบุคคล

ด้านที่ 4 ทักษะในการสื่อสารและการทำงาน
ร่วมกับผู้อื่น

5 มากที่สุด
4 มาก

ด้านที่ 5 ทักษะด้านการบริหารจัดการธุรกิจและ
องค์กร

3 ปานกลาง
2 น้อย

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับทักษะ
วิชาชีพบัญชีพนักงานบัญชีในนิคมอุตสาหกรรม
ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

1 น้อยที่สุด

ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ใช้แบบสอบถาม
(Questionnaire) ในการเก็บรวบรวมข้อมูลความ
ต้องการพัฒนาทักษะวิชาชีพของพนักงานบัญชีในนิคม
อุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน และใช้การ
สัมภาษณ์ (Interview) ผู้จัดการฝ่ายบัญชีการเงิน

ในส่วนของการวัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale)
นั้น ได้วัดระดับความคิดเห็นในการตัดสินใจไว้ 5
ระดับ โดยใช้วิธีถ่วงน้ำหนักแล้วหาค่าเฉลี่ยของแต่ละ
รายการ คือ เห็นด้วยมากที่สุด เท่ากับ 5 เห็นด้วยมาก
เท่ากับ 4 เห็นด้วยปานกลาง เท่ากับ 3 เห็นด้วยน้อย
เท่ากับ 2 และเห็นด้วยน้อยที่สุด เท่ากับ 1 คะแนนเฉลี่ย
ที่ได้นำมาแปลความหมายตามเกณฑ์ ดังนี้

ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการศึกษา
จากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัย และการศึกษาค้นคว้าที่
เกี่ยวข้อง มีแหล่งมาจากที่ต่าง ๆ ทั้งเอกสารและการ
ค้นคว้าผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต

คะแนนเฉลี่ย 4.21 – 5.00 หมายถึง มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.41 – 4.20 หมายถึง มาก
คะแนนเฉลี่ย 2.61 – 3.40 หมายถึง ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.81 – 2.60 หมายถึง น้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.80 หมายถึง น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ใน ส่วน ของ ข้อมูล ส่วน บุคคล ประกอบด้วยเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่จบ อายุงาน จำนวนครั้งที่ได้รับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ

ส่วนที่ 3 การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ใน ส่วน ของ ข้อมูล ส่วน บุคคล ประกอบด้วยทักษะด้านอื่นๆ ที่ต้องการพัฒนา วิธีการพัฒนา เหตุผลที่ต้องการพัฒนา ทักษะที่สำคัญที่สุดสำหรับพนักงานบัญชี

ส่วนที่ 2 การหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ในการวิเคราะห์ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพทางบัญชีที่ต้องการพัฒนา ข้อมูลที่แสดงความคิดเห็น ใช้วัดแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) มีเกณฑ์ในการให้คะแนนตามระดับความเห็นแต่ละระดับ ดังนี้

4. ผลการศึกษา

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ตอบแบบสอบถาม
ส่วนใหญ่

คะแนน ระดับความเห็น

ร้อยละ 96.92 เป็นเพศหญิง ส่วนร้อยละ 3.08 เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00 ร้อยละ 81.54 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี ส่วนร้อยละ 83.07 สำเร็จการศึกษามาจากสาขาการบัญชี ร้อยละ 46.15 ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ โดยร้อยละ 35.38 มีประสบการณ์ทำงานระหว่าง 6 – 10 ปี สอดคล้องกับข้อคำถามที่ว่า ในปีที่ผ่านมา ท่านเคยได้รับการพัฒนาด้านทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีกี่ครั้ง ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่ร้อยละ 33.85 เคยได้รับการพัฒนาสองครั้ง

ส่วนที่ 2 ความต้องการในการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพทั้งห้าด้านคือ ด้านการพัฒนาทักษะทางปัญญา ด้านการพัฒนาทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ด้านการพัฒนาทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านการพัฒนาทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ด้านการพัฒนาทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ ในระดับมากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.21 เทียบเป็นค่าร้อยละเท่ากับ 84.28 ด้านที่มีความต้องการพัฒนามากที่สุดคือการพัฒนาทักษะทางปัญญา ที่ค่าเฉลี่ย 4.36 เทียบเป็นค่าร้อยละเท่ากับ 87.20 เรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการพัฒนามากที่สุด ในด้านนี้ คือต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้ คิดเป็นร้อยละ 89.20

รองลงมาคือ ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งานผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติ

และหน้าที่งาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 84.20 เรื่องที่ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการพัฒนามากที่สุด คือต้องการพัฒนาทักษะความสามารถในการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับงานทางด้านบัญชี มากที่สุด ร้อยละ 89.60

ผลการวิเคราะห์ข้อคำถามพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.00 มีความต้องการพัฒนาทางวิชาชีพด้วยวิธีการอบรม / สัมมนา และคิดว่าวิธีนี้มีประสิทธิภาพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 60.00 และมีเหตุผลที่ต้องการพัฒนาทักษะทางด้านบัญชีมากที่สุด คือ เพื่อพัฒนาตนเอง คิดเป็นร้อยละ 43.93 ส่วนร้อยละ 50.77 คิดว่าพนักงานบัญชีควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ นอกเหนือจากทักษะทางด้านบัญชี

ผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 33.85 ทักษะที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับพนักงานบัญชี คือ ทักษะการใช้ความสามารถในการแก้ปัญหา ตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจในการแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนของหน่วยงาน ทั้งนี้ยังพบว่า เพศชายและเพศหญิง มีความต้องการพัฒนาทักษะทางปัญญา ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 87.20 โดยเพศชายมีความต้องการพัฒนาทักษะทางปัญญา ด้านการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้ คิดเป็นร้อยละ 2.75 ส่วนเพศหญิงมีความต้องการพัฒนาทักษะทางปัญญา ด้านการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้ คิดเป็นร้อยละ 86.45

ทุกช่วงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม มีความต้องการพัฒนาทักษะทางปัญญาในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 87.20 โดยทุกช่วงอายุตั้งแต่ 20 ปี ถึง 51 ปีขึ้นไป

ไป มีความต้องการพัฒนาทักษะทางปัญญา คือต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้ โดยในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 89.20 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด ทั้งนี้สามารถคิดออกเป็นแต่ละช่วงอายุได้ดังนี้ ช่วงอายุระหว่าง 20 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.68 ช่วงอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 34.30 ช่วงอายุระหว่าง 41 – 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.72 ช่วงอายุระหว่าง 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 5.50

ทุกระดับการศึกษา มีความต้องการพัฒนาทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 83.60 คือต้องการพัฒนาความสามารถในการจัดการบริหารตนเองเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเรื่องที่ว่า ท่านต้องการพัฒนาความสามารถในการการคิดริเริ่ม การ โน้มน้าว และเรียนรู้ด้วยตนเอง มีค่าเท่ากับในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 84.60 ทั้งนี้สามารถแยกออกเป็นแต่ละระดับการศึกษา ดังนี้ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 2.60 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 68.98 ระดับการศึกษาปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 11.72 ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 1.30

และตำแหน่งงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามในปัจจุบัน มีความต้องการพัฒนาทักษะทางปัญญา ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 87.20 คือต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้ ในภาพรวมคิดเป็นร้อยละ 89.20 ทั้งนี้สามารถแยกออกเป็นแต่ละตำแหน่งงาน ดังนี้ พนักงาน คิดเป็นร้อยละ 30.20 ผู้ช่วยผู้จัดการ คิดเป็นร้อยละ 17.84 ผู้จัดการ คิดเป็นร้อยละ 41.16 ตำแหน่งงานอื่นๆ ไม่มี

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับทักษะทางวิชาชีพบัญชี

ปัญหาหรืออุปสรรคสำคัญในการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานของท่าน พบว่า ในแต่ละหน่วยงานมีปัญหาอุปสรรค คือ พนักงานได้รับการอบรม/สัมมนาน้อย พนักงานบัญชีขาดความเข้าใจการใช้สิทธิประโยชน์ BOI จำนวนบุคลากรทางบัญชีมีน้อย พนักงานบัญชีมีจุดอ่อนด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ เป็นต้น

แนวทางในการแก้ไขปัญหในการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีแนวทางในการแก้ไขปัญหในการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชี คือ ต้องเปิดโอกาสให้พนักงานใหม่ มีเวลาในการศึกษา และทำความเข้าใจเนื้อหา มีการอบรมให้ความรู้ในด้านบัญชีและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมและเพียงพอ เข้าอบรมเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ BOI สรรหาบุคลากรเพิ่ม มีการจัดอบรม/สัมมนา ในพื้นที่จังหวัดลำพูน หรือใกล้เคียง จัดให้มีการอบรม/สัมมนา ทั้งภายในและภายนอกองค์กร กำหนดเป้าหมายการทำงานด้านบัญชี มีการสอนงานภายในโดยผู้ชำนาญงาน และวัดผลโดยการสอบ จัดให้มีการอบรมด้านภาษาอังกฤษ สำหรับนักบัญชี เป็นต้น

5. สรุปผลการศึกษา

พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 96.92 เป็นเพศหญิง มีอายุอยู่ระหว่าง 20–30 ปี คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนร้อยละ 83.07 สำเร็จการศึกษามาจากสาขา

การบัญชี ส่วนร้อยละ 46.15 ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการ มีประสบการณ์ทำงานอยู่ระหว่าง 6-10 ปี คิดเป็น ร้อยละ 35.38 และเคยได้รับการพัฒนาด้านทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในปีที่ผ่านมามากที่สุดสองครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.85

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีทั้ง 5 ด้าน จากการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีทั้ง 5 ด้าน คือด้านการพัฒนาทักษะทางปัญญาด้านการพัฒนาทักษะทางวิชาการเชิงปฏิบัติและหน้าที่งาน ด้านการพัฒนาทักษะทางคุณลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านการพัฒนาทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และการสื่อสาร ด้านการพัฒนาทักษะการบริหารองค์กรและการจัดการธุรกิจ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพทั้ง 5 ด้านในระดับที่ มากที่สุด ที่ค่าเฉลี่ย 4.21 เทียบเป็นค่าร้อยละเท่ากับ 84.28 ด้านที่มีความต้องการพัฒนามากที่สุดคือ การพัฒนาทักษะทางปัญญา ที่ค่าเฉลี่ย 4.36 เทียบเป็นค่าร้อยละเท่ากับ 87.20

ความคิดเห็นอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชี จากการวิเคราะห์ข้อคำถามต้องการให้มีการพัฒนาทางวิชาชีพด้วยวิธี พบว่า ร้อยละ 48.00 มีความต้องการพัฒนาทางวิชาชีพด้วยวิธีการอบรม / สัมมนา

ข้อคำถามที่ว่า วิธีใดที่สามารถพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด พบว่า ร้อยละ 60.00 คิดว่าวิธีการอบรม / สัมมนา เป็นวิธีการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด

ข้อคำถามที่ว่า เหตุผลใดที่ทำให้ท่านต้องการพัฒนาทักษะทางด้านบัญชี พบว่า ร้อยละ 43.93 มีเหตุผลที่ทำให้ต้องการพัฒนาทักษะทางด้านบัญชีคือ เพื่อพัฒนาตนเอง

ข้อคำถามที่ว่า พนักงานบัญชีควรได้รับการพัฒนาทักษะในด้านใดนอกเหนือจากทักษะทางด้านบัญชี พบว่า ร้อยละ 50.77 คิดว่าพนักงานบัญชีควรได้รับการพัฒนาทักษะด้านภาษาอังกฤษ นอกเหนือจากทักษะทางด้านบัญชี

ข้อคำถามที่ว่า ทักษะใดมีความสำคัญที่สุดสำหรับพนักงานบัญชี พบว่า ร้อยละ 33.85 เห็นว่า ทักษะที่มีความสำคัญที่สุดสำหรับพนักงานบัญชี คือ ทักษะการใช้ความสามารถในการแก้ปัญหาตัดสินใจ และใช้ดุลยพินิจในการแก้ไขสถานการณ์ที่ซับซ้อนของหน่วยงาน

จากการวิเคราะห์ความต้องการเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะ ทั้ง 5 ด้าน โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา สาขาที่สำเร็จการศึกษา และตามตำแหน่งงานในปัจจุบัน พบว่า ความต้องการพัฒนาทักษะทางด้านปัญญา เพศชายและเพศหญิงมีความต้องการพัฒนาทักษะทางปัญญา ที่เหมือนกัน คือต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้

โดยทุกช่วงอายุตั้งแต่ 20 ปี ถึง 51 ปีขึ้นไป มีความต้องการพัฒนาทักษะทางปัญญา คือต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้

ทั้งนี้ผู้ตอบแบบสอบถามในทุกระดับการศึกษา มีความต้องการพัฒนาทักษะทางปัญญา คือต้องการ

พัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้

รวมถึงทุกสาขาวิชาที่ผู้ตอบแบบสอบถามสำเร็จ การศึกษามีความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพทางบัญชี คือต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้

และทุกตำแหน่งงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามทำอยู่ในปัจจุบันมีความต้องการพัฒนาทักษะทางปัญญา ในเรื่องที่ว่า ท่านต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการวิเคราะห์รายงานการเงิน เพื่อให้สามารถนำเสนอข้อมูลทางการเงินแก่ผู้บริหารได้

ปัญหาหรืออุปสรรคสำคัญในการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานของท่าน พบว่า ในแต่ละหน่วยงานมีปัญหาอุปสรรค คือ พนักงานได้รับการอบรม/สัมมนา น้อย พนักงานบัญชีขาดความเข้าใจ การใช้สิทธิประโยชน์ BOI จำนวนบุคลากรทางบัญชีมีน้อย พนักงานบัญชีมีจุดอ่อนด้านการสื่อสารภาษาอังกฤษ เป็นต้น

แนวทางในการแก้ไขปัญหในการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชี พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม มีแนวทางในการแก้ไขปัญหในการพัฒนาทักษะวิชาชีพบัญชี คือ ต้องเปิดโอกาสให้พนักงานใหม่ มีเวลาในการศึกษา และทำความเข้าใจในงาน มีการอบรมให้ความรู้ในด้านบัญชีและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างครอบคลุมและเพียงพอ เข้าอบรมเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ BOI สรรหาบุคลากรเพิ่ม มีการจัดอบรม/สัมมนา ในพื้นที่จังหวัดลำพูน หรือใกล้เคียง จัดให้มีการอบรม/สัมมนา ทั้งภายในและภายนอกองค์กร กำหนดเป้าหมายการ

ทำงานด้านบัญชี มีการสอนงานภายใน โดยผู้ชำนาญงาน และวัดผลโดยการสอบ จัดให้มีการอบรมด้านภาษาอังกฤษ สำหรับนักบัญชี เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

ทำการศึกษาวิจัยครั้งต่อไปอาจจะ ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในประเทศ เปรียบเทียบกับงานวิจัย การพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในต่างประเทศ เพื่อนำมาพัฒนาทักษะพนักงานบัญชีในประเทศให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น พร้อมกับศึกษาวิจัยเรื่องหลักการกฎระเบียบจรรยาบรรณของพนักงานบัญชีเพื่อเป็นการเพิ่มเติมความรู้เรื่องจรรยาบรรณให้แก่พนักงานบัญชี อย่างไรก็ตามผู้ศึกษาวิจัยเชื่อว่าความเห็นที่ได้จะเป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีได้

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐชา วัฒนวิไล. การพัฒนาศักยภาพวิชาชีพบัญชีไทย เมื่อเปิดเสรีทางเศรษฐกิจ. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. 2555.
- ปิติภูมิ เบลูจ โอฟาร. คุณสมบัตินักบัญชี ในเขตนิกมอุตสาหกรรมภาคเหนือจังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2553.
- ศูนย์ข้อมูลความรู้ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.thai-aec.com/> (8 ตุลาคม 2556). 2554.

- สภาวิชาชีพบัญชี. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.fap.or.th> (8 ตุลาคม 2556). 2552.
- พัชรารัตน์ จักรอิสราพงศ์. คุณสมบัติของนักบัญชีที่พึงประสงค์ของบริษัทข้ามชาติในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2555.
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย. คุณสมบัติของนักบัญชีมืออาชีพตามข้อกำหนดของ IES [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา [http:// utcc2.utcc.ac.th/ vrac countant/index.php](http://utcc2.utcc.ac.th/vrac_countant/index.php) (1 มีนาคม 2557)
- โรงงานอุตสาหกรรมไทย. นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา <http://thailandindustry.blogspot.com/2012/09/northern-region-industrial-estate.html> (2 มีนาคม 2557).
- สรศักดิ์ ธนัน ไชย. การวัดทักษะทางวิชาชีพของนักบัญชีในเขตนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2551.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน . กระทรวงศึกษาธิการ [ระบบออนไลน์]. แหล่งที่มา [http://school.obec.go.th/keansapit ayakom/business/co_nation.htm](http://school.obec.go.th/keansapit_ayakom/business/co_nation.htm) (8 ตุลาคม 2556).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. [ระบบออนไลน์] แหล่งที่มา <http://www.nesdb.go.th/Default.aspx?tabid=62> . (8 ตุลาคม 2556). 2555.
- อรวรรณ ภาสุระอารีย์. ความต้องการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพของพนักงานบัญชีในมหาวิทยาลัย เชียงใหม่ การค้นคว้าแบบอิสระบัญชีมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. 2553.

การประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร

Application of managerial accounting for production SMEs accountance
in Bangkok area

ปัทิดา ลิ้มชัยเจริญ

คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

E-mail: patidasomo@gmail.com

บทคัดย่อ:

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ (1) ศึกษาการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร (2) เปรียบเทียบการประยุกต์ใช้บัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีรูปแบบธุรกิจ ระยะเวลาในการประกอบกิจการ และจำนวนพนักงานแตกต่างกัน (3) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการประยุกต์ใช้บัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 410 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)

ผลการวิจัย ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร จำนวน 3 เทคนิค ได้แก่ เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการวางแผน เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการควบคุม และเทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการตัดสินใจ จากผลการศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1) เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการวางแผน กิจการ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร เกี่ยวกับเทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการวางแผน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คือ กิจการมีการกำหนดแนวทางในการดำเนินกิจกรรมและวางแผนการใช้ทรัพยากรของกิจการในอนาคต, กิจการมีการพยากรณ์ยอดขายโดยใช้ข้อมูลจากยอดขายในปีก่อนมาเพื่อพยากรณ์ยอดขายในปีปัจจุบัน, กิจการมีแนวทางหรือวิธีการในการวัดผลการดำเนินงาน โดยไม่ได้ใช้ข้อมูลทางการเงินมาเป็นเกณฑ์ในการวัดผลการดำเนินงาน เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า

2) เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการควบคุม กิจการ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขต

กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร เกี่ยวกับเทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการควบคุม โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คือ กิจการมีการวางแผนควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิตโดยมีการจัดทำงบประมาณในการควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิต, กิจการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ลูกค้าคาดหวัง, กิจการมีการควบคุมต้นทุนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการกำหนดราคาที่ทำให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน

3) เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการตัดสินใจ กิจการ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขต

กรุงเทพมหานคร มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร เกี่ยวกับเทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการตัดสินใจ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก คือ กิจการมีการติดตามและพิจารณาถึงผลกระทบต่อการตัดสินใจที่ได้มีการเลือกทางเลือกใดไปแล้ว เพื่อนำมาประเมินผลและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง, กิจการมีการนำข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตสินค้ามาประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดราคาขายสินค้า, กิจการให้ความสำคัญต่อการนำข้อมูลทางบัญชีการเงินในอดีตมาใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจ และกิจการมีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการลงทุนทุกครั้งก่อนที่จะตัดสินใจลงทุน

สำหรับ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร ของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร จากผลการศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

(1) รูปแบบธุรกิจแตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร ของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

(2) ระยะเวลาในการประกอบกิจการแตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้บัญชีบริหาร ของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

(3) จำนวนพนักงานต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร ของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

คำสำคัญ: ธุรกิจ SMEs, นักบัญชีธุรกิจ, เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการวางแผน, เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการควบคุม, เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการตัดสินใจ

ABSTRACT:

The objectives of this study are: (1) to investigate how the accountants in production SMEs businesses in Bangkok area apply the use of managerial accounting in their work, (2) to compare the different usage of managerial accounting used in each production SMEs business in terms of types of business, business duration, and the number of employees, (3) to uncover the problems and difficulties in the use of managerial accounting in production SMEs businesses.

This research studied a sample of 410 accountants working in production SMEs businesses situated in Bangkok area. This research used questionnaires as a tool in the study. Statistical analysis of data included frequency, percentage, mean, standard deviation, and One Way ANOVA.

The results of managerial accounting application from the questionnaire among the samples can be divided into 3 techniques namely managerial accounting application for planning, managerial accounting application for controlling and managerial accounting application for decision making. The issues can be discussed as follows:

(1) *The application of managerial accounting for planning:* Accountants working in production SMEs businesses located in Bangkok area strongly agree in the use of managerial accounting for planning. By this technique of planning, the businesses were able to set the direction in administering the enterprise and to predict the future resources within the business. The businesses can also forecast the current gross sales by the information from the previous year. The companies had the favorable methods such as customers' satisfaction in administration assessment without using the monetary information.

(2) *The application of managerial accounting for controlling:* Accountants working in production SMEs businesses located in Bangkok area strongly agree in the use of managerial accounting for controlling. The businesses can manage the production expenditure by drawing up the budget to control it. The companies were able to maintain the product quality to match the customers' expectation. When the businesses had the effective cost controlling system, they can be competitive in the market.

(3) *The application of managerial accounting for decision making:* Accountants working in production SMEs businesses located in Bangkok area strongly agree in the use of managerial accounting for decision making. The businesses can follow and consider the effects of made decision in order to evaluate or solve the subsequent problems. The businesses can use the information about production to help setting a reasonable price. The executives in the companies were able to apply the accounting information in the past to make the future decision, the analysis of cost and profits, and the investment of the next project.

As for the comparison of the different usage of managerial accounting among production SMEs businesses in Bangkok area, the results showed that:

(1) As for the types of business, no different usage in managerial accounting was found in all production SMEs businesses in Bangkok area.

(2) As for the business duration, no different usage in managerial accounting was found in all production SMEs businesses in Bangkok area.

(3) As for the number of employees, it affects the usages in managerial accounting in production SMEs businesses in Bangkok area. Each business has their own way in applying the managerial accounting.

KEYWORDS:

SMEs business, Business accountants, Application of managerial accounting for planning, Application of managerial accounting for controlling, Application of managerial accounting for decision making

1. บทนำ

วิกฤติเศรษฐกิจที่ผ่านมา ก็ได้สร้างความเสียหายให้กับนักธุรกิจมากมายทั้งรายใหญ่ รายเล็ก ซึ่งก็มีหลายหน่วยงานที่ระดมความคิดเห็นและแนวทางแก้ไขมากมาย เช่น ส่งเสริมการส่งออก เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ส่งเสริมธุรกิจท่องเที่ยวต่างๆ มาตรการที่ได้กล่าวมานั้นยังได้รวมถึงข้อสรุปอีกประการหนึ่งของหลาย ๆ ฝ่ายนั่นคือ การสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ซึ่งมีมากกว่า 90% ของจำนวนทั้งหมดในประเทศ ซึ่งประกอบด้วย กิจการการผลิต การค้า และธุรกิจบริการมากกว่านั้น SMEs ยังมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ ดังเช่น (1) ช่วยสร้างงาน (2) สร้างมูลค่าเพิ่ม (3) สร้างเงินตราต่างประเทศ (4) ลดการนำเข้าสินค้าต่างประเทศ (5) เป็นจุดเริ่มต้นในการประกอบการธุรกิจ (6) เชื่อมโยงกับกิจกรรมขนาดใหญ่ และภาคการผลิตอื่นๆ (7) เป็นแหล่งพัฒนาทักษะฝีมือ และ (8) สร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจ

SMEs (Small and Medium Enterprises) คือ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งมีความหมายรวมถึงอุตสาหกรรมการผลิต (Manufacturing) กิจการค้าส่งและค้าปลีก (Wholesale and Retail) และกิจการบริการ (Service) ลักษณะองค์กรของธุรกิจประเภทวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นวิสาหกิจที่มีความเหมาะสม มีความคล่องตัวในการปรับสภาพให้เข้ากับสถานการณ์ทั่วไปของประเทศ รูปแบบของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอาจทำได้เป็นสามรูปแบบ คือ แบบกิจการเจ้าของคนเดียว แบบห้างหุ้นส่วน และแบบบริษัทจำกัด ประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทยมีการจัดตั้งวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขึ้นเป็นจำนวนมาก ผู้ประกอบการจะต้องตัดสินใจในเรื่องของการ

บริหารงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลของการดำเนินธุรกิจ ดังนั้นการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยข้อมูลที่ถูกต้องและสมเหตุสมผล เช่น การหาข้อมูลให้มากที่สุด การแยกแยะข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อช่วยให้การตัดสินใจกระทำได้ง่ายขึ้น และการทบทวนการตัดสินใจอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการทบทวนการตัดสินใจเป็นระยะหรือเมื่อมีข้อมูลใหม่จะช่วยให้การตัดสินใจที่ได้ดำเนินการไปแล้วมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น บัญชีถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่ถูกนำมาใช้เพื่อการอธิบายผลการดำเนินงานต่างๆ ในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งหากผู้ประกอบการ SMEs สามารถบริหารจัดการระบบบัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ระบบบัญชีจะเป็นเครื่องมือที่มีส่วนช่วยผู้ประกอบการในการวิเคราะห์ ตรวจสอบ และตัดสินใจทางธุรกิจได้มากขึ้น ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าการประยุกต์ใช้การบริหารให้มีประสิทธิภาพอย่างเต็มที่ถือเป็นอีกหนึ่งกลยุทธ์สำคัญที่ผู้ประกอบการ SMEs จะประยุกต์ใช้ เพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจให้แข็งแกร่ง ลดต้นทุน และข้อบกพร่องของการดำเนินงานทางธุรกิจ โดยเป็นการนำข้อมูลทางบัญชีมาประยุกต์ใช้ประกอบการวางแผน การตัดสินใจ การควบคุม การประเมินผล และการปรับปรุงแก้ไขงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถวางแผน ดำเนินการธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะทำการศึกษาถึง การประยุกต์ใช้บัญชีบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร ในการศึกษาครั้งนี้เลือกศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของผู้ประกอบการ SMEs ที่มีต่อการประยุกต์ใช้การบริหาร และนำผลมาพัฒนา บริหารจัดการธุรกิจให้มีประสิทธิภาพมาก

ขึ้น ก่อให้เกิดความเจริญอกงามในธุรกิจ SMEs และเศรษฐกิจของประเทศชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้การบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการประยุกต์ใช้การบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้การบริหารของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มีรูปแบบธุรกิจ ระยะเวลาในการประกอบกิจการและจำนวนพนักงานแตกต่างกัน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

SMEs (Small – Medium Enterprise) หรือ วิสาหกิจขนาดและขนาดย่อม เป็นองค์กรทางธุรกิจที่เป็นที่ยอมรับของประเทศต่างๆ ทั่วทุกภูมิภาคของโลกว่าเป็นองค์กรที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ ในขณะที่อุตสาหกรรมขนาดใหญ่และธุรกิจต่อเนื่อง กำลังล้มละลายตายจากวงการธุรกิจ เพราะไม่อาจปรับตัวเข้ากับสภาวะการณ์เศรษฐกิจได้ทันการณ์ และทันท่วงที ก็ยังมีธุรกิจประเภท SMEs จำนวนหนึ่งกลับสามารถยืนอยู่ได้อย่างเหนียวแน่น มั่นคง สร้างเงิน สร้างงาน สร้างรายได้ให้แก่ประชาชน และประเทศชาติได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความเจริญเติบโตของธุรกิจดังกล่าวถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญในการขับเคลื่อนให้เศรษฐกิจของประเทศพัฒนาไปได้ เพราะธุรกิจ SMEs มีอยู่กระจายทั่วพื้นที่ในแต่ละประเทศจึงทำ

ให้ประเทศต่างๆ หันมาให้ความสำคัญต่อการพัฒนาและส่งเสริมธุรกิจ SMEs อยู่ในประเทศของตนอย่างจริงจัง ดังนั้น ในส่วนของประเทศไทยรัฐบาลได้หันมาให้ความสนใจและกำหนดมาตรการ แนวทางการส่งเสริมต่างๆ เพื่อให้การสนับสนุนและส่งเสริมธุรกิจ SMEs เช่น มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนทางการเงิน มาตรการสนับสนุนทางด้านเทคโนโลยี และมาตรการทางด้านภาษีอากร เป็นต้น

3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบริหาร

1. เสนาะ ดิยาวี (2543) กล่าวว่า การบัญชีบริหารหรือการบริหารบัญชีเพื่อการจัดการคือ การจัดทำข้อมูลทางบัญชีในรูปแบบหนึ่งเพื่อใช้สำหรับฝ่ายบริหารขององค์กรหรือการประกอบการโดยเฉพาะ มีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ฝ่ายบริหารตามลักษณะงานและความรับผิดชอบของงานบริหารแต่ละอย่าง โดยไม่ถือหลักบัญชีการเงินอย่างเคร่งครัดเหมือนกับการนำเสนอของบัญชีต่อบุคคลภายนอก กล่าวโดยสรุปบัญชีบริหารเป็นการเอาหลักการบัญชีมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อฝ่ายบริหารเท่านั้นเป็นเสมือนหนึ่งการทำรายงานทางบัญชีเป็นการภายในระหว่างฝ่ายต่างๆ ของบริษัท ซึ่งจะต้องอาศัยรายงานเกี่ยวกับเศรษฐกิจการเงิน การดำเนินงานสถิติตัวเลขตลอดจนกฎเกณฑ์ต่างๆ เท่าที่จำเป็นในทางบัญชีที่อาจนำมาใช้ในการวางแผนและสั่งการให้ดำเนินงานต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำข้อมูลในรูปแบบต่างๆ บางครั้งต้องละเอียด

แนวความคิดทางบัญชีบางอย่างที่ยอมรับกันโดยทั่วไปบ้าง เพื่อให้เหมาะกับการดำเนินงานและความต้องการของฝ่ายบริหาร

2.

3. จินดา ชันทอง (2545) กล่าวว่า การบัญชีบริหาร เป็นวิชาการเน้นหน้าทำงานในลักษณะนำข้อมูลบัญชีไปใช้ประกอบการดำเนินงาน กล่าวคือ เป็นวิชาการเกี่ยวกับ การรวบรวม บันทึก จำแนกวิเคราะห์ตีความหมาย และรายงานข้อมูลที่มีความหมายต่อการตัดสินใจให้แก่ฝ่ายบริหารใช้ในการดำเนินงาน

4. สุพาดา สิริกุดตา (2546) กล่าวว่า การบัญชีบริหารเป็นการใช้ข้อมูลทางการบัญชีเพื่อจัดทำรายงานทางการเงิน หรือ งบการเงิน (Financial statement) โดยจัดทำให้อีกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป (Generally Accepted Accounting Principles (GAAP)) งบการเงินจะแสดงถึงฐานะการเงิน ณ วันใดวันหนึ่ง และผลการดำเนินงานสำหรับงวดเวลาใดเวลาหนึ่ง ตลอดจนแสดงถึงการได้มาและการใช้ไปของเงินสด ณ วันใดวันหนึ่งด้วย งบการเงินที่จัดทำขึ้น จะเสนอต่อบุคคลภายนอกองค์กร และผู้บริหาร การบัญชีการเงินจึงเป็นเสมือนสื่อระหว่างธุรกิจกับบุคคลภายนอก

กชกร เฉลิมกาญจนา (2547) กล่าวว่า เป็นกระบวนการทางบัญชีที่พัฒนาขึ้นเพื่อใช้สำหรับฝ่าย

บริหารภายในกิจการ ซึ่งเป็นกระบวนการในการกำหนด การวัดค่า การรวบรวม การวิเคราะห์ การจัดเตรียม การคำนวณ การแสดงในรูปกราฟหรือแผนภูมิ และการสื่อสารข้อมูลที่ช่วยฝ่ายบริหารในการวางแผนให้สามารถดำเนินงานและควบคุม เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของกิจการอันก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการใช้ทรัพยากรของกิจการ

Raiborn et.al (1999) กล่าวว่า เป็นระบบการรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่สังเคราะห์แล้วไปใช้ในการวางแผน ตัดสินใจ ประเมินผล การปฏิบัติงาน และควบคุมการทำงานในองค์กร โดยมีความจำเป็นกับองค์กรทุกประเภทที่จะจัดเตรียมข้อมูลสำหรับผู้ใช้อข้อมูลภายในองค์กรเท่านั้น

ดังนั้น กล่าวโดยสรุป การบัญชีบริหาร เป็นกระบวนการในการจัดทำข้อมูลที่เกิดขึ้นแล้ว และคาดว่าจะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นข้อมูลที่เป็นจำนวนเงิน หรือข้อมูลที่มีจำนวนเงิน เพื่อช่วยให้ผู้บริหารที่ทำหน้าที่ต่างกันในแต่ละองค์กร สามารถใช้ข้อมูลที่เหมาะสมและทันเวลาในการวางแผน ควบคุม และการตัดสินใจบริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และนอกจากนี้องค์กรยังยอมรับว่าการดำเนินธุรกิจโดยรวมต้องเข้าสู่การแข่งขัน และต้องตอบสนองกับความสามารถทางการแข่งขันในสภาพปัจจุบัน จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเสริม หรือทดแทน ซึ่งระบบบัญชีแบบดั้งเดิมที่ใช้อยู่จะต้องทำด้วยแนวปฏิบัติใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมปัจจุบันและสนับสนุนกลยุทธ์การแข่งขัน

3.3 ทฤษฎีที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้มีการนำทฤษฎีสถานการณ์หรือทฤษฎีปฏิบัติการ มาใช้เพื่อบูรณาการทฤษฎีเพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่สมบูรณ์ โดย Fred E.Fiedler (1964) เป็นผู้เสนอแนวความคิดการบริหารเชิงสถานการณ์

(Situational Management Theory) หรือ ทฤษฎี
อุมครการณ (Contingency Theory) ซึ่งถื่อเป็นทฤษฎีการ
รบริกรที่ขึ้นอยู่กบสณการณที่ถ่กขึ้น โดยกล่าว่า
ไม่มีวิธีใดที่ดดีที่สุด หากแต่สณการณต่างหากที่จะ
เป็นตัวกำหนดว่าควรจะหยบใช้กรรบริกรแบบใดใน
สณการณเช่นนั้น โดยตามหลักคดง่าย ๆ ของกร
รบริกรเชิงสณการณ นั้นถื่อว่าการรบริกรจะดี
หรือไม่ขึ้นอยู่กบสณการณ สณการณจะเป็นตัว
กำหนดการตัดสใจ และรูปแบบกรรบริกรที่
เหมาะสม และผู้รบริกรจะต้องพยามวิเคราะห์
สณการณให้ดดีที่สุด ซึ่งกรรบริกรเป็นการอศย
สณการณเป็นตัวกำหนดในกรตัดสใจ ดั่งนั้นใน
งานวิจัยนี้การระบุบัจยสณการณจึงมีความเป็นไป
ได้ในกรให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประกคใช้กร
บัจยรบริกร ให้มีประสทธิผล

4. ระเบียบวิธีวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
นักบัจยธุรกิจ SMEs ประเภทกรผลิตสสินค้า ในเขต
กรุงเทพรมหานคร จำนวน 66, 214 ราย

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้
วิธีสุ่มตัวอย่างตามตาราง taro Yamane (Yamane, 1970,
P.886) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 410 ราย

4.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น
แบบสอบถาม (Questionnaire) การประกคใช้บัจย
รบริกรของนักบัจยธุรกิจ SMEs ประเภทกรผลิต
สสินค้าในเขตกรุงเทพรมหานคร

4.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

ความเที่ยงตรง (Validity) การหาความ
เที่ยงตรงของแบบสอบถามนี้ คณะผู้วิจัยได้นำ
แบบสอบถามที่สร้างขึ้นมำค่นกรดั่งนี้

(1) นำเสนอ

คณะกรรกรควบคุมงานวิจัย
เพื่อตรวจพิจารณาแก้ไขใน
เบ้องต้น แล้วปรบปรุงแก้ไขตามที
คณะกรรกรควบคุมงานวิจัย
เสนอแนะ

(2) นำ

แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจ
แก้ไขโดยคณะกรรกรควบคุม
งานวิจัยให้

ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ตรวจพิจารณาความ
เที่ยงตรงของโครงสร้างและเนื้อหา

(3) ปรบปรุง

แก้ไขข้อบกพร่องตามคำแนะนำ
ของผู้ทรงคุณวุฒิ และนำเสนอ

คณะกรรกรควบคุมงานวิจัยอื่กรครั้งหนึ่งเพื่อทำการ
ตรวจสอบ และรับข้อเสนอแนะก่อนนำไปทดลองใช้

(4) นำ

แบบสอบถามที่ปรบปรุงแก้ไข
แล้ว จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์
เพื่อนำไปหาค่าความเที่ยงตรง
(Validity) โดยใช้ค่าสถิติ Factor
Loading เพื่อวัดความเที่ยงตรง
ตามโครงสร้างของกรวัด

ความเชื่อมั่น (Reliability) นำ

แบบสอบถามที่จัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ไปทดลองหา
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยทดลองใช้กับ
นักบัจยธุรกิจ SMEs ประเภทกรผลิตสสินค้าในเขต
กรุงเทพรมหานคร จำนวน 30 ชุด (Reliability) โดยใช้

สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) เพื่อดูความชัดเจน และเข้าใจตรงกันในข้อคำถามของแบบสอบถาม

4.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ คณะผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Package for the Social Sciences/ Personal Computer Plus (SPSS/PC)

4.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบแอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

2.1 ค่าเฉลี่ย (Mean)

2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way ANOVA)

5. อภิปรายผล

จากผลการศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการวางแผน
พบว่า กิจการมีการกำหนดแนวทางในการดำเนินกิจกรรมและวางแผนการใช้ทรัพยากรของกิจการในอนาคต สอดคล้องกับ สุภาพรรณ และคณะ (2543) ผู้ศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีบริหารที่เป็นอยู่ในอุตสาหกรรมต่างๆในประเทศไทย โดยพบว่า มีการใช้การประมาณต้นทุนล่วงหน้าในการวางแผนการใช้ทรัพยากรของกิจการในอนาคตมากที่สุด และส่วนใหญ่จะใช้งบประมาณเพื่อการวางแผนระยะสั้น ซึ่งการวางแผนจัดทำงบประมาณถือเป็นการใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการบัญชีบริหารให้เกิดผลสำเร็จต่อการบริหารงาน นำมาสู่การก่อให้เกิดประสิทธิภาพและ

ประสิทธิภาพ สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ และสร้างความพึงพอใจให้กับผู้บริหารมากที่สุด นอกจากนี้ ในส่วนการใช้เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการวางแผน กิจการยังมีการนำเทคนิคการบัญชีบริหาร มาใช้ในการพยากรณ์ยอดขายโดยใช้ข้อมูลจากยอดขายในปีก่อนมาเพื่อพยากรณ์ยอดขายในปีปัจจุบัน อีกทั้งกิจการยังมีการวางแผนเกี่ยวกับแนวทางหรือวิธีการในการวัดผลการดำเนินงานโดยไม่ได้ใช้ข้อมูลทางการเงินมาเป็นเกณฑ์ในการวัดผลการดำเนินงาน เช่น ความพึงพอใจของลูกค้า ซึ่งการวางแผนถือเป็นการเตรียมการไว้ก่อนล่วงหน้า โดยเมื่อมีการกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายตามความต้องการแล้ว กิจกรรมต่างๆ ที่จะต้องกระทำเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และบังเกิดผลตามเป้าหมายนั้นๆ จะต้องได้รับการพิจารณา และการตัดสินใจในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการกระทำกิจกรรมต่างๆ จะนำไปสู่เป้าหมายของกิจการ อย่างไรก็ตามการได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นจริงและถูกต้อง นอกจากจะทำให้การดำเนินงานบรรลุถึงเป้าหมายแล้ว ยังจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติตามแผนหรือผู้บริหารองค์กรสามารถคาดการณ์ ปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้น แล้วสามารถปรับแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเหตุการณ์หรือสภาวะการณ์ และแก้ไขปัญหาเพื่อให้เกิดการดำเนินงานตามแผนต่อไปอย่างต่อเนื่องและทันต่อเหตุการณ์ได้อีกด้วย

เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการควบคุม
พบว่า กิจการมีการวางแผนควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิตโดยมีการจัดทำงบประมาณในการควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิต, กิจการควบคุมคุณภาพของผลิตภัณฑ์ให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ลูกค้าคาดหวัง และกิจการมีการควบคุมต้นทุนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อการกำหนดราคาที่ทำให้เกิดความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับ Ratmaunga

(1988) ผู้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเอาเทคนิคทางการบัญชีต่างๆ มาช่วยในการควบคุม โดยมีการใช้เทคนิคและเครื่องมือด้านการบัญชีบริหารหลายๆ วิธีควบคู่ไปด้วยกัน เช่น การควบคุมทางด้านงบประมาณ ซึ่งเทคนิคเหล่านี้จะนำมาใช้เพื่อลดต้นทุน หรือควบคุมต้นทุนการผลิต และควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิต นอกจากนี้ ยังมีการนำมาใช้เกี่ยวกับการควบคุมทางด้านงบประมาณจะใช้วิธีงบประมาณแบบคงที่มากกว่างบประมาณแบบยืดหยุ่น เพื่อให้กิจการสามารถมีการควบคุมต้นทุนการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขัน ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าเทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการควบคุมถือเป็นขบวนการติดตามและประเมินผลเพื่อรักษากิจกรรมของกิจการ ที่เกิดขึ้นจริงให้อยู่ในแนวทางที่กำหนดไว้ ในกระบวนการควบคุมการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการประเภทการผลิตสินค้า ผู้บริหารจะนำมาใช้เกี่ยวกับการวางแผนทางด้านควบคุมค่าใช้จ่ายในการผลิต

เทคนิคทางการบัญชีบริหารเพื่อการตัดสินใจ
พบว่า กิจการมีการติดตามและพิจารณาถึงผลกระทบต่อตัดสินใจที่ได้มีการเลือกทางเลือกใดไปแล้ว เพื่อนำมาประเมินผลและแก้ไขปัญหานั้นที่อาจเกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งสอดคล้องกับ สมณี (2544) ที่อธิบายถึงบทบาทของข้อมูลทางการบัญชีกับการตัดสินใจของผู้บริหาร โดยกล่าวว่า การตัดสินใจของผู้บริหาร ต้องพยายามหาทางเลือกที่ดีที่สุดโดยอาศัยกระบวนการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้หลังจากมีการเลือกทางเลือกใดทางเลือกหนึ่งแล้ว ควรมีการติดตามและพิจารณาถึงผลกระทบต่อตัดสินใจที่ได้ทางเลือกใดไปแล้ว เพื่อทำการประเมินผลและแก้ไขปัญหาดังๆ ที่จะเกิดขึ้นภายหลัง นอกจากนี้ กิจการยังมีการใช้การบัญชีบริหาร เพื่อการตัดสินใจโดยยังมีการ

นำข้อมูลเกี่ยวกับการผลิตสินค้ามาประกอบการพิจารณาเพื่อกำหนดราคาขายสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับ วันฤดี (2542) ผู้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลทางการบัญชีมาใช้ในการตัดสินใจทางการตลาด ซึ่งพบว่า การตัดสินใจกำหนดราคาขายสินค้า และตัวแปรต้นทุนการผลิตของสินค้ามีผลต่อการตัดสินใจมากที่สุด ซึ่งถ้าหากทราบต้นทุนการผลิตสินค้าที่แท้จริงแล้ว กิจการจะสามารถกำหนดราคาขายสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด และยังสอดคล้องกับ Drury, Colfin and Pettifer, David (1993) ผู้ศึกษาเกี่ยวกับแนวปฏิบัติทางด้านบัญชีบริหาร โดยกล่าวว่า องค์กรขนาดใหญ่จะมีการวัดต้นทุนในการผลิตตามผลิตภัณฑ์ ลูกค้า ภาคสาขา เช่น วิธีการคิดต้นทุนผลิตภัณฑ์, ต้นทุนที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจ, ต้นทุนทางตรง และระบบต้นทุนตามกิจกรรม นอกจากนี้ ในส่วนของเทคนิคทางการบริหารเพื่อการตัดสินใจ กิจการก็ยังมีการให้ความสำคัญต่อการนำข้อมูลทางบัญชีการเงินในอดีตมาใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารเพื่อใช้ในการตัดสินใจ และกิจการมีการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนของโครงการลงทุนทุกครั้งก่อนที่จะตัดสินใจลงทุน สอดคล้องกับ สุภาพรธรรมและคณะ (2543) ผู้ศึกษาแนวปฏิบัติทางการบัญชีบริหารของอุตสาหกรรมไทย เกี่ยวข้องกับเทคนิคทางการบัญชีบริหารในอนาคต โดยกล่าวว่า การนำเทคนิคทางการบัญชีบริหารไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ (1) ใช้ในการคำนวณต้นทุนผลิตภัณฑ์ โดยเป็นการมุ่งให้ข้อมูลแก่ผู้บริหารในการตัดสินใจเกี่ยวกับต้นทุนที่แท้จริงของผลิตภัณฑ์ (2) ใช้ในการวางแผนและควบคุมการดำเนินงาน ส่วนใหญ่จะนิยมใช้งบประมาณเพื่อการวางแผนระยะสั้น (ระยะเวลาไม่เกิน 1 ปี) รวมทั้งมีการประมาณการต้นทุนล่วงหน้า (3) ใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งโดยส่วนใหญ่จะเลือกใช้เทคนิค

ทางการบัญชีบริหารหลายๆ วิธี เช่น การวิเคราะห์สภาพคล่อง การวิเคราะห์ความสามารถในการทำกำไร และการวิเคราะห์กระแสเงินสด เพื่อจะได้ทราบ (4) ใช้ในการวัดผลการปฏิบัติงาน โดยในการวัดผลการปฏิบัติงาน อุตสาหกรรมส่วนใหญ่จะเลือกการวิเคราะห์ผลต่างต้นทุนและการบัญชีตามความรับผิดชอบ ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าเหนือสิ่งอื่นใด ผู้ทำการตัดสินใจที่ดีจะต้องรู้ว่า สิ่งสำคัญที่สุดและยากที่สุดของการตัดสินใจคือ การตัดสินใจในปัญหาที่ถูกต้อง ซึ่งเมื่อมีกระบวนการและขั้นตอนการตัดสินใจที่ถูกต้อง ก็จะทำให้ธุรกิจสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างทัน ท่วงที และส่งผลให้ธุรกิจประสบความสำเร็จได้ และการตัดสินใจที่ดีนั้นจะต้องมีการดำเนินการตัดสินใจจนสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพของการตัดสินใจ

เปรียบเทียบความคิดเห็น

(1) รูปแบบธุรกิจแตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร ของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

(2) ระยะเวลาในการประกอบกิจการแตกต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้บัญชีบริหาร ของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกัน

(3) จำนวนพนักงานต่างกัน พบว่า มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้การบัญชีบริหาร ของนักบัญชีธุรกิจ SMEs ประเภทการผลิตสินค้า ในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

กชกร เกลิมกาญจนาน. การบัญชีบริหาร.

กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่ง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.

จินดา ชันทอง. การบัญชีเพื่อการบริหาร.

กรุงเทพมหานคร, 2545.

วันฤดี สุขสงวน. รายงานการวิจัยเรื่องการใช้ข้อมูลทาง

บัญชี ในการตัดสินใจด้านกิจกรรมการตลาด:

ศึกษารณิษฐกิจผลิตสินค้าสะดวกซื้อ. คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต. 2542.

สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์. การบัญชีเพื่อการจัดการและ

การบริหารเชิงกลยุทธ์. กรุงเทพมหานคร :

บริษัทสำนักพัฒนาการบริหารธรรมนิติ จำกัด , 2544.

เสนาะ ดิเยาว์. การบัญชีบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ 15

กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2543.

สุพาดา สิริกุดตา. การบัญชีบริหาร. กรุงเทพฯ: ธนรัช

การพิมพ์. 2546.

สุภาพรรณ รัตนารักษ์ และคณะ. การศึกษาแนวปฏิบัติ

ทางการบัญชีของอุตสาหกรรมไทย. การ

ประชุมทางการบริหารธุรกิจ ครั้งที่ 1,

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

Drury, Colfn and Pettifer, David. **Management**

accounting practices in building societies.

Management Accounting-London (Online).

Vol : 71, No. 3. Abstract form; ABI/Inform-Document Details.htm, 1993.

Fiedler, F. E. **A contingency model of leadership**

effectiveness: Advances in

experimental social Psychology. New

York: Academic Press. 1964.

Raiborn, C.E., et al. **ISO 14000 and the Bottom**

Line. Quality Progress. November

1999.

Ratnatunga, J. **Accounting for Competitive**

Marketing. CIMA Publications, London,

1988.

การพัฒนากระบวนการบริหารงานและการจัดการความรู้ ด้านงานวิจัย กรณีศึกษา สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยธนบุรี

A Case Study of the Development of Knowledge Management for a research professor in General Education Affair in Thonburi University

พุกษ์ จิรสัตยาภรณ์ , ดร.บัญชา เกิดมณี

มหาวิทยาลัยธนบุรี, pop_env020@hotmail.com

มหาวิทยาลัยธนบุรี, b.kirdmanee@gmail.com

บทคัดย่อ:

การพัฒนากระบวนการบริหารงานและการจัดการความรู้ ด้านงานวิจัย กรณีศึกษา สำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยธนบุรี มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของอาจารย์สำนักวิชาศึกษาทั่วไป 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนางานวิจัยร่วมกันของอาจารย์สำนักวิชาศึกษาทั่วไป การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้วิธีการเรียนรู้หลังการปฏิบัติการ (After Action Review) กับอาจารย์ที่สมัครใจเข้าร่วมงานวิจัยโดยสมัครใจจำนวน 25 คนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแนวทางในการทำงานวิจัย

ปัญหาในการดำเนินงานวิจัยสำหรับอาจารย์ในสำนักวิชาศึกษาทั่วไปอันเนื่องมาจาก ขาดการวางแผนในการดำเนินงาน รวมทั้งขาดเข้าใจในการดำเนินงานวิจัยและขาดที่ปรึกษาในการดำเนินงานวิจัย รวมทั้งขาดหัวข้อในการดำเนินงานวิจัยที่มีความเหมาะสมกับการขอทุน

แนวทางในการพัฒนาระบบการบริหารงานวิจัยภายในสำนักวิชาศึกษาทั่วไป สามารถดำเนินการได้ดังนี้

วางแผนการดำเนินงานวิจัยรายบุคคลให้อาจารย์ในสำนักฯ โดย ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ แหล่งทุนภายนอก รวมทั้งแหล่งเผยแพร่แหล่งตีพิมพ์ผลงานวิชาการ เพื่อเป็นทางเลือกในการดำเนินงานวิจัยพัฒนาระบบที่ปรึกษา งานวิจัยเฉพาะด้านร่วมกับผู้เชี่ยวชาญต่างมหาวิทยาลัย

คำสำคัญ: สำนักวิชาศึกษาทั่วไป งานวิจัย การจัดการความรู้ ระบบการบริหารงาน

ABSTRACT:

A Case Study of the Development of Knowledge Management for a research professor in General Education Affair in Thonburi University has 2 objectives : 1. To study the result of teaching process of lecturers in general education affair 2. To improve the research of lecturers in general education affair. This research is an action research by using after action review theory with 25 lecturers who join this research to develop the guideline for research.

Research problems for lecturers in general education affair : Planning, Understanding and no advisory for researching include cannot find out the topic to do the research too.

The policy for develop the research management in general education affair will be planning a research for each lecturers in the general education affair then made a public relation and find outer scholarship include published paper to public. More option for advisory or co-researcher with other universities.

KEYWORDS:

General Education Affair, Research, Knowledge management, and Administration

1. บทนำ

บังอร บุตรราช(2551:1) การศึกษาเป็นกระบวนการที่ปลูกฝัง ถ่ายทอดความรู้ เจตคติ คุณลักษณะต่าง ๆ ให้เกิดกับตัวผู้เรียนทำให้ผู้เรียนเกิดความเจริญงอกงามหรือทำให้ดีขึ้นทุกด้าน การศึกษาเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาคน เพื่อให้ไปพัฒนาศักยภาพที่แต่ละคนมีอยู่ให้สามารถนำออกมาใช้ทำประโยชน์ต่อสังคมได้สูงสุด

ดังนั้นการจัดหลักสูตรในระดับอุดมศึกษา จึงต้องจัดให้มีความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการศึกษา เพื่อที่จะสร้างกำลังคนไปประกอบการงาน อาชีพหรือศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น มหาวิทยาลัยจึงไม่ใช่แค่ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ ทักษะทางวิชาชีพเท่านั้น แต่ต้องเป็นบัณฑิตที่มีคุณธรรม จริยธรรม ตามวิชาชีพและทำงานร่วมกับผู้อื่นในสังคม

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 ประกอบด้วยหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต หมวดวิชาเฉพาะ หลักสูตรปริญญาตรี 4 ปี มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 84 หน่วยกิต หลักสูตรปริญญาตรี 5 ปี มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 114 หน่วยกิต หลักสูตรปริญญาตรี ไม่น้อยกว่า 6 ปี มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 144 หน่วยกิต และหลักสูตรปริญญาตรีต่อเนื่อง มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 42 หน่วยกิต หมวดวิชาเลือกเสรี มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548 : 9-13)

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาในหมวดศึกษาทั่วไปนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรต่างๆ ในระดับอุดมศึกษา รวมทั้งเป็นการพัฒนานักศึกษาให้มีคุณภาพสามารถอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างเหมาะสม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการดำเนินงานของคณาจารย์ที่สังกัดในหมวดศึกษาทั่วไป โดยจะดำเนินงานในรูปแบบงานวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้เพื่อการพัฒนางานวิจัยและระบบงานบริหารของอาจารย์ใน สำนักวิชาศึกษาทั่วไป กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี

คำถามวิจัย

2.1 ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของอาจารย์สำนักวิชาศึกษาทั่วไป เป็นอย่างไร

2.2 พัฒนารูปแบบการพัฒนางานวิจัยร่วมกันของอาจารย์สำนักวิชาศึกษาทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.1 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของอาจารย์สำนักวิชาศึกษาทั่วไป

3.2 พัฒนารูปแบบการพัฒนางานวิจัยร่วมกันของอาจารย์สำนักวิชาศึกษาทั่วไป

2.ทบทวนวรรณกรรม

4.1. การเรียนรู้หลังการปฏิบัติการ (After Action Review) หรือ AAR

ศุภวัลย์ พลายน้อย(2553:25-27) การเรียนรู้หลังการปฏิบัติการ (After Action Review) หรือ AAR เป็นการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นทั้งระหว่างและหลังการปฏิบัติการ โดยจะมุ่งเน้นการอภิปรายของผู้เกี่ยวข้อง

กับเหตุการณ์ เพื่อช่วยในการค้นพบว่า อะไรเกิดขึ้น
ทำไมถึงเกิดขึ้น และจุดอ่อน จุดแข็ง คืออะไร

เป้าหมายและวิธีการดำเนินการ
After Action Review) หรือ AAR After Action Review)
หรือ AAR นั้นมีเป้าหมายเพื่อปรับปรุงผลการ
ปฏิบัติงาน ให้สะท้อนกลับมาว่าที่ผ่านมาเป็นอย่างไร
โดยมีคำถามหลักๆ ดังนี้

1.อะไรที่เรากำหนดว่าจะทำหรือเป้าหมายในแต่ละ
กิจกรรม

2.อะไรที่เกิดขึ้น หรือผลของกิจกรรม

3.ทำไมถึงเกิดความแตกต่างจากสิ่งที่คาดหวัง หรือ
ปัจจัยอะไรที่ทำให้ผลที่เกิดขึ้นไม่เป็นไปตามที่ตั้งเป้า
ไว้

4.ได้เรียนรู้อะไรและจะพัฒนาอะไรต่อไปในอนาคต
ในการถอดบทเรียนทั้ง 4 ข้อ โดยจะให้น้ำหนักของการ
ถอดบทเรียนในคำถามที่ 1 และ 2 เท่ากับ 25 % คำถามที่ 3
เท่ากับ 25 % และคำถามที่ 4 เท่ากับ 50 %

ขั้นตอนในการทำ AAR มี 4 ขั้นตอนหลักคือ ขั้น
วางแผน ขั้นเตรียมการ ขั้นปฏิบัติการ และขั้น
ประเมินผล หรืออาจจะยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม
เช่น 1.กำหนดเวลา 2.ระบุผู้เข้าร่วมกระบวนการ 3.สร้าง
บรรยากาศการเรียนรู้ 4.กำหนดประเด็นถอดบทเรียน 5.
ทบทวนการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ ของทั้ง 4
คำถาม 6.สรุปข้อมูลที่ให้กับผู้เข้าร่วมเรียนรู้เพื่อเป็น
การเช็คข้อมูล

โดยงานวิจัยเลือกวิธีการการเรียนรู้หลังการปฏิบัติการ
(After Action Review) หรือ AAR เนื่องจากเป็นการ
เรียนรู้จากสิ่งที่ผ่านมาแล้ว ว่ามีปัญหาหรือสิ่งที่ควร
พัฒนาอย่างไรเพื่อวางแผนทางในการ แก้ปัญหาหรือ
พัฒนา

4.2. กระบวนการจัดการความรู้

วิจารณ์ พานิช(2548:3-4) ระบุว่า การ
ดำเนินการอย่างน้อย 6 ประการต่อความรู้คือ

1.การกำหนดความรู้หลักที่จำเป็นและสำคัญ
ต่องานหรือกิจกรรม

2.การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ

3.การปรับปรุง ดัดแปลง หรือสร้างความรู้
บางส่วน ให้เหมาะสมกับงานของตน

4.การประยุกต์ใช้ความรู้ในกิจการของตนเอง

5.การนำประสบการณ์จากการทำงานและการ
ประยุกต์ใช้ความรู้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสกัด “จุม
ความรู้” ออมบ้านทักไว้

6.เป็นการบูรณาการความรู้เข้าด้วยกัน ความรู้
ที่เกี่ยวข้องเป็นความรู้ที่ชัดเจน อยู่ในรูปของตัวหนังสือ
หรือรหัสอย่างอื่นที่เข้าใจได้ทั่วไปและความรู้ฝังลึกที่
อยู่ในตัวคน ทั้งที่อยู่ในใจ ความเชื่อค่านิยม เหตุผล
รวมทั้งทักษะในการปฏิบัติ

อัญญาณี คล้ายสมบูรณ์(2550: 97-99) สอดคล้องกับ
บุญ ดี บุญญา กิจ และ คณ ะ (2548:54) กล่าว ว่า
กระบวนการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1.การแสวงหาความรู้ เป็นการแสวงหาความรู้
ทั้งที่เป็นแบบหยั่งรู้เอง ทักษะ และปฏิสัมพันธ์ระหว่าง
บุคคล ผู้มีประสบการณ์ จะมองเห็นแนวโน้มหรือ
ทิศทางความต้องการใช้ความรู้ด้านต่างๆ แล้ววางแผน
ดำเนินการที่จะจัดการองค์ความรู้นั้นๆ

2.การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นการเผยแพร่และ
กระจายความรู้ในเรื่องต่างๆ ในการนี้ การเรียนรู้จากผู้
เชี่ยวชาญ จะช่วยนักจัดการความรู้มือใหม่ ผ่าน
เครือข่ายการสื่อสารความรู้รูปแบบต่างๆ

3.การใช้ประโยชน์ความรู้ การเรียนรู้จะบูรณา
การในองค์กรมีอะไร สมาชิกองค์กรรับรู้ และ
ประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ๆ ได้ตลอดเวลา ทั้งการ
แลกเปลี่ยน แบ่งปันความรู้ และการใช้ประโยชน์
ความรู้ จะเกิดขึ้นในเวลาเดียวกัน

การถอดบทเรียนโดยใช้วิธีการการเรียนรู้หลัง
การปฏิบัติการในเรื่องงานวิจัย เป็นกระบวนการจัดการ
ความรู้ โดยเป็นการแสวงหาความรู้ในการทำงานวิจัย

ในชั้นเรียน และมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้โดยผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ และสามารถหาแนวทางในการนำเอาองค์ความรู้ไปใช้ในการพัฒนางานวิจัยในสำนักวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยธนบุรี

ขอบเขตของการวิจัย

5.1 ประชากรเป้าหมาย

คณาจารย์ที่สังกัดสำนักวิชาศึกษาทั่วไป

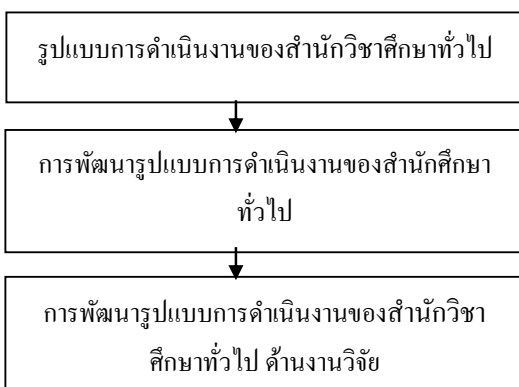
จำนวน 25 ท่าน

5.2 พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยธนบุรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การพัฒนา รูปแบบการดำเนินงานของสำนักวิชาศึกษาทั่วไป ที่ยังไม่เป็นระบบเท่าที่ควร เมื่อมีการพัฒนาให้อยู่ในรูปแบบของสำนักศึกษาทั่วไป จะทำให้เกิดความชัดเจนในการทำงาน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการวางแผนงานวิจัยร่วมกันของคณาจารย์ที่สังกัดสำนักศึกษาทั่วไป และจะทำให้สำนักทั่วไปเป็นกลไกที่สำคัญในการขับเคลื่อนการศึกษาของมหาวิทยาลัยรวมทั้งพัฒนางานวิจัยที่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนให้เพิ่มขึ้น

รูปที่ 1 กรอบแนวคิด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ หรือหน่วยงานที่นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

7.1 เพื่อศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของอาจารย์สำนักวิชาศึกษาทั่วไป

7.2 พัฒนารูปแบบการพัฒนางานวิจัยร่วมกันของอาจารย์สำนักวิชาศึกษาทั่วไป

4. ระเบียบวิธีการวิจัย

8.1 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการโดยใช้วิธีการเรียนรู้หลังการปฏิบัติการ (After Action Review) กับอาจารย์ที่สมัครใจเข้าร่วมงานวิจัยโดยสมัครใจจำนวน 25 คนเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแนวทางในการทำงานวิจัย

8.2 เครื่องมือในการวิจัย

การประชุมกลุ่ม โดยการใช้คำถามถอดบทเรียนหลังการดำเนินการ โดยมีคำถามจำนวน 4 คำถามดังนี้

1. สถานการณ์การวิจัยในสำนักวิชาศึกษาทั่วไป เป็นอย่างไร

2. ปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการเรียนการสอนและการวิจัย มีอะไรบ้าง

3. เป้าหมายในการทำวิจัยของท่านคืออะไร

4. แนวทางในการพัฒนาและการดำเนินงานวิจัยควรเป็นอย่างไร

8.3. การรวบรวมข้อมูล

1. ติดต่อขอความร่วมมือในการจัดประชุมและเชิญกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ

2. ประชุมกลุ่มเชิงปฏิบัติการกับอาจารย์ 25 คน โดยจะถามคำถามทั้ง 4 ข้อ ใช้เวลาประมาณ 1.30 ชั่วโมง ซึ่งจะมีวิทยากรอำนวยความสะดวกในการระดมความคิดเห็นจำนวน 1 คน

3. บันทึกความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการลงกระดาษเพื่อให้สามารถเห็นและทบทวนข้อมูลได้

ภาพที่ 2 ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานวิจัย

ภาพที่ 3 ภาพการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานวิจัย

8.4.การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา กับข้อมูลที่ได้จากการถอดบทเรียน โดยแบ่งเป็น 4 ประเด็นตามข้อคำถาม

5. .สรุปผลการวิจัย

1.สถานการณ์การวิจัยในสำนักวิชาศึกษาทั่วไป พบว่า การดำเนินงานวิจัยยังเป็นการดำเนินงานแบบบุคคล ไม่มีแผนการดำเนินงานในภาพรวมของการดำเนินงานวิจัย การดำเนินงานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยในชั้นเรียน และรับทุนวิจัยภายในมหาวิทยาลัยธนบุรี

2.ปัญหาที่เกิดขึ้นด้านการเรียนการสอนและการวิจัย พบว่า

2.1.งานวิจัยมีจำนวนไม่มากนัก เมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์ในสำนักวิชาศึกษาทั่วไปจึงทำให้เกิดปัญหาเมื่อตรวจประกันคุณภาพการศึกษา

- 2.2.งบประมาณที่ได้รับน้อยเมื่อเทียบกับแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัยทำให้มีข้อจำกัดในการพัฒนางานวิจัยสำหรับงานวิจัยที่ต้องลงทุนมาก
  - 2.3.ขาดผู้ช่วยนักวิจัย เพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินงานวิจัยที่ต้องใช้วิทยากรร่วมหรือช่วยงานต่างๆในโครงการวิจัย
  - 2.4.อาจารย์มีภาระการสอนมากทำให้ไม่ได้ดำเนินงานวิจัย
  - 2.5.ขาดหัวข้อในการดำเนินงานวิจัยที่มีความเหมาะสมรวมทั้งการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ยังมีจำนวนน้อย
  - 2.7.ขาดความเข้าใจในการตีพิมพ์ที่มีขั้นตอนที่ซับซ้อนบางฉบับ
  - 2.8.ขาดที่ปรึกษางานวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เนื่องจากรายวิชาที่เปิดทำการเรียนการสอนในวิชาหมวดศึกษาทั่วไปมีความหลากหลายมาก
- 3.เป้าหมายในการทำวิจัยของอาจารย์ พบว่า
- 3.1.กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการพัฒนางานวิจัย
  - 3.2.กลุ่มตัวอย่างต้องการการเผยแพร่งานวิชาการและงานวิจัย
  - 3.3.พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านงานวิจัยรวมทั้งพัฒนาตำแหน่งทางวิชาการ
  - 4.แนวทางในการพัฒนาและการดำเนินงานวิจัย พบว่า
    - 4.1.พัฒนางานวิจัยร่วมกัน ภายในมหาวิทยาลัยและภายนอกมหาวิทยาลัย
    - 4.2.อบรมบุคลากร โดยดำเนินการร่วมกับสำนักวิจัยและวางแผนพัฒนา

4.3. พัฒนางานวิจัยให้ตอบ โจทย์ แหล่งทุนภายนอกเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และเพิ่ม ประสิทธิภาพในการ

4.4. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ แหล่งทุนภายนอกรวมทั้งแหล่งเผยแพร่แหล่งตีพิมพ์ ผลงานวิชาการ

4.5. สร้างเครือข่ายกับมหาวิทยาลัย อื่นๆเพื่อหาที่ปรึกษาเฉพาะด้านเนื่องจากรายวิชาใน สำนักวิชาศึกษาทั่วไปมีความหลากหลาย

5. อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัญหาในการดำเนินงานวิจัยสำหรับอาจารย์ ในสำนักวิชาศึกษาทั่วไปอันเนื่องมาจาก ขาดการ วางแผนในการดำเนินงาน รวมทั้งขาดเข้าใจในการ ดำเนินงานวิจัยและขาดที่ปรึกษาในการดำเนินงานวิจัย รวมทั้งขาดหัวข้อในการดำเนินงานวิจัยที่มีความ เหมาะสมกับการขอทุนในการดำเนินงานวิจัยว่าควรมี ลักษณะอย่างไร ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วนิดา พิงสระน้อย (2556) ที่ระบุว่า ทักษะในการทำวิจัย มีผล ต่อการดำเนินงานวิจัยของบุคลากร ที่ระดับนัยสำคัญ ทางสถิติที่ 0.05 โดยทักษะนั้นจะต้องพัฒนาหรือได้รับ การชี้แนะจากผู้มีประสบการณ์หรือที่ปรึกษานั้นเอง

2. แนวทางในการพัฒนาระบบการบริหาร งานวิจัยภายในสำนักวิชาศึกษาทั่วไป สามารถดำเนินการ ได้ดังนี้

1. วางแผน การ ดำเนิน งาน วิจัย รายบุคคลให้อาจารย์ในสำนักฯ โดยให้เลือกแนวทางใน การดำเนินงานด้วยตัวเองหรือจะดำเนินงานเป็นทีม

2. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ แหล่ง ทุนภายนอกรวมทั้งแหล่งเผยแพร่แหล่งตีพิมพ์ผลงาน วิชาการ เพื่อเป็นทางเลือกในการดำเนินงานวิจัย

3. พัฒนาระบบที่ปรึกษางานวิจัย เฉพาะด้านร่วมกับผู้เชี่ยวชาญกับมหาวิทยาลัยที่ คณาจารย์ในสำนักฯ จบมาในแต่ละระดับ

4. แนะนำให้คณาจารย์ทุกคนใน สำนักฯ ควรมีโครงร่างงานวิจัยไว้สำหรับขอทุนวิจัยทั้ง ภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

โดยแนวทางการพัฒนาระบบการ บริหารงานวิจัยภายในสำนักวิชาศึกษาทั่วไปนั้น สอดคล้องกับการศึกษาของ ทิพวัลย์ ศรีพรหม(2554:119- 120) ที่ระบุว่า ตัวแปรที่สำคัญที่สุดคือ การพัฒนาตนเอง รองลงมาคือ เจตคติต่อการดำเนินงานวิจัย ดังนั้นถ้าหาก ดำเนินการวิจัยโดยให้คณาจารย์ในสำนักฯ ได้วางแผนที่ จะพัฒนาตัวเองและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการดำเนิน งานวิจัยจะทำให้สามารถพัฒนาการดำเนินงานวิจัยได้ อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรนำปัญหาในการเรียนการสอนมาใช้เป็น หัวข้อในการดำเนินงานวิจัย

2. ควรส่งเสริมและสนับสนุนในการให้ความรู้ ด้านการวิจัย

3. ควรกำหนดรูปแบบในการดำเนินงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาหรือพัฒนาให้คณาจารย์สามารถ พัฒนาหัวข้องานวิจัยที่สามารถตอบโจทย์ในการพัฒนา หรือแก้ปัญหาในการดำเนินงานหรือสังคมได้

2. ควรจัดการถอดบทเรียนด้านงานวิจัยกับ อาจารย์ถึงปัญหาหรือแนวทางในการพัฒนาการเรียน การสอนรวมทั้งปัญหาสังคมที่อาจารย์แต่ละท่านสนใจ เพื่อพัฒนาหัวข้องานวิจัย

3. ควรพัฒนาระบบที่ปรึกษางานวิจัยที่สามารถ ให้คำปรึกษาได้ตามความต้องการของคณาจารย์ที่มี ความต้องการที่หลากหลาย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. 2548. ประกาศ
กระทรวงศึกษาธิการเกณฑ์มาตรฐาน
หลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548.
กระทรวงศึกษาธิการ

ทิพวัลย์ ศรีพรหม.2554.การวิเคราะห์ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มี
อิทธิพลต่อแรงจูงใจในการทำวิจัยของอาจารย์
มหาวิทยาลัยราชภัฏ ในเขตภาคเหนือตอนบน.
สาขาวิชาการวิจัยและประเมินผลการศึกษา.
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

บังอร บุตรราช.2551.การติดตามและประเมิน การ
จัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล
การเรียนรู้ ในชั้นเรียนขนาดใหญ่ หมวดวิชา
ศึกษาทั่วไป หลักสูตร ปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.ปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา.
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

บุณดี บุญญาภิกิจและคณะ.2548.การจัดการความรู้...จาก
ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ.กรุงเทพมหานคร.บริษัทซี
เอ็ดยูเคชั่น จำกัด มหาชน.สถาบันเพิ่มผลผลิต
แห่งชาติ

วนิดา พิงสระน้อย.2556.ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการทำ
วิจัยของบุคลากรสายวิชาการกลุ่มวิทยาศาสตร์
สุขภาพ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยี
การวิจัยและพัฒนาหลักสูตรคณะครุศาสตร์
อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชม
งคลธัญบุรี

วิจารณ์ พานิช.2548.การจัดการความรู้ ฉบับนักปฏิบัติ.
กรุงเทพมหานคร.บริษัทบุ๊ค ไทม์ จำกัด.
สถาบันส่งเสริมการจัดการความรู้เพื่อสังคม
(สคส.)

ศุภวัลย์ พลายน้อย.2553.น่านาวิทยาลัยอาชีวศึกษาและ
การสังเคราะห์ความรู้.คณะสังคมศาสตร์และ
มนุษยศาสตร์.มหาวิทยาลัยมหิดล
อัญญาณี คล้ายสมบูรณ์.2550.การจัดการความรู้ฉบับ
ปฐมบท.บริษัทเพชรเกษม พรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี

การเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรม เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

Study of mixed learning activity for improving learning skill and personal development

สำราญ ผลดี¹

¹สำนักวิชาศึกษาทั่วไป, มหาวิทยาลัยธนบุรี, itee007@hotmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเหมาะสมและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรีที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาทักษะเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 191 คน เครื่องมือที่ใช้คือ รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมในรูปแบบการประชุมแบบมีส่วนร่วม โดยใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผล ได้แก่ แบบประเมินสาระการเรียนรู้แบบสอบถามความเหมาะสมและความพึงพอใจของผู้เรียน

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมมีความเหมาะสมในการนำมาใช้ ผู้เรียนสามารถสรุปสาระสำคัญในแต่ละกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง และเกิดความพึงพอใจต่อรูปแบบการเรียนการสอนผสมผสานกิจกรรม ($\bar{X} = 4.02$ และ S.D. = 0.79) อยู่ในระดับ ดี โดยระดับความเหมาะสมของหัวข้อที่จัดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมในภาพรวม ($\bar{X} = 4.16$ และ S.D. = 0.73) อยู่ในระดับ ดี

คำสำคัญ: การเรียนการสอนแบบผสมผสาน ทักษะการเรียนรู้ การพัฒนาตนเอง

ABSTRACT:

This research aims to study the students' appropriateness and satisfaction with the Integrated Teaching and Learning, the combination of learning patterns and the activities in order to develop themselves and their learning skills. The sampling group was 191 first year students at Thonburi University In 2557 which enrolled to study the subject "Learning Skills and Self Development". The combination of learning patterns and the activities in the form of conference participation was formed to use as the tool in this research. Using the process of learning form and the questionnaires as the tool to measure and evaluate the students appropriate and satisfaction. The findings indicated that the combination of learning patterns and the activities are appropriate to use with the students. The students can be summarized in individual events correctly. the satisfaction

with the form of teaching combined with the activities ($\bar{X} = 4.02$ and $SD = 0.79$) was good, and the appropriate of the topics ($\bar{X} = 4.16$ and $SD = 0.73$) was also good.

KEYWORDS:

Integrated Teaching and Learning , Learning skills, Self Development

1. บทนำ

การศึกษาถือเป็นรากฐานที่สำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคเศรษฐกิจและสังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (Knowledge Based Economy / Society: KBE/KBS) ที่มีองค์ความรู้ใหม่เกิดขึ้นตลอดเวลา กระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพได้เข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่ควรมีการจัดการให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นสำคัญและมุ่งเน้นคุณภาพของการศึกษา รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นให้เกิดคุณภาพที่ตัวผู้เรียนเป็นการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักกระบวนการเรียนรู้ที่ไม่ใช่เพียงอยู่ในห้องเรียน แต่ต้องสอนให้ผู้เรียนรู้จักแสวงหาความรู้จากโลกกว้าง (ชาอุชัย พรรุ่งโรจน์. 2557 : 12) นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2544 : 106-109) ได้มีการกำหนดแนวทางในการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เกี่ยวกับการเรียนการสอนไว้หลายประเด็น ซึ่งเป็นการเน้นที่ตัวของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งรูปแบบการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนที่จะต้องมีความหลากหลายสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และเอื้อต่อการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Life Long Learning) ในขณะที่การจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมเสริมต้องยึดผู้เรียนเป็นหลัก โดยต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม และกระบวนการเรียนรู้ โดยคณาจารย์หรือผู้สอนควร

ทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาเต็มตามศักยภาพ

นอกจากนี้คณะอนุกรรมการปฏิรูปการเรียนรู้ แผนกวิจัย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (อ้างจาก สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ. 2552 : 1) ยังอธิบายว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หรือการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ที่ได้จัด หรือดำเนินการให้สอดคล้องกับผู้เรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางปัญญา วิธีการเรียนรู้โดยบูรณาการคุณธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์ ให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง ได้พัฒนากระบวนการคิด วิเคราะห์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และแสวงหาความรู้ด้วยตนเองตามความถนัด ความสนใจด้วยวิธีการ กระบวนการ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายที่เชื่อมโยงกับชีวิตจริงทั้งในและนอกห้องเรียน

ดังนั้น รูปแบบการเรียนการสอนที่มีความเหมาะสมจึงมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพของผู้เรียนที่จะต้องเป็นไปตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ กระบวนการเรียนการสอนที่มีความหลากหลายคือสิ่งที่จะช่วยกระตุ้นการตื่นตัวและการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามทั้งด้วยสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป เทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้า ส่งผลให้การเรียนการสอนจำเป็นจะต้องมีการปรับเปลี่ยนให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษารูปแบบการเรียนการสอนที่ไม่ใช่การบรรยายเนื้อหาเพื่อให้เกิดความเข้าใจ หากแต่มุ่งหมายให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่มากกว่าความรู้ รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมมีความน่าสนใจ คือ 1.ประเด็นสาระในแต่ละเรื่องที่ศึกษาเป็นไปเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ 2. รูปแบบการเรียนการสอนเป็นการผสมผสานระหว่างเนื้อหาสาระและกิจกรรมการฝึกปฏิบัติ 3. ใช้ผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญในแต่ละด้าน โดยเฉพาะ และมีการวัดและประเมินสาระการเรียนรู้ ความเข้าใจ รวมถึงศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานที่พัฒนาขึ้น ทั้งนี้ ด้วยจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพและความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นนี้มีมากน้อยเพียงใด

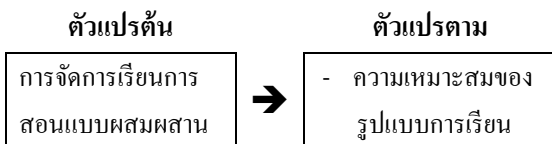
วัตถุประสงค์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
2. ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
3. ศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมในรายวิชาทักษะเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

2. กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วางกรอบแนวคิดในการศึกษาไว้ดังนี้

กิจกรรมในรายวิชา
ทักษะเพื่อการเรียนรู้
และพัฒนาตนเอง

การสอน
- ระดับความพึงพอใจ
ของผู้เรียน

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเองกับความเหมาะสมและระดับความพึงพอใจของผู้เรียน

3. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธนบุรีที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาทักษะเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง จำนวน 191 คน ประกอบด้วย คณะบริหารธุรกิจ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะบัญชี และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2. เครื่องมือในการวิจัย

รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.1 รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน

กิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์

ดำเนินการวิเคราะห์สภาพ ปัญหา และความต้องการการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยใช้กิจกรรมที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้สำหรับนักศึกษา วิเคราะห์เนื้อหาที่เหมาะสมสำหรับการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน โดยใช้กิจกรรม วิเคราะห์ผู้เรียนคุณลักษณะของนักศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การออกแบบ

ดำเนินการออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน โดยใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือ ออกแบบวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ออกแบบเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนา

ดำเนินการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานโดยใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือ แผนการสอน พัฒนาแบบวัดและประเมินผลสาระการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม

ขั้นตอนที่ 4 การนำไปใช้

มีการจัดดำเนินการเรียนการสอนตามแผนการสอนและรูปแบบการเรียนการสอนที่ออกแบบไว้ในภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 15 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผล

มีการวัดและประเมินสาระการเรียนรู้เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมหรือแต่ละสาระการเรียนรู้ และมีการประเมินความเหมาะสมในหัวข้อสาระเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา

รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย 8 กิจกรรมการเรียนรู้ คือ

- การอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนที่ความคิด (Mind maps) พิชิตเกรด A
- การอบรมศิลปะการป้องกันตัวเบื้องต้น
- กิจกรรมแห่เทียนเนื่องในวันเข้าพรรษา
- กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การเขียนโครงการเพื่อการประกันคุณภาพ
- กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- กิจกรรมการบรรยายธรรมะในหัวข้อธรรมะกับการปรับตัวของนักศึกษาใหม่สู่รั้วมหาวิทยาลัยธนบุรี
- กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การเขียนแผนที่ชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับนักศึกษาใหม่ มหาวิทยาลัยธนบุรี

2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนการสอน ซึ่งแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ส่วน คือ

- ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหัวข้อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอน

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ มีการสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งวิธีการเก็บข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.1 นำแบบประมวลสาระการเรียนรู้ ที่เมื่อสิ้นสุดกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละหัวข้อแล้วผู้เรียนจะต้องสรุปสาระตามความเข้าใจใน 2 ประเด็น คือ 1. สรุปสาระจากการเรียนรู้ และ 2.แนวทางการนำความรู้ที่ได้ไปปรับประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

3.2 นำแบบสำรวจความพึงพอใจและความเหมาะสมของรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมที่ผ่านกระบวนการสร้างเครื่องมือแล้วไปให้ผู้เรียนเพื่อสอบถามความพึงพอใจในแต่ละประเด็นเมื่อสิ้นสุดภาคการศึกษา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) โดยจะทำการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าร้อยละของข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (mean) วิเคราะห์ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) และทำการแปลผลความเหมาะสมและความถึงพอใจของผู้เรียน ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและระดับความพึงพอใจ

ค่าเฉลี่ย	ระดับ

4. 50 – 5.00	ดีมาก
3.50 – 4.49	ดี
2.50 – 3.49	ปานกลาง
1.50 – 2.49	น้อย
1.00 – 1.49	น้อยที่สุด

4. ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีการวัดและประเมินผลจาก ผู้เรียนใน 2 ส่วนด้วยกันคือ การประมวลสาระจากการ เรียนรู้และระดับความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อ รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรม ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลจากประมวลสาระ การเรียนรู้

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนสามารถอธิบายหรือ ประมวลสาระจากการเรียนรู้ได้อย่างเข้าใจและถูกต้อง ตามเนื้อหาสาระและวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในแต่ละ กลุ่มกิจกรรม รวมถึงผู้เรียนยังสามารถอธิบายถึง แนวทางในการนำความรู้ที่ได้รับจากรูปแบบการเรียน การสอนแบบผสมผสานนี้ไปปรับประยุกต์ใช้ทั้งการ เรียนและในชีวิตประจำวันได้อย่างดี

2. ผลจากการประเมินความพึงพอใจ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ผลการวิจัยพบว่า มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 171 คน จากแบบประเมินที่สำรวจ 191 ชุด คิด เป็นร้อยละ 90.57 ด้านเพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นเพศชาย จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 48.5 เพศ หญิง จำนวน 88 คนคิดเป็นร้อยละ 51.5 ด้านอายุ พบว่า ต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 83.6 และ อายุ 21 – 25 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 16.4 ด้าน การสังกัด พบว่า สังกัดคณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.8 คณะบริหารธุรกิจ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 57.3 คณะบัญชี จำนวน 28 คน คิด เป็นร้อยละ 16.4 และคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 17.6 เมื่อพิจารณาตามราย สาขาพบว่า เป็นนักศึกษาที่สังกัดสาขาเทคโนโลยี สารสนเทศมากที่สุด คือ 29 คน คิดเป็นร้อยละ 15.8 รองลงมาคือ สาขาวิชาการบัญชี จำนวน 27 คน คิดเป็น ร้อยละ 15.6 และสาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 15.2 ตามลำดับ ด้านชั้น ปี พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 88.9 รองลงมา คือ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 8.2 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.8

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสม ของหัวข้อที่ใช้ในการเรียนการสอน ผลการวิจัยแสดง ดังตาราง

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของหัวข้อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
1.	กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนที่ความคิด (Mind maps) พิชิตเกรด A	4.26	0.72	ดี
2.	กิจกรรมการอบรมศิลปะการป้องกันตัว เบื้องต้น	4.14	0.78	ดี
3.	กิจกรรมแห่เทียนเนื่องในวันเข้าพรรษา	4.21	0.73	ดี
4.	กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การ	4.07	0.73	ดี

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความเหมาะสม
5.	เขียนโครงการเพื่อการประกันคุณภาพ กิจกรรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง ความ เป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย	4.08	0.69	ดี
6.	กิจกรรมการบรรยายธรรมะในหัวข้อ ธรรมะกับการปรับตัวของนักศึกษาใหม่สู่ ร่วมมหาวิทยาลัยธนบุรี	4.16	0.73	ดี
7.	กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การเขียนแผนที่ชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง	4.07	0.70	ดี
8.	กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนาบุคลิกภาพสำหรับนักศึกษา ใหม่ มหาวิทยาลัยธนบุรี	4.22	0.75	ดี
	รวม	4.16	0.73	ดี

จากตารางพบว่าระดับความเหมาะสมของ
หัวข้อที่จัดไว้ในรูปแบบการเรียนการสอนแบบ
ผสมผสานกิจกรรมในภาพรวม ($\bar{X} = 4.16$ และ S.D. =
0.73) อยู่ในระดับ ดี และเมื่อพิจารณาในรายหัวข้อของ
กิจกรรมพบว่า หัวข้อที่ผู้เรียนคิดว่ามีความเหมาะสมต่อ
การเรียนรู้มากที่สุด คือ กิจกรรมการอบรมเชิง
ปฏิบัติการ เรื่อง การจัดทำแผนที่ความคิด (Mind maps)
พีชิตเกรด A ($\bar{X} = 4.26$ และ S.D. = 0.72) รองลงมาคือ

กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การพัฒนา
บุคลิกภาพสำหรับนักศึกษาใหม่ มหาวิทยาลัยธนบุรี ($\bar{X}$
= 4.22 และ S.D. = 0.75) และกิจกรรมแห่เทียนเนื่องใน
วันเข้าพรรษา ($\bar{X} = 4.21$ และ S.D. = 0.73) ตามลำดับ
ส่วนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจของ
นักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ผลการวิจัย
แสดงดังตาราง

ตารางที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน

ที่	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D	ระดับความพึงพอใจ
1.	ด้านอาคารสถานที่	3.91	0.84	ดี
2.	ด้านการดำเนินงาน	3.96	0.81	ดี
3.	ด้านผลการเรียนรู้ที่ได้รับ	4.07	0.73	ดี
4.	ด้านบุคลากร	4.14	0.77	ดี
	รวม	4.02	0.79	ดี

จากตารางพบว่า ระดับความพึงพอใจของ
นักศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบ
ผสมผสานกิจกรรมในภาพรวมมีความเหมาะสม ($\bar{X} =$

4.02 และ S.D. = 0.79) อยู่ในระดับ ดี เมื่อพิจารณาใน
รายด้านพบว่า ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในด้านบุคลากร
มากที่สุด ($\bar{X} = 4.14$ และ S.D. = 0.77) อยู่ในระดับ ดี

รองลงมาคือ ด้านผลการเรียนรู้ที่ได้รับ ($\bar{X} = 4.07$ และ S.D. = 0.73) อยู่ในระดับ ดี ด้านการดำเนินงาน ($\bar{X} = 3.96$ และ S.D. = 0.71) อยู่ในระดับ ดี และด้านอาคารสถานที่ ($\bar{X} = 3.91$ และ S.D. = 0.84) อยู่ในระดับ ดี ตามลำดับ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

จากแบบสอบถามสรุปภาพรวม พบว่า

1. ผู้เรียนสนใจรูปแบบการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน มากกว่าการบรรยายหรือต้องการให้มีสัดส่วนของกิจกรรมที่มีการเคลื่อนไหวร่างกายมากกว่าการบรรยายที่มุ่งเน้นความเข้าใจเนื้อหา

2. ผู้เรียนส่วนหนึ่งเสนอแนะถึงการสถานที่ในการจัดการเรียนการสอนว่าควรให้มีการปรับเปลี่ยนเป็นนอกสถานที่หรือนอกชั้นเรียนบ้างในบางกิจกรรม เพื่อความเหมาะสมและสอดคล้องกับหัวข้อที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอน เช่น การอบรมศิลปะการป้องกันตัวเบื้องต้น เป็นต้น

3. ผู้เรียนพอใจกับรูปแบบการเรียนการสอนที่มีความสนุกสนาน หากแต่ในบางครั้งก็เป็นห่วงเรื่องกฎระเบียบในการเข้าชั้นเรียนและทำกิจกรรมเนื่องจากมีผู้เข้าเรียนในรายวิชาดังกล่าวจำนวนมาก

โดยสรุปภาพรวมการพัฒนาการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเองพบว่าในภาพรวมรูปแบบดังกล่าวมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนครั้งต่อไป และผู้เรียนเกิดความพอใจ ($\bar{X} = 4.02$ และ S.D. = 0.79) อยู่ในระดับดี

5. อภิปรายผล

ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะเพื่อการเรียนรู้และพัฒนาตนเองนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับ ดี และผู้เรียนเกิดความพึงพอใจ

อยู่ในระดับ ดี ซึ่งให้เห็นว่า รูปแบบดังกล่าวมีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะส่งผลต่อกระบวนการเรียนรู้และเข้าใจของผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Driscoll (อ้างจาก ปณิตา และปรัชญนันท์ นิลสุข 2554 : 10) ที่กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนแบบผสมผสาน สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ท้าทาย ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลและศักยภาพทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของตนเองได้ดีขึ้น

นอกจากนี้ผลของการวิจัยยังพบบางประเด็นที่น่าสนใจคือ ความรู้ความเข้าใจในสาระของหัวข้อที่ทำการเรียนการสอนผ่านกระบวนการผสมผสานกิจกรรมที่แม้ว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นการทำกิจกรรมก็ตาม หากแต่ผู้เรียนก็สามารถเข้าใจสาระของเนื้อหาที่ปรากฏออกมาในการประมวลสาระของกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง รวมถึงต่อประเด็นคำถามถึงความคิดที่จะนำเอาสาระดังกล่าวไปปรับประยุกต์ใช้ในการเรียนและชีวิตประจำวัน ผู้เรียนก็สามารถอธิบายได้อย่างเข้าใจ แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นเป็นรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมและสอดคล้องต่อกลุ่มผู้เรียนในยุคปัจจุบัน และเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า รูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นนี้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับดี หากแต่ยังมีข้อเสนอแนะที่สำคัญบางประการ ซึ่งสถาบันการศึกษาควรมีการพัฒนาปรับเปลี่ยนรูปแบบดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของนักศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

2. ผลการวิจัยที่พบว่านักศึกษาสามารถเรียนรู้เข้าใจในสาระสำคัญของการเรียนได้ด้วยการปฏิบัติจากรูปแบบของกิจกรรม โดยไม่จำเป็นต้องใช้รูปแบบการบรรยาย ดังนั้นควรมีการนำผลการวิจัยดังกล่าวไปปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นให้เกิดความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยรูปแบบการเรียนการสอนด้วยกระบวนการผสมผสานกับเทคนิคอื่นๆ เช่น การเรียนผสมผสานระหว่างการเรียนในชั้นเรียนกับการเรียนสื่อออนไลน์ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลของการเรียนการสอนด้วยกระบวนการที่หลากหลายสำหรับการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

2. จากข้อเสนอแนะบางประการที่ผู้เรียนให้ความสนใจกับการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมที่สนุกสนานมากกว่าการบรรยาย ดังนั้นควรมีการวิจัยเพื่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเองด้วยกิจกรรมอื่นนอกเหนือจากรูปแบบการเรียนการสอนที่ได้ออกแบบไว้เพิ่มเติม และศึกษาประเมินผล หากความเหมาะสม เพื่อให้ได้รูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544.

แนวทางการปฏิรูปการศึกษาระดับอุดมศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยคอมมิวนิตีเคชั่น.

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. 2557. *คุณภาพศิษย์เป้าหมาย การประเมิน.* กรุงเทพฯ : สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ปณิตา วรรณพิรุณ และปรัชญนันท์ นิลสุข. 2554. *ผลของการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือทางปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์*

ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. วารสารวิทยบริการ ปีที่ 22 ฉบับที่ 3 กันยายน – ธันวาคม 2554

สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล. 2552. *คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.* สำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนของหลักสูตรหมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไป

The improve General Education Curriculum

นางสาวสุพร ทรายพงษ์พันธ์ – นางสาวสิริกร วัฒนภัทรพร – นายพกฤษ์ จิรสัตยาภรณ์

สำนักวิชาศึกษาทั่วไป, มหาวิทยาลัยธนบุรี, tr.suporn@gmail.com

สำนักวิชาศึกษาทั่วไป, มหาวิทยาลัยธนบุรี, Gen-ed@hotmail.com

สำนักวิชาศึกษาทั่วไป, มหาวิทยาลัยธนบุรี, pop-env020@hotmail.com

บทคัดย่อ:

ในปีการศึกษา 2558 หลักสูตรหมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยธนบุรี ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 จะครบกำหนดการใช้หลักสูตร(5ปี) ซึ่งต้องมีการปรับปรุงตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ.2548 ทางคณะผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนของหลักสูตรหมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไป

จากการวิจัยพบว่า อายุนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม อายุ 21 ปี คิดเป็นร้อยละ 17.0 อายุ 19 และ 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 15.6 และอายุ 22 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.5 เพศของนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถาม แบ่งได้เป็นเพศชายและเพศหญิง ในอัตราร้อยละ 37.8 และ 62.2 ตามลำดับ นักศึกษาส่วนมากศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 45.5 ชั้นปีที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 14.2 ชั้นปีที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 27.9 ชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 9.3 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นภาพรวมเป็นรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านการสอน และด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์การสอน

คำสำคัญ: ศึกษาทั่วไป การปรับปรุงการเรียนการสอน

ABSTRACT:

In the year 2558 the General Education Curriculum. Diploma Revised 2554 will be postponed to the course (5 years), which must be maintained by the quality assurance system. Higher Education Qualifications Framework (TQF) and the Ministry of Education to conduct the standard criteria. Undergraduate 2548 by the researchers have conducted research on ways to improve the teaching of study General Education Curriculum.

The study found that Students who are 21 years of age respondents representing 17.0 percent were 19 and 20 years, 15.6 per cent and 14.5 per cent of 22 year-old male student respondents. There are male and female. Rates of 37.8 and 62.2, respectively, most students studying in 1st year, representing 45.5 percent in year 2 was 14.2 percent, 3rd year, representing 27.9 percent 4th year equivalent. The sample is 9.3 percent overall, the personnel. Were at a high level ($\bar{X} = 4.07$) when the criterion. The side with the highest level of teaching and with minimal feedback on buildings. And teaching materials

KEYWORDS: General Education Aspects

1. บทนำ

มหาวิทยาลัยธนบุรี ได้จัดการศึกษาหลากหลายรูปแบบ โดยมีนโยบายเป็นสถาบันอุดมศึกษาแห่งความเป็นกัลยาณมิตร มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและคุณภาพมาตรฐานสากล ผลิตบัณฑิตที่พึงประสงค์ เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคม และเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อปวงชน (University for All) มีการสร้างระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีการจัดหลักสูตรการศึกษาต่อเนื่อง มีการเทียบโอน มีการบริการวิชาการ ด้านพัฒนาหลักสูตรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพและคุณธรรม มีกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ

ในปีการศึกษา 2558 หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยธนบุรี ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 จะครบกำหนดการใช้หลักสูตร (5 ปี) ซึ่งต้องมีการปรับปรุงตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (TQF) และตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2548 ระบุถึงการจัดการเรียนการสอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป ว่า “วิชาศึกษาทั่วไป มีเจตนารมณ์เพื่อเสริมสร้างความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ โดยให้ศึกษารายวิชาต่างๆ จนเกิดความซาบซึ้งและสามารถติดตามความก้าวหน้าในสาขาวิชานั้นได้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนควรจัดให้มีเนื้อหาวิชาที่เบ็ดเสร็จในรายวิชาเดียว ไม่ควรมีรายวิชาต่อเนื่องหรือรายวิชาขั้นสูงอีก และไม่ควรมีรายวิชาเบื้องต้นหรือรายวิชาพื้นฐานของวิชาเฉพาะมาจัดเป็นวิชาศึกษาทั่วไป” และได้กำหนดโครงสร้างหลักสูตร โดยให้ศึกษารายวิชาศึกษาทั่วไปมีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต

จากความสำคัญดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่ปฏิบัติงานสังกัดหมวดศึกษาทั่วไป ฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยธนบุรี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทาง

ในการปรับปรุงการเรียนการสอนในรายวิชาศึกษาทั่วไป หลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไปหมวดวิชาศึกษาทั่วไป

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงปัญหาและสถานการณ์ในการดำเนินการ เรียนการสอนของหมวดวิชาศึกษาทั่วไป
2. สามารถพัฒนาแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรหมวดศึกษาทั่วไป

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1. ประชากร

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป ปีการศึกษา 1/2557 จำนวน 4,240 คน (อ้างอิงจากข้อมูลสำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยธนบุรี) ซึ่งประกอบด้วย 4 คณะ คือ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สารสนเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และคณะบัญชี

4.2. กลุ่มตัวอย่าง

นักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาศึกษาทั่วไป ปีการศึกษา 1/2557 จำนวน 365 คน ซึ่งประกอบด้วย 4 คณะ คือ คณะบริหารธุรกิจ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สารสนเทศ คณะวิศวกรรมศาสตร์ และ คณะบัญชี

4.3. พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

มหาวิทยาลัยธนบุรี

5. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1. ประชากร

ในการวิจัยครั้งนี้ ประชากร คือ นักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป ในปีการศึกษา 1/2557 จำนวน 4,240 คน (อ้างอิงจากสำนักทะเบียนและวัดผลมหาวิทยาลัยธนบุรี)

5.2.กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยคำนวณหาขนาดของกลุ่ม

ตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโรยามานะ (Taro

Yamane.1973 : 725)

$$n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการเลือกตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

แทนค่าในสูตร
$$n = \frac{4,240}{1+4,240(0.05)^2}$$

$$n = 365$$

ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 365 ตัวอย่าง

6.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากนักศึกษา

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

สำหรับตรวจสอบข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สำหรับถามความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับระดับความเหมาะสมของรายวิชาศึกษาทั่วไป ในด้านการจัดการและเนื้อหา ด้านการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านคุณภาพของผู้เรียน และด้านอาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์การสอน

7.วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนตามปริมาณการลงทะเบียนเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไปของนักศึกษา ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละรายวิชา

ลำดับที่	รายวิชาศึกษาทั่วไป	นวนนักศึกษาลงทะเบียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
1	000 มนุษยสัมพันธ์	299	26
2	001 สารนิเทศและการศึกษา สั้นกว่า	120	10
3	002 ศิลปวัฒนธรรม	65	5
4	007 ทักษะเพื่อการเรียนรู้และ พัฒนาตนเอง	307	27
5	008 พลศึกษา	76	6
6	001 สังคม เศรษฐกิจ การเมืองฯ	198	17
7	005 การจัดการสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรฯ	34	3
8	010 การพัฒนาบุคลิกภาพ	185	16
9	014 อนุศึกษา	39	5
10	000 ทักษะการสื่อสารภาษาไทย	317	28
11	006 ภาษาอังกฤษสำหรับการ นำเสนอ	264	23
12	012 ภาษาจีน 1	145	12
13	013 ภาษาจีน 2	46	5
14	015 ภาษาอังกฤษใน ชีวิตประจำวัน	315	27
15	016 ภาษาอังกฤษเพื่อการ สื่อสาร	274	23
16	017 ภาษาอังกฤษสำหรับการฟัง และพูด	349	30
17	018 การอ่านภาษาอังกฤษ	179	14
18	019 ภาษาอังกฤษวิชาชีพ 1	195	16
19	000 คณิตศาสตร์ทั่วไป	280	24
20	001 สถิติทั่วไป	298	26
21	002 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อคุณภาพฯ	151	13
22	003 พื้นฐานคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศ	104	9
รวม		4,240	365

8.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามให้แก่อาจารย์ผู้สอนรายวิชาศึกษาทั่วไป โดยขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือ นำแบบสอบถามแจกให้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา โดย

แจกแบบสอบถามจำนวน 365 ชุด และได้รับแบบสอบถามคืนมาจำนวน 365 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
 2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จำแนกแล้วนำข้อมูลมาจัดระบบเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

9. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้สูตรดังนี้

$$p = \frac{f}{n} \times 100$$

p คือ ร้อยละ

f คือ ความถี่

n คือ จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย (Mean) มีสูตรดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

$\bar{x}$ คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ คือผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n คือจำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

S = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

x = ข้อมูลแต่ละจำนวน

n = จำนวนสมาชิกของกลุ่มตัวอย่าง

4. ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น ใช้สูตรดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

α = สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น

n = จำนวนข้อความทั้งหมด

$\sum s_i^2$ = ผลรวมของค่าความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ

s_t^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

10. ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนรายวิชาศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยธนบุรี ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นของนักศึกษาโดยภาพรวม จำแนกเป็นรายด้าน

รายการประเมิน	ความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1. ด้านการจัดการและเนื้อหา	4.08	0.72	มาก
2. ด้านการสอน	4.21	0.74	มาก
3. ด้านการวัดและประเมิน	4.11	0.73	มาก
4. ด้านคุณภาพของผู้เรียน	4.05	0.79	มาก
5. ด้านอาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์การสอน	3.89	0.88	มาก
รวม	4.07	0.77	มาก

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นภาพรวมเป็นรายด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.07) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีระดับความคิดเห็นสูงสุด คือ ด้านการสอน และด้านที่มีความคิดเห็นน้อยที่สุด คือ ด้านอาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์การสอนวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากข้อเสนอแนะของนักศึกษาแบบปลายเปิด ผู้วิจัยนำมาจัดกลุ่มความคิดเห็นและนำเสนอเป็นรายด้านตามลำดับดังนี้

1. ด้านการจัดการและเนื้อหา

นักศึกษาเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งสามารถสรุปความคิดเห็น ได้ดังนี้ การ

จัดการเรียนสอนมีเวลาน้อย ไม่เพียงพอกับเนื้อหาที่มาก บางรายวิชาเนื้อหาไม่รัดกุมและไม่สอดคล้องกับรายวิชา ดังนั้นควรเพิ่มเวลาให้มากขึ้น เนื้อหาควรมีความรัดกุม และมีการบูรณาการรายวิชาในแต่ละกลุ่มวิชาให้เชื่อมโยงเข้ากันได้อย่างต่อเนื่อง

2. ด้านการสอน

นักศึกษาเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ซึ่งสามารถสรุปความคิดเห็น ได้ดังนี้ สืบเนื่องจากด้านการจัดการและเนื้อหาที่นักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าบางรายวิชาเนื้อหาหนักเกินไป ทำให้ผู้สอนบริหารจัดการการสอนไม่ทัน ผู้สอนควรมีวิธีในการสอนให้นักศึกษาทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่น ใช้สื่อการสอนที่เข้าใจง่าย ทันสมัย อย่างเช่น วีดีโอ เป็นต้น และผู้สอนควรทำการสอนด้วยรูปแบบวิธีการสอนในภาคปฏิบัติมากขึ้น เพื่อเพิ่มประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับนักศึกษา

3. ด้านคุณภาพของผู้เรียน

ในด้านคุณภาพของผู้เรียน นักศึกษาเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมีจำนวนน้อย ซึ่งสามารถสรุปความคิดเห็น ได้ดังนี้ มีการเพิ่มทักษะในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้มากกว่านี้ เช่น จัดอบรมการใช้เทคโนโลยีนอกเวลาเรียนหรือในวันหยุด

11.สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนของหลักสูตรหมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไป เพื่อให้เกิดความเหมาะสมของหลักสูตร ความรอบด้านในการพัฒนาหลักสูตรและพัฒนาเนื้อหาสาระวิชาการที่เหมาะสม โดยใช้ความคิดเห็นของนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียน 1/ 2557 จำนวน 365 คน พบว่า ด้านการจัดการและเนื้อหา มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) ด้านการสอน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) ด้านการวัดและประเมินมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$) ด้านคุณภาพของ

ผู้เรียนมีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) ($\bar{X} = 4.08$) ด้านอาคารสถานที่ สื่อและอุปกรณ์การสอน มีความเหมาะสมในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$)

ซึ่งในด้านต่างๆก็ยังคงต้องมีการปรับปรุงเพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น การจัดการเรียนการสอนที่มีความมุ่งหมายให้นักเรียนมีความรู้กว้างขวาง ควรมีการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นความเป็นสหวิทยาการ มีการบูรณาการเพิ่มเติม ส่วนในด้านสภาพแวดล้อม ควรมีการจัดให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอน สื่อการสอนควรมีความทันสมัยต่อเหตุการณ์ในยุคปัจจุบัน

12.เอกสารอ้างอิง

- คู่มือ นักศึกษาและหลักสูตรระดับปริญญาตรี
ปีการศึกษา 2557. มหาวิทยาลัยธนบุรี : กรุงเทพฯ.
2557
- ชุดิมา สุวรรณทะเล. สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนกระบวนวิชาในหมวดศึกษาศาสตร์ศึกษาทั่วไปของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. การคว่ำแบบอิสระ ศศ.ม. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่:
2540.
- ไพฑูริย์ สีนลรัตน์. รายงานการวิจัย เรื่อง นวัตกรรม การจัดหลักสูตรวิชาศึกษาทั่วไปในมหาวิทยาลัย ไทย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย : 2549.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2548 และ แนวทางการบริหารเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร ระดับอุดมศึกษา พ.ศ.2548. สำนักงาน คณะกรรมการอุดมศึกษา: กรุงเทพฯ. 2548.
- หลักสูตร หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ฉบับปรับปรุงรายวิชา พ.ศ.2554). มหาวิทยาลัยธนบุรี : กรุงเทพฯ. 2554
- อุทุมพร จามรมาร. คู่มือการประเมินโครงการ ฝึกอบรม. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย : 2533.
- Dalton, Bruce and Lois, Wright. "Using

- Community Input for the Curriculum Review Process,”
Journal of Social Work Education. 35(2) : 275-78 ; Spring-Summer, 1999.
- Stuffle Beam, Daniel L. Educational and Decision Making in Educational Evaluation: Theory and Practice. Belmont, California : Words Worth, 1973.
- Yamane, Taro (1973). Statistics : An Introductory Analysis. Harper international Education, Harper Row, publisher, New York.
- Tyler, Leona E. Tests and Measurements. 3rd ed. New Jersey : Prentice Hall, 1979.
- Tyler, R.W. “Program Evaluation International,” Journal of Education Research. 10 : 53-57 ; November, 1986.

การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรของบริษัทลำพูนชิงเดนเกินจำกัด จังหวัดลำพูน

Studying the problems and develop the service WiFi network to enhance organizational efficiency Lamphun-Shindengen co., ltd. Lamphun province.

สงกรานต์ อินัน¹ ปทุมวัลย์ เตโช²

^{1,2} คณะบริหารธุรกิจ/สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ, ศูนย์การศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี

วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูภาคเหนือ

boyzmanzcmu@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรของบริษัทลำพูนชิงเดนเกินจำกัด จังหวัดลำพูน ใน 3 ด้าน คือ ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ด้านระบบรักษาความปลอดภัย ด้านการให้บริการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานของบริษัทลำพูนชิงเดนเกิน จำกัด นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จำนวน 334 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติร้อยละค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นพนักงานบริษัท พบว่า คุณภาพในด้านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาที่พบเจอคือ 1.ความเร็วของการใช้งาน 2.จุดกระจายสัญญาณไม่ทั่วถึง คุณภาพในด้านระบบรักษาความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งปัญหาที่พบเจอคือ ระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของบริษัท มีความปลอดภัยปลอดภัยน้อย เนื่องจากยังไม่มีระบบไฟลัอวลล์ที่สามารถคัดกรองข้อมูลที่มีประสิทธิภาพในการควบคุมข้อมูล คุณภาพในการให้บริการ อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่พบเจอคือ การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริการ เช่น ขาดอุปกรณ์การส่งสัญญาณที่มีประสิทธิภาพสูง ซึ่งส่งผลต่อการใช้งานโดยรวม ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ และ แนวทางในการแก้ไขปัญหานี้จะนำไปวางแผนในระดับนโยบายของบริษัทเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพองค์กร ให้มีคุณภาพเหมาะสมกับการใช้งานมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: อินเทอร์เน็ตไร้สาย ความพึงพอใจ พนักงาน บริษัทลำพูนชิงเดนเกินจำกัด

Abstract

This research is the survey research that research for Studying the problems and develop the service WiFi network to enhance organizational efficiency Lamphun-Shindengen co., ltd. Lamphun province.in 3 ways. The 3 ways are 1.computer network 2.security system 3.service . The samples are Lamphun-Shindengen co., ltd. employee 334 persons by using the Questionnaire as the tools for collecting the information. Analyze information by computer program by using the mean statistic and S.D.

The survey results from a sample, the company found that the moderate WiFi network problems are as follow 1) Speed of deployment 2) The distribution of uneven the quality of the security system.

The system is less secure because no system firewall that can filter data to effectively control information.

Quality of service is found in which technology to help in the lack of services such as signaling devices of

high performance. This affects the overall use. The data from the survey and the ways to solve this problem is to plan the company's policy that might increase efficiency and the quality could be suitable for even more applications.

Keyword: WiFi , Complacency , employee, Lamphun-Shindengen co., ltd.

1. บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อินเทอร์เน็ตไม่เพียงเป็นเทคโนโลยีใหม่ที่ช่วยให้ผู้คนสื่อสารกันได้อย่างสะดวกขึ้นเท่านั้น ทุกวันนี้ อินเทอร์เน็ตเข้ามาอยู่ในชีวิตประจำวันของมนุษย์มากขึ้นเรื่อยๆ ในทุกมิติ ตั้งแต่การบริโภคข้อมูลข่าวสารธุรกรรมทางการเงิน การสื่อสาร สุขภาพ ระหว่างกัน การรับบริการจากหน่วยงานของรัฐ แสดงความคิดเห็นส่วนตัวต่อประเด็นทางสังคมต่างๆ เป็นต้น การเติบโตของเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และการพัฒนาระบบขององค์กรต่างๆ เพื่อรองรับบริการออนไลน์ควบคู่ไปกับปริมาณของข้อมูลข่าวสารที่ไหลเวียนอยู่ในระบบด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้อมูลส่วนตัวที่กระจัดกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆ ตั้งแต่ผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ต หน่วยงานของรัฐ สถาบันทางการเงิน เว็บบอร์ด รวมถึงเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น เฟซบุ๊ก อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ โฟร์สแควร์อาจกล่าวได้ว่าทุกวันนี้เราอยู่ในยุคข้อมูลข่าวสารซึ่งชีวิตของเราเกี่ยวข้องกับมุมมองใน

การพิจารณาปัญหาเป็นส่วนตัวจึงควรสอดคล้องกันแม้การถกเถียงเรื่องความเป็นส่วนตัวในพื้นที่ออนไลน์จะเริ่มเป็นที่ถกเถียงกันในบริษัทลำพูนชิงเด็นเกินบ้างแล้ว โดยเฉพาะการใช้งานอินเทอร์เน็ตไร้สาย ที่ค่อนข้างจะมีปัญหาที่หรือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของพนักงานออฟฟิศที่ต้องการใช้งานระบบใช้งานอินเทอร์เน็ตไร้สาย ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในระบบต่างๆ รวมถึงระบบการจัดซื้อที่ใช้ในการค้นหาหารายการสินค้าเกี่ยวกับสถานที่จัดซื้อสินค้า หรือราคาสินค้าในแต่ละประเภทด้วยส่งผลให้ปัญหาที่เกี่ยวข้องมีลักษณะแตกต่างกันออกไปด้วย ซึ่งอาจจะแบ่งได้เป็น 2 ประเภทได้แก่ ประเภทแรก คือ ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความเร็วของระบบใช้งานอินเทอร์เน็ตหรือ Soft ware เช่น ในบางครั้งกรณีที่เป็นช่วงเวลาที่มีการใช้งานระบบอินเทอร์เน็ตไร้สาย ที่พร้อมกันในหลายๆแผนก การทำงานอินเทอร์เน็ต เกิดการค้าง หรือการช้าขึ้นทำให้สูญเสียเวลาในการทำงานเป็นอย่างมาก ประเภทที่สองคือ ปัญหาทางด้านอุปกรณ์การใช้งาน (Hard ware) ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานที่มีการตรวจเช็คที่ค่อนข้าง

จะใช้เวลามากกว่าจะทำการซ่อมแซม หรือเปลี่ยนอุปกรณ์ นอกจากความหลากหลายของปัญหาแล้วปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นยังสะท้อนให้เห็นว่าเกี่ยวพันกับสิทธิด้านอื่นๆ ของปัจเจกบุคคลด้วย อย่างไรก็ตามปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งหลายถึงจะมีแผนกที่รับผิดชอบเพื่อที่จะแก้ไขปัญหานั้นแล้วก็ตาม แต่ปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ก็มีหลายปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดปัญหาที่ยึดเชื้อแก้ไขปัญหานั้นได้ไม่สิ้นสุด อีกทั้งยังก่อให้เกิดปัญหาอื่นๆ และระบบอื่นๆตามมา เช่น ระบบ ACCPAC, PIS หรือ แม้แต่ Email Outlook ที่เกิดการหน่วงในระบบอีกด้วย

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายของบริษัทลำพูน ชิงเคนเกินจำกัด นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัยนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพของระบบ อินเทอร์เน็ตโดยผ่านระบบเครือข่ายไร้สายให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อตอบสนองความต้องการของ พนักงานในบริษัทลำพูนชิงเคนเกิน จำกัด และช่วยสร้างความน่าเชื่อถือต่อศักยภาพของระบบเครือข่ายไร้สายของบริษัทลำพูนชิงเคนเกิน จำกัด รวมทั้งนำไปสู่การพัฒนาาระบบเครือข่ายไร้สาย เพื่อรองรับการใช้งานในอนาคตของบริษัทลำพูน ชิงเคนเกิน จำกัด ที่คาดว่าจะมีการขยายองค์กร และ ปริมาณข้อมูลที่ใช้ผ่านระบบไร้สายมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาปัญหาการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายของบริษัทลำพูนชิงเคนเกินจำกัด นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายของบริษัทลำพูนชิงเคนเกิน จำกัด นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

3. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายของบริษัทลำพูนชิงเคนเกินจำกัด นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

2. ได้แนวทางการพัฒนาการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายของบริษัทลำพูนชิงเคนเกินจำกัด นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

3. ผลการศึกษาในครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ในประเด็นปัญหาอื่นๆที่ยังต้องการค้นคว้าวิจัยต่อไป

4. ขอบเขตงานวิจัย

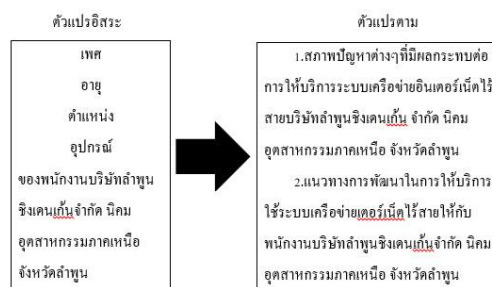
1. ประชากรเป้าหมาย

พนักงานในบริษัทลำพูนชิงเคนเกิน จำกัด นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

2. พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

บริเวณ บริษัทลำพูนชิงเคนเกิน จำกัด นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

3. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

รูปที่ 1. ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

5. ระเบียบวิธีการวิจัย

5.1 ประชากร

จำนวน 2,015 คน

5.2 กลุ่มตัวอย่าง (การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง)

ตามสูตรการคำนวณการสุ่มตัวอย่างของ (Taro Yamane, 1973) ได้จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง 334 คน

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- ลักษณะของเครื่องมือ

แบบสำรวจที่สอบถามถึงปัญหาและแนวทางพัฒนาการให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายของบริษัทลำพูน ชิงเคนเกินจำกัด จังหวัดลำพูน จำนวน 334 ชุด

- วิธีการสร้างเครื่องมือ

สอบถามจากพนักงาน และผู้ที่เกี่ยวข้องในเรื่องให้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายของบริษัทลำพูนชิงเคนเกินจำกัด จังหวัดลำพูน

5.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 3 เดือน จากวันที่ 22 กันยายน ถึงวันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ.2557

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ อัตราส่วนร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และความถี่ (Frequency)

6. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่อง “ การศึกษาปัญหาและแนวทางพัฒนาการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ไร้สายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรของบริษัทลำพูน ชิงเคนเกิน จำกัด จังหวัดลำพูน” คณะผู้จัดทำเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม คือ พนักงานภายในบริษัท จำนวน 334 คน ครอบคลุมจำนวนที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการบรรยายประกอบตาราง จัดลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1.1

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
SC DIVISION	139	41.6
PS DIVISION	76	22.8
ADMDN	60	18.0
OPERATOR	57	17.1
อื่นๆ	2	0.6
เพศ		
ชาย	120	35.9
หญิง	214	64.1
รวม	334	100
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	19	5.7
21 – 30 ปี	204	61.1
31 – 40 ปี	74	22.2
41-50 ปี	37	11.1
รวม	334	100
ระดับการศึกษา		
ป.1 – ป.6	13	3.9
ม.1 – ม.3	37	11.1
ม.4 – ม.6 หรือ ปวช.	44	13.2
ปวส. หรือ ปวท.	191	57.2
ปริญญาตรี	45	13.5
ปริญญาโท	3	.9
ปริญญาเอก	1	.3
รวม	334	100.0

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อุปกรณ์ที่ใช้		
โทรศัพท์มือถือ	330	98.8
แท็บเล็ต	4	1.2
รวม	334	100
จำนวนชั่วโมง		
จำนวน 1-2 ชม./วัน	201	60.2
จำนวน 3-4 ชม./วัน	67	20.1
จำนวน 5-6 ชม./วัน	58	17.4
มากกว่า 6 ชม./วัน	8	2.4
รวม	334	100
ช่วงเวลา		
8.00 – 12.00 น.	15	4.5
12.00 – 13.00 น.	147	44.0

ตารางที่ 1.1 (ต่อ)

จำนวนครั้งที่เข้าชม	จำนวน	ร้อยละ
ทุกวัน	107	32.0
1-2 ครั้งต่อสัปดาห์	75	22.5
1-2 ครั้งต่อเดือน	14	4.2
ไม่เคย	138	41.3
รวม	334	100

ส่วนที่ 2 คุณภาพการให้บริการระบบเครือข่าย
อินเทอร์เน็ตไร้สายของบริษัทลำพูนชิงเคนแก่น

ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Network)

ตารางที่ 2.1 ระดับคุณภาพการให้บริการด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

เรื่อง	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ควรปรับปรุง	รวม/ร้อยละ	ซ้	S.D	ระดับคุณภาพ	
1. ความเร็วในการใช้งาน เว็บเบราว์เซอร์ บนเครื่องคอมพิวเตอร์ ของบริษัท มี ความ ปลอดภัย มาก น้อยเพียงใด	2	84	213	34	1	334	100	2.84	0.61	ปานกลาง
2. การกำหนดสิทธิ์ (Username Account) ใน การเข้าใช้งานระบบ เครือข่าย คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ไร้สายมีความ ปลอดภัย และ เป็น ประโยชน์ต่อ การใช้งาน	1	89	219	25	0	334	100	2.80	0.56	ปานกลาง
3. ความ ปลอดภัยของ เครื่อง คอมพิวเตอร์ ที่ทำงานใช้งาน ผ่านระบบ เครือข่าย อินเทอร์เน็ต ไร้สาย	3	86	215	30	0	334	100	2.81	0.59	ปานกลาง
4. ทัศนคติ พึงพอใจใน โปรแกรม ป้องกันไวรัส (Antivirus) ที่ บริษัทจัดสรร ไว้ให้ มาก น้อยเพียงใด	1	83	220	30	0	334	100	2.84	0.57	ปานกลาง
5. ความ ปลอดภัยด้าน ข้อมูลส่วนบุคคล ผ่านระบบ เครือข่าย คอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต ไร้สายบริษัท	2	76	225	31	0	334	100	2.85	0.57	ปานกลาง
รวม								2.82	0.58	ปานกลาง

ด้านการให้บริการ (Service)

ตารางที่ 2.3 ระดับคุณภาพการให้บริการด้านกาให้บริการ

เรื่อง	ดีมาก	ดี	ปานกลาง	น้อย	ควรปรับปรุง	รวม/ร้อยละ	ซ้	S.D	ระดับคุณภาพ	
21. ความพึงพอใจในการให้บริการของ ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์	0	66	215	53	0	334	100	2.96	0.60	ปานกลาง
22. การบริการและดูแลแก้ไข ปัญหาการใช้งานระบบเครือข่าย คอมพิวเตอร์ มีความรวดเร็ว และทันต่อการใช้งาน	1	54	167	111	1	334	100	3.17	0.70	ปานกลาง
23. เจ้าหน้าที่สามารถตอบ คำถาม หรือ แก้ไขปัญหาจากการใช้งานได้ อย่างรวดเร็ว	0	58	159	116	1	334	100	3.18	0.71	ปานกลาง
24. ได้รับความสะดวกในการติดต่อรับบริการ	0	60	151	120	3	334	100	3.20	0.73	ปานกลาง
25. นำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริการ	0	69	237	28	0	334	100	2.88	0.53	ปานกลาง
26. ติดตามพัฒนาระบบการทำงานอย่างต่อเนื่อง	0	56	246	31	1	334	100	2.93	0.52	ปานกลาง
27. ความพึงพอใจในการให้บริการเครือข่าย อินเทอร์เน็ตไร้สายที่ห้องโถงพักและ ห้องนวด เท้า	0	40	274	20	0	334	100	2.94	0.42	ปานกลาง
28. ความพึงพอใจในการให้บริการเครือข่าย อินเทอร์เน็ตไร้สายในบริเวณ ห้องสมุดบุรี	0	34	262	32	6	334	100	3.03	0.52	ปานกลาง
29. ความพึงพอใจในการให้บริการเครือข่าย อินเทอร์เน็ตไร้สายของห้องพัก รับประทานอาหาร	0	45	267	22	0	334	100	2.93	0.44	ปานกลาง
30. คุณภาพโดยรวมในการให้บริการ	0	70	244	20	0	344	100	2.85	0.50	ปานกลาง
รวม								3.01	0.57	ปานกลาง

7.สรุปผลวิจัย

ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีผลต่อความเห็นต่อปัญหาและแนวทางการพัฒนาการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายของบริษัทลำพูนชิงเคนเกิน จำกัด จังหวัดลำพูน ผู้ศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ พนักงานบริษัทฯ

7.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นด้านระบบเครือข่าย คอมพิวเตอร์ (Network) แนวทางการพัฒนาการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย ของบริษัทลำพูนชิงเคนเกิน

7.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านระบบรักษาความปลอดภัย (Security) แนวทางการพัฒนาการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายของบริษัทลำพูนชิงเคนเกิน

7.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ไ้จากการแสดงความคิดเห็นด้านการให้บริการ (Service) แนวทางการพัฒนาการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย ของบริษัทลำพูนชิงเคนเกิน

7.4 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นของปัญหาและแนวทางการพัฒนาการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย ของบริษัทลำพูนชิงเคนเกิน

สรุปผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่พนักงานในบริษัทฯ ได้ดังนี้

(1) ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Network) จากกลุ่มตัวอย่างจากในจำนวน 334 ราย คุณภาพของระบบเครือข่ายมีคุณภาพปานกลาง โดยส่วนใหญ่ปัญหาจากการสำรวจจะเกิดจาก 1.ความเร็วในการใช้งานอินเทอร์เน็ตไร้สาย ยังไม่ตอบสนองความต้องการเท่าที่ควรเนื่องจากปริมาณผู้ใช้งานมีปริมาณมาก ไม่มี

การจัดการควบคุมปริมาณการใช้ข้อมูลที่เหมาะสม 2. ความสะดวกในการเข้าถึงระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ เนื่องจากจุดที่ให้บริการกระจายสัญญาณยังไม่ทั่วถึง ทำให้การเชื่อมต่อเข้าระบบเครือข่ายมีปัญหา และ ไม่เพียงพอกับปริมาณผู้ใช้งาน

(2) ด้านระบบรักษาความปลอดภัย (Security) พบว่าข้อมูลจากการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง คุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง จากในจำนวน 334 ราย โดยส่วนใหญ่มีความเห็นว่าระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ของบริษัท มีความปลอดภัยน้อย เนื่องจากยังไม่มีระบบไฟร์วอลล์ที่มีคุณภาพในการคัดกรองข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ ทำให้ข้อมูลบางอย่างที่ไม่เหมาะสม หรือ มีการเรียกใช้งานข้อมูลผิดพลาดประสงค์ สามารถผ่านเข้ามาในระบบได้จึงจำเป็นต้องเพิ่มระบบความปลอดภัยให้สูงขึ้น ให้อยู่ในระดับที่ดี

(3) ด้านการให้บริการ (Service) พบว่าคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง จากในจำนวน 334 รายส่วนใหญ่พบว่าพอใจในได้รับความสะดวกในการติดต่อขอรับบริการ เจ้าหน้าที่สามารถตอบคำถาม หรือแก้ไขปัญหามาจากการใช้งานได้อย่างรวดเร็ว การบริการ และดูแลแก้ไขปัญหาผู้ใช้งานระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มีความรวดเร็วและทันต่อการใช้งาน แต่ยังมีปัญหาในส่วนของให้นำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริการ เช่น อุปกรณ์การส่งสัญญาณที่มีประสิทธิภาพสูง ระบบไฟร์วอลล์ที่มีคุณภาพ ซึ่งคิดปัญหาเรื่องของการขอบประมาณ และ การอนุมัติจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กล่าวโดยสรุป ผลการศึกษาและวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย ของบริษัทลำพูนชิงเคนเกิน ลำพูนทั้ง 3 ด้านโดยภาพรวมพบว่าคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.93 และคุณภาพด้านการให้บริการ (Service) ค่าเฉลี่ย 3.01 รองลงมา คือ ด้าน

คุณภาพของระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Network) ค่าเฉลี่ย 2.97 ด้านคุณภาพของระบบรักษาความปลอดภัย (Security) ค่าเฉลี่ย 2.82 ตามลำดับ

8. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการให้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สาย ของบริษัทลำพูนชิงเคน เก็น จำกัด มีความเห็นว่าเป็นภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเรียกคุณภาพในด้านต่างๆจากค่าคะแนนเฉลี่ยจากการสำรวจจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการให้บริการ (Service) รองลงมา คือ ด้านระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Network) ด้านระบบรักษาความปลอดภัย (Security) โดยทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับ ปานกลาง ซึ่งผลสำรวจลักษณะการใช้งานเบื้องต้นซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ คือ จากการสำรวจพบว่า พนักงานบริษัทที่ใช้บริการเครือข่ายอินเทอร์เน็ตไร้สายส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง มีการเข้าใช้งานอินเทอร์เน็ตไร้สายมากที่สุดในช่วงเวลา 12.01-16.00 น. ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของสำเนียง จอมเกาะ (2550) ที่พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เข้าใช้บริการระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตในช่วงเวลา 12.01-16.00 น. ระยะเวลาในการเข้าใช้งานโดยเฉลี่ยมากกว่า 6 ครั้งต่อสัปดาห์ โดยใช้เวลาแต่ละครั้งเฉลี่ย 2-3 ชั่วโมง

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและข้อเสนอแนะสามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ความเพิ่มจุดบริการเครือข่ายให้ครอบคลุมพื้นที่ของบริษัทให้ทั่วถึงในพื้นที่ที่สัญญาณมีปัญหา
2. มีการกำหนดระยะเวลาการใช้งานของพนักงานอัตโนมัติ เช่น สามารถใช้งานต่อเนื่องได้ครั้งละ 2 ชั่วโมง , เมื่อไม่เล่นเกิน 10 นาทีให้หยุดการเชื่อมต่ออัตโนมัติ ยกเว้น

ในส่วนของสำนักงาน และ ส่วนที่ต้องใช้ระบบอยู่ตลอดเวลา เพื่อลดความหนาแน่นของปริมาณข้อมูลในระบบเครือข่าย

3. ควรกำหนดพื้นที่ที่สามารถใช้งานได้ให้เป็นสัดส่วนเพื่อลดผลกระทบการใช้ระหว่างปฏิบัติงาน ซึ่งอาจจะส่งผลให้ระบบงานล่าช้าเกิดความเสียหายต่อบริษัท
4. ออกกฎเกณฑ์ในการใช้งานให้ชัดเจนในการใช้ระบบเครือข่ายเพื่อลดภาระการใช้งานที่ไม่พึงประสงค์เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้งานและบริษัท
5. เพิ่มประสิทธิภาพของระบบเครือข่ายโดยการใช้อุปกรณ์ที่ทันสมัยเหมาะสมกับการใช้งาน เช่น ตัวส่งสัญญาณไร้สายที่รองรับความเร็วสูงและ สามารถจัดสรรช่องสัญญาณที่มีประสิทธิภาพในการเชื่อมต่อกับอุปกรณ์
6. จัดหาอุปกรณ์เพิ่มความปลอดภัยของระบบ เช่น Server ในการจัดสรรการใช้งาน การเก็บข้อมูลการใช้ระบบของพนักงาน และ ไฟล์วอลล์เพื่อใช้ในการป้องกันหรือคัดกรองข้อมูลที่ไม่พึงประสงค์ที่คาดว่าจะเป็นการอันตรายต่อระบบเครือข่าย

ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ และ แนวทางในการแก้ไขปัญหาจะได้นำไปวางแผนในระดับนโยบายของบริษัทเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพองค์กรให้มีคุณภาพเหมาะสมกับการใช้งานมากยิ่งขึ้น

9. เอกสารอ้างอิง

- [1] ฉัฐภูมิ ประนม. (2550) ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ต กรณีศึกษาบริษัททีโอที(มหาชน)สำนักงานใหญ่. การศึกษาค้นคว้า

- อิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยปทุมธานี
- มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม
- [2] อนงค์ลักษณ์ อินเป็ง(2551) ความพึงพอใจ
ของบุคลากรในการใช้ระบบอินเทอร์เน็ต
กรณีศึกษา. ศูนย์ราชการจังหวัดนครนายก.
การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี
- [7] วิสวะ สี่สุวรรณ (2553).ระบบบริหารจัดการ
แบบดีวีซีอัตโนมัติแบบอินเทอร์เน็ตหอพัก.
กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร
- [3] วินัย เฟื่องภิญโญ (2554) ศึกษาสภาพ ปัญหา
และ
ความต้องการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยผ่าน
ระบบเครือข่ายไร้สาย. การศึกษาค้นคว้าอิสระระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- [8] กฤษวรรรช วงศ์เจริญ และ คณะ(2552).การ
ปรับปรุงระบบรักษาความปลอดภัยเครือข่าย
คอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
- [4] ศักดิ์รินทร์ เสือสิทธิ์ (2552) ความพึงพอใจ
ใน
การใช้อินเทอร์เน็ตของนักศึกษาวิทยาลัย
เทคโนโลยีปทุมธานี (พี-เทค) . สำนัก
บริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา
เอกชน
- [5] ยุทธนา ชมนาวัง.การประเมินระบบ
สารสนเทศ
บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต : กรณีศึกษานาคาร
ออมสิน สำนักงานใหญ่.กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช, 2547.
- [6] สิริวรรณ ตติยรัตน์ (2554) การทดสอบความ
ปลอดภัยของระบบเครือข่ายไร้สาย

ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนโดยรูปแบบโยนิโสมนสิการเปรียบเทียบกับ
การสอนรูปแบบปกติในรายวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนส์ของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

The achievement of the teaching management by using Yonisomanasikara to compare a
curriculum pattern, A case study of students in the Logistics and Supply Chain subject at

Northern Academic Center Service Thonburi University Lamphun

ธนพล บุญปลูก

คณะบริหารธุรกิจ/สาขาการจัดการ, มหาวิทยาลัยธนบุรี

E-mail: thanapol.b@thonburi-u.ac.th

บทคัดย่อ:

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอนโดยรูปแบบโยนิโสมนสิการกับรูปแบบการสอนแบบปกติ 2) นำผลการศึกษามาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจด้านการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนส์ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในห้องเรียนระหว่างเดือน กันยายน พ.ศ. 2557 ถึงเดือน มีนาคม พ.ศ. 2558 ด้วยการออกแบบคู่มือการสอนในรูปแบบโยนิโสมนสิการ โดยนำวิธีคิด 3 วิธีมาใช้ คือ 1) วิธีคิดแบบอริยสัจจ์ 2) วิธีคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และ 3) วิธีคิดแบบวิภาษวาท มาทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีในรายวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนส์ โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบหนึ่งกลุ่มทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน และทดสอบวัดความรู้หลังเรียน รวมถึงการวัดผลด้านเจตคติของผู้เรียนต่อการสอนในรูปแบบดังกล่าว พร้อมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ผลการเรียนของนักศึกษาดีขึ้นกว่าการได้รับการสอนในรูปแบบปกติ โดยค่าเฉลี่ยคะแนนผลการทดสอบมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 สามารถบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด แสดงให้เห็นถึงการเกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน ผลการวิจัยยังพบว่าผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อรูปแบบการสอนอยู่ในระดับมาก สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น มีจิตอาสาที่จะขยายผลวิธีคิดที่ได้รับจากผู้สอนไปอธิบายให้เพื่อนนักศึกษาที่ยังเข้าใจหรือยังตีความหลักคิดแบบโยนิโสมนสิการยังไม่ชัดเจน และนักศึกษาให้สัมภาษณ์ว่าสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง ซึ่งแสดงให้เห็นการเกิดประสิทธิผลทางการเรียน และเกิดความคุ้มค่าในด้านเวลา คือสามารถใช้

เวลาในการในการคิดพิจารณาในสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลมากขึ้น และลดการคิดแบบวกวนและขาดสาระ เมื่อรวมการเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าแล้ว จึงกล่าวสรุปได้ว่าเกิดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนที่สอนโดยรูปแบบโยนิโสการมากกว่าการสอนในรูปแบบปกติ

คำสำคัญ : โยนิโสมนสิการ, เจตคติ, ผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอน

ABSTRACT:

The purpose of this research paper is to compare achievement of curriculum between Yonisomanasikara and regular pattern, and to develop a curriculum for teaching Thonduri University's student by following the guideline of research results in the Logistics and Supply Chain Subjects. The researcher was conducted in the class from September 2014 to March 2015 by using Yonisomanasikara pattern. There were 3 methods which used in the class as Noble truth thought, genuine value-artificial value thought, and Dialectic Method. The participants were undergraduate students in Logistics and Supply Chain Management class. Students were asked by questionnaire both pre-test and post-test to measure their attitudes of the teaching methods, also in-depth interview. As the results showed the all learning performance were increases with Yonisomanasikara pattern by the average was significant at the 0.01 level. It show that the efficiency of teaching outcome was achieved the specified criteria. The result also showed that students had strongly satisfied of Yonisomanasikara pattern and changed their behavior in the better way. The students volunteer to extend the algorithms provided by the instructor to explain their friends who not well understood the Yonisomanasikara pattern. The student's interviews said that they can be applied in real-life knowledge. This result showed the effectiveness of the teaching. And it have value (economics) in the time, means that they can adapt their study time to have reasonable thinking system, decrease the idea of meandering. When we combine the efficiency, effectiveness and value (economics) in the time, we can say that the achievement of curriculum by Yonisomanasikara pattern is better than regular pattern.

KEYWORDS: Yonisomanasikara, Attitude, Learning and Teaching Achievement

1. บทนำ

ในภาวะปัจจุบันสังคมไทยกำลังเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ หลายด้าน โดยเฉพาะปัญหาทางสังคมที่นับวันจะรุนแรงมากขึ้น ปัญหาการใช้ความรุนแรง ปัญหาความเครียดด้านเศรษฐกิจ ครอบครัว ทำให้เกิดข้อสังเกตว่าสังคมไทยขาดการครองสติและใช้ภูมิปัญญาเพื่อจะดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ ยิ่งพัฒนาประเทศให้ทันต่อกระแสโลกาภิวัตน์มากขึ้นเท่าใด ยิ่งก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ เพิ่มขึ้นตามมา ซึ่งสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมดังกล่าว เริ่มต้นจากระบบการจัดการเรียนการสอนที่ไร้คุณภาพ สะท้อนถึงการศึกษาของไทยกำลังมีปัญหา และมีผลการทำวิจัยออกมาหลาย ๆ ครั้งที่สะท้อนถึงความล้มเหลวของ

การศึกษาในบ้านเรา ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชนไทย เช่นผลการจัดอันดับคะแนนด้านคุณภาพระบบการศึกษาของไทย เมื่อวันที่ 4 กันยายน 2556 ที่ผ่านมาโดยเว็ลด์อีโคโนมิกฟอรัม (World Economic Forum : WEF) ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 8 ของอาเซียน สะท้อนถึงปรากฏการณ์ความอ่อนแอของทุกภาคส่วน ทั้งสถาบันครอบครัวอ่อนแอ อันจะนำไปสู่ผลกระทบกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นตามมาอย่างมาก ทำให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนนักศึกษาไม่บรรลุเป้าหมายของการพัฒนาเท่าที่ควร ขาดการพัฒนาวิธีคิดในลักษณะ มองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี ซึ่งระบบการศึกษาของไทยจะต้องมีการสอนนักเรียนนักศึกษาให้มีหลักและวิธีคิดที่ถูกต้อง เพราะถือเป็น

เรื่องสำคัญประการแรกที่สามารถพัฒนาให้เกิดปัญญาอย่างแท้จริง ซึ่งหลักและวิธีคิดอย่างถูกวิธีต้องอาศัยกระบวนการซึ่งเรียกว่า “ระเบียบวิธีคิด” (Thinking Methodology) หรือตามหลักคำสอนในพุทธศาสนาเรียกว่า “โยนิโสมนสิการ” (Yonisomanasikāra) มาเป็นเครื่องมือในการอบรมสั่งสอนนักเรียนนักศึกษา โยนิโสมนสิการเป็นการใช้ความคิดอย่างถูกวิธี เป็นหลักการสำคัญในกระบวนการพัฒนา ซึ่งจำเป็นสำหรับการมีชีวิตที่ดีงาม สามารถใช้แก้ปัญหาและพึ่งพาตนเองได้ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต, 2543.) ได้เสนอวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการไว้ 10 วิธี ดังนี้ 1) วิธีคิดแบบสืบสาวเหตุปัจจัย 2) วิธีคิดแบบแยกแยะองค์ประกอบ 3) วิธีคิดแบบรู้เท่าทันธรรมดา 4) วิธีคิดแบบแก้ปัญหา (อริยสัจ) 5) วิธีคิดแบบอรรถธรรมสัมพันธ์ 6) วิธีคิดแบบคุณโทษและทางออก 7) วิธีคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม 8) วิธีคิดแบบอุปมาอุปไมยคุณธรรม 9) วิธีคิดแบบเป็นอยู่ในขณะปัจจุบัน 10) วิธีคิดแบบวิภาษชาติ

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษากระบวนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้หลักโยนิโสมนสิการเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์กับการสอนรูปแบบปกติในรายวิชาที่ผู้วิจัยเป็นผู้ทำการสอนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยชนบท ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ จังหวัดลำพูน คือวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และซัพพลายเชนส์ ซึ่งเป็นวิชาหลักที่สอนเป็นประจำ จึงทำการสร้างรูปแบบการสอนโดยใช้หลักคิดแบบโยนิโสมนสิการมาเป็นแนวทางดังกล่าว ซึ่งผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแบบอย่างสำหรับการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่า โดยมีประโยชน์ที่ผู้เรียนเป็นหลัก ที่จะได้รับความรู้และวิธีคิดในการสร้างปัญญาและพัฒนาตนเองในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และสามารถประยุกต์ใช้ในอาชีพของตนและชีวิตประจำวันได้ โดยผู้วิจัยตั้งสมมุติฐานของการวิจัยไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

โดยการสอนในรูปแบบ โยนิโสมนสิการกับการสอนในรูปแบบปกติในรายวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และซัพพลายเชนส์ มีความแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สอนโดยรูปแบบ โยนิโสมนสิการ กับรูปแบบการสอนแบบปกติ 2) นำผลการศึกษามาพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนนักศึกษามหาวิทยาลัยชนบท เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจด้านการพัฒนาการเรียนการสอนในรายวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และซัพพลายเชนส์

2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 หลักการคิดแบบ โยนิโสมนสิการ (Yonisonamasikara thinking method) คือหลักการใช้ความคิดอย่างถูกวิธีคือการทำในใจโดยแยกแยะ มองสิ่งทั้งหลายด้วยการคิดพิจารณาสืบค้นถึงต้นกำเนิดของปรากฏการณ์เหล่านั้น สืบหาเหตุผล แยกแยะพิเคราะห์ดูด้วยปัญญาที่คิดเป็นระบบระเบียบให้เห็นสิ่งนั้น หรือปัญหานั้น ๆ ตามความเป็นจริง ตามสภาวะ และตามความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัย และพระธรรมปิฎก ได้อธิบายความหมายของ โยนิโสมนสิการ (Critical Reflection) ไว้ดังนี้ “ในระบบการศึกษาอบรม โยนิโสมนสิการ เป็นการฝึกใช้ความคิด ให้รู้จักคิดอย่างถูกวิธี คิดอย่างมีระเบียบรู้จักคิดวิเคราะห์ไม่มองเห็นสิ่งต่าง ๆ อย่างตื้นผิวเผิน เป็นขั้นสำคัญในการสร้างปัญหาที่บริสุทธิ์ เป็นอิสระทำให้ทุกคนช่วยตนเองได้ และนำไปสู่จุดมุ่งหมายของพุทธธรรมอย่างถ่องแท้”

2.2 องค์ประกอบของเจตคติ (Attitude component)

ความหมายของเจตคติ (Attitude) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมต่อสิ่งต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุน หรือทางต่อต้านก็ได้ (รัตน์ ทวีรัตน์ ,

2543) โดยองค์ประกอบของเจตคติเจตคติ มี 3 ประการ (พัชรา ทิพย์ทัศน์, 2554) คือ 1) องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) 2) องค์ประกอบด้านความรู้สึกและอารมณ์ (Affective Component) และ 3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบทางด้านความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลประพฤติปฏิบัติหรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้าน เจตคติที่บุคคลมีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ต้องประกอบด้วยทั้งสามองค์ประกอบเสมอ แต่จะมีปริมาณมากน้อยแตกต่างกันไป

2.3 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (Learning Achievement) หมายถึง คุณลักษณะและความสามารถของบุคคลอันเกิดจากการเรียนการสอน เป็นผลของการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดจากการอบรมหรือการสั่งสอน (ไพศาล หวังพานิช, 2536) และผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การวัดผลด้านประสิทธิภาพ (Efficiency) ประสิทธิภาพ (Effectiveness) และความคุ้มค่า (Economic) ของการจัดการเรียนการสอน โดยประสิทธิภาพ คือ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ดีขึ้นและสามารถบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด ประสิทธิภาพ คือผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง และความคุ้มค่า คือความคุ้มค่าในด้านเวลาที่สามารถใช้เวลาในการในการคิดพิจารณาในสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลมากขึ้นและลดการคิดแบบวกวนและขาดสาระ

2.4 บทความที่เกี่ยวข้อง

สุรินทร์ สร้อยมณี อุษา คงทอง และแสน สมนึก ได้เขียนบทความลงในวารสารบัญชีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2533

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยวิธีสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการกับวิธีสอนแบบปกติ ได้สรุปไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน โดยการทดสอบก่อนการเรียนไม่มีความแตกต่างกัน แต่ผลสัมฤทธิ์การเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน โดยการทดสอบหลังการได้รับการสอนแบบวิธีสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ สูงกว่าแบบการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นิรุทธ์ วัฒนภาส “ผลของการให้คำปรึกษาแนวโยนิโสมนสิการที่มีต่อการเพิ่มพูนจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร” มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554 ได้สรุปผลการวิจัยไว้ว่า นักศึกษาที่เข้ากลุ่มทดลองให้คำปรึกษาแนวโยนิโสมนสิการมีคะแนนพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีคะแนนสูงกว่านักศึกษากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญเช่นกัน และระยะหลังติดตามผล 4 สัปดาห์ นักศึกษากลุ่มทดลองมีความคงทนของคะแนนพฤติกรรมจิตสำนึกสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญ 0.05

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร นักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์การศึกษานอกที่ตั้ง ณ วิทยาลัยเทคโนโลยีหมู่บ้านครูภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จำนวน 420 คน

กลุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยใช้ตัวอย่างนักศึกษาที่เรียนวิชาการจัดการ โลจิสติกส์ และซัพพลายเชนส์ ในภาคการศึกษา 1/2557 มหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จำนวน 92 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาแนวคิดในรูปแบบโยนิโสมนสิการ แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และอาจารย์ผู้สอนที่รู้หลักคิดแบบโยนิโสมนสิการ

3.3 การสร้างเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารงานวิจัย บทความที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ ปริญญาผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรธรรมจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ภายใต้กรอบบันทึกความร่วมมือเพื่อสนับสนุนกิจกรรมและงานวิชาการทางพระพุทธศาสนา และปรึกษาที่ปรึกษางานวิจัย

2. สร้างแผนการเรียนรู้โดยวิธีคิดแบบโยนิโสมนสิการ (บทเรียน-เป้าหมายการเรียนรู้-ทฤษฎี-หลักคิดที่นำมาใช้แต่ละบทเรียน-ถามอย่างไร-สอนอย่างไร) โดยแทรกบรรจุลงในแผนการสอนของวิชาที่จัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ทำการวิจัย ส่งให้ที่ปรึกษาชี้แนะแก้ไขเพิ่มเติม

3. แบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ แบบสอบถามด้านเจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอน และออกแบบคำถามในการสัมภาษณ์เบื้องต้น เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งคำถามและครอบคลุมประเด็นที่สำคัญ โดยคำถามเน้นเป็นคำถามปลายเปิด เพื่อเป็นการสนทนาแบบธรรมชาติที่สุด และส่งให้ที่ปรึกษางานวิจัย เพื่อชี้แนะและปรับปรุงให้เหมาะสมที่สุด

4. นำแบบทดสอบวัดผลการเรียนรู้ และแบบสอบถามมารวบรวมวิเคราะห์ข้อมูลตามหลักสถิติ

5. การสัมภาษณ์เชิงลึกกับนักศึกษา เพื่อสอบถามถึงทัศนคติต่อรูปแบบวิธีการสอน และนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเกิดขึ้นตั้งแต่การเก็บข้อมูลเบื้องต้นด้วยการทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) การทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้สถิติวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปแบบ Dependent t-test หรือเรียกว่า Pared-Sample t-test ในระหว่างเก็บข้อมูลต้องมีการจัดระเบียบข้อมูล หาข้อสรุป ตรวจสอบความถูกต้อง หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว นำข้อมูลมาตีความ ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ และทดสอบสมมุติฐาน โดยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบการเรียนรู้ แบบสอบถาม และบทสัมภาษณ์

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ผลทดสอบทางการเรียนก่อนทดลองใช้วิธีการสอนรูปแบบโยนิโสมนสิการ

ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนกับการสอนในรูปแบบปกติหรือก่อนการสอนในรูปแบบโยนิโสมนสิการ คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษาก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 10.28 คะแนน (S.D. 1.312) คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 16.48 คะแนน (S.D. 1.713) จากแบบทดสอบที่คะแนนเต็ม 20 คะแนน พบว่าผลการทดสอบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.2 ผลทดสอบทางการเรียนหลังทดลองใช้วิธีการสอนรูปแบบโยนิโสมนสิการ

ผลการทดสอบก่อนและหลังเรียนกับการสอนในรูปแบบโยนิโสมนสิการ คะแนนเฉลี่ยของนักศึกษา ก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ย 11.05 คะแนน (S.D. 1.536) คะแนนเฉลี่ยหลังเรียน 18.01 คะแนน (S.D. 1.565) พบว่าผลการทดสอบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนในรูปแบบโยนิโสมนสิการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.3 เปรียบเทียบผลคะแนนหลังการเรียน โดยวิธีการสอนรูปแบบ โยนิโสมนสิการกับวิธีการสอนในรูปแบบปกติ

เมื่อเปรียบเทียบผลการทดสอบหลังเรียนกับการสอนในรูปแบบ โยนิโสมนสิการกับรูปแบบปกติ พบว่าคะแนนการเรียนรู้มีความแตกต่างกัน โดยค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 16.48 คะแนน เป็น 18.01 คะแนน มีค่า $t = -9.845$ และค่า $\text{Sig}(2\text{-tailed}) = 0.000$ จึงกล่าวได้ว่าคะแนนเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4.4 เปรียบผลคะแนนโดยแยกตามหลักคิด 3 วิธีในรูปแบบ โยนิโสมนสิการ

เมื่อทำการวิเคราะห์คะแนนของนักศึกษาหลังได้รับการสอนวิธีคิดในรูปแบบ โยนิโสมนสิการ 3 วิธี คือ 1) วิธีคิดแบบอริยสังข์ 2) วิธีคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม 3) วิธีคิดแบบวิภาษวาท โดยการสร้างแบบทดสอบออกเป็น 4 ข้อ ผลการทดสอบได้ผลดังนี้ คะแนนเฉลี่ยสำหรับการใช้วิธีคิดแบบอริยสังข์ (อริยสังข์) 4) ประกอบด้วยข้อสอบแนวการวิเคราะห์ให้ทราบถึงปัญหาหรือทุกข์ ทราบถึงสาเหตุของปัญหาหรือเหตุแห่งทุกข์ การพิจารณาถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหานั้น (นิโรธ) มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าวิธีคิดอีก 2 แบบ คือได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุดที่ 4.70 คะแนน รองลงมาคือวิธีคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม ได้คะแนนเฉลี่ย 4.62 คะแนน วิธีคิดแบบวิภาษวาทหรือเรียกว่าวิธีคิดแบบจำแนก (แยกแยะ) โดยนำมาใช้ 2 วิธีย่อย คือแบบจำแนกโดยลำดับขณะ ได้คะแนนเฉลี่ย 4.45 คะแนน และวิธีจำแนกโดยเงื่อนไข ได้คะแนนเฉลี่ย 4.25 คะแนน ตามลำดับ

4.5 ผลการทดสอบสมมุติฐานการวิจัย

ผลการทดสอบสมมุติฐาน โดยใช้วิธีทางสถิติแบบ Dependent t-test หรือเรียกว่า Pared-Sample t-test ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่า t คือ -9.845 , $df = 91$ และ $\text{Sig}(2\text{-tailed}) = 0.000$ แต่เราต้องการทดสอบทางเดียว ดังนั้นค่า $\text{Sig} = 0.000/2 = 0.000$ (1-tailed) ซึ่งน้อยกว่า 0.01 หมายความว่าผลการทดสอบคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนในรูปแบบปกติน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนในรูปแบบ โยนิโสมนสิการ จึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาโดยการสอนในรูปแบบ โยนิโสมนสิการกับการสอนรูปแบบปกติในรายวิชาการจัดการ โลจิสติกส์และซัพพลายเชนมีความแตกต่างกัน ซึ่งพิสูจน์ได้ว่าสมมุติฐานที่ตั้งไว้เป็นจริง

4.6 เจตคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในรูปแบบ โยนิโสมนสิการ

ผู้วิจัยทำการวัดเจตคติของนักศึกษาต่อการเรียนการสอนในรูปแบบ โยนิโสมนสิการ โดยใช้หลักขององค์ประกอบของเจตคติ 3 ประการ มาใช้ในการทำแบบสอบถามคือ 1) องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจเพื่อวัดผลด้านประโยชน์จากการเรียนรู้ 2) องค์ประกอบด้านความรู้สึกและอารมณ์ เพื่อวัดผลด้านการสร้างบรรยากาศในการเรียน ความรู้สึกของผู้เรียนว่ารู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ และ 3) องค์ประกอบด้านพฤติกรรม เพื่อวัดผลด้านการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ ความพร้อม หรือความโน้มเอียงที่บุคคลประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือคัดค้านแนวคิดดังกล่าว ผลการวิจัยพบว่าระดับเจตคติของนักศึกษาต่อการสอนในรูปแบบ โยนิโสมนสิการใน 3 องค์ประกอบ โดยภาพรวมเห็นด้วยในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากองค์ประกอบด้านความเข้าใจ องค์ประกอบด้านความรู้สึกและอารมณ์ และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม ตามลำดับ

4.7 ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการสอนวิธีคิดในรูปแบบ โยนิโสมนสิการ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ตัวแทนนักศึกษาแบบเจาะจงจำนวน 10 ท่าน นักศึกษาให้ความคิดเห็นต่อวิธีคิดในรูปแบบโยนิโสมนสิการว่ามีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพราะคนส่วนใหญ่ขาดการคิดแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง และขาดการนำหลักคุณธรรมมาช่วยแก้ไขปัญหา เป็นรูปแบบการสอนที่แตกต่างไปจากที่เคยได้เรียนมา แม้จะยังต้องอาศัยเวลาศึกษาปรัชญาหรือแนวคิดให้ลึกซึ้งกว่านี้ แต่มองเห็นว่าเป็นแนวคิดที่มีหลักเหตุและผลดี ยิ่งทราบว่าเป็นแนวคิดที่นำหลักคิดที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ทรงเป็นแบบอย่างการคิดที่แยบคาย มองสิ่งทั้งหลายด้วยความคิดพิจารณาสืบค้นถึงต้นตอถึงแหล่งกำเนิดของปรากฏการณ์เหล่านั้น ด้วยปัญญาที่คิดเป็นระบบระเบียบ ช่วยให้การคิดมีหลักการ เป็นขั้นเป็นตอน และนักศึกษายังให้ความเห็นว่าแนวคิดดังกล่าวช่วยกระตุ้นให้เกิดการอยากแสวงหาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เพียงแต่ขาดคนชี้แนะ และยังขาดความสะดวกและโอกาสที่จะได้พบและขอคำปรึกษาจากผู้สอน เพราะต่างคนต่างมีภาระกิจหลังจากการเรียนในห้องเรียน ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่เห็นว่าแนวคิดนี้ช่วยทำให้เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนง่ายขึ้น ช่วยให้จำหลักการได้ง่ายขึ้น เห็นว่ามีประโยชน์สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและชีวิตประจำวันได้ และผู้ให้สัมภาษณ์บางท่านมีความคิดเห็นว่าหลักคิดบางเรื่อง เช่นการคิดแบบวิภาษวาท หรือการจำแนก แยกแยะ ยังต้องอาศัยการอ่านเนื้อหาวิชาให้เข้าใจเสียก่อน ถ้าไม่เข้าใจก็จะคิดแยะแยะ จำแนกออกมาเป็นข้อ ๆ ยาก และหลักคิดเหล่านี้หากนำไปใช้กับวิชาทางด้านปรัชญาอาจจะเห็นภาพชัดขึ้น

4.8 ข้อค้นพบจากการวิจัย

ในขณะที่ผู้สอนจัดกิจกรรมในห้องเรียน โดยการให้นักศึกษาฝึกนำวิธีคิดในรูปแบบโยนิโสมนสิการมาตอบโจทย์คำถาม พบว่านักศึกษามีการแสดงออกทาง

พฤติกรรมในลักษณะเป็นผู้มีจิตอาสา คือช่วยเหลือเพื่อนที่เรียนด้วยกัน โดยการขยายผลที่ผู้สอนให้แนวคิดไว้ช่วยอธิบายเพื่อนในชั้นเรียนที่ยังเข้าใจหรือยังตีความหลักคิดแบบโยนิโสมนสิการยังไม่ชัดเจน ทำให้เพื่อนเข้าใจมากขึ้น เห็นประโยชน์จากการใช้แนวคิดดังกล่าว ผู้สอนจึงจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถทางปัญญา โดยการเชื่อมโยงหลักคุณธรรมที่แทรกอยู่ในรูปแบบโยนิโสมนสิการ ดังตัวอย่างภาพบรรยากาศในห้องเรียนที่แสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 นักศึกษามีจิตอาสาช่วยเหลือเพื่อน โดยช่วยอธิบายผู้ที่ยังเข้าใจหรือยังตีความหลักคิดแบบโยนิโสมนสิการยังไม่ชัดเจน

และผู้สอนได้จัดกิจกรรมในห้องเรียน โดยให้นักศึกษาทำการแข่งขันผลิตสินค้า (ประกอบเลโก้) เพื่อส่งมอบให้ลูกค้าแบบทันเวลาพอดี เป็นการบูรณาการกิจกรรมเข้ากับเนื้อหาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนส์ โดยออกแบบจำลองการวางแผนการผลิตเพื่อส่งสินค้าให้กับลูกค้าได้ตามปริมาณ คุณภาพ และเวลาที่ลูกค้าต้องการ โดยใช้ต้นทุนที่เหมาะสมตามหลักการส่งมอบแบบทันเวลาพอดี (Just in time delivery) แล้วให้นักศึกษาออกมานำเสนอว่าเพราะเหตุใดกลุ่มของตนจึงชนะการแข่งขันสำหรับกลุ่มที่ชนะและเพราะเหตุใดกลุ่มของตนจึงไม่ชนะในการแข่งขัน สำหรับกลุ่มที่แพ้การแข่งขัน โดยกลุ่มที่แพ้การแข่งขัน ผู้สอนจะให้วิเคราะห์และอธิบายปัญหาโดยใช้หลักคิดแบบอริยสัจจ์ ด้วย คือ 1) ทุกข์ หรือปัญหาของกลุ่ม คือไม่สามารถชนะแข่งขัน 2) สมุทัยหรือสาเหตุของปัญหาที่ทำให้แพ้การแข่งขัน 3) นิโรธ หรือการดับทุกข์คือ

การจะกลับมาชนะการแข่งขัน จะทำอย่างไรด้วยการหาวิธีการ 4) มรรคหรือแนวทางในการแก้ไขปรับปรุงที่จะกลับมาชนะการแข่งขัน โดยสมาชิกในกลุ่มจะปรึกษากันหาและหาวิธีที่จะปรับปรุงการผลิตให้ได้คุณภาพได้ปริมาณตามคำสั่งลูกค้า โดยใช้เวลาและใช้ต้นทุนหรือใช้จำนวนคนให้น้อยลงกว่าคู่แข่ง กิจกรรมในห้องเรียนดังกล่าวช่วยให้นักศึกษาเข้าใจวิธีการคิดอย่างมีเหตุผลมากขึ้น ดังตัวอย่างภาพการทำกิจกรรมในห้องเรียนโดยฝึกการใช้หลักคิดดังกล่าวแสดงในรูปที่ 2

รูปที่ 2 นักศึกษาแข่งขันผลิตสินค้า (ประกอบเลโก้) เพื่อส่งมอบให้ลูกค้าตามหลักการส่งมอบแบบทันเวลาพอดี

5. อภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนโดยรูปแบบโยนิโสมนสิการเปรียบเทียบกับการสอนรูปแบบปกติในรายวิชาการจัดการโลจิสติกส์และซัพพลายเชนส์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยธนบุรี ศูนย์บริการวิชาการภาคเหนือ จังหวัดลำพูน พบว่าความแตกต่างของผลคะแนนที่ได้จากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการสอนในรูปแบบโยนิโสมนสิการมีความแตกต่างกันมากกว่าการสอนในรูปแบบปกติ แสดงว่าหลักคิดในรูปแบบโยนิโสมนสิการสามารถช่วยให้นักศึกษาเข้าใจวิธีคิดแก้ไขปัญหาในแบบทดสอบได้ดีขึ้น สามารถคิดพิจารณาในสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลมากขึ้น ไม่คิดแบบวกวนและขาดสาระ สอดคล้องกับผลการวิจัยของอาภา จันทรสกุล และ วรพิมพ์ ธีระวัฒน์ เรื่องการสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาโยนิโสมนสิการและทักษะการปรึกษาสำหรับครูปรากฏว่าภายหลังการอบรมคะแนนวิธีคิด

ตามแนวโยนิโสมนสิการและคะแนนทักษะการปรึกษาของครูสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และสอดคล้องกับบทความของ สุรินทร์ สร้อยมณี อุษา คงทอง และแสน สมนึก ที่ได้เขียนบทความลงในวารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ปีที่ 4 ฉบับที่ 3 กันยายน-ธันวาคม 2533 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สอนโดยวิธีสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการกับวิธีสอนแบบปกติ ได้สรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์การเรียนสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียน โดยการทดสอบหลังการได้รับการสอนแบบวิธีสร้างศรัทธาโยนิโสมนสิการ สูงกว่าแบบการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการวิเคราะห์การนำหลักคิดในรูปแบบโยนิโสมนสิการทั้ง 3 วิธีของนักศึกษามาแก้ไขปัญหาโจทย์ในแบบทดสอบ พบว่าคะแนนเฉลี่ยสำหรับการใช้วิธีคิดแบบอริยสังข์ (อริยสังข์ 4) คือ ข้อสอบแนวให้ทราบถึงปัญหาหรือทุกข์ ทราบถึงสาเหตุของปัญหา หรือเหตุแห่งทุกข์ แล้วรู้แนวทางในการแก้ไขปัญหาหรือมรรค เพื่อไปสู่ความสำเร็จหรือพ้นจากปัญหานั้น (นิโรธ) ได้คะแนนเฉลี่ยสูงกว่าวิธีคิดอีก 2 แบบ คือ ได้คะแนนเฉลี่ยสูงสุด สามารถอภิปรายผลตามความคิดเห็นของผู้วิจัยว่า หลักคิดแบบอริยสังข์ หรือหลักอริยสังข์ 4 เป็นหลักที่ชาวพุทธหรือผู้สนใจในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนาทราบกันโดยทั่วไปว่าก่อนที่จะใครจะสามารถกิเลส ละความเห็นผิด ละความไม่รู้ ละความติดข้องในระดับต่าง ๆ ก็ต้องรู้แจ้งในความจริง 4 ประการเสียก่อน คือ รู้ทุกข์ เข้าใจทุกข์ รู้เหตุแห่งทุกข์ และสามารถหาแนวทางในการดับทุกข์ พ้นทุกข์ด้วยความเข้าใจด้วยปัญญาของตน จึงสามารถพ้นทุกข์หรือปัญหาได้อย่างแท้จริง และพบว่าหลักการแก้ไขปัญหามิทางโลก เช่น ในการทำงาน มีผู้นำวิธีคิดแบบ

อริยสังข์คือเข้าใจปัญหา สืบค้นสาเหตุต้นตอของปัญหา และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหามาใช้อย่างกว้างขวาง และมีการเปรียบเทียบความสอดคล้องหลักคิดทางแบบตะวันตก และตะวันออก เช่น แผนภูมิสาเหตุและผล (Causes & Effect Diagram) หรืออิชิกาว่าไอโอะแกรม (Ishikawa Diagram) หรือภาษาไทยนิยมเรียกว่า แผนภูมิก้างปลา ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือระดมสมองจากสมาชิกของกลุ่มใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหา และสามารถจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุว่าข้อใด เป็นสาเหตุหลัก ข้อใดเป็นสาเหตุรอง แล้วทำการระดมสมองหาแนวทางแก้ไขปัญหาที่ต้นตอ นั้น ความคิดเห็นนี้สอดคล้องกับสุริย์ศิริพัฒน์ ได้เขียนบทความ การพิจารณาหลักธรรมโยนิโสมนสิการ เมื่อ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2553 ว่าความน่าอัศจรรย์ในการศึกษาแนวคิดเชิงพุทธศาสตร์ (Buddhist Approach) หรือหลักปรัชญาเชิงพุทธศาสนา (Buddhist Philosophy) กล่าวถึงวิธีคิดแบบอริยสังข์ (Problem-Solving Method) ว่า คือวิธีคิดแบบแก้ปัญหามา หรือวิธีแห่งความดับทุกข์ เป็นการคิดที่มีขั้นตอนแบบวิทยาศาสตร์ (Discovery Procedures) หรือมีกระบวนการคิดในการแก้ปัญหามาแบบวิจัย (Research Methodology) เป็นกระบวนการคิดที่สำคัญมาก เพื่อค้นหาสาเหตุของความทุกข์หรือปัญหาต่าง ๆ สามารถใช้แก้ปัญหามาได้ทั้งทางโลกและทางธรรม ส่วนวิธีคิดที่นักศึกษาประยุกต์ใช้ได้คือรองลงมาคือวิธีคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม สามารถอธิบายได้ว่าวิธีคิดแบบนี้ถูกใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะเกี่ยวข้องกับ การตอบสนองปัจจัย 4 ด้วยเหตุว่าเมื่อมีความต้องการ และเห็นว่าสิ่งเหล่านั้นจะตอบสนองความต้องการได้ สิ่งนั้นย่อมมีคุณค่า คุณค่ามี 2 ชนิดคือ คุณค่าแท้ และคุณค่าเทียม ซึ่งคุณค่าแท้ (True Value) หมายถึง คุณค่าหรือประโยชน์ของสิ่งทั้งหลายในแง่ที่สนองความต้องการของชีวิตโดยตรง หรือนำมาใช้แก้ปัญหามาของ ตน เพื่อประโยชน์สุขทั้งของตนเองและของผู้อื่น ใน

เชิงพุทธศาสนาคุณค่าแท้ต้องอาศัยปัญญาเป็นเครื่องตีค่าหรือวัดราคา เช่น อาหารมีคุณค่าอยู่ที่ประโยชน์สำหรับหล่อเลี้ยงร่างกาย ให้มีความสุขผิ เป็นอยู่ผาสุก เกื้อกูลต่อการบำเพ็ญกิจหน้าที่ เกื้อกูลต่อความเจริญงอกงามของกุศลธรรม ในขณะที่คุณค่าเทียม (Untruthful Value) หรือ คุณค่าพอกเสริม หมายถึงคุณค่าหรือประโยชน์ของสิ่งทั้งหลายเพื่อปรนเปรอความอยาก อาศัยกิเลสตัณหาเป็นเครื่องตีค่าหรือวัดราคาตามกิเลสของบุคคล เช่น อาหารมีคุณค่าอยู่ที่ความเอร็ดอร่อย สวยงาม เพลิดเพลิน ต้องการแสดงฐานะความโก้หรูหรา ความเด่น ซึ่งไม่ค่อยเกื้อกูลแก่ชีวิต บางที่เป็นอันตรายแก่ชีวิต ทำให้เกิดอกุศลกรรม เช่น ความโลภ ความมัวเมา ความริษยา หนักไปทางเบียดเบียนผู้อื่นเพื่อจะได้มาซึ่งอาหารที่ถูกต้อง

และวิธีคิดที่นักศึกษานำไปใช้และได้คะแนนลำดับสุดท้าย คือวิธีคิดแบบวิภังขา หรือเรียกว่าวิธีคิดแบบจำแนก (แยกแยะ) โดยผู้วิจัยนำมาทดลองใช้สอนเพียง 2 วิธี คือ แบบจำแนกโดยลำดับขณะ และแบบจำแนกโดยเงื่อนไข สาเหตุที่นักศึกษาทำคะแนนในแบบทดสอบโดยใช้วิธีคิดแบบนี้ได้น้อยกว่า 2 วิธีที่กล่าวมาก่อนนี้ เพราะการคิดแบบจำแนกแยกแยะต้องอาศัยความเข้าใจเนื้อหาแน่นมาก่อนในระดับหนึ่ง และต้องคิดอย่างรอบคอบแยกย่อยจึงจะสามารถวิเคราะห์ตอบแยกแยะได้ดี ซึ่งดูจากหลักคิดแบบจำแนกโดยลำดับขณะหมายถึงวิธีคิดที่สามารถแยกแยะวิเคราะห์ปรากฏการณ์ตามลำดับความสืบทอดแห่งเหตุปัจจัย ซอยออกไปเป็นแต่ละขณะ ๆ ให้มองเห็นตัวเหตุปัจจัยที่แท้จริง ตัวอย่างเช่น เมื่อโจรขึ้นปล้นบ้านและฆ่าเจ้าทรัพย์ตาย คนทั่วไปอาจพูดว่า โจรฆ่าคนตายเพราะความโลภ คือ ความอยากได้ทรัพย์เป็นเหตุให้ฆ่าเจ้าทรัพย์ คำพูดนี้ใช้ได้เพียงในฐานะเป็นสำนวนพูดให้เข้าใจกันง่าย ๆ แต่เมื่อวิเคราะห์ทางด้านกระบวนการที่เป็นไปภายในจิตอย่างแท้จริง ความโลภไม่เป็นเหตุของการฆ่าแต่โทสะเป็นเหตุของการฆ่า เมื่อวิเคราะห์

โดยลำดับขณะแล้วก็จะเห็นว่า โจร โลกอยากได้ทรัพย์ แต่เจ้าทรัพย์เป็นอุปสรรคต่อการได้ทรัพย์นั้น ความ โลกทรัพย์จึงเป็นเหตุให้โจรมีโทสะต่อเจ้าทรัพย์ โจรจึง ฆ่าเจ้าทรัพย์ด้วยโทสะนั้น เพียงแต่ความ โลกเป็น ตัวการเริ่มต้นในเรื่องนั้นเท่านั้น สอดคล้องกับทัศนะ ของพระธรรมปิฎกที่เขียนเรื่อง โดยธำรง บัวศรี ได้ กล่าวไว้ว่าความ โลกเป็นเหตุของการฆ่าไม่ได้โดยตรง แต่โทสะต่างหากที่เป็นเหตุของการฆ่า ดังนั้นกล่าวโดย ลำดับแล้ว เพราะมี โลกะ แล้วมี โทสะ จึงเกิดการเบียด ผู้อื่น และตัวอย่างที่ผู้สอนนำหลักคิดนี้ไปใช้กับเนื้อหา วิชาการจัดการ โลจิสติกส์และซัพพลายเชนส์ เช่น กิจกรรมด้าน โลจิสติกส์ซึ่งมีหลายกิจกรรม หนึ่งในนั้น คือ กิจกรรมการบริการลูกค้า ซึ่งมี 3 ขั้นตอน สามารถ จำแนกโดยลำดับ คือ 1) ขั้นตอนก่อนการให้บริการ 2) ขั้นตอนระหว่างการให้บริการ และ 3) ขั้นตอนหลังการ ทำธุรกรรม ซึ่งอาศัยการคิดตอบคำถามโดยจำแนกตาม เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นลำดับขณะ

และวิธีคิดแบบจำแนกโดยเงื่อนไข พบว่านักศึกษา ได้คะแนนเป็นอันดับสุดท้ายนั้น สามารถอธิบายได้ว่า การคิดตอบปัญหาโดยวิธีการจำแนกโดยเงื่อนไข ผู้ตอบต้องต้องมีความเข้าใจองค์ประกอบหรือปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับประเด็นนั้นเสียก่อน จึงจะบอกได้ว่ามี เงื่อนไขอะไรที่เกี่ยวข้องบ้างจึงจะได้คำตอบที่ถูกต้อง ไม่มีข้อโต้แย้งได้ การตอบโดยการแยกแยะโดยเงื่อนไข บางครั้งจึงต้องอาศัยผู้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้น พอสมควร สอดคล้องกับบทความของธำรง บัวศรี กล่าวถึง โยนิโสมนสิการในทัศนะของพระธรรมปิฎก ในข้อวิธีคิดแบบวิภาษวาท แบบการจำแนกโดยเงื่อนไข ว่าเป็นการมองความจริงโดยพิจารณาเงื่อนไข ประกอบด้วย เช่น ถ้ามีผู้กล่าวว่า บุคคลนี้ควรคบ หรือ ไม่ ตอบว่าถ้าคบแล้วหรือเข้าไปเกี่ยวข้องแล้ว อกุศลธรรมเกิด อกุศลธรรมเสื่อมก็ไม่ควรคบ ไม่ควร เกี่ยวข้อง แต่ถ้าอกุศลน้อยลง อกุศลธรรมเจริญจึงควรคบ ควรเกี่ยวข้อง ถ้าถามในแง่ การศึกษาว่า ควรปล่อยให้

เด็กพบเห็นสิ่งต่าง ๆ ในสังคมอย่างอิสระเสรีหรือไม่ ถ้า จะตอบก็ต้องวินิจฉัยโดยพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ เช่น เด็กมีความพร้อมหรือไม่ ประสบการณ์เดิมเป็นอย่างไร เด็กรู้จักคิดแยกแยะด้วยเหตุและผลโดยปกติหรือไม่ มี บุคคลหรืออุปกรณ์คอยช่วยเหลือหรือไม่ ดังนั้นการ ตอบโดยใช้วิธีคิดจำแนกโดยเงื่อนไข หากผู้ตอบไม่มี ประสบการณ์หรือขาดการฝึกฝนการคิดวิเคราะห์ แยกแยะในสิ่งที่ถูกถาม จะมีโอกาสตอบผิดหรือตอบ ถูกต้องน้อยลง

สำหรับการวัดผลด้านเจตคติของนักศึกษาต่อการ สอนในรูปแบบ โยนิโสมนสิการ จากการวิจัยพบว่า ระดับเจตคติของนักศึกษาต่อการ สอนในรูปแบบ โยนิโสมนสิการใน 3 องค์ประกอบ แสดงให้เห็นว่า เจตคติที่มีต่อการสอนในรูปแบบ โยนิโสมนสิการอยู่ใน ระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนมีความเข้าใจ และ ได้รับประโยชน์จากแนวคิดดังกล่าว จึงมีความรู้สึกและ อารมณ์ ในทางบวกซึ่งองค์ประกอบ ทั้งสองมี ความสัมพันธ์กัน เพราะถ้าไม่เข้าใจ ความรู้สึกและ อารมณ์ที่แสดงออกย่อมไม่ดีไปด้วย เพียงแต่ส่วนไหน จะชัดเจนกว่าเท่านั้น ในทางตรงกันข้ามเมื่อมีความ เข้าใจดี ความรู้สึกและอารมณ์ดี การแสดงพฤติกรรม ย่อมออกมาในทางบวกหรือดีด้วยเช่นกัน แต่บางครั้ง การแสดงพฤติกรรมก็ขึ้นกับอุปนิสัยของแต่ละบุคคลว่า จะแสดงออกมาหรือไม่ สอดคล้องแนวคิดเรื่องเจตคติ ที่พัชรา ทิพย์ทัศน์, 2554 ได้กล่าวเรื่ององค์ประกอบ ของเจตคติไว้ว่าองค์ประกอบด้านความเข้าใจ (Cognitive Component) และองค์ประกอบด้าน ความรู้สึกและอารมณ์ (Affective Component) มี ความสัมพันธ์กัน เจตคติบางอย่างจะประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจมาก แต่ประกอบด้วยองค์ประกอบ ด้านความรู้สึกและอารมณ์น้อย เช่น เจตคติที่มีต่องานที่ ทำ ส่วนเจตคติที่มีต่อแฟนเสื้อฟ้าจะมีองค์ประกอบ ด้านความรู้สึกและอารมณ์สูง แต่มีองค์ประกอบด้าน ความรู้ความเข้าใจต่ำ ส่วนองค์ประกอบด้านพฤติกรรม

(Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบทางด้าน ความพร้อมหรือความโน้มเอียงที่บุคคลประพฤติปฏิบัติ หรือตอบสนองต่อสิ่งเร้าในทิศทางที่จะสนับสนุนหรือ คัดค้าน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเชื่อ หรือความรู้สึกของ บุคคลที่ได้รับจากการประเมินค่าให้สอดคล้องกับ ความรู้สึกที่มีอยู่ และกล่าวสรุปไว้ว่า เจตคติที่บุคคลมี ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใด ต้อง ประกอบด้วยทั้งสามองค์ประกอบเสมอ แต่จะมีปริมาณ มากน้อยแตกต่างกันไป โดยปกติบุคคลมักแสดง พฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับเจตคติที่มีอยู่แต่ก็ ไม่เสมอไปทุกกรณี ในบางครั้งเรามีเจตคติอย่างหนึ่ง แต่ก็ได้แสดงพฤติกรรมตามเจตคติที่มีอยู่ก็มี

ผลจากการสัมภาษณ์ตัวแทนของนักศึกษา พบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการคิดในรูปแบบโยนิโส มนสิการว่ามีความเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน เพราะคนส่วนใหญ่ขาดคิดแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง และ ขาดการนำหลักคุณธรรมมาช่วยแก้ไขปัญหา สามารถ นำไปประยุกต์ใช้กับชีวิตจริงได้ และเห็นว่าเป็นแนวคิด ที่มีหลักเหตุและผลดี ยิ่งทราบว่าเป็นแนวคิดที่นำหลัก คติที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ทรงเป็นแบบอย่างการคิดที่ แยกแยะ มองสิ่งทั้งหลายด้วยความคิดพิจารณาสืบค้น ถึงต้นตอถึงแหล่งกำเนิดของปรากฏการณ์เหล่านั้น ด้วย ปัญญาที่คิดเป็นระบบระเบียบ นักศึกษาจึงมั่นใจ แนวคิดดังกล่าวว่าจะช่วยให้การคิดมีหลักการ เป็นขั้น เป็นตอน

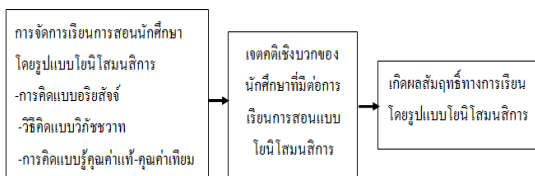
นักศึกษายังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าแนวคิดดังกล่าว ยังช่วยกระตุ้นให้เกิดการอยากแสวงหาความรู้ด้วย ตนเองมากขึ้น แต่มีบางท่านมีความคิดเห็นว่าการคิด บางเรื่อง เช่นการคิดแบบวิภาษวาท หรือการจำแนก แยกแยะ ยังต้องอาศัยการอ่านเนื้อหาวิชาให้เข้าใจ เสียก่อน เพราะถ้าไม่เข้าใจดีพอจะจำแนกแยะ แยกออกมาเป็นข้อ ๆ ยาก และจากสิ่งที่ค้นพบการสัมภาษณ์ ตัวแทนนักศึกษาอีกประการคือ พบนักศึกษาที่ไม่ได้ นับถือศาสนาพุทธ แต่กลับสามารถเข้าใจหลักการคิด

แนวเชิงพุทธได้เป็นอย่างดีหลังจากได้รับการชี้แนะ ทั้งนี้ผู้วิจัยเชื่อว่าเป็นเพราะเป็นหลักคิดที่มีเหตุมีผล เป็นสากลโดยอาศัยปัญญาหรือความเข้าใจเป็นหลัก ไม่ได้อาศัยความเชื่อโดยไม่มีเหตุผล และผู้สอน พยายามเอาหลักคิดที่ถูกต้องเป็นสำคัญ ไม่ได้แสดงให้เห็นว่าเป็นการโน้มน้าวเรื่องความเชื่อหรือศรัทธาใน ศาสนาใดศาสนาหนึ่ง

จากผลการเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนใน รูปแบบปกติกับในรูปแบบโยนิโสมนสิการ ที่ผู้วิจัย นำมาเปรียบเทียบให้เห็นความแตกต่าง และจากการ ประเมินความสอดคล้องและบรรลุผลตามเกณฑ์ของ มคอ.3 โดยอาศัยทั้งผลคะแนนจากการทดสอบความรู้ จากการสังเกตการณ์ และจากการสัมภาษณ์ ทำให้ผู้วิจัย มีความมั่นใจว่าการนำหลักคิดในรูปแบบ โยนิโส มนสิการ สามารถช่วยให้นักศึกษา มีหลักคิดที่เป็นเหตุ เป็นผล มีความรู้ประสบการณ์สอดคล้องตามข้อเกณฑ์ ที่กำหนด ทั้งบรรลุจุดหมายและวัตถุประสงค์ การ พัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ ทักษะทางปัญญา ทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้ เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยเฉพาะสามารถเสริมสร้าง คุณธรรม ซึ่งเมื่อนักศึกษาเข้าใจหลักคิดในรูปแบบ โยนิโสมนสิการอย่างถ่องแท้แล้วย่อมรู้จักสภาวะ ปัญหาต่าง ๆ มากขึ้น สามารถเผชิญปัญหาและคิดแก้ไข ปัญหาได้อย่างถูกต้อง และเมื่อผู้เรียนเห็นคุณค่าของ แนวคิดดังกล่าว และมีเจตคติที่ดีต่อรูปแบบการสอน และผู้สอน จะเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม และ ปัญญาหรือความเข้าใจที่เพิ่มขึ้นจะทำหน้าที่ขัดเกลา ความเห็นผิดต่าง ๆ และเพิ่มการทำคุณความดี เพราะได้ รู้ความจริงของสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏด้วยความเข้าใจของ ตนเอง ดังนั้นอาจารย์ผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างของ ความคิดถูกต้องที่แยกแยะ เป็นกัลยาณมิตรกับผู้เรียน และผู้อื่น โดยมุ่งประโยชน์ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อให

ผู้เรียนได้รับประโยชน์มากที่สุด และให้สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับชีวิตประจำวันได้

สรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยรูปแบบโยนิโสมนสิการ 3 วิธี ประกอบด้วย 1) วิธีคิดแบบวิถัชชวาท 2) การคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และ 3) การคิดแบบอริยสังข์ สามารถช่วยให้เกิดผลสัมฤทธิ์ของการจัดการเรียนการสอนที่ดีขึ้นกว่าการสอนในรูปแบบปกติ อันหมายถึงเกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่าของการจัดการเรียนการสอน คือ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ดีขึ้นและสามารถบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด เกิดประสิทธิผลคือผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตจริง และเกิดความคุ้มค่าคือความคุ้มค่าในด้านเวลาที่สามารถใช้เวลาในการในการคิดพิจารณาในสิ่งต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลมากขึ้นและลดการคิดแบบวกวนและขาดสาระ ซึ่งองค์ประกอบของผลสัมฤทธิ์ คือ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความคุ้มค่า สามารถแสดงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนอยู่ในรูปแบบกรอบแนวความคิดได้ดังรูปที่ 3

รูปที่ 3 กรอบแนวคิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการสอนในรูปแบบโยนิโสมนสิการ

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในผลการวิจัย

ควรรนำผลวิจัยไปเผยแพร่ให้กับผู้สอนในระดับต่าง ๆ เพื่อขยายผลออกไปให้กว้างขวาง เกิดแนวคิดประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนในวิชาอื่น ๆ ต่อไป

ควรมีทำการวิจัยร่วมกับผู้สอนท่านอื่น ๆ เพื่อสามารถปรึกษาแก้ไขปัญหาในชั้นเรียนร่วมกัน และสามารถให้คำปรึกษาผู้เรียนได้มากขึ้นและดึงจุดเด่น

หรือความสามารถของแต่ละท่านออกมาเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์มีมากขึ้น

เนื่องจากรูปแบบโยนิโสมนสิการ มีองค์ประกอบทั้งสิ้น 10 ประการ ในการวิจัยครั้งนี้นำมาใช้เพียง 3 ประการ ในส่วนที่เหลืออีก 7 ประการ ควรมีการนำไปศึกษาเพิ่มเติมเพื่อกำหนดรูปแบบและประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนต่อไป

6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ควรทำวิจัยนอกชั้นเรียน หรือวิจัยชุมชน หรือวิจัยในสถานประกอบการ โดยใช้หลักคิดในรูปแบบโยนิโสมนสิการมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประโยชน์แพร่หลายในหน่วยงานต่าง ๆ

ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลสำเร็จในการสอนในรูปแบบโยนิโสมนสิการกับการสอนในรูปแบบอื่น ๆ เพื่อศึกษาความแตกต่างของผลการเรียนรู้และการคิดในระดับสูง

7. เอกสารอ้างอิง

นิรุทธ์ วัฒนโกสาศ. ผลของการให้คำปรึกษาแนวโยนิโสมนสิการที่มีต่อการเพิ่มพูนจิตสำนึกสาธารณะของ นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร . มหาวิทยาลัยศิลปากร. กรุงเทพฯ. 2554.

เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ .หลักการและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ได้ผล. มหาวิทยาลัยบูรพา. กรุงเทพฯ. 2551.

สุรินทร์ สร้อยมณี. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพฯ . 2551.

อภา จันทรสกุล และ วรพิมพ์ ธีระวัฒน์. การสร้างชุดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาโยนิโสมนสิการและ

ทั กษ ะ ก า ร ป ร ี ก ษ า ส ำ ห ร ั บ ค รุ .
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.กรุงเทพฯ. 2550.

ประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

Organizational Effectiveness of Maehaenua School, Mae Cheam District, Chiang Mai Province

สายฝน ยะจรรยา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 34, โรงเรียนสองแคววิทยาคม .fonsong2015@gmail.com

บทคัดย่อ:

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลการบริหารงาน โรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน ในปีการศึกษา 2557 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยร้อยละ การสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

การบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่

(1) การบริหารงานวิชาการ โดยรวมพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 93.33 ส่วนผลการสัมภาษณ์ พบว่า ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนและชุมชนเท่าที่ควร (2) การบริหารงานงบประมาณ โดยรวมพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.43 ส่วนผลการสัมภาษณ์พบว่า ยังไม่มีการนำความรู้ วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนาการบริหาร การเงิน การบัญชี พัสดุและสินทรัพย์ (3) การบริหารงานบุคคล โดยรวมพบว่าประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.63 ส่วนผลการสัมภาษณ์พบว่า ยังไม่มีการยอมรับวิธีการ ระเบียบใหม่ ๆ ในการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการล่าช้าในบางครั้ง (4) การบริหารงานทั่วไป โดยรวมพบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.13 ส่วนผลการสัมภาษณ์พบว่า บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศมีความรู้ ทักษะไม่เพียงพอกับงานที่ได้รับ

คำสำคัญ: ประสิทธิผลการบริหารงาน โรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

ABSTRACT:

This research aimed to investigate the organizational effectiveness of Maehaenua School, Mae Cheam District, Chaing Mai Province. The population used in this study was 40 teachers from Ban Mae Hae Nue School, Mae Cheam District, Chaing Mai Province in the academic year 2014. The tools used for collecting the data were questionnaires. The data were

analyzed through frequency percentage and average percentage . The in-depth interview forms about the above matter were presented in form of an essay.

The administration of Maehaenua School, Mae Cheam District, Chiang Mai Province in all 4 aspects, it was found that according to (1) the academic administration, the overall effectiveness of administration was highest level, the average percentage 93.33 while the results of interview showed that there were not any learning exchanges to manage the education between the school and the community as expected. Regarding (2) the budget management, the overall effectiveness of management was highest level, the average percentage 96.43 as the results of interview revealed that there was not any knowledge, science and new technology used for developing finance, accounting supplies and assets. Related to (3) the personnel management, the overall effectiveness of management was highest level, the average percentage 95.63 while the results of interview showed that new regulations for recruiting and appointing were not accepted. As a result, the operation sometimes delayed. According to (4) the general administration, it was found that the overall effectiveness of management was highest level, the average percentage 98.13 as the results of interview indicated that the staff being responsible for the information technology network had not enough knowledge and skills for the assigned tasks.

KEYWORDS: Organizational Effectiveness, Maehaenua School, Mae Cham District, Chiang Mai Province

บทนำ

โรงเรียนเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้กับประชากร การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่สังคมคาดหวังจากโรงเรียน ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องทำหน้าที่ดังกล่าวให้มีคุณภาพมากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แต่เนื่องจากโรงเรียนแต่ละแห่งยังมีจุดอ่อน จุดแข็งและข้อจำกัดที่ไม่เหมือนกัน เช่น ปัจจัย กระบวนการและผลผลิต อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ขนาดของโรงเรียนและการบริหาร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการบริหารงานของโรงเรียน

ความมีประสิทธิภาพของการบริหารงานโรงเรียน ถ้าหากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาของโรงเรียน คือ ผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการนักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้ความสนใจที่จะทำความเข้าใจ มีความมุ่งมั่นที่จะเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพให้กับโรงเรียนของตน จะทำให้เห็นทิศทางของการพัฒนาที่ถูกต้อง ถูกทิศทาง อันเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญ ทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีความเชื่อมั่นและ

มั่นใจได้ว่า การบริหารงานนั้นมีความเหมาะสม มีคุณภาพ การจัดการศึกษามีมาตรฐาน โรงเรียนได้รับการยอมรับ

โรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 ตั้งอยู่ที่ตำบลแม่จาง อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นโรงเรียนในเขตพื้นที่สูง ทุรกันดาร การคมนาคมไม่สะดวก มีนักเรียนทั้งสิ้นจำนวน 721 คน ที่ประกอบด้วยหลายชนเผ่า เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีเขตพื้นที่บริการ 5 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านแม่แฮเหนือ บ้านป่าเกี๊ยะ บ้านห้วยขมิ้นนอก บ้านห้วยขมิ้นใน และบ้านห้วยหอย ในการบริหารโรงเรียนมุ่งส่งเสริมให้ประชากรวัยเรียนทุกคนได้รับโอกาสในการศึกษาขั้นพื้นฐาน 15 ปี อย่างทั่วถึงและได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ พัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยใฝ่รู้ สามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต เป็นบุคคลที่มีความรู้คู่คุณธรรม จากการบริหารงานของโรงเรียนที่ผ่านมาพบว่า ทางโรงเรียนได้รับรางวัล

ในระดับเครือข่าย ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภาค และระดับประเทศ หลาย ๆ ประเภทด้วยกันในแต่ละปี จากการสัมภาษณ์ ชูเดช เฟื่องฟู ผู้บริหารโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ (2557) พบว่าในการบริหารงานของโรงเรียนที่ผ่านพบปัญหา การพัฒนาคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ทั้งในการสอบระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับชาติ ซึ่งจากรายงานผลการทดสอบระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ของโรงเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6, 2556) พบว่า คะแนนเฉลี่ยของโรงเรียนยังต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ นอกจากนี้งบประมาณที่ได้รับการจัดสรรยังไม่เพียงพอในการบริหารงาน โรงเรียนยังขาดแคลนครู และขาดการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนแสดงให้เห็นว่าการบริหารงานในด้านต่าง ๆ ของโรงเรียนยังมีจุดอ่อนหรือปัญหาในเรื่องใดเรื่องหนึ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจและทำการวิจัยว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปเป็นอย่างไร โดยได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานตามกรอบแนวคิดของ Mott (อ้างถึงใน เยาวดี จุฑาพรรณชาติ 2549, 45) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ (1) ประสิทธิภาพ (2) ปริมาณและคุณภาพของผลผลิต (3) ความสามารถในการปรับตัว และ (4) ความสามารถในการยืดหยุ่น เพื่อนำผลการวิจัยไปวางแผนเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพให้กับโรงเรียน ต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

วิธีการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนของโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 40 คน ในปีการศึกษา 2557

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ เป็น การศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มุ่งศึกษาดังนี้

2.1. ขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา 4 ด้าน ตามนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี (2553, หน้า 14) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ได้แก่ (1) การบริหารวิชาการ (2) การบริหารงบประมาณ (3) การบริหารงานบุคคล และ (4) การบริหารทั่วไป

2.2. ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน ได้ศึกษาตามกรอบแนวคิดของ Mott (อ้างถึงใน เยาวดี จุฑาพรรณชาติ 2549, 45) ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ (1) ประสิทธิภาพ (2) ปริมาณและคุณภาพของผลผลิต (3) ความสามารถในการปรับตัว และ (4) ความสามารถในการยืดหยุ่น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน บ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน เป็นลักษณะปลายเปิด และตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ผู้วิจัยได้นำไปแก้มจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ได้ตรวจสอบโดยทั้งหมดได้ยืนยันว่า เครื่องมือฉบับดังกล่าวมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยมีค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ทั้งฉบับ เท่ากับ 0.95 แล้ว จากนั้นจึงได้นำไป

ทดลองใช้ (Try-Out) กับครูผู้สอน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 31 โรงเรียนบ้านปางอึ้ง และโรงเรียนแม่โถวิทยาคม รวมจำนวน 30 คน แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นตามวิธีการของ Cronbach's Alpha โดยมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.961 และผู้ทดลองตอบแบบสอบถามทุกคนมีความเข้าใจทางด้านภาษาที่ตรงกันกับเจตนาของผู้วิจัย

3.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก เป็นการสัมภาษณ์ที่มีแนวคำถามเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแบบสอบถาม ในแต่ละด้าน โดยทำการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้ากลุ่มสาระต่าง ๆ จำนวน 6 คน และคณะครู จำนวน 3 คน โดยคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ที่มีประสบการณ์ทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรด้วยตนเอง จำนวน 40 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นได้ทำการตรวจสอบพบว่า ข้อมูลมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ และนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติในขั้นต่อไป

ชุดที่ 2 การสัมภาษณ์เชิงลึก

ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ ระหว่างวันที่ 10 - 14 พฤศจิกายน 2557 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ โดยการจดบันทึกและบันทึกเทป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 แบบสอบถาม แยกออกเป็น ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ ตอนที่ 2 ประสิทธิภาพการ

บริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยร้อยละ โดยใช้การแปลความหมายการแปรค่าร้อยละ ตามหลักการประเมินโดยใช้วิธีการแจกแจงปกติของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2558) ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยร้อยละ ร้อยละ 90 - 100 หมายถึง ประสิทธิภาพในการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก

ร้อยละ 70 - 89 หมายถึง ประสิทธิภาพในการบริหารงานอยู่ในระดับดี

ร้อยละ 50 - 69 หมายถึง ประสิทธิภาพในการบริหารงานอยู่ในระดับพอใช้

ต่ำกว่าร้อยละ 49 หมายถึง ไม่มีประสิทธิภาพในการบริหารงาน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ วิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้ความถี่ประกอบคำบรรยาย

5.2 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้วิจัยได้ข้อมูลมาจากการจดบันทึกและการถอดบันทึกเทปเสียง จากนั้นทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 40 คน ส่วนใหญ่เป็นครูผู้สอน จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 และส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยกว่า 10 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 80

2. ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอมแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ นำเสนอตามตารางที่ 1 และตารางที่ 2

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ

	ประสิทธิผล			
	ประสิทธิภาพ	ปริมาณและคุณภาพของผลผลิต	ความสามารถในการปรับตัว	ความสามารถในการยืดหยุ่น
ขอบข่ายงาน	ค่าเฉลี่ยร้อยละ	ค่าเฉลี่ยร้อยละ	ค่าเฉลี่ยร้อยละ	ค่าเฉลี่ยร้อยละ
การบริหารงานวิชาการ	96.25	93.00	96.88	88.50
การบริหารงานงบประมาณ	98.13	96.88	98.33	91.67
การบริหารงานบุคคล	95.83	95.83	92.50	97.50
การบริหารงานทั่วไป	96.88	98.13	97.50	99.17
รวม	96.77	95.96	96.30	94.21

จากตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ พบว่า ด้านประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด รองลงมา คือ ด้านความสามารถในการปรับตัว ด้านปริมาณและคุณภาพของผลผลิต และด้านความสามารถในการยืดหยุ่น

เมื่อพิจารณาแต่ละขอบข่ายงาน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า ประสิทธิภาพด้านความสามารถในการปรับตัว มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด ส่วนด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ประสิทธิภาพด้านความสามารถในการยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนโดยรวม

รายการ	ร้อยละ	เกณฑ์ประสิทธิผล
1. การบริหารงานวิชาการ	93.33	ดีมาก
1.1) ประสิทธิภาพ	96.25	ดีมาก
1) มีการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	97.50	ดีมาก
2) มีการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	97.50	ดีมาก
3) มีการวัดผล ประเมินผล ผลการเรียนของสถานศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	100.00	ดีมาก
4) มีการเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน	90.00	ดีมาก
1.2) ปริมาณและคุณภาพของผลผลิต	93.00	ดีมาก
1) มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของผู้เรียน	90.00	ดีมาก
2) มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน	90.00	ดีมาก
3) มีการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	90.00	ดีมาก
4) มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อพัฒนาการใช้หลักสูตรในสถานศึกษา	95.00	ดีมาก
5) มีการจัดและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	100.00	ดีมาก
1.3) ความสามารถในการปรับตัว	96.88	ดีมาก

1) มีการแนะแนวการศึกษา ภายในสถานศึกษา	100.00	ดีมาก	2.2) ปริมาณและคุณภาพของ ผลผลิต	96.88	ดีมาก
2) มีการแนะแนวการศึกษา ภายนอกสถานศึกษา	97.50	ดีมาก	1) มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อ ประโยชน์ทางการศึกษา	100.00	ดีมาก
3) มีการประสานความ ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับสถานศึกษา	95.00	ดีมาก	2) มีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้เงินเพื่อ ประโยชน์ทางการศึกษา	95.00	ดีมาก
4) มีการประสานความ ร่วมมือในการพัฒนาวิชาการ กับองค์กรอื่นๆ	95.00	ดีมาก	3) มีการรายงานผลการใช้เงิน และผลเพื่อ ประโยชน์ทาง การศึกษา	100.00	ดีมาก
1.4) ความสามารถในการ ยืดหยุ่น	8.50	ดีมาก	4) มีการรวบรวมทรัพยากรเพื่อ ประโยชน์ทางการศึกษา	92.50	ดีมาก
1) มีการสนับสนุนการพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้ในการจัด การศึกษาของชุมชน	87.50	ดี	2.3) ความสามารถในการ ปรับตัว	98.33	ดีมาก
2) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ใน การจัดการศึกษาของชุมชน	80.00	ดี	1) มีการยอมรับวิธีการ ระเบียบ ใหม่ๆในการบริหารการเงิน	97.50	ดีมาก
3) มีการนำความรู้ วิทยาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มา พัฒนาสื่อ นวัตกรรมและ เทคโนโลยี	95.00	ดีมาก	2) มีการยอมรับวิธีการ ระเบียบ ใหม่ๆในการบริหารบัญชี	100.00	ดีมาก
4) มีการนำความรู้ วิทยาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มา พัฒนาแหล่งเรียนรู้	92.50	ดีมาก	3) มีการยอมรับวิธีการ ระเบียบ ใหม่ๆในการบริหารพัสดุและ สินทรัพย์	97.50	ดีมาก
5) มีการนำความรู้ วิทยาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มา พัฒนาการสนับสนุนงาน วิชาการให้กับชุมชน	87.50	ดี	2.4) ความสามารถในการ ยืดหยุ่น	91.67	ดีมาก
2. การบริหารงานงบประมาณ	96.43	ดีมาก	1) มีการนำความรู้ วิทยาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มา พัฒนาการบริหารการเงิน	90.00	ดีมาก
2.1) ประสิทธิภาพ	98.13	ดีมาก	2) มีการนำความรู้ วิทยาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มา พัฒนาการบริหารบัญชี	92.50	ดีมาก
1) มีการเสนองบประมาณ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ครอบคลุมฝ่ายต่างๆ	95.00	ดีมาก	3) มีการนำความรู้ วิทยาการ หรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มา พัฒนาการบริหารพัสดุและ สินทรัพย์	92.50	ดีมาก
2) มีการจัดสรรงบประมาณ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแต่ละ แผนงาน/โครงการ	97.50	ดีมาก	3. ด้านการบริหารงานบุคคล	95.63	ดีมาก
3) มีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้เงินเป็นไป ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละ แผนงาน/โครงการ	100.00	ดีมาก	3.1) ประสิทธิภาพ	95.83	ดีมาก
4) มีการรายงานผลการใช้เงิน เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแต่ละ แผนงาน/โครงการ	100.00	ดีมาก	1) มีการวางแผนอัตรากำลังและ กำหนดตำแหน่งเพื่อสนองตอบ ภารกิจหลักของสถานศึกษา	95.00	ดีมาก
			2) มีการสรรหาและบรรจุ แต่งตั้งตามภารกิจหลักของ สถานศึกษา	95.00	ดีมาก

3) มีการส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา	97.50	ดีมาก	4.2) ปริมาณและคุณภาพของผลผลิต	98.13	ดีมาก
3.2) ปริมาณและคุณภาพของผลผลิต	95.83	ดีมาก	1) มีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	100.00	ดีมาก
1) มีการสรรหาและบรรจุแต่งตั้งบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมให้ปฏิบัติงาน	100.00	ดีมาก	2) มีการดูแลอาคารสถานที่	95.00	ดีมาก
2) มีการกำหนด เสริมสร้างพัฒนาและรักษาวินัยให้ผู้ที่บังคับบัญชาวินัย	95.00	ดีมาก	3) มีการดูแลสภาพแวดล้อม	97.50	ดีมาก
3) มีการพิจารณาอนุญาตหรือยับยั้งผู้ได้บังคับบัญชาให้ลาออกจากราชการ	92.50	ดีมาก	4) มีการประชาสัมพันธ์งานการศึกษา เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและงานของสถานศึกษา	100.00	ดีมาก
3.3) ความสามารถในการปรับตัว	92.50	มาก	4.3) ความสามารถในการปรับตัว	97.50	ดีมาก
1) มีการยอมรับวิธีการ ระเบียบใหม่ๆ ในการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง	92.50	มาก	1) มีการยอมรับการพัฒนา ระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	97.50	ดีมาก
3.4) ความสามารถในการยืดหยุ่น	97.50	มาก	2) มีการยอมรับในการสนับสนุนและประสานงานทางการศึกษาของสถานศึกษาต่อชุมชน	97.50	ดีมาก
1) มีการนำความรู้ วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มาเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการ	97.50	มาก	4.4) ความสามารถในการยืดหยุ่น	99.17	ดีมาก
3. ด้านการบริหารงานทั่วไป	98.13	มาก	1) มีการนำความรู้ วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มาพัฒนา ระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ	100.00	ดีมาก
4.1) ประสิทธิภาพ	96.88		2) มีการนำความรู้ วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มาพัฒนาการประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษาข้อมูลสารสนเทศ	97.50	ดีมาก
1) มีการดำเนินงานราชการเป็นไปตามวัตถุประสงค์และภารกิจหลักของสถานศึกษา	97.50	มาก	3) มีการนำความรู้ วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มาพัฒนา งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา	100.00	ดีมาก
2) มีการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแต่ละแผนงาน/โครงการ	92.50	ดีมาก	4) มีการนำความรู้ วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มาพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ	100.00	ดีมาก
3) มีการจัดการระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรเป็นไปตามวัตถุประสงค์และภารกิจหลักของสถานศึกษา	97.50	ดีมาก	5) มีการนำความรู้ วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มาพัฒนา งานธุรการให้ทันกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	100.00	ดีมาก
4) มีการจัดการระบบควบคุมภายในโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และภารกิจหลักของสถานศึกษา	100.00	ดีมาก	6) มีการนำความรู้ วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มาพัฒนา งานกิจการนักเรียน	97.50	ดีมาก

จากตารางที่ 2 ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนโดยรวม พบว่า โดยรวมผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นว่าประสิทธิผลการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ยร้อยละเรียงตามลำดับ ดังนี้ การบริหารงานทั่วไป การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานวิชาการ

3. การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหา เกี่ยวกับประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในแต่ละด้าน ดังนี้

3.1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 93.33 ส่วนผลการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ยังไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนและชุมชนเท่าที่ควร โดยเสนอแนวทางแก้ไขว่า ควรมีการกระตุ้นชุมชนให้เล็งเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา

3.2. ด้านการบริหารงานงบประมาณ ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 96.43 ส่วนผลการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ยังไม่มีการนำความรู้วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนาการบริหารการเงิน การบัญชี พัสดุและสินทรัพย์ โดยเสนอแนวทางแก้ไขว่า ควรสนับสนุนให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องได้รับความรู้ เกี่ยวกับวิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการพัฒนาการบริหารการเงิน การบัญชี พัสดุและสินทรัพย์

3.3. ด้านการบริหารงานบุคคล ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 95.63 ส่วนผลการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า ยังไม่มีการยอมรับวิธีการ ระเบียบใหม่ ๆ ในการสรรหาและการบรรจุ

แต่งตั้ง ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการล่าช้าในบางครั้ง โดยเสนอแนวทางแก้ไขว่า ควรจัดหาข้อมูลข่าวสารรวมทั้งระเบียบใหม่ ๆ ที่เป็นปัจจุบันนำมาเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

3.4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 98.13 ส่วนผลการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ กล่าวว่า บุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศมีความรู้ ทักษะไม่เพียงพอกับงานที่ได้รับ โดยเสนอแนวทางแก้ไขว่า ควรพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบการพัฒนาาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงาน และควรมีการประเมินผลงานระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยพบประเด็นที่น่าสนใจ จึงนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ประเด็นที่หนึ่ง พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารงานด้านประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีการพัฒนาหลักสูตร พัฒนากระบวนการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีการเสนอและจัดสรรงบประมาณภายในเพื่อนำไปใช้

ในการดำเนินงาน รวมทั้งมีการตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลการใช้เงินและรายงานผล มีการวางแผน อัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง การส่งเสริมประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ เพื่อสนองตอบภารกิจหลักและบรรลุวัตถุประสงค์หลัก มีการดำเนินงานธุรการ การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ การบริหารและพัฒนาองค์กร และ

การจัดการระบบควบคุมภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นไปตามภารกิจหลักของการบริหารสถานศึกษาและบรรลุมิติวัตถุประสงค์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เป็นการปรับเปลี่ยนทางการศึกษาในลักษณะองค์รวม ทั้งแนวคิด โครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องปรับเปลี่ยนบทบาทการบริหารสถานศึกษาตามแผนปฏิรูประบบการบริหารภาครัฐ พ.ศ. 2542 ซึ่งเร่งรัดปฏิรูปการบริหารภาครัฐในองค์รวม โดยสถานศึกษานับเป็นหน่วยงานหนึ่งที่ต้องปรับบทบาท ภารกิจและวิธีการบริหารจัดการ เพื่อรองรับการกระจายอำนาจที่จะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการที่จะเป็นกลไกในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา แบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและมีตัวชี้วัดความสำเร็จของงานอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวดี จุฑาพรธนาชาติ (2549) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ประเด็นที่สอง พบว่า ประสิทธิผลการบริหารงานด้านความสามารถในการยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยร้อยละต่ำที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ยังไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียนและชุมชนเท่าที่ควร ซึ่งไม่เป็นตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2550, 8 - 9) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 4 ว่าด้วยแนวการจัดการศึกษา กล่าวว่า จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดา มารดา ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

และยังไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เยาวดี จุฑาพรธนาชาติ (2549, 99) ได้ศึกษาประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 ด้านความสามารถในการยืดหยุ่นอยู่ในระดับมาก

ประเด็นที่สาม ด้านการบริหารงานงบประมาณ พบว่า ประสิทธิผลด้านความสามารถในการปรับตัว มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องจาก โรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีการยอมรับวิธีการ ระเบียบใหม่ๆ ในการบริหารการเงินบัญชี พัสดุและสินทรัพย์ โดยนำมาใช้ในการปฏิบัติงานจริง จึงส่งผลให้เกิดประสิทธิผลการบริหารงานด้านงบประมาณ สอดคล้องกับ กนกวรรณ อินทร์น้อย (2553, 87) ได้ศึกษากระบวนการการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 2 ด้านการจัดงบประมาณ พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ โรงเรียนมีการบริหารจัดการด้านงบประมาณอย่างรัดกุมและเคร่งครัด รองลงมา คือ โรงเรียนให้ความสำคัญในการบริหารจัดการด้านการจัดงบประมาณ และโรงเรียนมีการจัดงบประมาณในการบริหารจัดการภายในโรงเรียนอย่างเพียงพอและเหมาะสม

ประเด็นที่สี่ ด้านการบริหารงานทั่วไป พบว่า ประสิทธิผลด้านความสามารถในการยืดหยุ่น มีค่าเฉลี่ยร้อยละสูงสุด ทั้งนี้อาจเนื่องจาก โรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ มีการนำความรู้ วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ๆ มาพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ และมีการประสานงาน งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และส่งเสริม สนับสนุนด้านวิชาการ จึงส่งผลให้เกิดประสิทธิผลด้านการบริหารงานทั่วไปสอดคล้องกับ

กนกวรรณ อินทร์น้อย (2553, 85 - 91) ได้ศึกษากระบวนการการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ด้านการประสานงาน มีการปฏิบัติมากที่สุด เช่นเดียวกับ ยุคตันทน์ หวานจำ (2555, 54) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงานทั่วไปในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

บทสรุป

การวิจัยครั้งนี้ พบว่า การบริหารงานโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าคุณภาพผลการบริหารงานอยู่ในระดับดีมาก อย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์เพิ่มเติม พบว่า ยังไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาระหว่างโรงเรียน และชุมชนเท่าที่ควร ไม่มีการนำความรู้ วิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาพัฒนาการบริหารการเงิน การบัญชี พัสดุและสินทรัพย์ รวมถึงไม่มีการยอมรับวิธีการระเบียบใหม่ ๆ ในการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการล่าช้าในบางครั้งและบุคลากรที่รับผิดชอบงานด้านเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศมีความรู้ทักษะไม่เพียงพอกับงานที่ได้รับ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในการวางแผนเตรียมความพร้อมและเสริมสร้างความมีประสิทธิภาพให้กับโรงเรียน ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ควรกระตุ้นชุมชนให้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในการจัดการศึกษา

2. ด้านการบริหารงบประมาณ ควรสนับสนุนบุคลากรที่ปฏิบัติงานให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับวิทยาการหรือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการพัฒนาการบริหารการเงิน การบัญชี พัสดุและสินทรัพย์

3. ด้านการบริหารบุคลากร ควรจัดหาข้อมูลข่าวสารรวมทั้งระเบียบใหม่ ๆ ที่เป็นปัจจุบันนำมาเผยแพร่ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

4. ด้านการบริหารงานทั่วไป ควรพัฒนาบุคลากรที่รับผิดชอบการพัฒนาาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการปฏิบัติงาน และควรมีการประเมินผลงานระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรศึกษากับกลุ่มประชากรในโรงเรียนอื่น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 6 เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการบริหารงานโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน

2. ควรศึกษากรอบการประเมินประสิทธิผลอื่น ๆ ในการบริหารโรงเรียนตามขอบข่ายงานของโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ อำเภอแม่แจ่ม จังหวัดเชียงใหม่

3. ควรนำเกณฑ์การประเมินประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมา กำหนดเป็นตัวชี้วัดในการวิจัยครั้งต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ อินทร์น้อย. กระบวนการการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ปทุมธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา

- มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
2553.
- กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษา
แห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ(ฉบับที่ 3) พ.ศ.
2553 พร้อมกฎหมายที่เกี่ยวข้องและ
พระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.
2545, โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและ
พัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.): กรุงเทพฯ. 2550.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่
เขต 6 กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผล.
(ออนไลน์, 2556). รายงานผลการทดสอบ
ระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
เชียงใหม่ เขต 6. สืบค้นจาก :
[http://www.chiangmaiarea6.g
o.th](http://www.chiangmaiarea6.go.th).
- ชูเดช เพ็ญฟู ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านแม่แฮเหนือ.
การสัมภาษณ์. (12 กุมภาพันธ์ 2557).
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. (ออนไลน์, 2558). ประเมิน
โดยใช้วิธีการแจกแจงปกติ. สืบค้นจาก :
[http://www.pnru.ac.th/offi/au
dit/upload-
files/uploadfile/14/f6d443bec
9d1245abfb6830c9e79d6a5.p
df](http://www.pnru.ac.th/offi/audit/upload-files/uploadfile/14/f6d443bec9d1245abfb6830c9e79d6a5.pdf)(6 กุมภาพันธ์ 2558).
- ยุคนันท์ หวานฉ่ำ. การบริหารสถานศึกษากับ
ประสิทธิผลของโรงเรียน ในอำเภอคลอง
หลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี. 2555.
- เยาวดี จุฑาพรรณชาติ. ประสิทธิภาพการบริหาร
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน
- เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3.
วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราช
นครินทร์. 2549.

มหาวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
มหาวิทยาลัยธนบุรี
วิทยาลัยเจ้าอาวาสรางคอก
มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น
วิทยาลัยอินเทอร์เน็ตสำปาง